Balóchi Balochi

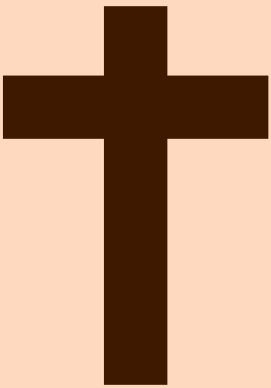

Balochi, Southern: بلۏچی *Balochi (New Testament+)*

Balóchi Balochi
Balochi, Southern: بلۏچی Balochi (New Testament+)

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Balochi, Southern

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

www.balochimestag.com
www.youtube.com/user/balochifilm
All rights reserved.

2025-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Apr 2025 from source files dated 26 Apr 2025
fe99fc84-11bd-5637-a7f3-a8ffa8c1dea9

Contents

Mattá 1
Markás 77
Luká 126
Yuhanná 207
Kásedáni Kár 266
Pa Rumián Pulosay kágad 343
Pa Korentián Pulosay awali kágad 377
Pa Korentián Pulosay Domi Kágad 407
Pa Galátián Pulosay kágad 427
Pa Epésosián Pulosay kágad 438
Pa Pilipián Pulosay kágad 449
Pa Kulosián Pulosay kágad 458
1 Tesálunikián 466
Pa Tesálunikián Pulosay domi kágad 473
Pa Timutáusá Pulosay awali kágad 477
Pa Timutáusá Pulosay domi kágad 487
Pa Titusá Pulosay kágad 494
Pa Pilimuná Pulosay kágad 498
Ebránián 500
Ákub kágad 525
Petrosay Awal Kágad 533
Petrosay Domi Kágad 544
Yuhannáay Awali Kágad 550
Yuhannáay Domi Kágad 559
Yuhannáay Sayomi Kágad 561
Yahudáay Kágad 563
Elhám 566

Pákén Enjil cha Mattáay kalamá Mattáay Enjilay bárawá

É ketábay nebisók Mattá, ke domi námi Láwi at, Hodáwandén Issáay moridé at. Á, Bani Esráilié at o cha Issáay moridiá pésar máliátgiré at (Mattá 9:9). É ketábay tahá Mattá cha pésarigén paygambaráni péshgóián pésha dárit ke Hodáay dém dátagén rakkénók* Issá ent.

Mattá pésha dárit ke Issá Ebráhém o Dáuday padréch† ent, bale tahná Yahudiáni rakkénók naent, sajjahén donyáay rakkénók ent. Á wati wánókán sarpada kant ke Issá Masihay pant o tálimáni sarhál "ásmáni bádsháhi" ent o sajjahén mardom, agan cha wati gonáhán tawbah bekanant o Issáay sará imán byárant, ásmáni bádsháhiá rawant o abadmánén zenday wáhonda‡ bant.

Mattáay Enjilay tahá, Issáay pédáesh o kasáni, pa Hodái kárán áiay tayár bayag, Jalilay damagá§ áiay tálim o kár, áiay dém pa Urshalimá rawag, Urshalimá áiay dátagén sar o sój, salib kasshag o cha marká rand zendag bayag pa red o band nebisag butagant.

Issáay béh o bonyád
(Luká 3:23–38)

1 Issá Masih, Dáud o Ebráhémay chokk ent. Áiay béh o bonyád* é dhawlá ent:

2 Ebráhémay chokk Esák at, Esákay chokk Ákub, Ákubay chokk Yahudá o áiay brát atant.

3 Yahudáay chokk Páres o Zárah atant o áyáni mátay nám Támár at. Páresay chokk Hesrun, Hesrunay chokk Aram,

4 Aramay chokk Aminádáb, Aminádábay chokk Nahshun, Nahshunay chokk Salmun,

5 Salmunay chokk Buáz ke mátay námi Raháb at, Buázay chokk Óbayd, ke mátay námi Rut at, Óbayday chokk Yassi,

6 Yassiay chokk bádsháh Dáud.

Dáuday chokk Solaymán, ke máti pésará Uriáay lógi butagat,

7 Solayménay chokk Rehóbám, Rehóbámay chokk Abiá, Abiáay chokk Ásá,

---

* **: 1:0** Rakkénók, bezán neját dayók. † **: 1:0** Padréch, bezán nasl, chokk o óbádag. ‡ **: 1:0** Wáhond, bezán málek, hodábond. § **: 1:0** Damag, bezán hand, elákah, ostán, subah. * **1:1 1:1** Béh o bonyád, bezán pet o pirok, asl o nasab.

8 Ásáay chokk Yehushápát, Yehushápátay chokk Yurám,
Yurámay chokk Ozziá,
9 Ozziáay chokk Yutám, Yutámay chokk Áház, Házay chokk
Hezekiá,
10 Hezekiáay chokk Manasi, Manasiay chokk Ámun, Ámunay
chokk Yusiá,
11 Yusiáay chokk Yakóniá o áiay sajjahén brát. Hamé wahdá
Yahudi darándhéh† kanag o Bábelá barag butant.
12 Bábelá darándhéh bayagá rand é mardom pédá butant:
Yakóniáay chokk Shyáltél, Shyáltélay chokk Zerubábel,
13 Zerubábelay chokk Abihud, Abihuday chokk Elyákim,
Elyákimay chokk Ázur,
14 Ázuray chokk Saduk, Sadukay chokk Ákim, Ákimay chokk
Elihud,
15 Elihuday chokk Eliázar, Eliázaray chokk Mattán, Mattánay
chokk Ákub,
16 Ákubay chokk Issop, Maryamay mard. Cha Maryamá Issá
pédá but ke Masihay námá zánaga bit.
17 É dhawlá, cha Ebráhémá beger tán Dáudá chárdah posht
o cha Dáudá beger tán Yahudiáni darándhéh bayag o Bábelá
rawagá dega chárdah posht o cha darándhéhiá beger tán Issá
Masihá ham chárdah posht ant.

Issá Masihay pédáesh
(Luká 1:26–38; 2:21)

18 Issá Masihay pédáesh é dhawlá at: Issáay mát Maryamay
habarsendi gón Issopá butagat, bale cha áyáni sur o árósá
pésar, zánag but ke Maryam cha Hodáay Pákén Ruhay‡ barkatá
lápporr ent.
19 Maryamay deshtár Issop rást o pahrézkárén mardomé at,
nalótheti ke Maryamá bannám bekant, paméshká wati delá
gwashti ke chérokái é sángá próshán.
20 É bárawá angat pegr kanagá at ke Hodáwanday préshtagé
áiay wábá átk o gwashti: “Issop, oo Dáud bádsháhay chokk!
Maryamay zuragá mators, chéá ke áiá é lápporri cha Pákén
Ruhá rasetag.
21 Maryam chellaga bit o mardénchokké kárit. Chokkay
námá Issá§ bekan, chéá ke á wati kawmá cha áyáni gonáhána
rakkénit.”
22 É sajjahén kár butant o é dhawlá hamá habar rást o sar-
jam butant ke Hodáwandá cha nabiay zobáná gwashtagant:

† **1:11 1:11** Darándhéh, bezán jaláwatan. ‡ **1:18 1:18** Hodáay Pákén Ruh, bezán Ruholkodos. § **1:21 1:21** Issáay máná “Hodáwanda rakkénit” ent.

23 *Neshtagén jenekkéay láp porra bit. Á chellaga bit o mardénchokké kárit o chokkay námá Emánuila kanant,** ke eshiay máná “Hodá gón má” ent.

24 Wahdé Issop cha wábá pád átk, hamá dhawlá ke Hodáwanday préshtagá hokm dátagat, wati jani zort,

25 bale tán á wahdá ke chokk pédá nabutagat, gón áiá wapt o wábi nakort o chokkay námi Issá kort.

2

Issáay chárag á estárzántáni áyag

1 Bádsháh Hirudisay ahd o zamánagá, wahdé Issá Yahudiahay damagay shahr Bayt-Lahemá pédá butagat, gorhá cha ródarátká* lahtén estárzánt Urshalimay shahrá átk.

2 Jostesh gept: “Hamá nonnok ke pa Yahudiáni bádsháhiá pédá butag, kojá ent? Má áiay estár dar áyagá distag o pa áiay sojdah kanagá átkagén.”

3 Cha é habaray eshkonagá Hirudis bádsháh sakk paréshán but o Urshalimay sajjahén mardom ham paréshán butant.

4 Hirudisá kawmay sajjahén dini péshwá o Sharyatay zánóger† lótháént o jost geptant ke Masihay pédáesh kojá bit?

5 Áyán passaw‡ dát: “Yahudiahay shahr Bayt-Lahemá, chéá ke nabiay ketábá nebeshtah ent:

6 ‘*Oo Yahudáay shahr Bayt-Lahem!*
Taw Yahudáay hákemáni nyámá§kasterén naay,
chéá ke cha taw hákemé pédá bit o
*á mani kawm Bani Esráilay shepánkiá kant.’ ”**

7 Gorhá Hirudisá estárzánt chérokái lótháéntant o á estáray dar áyagay pakkáén wahdi jost kort.

8 Randá áiá estárzánt Bayt-Lahemá ráh dátant o gwashti: “Berawét o é chokkay bárawá sharr jost o pors bekanét. Wahdé shomá dar gétk, maná sahig bekanét ke man ham berawán o áiá shojdah bekanán.”

9 Bádsháhay habaráni eshkonagá rand, estárzánt ráh geptant. Hamá estár ke áyán dar áyagá distagat, áyáni démá pésh kapán at o hamá jágahay sarborá óshtát ke nonnok ódá at.

10 Gón estáray gendagá, á galá bál butant.

11 Hamá lógá shotant o chokk o áiay mát Maryamesh distant. Kóndhán kaptant o chokkesh sojdah kort, kimati

---

* **1:23 1:23** Eshayá Nabiay Ketáb 7:14. * **2:1 2:1** Ródarátk, bezán hamá némag ke róch dara kayt, mashrek. † **2:4 2:4** Sharyatay zánóger, bezán dini álem o Mussáay Sharyatay zántkár. ‡ **2:5 2:5** Passaw, bezán jwáb. § **2:6 2:6** Nyámá, bezán myáná, darnyámá, tahá, tóká. * **2:6 2:6** Miká Nabiay Ketáb 5:2; Samwél Kázay Domi Ketáb 5:2.

chizzáni dhabbahesh pach kortant o sohr o konderk† o morresh‡ pa nonnoká sawgát kort.

12 Randá, Hodáyá wábá á hozzhár kortant ke Hirudisay kerrá per matarrant. Gorhá cha dega ráhé wati molká shotant.

Dém pa Mesrá

13 Estárzántáni per tarragá rand, Hodáwanday préshtagé Issopay wábá átk o gwashti: "Pád á, chokk o chokkay mátá bezur o Mesrá betach. Tán man tará nagwashán hamódá bedár, chéá ke Hirudisá erádah kortag ke chokká dar begéjit o bekoshit."

14 Gorhá Issop pád átk, chokk o chokkay máti zortant o hamá shapá dém pa Mesrá shot.

15 Tán Hirudisay markáhamódá mantant o é dhawlá hamá habar rást o sarjam but ke Hodáwandá cha nabiay zobáná gwastagat: *Man wati bacch cha Mesrá lóthéént o áwort.*§

Hirudis chokkána kóshárénit

16 Wahdé Hirudis sarpad but ke estárzántán maná rad dátag, sakk zahr gept. Parmáni dát: "Bayt-Lahem o kerr o gwaray sarjamén damagay sajjahén do sálig o kasterén mardénchokk koshag bebant." Chokkáni é omray hesáb áiá estárzántáni gappáni bonyádá jat.

17 É dhawlá Eremyá Nabiay kortagén é habar rást o sarjam but:

18 *Cha Rámahay shahrá kukkáré góshán kapt,*
*mótk***o zárié mazanén,*
Ráhilá pa wati chokkán grét,
nalótheti ke kasé áiá tasallá bedant,
chéá ke chokk namantagatant.†

Dém pa Náserahá

19 Hirudisay markárand, Mesrá Hodáwanday préshtagé Issopay wábá átk.

20 Préshtagá gwasht: "Pád á, chokk o chokkay mátá bezur o wati molk Esráilá per betarr, chéá ke hamá mardom ke chokkay koshagay randá atant, mortagant."

21 Gorhá Issop pád átk o chokk o chokkay máti zortant o padá Esráilay molká átk.

22 Bale wahdé sahig but ke Hirudisay jáhá áiay chokk Arkeláus Yahudiahay bádsháh ent, gorhá óday rawagi torset. Wahdé wábéay tahá Issop habardár kanag but, padá Jalilay damagá shot.

---

† **2:11 2:11** Konderk washbóé ke cha drachkéay shiragá jórha bit. ‡ **2:11 2:11** Morr zahrtámén darmáné. § **2:15 2:15** Hushá Nabiay Ketáb 11:1. * **2:18 2:18** Mótk, bezán pa mordagá peryát o zári, gréwag o zár janag. † **2:18 2:18** Eremyá Nabiay Ketáb 31:15.

23 Ódá, Náserah námén shahreá jahmenend‡ but o é dhawlá nabiáni habar rást o sarjam but ke á chokk Náseri gwashaga bit.

3

Pákshódi dayókén Yahyáay kolaw
(Markás 1:1–8; Luká 3:1–17)

1 Á róchán, pákshódi* dayókén Yahyá átk o Yahudiahay gyábáná jári perrént:
2 "Tawbah bekanét, chéá ke ásmáni bádsháhi átkag o sar butag."
3 Yahyá hamá ent ke Eshayá nabi áiay bárawá gwashit:
Gyábáná kasé gwánka jant:†
"Hodáwanday ráhá tayár bekanét,
Hodáwanday keshkán rást o tachk bekanét."‡
4 Yahyáyá cha oshteray mudán gwaptagén póshák gwará at o póstén kamarbandé lánká at. Áiay ward o warák madag o gyábáni bénag§ at.
5 Urshalimay nendók, Yahudiahay sarjamén damagay mardom o Ordonay kawray kerr o gwaray sajjahén jahmenend áiay kerrá shotant.
6 Wati gonáhesh mannetant o Yahyáyá Ordonay kawrá á pákshódi dátant.
7 Wahdé Yahyáyá dist ke bázén Parisi o Sadukié pákshódi geragá mani kerrá áyagá ent, gón áyán gwashti: "Oo syahmárzádagán! Kayá shomárá gwashtag ke cha áyókén kahr o gazabá tatka kanét?
8 Anchén kár bekanét ke cha áyán záher bebit ke shomá tawbah kortag.
9 Cha wati delá é hayálá dar bekanét ke Ebráhém may pet ent. Man shomárá gwashán ke Hodá cha é sengán ham pa Ebráhémá chokk o awlád pédá korta kant.
10 Nun tapar tayár ent ke drachkán cha boná begoddhit* o har drachké ke sharrén bara nayárit, goddhag o ásá dawr dayaga bit.
11 Man pa shomay gonáháni pashómániá, shomárá gón ápá pákshódia dayán, bale hamá ke cha man o randa kayt, cha man zórmandter ent o man áiay kawsháni chest kanagay láhek ham naán. Á shomárá gón Pákén Ruh o ásá pákshódia dant.

---

‡ **2:23 2:23** Jahmenend, bezán jágahéay neshtagén mardom, sáken, ábád. * **3:1 3:1** Pákshódiay labz, Yunáni zobáná "baptismah" gwashaga bit o eshiay máná "ápá bokk dayag" yá "gón ápá shódag" ent. † **3:3 3:3** Gwánk janag, bezán tawár kanag, lóthaénag. ‡ **3:3 3:3** Eshayá Nabiay Ketáb 40:3. § **3:4 3:4** Bénag, bezán shahd, asal. * **3:10 3:10** Goddhag, bezán sendag, borrag, dur kanag.

12 Áiá hanshóné† dastá ent o jóháná‡ sapá kant. Dánán
ambárá éra kant o pog o palárán§ anchén áséá sóchit ke
hechbara namerit."

Issáay pákshódi
(Markás 1:9–11; Luká 3:21–22; Yuhanná 1:31–34)

13 Gorhá Issá cha Jalilay damagá dar átk o Ordonay kawrá
shot ke Yahyá áiá pákshódi bedant.
14 Bale Yahyáyá johd kort ke áiá pa é kárá maylit. Gwashti:
"Báyad ent man cha taw pákshódi begerán, bale taw pákshódi
geragá mani gwará káay?"
15 Issáyá gwasht: "Annun bell ke anchosh bebit, é paymá
Hodáay wáhag o razáyá sarjama kanén." Gorhá áiá mannet o
Issái pákshódi dát.
16 Wahdé Issáyá pákshódi gept o cha ápá dar átk, anágat*
ásmánay dap pach but o Hodáay Pákén Ruhi dist ke kapótéay
shekl o dróshomá† ér átk o mani sará nesht.
17 Cha ásmáná tawáré átk: "É mani dóstigén Bacch ent o man
cha eshiá sakk wassh o razá án."

4

Shaytán Issáyá chakkásit
(Markás 1:12–13; Luká 4:1–13)

1 Randá Pákén Ruhá Issá gyábáná bort ke Shaytán áiá
bechakkásit.*
2 Chell shap o chell róch róchag dáragá rand Issá gozhnag
but.
3 Gorhá Shaytán pa áiay ázmáesh kanagá átk o gwashti:
"Agan taw Hodáay Chokk ay, é sengán begwash nagan
bebant."
4 Issáyá passaw dát: "Pákén Ketábá nebisag butag:
'Mardom tahná pa nán zendaga nabit,
cha Hodáay zobánay sajjahén habaráni mannagá zendaga
bit.'" †
5 Padá Shaytáná Issá pákén shahr Urshalimá bort o
mazanén parasteshgáhay diwálay borzterén jágahá óshtárént o
6 gwashti: "Agan taw Hodáay Chokk ay, gorhá watá cha edá
jahlá dawr beday, chéá ke nebisag butag:
Hodá tai bárawá wati préshtagán hokma kant o
á tará wati dastáni delá dárant
ke tai pád dhókéá malaggit."‡

---

† **3:12 3:12** Hanshón dáré ke pa dán o pogáni jetá kanagá kármarza bit. ‡ **3:12 3:12** Jóhán, bezán keshárání moshag o dánáni mocch kanagay jágah. § **3:12 3:12** Pog o palár, bezán dánay póst o hoshk butagén káh o sabzag. * **3:16 3:16** Anágat, bezán yabbará, achának, nágahán. † **3:16 3:16** Dróshom, bezán shekl, surat. * **4:1 4:1** Chakkásag, bezán ázmáesh kanag, emtehán gerag. † **4:4 4:4** Mussáay Wáz 8:3. ‡ **4:6 4:6** Zabur 91:11–12.

7 Issáyá gwasht: “Haw, bale chosh ham nebisag butag:
Wati Hodáwandén Hodáyá ázmáesh makan.”§
8 Padá Shaytáná Issá sakkén borzén kóhéay sará bort o cha
ódá donyáay sajjahén bádsháhi o áyáni shán o shawkati pésh
dáshtant o
9 gwashti: “Agan taw mani démá kóndhán bekapay o maná
sojdah bekanay, man é sajjahénán tará dayán.”
10 Issáyá gwasht: “Oo Shaytán! Cha mani démá gom
bay! Pákén Ketábá nebisag butag: *Wati Hodáwandén Hodáay
parasteshá bekan o tahná hamáiay hezmatá bekan.”**
11 Gorhá Shaytáná Issá yalah dát o shot. Nun préshtag átkant
o Issáay hezmatesh kort.

Issáay hezmatkáriay bongéj
(Markás 1:14–15; Luká 4:14–15; Yuhanná 4:43–45)
12 Wahdé Issá sahig but ke Yahyá dazgir kanag butag,
gorhá Jalilá shot.
13 Náserahay shahri yalah dát o Kaparnáhumay shahrá
jahmenend but. Kaparnáhum, Jalilay Mazangwarmay† kerrá,
Zebulun o Naptáliay kabilaháni damagá ent.
14 É dhawlá Eshayá nabiay kortagén é habar rást o sarjam
but:
15 *Zebulun o Naptáliay damagá, gwarmay kashay mazanráhay
sará,*
*Ordonay kawray á dastá, Jalilay hamá hand o damagá ke
darkawm jahmenend ant,*
16 *hamá mardom ke tahárіá neshtagant,*
áyán mazanén rozhné dist o
hamá molká ke ódá mark sáhél‡ent,
óday jahmenendáni sará rozhné tálán but.§
17 Cha hamá wahdá Issáyá é járay janag bongéj* kort.
Gwashti: “Cha wati gonáhán pashómán bebét o tawbah
bekanét, chéá ke ásmáni bádsháhi átkag o sar butag.”

Issáay awali chárén morid
(Markás 1:16–20; Luká 5:2–11; Yuhanná 1:35–42)
18 Wahdé Issá Jalilay Mazangwarmay lambá† tarragá at,
do bráti dist, Shamun ke domi námi Petros at o áiay brát
Andriás. Áyáni kár máhigiri at o á wahdá pa máhigiriá wati
dám o máhórán gwarmá dawr dayagá atant.

---

§ **4:7 4:7** Mussáay Wáz 6:16. * **4:10 4:10** Mussáay Wáz 6:13. † **4:13 4:13** Mazangwarm, bezán daryáchah. ‡ **4:16 4:16** Sáhél, bezán sáheg kanag. § **4:16 4:16** Eshayá Nabiay Ketáb 9:1–2. * **4:17 4:17** Bongéj, bezán bendát, shoru. † **4:18 4:18** Lamb, bezán dámon, kerr.

19 Issáyá gón áyán gwasht: “Byáét, mani randgiriá bekanét
o man shomárá anchosha kanán ke máhig geragay badalá,
mardománi delán shekára kanét.”‡
20 Áyán hamá damáná wati dám yalah dátant o áiay hamráh
butant.
21 Wahdé kammé démá shot, dega do bráti dist, Zebdiay
chokk Ákub o Yuhanná ke bójigá§ gón wati pet Zebdiá
neshtagatant o wati máhórán srách*ag o sharr kanagá atant.
Issáyá doén gwánk jatant.
22 Áyán ham hamá damáná wati pet gón bójigá yalah dát o
áiay hamráh butant.

Jalilay damagá, Issáay kár o hezmat
(Markás 1:35–39; Luká 4:42–44)

23 Issáyá sajjahén Jalilá tarr o garda kort. Áiá kanisaháni†
tahá mardom tálima dátant, Hodáay bádsháhiay mestága‡ rasént
o mardom cha har paymén nájórhi o nádráhián dráha kortant.
24 Sajjahén Suriahá áiay nám o tawár sheng but o mar-
domán jenni o mariay nádráh§ o lang o mondh o hamá
sajjahén nájórh ke warh warhén nádráhi o dard o dóráni tahá
atant, Issáay kerrá áwortant o áiá dráha kortant.
25 Jalil o Dekápulis o Urshalim o Yahudiah o Ordonay
kawray á dastay hand o damagáni bázén mardomé átk o
Issáay hamráh but.

5

Bahtáwari
(Luká 6:20–23)

1 Wahdé Issáyá mardománi mocchi dist, kóhéay sará sar
kapt o nesht. Áiay morid áiay kerrá átkant.
2 Gorhá é dhawlá áyáni tálim dayagá lagget:
3 “Bahtáwar ant hamá ke wati ruhay garibiá sarpad ant,
chéá ke ásmáni bádsháhi haváyánig ent.
4 Bahtáwar ant hamá ke gamig ant, chéá ke áyán tasallá
rasit.
5 Bahtáwar ant hamá ke narmdel ant, chéá ke zeminay
mirásdár* hamá bant.
6 Bahtáwar ant hamá ke pa hakk o ensápá shodig† o tonnig
ant, chéá ke á séra bant.

‡ **4:19 4:19** Delay shekár kanagay maksad mardomán Hodáay ráhá árag ent. § **4:21 4:21** Bójig, bezán lánch, kashti. * **4:21 4:21** Srách*ag, bezán dertagén chizzéay dóchag o addh kanag. † **4:23 4:23** Kanisah, bezán Yahudiáni parasteshgáh. ‡ **4:23 4:23** Mestág, bezán wasshén hál, bashárat. § **4:24 4:24** Mari anchén nádráhié ke mardomá béhósh o gajj o kapa kant. Arabi o Pársiá “sar'”. * **5:5 5:5** Mirásdár, bezán mirás barók, mirásá sharikdár, wáres. † **5:6 5:6** Shodig, bezán gozhnag.

7 Bahtáwar ant hamá ke pa degarán rahma kanant, chéá ke áyáni sará rahm kanaga bit.
8 Bahtáwar ant hamá ke delesh pák ent, chéá ke á Hodáyá gendant.
9 Bahtáwar ant hamá ke sohl o émenia kárant, chéá ke á Hodáay chokk gwashaga bant.
10 Bahtáwar ant hamá ke hakk o ensápay ráhá ázár dayaga bant, chéá ke ásmáni bádsháhi haméyánig ent.
11 Bahtáwar ét shomá ke mani sawabá mardom shomárá béezzat kanant o ázára dayant o shomay bárawá dróga bandant o badén gappa janant.
12 Gal bebét o shátkámi bekanét, chéá ke ásmáná shomay mozz báz ent. Pésarigén nabiesh hamé paymá ázár dátagant.

Jahánay wád o nur

13 Shomá jahánay wád ét, bale agan wáday tám berawt, gorhá chón padá wádók kanaga bit? Dega hecch kárá nayayt, abéd cha‡ eshiá ke dawr dayag bebit o mardomi lagatmál bekanant.
14 Shomá jahánay nur o rozhn ét, shahré ke kóhéay sará ent, chér o andémS buta nakant.
15 Hechkas rókén cherágá kásagay chérá éra nakant, cherágdánay sará éria kant tánke áiay rozhn lógay sajjahén mardomán berasit.
16 Hamé dhawlá shomay nur mardománi nyámá tálán bebit tánke á shomay nékén kárán begendant o shomay ásmáni Petay satáyá bekanant.

Sharyatay sarjam kanag

17 Gomán makanét ke man pa Sharyat o nabiáni habaráni dur kanag o nákár kanagá átkagán. Man pa áyáni nákár kanagá nayátkagán, pa áyáni sarjam kanagá átkagán.
18 Shomárá rásténa gwashán, ásmán o zeminay tabáh bayagá pésar, Sharyatay yakk áb* o thekké ham gára nabit tán hamá wahdá ke Sharyatay har chizz sarjam mabit.
19 Paméshká agan kasé cha Sharyatay parmánán gwandhteréné ham mán mayárit o degarán hamé tálimá bedant, ásmáni bádsháhiá kasterén zánaga bit. Bale kasé ke é parmánáni sará amala kant o degarán ham hamé tálimá dant, ásmáni bádsháhiá mazan zánaga bit.
20 Gorhá shomárá gwashán, agan shomay pahrézkári cha Parisi o Sharyatay zánógeráni pahrézkáriá géshter mabit, hechbar ásmáni bádsháhiá shota nakanét.

Kosht o kósh
(Luká 12:58–59)

---

‡ **5:13 5:13** Abéd (cha), bezán gayr cha. S **5:14 5:14** Andém, bezán chér, póshidah.
* **5:18 5:18** Áb, bezán harp, Engréziá: letter in the alphabet.

21 Shomá eshkotag ke gón péshigén mardomán gwashag
butag: *Hón makan.* † Harkas hóna kant, hakdiwáná‡
mayárbár kanaga bit.
22 Bale man shomárá gwashán, harkas ke wati brátay sará
zahr ent, á ham hakdiwáná mayárbár kanaga bit. Kasé ke
wati brátá bad o rada kant, mazanén hakdiwáná mayárbár
kanaga bit o kasé ke wati brátá 'hódh' o 'ahmaka' gwashit,
dózahay ásay sezáwára bit.
23 Paméshká agan korbánjáhá, korbánig kanagay wahdá
yátá kaptay ke tai brátá gón taw gelagé hast,
24 wati korbánigá hamódá korbánjáhá bell o beraw pésará
wati brátá wasshán bekan, randá byá korbánig bekan.
25 Agan kaséá gón taw arh o dáwáé hast o tará hakdiwáná
bárt, gorhá ráhá gón áiá wati arhá begisshén o sohl bekan.
Chó mabit ke á tará kázíay kerrá bebárt o kázi tará apsaray
dastá bedant o taw zendáná dawr dayag bebay.
26 Tará rásténa gwashán, tán zarráni goddhi§ pai o paysahá
porra nakanay, cha ódá ázáta nabay.

Zená o talák

27 Shomá eshkotag ke gwashag butag: *Zená makan.**
28 Bale man shomárá gwashán, agan kasé janénéá pa badén
chammé bechárit, bezán wati delá gón hamá janéná zenái
kort.
29 Paméshká agan tai rástén chamm tará dém pa gonáhá
bárt, áiá kassh o dawr beday, chéá ke cha sarjamén jánay
dózahá kapagá pa taw sharter hamesh ent ke tai jesmay yakk
ázáé cha taw jetá bebit.
30 Hamé dhawlá, agan tai rástén dast tará dém pa gonáhá
bárt, áiá borr o dawr day, chéá ke cha sarjamén jánay dózahá
rawagá pa taw sharter hamesh ent ke tai jesmay yakk ázáé
cha taw jetá bebit.
31 Gwashag butag: *Harkas ke wati janá cha lógá dara kant,*
báyad áiá talákmahé bedant.†
32 Bale man shomárá gwashán, agan janénéá zená nako-
rtag o mard angat ham áiay sawn o talákán bedant, bezán
janéná zenákáriay némagá télánk dayagá ent o agan kasé gón
talák dátagén janénéá sur o sáng bekant, gorhá bezán gón áiá
zená kant.

Sawgend

---

† **5:21 5:21** Darraw 20:13. ‡ **5:21 5:21** Hakdiwán, bezán ámidges, dádgáh. § **5:26 5:26** Goddhi, bezán áheri. * **5:27 5:27** Darraw 20:14. † **5:31 5:31** Mussáay Wáz 24:1.

33 Shomá é ham eshkotag ke gón péshigén mardomán gwashag butag: *Wati sawgendá maprósh,*‡ o *Hodáwanday námay sará wártagén sawgendán purah bekan.*§
34 Bale man shomárá gwashán, hechbar sawgend mawarét, na arshay, chéá ke Hodáay taht ent,
35 na zeminay, chéá ke Hodáay pádáni chéray korsi ent, na Urshalimay chéá ke 'Mazanén Bádsháhay' shahr ent.
36 Wati saray sawgendá ham mawar, chéá ke taw wati mudáni yakk thálé ham espét yá syáh korta nakanay.
37 Paméshká ódá ke shomárá 'haw' gwashagi ent, begwashét 'haw' o ódá ke 'enna' gwashagi ent, begwashét 'enna'. Cha ed o géshter gwashag Shaytánay kár ent.

Bérgiri

38 Shomá eshkotag ke gwashag butag: *Chammay badal chamm* o *dantánay badal dantán.**
39 Bale man shomárá gwashán, radkárén mardomay démá maóshtét. Agan kasé tai rástén gobbá† shahmáté jant, domi gobbá ham áiay némagá betarrén.
40 Agan kasé pa tai jámagay kasshagá tará hakdiwáná bárt, wati kabáhá‡ ham áiá beday.
41 Agan kasé tará pa zór o bigári hazár gámay§ pand janaga parmáit, do hazár gám áiay hamráhiá beraw.
42 Kasé ke cha taw lóthit, áiá beday o agan yakkéá wámé lóthet, dayagá chakk o pad mabay.

Mehr
(Luká 6:27–36)

43 Shomá eshkotag ke gwashag butag: *Wati hamsáhegá dóst bedár* * o gón wati dozhmená naprat bekan.
44 Bale man shomárá gwashán, wati dozhmenán dóst bedárét o pa haméyán ke shomárá ázára dayant, nékén dwá belóthét,
45 tánke shomá wati ásmáni Petay chokk bebét, chéá ke á wati róchá pa nék o bad doénána drapshénit† o wati hawrá pa pahrézkár o radkár doénána gwárénit.
46 Agan shomá tahná hamá mardomán dóst bedárét ke shomárá dósta dárant, shomárá cha Hodáay némagá hecch

‡ **5:33 5:33** Láwián 19:12. § **5:33 5:33** Mussáay Wáz 23:21. * **5:38 5:38** Darraw 21:24. † **5:39 5:39** Gobb, bezán gónag. ‡ **5:40 5:40** Kabáh, bezán jobbah ke pashkay sarborá gwará kananti. § **5:41 5:41** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "milion", bezán kesás yakk o ném kilumitar. * **5:43 5:43** Láwián 19:18. † **5:45 5:45** Drapshénag, bezán shahm dayag, rozhná kanag, jalashkénag.

mozzé narasit. Songi‡ o máliátgir§ ham wati dóst dárókán dósta dárant.
47 Agan shomá tahná wati brátán salám o drót begwashét,
gorhá shomá cha é degarán sharter naét. Hodánáparmánén
mardom ham wati brátán salám o drót gwashant.
48 Paméshká shomá báyad kámel bebét, anchosh ke shomay
ásmáni Pet kámel ent.

6

Hayrát

1 Habardár! Wati nékén kárán mardománi chamdidá
makanét. Agan pa é maksadá nékén kár bekanét ke mardom
begendant, shomárá cha ásmáni Petay némagá hecch mozzé
narasit.
2 Wahdé taw chizzé hayráta kanay, gorhá dhohl majan.
Doru o dopóstén mardom kanisah o bázárán é dhawlá kanant
tánke mardom áyán satá bekanant. Shomárá rásténa gwashán,
áyán wati mozz raset.
3 Wahdé hayráté cha rástén dastá dayay, chappén dast
sahig mabit,
4 tánke tai dátagén hayrát chér o sarpósh bebit. Gorhá tai
ásmáni Pet ke chérén kárána gendit, tai mozzá dant.

Dwá
(Luká 11:2–4)

5 Wahdé dwá kanét, doru o dopóstén mardománi dhawlá
makanét, chéá ke áyán kanisaháni tahá o shahray chárráháni
sará óshtag o dwá kanag dósta bit, tánke mardom áyán
begendant. Shomárá rásténa gwashán, áyán wati mozz raset.
6 Harwahdá ke dwá kanay, lógay andarén jáhéá beraw, lógá
band kan o cha wati ásmáni Petá ke cha chammán chér o
andém ent, dwá belóth. Gorhá tai Pet ke chérénána gendit,
tai mozzá dant.
7 Wahdé dwá kanét, darkawmén mardománi dhawlá mopt
o náhudagén* habarán takrár makanét. Darkawm hayála
kanant ke cha géshén takrárá áyáni dwá gósh dáraga bit.
8 Áyáni paymá mabét, chéá ke shomay ásmáni Pet cha
shomay lóthagá pésar wata zánt ke shomárá kojám chizzáni
hájat ent.
9 Shomá chó dwá belóthét:
'Oo may Pet, ke arshá ay!
Tai pákén nám sharapdár bát.
10 Tai bádsháhi byáyát.

---

‡ **5:46 5:46** Songi, bezán máliátgir, thayksay gerók. § **5:46 5:46** Bani Esráilián, songi o máliátgirén mardom nádóst atant, chéá ke á Rumay hokumatay kárendah atant o bázénéá pa wati nap o suttá cha mardomán géshén song o máliáta gept.
* **6:7 6:7** Náhudag, bezán bépáedag.

Tai erádah o wáhag† zeminay sará ham hamá dhawlá purah o sarjam bát ke ásmáná puraha bit.
11 May maróchigén rezk o rózigá maróchi márá beday.
12 May radián bebaksh, anchosh ke má hamá sajjahén mardom bakshetagant ke gón má badiesh kortag.
13 Márá ázmáesh o chakkásá‡ dawr maday o cha sherr o Shaytáná berakkén§.'*
14 Chéá ke agan shomá mardománi radkárián bebakshét, gorhá shomay ásmáni Pet shomárá ham bakshit,
15 bale agan shomá mardománi radkárián mabakshét, gorhá shomay ásmáni Pet ham shomay radkáriána nabakshit.

Róchag

16 Wahdé shomá róchaga bét, doru o dopóstén mardománi dhawlá watá molur o gamig makanét. Á wati démá chótha kanant ke mardom begendant ke á róchag ant. Shomárá rásténa gwashán, áyán wati mozz raset.
17 Wahdé taw róchaga bay, wati sará thél bejan o démá beshód,
18 tánke mardom mazánant ke taw róchag ay, tahná tai ásmáni Pet ke cha chammán chér o andém ent, hamá bezánt. Á wahdi tai ásmáni Pet ke chérén kárána gendit, tai mozzá dant.

Áyókén jahánay tóshag

19 É donyáyá pa wat mál o maddhi† ambár makanét, ke edá warók o ramézesha‡ warant yá zanga gerant yá dozza poterant o barantesh.
20 Pa wat ásmáná mál o maddhi ambár bekanét ke ódá na warók o ramézesha warant, na zanga gerant o na dozza poterant o barantesh.
21 Parchá ke hamódá ke tai mál ent, tai del ham hamódá bit.

Badanay cherág
(Luká 11:34–36)

22 Chamm badanay cherág ant. Agan tai chamm sharr ant, tai sajjahén badan rozhná bit.
23 Bale agan tai chamm haráb ant, tai sajjahén badan tahára bit. Nun agan tai bátenay rozhn wat tahárié bebit, gorhá á tahári sakkén mazanén tahárié bit.

---

† **6:10 6:10** Wáhag, bezán lóth, talab, hájat. ‡ **6:13 6:13** Chakkás, bezán ázmáesh, emtehán. § **6:13 6:13** Rakkénag, bezán neját dayag, bacchénag. * **6:13 6:13** Lahtén daznebeshtá átkag: "Chéá ke abadmánén bádsháhi o wák o zór o shán o shawkat taig ant. Ámin." † **6:19 6:19** Maddhi, bezán ganj o hasti. ‡ **6:19 6:19** Warók o raméz, bezán gwandhén kerm o lullok ke dár o poccha wárt.

Ásudagén zend
(Luká 12:22–31)

24 Hechkas do wájahay golámiá korta nakant, yá gón eshiá naprata kant o áiá dósta dárit, yá gón eshiá wapádára bit o áiá mána nayárit. Chó buta nakant ke shomá Hodáay golámiá ham bekanét o zarray golámiá ham.

25 Paméshká shomárá gwashán, pa wati zendá paréshán mabét ke ché bwarén yá ché benóshén, na pa wati badaná ke ché bepóshén. Zend cha waráká o badan cha pósháká démáter ent.

26 Ásmánay démá báli morgán bechárét, na keshant o na ronant o na ambára kanant, bale angat shomay ásmáni Pet áyán rezk o róziga dant. Shomay arzesh cha áyán báz géshter ent.

27 Hechkas pa pegr o paréshání wati zenday róchán damáné ham gésh korta nakant.§

28 Gorhá pa pocch o pósháká chéá paréshán ét? Gyábánay gol o polláni némagá delgósh kanét ke chóna rodant. Na zahmaté kasshant o na résant o gwapant,

29 bale shomárá gwashán ke Solaymáná gón wati mazanén shán o shawkatá é polláni dhawlén póshák gwará nabutag.

30 Oo kambáwarán! Wahdé Hodá gyábánay káhán ke maróchi hastant o bándá taruná sóchaga bant, chó brahdára kant, gorhá shomárá allamá sharterén pósháka dant.

31 Paméshká paréshán mabét o magwashét ke ché bwarén yá ché benóshén yá ché bepóshén.

32 Hodánábáwarén mardom é sajjahén chizzáni randá tachant, bale shomay ásmáni Peta zánt ke shomárá é chizz pakár ant.

33 Cha drostán pésar, Hodáay bádsháhi o áiay dátagén páki o palgáriay* shóházá bebét, gorhá é sajjahén chizz ham shomárá dayaga bant.

34 Pa bándátigén róchá gam makanét, chéá ke bándátigén róch wati gamá wata kant. Pa maróchigá, maróchigén janjál bass ant.

7

Ér janag o aybgiri
(Luká 6:41–42)

1 Aybgiri makanét o kassá ér majanét, tánke shomá ér janag mabét.

2 Hamá hesábá ke shomá degarán éra janét, hamé paymá shomá ham ér janaga bét o gón har kayl o paymánahéá ke shomá dayét, gón hamá kaylá shomárá dayaga bit.

---

§ **6:27 6:27** Yá: "wati báládá yakk dasté borzter korta nakant." * **6:33 6:33** Palgári, bezán sáp o sallahi, bepólengi.

3 Chéá wati brátay chammay bucchoká* genday, bale wati
chammay bondhá nagenday?
4 Tai chammá ke bondhé mán, chón wati brátá gwashta
kanay: 'Bell ke tai chammay bucchoká dara kanán'?
5 Oo doru o dopóstén shatalkár†! Pésará wati chammay
bondhá dar kan, randá sharriá genday o wati brátay cham-
may bucchoká kassheta kanay.
6 Pákén chizzán kochekkán madayét o wati morwáredán
hukkáni démá dawr madayét, chó mabit ke áyán lagatmál
bekanant o per betarrant o shomay jendá derr o drásh
bekanant.

Lóthóká rasit
(Luká 11:9–13)

7 Belóthét, shomárá dayaga bit. Shóház bekanét, shomárá
rasit. Darwázagá bethokkét, pa shomá pach kanaga bit.
8 Chéá ke harkas belóthit, áiá dayaga bit. Harkas shóház
bekant, áiá rasit. Harkas darwázagá bethokkit, pa áiá pach
kanaga bit.
9 Shomay nyámá choshén mardomé nést ke agan áiay chokk
nagan belóthit, dhóké bedanti,
10 yá agan máhig belóthit, máré bedanti.
11 Nun agan shomá ke radkár ét, angat ham wati chokkán
sharrén chizzáni dayagá zánét, gorhá shomay ásmáni Pet
haméyán angat géshtér sharrén chizza dant ke cha áiá lóthant.

Teláhén parmán
(Luká 6:31)

12 Paméshká, harwahdá gón degarán hamá dhawlá bekanét
ke shomá lóthét ke á gón shomá bekanant. Sharyat o nabiáni
asligén habar hamesh ent.

Tankén darwázag
(Luká 13:24)

13 Cha tankén darwázagá begwazét, chéá ke práhén
darwázag o práhén ráh tabáhiay némagá bárt o bázéné hamá
ráhá rawt.
14 Bale tank ent á darwázag o tank ent á ráh ke zenday
némagá bárt o kammok mardom hamé ráhá dara géjit.

Drachk o bar
(Luká 6:43–45)

15 Cha drógén paygambarán hozzhár bebét. Á, méshi póst
gwará kanant o shomay kerrá káyant bale bátená derrók o
warókén gork ant.

---

* **7:3 7:3** Bucchok, bezán dáray kasánén thokkor, pilláshk. † **7:5 7:5** Shatalkár, bezán doru o dopóstén mardom.

16 Shomá cha áyáni kár o kerdán áyán pajjáha kárét. Cha
dhangarán‡ angur o cha dhólokáʃ enjir chenaga nabit.
17 Hamé paymá, har sharrén drachk sharrén bar o samara
kárit o harábén drachk harábén bar o samara kárit.
18 Sharrén drachk, harábén bar áworta nakant o harábén
drachk sharrén bar áworta nakant.
19 Har drachké ke sharrén bara nayárit, goddhag o sóchaga
bit.
20 Hamé paymá, shomá drógén paygambarán cha áyáni kár
o kerdán pajjáha kárét.
21 Hamá ke maná 'Hodáwand, Hodáwanda' gwashant, pa á
sajjahénán ásmáni bádsháhiay darwázag pacha nabit, tahná
hamá shota kant ke mani ásmáni Petay wáhag o razáay sará
amala kant.
22 Wahdé á rócha kayt, bázéné maná gwashit: 'Hodáwand,
oo Hodáwand! Má tai námay sará Hodái bashárat sar korta-
gant, tai námay sará jenn kasshetag o tai námay sará bázén
mójezahé pésh dáshtag.'
23 Gorhá man áyán tachká gwashán: 'Oo radkárán! Man
hechbar shomárá pajjáh nayáwortag, cha mani démá dur
bebét.'

Zántkári o názánti
(Luká 6:47–49)

24 Paméshká, harkas ke mani é habarána eshkont o eshán
sará amala kant, hamá dánáén mardomay paymá ent ke wati
lógi mohrén kóhéay sará bast.
25 Hawr but, hár o héróp átk, trondén gwátán kasshet o lógá
laggetant, bale lóg nakapt, chéá ke áiay bonred* kóhay sará ér
kanag butagat.
26 Bale harkas ke mani é habarán eshkont o eshán sará
amala nakant, hamá nádánén mardomay dhawlá ent ke wati
lógi rékáni sará bast.
27 Hawr but, hár o héróp átk, trondén gwátán kasshet o lógá
laggetant o lóg kapt o pahk tabáh but."
28 Wahdé Issáyá é habar halás kortant, mocch butagén
mardom cha áiay tálimán hayrán butant,
29 chéá ke áiá Sharyatay zánógeráni paymá tálim nadát, gón
wák† o ehtiáré‡ tálim dát.

8

Garray nádráhéay drahbakshi
(Markás 1:40–44; Luká 5:12–14)

---

‡ **7:16 7:16** Dhangar, bezán bétákén konthagi drachk o dár. ʃ **7:16 7:16** Dhólok gyábáni konthagi jarré. * **7:25 7:25** Bonred, bezán lóg yá diwáléay awali o johlterén red. † **7:29 7:29** Wák, bezán zór, tákat. ‡ **7:29 7:29** Ehtiár, bezán masteri, kodrat, zór.

1 Wahdé Issá cha kóhá ér kapt, mardománi mazanén rombé
áiay randá gón kapt.
2 Yakk mardé ke áiá garray* nádráhi at Issáay kerrá átk, áiay
pádán kapt o gwashti: "Oo wájah! Agan taw belóthay, maná
dráh o palgár† korta kanay."
3 Issáyá dast shahárt, dasti per mosht o gwashti: "Mana
lóthán. Dráh o palgár bay!" Hamá damáná mard cha garrá
dráh but.
4 Gorhá Issáyá gón áiá gwasht: "Bechár, hechkasá hál
maday, bale beraw, watá dini péshwáyá pésh bedár o hamá
korbánigá bekan ke Mussáay Sharyatá nebisag butag, tánke
pa mardomán sháhedié bebit."

Pawji apsaray imán
(Luká 7:1–10)

5 Wahdé Issá Kaparnáhumay shahrá raset, pawji apsaré áiay
kerrá átk, dazbandi kort o
6 gwashti: "Oo wájah! Mani hezmatkárén bachakk lang o
mondh ent o lógá kaptag, sakk dard o dór ent."
7 Issáyá gwasht: "Sharr, mana káyán o áiá dráha kanán."
8 Pawji apsará darráént: "Oo wájah! Mana nakarzán ke taw
mani lógá byáay. Taw tahná hokm bekan, mani hezmatkár
dráha bit.
9 Chéá ke man ham wati masteráni hokmay chérá án o
mani dastay chérá ham sepáhig‡ hast. Agan kaséá hokm
bekanán 'beraw,' á rawt o agan kaséá begwashán 'byá,' á
kayt. Agan wati hezmatkárá begwashán 'pelán kárá bekan,'
á kanti."
10 Wahdé Issáyá é habar eshkot, hayrán but o gón wati
hamráhán gwashti: "Shomárá rásténa gwashán ke Esráiliáni
tahá ham man choshén mohrén imán nadistag.
11 Bezánét ke cha ródarátk o rónendá bázén mardomé kayt
o gón Ebráhém o Esák o Ákubá ásmáni bádsháhiay mehmániá
yakkén parzónagay§ sará nendit,
12 bale é bádsháhiay chokk o óbádag* dhanná tháriá dawr
dayaga bant. Ódá gréwag o peryát o zária bit."
13 Gorhá Issáyá gón pawji apsará gwasht: "Beraw, anchosh
ke tai báwar ent, gón taw hamá dhawlá bit." Áiay hezmatkár
hamá damáná dráh but.

Nádráháni drahbakshi
(Markás 1:29–34; Luká 4:38–41)

---

* **8:2 8:2** Asligén Yunáni zobánay labz, pa syahgarr o bag o sohrbád o pa dega tahr tahrén pósti nádráhián kár bandaga bit. † **8:2 8:2** Palgár, bezán sáp o sallah, bepóleng. ‡ **8:9 8:9** Sepahig, bezán pawji, arteshi, lashkari. § **8:11 8:11** Parzónag, bezán soprah, kopár. * **8:12 8:12** É bádsháhiay chokk o óbádag, bezán Esráiliáni chokk o óbádag.

14 Wahdé Issá Petrosay lógá shot, disti ke Petrosay wassig
tapig ent o kaptag.
15 Issáyá wati dast áiay dastay sará per mosht. Áiay tap sest,
á pád átk o Issáay hezmat kanagá lagget.
16 Magrebtahárá mardomán bázén jenni ganóké Issáay
kerrá áwort, áiá gón wati yakk habaréá jenn kasshetant o
sajjahén nádráh wassh o dráh kortant.
17 É dhawlá Eshayá nabiay kortagén é habar rást o sarjam
but: *Áiá may nezóri dur kortant o nádráhi bortant.*†

Kay Issáay morid buta kant?
(Luká 9:57–60)

18 Wahdé Issáyá wati chapp o chágerdá mardománi mocchi
dist, parmán dát o gwashti: "Byáét, gwarmay á dastá rawén."
19 Sharyatay zánógeré áiay kerrá átk o gwashti: "Oo ostád!
Har jáh ke taw raway, man tai randgiriá kanán."
20 Issáyá gwasht: "Róbáhán hóndh‡ hast o báli morgán
kodóh§, bale Ensánay Chokká* pa saray ér kanagá hecch jágah
nést."
21 Dega yakk moridéá gwasht: "Oo wájah! Maná ejázat
beday ke pésará berawán o wati petá kabr o kapan bekanán."
22 Issáyá gwasht: "Byá, mani randgiriá bekan, bell ke
mordag wati mordagán wat kabr o kapana kanant."

Tuppánay érmósh kanag
(Markás 4:36–41; Luká 8:22–25)

23 Issá bójigá swár but, morid ham swár butant.
24 Anágat trondén tuppáné átk o chawl o mawján bójig mán
ropt, bale Issá wáb at.
25 Morid áiay kerrá átkant, cha wábá pád kort o gwashtesh:
"Oo Hodáwand! Márá berakkén ke meragá én."
26 Gón áyán gwashti: "Oo kambáwarán! Shomárá chéá
torsit?" Nun pád átk, gwát o ápi hakkal dátant o tuppán pahk
érmósh but.
27 Morid hayrán butant o gwashtesh: "É chónén mardomé
ke gwát o áp ham eshiay hokmá mannant."

Do jenniay drahbakshi
(Markás 5:1–17; Luká 8:26–37)

28 Wahdé Issá mazangwarmay á dastá, Gadáriáni† molká
raset, do mardom cha kabrestáná dar átk o gón áiá dochár

† **8:17 8:17** Eshayá Nabiay Ketáb 53:4. ‡ **8:20 8:20** Hóndh, bezán zeminá mazanén thong. § **8:20 8:20** Kodóh, bezán kodám, báli morgay lóg. * **8:20 8:20** Dányál nabiá "Ensánay Chokk" pa anchén hastiéá kármarz kortag ke cha ásmáná éra kayt. Issáyá watá "Ensánay Chokk" gwashtag tánke mardom bezánant ke á cha ásmáná átkag o hamá wádah dátagén Masih ent. † **8:28 8:28** Lahtén daznebeshtá átkag: "Gerásiáni" yá "Gergesiáni".

kaptant.‡ Áyán jenn per at o á haminchok wakshi o torsnák atant ke kassá cha á ráhá gwasta nakort.

29 Áyán kukkár kort o gwasht: “Oo Hodáay Chokk! Tará gón má che kár ent? Cha wahdá§ pésar, pa may azáb dayagá átkagay?”

30 Cha áyán kammé dur, hukkáni ramagé charagá at.

31 Palitén ruhán cha Issáyá dazbandi kort o gwasht: “Agan taw márá cha é mardomán dara kanay, gorhá márá é ramagay hukkáni jesmá ráh beday.”

32 Issáyá gwasht: “Bepoterét!” Gorhá á dar átk o hukkáni jesmá potertant o hukkáni sajjahén ramag cha kóhdémá jahlagá tachán but o gwarmá kapt o mort.

33 Hukkáni chárénók tacháná shahrá shotant o é sajjahén hál o jenni ganókáni sargwastesh rasén tant.

34 Nun shahray sajjahén mardom Issáay cháragá átkant o gón áiá dazbandiesh kort ke cha may molká dar á o beraw.

9

Lang o mondhén mardéay drahbakshi
(Markás 2:3–12; Luká 5:18–26)

1 Issá bójigéá swár but o mazangwarmi gwázént o wati jenday shahrá átk.

2 Hamé wahdá, lahtén mardomá lang o mondhén mardé ke tahtéay sará waptagat, Issáay kerrá áwort. Wahdé Issáyá áyáni imán dist, gón langá gwashti: “Oo mani chokk! Delá mazan kan, tai gonáh bakshag butant.”

3 Bale Sharyatay lahtén zánógerá wati delá gwasht: “É mard kopr kanagá ent.”

4 Issáyá áyáni delay habar zánt o gwashti: “Shomá chéá wati delá badén hayála kárét?

5 Kojám habaray gwashag ásánter ent: ‘Tai gonáh bakshag butagant,’ yá: ‘Pád á, betarr’?

6 Bale man é habar kort tánke shomá bezánét ke Ensánay Chokká é donyáyá gonáháni bakshagay wák o ehtiár hast.” Padá gón á langá gwashti: “Pád á, wati tahtá bezur o lógá beraw.”

7 Gorhá mard pád átk o lógá shot.

8 Wahdé mardomán é kár dist, torsetesh o Hodáay satáesh kort ke mardománá choshén wák o ehtiári dátag.

Issá Mattáyá lóthéénit
(Markás 2:14–17; Luká 5:27–32)

---

‡ **8:28 8:28** Dochár kapag, bezán dhikk warag, yakdegará gendag. § **8:29 8:29** Edá wahday máná áheratay róch ent.

9 Issá ke démterá shot, Mattá námén mardé disti ke song* o máliátay kárgesá neshtagat. Gón áiá gwashti: “Byá, mani randgiriá bekan!” Mattá pád átk o áiay hamráh but.
10 Wahdé Issá Mattáay lógá parzónagay sará neshtagat o warák waragá at, bázén songi o máliátgir o gonahkáré ham átk o gón Issá o áiay moridán yakjáh nánesh wárt.
11 Wahdé Parisián dist gón Issáay moridán gwashtesh: “Chéá shomay ostád gón songi o gonahkárán waráka wárt?”
12 Issáyá eshkot o gwashti: “Dráh o salámatén mardomán tabib pakár naent, nádráhán tabib pakár ent.
13 Bale berawét o é habaray mánáyá dar begéjét: *Maná hayrát o korbánig pasond naent, mehr o rahm pasond ent.*† Man pahrézkáráni gwánk janagá nayátkagán, gonahkáráni gwánk janagá átkagán.”

Róchagay bárawá
(Markás 2:18–28; Luká 5:33–39)

14 Randá, Yahyáay morid Issáay kerrá átkant o jostesh kort: “Má o Parisi róchaga bén, bale tai morid chéá róchaga nabant?”
15 Issáyá passaw dát: “Sálónk ke neshtag, sur o árósay mehmán gamiga nabant o porsa nadárant. Bale anchén wahdé kayt ke sálónk cha áyán jetá kanaga bit, hamá wahdá róchaga bant.
16 Hechkas nókén goday thokkoré nazurit o kwahnén pashká paccha najant, chéá ke nókén goday pacch nazza kayt o kwahnén pashká gantera derrit.
17 Hamé dhawlá, kwahnén mashkáni tahá nókén sharáb‡ mána nakanant, agan chosh bekanant mashka derant o sharába rechant o mashk ham barbáda bant. Nókén sharábá nókén mashkán mána kanant ke sharáb o mashk, har doén bemánant.”

Janénéay drahbakshi o jenekkéay zendag kanag
(Markás 5:22–43; Luká 8:41–56)

18 Issá angat gón áyán habará at ke kanisahay masteré átk o Issáay pádán kapt o gwashti: “Mani jenekk hamé annun mortag, bale byá wati dastá áiay sará per mosh, á padá zendaga bit.”
19 Issá pád átk o gón wati moridán áiay hamráh but.
20 Hamódá janéné hastat ke dwázdah sál at áiay hón pach at. Á cha poshti némagá átk o Issáay kabáhay lambi dast jat.
21 Wati delá gwashagá at: “Agan Issáay kabáhá ham dast per bekanán, dráha bán.”

---

* **9:9 9:9** Song, bezán máliát, tayks. † **9:13 9:13** Hushá Nabiay Ketáb 6:6. ‡ **9:17 9:17** Pákén Ketábay tahá har jágah ke sharábay labz átkag, eshiay máná cha angurá jórh butagén sharáb ent ke Engréziá “wine” gwashaga bit.

22 Issáyá chakk tarrént o janéni dist. Gwashti: “Oo mani
jenekk! Delá mazan kan, tai imáná tará dráh kort.” Hamá
damáná janén dráh but.
23 Wahdé Issá kanisahay masteray lógá raset, disti ke nal
janók nal janag o mótk áragá ant o rombé§ mardom gréwag
o záriá ent.
24 Gwashti: “Dar áét, jenekk namortag, wáb ent.” Áyán
Issáay sará kandet.
25 Mardomesh cha lógá dar kortant, Issá tahá shot,
jenekkay dasti gept o jenekk pád átk.
26 É hál sajjahén damagá sheng o tálán but.

Do kóray drahbakshi

27 Wahdé Issá cha ódá ráh gept, ráhá do kór gwánk janán
áiay randá kapt o gwashtesh: “Oo Dáud bádsháhay chokk! May
sará rahm kan.”
28 Issá lógéá shot o doén kór áiay kerrá átkant. Issáyá
gón áyán gwasht: “Shomárá báwar ent ke man é kárá korta
kanán?” Áyán jwáb dát: “Haw, oo Hodáwand!”
29 Gorhá Issáyá wati dast áyáni chammáni sará per mosht o
gwashti: “Hamá dhawlá ke shomá báwar kortag, gón shomá
hamá dhawlá bit.”
30 O áyáni chamm rozhná butant. Issáyá kaddhan* kort o
gwashtant ke gón hechkasá é bárawá habar makanét.
31 Bale á shotant o Issáay námesh sajjahén damagá sheng o
tálán kort.

Gongéay drahbakshi
(Luká 11:14–15)

32 Wahdé á rawagá atant, gongé ke jenné per ati, Issáay
kerrá áwortesh.
33 Anchosh ke Issáyá jenn kasshet, gong habar kanagá
lagget. Sajjahén mardom hayrán butant o gwashtesh:
“Choshén kár Esráilá hechbar nabutag.”
34 Bale Parisián gwasht: “É gón jennáni sardáray sarókiá
jennána kasshit.”

Keshár o ronók

35 Issá sajjahén shahr o métagána shot o kanisaháni tahá
mardomi tálima dátant, Hodáay bádsháhiay mestágay jária jat o
mardománi har paymén nájórhi o nádráhii dráha kortant.
36 Issáyá ke mardománi mocchi distant, áyáni sará bazzagi
but, chéá ke á béshepánkén pasáni dhawlá paréshán o béwas
atant.
37 Gorhá gón wati moridán gwashti: “Keshár báz ent o
ronók kamm ant.

§ **9:23 9:23** Romb, bezán gróh, thóli. * **9:30 9:30** Kaddhan, bezán mohrén tákid, hokm.

38 Paméshká gón keshára wáhondá dazbandi bekanét ke pa
wati keshárá ronók dém bedant."

10

Issáay dwázdahén kásed
(Markás 3:16–19; 6:8–11; Luká 6:14–16; 9:3–5; 10:4–12)

1 Issáyá dwázdahén morid lótháéntant o jennáni kasshag o
har dhawlén nájórhi o nádráhiáni dráh kanagay wák o ehtiári
dátant.
2 É dwázdahén kásedáni nám esh ant:

awali Shamun at ke Petros ham gwashaga bit,
padá Shamunay brát Andriás,
Zebdiay chokk Ákub,
Ákubay brát Yuhanná,
3 Pilipos,
Bartulumá,
Tumá,
máliátgirén Mattá,
Halpiay chokk Ákub,
Taddá,
4 sarmachárén Shamun* o
Yahudá Eskaryuti ke randá Issái dróhet† o dozhmenáni
dastá dát.

5 Issáyá é dwázdahén kásed gón é hokmá rawán dátant:
"Darkawmáni gwará marawét o á shahrán ke Sámeri jahme-
nend ant, ódá ham marawét.
6 Bani Esráiliáni kerrá berawét ke gárén mésháni dhawlá
ant.
7 Har jáh ke rawét, é mestágay járá bejanét ke ásmáni
bádsháhi átkag o sar butag.
8 Nádráhán dráh bekanét, mordagán zendag bekanét, gar-
ray nádráhán dráh o palgár bekanét o jennán bekassét.
Shomárá moptá rasetag, moptá bedayét.
9 Wati lánkbandáni tahá sohr o nograh o ród mán makanét.
10 Pa wati sapará lót‡ o turag§ mazurét gón, gwaray jámag
o páday chawatthán abéd, dega hecch mazurét gón, asá ham,
chéá ke kár kanók wati rózigay hakdár ent.
11 Wahdé shahr o métagéá rawét, láhekén mardomé shóház
bekanét o tán roksata nabét, hamáiay kerrá bedárét.

---

* **10:4 10:4** Bázéné gomána kant ke sarmacháray máná esh ent: Shamun Yahudiáni yakk dini syási párthiéay básk butag ke Rumiáni démá óshtátag. † **10:4 10:4** Dróhag, bezán hamráhdári nakanag, helápá rawag. ‡ **10:10 10:10** Lót sapari péleké ke chizzi mána kanant o kópagáia kanant. § **10:10 10:10** Turag, bezán pélek, lót, pélag.

12 Lógéá ke rawét, lógay mardomán salám bedayét o pa á
lógá émeni belóthét.
13 Agan á lógay mardoma karzant, shomay nékdwáiay
barkatá áyán émenia rasit o agan na, é émeni shomay jendá
rasit.
14 Agan kasé shomárá wasshátka nakant yá shomay
habarán gósha nadárit, cha á lógá yá shahrá dar áét o dar
áyagay wahdá wati pádáni danz o hákán hamódá bechandhét.
15 Shomárá rásténa gwashán, jost o porsay róchá, á shahray
sezá cha Sodum o Gomurahay sezáyá gantera bit.

Á ke sakkiána saggit, rakkit
(Markás 13:11–13; Luká 21:12–17)

16 Bechár, man shomárá rawána dayán, bale shomá an-
chosha bét ke gorkáni nyámá pasa bant. Paméshká máray
paymá hozzhár o kapódaray paymá béázár bebét.
17 Cha mardomán hozzhár bét ke shomárá geráénant o
hakdiwánána barant o wati kanisaháni tahá shomárá shallák
o hayzarána janant.
18 Mani sawabá shomá hákem o bádsháháni démá pésh
kanaga bét ke áyáni o darkawmáni démá sháhedi bedayét.
19 Wahdé shomá ódá baraga bét, paréshán mabét ke 'Ché
begwashén?' yá 'Chón passaw bedayén?' chéá ódá shomárá
harché ke gwashagi ent, hamá wahdá shomay delá dayaga
bit.
20 Parchá ke habar kanók shomá nabét, shomay ásmáni
Petay Ruh cha shomay zobáná habara kant.
21 Brát wati brátá dróhit o kóshárénit o pet wati chokká.
Chokk wati pet o mátáni helápá páda káyant o áyána
kóshárénant.
22 Sajjahén mardom mani námay sawabá cha shomá
naprata kanant. Bale hamá ke tán áherá sakkiána saggit,*
á rakkit†.
23 Wahdé shomárá yakk shahréá ázára dayant, betachét o
dega shahréá berawét. Shomárá rásténa gwashán, cha ed o
pésar ke shomá Esráilay sajjahén shahrán sar bebét, Ensánay
Chokka kayt o rasit.
24 Na shágerd cha wati ostádá mastera bit o na golám cha
wati wájahá.
25 Pa shágerdá haminchok bass ent ke wati ostáday paymá
bebit o pa golámá haminchok bass ent ke wati wájahay paymá
bebit. Lógay hodábondesh‡ ke Belzabul§ gwashtag, gorhá lógay
é dega mardomán allamá ganterén nám pera bandant.

---

* **10:22 10:22** Saggag, bezán bardásht kanag. † **10:22 10:22** Rakkag, bezán neját rasag, bacchag. ‡ **10:25 10:25** Hodábond, bezán wájah, wáhond, málek, sáheb.
§ **10:25 10:25** Belzabul, bezán jennáni bádsháh Shaytán.

Rásti chér dayaga nabit
(Luká 12:2–9)

26 Cha é mardomán matorsét, chéá ke hecch choshén
chérén chizzé nést ke záher mabit o hecch choshén rázé nést
ke zánag mabit.
27 Hamá habarán ke man gón shomá shapay tahárіá
gwashán, shomá á habarán róchay rozhnáіá begwashét, hamá
habar ke shomay góshán halwat kanaga bant, lógáni sará sar
kapét o á habaráni járá bejanét.
28 Á ke badaná koshta kanant bale arwáhá koshta
nakanant, cha áyán matorsét. Cha hamáіá betorsét ke
arwáhá ham o badaná ham dózahá dawr dát o tabáh korta
kant.
29 Do jengol pa yakk paysahéá* bahá bit, bale angat cha
áyán yakké ham bé shomay ásmáni Petay razáyá zeminá
nakapit.
30 Hodáyá shomay saray mudáni hesáb ham gón ent.
31 Paméshká matorsét, shomay arzesh cha sajjahén jen-
golán† géshter ent.
32 Harkas ke mardománi démá mani gwáhiá dant, man
ham wati ásmáni Petay démá áiay gwáhiá dayán o
33 harkas ke mardománi démá mani gwáhiá nadant, man
ham wati ásmáni Petay démá áiay gwáhiá nadayán.

Sohlay badalá jang
(Luká 12:51–53; 14:26–27; 17:33)

34 Gomán makanét ke man átkagán ke donyáyá sohl o émeni
byárán. Sohl o émeniay áragá nayátkagán, jangay áragá átkagán.
35 Chéá ke man átkagán ke chokk petay helápá bóshtit,
jenekk mátay helápá o neshár wassigay helápá,
36 bezán harkasay dozhmen áiay lógay mardoma bant.
37 Kasé ke wati petá yá mátá cha man géshter dósta dárit,
á mani láhek o kasé ke wati bachakká yá jenekká cha man
géshter dósta dárit, á ham mani láhek naent.
38 Kasé ke wati salibá baddhá nakant o mani randá nayayt,
á ham mani láhek naent.
39 Harkas ke wati sáhay rakkénagay johdá kant, gária dant o
harkas ke mani háterá wati sáhá nadra kant, rakkéniti.
40 Harkas ke shomárá wasshátka kant o sharapa dant,
maná sharapa dant o hamá ke maná sharapa dant, áiá ham
sharapa dant ke maná ráhi dátag.
41 Harkas ke paygambaréá paméshká wasshátka kant
o sharapa dant ke Hodáay ráh dátagéné, áiá paygam-
baréay mozza rasit. Hamé dhawlá, harkas ke pahrézkárén

---

* **10:29 10:29** Asligén Yunáni nebeshtánk gwashit: do “asariun.” Asariun, á
zamánagay kasterén zarr at. † **10:31 10:31** Asligén Yunáni nebeshtánk gwashit:
“bázén jengolán”.

mardoméá pa áiay pahrézkáriá sharapa dant, áiá ham pahrézkárén mardoméay mozza rasit.
42 Harkas ke cha é kasánén moridán yakkéá paméshká tásé
sardén áp ham bedant ke mani morid ent, man shomárá
rásténa gwashán ke áiá wati mozza rasit."

11

Issá o pákshódi dayókén Yahyá
(Luká 7:18–23)

1 Wati dwázdahén moridáni sar o sój kanagá rand, Issá cha
ódá dar átk o pa tálim dayag o wáz kanagá Jalilay shahrán
shot.
2 Pákshódi dayókén Yahyá zendánay tahá Issá Masihay
káráni bárawá ke sahig but wati moridi ráh dátant
3 ke che Issáyá jost bekanét: "Taw hamá ay ke áyagi at, yá
má degaréay ométá benendén?"
4 Issáyá passaw dátant: "Harché ke shomá eshkonét o
gendét, berawét o Yahyáyá hál bedayét:
5 Kóráni chamm rozhná bayagá ant, lang tarragá ant,
garray nádráh dráh bayagá ant, karr eshkonagá ant, mordag
zendag bayagá ant o garibán wasshén mestág sar bayagá ent.
6 Bahtáwar hamá ent ke mani sawabá thagal mawárt o
malakoshit."

Yahyáay bárawá
(Luká 7:24–35)

7 Wahdé Yahyáay kásed dar kapt o shotant, Issá gón
mardomán Yahyáay bárawá gapp o tráná lagget: "Shomá
chónén chizzéay chárагá gyábáná shotét? Kalam o káshéay*
chárагá ke gón gwátay kasshagá é dém o á déma bit?
8 Agan na, gorhá chónén chizzéay chárагá shotét? Anchén
mardéay chárагá ke narm o názorkén póshákі gwará at? Á
mardom ke názorkén póshák gwará kanant, sháhi kalátán
neshtagant.
9 Gorhá ódá shomá chónén chizzéay chárагá shotét?
Paygambaréay chárагá? Haw, shomárá gwashán anchénéay
chárагá ke cha paygambarán ham master ent.
10 Á hamá ent ke áiay bárawá nebisag butag:
Bechár, man wati kásedá cha taw pésar ráha dayán ke tai ráhá
tachk o hamwára kant.†
11 Shomárá rásténa gwashán ke hecch mátá pákshódi
dayókén Yahyáay warhén bématthén chokké nayáwortag. Bale
ásmáni bádsháhiá, hamá ke cha sajjahénán kaster ent, á cha
Yahyáyá ham master ent.

---

* **11:7 11:7** Kásh káhé ke kawráni kash o kerrána rodit. † **11:10 11:10** Maláki Nabiay Ketáb 3:1.

12 Cha pákshódi dayókén Yahyáay wahdá beger tán annun,
ásmáni bádsháhiay sará zolm o zórá ki bayagá ent o zórák
eshiay sará hamlaha kanant o geranti.
13 Tán Yahyáay áyagá sajjahén nabián o Tawrátá wati péshgói
kortagant.
14 Agan shomá pa mannagá tayár ét, bezánét ke Yahyá
hamá Élyás nabi ent ke áyagi at.
15 Harkasá gósh per, beshkont.

16 Pa é zamánagay mardomán kai mesálá bedayán? É hamá
chokkáni paymá ant ke bázárá neshtagant o á dega chokkán
gwánka janant o gwashant:
17 'Má pa shomá nal jat, bale shomá nách nakort,
má mótk áwort, bale shomá pors nadásht.'
18 Yahyá átkag, na wárt o na nóshit, gwashant: 'Jenné per
enti.'
19 Ensánay Chokk átkag, wárt o nóshit, gwashant: 'Lápi o
sharábié, máliátgir o gonahkáráni sangat ent.' Bale dánáiay
rásti cha kár o kerdá záhera bit."

Bazhn o apsóz
(Luká 10:13–15)

20 Gorhá Issá hamá shahrán mayárig kanagá lagget ke
wati géshterén mójezahi hamódá pésh dáshtagatant, chéá ke óday
mardomán tawbah nakortagat.
21 "Bazhn o apsóz pa shomá, oo Korázinay mardomán!
Bazhn o apsóz pa shomá, oo Bayt-Saydáay mardomán!
Hamá mójezah ke man shomárá pésh dáshtagant, agan Sur o
Saydunay shahrán pésh bedáshténant, gorhá óday mardomán
hamá damáná wati gonáháni pashómániay póshák gwará
kortagat o poráni sará neshtagatant.
22 Shomárá gwashán, jost o porsay róchá, á shahray sezá
cha Sur o Saydunay sezáyá gantera bit.
23 Oo Kaparnáhumay mardomán! Shomá hechbar chest
kanag o ásmáná baraga nabét. Shomá mordagáni jaháná
sarshakuna bét. Chéá ke hamá mójezah ke man shomárá pésh
dáshtagant, agan Sodumay shahrá pésh bedáshténant, á shahr
tán róche maróchigá mantagat.
24 Shomárá gwashán, jost o porsay róchá, shomay sezá cha
Sodumay sezáyá gantera bit."

Árámi o ásudagi
(Luká 10:21–22)

25 Nun Issáyá gwasht: "Oo mani Pet, ásmán o zeminay
Hodábond! Tai satáyá kanán ke taw é habar cha dáná o
aglmandán chér dátant o pa sádagén mardomán záher kortant.
26 Haw mani Pet! Taw cha wati razáyá chó kort.

27 Sajjahén chizz Petá mani dastá dátagant. Tahná Pet ent ke
Chokká zánt. Hamé dhawlá, tahná Chokk o hamá mardom
Petá zánant ke Chokk belóthit Petá pa áyán záher bekant.
28 Oo sajjahén zahmatkasshán! Shomá ke dam bortag o
gránén báráni chérá ét, dém pa man byáét ke man shomárá
árámi o ásudagia bakshán.
29 Mani jogá‡ baddhá kanét, cha man dar bebarét, chéá
ke man narmdel o békebr§ án. Gorhá shomay delá árámi o
ásudagia rasit.
30 Chéá ke mani jog grán naent o mani bár sobakk ent."

12

Issá Shabbatay wájah o wáhond ent
(Markás 2:23–28; Luká 6:1–5)

1 Yakk randé Shabbatay róchá* Issá cha gandomay
keshárán gwazagá at. Áiay morid gozhnag atant o keshára y
hóshagán sendag o waragá laggetant.
2 Parisián ke dist gón Issáyá gwashtesh: "Bechár! Tai morid
anchén kára kanant ke Shabbatay róchá rawá naent."
3 Gwashti: "Záná, shomá nawántag, wahdé Dáud o áiay
hamráh gozhnag butant, Dáudá ché kort?
4 Hodáay Pákén Lógá shot o pákwandhén nagani† wártant ke
áyáni warag na pa áiá rawá at o na pa áiay hamráhán, tahná
pa dini péshwáyán rawá at.
5 Yá shomá Sharyatá é nawántag ke mazanén
parasteshgáhay tahá, dini péshwá Shabbatay béhormatiá
kanant bale angat bémayár hesába bant?
6 Man shomárá gwashán ke edá cha mazanén
parasteshgáhá ham masteréné hastent.
7 Agan shomá é habaray máná bezántén: *Maná hayrát*
o korbánig pasond naent, mehr o rahm pasond ent,‡ gorhá
shomá á mardom mayárig nakortagatant ke bémayár ant.
8 Chéá ke Ensánay Chokk Shabbatay róchay málek ent."

Mondhén mardéay drahbakshi
(Markás 3:1–6; Luká 6:6–11)

9 Issá cha ódá dar átk o kanisahá shot.
10 Ódá mardé hastat ke dasti hoshk o mondh at. Lahténá
pa bohtámS janagay nimónáa cha Issáyá jost kort: "Shabbatay
róchá kaséay dráh kanag rawá ent yá na?"

---

‡ **11:29 11:29** Jog dáré ke pa zeminay nangár kanagá do gókay gardená bandanti.

§ **11:29 11:29** Békebr, bezán hamá ke kebr o gorur makant, magrur mabit.

* **12:1 12:1** Shabbatay róch hamá Shambeh ent, bezán Yahudiáni kár nakanagay
róch. † **12:4 12:4** Pákwandhén nagan anchén nagan atant ke modám Hodáwanday
bárgáhá ér kanagi at o é gappay neshán i atant ke Hodá wati mardomán i rózirasán
ent. ‡ **12:7 12:7** Hushá Nabiay Ketáb 6:6. § **12:10 12:10** Bohtám, bezán tohmat.

11 Gón áyán gwashti: “Agan cha shomá kaséá yakk méshé
hast o mésh Shabbatay róchá kandhéá bekapit, gorhá nagipt
o daria nakant?
12 Ensánay arzesh cha méshá sakk báz géshter ent. Paméshká
Shabbatay róchá néki kanag rawá ent.”

13 Nun gón á mardá gwashti: “Dastá shahár day.” Áiá dast
shahár dát o domi dastay dhawlá wassh o dráh but.
14 Bale Parisi dar átkant o pa Issáay kóshárénagá shawr o
saláhesh kort.

Hodáay gechén kortagén

15 Wahdé Issáyá áyáni delay é habar zánt, cha ódá dar kapt.
Mazanén rombé áiay hamráh but o áiá sajjahén nádráh dráh
kortant.
16 Kaddhan kort o gwashtanti: “Gón kassá magwashét ke
man kay án.”

17 É dhawlá Eshayá nabiay kortagén é habar rást o sarjam
but:

18 *É mani hezmatkár ent ke man gechén kortag,*
man eshiá dósta dárán o mani del cha eshiá sakk wassh o
razá ent.
Wati Ruhá eshiay sará éra géján o
é pa darkawmán adl o enspay járá jant.
19 *Na arh o korha kant o na ják o kukkár o*
na kasé damk o bázárán eshiay tawárá eshkont,
20 *na ke némproshtagén kalam o káshé próshit o*
na mermeránkén cherágé koshit o
godhsará adl o enspá sóbén o péróza kant.*
21 *Darkawm eshiay námay sará óst† o ométa bandant.*‡

Issá o Belzabul
(Markás 3:20–30; Luká 11:14–23; 12:10)

22 Nun mardomán kór o gongén mardomé ke jenné per
ati Issáay gwará áwort. Issáyá dráh kort o á habar kanag o
gendagá lagget.
23 Sajjahén mardom pa hayráni gwashagá laggetant: “Chó
bit ke é Dáud bádsháhay chokk ent?”

24 Bale wahdé Parisián é habar eshkot, gwashtesh: “É gón
jennáni sardár Belzabulay zórá jennána kasshit.”
25 Issáyá áyáni é hayál zánt o gón áyán gwashti: “Har molkéá
ke nátepáki bebit, á molk wayrána bit o har shahré yá lógéá
ke nátepáki bebit, á barjáha namánit.
26 Agan Shaytán wat, watá bekasshit, bezán gón wat
nátepák ent. Gorhá áiay bádsháhi chón barjáha mánit?

---

* **12:20 12:20** Sóbén, bezán péróz, kámyáb. † **12:21 12:21** Óst, bezán omét, ásará.
‡ **12:21 12:21** Eshayá Nabiay Keták 42:1–4.

27 Agan man gón Belzabulay zórá jennán bekasshán, gorhá
shomay morid gón kai zórá jennána kasshant? É paymá,
shomay moridáni jend shomay kázia bant.
28 Bale agan man gón Hodáay Ruhay zórá jennána kasshán,
bezánét ke Hodáay bádsháhi shomay nyámá rasetag.
29 Yá chón buta kant ke kasé zóráwarén mardoméay lógá
bepoterit o áiay mál o azbábán bebárt, agan á zóráwarén
mardomá pésará magipt o mabandit? Randá áiay lógá pol
o pánch§ korta kant.
30 Harkas ke mani hamráh naent, á mani heláp ent. Harkas
ke mocch o yakjáh kanagá gón man gón naent, á sheng o
shánga kant.
31 Paméshká shomárá gwashán ke mardománi har gonáh
o kopr bakshaga bit, bale Pákén Ruhay bárawá kopr kanag
bakshaga nabit.
32 Harkas ke Ensánay Chokkay helápá habaré bekant,
pahell kanaga bit, bale harkas ke Pákén Ruhay helápá habaré
bekant, na é donyáyá pahell kanaga bit o na áyókén donyáyá.

Drachk o bar
(Mattá 7:17–18; Luká 6:43–45)

33 Agan sharrén bar o samara lóthét, báyad ent drachk
sharréné bebit, harábén drachk harábén bar o samara dant.*
Har drachk cha bará zánaga bit.
34 Oo syahmárzádagán! Shomá ke wat sell o haráb ét, chón
sharrén habar korta kanét? Chéá ke harché ke delá bit, cha
dapá hamá dara kayt.
35 Sharrén mardom cha sharrén ganj o hazánagá sharrén
chizz dara kant o sellén mardom cha sellén hazánagá, sellén
chizz dara kant.
36 Shomárá gwashán ke jost o porsay róchá mardomán wati
har mopt o náhudagén habaray hesáb dayagi ent.
37 Chéá ke tai habar ant ke tará bémayára kanant o tai habar
ant ke tará mayárbára kanant."

Neshániay lóthag
(Markás 8:11–12; Luká 11:29–32)

38 Gorhá lahtén Parisi o Sharyatay zánógerá gón áiá gwasht:
"Oo ostád! Má cha taw neshánié gendaga lóthén."
39 Issáyá áyáni passawá gwasht: "Badkár o zenahkárén nasl
o padréch neshánia lóthit, bale Yunos nabiay neshániá abéd,
dega hecch neshánié áyán dayaga nabit.

---

§ **12:29 12:29** Pol o pánch, bezán zórbord, lotth o pol. * **12:33 12:33** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "yá drachká sharr bekanét o nibag sharr, yá drachká bad bekanét o nibag bad".

40 Anchosh ke Yunos tán say shap o say róchá thuhén máhigay lápá at, hamé paymá Ensánay Chokk tán say shap o say róchá zeminay lápá bit.
41 Jost o porsay róchá, Naynawáay mardom gón é zamánagay mardomán hórigá páda káyant o eshán mayáriga kanant, chéá ke Naynawáay mardomán Yunosay járay sará tawbah kort. Bale nun cha Yunosá masteréné edá átkag.
42 Jost o porsay róchá, Sabáay shahbánok† gón é zamánagay mardomán hórigá páda kayt o eshán mayáriga kant, chéá ke Sabáay shahbánok cha donyáay á dastá átk ke Solaymán bádsháhay dánáiá begendit. Bale nun cha Solaymáná masteréné edá átkag.

Jennáni jágah
(Luká 11:24–26)
43 Wahdé jenné cha mardoméay jáná dara kayt, gorhá gyábáná rawt ke pa wati árámi o ásudagiá jáhé shóház bekant, bale áiá choshén jáha narasit.
44 Gorhá gwashit: 'Cha hamá lógá ke dar átkagán, padá hamódá rawán.' Wahdé pera tarrit o gendit ke á lóg hórk o hálig ent, roptag o sapá ent,
45 gorhá rawt o cha wat ganterén dega hapt jenn wati hamráha kant o kayt. Á poterant o hamódá hankéna kanant. É dhawlá á mardomay ásar o ákebat cha pésarigén hálatá ham gantera bit. É badkárén naslay hál ham anchosha bit."

Issáay mát o brát
(Markás 3:31–35; Luká 8:19–21)
46 Issá angat gón mardomán habará at ke áiay mát o brát átkant o dhanná óshtátant. Áyán lóthet ke gón Issáyá habar bekanant.
47 Gorhá yakkéá Issá hál dát ke tai mát o brát dhanná óshtátagant o gón taw habar kanaga lóthant.
48 Issáyá passaw dát: "Mani mát kay ent o mani brát kay ant?"
49 Padá wati moridáni némagá dasti shahár dát o gwashti: "Esh ant mani mát o brát.
50 Harkas ke mani ásmáni Petay wáhag o razáay sará amala kant, mani mát o gohár o brát hamá ent."

13

Tohm chandhagay mesál
(Markás 4:1–9; Luká 8:4–8)
1 Hamá róchá, Issá cha lógá dar átk o mazangwarmay kerrá shot o nesht.

† **12:42 12:42** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "jonubay shahbánok".

2 Mardománi anchén mazanén rombé átk o áiay kerrá
mocch but ke á bójigéá swár but o nesht. Sajjahén mardom
gwarmay lambá óshtátagatant.
3 Gorhá áiá mardománá gón darwar* o mesálán bázén dars
o sabakké dát. Gwashti: "Dehkáné tohmay chandhagá shot.
4 Tohmáni chandhagay wahdá kammé tohm ráhay sará
retk, báli morg átkant o chet o wártantesh.
5 Kammé tohm dhal o dhókáni tahá retk ke ódá hák kamm
at. Zutt rostant, chéá ke hák tanakk at.
6 Bale cha róchay trondén garmiá gimmort† o hoshk butant,
chéá ke áyáni risshag o wandhál‡ johl nashotagatant.
7 Kammé tohm cherekk o dhangaráni tahá ham retk,
cherekk rostant o tohmesh rodagá naeshtant.
8 É dega tohm sharrén zeminá retkant, rostant o hóshag o
baresh dát, jáhé sad sari§, jáhé shast sari o jáhé si sari.
9 Harkasá gósh per, beshkont."

Hodáay bádsháhiay ráz
(Markás 4:10–12; Luká 8:9–10)

10 Morid áiay kerrá átkant o jostesh kort: "Taw chéá gón
mardomán pa darwar o mesál habara kanay?"
11 Áyáni passawá gwashti: "Parchá ke Hodáyá é zánt
shomárá dátag ke ásmáni bádsháhiay rázán sarpad bebét, bale
áyáná nadátagi.
12 Hamáiá ke chizzé hast, áiá géshter dayaga bit, tánke áiá
báz bebit, bale kaséá ke nést, hamá ke hastenti ham, pach
geraga bit.
13 Man paméshká pa darwar o mesál gón áyán habara
kanán ke á chárant bale nagendant, góshesh pach ant bale
naeshkonant o sarpad ham nabant.
14 Eshayá nabiay péshgói é mardománi bárawá rást o sarjam
bayagá ent ke gwashit:
Shomá eshkonét, bale sarpada nabét,
chárét, bale nagendét.
15 *Chéá ke é kawmay del seng tarretag,*
góshesh grán ant,
wati chammesh bastagant.
Agan eshái chammán bedistén o
góshán beshkotén,
agan eshái delá bezántén o
sarpad buténant o dém pa man byátkénant,
*man dráh kortagatant.**

---

* **13:3 13:3** Darwar, bezán matth, mesál, paym, dhawl. † **13:6 13:6** Gimmorag, bezán hoshk tarrag, napasgir bayag. ‡ **13:6 13:6** Wandhál, bezán hondhál, risshag o rótag. § **13:8 13:8** Sad sari, bezán sad barábar. * **13:15 13:15** Eshayá Nabiay Ketáb 6:9–10.

16 Bale bahtáwar ant shomay chamm ke gendant o shomay
gósh ke eshkonant.
17 Shomárá rásténa gwashán, bázén paygambar o
pahrézkáréá lóthetag ke harché shomá gendagá ét, má ham
bedistén bale nadistesh o harché shomá eshkonagá ét, má
ham beshkotén bale naeshkotesh.

Tohm chandhagay mesálay maksad
(Markás 4:13–20; Luká 8:11–15)

18 Nun dehkánay mesálay mánáyá gósh bedárét.
19 Wahdé kasé Hodáay bádsháhiay habará eshkont bale
sarpada nabit, gorhá Shaytána kayt o harché ke áiay delá
keshag butag, áyán dara kant o bárt. Esh at ráhay sará
retkagén tohmáni mesálay máná.
20 Á tohm ke dhal o dhókáni tahá retkant, hamá mardomay
mesál ent ke Hodáay habará eshkont o hamá damáná pa gal
o shádeha mannit,
21 bale é sawabá ke risshag o wandháli najatag, Hodáay
habar áiay delá tán dérá namánit. Wahdé Hodáay habaray
sawabá sakki o sóriána kapit yá ázáré rasiti, hamá damáná
cha ráhá thagalit o kapit.
22 Á tohm ke cherekk o dhangaráni tahá retkant, hamá
mardomay mesál ent ke Hodáay habará eshkont, bale donyái
paréshání o mál o zarray delkasshi o préb áiá rada dayant o
naylant ke Hodáay habar besabzit o bar o samar bedant.
23 Bale á tohm ke sharrén zeminá retkant, hamá mardo-
may mesál ent ke Hodáay habará gósha dárit o sarpada bit
o bar o samara dant, bázéné sad sari, bázéné shast sari o
bázéné si sari."

Zahrichkay mesál

24 Issáyá áyáná dega mesálé dát. Gwashti: "Ásmáni bádsháhi,
hamá mardomay paymá ent ke wati dhagárá sharrén tohmi
keshtagat,
25 bale wahdé mardom wáb atant, dozhmené átk o gan-
dománi tahá zahrichkay† tohmi rétk o shot.
26 Wahdé gandom rostant o hóshagesh áwort, zahrichk ham
rost o mazan butant.
27 Nun nawkar átkant o gón wati wájahá gwashtesh: 'Oo
wájah! Taw wati dhagárá sharrén tohm nakeshtagat? Gorhá
é zahrichk cha kojá átkant?'
28 Gwashti: 'Dozhmenéá é kár kortag.' Nawkarán jost kort:
'Taw lóthay ke má berawén o áyán begwajén?'
29 Passawi dát: 'Na, chó mabit ke zahrichkáni gwajagay
wahdá shomá gandomán ham begwajét.

† **13:25 13:25** Zahrichk káhé ke zahri mán.

30 Tán ronagay wahdá belli hórigá rodant, ronagay wahdá
gón ronókána gwashán: “Pésará zahrichkán begwajét o pa
sóchagá grámband bekanét, randá gandomán byárét o mani
ambárá ér kanét.” ’ ”

Kasterén tohmay mesál
(Markás 4:30–32; Luká 13:18–19)

31 Issáyá áyáná dega mesálé dát. Gwashti: “Ásmáni bádsháhi,
thélkáhay tohmay dhawlá ent ke kaséá zort o wati dhagárá
kesht.
32 Chónáhá áiay tohm cha é dega tohmán kaster ent, bale
wahdé rodit, cha é dega sabzagán‡ borzter, drachkéay kaddá
bit o báli morg áiay ták o tháláni§ sará kodóha bandant.”

Homiray mesál
(Luká 13:20–21)

33 Issáyá áyáná dega yakk mesálé dát. Gwashti: “Ásmáni
bádsháhi hamá homiray paymá ent ke janénéá zort o gón
bázén ártéá* hawár kort o kamm kammá sajjahén árt gwát
gept.”
34 Issáyá gón mardománi mocchiá é sajjahén habar gón
darwar o mesálán kortant, bé mesálá gón áyán hecchi
nagwasht.
35 É dhawlá nabiay kortagén é habar rást o sarjam but:
“Man gón darwar o mesálán wati dapá pacha kanán o
anchén habara kanán
ke cha donyáay pédáeshá beger tán annun
chér o andém butagant.”†

Zahrichkay mesálay máná

36 Nun Issáyá mardom roksat kortant o lógay tahá shot.
Ódá morid áiay gwará átkant o gwashtesh: “Márá dhagáray
zahrichkay mesálay mánáyá sarpad kan.”
37 Gwashti: “Hamá ke sharrén tohma keshit, Ensánay
Chokk ent.
38 Dhagár donyá ent. Sharrén tohm ásmáni bádsháhiay
chokk ant o zahrichkay tohm Shaytánay chokk ant.
39 Hamá dozhmen ke zahrichkay tohmi dhagárá rétkant,
Shaytán ent. Keshára rónay wahd áheratay róch ent o keshára
ronók‡ préshtag ant.
40 Anchosh ke zahrichk mocch kanag o ásá sóchaga bant,
áheratay róchá ham hamé dhawlá bit.

---

‡ **13:32 13:32** Sabzag, bezán káh. § **13:32 13:32** Thál, bezán sháharh, sháhal.
* **13:33 13:33** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: “say sátá”, bezán 15 kiluá
gésh. † **13:35 13:35** Zabur 78:2. ‡ **13:39 13:39** Ronók, bezán hamá ke keshárá
borrit o moccha kant.

41 Ensánay Chokk wati préshtagán ráha dant tánke sajjahén radkárán o haméyán ke degarán dém pa gonáhá barant, yakjáh bekanant o cha áiay bádsháhiá dar bekanant.
42 Áyán ásay kurahá§ dawra dayant ke ódá gréwag o peryát o zária bit.
43 Á wahdá pahrézkár wati Petay bádsháhiá róchay paymá drapshant.* Harkasá gósh per, beshkont."

Ásmáni bádsháhiay dega say mesál

44 "Ásmáni bádsháhi ganjéay paymá ent ke dhagáréá chér dayag butagat. Wahdé kaséá dar gétk, gal but o padá chéri dát o shot o harché ke áiá hastat, bahái kortant o hamá dhagári pa bahá zort.
45 Hamé dhawlá, ásmáni bádsháhi sawdágeréay paymá ent ke dhawldárén morwáredáni shóházá at.
46 Wahdé áiá gránkimatén morwáredé dast kapt, shot o harché ke áiá hastat bahái kortant o hamá morwáredi gept.
47 Hamé dhawlá ásmáni bádsháhi hamá dám o máhóréay dhawlá ent ke gwarmá dawresh dát o dámá har paymén máhig gept.
48 Wahdé dám cha máhigá porr but, cha gwarmá daresh kort. Padá neshtant o sharrén máhigesh dar chetant o saptán† kortant o harábénesh dawr dátant.
49 Áheratay róchá ham anchosha bit. Préshtaga káyant o badkárán cha pahrézkárán jetá kanant.
50 Badkárán ásay kurahá dawra dayant ke ódá gréwag o peryát o zária bit.
51 Shomá é sajjahén habarán sarpad butét?" Áyán passaw dát: "Ji haw."
52 Gón áyán gwashti: "Paméshká Sharyatay har zánóger ke ásmáni bádsháhiay moridé bit, hamá lógwáhonday dhawlá ent ke cha wati ganj o hazánagá har paymén nók o kwahnén chizza kasshit o kárit."

Issá padá Náserahá pera tarrit
(Markás 6:1–6; Luká 4:16–30)

53 Wahdé Issáyá é mesál halás kortant, cha ódá dar kapt.
54 Wati jenday shahrá átk o óday kanisahá mardomán tálim dayagá lagget. Mardomán pa hayráni gwasht: "Eshiá é dánái o mójezah kanagay wák o twán cha kojá rasetag?"
55 É hamá dártráshay chokk naent? Eshiay mát Maryam ent o brát Ákub o Issop o Shamun o Yahudá ant.

---

§ **13:42 13:42** Kurah, mazanén chollé ke ódá ásay tahá kunzag, matth o dega chizza pachant. * **13:43 13:43** Drapshag, bezán shahm janag, jalashkag. † **13:48 13:48** Sapt, bezán sabad, mazanén challi, sáchi.

56 Eshiay sajjahén gohár hamedá may kerrá jahmenend ant. Gorhá é sajjahén chizzi cha kojá áwortagant?
57 Mardom Issáay sará nawassh butant. Issáyá gwasht: “Nabiá har jágah ezzata rasit, bale wati métag o lógá ezzatia narasit.”
58 Gorhá áyáni bébáwariay sawabá ódá bázén mójezahé péshi nadásht.

14

Pákshódi dayókén Yahyáay koshag
(Markás 6:14–29; Luká 9:7–9)

1 Hamé róchán Jalilay hákem Hirudisá Issáay nám o tawár eshkot.
2 Gorhá gón wati hezmatkárán gwashti ke é hamá pákshódi dayókén Yahyá ent ke cha mordagán zendag butag, paméshká choshén ajekkái kár* o mójezaha kant.
3 Gapp esh ent ke Hirudisá, wati jan Hirudiahay sawabá ke pésará áiay brát Piliposay jan at, Yahyá geptag o zendáná band kortagat.
4 Chéá ke Yahyáyá gón Hirudisá báz bará gwashtagat ke Hirudiahay gerag pa taw rawá naent.
5 Hirudisá lóthet ke Yahyáyá bekoshit, bale cha mardomána torseti, chéá ke mardománi báwar esh at ke Yahyá paygambaré.
6 Wahdé Hirudisay sálgerah but, Hirudiahay jenekká mehmánáni démá nách o sohbat kort. Hirudis cha é nách o sohbatá sakk wassh but,
7 sawgendi wárt o gón jenekká labzi kort: “Harché lóthay belóth, tará dayán.”
8 Jenekká gón mátá shawr o saláh kort o gwasht: “Pákshódi dayókén Yahyáay sará tabakkéay tahá bekan o hamedá byár o maná beday.”
9 Hirudis sakk paréshán but bale wati sawgend o mehmánáni sawabá hokmi dát ke jenekkay é wáhagá purah kanag bebit.
10 É dhawlá, zendáná Yahyáay sari borráént.
11 Áiay saresh tabakkéay tahá kort o jenekkárá dátesh o áiá wati mátay kerrá bort.
12 Yahyáay morid átkant o áiay jónesh bort o kabr o kapan kort. Randá shotant o Issáesh hál dát.

Panch hazár mardomá warák dayag
(Markás 6:32–44; Luká 9:10–17; Yuhanná 6:1–13)

13 É habaray eshkonagá rand, Issá gón moridán bójigéá swár but o dur o gestáén† jáhéá shot ke tahná bebant. Wahdé

* **14:2 14:2** Ajekkái kár, bezán mójezah, hayrán kanókén kár. † **14:13 14:13** Gestá, bezán dur, yakk kerr, jetá.

mardom sahig butant, cha shahrán payádaká áiay randá ráh geptant.
14 Issá ke cha bójigá ér kapt o mardománi mazanén mocchii
dist, áyáni sará bazzagi but o áyáni nádráhén mardomi dráh
kortant.
15 Nun béwahd at. Morid áiay kerrá átkant o gwashtesh: "É,
dur o gestáén jágahé o nun béwahd ent. Mardomán ráh day
ke métag o bázárána rawant o pa wat ward o waráké bahá
gerant."
16 Bale Issáyá gwasht: "Zalurat naent ke berawant, shomá
wat áyán warák bedayét."
17 Gwashtesh: "Edá may kerrá panch nagan o do máhigá
abéd, dega hecch nést."
18 Gwashti: "Mani kerrá byárétesh."
19 Mardomi hokm dátant ke káháni sará benedét. Nun
panchén nagan o doén máhigi zortant, ásmánay némagá cháreti
o Hodáay shogri gept, nagani chondh chondh kort o moridáni
dastá dátant. Moridán nagan mardománi sará bahr kortant.
20 Sajjahénán séá wárt. Cha sar átkagén chondhán dwázdah
saptesh‡ porr kort.
21 Abéd cha janén o chokkán, kesás panch hazár mardéná
nán wárt.

Issá ápay sará tarrit
(Markás 6:45–52; Yuhanná 6:15–21)

22 Issáyá hamá damáná morid parmán dát o gwashtant:
"Man é mardomán roksata kanán. Tán á wahdá shomá bójigá
swár bét o cha man pésar gwarmay á dastá berawét."
23 Mardománi roksat kanagá rand, tahná but o pa dwá
kanagá kóhá sar kapt. Nun béwahd at o á tahná at.
24 É wahdi, bójig cha hoshkiá dur shotagat o trond o tézén
gwát o mastén mawj o chawlán geptagat.
25 Shapay cháromi pásá, Issá ápay sará gám janán but o dém
pa moridán átk.
26 Wahdé moridán dist ke Issá ápay sará gám janán ent,
deltrakk butant. Cha torsá kukkáresh kort o gwashtesh:
"Jenné!"
27 Bale Issáyá damáná gwasht: "Delá dhaddh kanét. Ma-
torsét, é man án."
28 Petrosá gwasht: "Oo Hodáwand! Agan é taw ay, gorhá
maná hokm beday ke man ham ápay sará tai kerrá byáyán."
29 Issáyá gwasht: "Byá!" Gorhá Petros cha bójigá ér átk o
ápay sará Issáay némagá rawagá lagget.
30 Bale cha gwátay trondiá torseti o bokkagá lagget.
Kukkári kort: "Oo Hodáwand! Maná berakkén."

‡ **14:20 14:20** Sapt: sabad, mazanén challi, sáchi.

31 Hamá damáná Issáyá dast shahár dát, á gept o gwashti:
“Oo kambáwar! Taw chéá shakk kort?”
32 Wahde bójigá sar kaptant, gwát kapt o árám but.
33 Hamá ke bójigá atant, Issáesh satá o saná kanáná gwasht:
“Béshakk taw Hodáay Chokk ay.”

Nádráhání drahbakshi
(Markás 6:53–56)

34 Gwarmesh gwázént o Genisáretay métagá shotant.
35 Óday mardomán Issá pajjáh áwort, kash o gwaray sajjahén
hand o damagay mardomesh hál dátant o sajjahén nádráhesh
áiay kerrá áwortant.
36 Dazbandiesh kort: “Márá bell ke bass tai kabáhay lambá
dasta janén.” Haminchok mardomá ke dast jat, wassh o dráh
butant.

15

Delpáki
(Markás 7:1–23)

1 Nun cha Urshalimá átkagén lahtén Parisi o Sharyatay
zánóger Issáay kerrá átk o gwashtesh:
2 “Tai morid chéá may pet o piroki rasmá próshant o waragá
pésar dasta nashódant?”
3 Áyáni passawá gwashti: “Shomá chéá pa wati rasmay
dáragá Hodáay hokmá próshét?
4 Hodáyá gwashtag: *Wati pet o mátá ezzat beday** o
harkasá ke wati pet yá mát nálat kort, áiay sezá mark ent.†
5 Bale shomá gwashét: ‘Agan kasé wati petá yá mátá
begwashit: “Hamá komakk ke man báyad ent shomárá
bedátén, á man Hodáay ráhá korbán kortag,”
6 nun ejázat naent ke á wati pet o mátá komakk bedant.’
Shomá pa wati rasmay dáragá Hodáay habará halás o nákára
kanét.
7 Oo doru o dopóstén mardomán! Eshayá nabiá shomay
bárawá sharr gwashtag:
8 *É mardom dapá maná ezzata dayant,*
bale delesh cha man sakk dur ent.
9 *É moptá maná parastesha kanant o*
mardománi ráh o rahbandáni tálimá anchosha dayant
ke gwashay Hodáay hokm ant.”‡
10 Issáyá mardom wati kerrá lótháént o gwashtant: “Gósh
bedárét o sarpad bebét.
11 Chizzé ke dapá rawt, mardomá nápáka nakant, bale
hamá chizz ke cha dapá dara kayt, mardomá nápáka kant.”

---

* **15:4 15:4** Darraw 20:12. † **15:4 15:4** Darraw 21:17. ‡ **15:9 15:9** Eshayá Nabiay Ketáb 29:13

12 Nun morid áiay kerrá átkant o gwashtesh: “Taw zánay ke
tai é habarán Parisi tawréntagant?”
13 Issáyá passaw dát: “Har nehálé§ ke mani ásmáni Petá
nakeshtag, gwajaga bit.
14 Shomá áyán bellét. Á, kóráni kórén rahshón* ant, wahdé
yakk kóré domi kóray rahshóna bit, doén kandhá kapant.”
15 Petrosá gwasht: “É mesálay mánáyá márá sarpad kan.”
16 Issáyá gwasht: “Shomá angat ham inchok násarpad ét?
17 Nazánét harché ke dapá rawt, lápá mána bit o padá cha
rótán dara kayt.
18 Bale harché ke cha dapá dara kayt, cha delá chesta bit
o hamé chizz ensáná sell o nápáka kant.
19 Chéá ke badén pegr o hayál, hón o kósh, zená, bénangi,
dozzi, drógén sháhedi o kopr cha delá chesta bant.
20 Hamé chizz ant ke mardomá nápáka kanant, gón
nashoshtagén dastán warák warag mardomá nápáka
nakant.”

Darkawmén janénéay imán
(Markás 7:24–30)

21 Issáyá á jágah yalah dát o Sur o Saydunay damagá shot.
22 Kanháni janéné ke hamóday mardomé at, átk o kukkári
kort: “Oo Hodáwand, oo Dáud bádsháhay chokk! Mani sará
rahm kan. Mani jenekká jenné per o jenekk sakk azáb ent.”
23 Bale Issáyá hecch nagwasht. Morid Issáay kerrá átkant
o dazbandiesh kort: “Eshiá roksat kan, kukkár kanáná may
randá kaptag.”
24 Issáyá darráént: “Man bass pa Bani Esráilay gárén méshán
ráh dayag butagán.”
25 Gorhá janén áiay pádán kapt o gwashti: “Oo Hodáwand!
Maná komakk kan.”
26 Gwashti: “Chokkáni naganay pach gerag o kochekkáni
démá dawr dayag sharr naent.”†
27 Janéná gwasht: “Haw, oo Hodáwand! Bale kochekk ham
naganay hamá chondhána warant ke cha áyáni wáhondáni
parzónagána kapant.”
28 Gorhá Issáyá áiay passawá gwasht: “Oo bánok! Tai imán
mohr o mohkam ent, hamá dhawl bit ke taw lóthay.” Hamá
damáná áiay jenekk dráh but.

Bázén mardoméay drahbakshi

29 Issáyá á jágah esht o shot, cha Jalilay Mazangwarmay
lambá gwast o yakk kóhéay sará sar kapt o nesht.

---

§ **15:13 15:13** Nehál, bezán nók keshtagén drachk. * **15:14 15:14** Rahshón, bezán rahbar, sarók, rahdarbar. † **15:26 15:26** Issáay maksad esh naat ke é janén nápák ent. Áiay maksad esh at ke janénay báwar cha Yahudiáni báwará gésh ent.

30 Bázén mardomé áiay kerrá átk. Lang, kór, mondh, gong
o dega har paymén násalámatén mardomesh Issáay kerrá
áwortant o áiá dráh kortant.
31 Wahdé Esráilián dist ke gong habar kanagá ant, mondh
dráh bayagá ant, lang tarragá ant o kór gendagá ant, gorhá
hayrán butant o wati Hodá satá o sanáesh kort.

Chár hazár mardomá warák dayag
(Markás 8:1–10)

32 Issáyá wati morid lóthaént o gwashtant: "Maná é
mardománi sará bazzaga bit, say róch ent ke mani kerrá ant
o pa waragá hecchesh nést. Mana nalóthán ke eshán gón
shodigén lápé roksat bekanán. Chó mabit ke ráhá betosant
o bekapant."
33 Moridán darráént: "É gyábáná má inchok nán cha kojá
byárén ke é mardom sér bekanant?"
34 Gorhá Issáyá cha moridán jost kort: "Shomárá chont
nagan gón?" Gwashtesh: "Hapt nagan o lahtén kasánén
máhig."
35 Áiá gón mardomán gwasht: "Zeminay sará benendét."
36 Haptén nagan o máhigi zortant, Hodáay shogri gept,
nagan o máhigi chondh chondh kort o moridáná dátant o
moridán mardománá dátant.
37 Sajjahénán séráwárt o cha sar átkagén chondhán moridán
hapt lach‡ porr kort.
38 Janén o chokkán abéd, chár hazár mardéná warák wárt.
39 Mardománi mocchiay roksat kanagá rand, Issá bójigá
nesht o Magadanay damagá shot.

16

Ásmáni neshániay lóthag
(Markás 8:11–13; Luká 12:54–56)

1 Parisi o Saduki Issáay kerrá pa áiay chakkásagá átkant o
gwashtesh: "Márá ásmáni neshánié pésh dár."
2 Issáyá passaw dát: "Rózarday wahdá shomá gwashét:
'Hawá wassha bit ke ásmán sohr ent.'
3 Sabáhá gwashét: 'Maróchi tuppána bit ke ásmán sohr ent o
jambarán bastag.' Shomá ásmánay rang o dróshomay andázah
janagá zánét, bale dawr o zamánagáni neshániáni andázah
janagá nazánét.
4 Badkár o zenákárén nasl o padréch neshánia lóthit, bale
Yunos nabiay neshániá abéd, dega hecch neshánié áyán
dayaga nabit." Randá Issáyá á yalah dátant o shot.

‡ **15:37 15:37** Lach cha pisshá jórh kortagén mazanén darpé.

Parisi o Sadukiáni badén homir
(Markás 8:14–21)

5 Morid mazangwarmay á dastá shotant bale shamoshtagatesh ke nagan bezurant gón.
6 Issáyá gón áyán gwasht: "Habardár! Cha Parisi o Sadukiáni homirá pahréz bekanét."
7 Gorhá á watmánwat habará laggetant. Gwashtesh: "Paméshká chosha gwashit ke má gón wat nagan nayáwortag."
8 Issáyá zánt ke ché gwashagá ant, paméshká gwashti: "Oo kambáwarán! Chéá watmánwatá gwashagá ét ke márá nagan gón nést?
9 Angat hecch sarpad naét? Shomá á panchén nagan shamoshtagant ke panch hazár mardomá sérá wárt o shomá cha sar átkagénán chinchok sapt porr kort?
10 Yá hamá haptén nagan ke chár hazár mardomá wárt o sér kort o shomá cha sar átkagénán chinchok lach porr kort?
11 Gorhá chón sarpada nabét ke man gón shomá naganay habará naán? Cha Parisi o Sadukiáni homirá pahréz bekanét."
12 Gorhá morid sarpad butant ke á gwashagá naent cha naganay homirá pahréz bekanét, gwashagá ent cha Parisi o Sadukiáni tálimá watá dur bedárét.

Petrosay gwáhi
(Markás 8:27–30; Luká 9:18–21)

13 Wahdé Issá Kaysariah Pilipiay damagá átk, cha wati moridán josti kort: "Mardom Ensánay Chokkay bárawá ché gwashant, man kay án?"
14 Áyán passaw dát: "Lahténa gwashit ke taw pákshódi dayókén Yahyá ay, lahténa gwashit Elyás nabi ay, dega lahténa gwashit Eremyá nabi ay yá cha á dega nabián yakké ay."
15 Gorhá josti kort: "Shomá wat mani bárawá ché gwashét, man kay án?"
16 Shamun-Petrosá passaw dát: "Taw Masih ay, namirán[*]én Hodáay Chokk ay."
17 Issáyá darráént: "Oo Shamun, oo Yunáay chokk! Taw bahtáwaré ay, chéá ke é habar ensáná[†] pa taw záher nakortag, mani Pet ke ásmáná ent, áiá záher kortag.
18 Tará gwashán ke taw Petros[‡] ay o é mohrén kóhay sará man wati kelisáay bonyádá éra kanán ke markay zór[§] áiay sará bálá dasta nabit.
19 Man ásmáni bádsháhiay kelitán tará dayán. Harché ke taw zeminay sará makana kanay, ásmáná ham makan kanaga bit,

---

[*] **16:16 16:16** Namirán, bezán hamá ke hechbara namerit. [†] **16:17 16:17** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "gósht o hón". [‡] **16:18 16:18** Yunáni zobáná, "petrá" sengén kóh o talárá gwashant o "petros" dhóká gwashant. [§] **16:18 16:18** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "mordagáni jahánay darwázag".

harché ke taw zeminay sará rawá kanay, ásmáná ham rawá kanaga bit."

20 Padá áiá wati morid parmán dátant: "Gón hechkasá magwashét ke man Masih án."

Wati markay bárawá Issáay péshgói
(Markás 8:31–33)

21 Cha hamá wahdá o rand Issá gón wati moridán tachká habar kanagá lagget. Gwashti: "Man báyad ent Urshalimá berawán, cha kawmay kamásh o mazanén dini péshwá o Sharyatay zánógeráni dastá bázén sakki o sórié* besaggán o koshag bebán o sayomi róchá zendag bebán."

22 Petrosá á yakk kerré bort o hakkal kanagá lagget: "Oo Hodáwand! Hodá chosh makanát. Gón taw hechbar é paymá mabát."

23 Issáyá chakk tarrént o gón Petrosá gwashti: "Oo Shaytán! Cha mani démá dur bay. Taw mani ráhá bandagá ay, tai hayál Hodái hayálé naent, ensáni hayálé."

Issáay randgiri
(Markás 8:34—9:1; Luká 9:22–27)

24 Nun Issáyá gón wati moridán gwasht: "Agan kasé lóthit mani randgiriá bekant, báyad ent wati delay sajjahén lóth o wáhagán bekoshit o wati jenday salibá baddhá bekant o mani randgiriá bekant.

25 Chéá ke harkas ke wati sáhay rakkénagay johdá kant, gária dant o harkas ke mani hátará wati sáhá nadra kant, rakkéniti.

26 Agan yakkéá sajjahén donyá berasit bale wati sáhá gár bedant, gorhá áiá che páedaga rasit? Mardom wati sáhay badalá chónén kimaté dáta kant?

27 Ensánay Chokk gón wati Petay mazanén shán o marháhá préshtagáni hamráhiá ke kayt, gorhá harkasá áiay kortagén kárání mozzá dant.

28 Shomárá rásténa gwashán, edá lahtén mardom óshtátag ke tánke á Ensánay Chokká magendant ke wati bádsháhiay tahá záher ent, é namerant."

17

Issáay dém o dróshomay drapshnáki
(Markás 9:2–13; Luká 9:28–36)

1 Shash róchá rand, Issáyá Petros o Ákub o áiay brát Yuhanná hamráh kortant o borzén kóhéay sará bortant ke ódá dega kass mabit.

2 Ódá áyáni démá Issáay rang o dróshom badal but. Áiay dém chó róchá drapshnák o póshák chó nurá espét butant.

---

* **16:21 16:21** Sakki o sóri, bezán janáli, taklip.

3 Hamé wahdá áyáni démá Mussá o Elyás záher butant o
gón Issáyá habar kanagá laggetant.
4 Petrosá gón Issáyá gwasht: "Oo Hodáwand! May edá bayag
sakk sharr ent, agan tai razá bebit, man hamedá say sáheg o
kápára* bandán, yakké pa taw, yakké pa Mussáyá o yakké pa
Elyásá."
5 Á hamé habarán at ke drapshnákén jambaré† áyáni sará
sáhél but. Cha jambará tawáré átk: "É mani dóstigén Bacch
ent, cha eshiá man sakk wassh o razá án, eshiay habarán
gósh bedárét."
6 Moridán ke é tawár eshkot, deltrakk butant o dém pa chér
kaptant.
7 Issá ayáni kerrá átk, dasti per kortant o gwashti: "Pád áét,
matorsét!"
8 Wahdé áyán chamm chest kortant, abéd cha Issáyá dega
kassesh nadist.
9 Cha kóhá ér kapagay wahdá Issáyá á hokm dátant: "Tán
hamá wahdá ke Ensánay Chokká cha mordagán jáh najatag‡,
wati é distagén chizzáni bárawá hechkasá hál madayét."
10 Moridán jost kort: "Gorhá Sharyatay zánóger chéá
gwashant ke Masihay áyagá pésar, báyad ent Elyás nabi
byayt?"
11 Passawi dát: "Béshakk, Elyásа kayt o sajjahén kárán gwam
o gégа kant.
12 Bale man shomárá gwashán, Elyás wa átk, bale áyán
pajjáh nayáwort o harché ke áyáni delá lóthet, gón áiá kortesh.
Hamé paymá Ensánay Chokká ham cha áyáni dastá sakki o
sóri saggagi ent."
13 Nun moridán zánt ke á pákshódi dayókén Yahyáay bárawá
habará ent.

Jenni bachakkéay drahbakshi
(Markás 9:14–29; Luká 9:37–42)

14 Wahdé Issá o sayén morid mardománi mocchiay kerrá
átkant, mardé Issáay gwará átk, kóndhán kapt o gwashti:
15 "Oo wájah! Mani chokkay sará bazzag kan, áiá mariay
nádráhi gón ent o sakk azábi kortag, báz bará ásá kapit o báz
bará ápá.
16 Man tai moridáni kerrá áwort, bale áyán dráh kort
nakort."
17 Issáyá gwasht: "Oo bébáwar o gomráhén nasl o padréch!
Man tán kadéná gón shomá bemánán? Tán chinchok wahdá
shomárá besaggán? Chokká edá mani kerrá byárét."

---

* **17:4 17:4** Kápár, kápar, kapar. † **17:5 17:5** Jambar, bezán abr. ‡ **17:9 17:9** Jáh janag, bezán cha wati jáhá yakdam pád áyag, zendag bayag, chest bayag.

18 Issáyá jenn hakkal dát, jenn dar átk o bachakk hamá damáná dráh but.
19 Randá morid ehwatá§ Issáay gwará átkant o cha áiá jostesh kort: “Má chéá á jenn kasshet nakort?”
20 Issáyá passaw dát: “Shomay imánay nezóriay sawabá. Shomárá rásténa gwashán, agan shomay imán arzonéay kesásá* ham bebit, shomá gón é kóhá gwashta kanét ke cha edá bekenz o ódá beraw o kóha kenzit. Hecch chizz pa shomá nabutenia nabit.
21 Bale é dhawlén jenn, abéd cha dwá kanag o róchag dáragá dega warhá kasshaga nabant.”†

Issáay markay domi péshgói
(Markás 9:30–32; Luká 9:43–45)

22 Wahdé morid Jalilá yakjáh butant, Issáyá gón áyán gwasht: “Ensánay Chokk dróhaga bit o anchén mardománi dastá dayaga bit
23 ke áiá koshant, bale sayomi róchá á zendaga bit o jáha jant.” Cha é habarán morid sakk gamig butant.

Mazanén parasteshgáhay song o máliát

24 Wahdé Issá o áiay morid Kaparnáhumá átk o rasetant, gorhá mazanén parasteshgáhay songi o máliátgir Petrosay kerrá átkant o jostesh kort: “Shomay ostád mazanén parasteshgáhay songá nadant?”
25 Passawi dát: “Haw, dant.” Wahdé Petros lógá átk, Issáyá cha áiay gapp janagá pésar hamé jost kort: “Oo Shamun!‡ Donyáay bádsháh cha kayá song o máliáta gerant? Cha wati chokkán yá cha degarán?”
26 Passawi dát: “Cha degarán.” Issáyá gwasht: “Gorhá chokkán dayaga nalóthit.
27 Bale nun é kárá bekan ke á delá mayárant. Mazangwarmá beraw o nahigé§ ápá dawr day, hamá máhig ke pésará nahigá jant, áiay dapá pach kan, yakk chárkaldári* zarré genday, hameshiá bezur o mani o wati songá porr kan.”

18

Mazani
(Markás 9:33–37; Luká 9:46–48)

---

§ **17:19 17:19** Ehwatá, bezán dega kasé mazánt. * **17:20 17:20** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: “thélkáhay tohmay kesásá.” Thélkáhay tohm báz gwandh ant. † **17:21 17:21** Lahtén daznebeshtá band 21 néstent. ‡ **17:25 17:25** Petros hamá Shamun ent; bechár Mattá 10:2. § **17:27 17:27** Nahig kasánokén ásené, kermé bandanti o pa máhigay geragá ápá dawria dayant. * **17:27 17:27** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: “stater”, bezán chár derham.

1 Hamá wahdá morid Issáay kerrá átkant o jostesh kort:
“Ásmáni bádsháhiá cha sajjahénán masterén mardom kay
ent?”
2 Issáyá kasánén chokké tawár kort, áyáni nyámá óshtárént
o
3 gwashti: “Shomárá rásténa gwashán, agan shomá watá
cha tahá badal makanét o kasánén chokkáni paymá mabét,
hechbar ásmáni bádsháhiá pád ér korta nakanét.
4 Paméshká harkas ke watá é chokkay dhawlá béshán
o békebr bekant, ásmáni bádsháhiá hamá cha sajjahénán
mastera bit.
5 Harkas ke mani námá é dhawlén kasánén chokké
wasshátka kant o sharapa dant, maná sharapa dant.

Radiáni sawabsáz
(Markás 9:42–48; Luká 17:1–2)

6 É gwandhó ke mani sará báwara kanant, harkas ke cha
eshán yakkéá ham démpa gonáhá bebárt, sharter hamesh
ent ke jenteri* táé gomráh kanókay gotthá bebandant o
daryáay johlánkián chagali bedayant.
7 Bazhn o apsóz pa é donyáyá ke gomráhiáni sawabsáz ent.
Gomráh kanóken chizz mardomay zendá allamá káyant, bale
bazhn o apsóz pa hamáiá ke gomráhiay sawabsáza bit.
8 Agan tai dast yá pád tará démpa gonáhá bebárt, áiá borr
o dawr day, chéá ke gón doén dast o pádán dózahay dáemi ásá
kapagay badalá, pa taw sharter ent ke lang o mondh bebay
o abadmánén zenday wáhond bebay.
9 O agan tai chamm tará démpa gonáhá bebárt, áiá dar kan
o dawr day, chéá ke gón doén chammán dózahay ásá kapagay
badalá, pa taw sharter ent ke gón yakk chamméá abadmánén
zenday wáhond bebay.

Gárén mésh
(Luká 15:3–7)

10 Habardár! Cha é gwandhóán yakkéá ham kamarzesh
mazánét o jahl majanét. Man shomárá gwashán ke ásmáná
eshání préshtag modám mani ásmáni Petay bárgáhá† óshtók ant
o Petay démá gendant.
11 Ensánay Chokk pa gárénáni rakkénagá átkag.‡
12 Shomá ché gwashét? Agan kaséá sad mésh hast o cha
áyán yakké gár bebit, gorhá nawad o nohén méshán kóhá
yalaha nakant o gárén méshay shóházá narawt?
13 Shomárá rásténa gwashán, agan eshiá dar begéjit, cha á
nawad o nohén méshán ke gár nabutagant, pa eshiá géshter
gala bit.

---

* **18:6 18:6** Jenter do seng ant ke gón áyán dána droshant o árta kanant. † **18:10 18:10** Bárgáh, bezán dém, darbár, hozur. ‡ **18:11 18:11** Lahtén daznebeshtá band 11 néstent.

14 Hamé paymá, shomay ásmáni Pet razá nabit ke cha é gwandóán yakké ham gár bebit.

Gón radkárén brátá

15 Agan tai brát gón taw badié bekant, beraw o do pa doá sarpadi kan, agan tai habari gósh dásht, gorhá bezán tará wati brát dobar rasetag.

16 Bale agan tai habari gósh nadásht, gorhá yakk o do kas hamráh bekan, tánke *har habaray rásti, gón do yá say mardomay sháhediá sábet kanag bebit.* §

17 Agan áyáni habari gósh nadásht, gorhá kelisáyá hál beday. Agan kelisáay habari ham gósh nadásht, gorhá áiá nábáwaré* hesáb kan.

18 Shomárá rásténa gwashán, harché ke shomá zeminay sará makana kanét, ásmáná ham makan kanaga bit o harché ke shomá zeminay sará rawá kanét, ásmáná ham rawá kanaga bit.

19 Man shomárá é gappá ham gwashán, agan zeminay sará cha shomá do kas ham pa hamdeli o tepáki chizzé belóthit, cha mani ásmáni Petay némagá áyána rasit.

20 Chéá ke har jáh do yá say kas ham mani námay sará hór bebit, man gón áyán góna bán."

Námehrabánén golámay mesál
(Luká 17:3–4)

21 Hamé wahdá Petros Issáay kerrá átk o josti kort: "Oo Hodáwand! Agan mani brát gón man badi bekant, gorhá tán chont randá man áiá pahell bekanán? Tán hapt randá?"

22 Issáyá passaw dát: "Man tará gwashán, hapt randá na. Haptád o hapt randá† bebakshi.

23 Ásmáni bádsháhi hamá bádsháhay dhawlá ent ke cha wati golámán hesáb geragi lóthet.

24 Wahdé hesáb geragá lagget, yakk mardé áiay démá áwortesh ke lakkáni lakk dinárá‡ wámdár at,

25 bale áiá wám dát nakortant. Paméshká wájahá hokm dát ke áiay jend o jan o chokk o dega harché ke áiá hast, bahá kanag bebant o wám adá kanag bebant.

26 Golám áiay pádán kapt o mennat o zárii kort o gwashti: 'Maná móh§ beday, tai sajjahén wámána dayán.'

27 Wájahá golámay sará bazzag but, cha á wámán sar gwast o áiay jendi ham ázát kort.

---

§ **18:16 18:16** Bechár: Mussáay Wáz 19:15. * **18:17 18:17** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "darkawm o songié". † **18:22 18:22** Yá "haptád bará hapt randá". ‡ **18:24 18:24** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "dah hazár tálánt", bezán 60 milyun róchay pagár. § **18:26 18:26** Móh, bezán wahd, porsat, mókal, wár o gég.

28 Bale wahdé á golám dhanná dar átk, wati hamkárén
golámi dist ke sad dinárá* áiay wámdár at, dasti gotthá sakk
dátant o gwashti: 'Mani wámán beday.'
29 Wámdárén hamkár áiay pádán kapt o mennat o zárii kort
o gwashti: 'Maná móh beday, tai wámána dayán.'
30 Bale áiá namannet o zendáná bandi kanáént ke tánke
wámána nadant, yalah dayag mabit.
31 É dega golám ke sahig butant, sakk delranj butant o
sajjahén hál o habaresh pa wati wájahá sar kortant.
32 Gorhá wájahá á golám lóthéént o gwashti: 'Oo radkárén
golám! Man tai wám tará paméshká bakshetant ke taw gón
man báz mennat o zári kort.
33 Anchosh ke maná tai sará bazzag but, tará ham báyad
ent wati hamkárén golámay sará bazzag butén.'
34 Wájah zahr gept o á golámi band kanáént ke tánke
sarjamén wámána nadant, ázár dayag bebit.
35 Nun agan shomá wati brátá pa del mabakshét, mani
ásmáni Pet ham gón shomá hamé dhawlá kant."

19

Sur o sawnay bárawá
(Markás 10:1–12)

1 Wahdé Issáyá é habar halás kortant, Jalilay damagi yalah
dát o dém pa Yahudiahay hamá hand o damagá shot ke
Ordonay kawray domi dastá ent.
2 Mardománi mazanén rombé áiay randá gón kapt o Issáyá
ódá áyáni nádráhén mardom dráh kortant.
3 Lahtén Parisi Issáay chakkásagá áiay kerrá átk o jostesh
kort: "Pa mardá rawá ent ke har paymén sawabéá wati janay
talák o sawnán bedant?"
4 Passawi tarrént: "Shomá nawántag ke Hodáyá *jahánay jórh*
*kanagay wahdá ensán addh kortag, mardén o janén** o
5 gwashtagi: *Paméshká mard wati pet o mátá yalaha kant o*
gón wati janá hór o yakjáha bit. Mard o jan, yakk jesm o jána
bant.†
6 É paymá, nun á do naant, yakk jesm o ján ant. Paméshká,
á ke Hodáyá yakk kortagant, ensán áyán jetá makant."
7 Jostesh kort: "Gorhá Mussáyá parchá parmán dátag ke
mard wati janá talákmámahé bedant o nun cha lógá dari
bekant?"
8 Issáyá passaw dát: "Shomay sengdeliay sawabá Mussáyá
shomárá janénáni sawn dayagay ejázat dátag, cha bongéjá é
dhawl nabutag.

---

* **18:28 18:28** Sad dinár sad róchay pagár ent. * **19:4 19:4** Pédáesh 1:27. † **19:5 19:5** Pédáesh 2:24.

9 Shomárá gwashán: Harkas cha zenákáriá abéd, dega
sawabéá wati janénay sawn o talákán bedant o gón dega
janénéá sur o sáng bekant, bezán zená kanagá ent."
10 Moridán gwasht: "Agan mardén o janénay nyámá hál o
jáwar esh ent, gorhá sur nakanag sharter ent."
11 Gwashti: "É tálimá harkas zorta nakant, hamá kas zorta
kant ke áiá é wák o twán bakshag butag.
12 Lahtén sur korta nakant chéá ke cha pédáeshá anchosh
ant, lahtén mardomán gwahtag‡ kortag o lahtén pa ásmáni
bádsháhiá cha sur o sángá sara gwazit. Harkas ke é habará
sarpada bit, bemanniti."

Issá o kasánén chokk
(Markás 10:13–16; Luká 18:15–17)

13 Randá kasánén chokkesh Issáay kerrá áwortant ke wati
dastá áyáni sará per bemoshit o pa áyán nékdwái bekant, bale
moridán neherr o hakkal dátant.
14 Issáyá gwasht: "Chokkán bellét mani kerrá káyant, eshán
démá madárét, chéá ke ásmáni bádsháhi anchénánig ent."
15 Issáyá áyáni sará dast per mosht o randá cha ódá ráh
gept.

Zardárén warná o abadmánén zend
(Markás 10:17–31; Luká 18:18–30)

16 Hamé wahdá mardé Issáay kerrá átk o josti kort: "Oo
ostád! Man kojám nékiá bekanán ke abadmánén zenday
wáhond bebán?"
17 Issáyá gwasht: "Taw chéá nékiay bárawá cha man josta
kanay? 'Nékén' tahná yakké o á Hodáay jend ent. Agan taw
abadmánén zenda lóthay, gorhá Hodáay parmánáni sará amal
kan."
18 Josti kort: "Kojám parmánáni sará?" Issáyá gwasht: "*Hón*
makan, zená makan, dozzi makan, drógén sháhedi maday,
19 *wati pet o mátá ezzat beday, wati hamsáhegá wati jenday*
paymá dóst bedár."§
20 Warnáyá gón Issáyá gwasht: "É sajjahén parmánáni sará
man amal kortag. Dega kojám kár pasht kaptag?"
21 Issáyá passaw dát: "Agan lóthay kámel bebay, beraw wati
sajjahén mál o hastiá bahá kan o zarrán garib o nézgárán
beday. É paymá tará ásmáni ganjé rasit. Nun byá o mani
randgiriá bekan."
22 Warnáyá ke é habar eshkot, gamig but o shot, chéá ke
sér o hazgárén mardé at.

---

‡ **19:12 19:12** Gwahtag, bezán hamá ke áiay narénagi dar kanag butag. § **19:19**
19:19 Láwián 19:18.

23 Issáyá gón moridán gwasht: “Shomárá rásténa gwashán, pa sér o hazgárén mardomán ásmáni bádsháhiá páday ér kanag sakk grán ent.

24 Haw, shomárá gwashán, suchenay domká oshteray gwazag wa báz grán ent, bale pa hazgárén mardoméá Hodáay bádsháhiá páday ér kanag angat gránter ent.”

25 É habaray eshkonagá, morid sakk hayrán butant o watmánwatá gwashtesh: “Gorhá kay rakketa kant?”

26 Issáyá áyáni némagá cháret o gwasht: “É kár ensánay dastá nabit, bale Hodáay dastá har chizza bit.”

27 Gorhá Petrosá gwasht: “Má wati har chizz yalah dátag o tai randgiriá kanagá én, márá ché rasit?”

28 Issáyá gón áyán gwasht: “Shomárá rásténa gwashán, hamá nókén donyáyá wahdé Ensánay Chokk wati shán o shawkatay tahtay sará nendit, shomá ke mani hamráh ét, dwázdah tahtay sará nendét o Bani Esráilay dwázdahén kabilaháni kazáwatá* kanét.

29 Harkasá ke pa mani námaygi lóg yá brát yá gohár yá pet yá mát yá chokk yá dhagár yalah dátagant, áiá sad sari géshtera rasit o abadmánén zenday wáhonda bit.

30 Bale bázéné ke awali ent, áheria bit o bázéné ke áheri ent, awalia bit.

20

Mozzuray mozz

1 Ásmáni bádsháhi, bágéay hamá wáhonday paymá ent ke sabáhá máhallah dar kapt ke mozzur dar begéjit o wati anguri bágá pa kár kanagá dém bedant.

2 Áiá mozz róché yakk dináré gisshént o mozzur bágá rawán dátant.

3 Kesás say sáhatá rand* dar átk o disti ke dega lahtén mardom bázárá bé kár o rózgárá óshtátag.

4 Gwashti: ‘Shomá ham berawét, mani bágá kár kanét. Harché ke shomay hakka bit, shomárá dayán.’

5 Gorhá á shotant. Némróchay wahdá† o dém pa bégáhá‡ padá dhanná dar átk o anchoshi kort.

6 Rózarday nazzikká§ ham dar átk o disti ke dega lahtén mardom óshtátag, cha áyán josti kort: ‘Shomá chéá sajjahén róchá bé kárá óshtátagét?’

---

* **19:28 19:28** Kazáwat, bezán hakkén paysalah, hamá shawr ke cha dádgáhána kayt, dáwari. * **20:3 20:3** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: “sayomi sáhatá”, bezán sáhat nohá. Yahudiáni róchay hesáb, sáhat sohbay shashá bongéja but. † **20:5 20:5** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: “shashomi sáhatá”. ‡ **20:5 20:5** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: “nohomi sáhatá”, bezán sáhat sayá. § **20:6 20:6** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: “yázdahomi sáhatá”, bezán sáhat panchá.

7 Gwashtesh: ‘Márá hechkasá kár nadátag.’ Bágay wáhondá
gwasht: ‘Shomá ham berawét, mani bágá kár kanét.’
8 Róch ke ér nesht, bágay wáhondá gón kárendaháni mas-
terá gwasht: ‘Mozzurán lóthán o áyáni mozzá beday, cha
randigán bendát kan o awaligán beraw.’
9 Hamáyán ke rózarday nazzikká kár shoru kortagat, har
yakkéá yakk dináré raset.
10 Padá hamáyáni bárig átk ke pésará káresh shoru kortagat.
Áyán gwasht balkén márá géshtera rasit, bale áyán ham yakk
yakk dináré raset.
11 Wati mozzesh zort o bágay wáhonday sará norondhagá
laggetant, gwashtesh:
12 ‘Rand randi mozzurán bass yakk sáhaté kár kortag o má
sajjahén róchá garmay sará kár kortag, bale taw mayg o áyáni
mozz barábar kortant.’
13 Bágay wáhondá gón yakkéá gwasht: ‘Sangat! Man gón
taw náhakki nakortag. Mani o tai karár yakk dinárёay naat?
14 Paméshká haminchok ke tai hakk ent, bezur o beraw.
Man wati master wat án ke harché tará dayán, haminchok
rand randigá ham bedayán.
15 Záná, maná é hakk nést ke gón wati chizzán hamá dhawl
bekanán ke mana lóthán? Yá taw mani daspachiay sará
hasadda kanay?’
16 É dhawlá áheri awalia bant o awali áheria bant.”

Issáay markay sayomi péshgói
(Markás 10:32–34; Luká 18:31–34)

17 Wahdé Issá dém pa Urshalimá rawagá at, áiá dwázdahén
kásed yakk kerré bortant o gón áyán gwashti:
18 “Bechár, má Urshalimá rawén, ódá Ensánay Chokká
gerant o mazanén dini péshwá o Sharyatay zánógeráni dastá
dayant. Áiá markay sezá dayant o
19 darkawmén mardománi dastá dayanti. Darkawm áiá
kalága zurant, gón shallák o hayzarán mána bandant o salibay
sará dranjanti. Bale sayomi róchá, á padá zendaga bit o jáha
jant.”

Nájáezén wáhag
(Markás 10:35–45)

20 Hamé wahdá Zebdiay chokkáni mát gon wati chokkán
Issáay kerrá átk, áiay pádán kapt o gwashti: “Man cha taw
chizzé lóthán.”
21 Issáyá gwasht: “Ché lóthay?” Gwashti: “Labz kan ke
tai bádsháhiá mani doén chokk tai kerrá nendant, yakké tai
rástén kashá o domi chappén kashá.”

22 Issáyá passaw dát: “Shomá nazánét ché lóthagá ét. Á
pyálah ke maná nóshagi ent, shomá nóshetia kanét?”* Gwash-
tesh: “Ji haw, má nóshetia kanén.”
23 Issáyá gwasht: “Shomárá mani pyálah nóshagi ent, bale é
mani dastá naent ke kay mani rástén o kay chappén kashá
benendit. É jágah haméyánig ant ke mani Petá pa áyán
gisshéntagant.”
24 Wahdé á dega dahén moridán é habar eshkot, doén
brátáni sará zahr geptant.
25 Gorhá Issáyá sajjahén morid lóthéénant o gon áyán
gwashti: “Shomá zánét ke darkawmáni hákem mardománi
sará wájahia kanant o master wati zórá chérdastén mardománi
sará kára bandant.
26 Bale shomá chosh makanét. Cha shomá harkas ke
mazania lóthit, báyad ent sajjahénáni hezmatkár bebit o
27 cha shomá harkas ke masteria lóthit, shomay kaster o
hezmatkár bebit.
28 Hamé dhawlá, Ensánay Chokk nayátkag ke mardom áiay
hezmatá bekanant, átkag ke mardománi hezmatá bekant o
gón wati sáhay dayagá, bázénéá berakkénit.”

Do kóray drahbakshi
(Markás 10:46–52; Luká 18:35–43)

29 Wahdé Issá o morid cha Arihéay shahrá dar áyagá atant,
mazanén rombé Issáay hamráh but.
30 Áyáni ráhay sará neshtagén do kórá eshkot ke Issá
gwazagá ent, kukkáresh kort o gwashtesh: “Oo Hodáwand, oo
Dáud bádsháhay chokk! May sará rahm kan.”
31 Mardomán á hakkal dátant o gwashtesh: “Bétawár bét,”
bale áyán ganter kukkár kort o gwashtesh: “Oo Hodáwand,
oo Dáud bádsháhay chokk! May sará rahm kan.”
32 Issá óshtát, tawári kortant o gwashti: “Shomá cha man
ché lóthét? Pa shomá ché bekanán?”
33 Áyán passaw dát: “Oo Hodáwand! May chammán rozhná
kan.”
34 Issáyá bazzag but, dasti áyáni chammán per mosht o
hamá damáná áyáni chamm rozhná butant o á Issáay hamráh
butant.

21

Urshalimá Issáyá wasshátka kanant
(Markás 11:1–11; Luká 19:28–38; Yuhanná 12:12–15)

1 Wahdé Issá o áiay morid Urshalimay nazzikká rasetant
o Zaytunay Kóhá Bayt-Pájiay métagá átkant, Issáyá do morid
rawán dát o

* **20:22 20:22** Cha pyálahá Issáay maksad wati mark, bezán salibay sakki o sóriáni saggag ent.

2 gwashtanti: “Démi métagá berawét, anchosh ke ódá rasét,
haré gendét ke bastag o korragi ham gón ent, áyán bójét o pa
man byárét.
3 Agan kaséá gón shomá chizzé gwasht, begwashét ke
wájahá pakár ant o damáná ráhesha dant.”*
4 É dhawlá nabiay kortagén é habar rást o sarjam but:
5 *“Gón Sahyunay Jenekká begwashét:*
‘Tai bádsháh pa taw pédák ent,
béshán o békebré, korragéá, bezán kasánén haréá swár
ent.’ ”†
6 Gorhá morid shotant o hamá paymá ke Issáyá gwashta-
gat, hamá dhawlá kortesh.
7 Áyán har o korrag áwortant, wati shál o kabáhesh haráni
poshtá ér kortant o Issá swár but.
8 Bázénéá wati shál o kabáh ráhay sará chérgéján kortant,
dega bázén mardoméá macchání pissh o tak‡ borret o ráhay
sará ér kort.
9 Rombá, Issáay démay o poshtay mardom, kukkár kanáná
gwashagá atant:
“Hushiáná,§ oo Dáud bádsháhay chokk!
Mobárak ent hamá ke Hodáwanday námá kayt,
Hushiáná, borzén arshá.”
10 Wahdé Issá Urshalimá raset, gorhá shór o sháré mac-
chet. Sajjahén shahr jostá at: “É kay ent?”
11 Mocchiay mardomán gwasht: “É hamá nabi Issá ent.
Jalilay shahr Náserahay mardomé.”

Cha mazanén parasteshgáhá sawdágeráni dar kanag
(Markás 11:15–18; Luká 19:45–48)

12 Issá mazanén parasteshgáhá shot o cha ódá sawdáger o
geráki* gallént† o dar kortant. Sarrápáni‡ thébal§ o kapót bahá
kanókáni korsii chappi kortant.
13 Gwashti: “Hodáay Ketábá nebeshtah ent: *Mani lóg*
dwá kanagay jágah gwashaga bit,” bale shomá dhongáni
panáhgáhé kortag.”
14 Mazanén parasteshgáhá, bázén kór o langé Issáay kerrá
átk o áiá dráh kortant.

---

* **21:3 21:3** Yá ke: Wájahá pakár ant. Gorhá wáhond dantesh. † **21:5 21:5** Zakaryá Nabiay Ketáb 9:9. Sahyun kóhé ke Urshalimay shahray bonred é kóhay sará ér kanag butag. Sahyunay Jenekk, bezán Urshalimay mardom. ‡ **21:8 21:8** Tak, bezán macchay tarrén lotth ke pissh per enti. § **21:9 21:9** Hushiáná, bezán “mará annun berakkén”. * **21:12 21:12** Gerák, bezán hamá ke chizzé bahá gipt. † **21:12 21:12** Gallénag, bezán táchénag, dar kanag, dur ráh dayag. ‡ **21:12 21:12** Sarráp, bezán hamá mardom ke zarr bahá zurit o zarr bahá kant. § **21:12 21:12** Thébal, bezán méz, mazanén chárpádag. * **21:13 21:13** Eshayá Nabiay Ketáb 56:7.

15 Wahdé mazanén dini péshwá o Sharyatay zánógerán
Issáay mójezah o ajekkái kár distant o é ham distesh
ke parasteshgáhá chokk pa kukkár "Hushiáná, oo Dáud
bádsháhay chokk" gwashagá ant, zahr geptant o
16 cha Issáyá jostesh kort: "Eshkonagá ay é chokk ché
gwashagá ant?" Gwashti: "Haw! Bale shomá hechbar
nawántag ke:
'Taw wati satá o saná chokk o shirmechén nonnokáni dapá
ham dátag
ke tará satá bekanant'?"†
17 Nun Issáyá á yalah kortant o cha shahrá dar átk o Bayt-
Anyáay métagá shot o hamódá wati shapi róch kort.

Enjiray drachkay hoshk bayag
(Markás 11:12–14, 20–24)
18 Wahdé Issá sabáhá máhallah per tarrag o shahray némagá
rawagá at, gozhnag but.
19 Ráhay sará enjiray drachké disti, áiay nazzikká shot bale
abéd cha táká dega hecchi nadist. Gorhá gwashti: "Padá
hechbar burr o bar makanátay." Drachk hamá damáná hoshk
but.
20 Moridán ke dist, hayrán butant. Jostesh kort: "É drachk
damáná chón hoshk but?"
21 Issáyá passaw dát: "Shomárá rásténa gwashán, agan
shomárá imán bebit o delá shakk mayárét, gorhá hamá
dhawlá ke gón enjiray drachká but, shomá ham anchosh o
angat géshter korta kanét. Agan shomá é kóhá begwashét ke
watá cha edá chest kan o daryáyá dawr beday, gorhá hamé
dhawlá bit.
22 Agan shomárá báwar bebit, harché ke wati dwáyáni tahá
lóthét, shomárá dayaga bit."

Issáay ehtiár
(Markás 11:27–33; Luká 20:1–8)
23 Hamá wahdá ke Issá mazanén parasteshgáhá shot o tálim
dayagá lagget, mazanén dini péshwá o kawmay kamásh áiay
kerrá átkant o jostesh kort: "Taw gón kojám hakk o ehtiárá é
kárána kanay? Kayá tará é ehtiár dátag?"
24 Issáyá áyáni passawá gwasht: "Maná ham cha shomá
josté hast, agan mani jostay passawá bedayét, gorhá man
shomárá gwashán ke gón kojám hakk o ehtiárá é kárána
kanán.
25 Yahyáyá cha kojá pákshódi dayagay ehtiár rasetagat, cha
ásmáná yá cha ensánay némagá?" Áyán watmánwatá shawr o
saláh kort o gwashtesh: "Agan begwashén cha ásmáná, gorhá
márá gwashit: 'Parchá shomá áiay sará báwar nakort?'

† **21:16 21:16** Zabur 8:2.

26 Agan begwashén cha ensánay némagá, gorhá cha mardomán betorsén, chéá ke sajjahén mardománi delá Yahyá nabié."
27 Paméshká passawesh dát: "Má nazánén." Issáyá gwasht: "Gorhá man ham shomárá nagwashán ke gón kojám hakk o ehtiárá é kárána kanán."

Do chokkay mesál

28 "Nun shomá ché gwashét? Mardé hastat, áiay do bacch atant. Wati masterén chokkay kerrá shot o gwashti: 'Oo mani chokk! Maróchi beraw o mani anguri bágá kár kan.'
29 Jwábi dát: 'Mana narawán,' bale randá pashómán but o shot.
30 Gorhá domi chokkay kerrá shot o hamé dhawlá gwashti. Áiá jwáb dát: 'Sharr, mani wájah! Mana rawán,' bale nashot.
31 Cha é doénán kojám chokká wati petay habar zort?" Áyán passaw dát: "Awaliá." Issáyá gón áyán gwasht: "Shomárá rásténa gwashán, songi o máliátgir o badkárén janén cha shomá pésar Hodáay bádsháhiá rawant.
32 Chéá ke Yahyá pahrézkáriay ráhá shomay kerrá átk, bale shomá áiay sará báwar nakort. Songi o badkárén janénán áiay sará báwar kort o shomá é chizz gón wati chammán dist, bale angat shomá tawbah nakort o áiay sará báwar nakort.

Gandagén bágpánáni mesál
(Markás 12:1–12; Luká 20:9–19)

33 Dega yakk mesálé gósh dárét: Zemindáréá anguri bágé addh kort o áiay chapp o chágerdá pallé basti. Pa anguráni shiragay geragá kallé jati o pa negahpániá borjé ham basti. Padá bági pa konandakári‡ lahtén bágpánay dastá dát o wat saparéá shot.
34 Wahdé anguray mósom but, pa wati bahray geragá, hezmatkári bágpánáni kerrá ráh dátant.
35 Bale bágpánán áiay hezmatkár geptant, kasé latth o kotthesh kort, kasé jat o koshtesh o kasé sengsáresh kort.
36 Padá cha pésarigénán géshter hezmatkári ráh dát, bale bágpánán gón eshán ham hamé dhawlá kort.
37 Godhsará wati chokki ráh dát. Gwashti mani chokkay ezzatá kanant.
38 Bale wahdé bágpánán áiay chokk dist, watmánwatá gwashtesh: 'Mirásdár hamesh ent, byáét eshiá koshén o eshiay mirásá barén.'
39 Gorhá gept o cha bágá dhann bort o koshtesh.
40 Nun wahdé bágay wáhonda kayt, gón é bágpánán ché kant?"

‡ **21:33 21:33** Konandakári, bezán paymánkári, thékah.

41 Áyán passaw dát: "É badkárén bágpánán gár o gomsára
kant o bágá anchén bágpánáni dastá dant ke áiay bahrá pa
wahda dayant."
42 Issáyá cha áyán jost kort: "Shomá Hodáay Pákén Ketábán
hechbar nawántag:

Á seng ke bán§*band*án *ná*§*pasond kort o nazort*
*hamá seng bonhesht***but.*
É Hodá§*wanday kár ent o*
may chammán porkamál ent."†

43 "Paméshká shomárá gwashán ke Hodáay bádsháhi, cha
shomá pach geraga bit o anchén kawméá dayaga bit ke áiay
bar o samará kárit.
44 Harkas ke é sengay sará kapit, thokkor thokkora bit o
seng ke kaséay sará kapit, áiá hurta kant."‡
45 Wahdé mazanén dini péshwá o Parisián Issáay mesál
eshkotant, sarpad butant ke may bárawá habará ent.
46 Lóthetesh Issáyá dazgir bekanant, bale cha mardomána
torsetesh, chéá ke mardománi delá Issá nabié at.

22

Bádsháhay chokkay árós
(Luká 14:15–24)

1 Issáyá padá gón mardomán pa darwar o mesál habar kort
o gwashti:
2 "Ásmáni bádsháhi, hamá bádsháhay paymá ent ke pa wati
chokkay árósá mehmánié korti.
3 Áiá wati golám lóthetagén mehmánáni randá ráh dátant,
bale mehmánáni delá naat ke byáyant.
4 Gorhá áiá dega lahtén golám ráh dát o hokmi dát ke gón
hamá lóthetagén mardomán begwashét: 'Man warag tayár
kortagant, káiger* o pábondi† gwask‡ koshtag o har chizz tayár
ent. Árósay mehmániá byáét.'
5 Bale mehmánán hecch parwáh nadásht o shotant, yakké
wati dhagáray némagá o yakké dém pa wati sawdágeriá.
6 Á degarán áiay golám gept o béezzat kort o koshtant.
7 Bádsháh sakk zahr gept o wati sepáhigi ráh dátant. Áyán
hónig koshtant o áyáni shahr sótk.

---

§ **21:42 21:42** Bánband hamá ent ke lógay bandagá zántkár ent. * **21:42 21:42** Bonhesht, bezán lógay awali hesht yá seng. † **21:42 21:42** Zabur 118:22–23.
‡ **21:44 21:44** Lahtén daznebeshtá band 44 nést. * **22:4 22:4** Káiger, bezán mazanén narén gók. † **22:4 22:4** Pábondi, bezán hamá pas o gók ke pa helár kanagá lógay dapá dáranti. ‡ **22:4 22:4** Gwask, bezán góló, gókay chokk.

8 Nun bádsháhá gón wati golámán gwasht: ‘Árósay mehmáni
tayár ent, bale hamá ke lóthag butagatant, áyagay láhek
naatant.
9 Paméshká berawét, ráh o rahsarán harkasá ke gendét,
áyán mehmániá byárét.’
10 Bádsháhay golám shotant o sharr o gandag, harkasesh ke
dist, sajjahénesh yakjáh kort o áwortant o árósay diwánjáh cha
mehmáná porr but.
11 Wahdé bádsháh mehmánáni chárагá átk, yakk anchén
mardé disti ke diwáni pósháki gwará naat.
12 Bádsháhá cha áiá jost kort: ‘Sangat! Bé diwáni pósháká,
taw chón tóká potertagay?’ Áiá hecch passaw dát nakort.
13 Gorhá bádsháhá gón wati hezmatkárán gwasht: ‘Eshiay
dast o pádán bebandét o dhanná tháriá dawri bedayét.’ Ódá
gréwag o peryát o zária bit.
14 Chéá ke lóthetagén báz ant, bale gechén kortagén kamm
ant.”

Máliátay bárawá
(Markás 12:13–17; Luká 20:20–26)

15 Hamé wahdá Parisi shotant o shawresh kort ke Issáyá
cha áiay jenday habarán mána gisshénén o dámá dawra dayén.
16 Wati lahtén shágerdesh Hirudiáni§ hamráhiá áiay kerrá
rawán dát ke begwashant: “Oo ostád! Má zánén ke taw tachk
o rástén mardomé ay o Hodáay ráhay sójá pa rástia dayay o
hechkasay némagá nageray, chéá ke sajjahénán yakk hesábá
cháray.
17 Márá begwash, tai hayálá Rumay bádsháh Kaysará* song
o máliát dayag rawá ent yá na?”
18 Issáyá áyáni badén niyat zánt o gwashti: “Oo doru o
dopóstén mardomán! Maná chéá chakkásagá ét?
19 Cha hamá zarrán yakké maná pésh bedárét ke pa máliátá
dayantesh.” Áyán yakk dináré áwort.
20 Issáyá jost kort: “É nám o naksh kaig ant?”
21 Gwashtesh: “Kaysaray.” Nun Issáyá darráént: “Gorhá
Kaysaraygá Kaysará bedayét o Hodáaygá Hodáyá.”
22 É habaráni eshkonagá á hayrán butant o Issáesh esht o
shotant.

Áherat o sáng o sur
(Markás 12:18–27; Luká 20:27–40)

23 Hamá róchá, lahtén Saduki Issáay kerrá átk. Sadukia
namannant ke mordag padá zendaga bant. Jostesh kort:

---

§ **22:16 22:16** Hirudi, bezán Hirudis bádsháhay dózwáh. * **22:17 22:17** Kaysar Rumay bádsháháni lakab butag, hecch bádsháhay jenday nám nabutag. Rumay har bádsháh Kaysar gwashag butag.

24 "Oo ostád! Mussáyá gwashtag: *'Agan kasé bé awládá bemerit, gorhá báyad ent áiay brát gón áiay janózámá sur bekant tánke pa wati brátá chokk o awládé pédá bekant.'*†
25 May kerrá hapt brát hastat. Awali brátá sur kort, bé awládá mort o wati jani pa á dega brátá esht.
26 Padá gón domi o sayomi tán haptomiá anchosh but.
27 Sajjahénán o rand á janén ham mort.
28 Nun áheratay róchá é janén cha haptén brátán kojám yakkayga bit? Chéá ke sajjahén brátáni jan butag."
29 Issáyá passaw dát: "Shomá rad wártag, chéá ke na cha Pákén Ketábán chizzé sarkecha waréth‡ o na Hodáay wák o zórá sarpada bét.
30 Áheratay róchá mardom na sura kanant o na sur dayaga bant, ásmáni préshtagáni dhawlá bant.
31 Záná, shomá mordagáni zendag bayagay bárawá hamá habar nawántag ke Hodáyá shomárá gwashtag:
32 *'Man án, Ebráhémay Hodá o Esákay Hodá o Ákubay Hodá'*?§ Bezán á, mordagáni Hodá naent, zendagénáni Hodá ent."
33 Mardom cha Issáay tálimáni eshkonagá hayrán o habakkah butant.

Masterén parmán
(Markás 12:28–34; Luká 10:25–28)

34 Wahdé Parisi sahig butant ke Issáyá chón Sadukiáni dap bastag, gorhá yakjáh but o átkant.
35 Cha áyán yakké, Sharyatay kázié at. Áiá pa Issáay chakkásagá jost kort:
36 "Oo ostád! Sharyatay masterén parmán kojám ent?"
37 Issáyá passaw dát:
"*Wati Hodáwandén Hodáyá cha delay johlánkiá o gón sajjahén ján o sáh o gón sajjahén pahm o pegrá dóst bedár.**
38 Masterén o awali parmán hamesh ent.
39 Domi parmán ham, hameshiay dhawlá ent: *Wati hamsáhegá wati jenday paymá dóst bedár.*†
40 Hamé doén parmán, Mussáay sajjahén Sharyat o nabiáni parmánáni bonyád ant."

Masih kai chokk ent?
(Markás 12:35–37; Luká 20:41–44)

41 Hamé wahdá ke Parisi yakjáh but o átkant, Issáyá cha áyán jost kort:
42 "Masihay bárawá shomá ché gwashét? Á kai chokk ent?" Áyán passaw dát: "Dáud bádsháhay chokk ent."

---

† **22:24 22:24** Mussáay Wáz 25:5 o rand. ‡ **22:29 22:29** Sarkech warag, bezán sarpad bayag, póh bayag. § **22:32 22:32** Darraw 3:6. * **22:37 22:37** Mussáay Wáz 6:4 o rand. † **22:39 22:39** Láwián 19:18.

43 Gwashti: “Gorhá chéá Dáud cha Pákén Ruhay elhámá
Masihá wati Hodáwanda zánt, wahdé gwashit:
44 *Hodáwandá gón mani Hodáwandá gwasht:*
‘Mani rástén kashá tán hamá wahdá benend
ke man tai dozhmenán tai pádáni chérá dawra dayán.’‡§
45 Nun agan Dáud Masihá wati Hodáwanda gwashit, gorhá
Masih chón áiay chokk buta kant?”
46 Hechkasá áiay habaráni passaw dát nakort o cha á róchá
o rand kassá del nakort ke cha áiá dega josté bekant.

23

Issá, Parisi o Sharyatay zánógerán páshka kant
(Markás 12:38–40; Luká 11:37–52; 20:45–47)

1 Nun Issáyá gón mocchiay mardomán o wati moridán é
habar kortant, gwashti:
2 “Sharyatay zánóger o Parisi, Mussáay korsiá neshtagant.
3 Paméshká harché ke shomárá gwashant, áyáni goptárá
bezurét o anchó bekanét, bale áyáni kerdárá mazurét, parchá
ke á gappa janant, bale kára nakanant.
4 Gránén bára bandant o mardománi kópagá laddhant, bale
wat pa á báráni chest kanagá lankoké ham nasorénant.
5 Harché ke kanant, pa mardománi pésh dáragá kanant.
Wati táitán* mazan o cháderay lambáni bandikkán† drája
kanant.
6 Dáwatáni sharterén jágah o kanisaháni awali redesh dósta
bit.
7 Bázáráni tarr o garday wahdá lóthant ke mardom áyán
salám bedayant o ‘ostád’ tawár bekanant.
8 Bale mardomán maylét ke shomárá ‘ostád’ begwashant,
chéá ke shomay ostád bass yakké o shomá sajjahén yakdo-
miay‡ brát ét.
9 Shomá é donyáyá hechkasá ‘pet’ tawár makanét, chéá ke
shomay Pet bass yakké, hamá ke arshá ent.
10 Mardomán maylét ke shomárá ‘tálim dayók’ begwashant,
chéá ke shomay tálim dayók bass yakké o á Masih ent.
11 Hamá ke shomay nyámá cha sajjahénán master ent, á
degaráni hezmatkár bebit.
12 Chéá ke harkas watá mazana kant, kamsharapa bit o
harkas watá jahl o érdasta mannit, washnám o sharapdára
bit.

---

‡ **22:44 22:44** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: “tai pádáni chéray tahtoké bekanán”. § **22:44 22:44** Zabur 110:1. * **23:5 23:5** É táit Tawrátay nebeshtagén band ant ke póstén hokkahay tahá pósh kanag o básk o péshánigá bandaga bant. † **23:5 23:5** Yahudi cháderay lambán bandikka bandant, ke Hodáay parmánáni yátá bebant. ‡ **23:8 23:8** Yakdomi, bezán yakdegar, yakk o domi.

13 Bale bazhn o apsóz pa shomá, oo Sharyatay zánógerán o Parisián! Oo doru o dopóstén mardomán! Shomá ásmáni bádsháhiay darwázagá pa mardomán banda kanét, na wat tahá rawét o na degarán rawagá kellét.
14 Bazhn o apsóz pa shomá, oo Sharyatay zánógerán o Parisián! Oo shatalkárán! Shomá janózámán rada dayét o polét o pa pésh dáragá wati dwáyán drájkassha kanét. Shomárá ganterén sezá rasit.§
15 Bazhn o apsóz pa shomá, oo Sharyatay zánógerán o Parisián! Oo shatalkárán! Shomá pa yakk mardoméay Yahudi kanagá,* daryá o hoshkiá sapara kanét, bale wahdé kasé shomay ráhá zurit, áiá cha wati jendá do sari† géshter dózahia kanét.
16 Oo kórén rahshónán! Bazhn o apsóz pa shomá ke mardomán sója dayét ke agan kasé mazanén parasteshgáhay sawgendá bwárt parwáh nést, bale agan yakké parasteshgáhay teláháni sawgendá bwárt, gorhá báyad ent wati sawgendá purah bekant.
17 Oo nádánán! Oo kórán! Kojám chizzay darjah borzter ent, teláháni yá hamá parasteshgáhay ke teláhán pák o palgára kant?
18 Shomá chosh ham gwashét ke agan kasé korbánjáhay sawgendá bwárt parwáh nést, bale agan kasé korbánjáhay korbánigay sawgendá bwárt, gorhá báyad ent wati sawgendá purah bekant.
19 Oo kórán! Kojám chizzay darjah borzter ent, korbánigay yá hamá korbánjáhay ke korbánigá pák o palgára kant?
20 Paméshká kasé ke korbánjáhay sawgendá wárt, bezán korbánjáh o korbánig kortagén sajjahén chizzáni sawgendá wárt.
21 Harkas ke mazanén parasteshgáhay sawgendá wárt, bezán parasteshgáh o áiay jahmenenday sawgendá wárt.
22 Harkas ke arshay sawgendá wárt, Hodáay taht o á tahtay sará nendókay sawgendá wárt.

23 Bazhn o apsóz pa shomá, oo Sharyatay zánógerán o Parisián! Oo shatalkárán! Shomá purchénk o gwátag o zirragay dahyakká kasshét o Hodáay námá dayét bale cha Sharyatay masterén hokmá, bezán ensáp o rahmdeli o wapádáriá nádelgósh ét. Drégatá,‡ shomá é kár bekorténant o á ham yalah madáténant.

---

§ **23:14 23:14** Lahtén daznebeshtá band 14 néstent. * **23:15 23:15** Yahudi kanag, bezán darkawmén mardoméá pa Yahudiáni báwaray mannagá razá kanag. † **23:15 23:15** Do sari, bezán do barábar. ‡ **23:23 23:23** Drégatá, bezán drégatén, dréchá. Pársi o Orduá "kásh".

24 Oo kórén rahshónán! Shomá passhagá kamaká§ géchét o
dara kanét, bale oshterá éra barét.
25 Bazhn o apsóz pa shomá, oo Sharyatay zánógerán o
Parisián! Oo shatalkárán! Shomá wati pyálah o kásagáni
dhanni némagá sáp o sallaha kanét bale áyáni tah o tók sell
ent. Shomay del o darun cha lálech* o tamáh o bépahréziá
sarréch ent.
26 Oo kórén Parisi! Pésará wati pyálahay tóká sapá kan ke
dhanni némagi ham sapá bebit.
27 Bazhn o apsóz pa shomá, oo Sharyatay zánógerán o
Parisián! Oo shatalkárán! Shomá espétén gach jatagén
kabráni paymá ét ke sarzáherá dhawldár ant, bale tóká cha
mordagáni haddh o har paymén gand o gasarhá porr ant.
28 Hamé dhawlá shomá ham sarzáherá mardománi
chammán pahrézkárén mardom ét bale shomay del cha
shatalkári o náshariá† sarréch ent.
29 Bazhn o apsóz pa shomá, oo Sharyatay zánógerán o
Parisián! Oo shatalkárán! Shomá nabiáni kabrána bandét o
pahrézkáráni kabrána sambahénét.
30 Chosh ham gwashét ke agan má wati pet o pirokáni
zamánagá buténén, paygambaráni koshagá áyáni hamráh
nabutagatén.
31 É dhawlá shomá wati bárawá wat sháhedia dayét ke má
haméyáni nasl o óbádag én ke paygambaresh koshtagant.
32 Gorhá hamá kárá sarjam bekanét ke shomay pet o
pirokán bongéj kortag.
33 Oo márán! Oo syahmárzádagán! Shomá chón cha dózahay
sezáyá rakketa kanét?
34 Gorhá bechár, man paygambar o zántkár o Sharyatay
zánóger shomay kerrá ráha dayán, bale shomá cha áyán
lahténá koshét o saliba kasshét, dega lahténá wati kanisahán
shallák o hayzaránа janét o shahr pa shahr áyáni randá kapét.
35 Gorhá cha pahrézkárén Hábilá beger tán Barakyáay
chokk Zakaryáyá ke shomá mazanén parasteshgáh o ko-
rbánjáhay nyámá kosht, é sajjahén pahrézkáráni hón ke
donyáyá réchag butag, shomay gardená bit.
36 Shomárá rásténa gwashán, é sajjahénáni kóshay sezá hamé
zamánagay mardomána rasit.

Pa Urshalimá Issáay gam o andóh
(Luká 13:34–35)

37 Urshalim, oo Urshalim! Taw paygambaránа koshay o
haméyán sengsára kanay ke Hodá pa taw ráha dant. Báz
randá man lóthetag ke tai chokkán wati kerrá yakjáh bekanán,

§ **23:24 23:24** Kamak, bezán géchén, alak, cháni. * **23:25 23:25** Lálech, bezán tamáh, hers. † **23:28 23:28** Náshari, bezán Sharyatay hokmáni sará amal nakanag.

anchosh ke nekénkén morgé chureg o chippokán wati bál o bánzoláni chérá moccha kant, bale shomá nalóthet.
38 Nun bechár shomay lóg wayráná shomay jenday dastá
dayaga bit.
39 Shomárá gwashán, dega baré maná nagendét tán á
wahdá ke wat begwashét: 'Mobárak ent hamá ke Hodáwanday
námá kayt.' "‡

24

Mazanén parasteshgáhay wayráni
(Markás 13:1–2; Luká 21:5–6)

1 Wahdé Issá cha mazanén parasteshgáhá dar áyag o
rawagá at, morid átkant ke áiay delgóshá parasteshgáhay
némagá betarrénant.
2 Issáyá gón áyán gwasht: "É sajjahén chizzán gendagá ét?
Shomárá rásténa gwashán, yakk sengé ham domi sengay sará
namánit, sajjahén próshag o karójaga* bant."

Áheri zamánagáni neshháni
(Markás 13:3–13; Luká 21:7–19)

3 Hamá wahdá ke Issá Zaytunay Kóhay sará neshtagat, áiay
morid ehwatá átkant o jostesh kort: "Márá begwash, é prosht
o prósh kadéna bit o tai áyag o donyáay halásiay neshániché
ent?"
4 Issáyá passaw dátant: "Bechárét ke hechkas shomárá
gomráh makant.
5 Chéá ke bázéné mani námá kayt o gwashit: 'Man hamá
Masih án' o bázénéá gomráha kant.
6 Shomá jangáni tawárá eshkonét o jangáni hál somárá sara
bit, bale delá tors mayárét. É chizz allamá bant, bale angat
halásiay wahd nayátkag.
7 Yakk kawmé dega kawméay helápá o yakk molké dega
molkéay helápá páda kayt. Báz jágah kahta kapit o zemin-
chandha† bit.
8 Bale é sajjahén tahná chellagiay dardáni bendát ent.
9 Á wahdá shomárá gerant o ázára dayant o koshant.
Donyáay sajjahén kawm mani námay sawabá cha shomá
naprata kanant.
10 Gorhá bázéné poshtá kenzit o cha ráhá thagalit. Bázéné
yakdegará dróhit o cha yakdomiá naprata kant.
11 Bázén drógén paygambaré jáha jant o bázénéá gomráha
kant.
12 Cha bérahbandiay gésh bayagá bázéné sardmehra bit.

‡ **23:39 23:39** Zabur 118:26. * **24:2 24:2** Karójag, bezán harójag, addh kortagén chizzéay próshag. † **24:7 24:7** Zeminchandh, bezán zeminjomb, zelzelah.

13 Bale hamá ke tán áherá bardáshta kant, á rakkit.
14 Sajjahén donyáyá Hodáay bádsháhiay mestágay jár janaga bit ke pa sajjahén kawmán sháhedié bebit. Eshiá rand donyá halása bit.

Torsnákén wahd o jáwar
(Markás 13:14–23; Luká 21:20–24)

15 Wahdé shomá á 'palit o bérán kanókén bazzhenáká'‡ gendét ke pákén jágahá óshtátag, hamá ke Dányál nabiá áiay bárawá habar kortag," – wánók sarpad bebit –
16 "gorhá hamá ke Yahudiahá ant dém pa kóhán betachant.
17 Harkas ke lógay sará ent, pa chizzéay zuragá lógá ér mayayt.
18 Hamá ke dhagáray sará ent, pa wati kabáhay zuragá per matarrit.
19 Á róchán, lápporrén janén o hamá ke chokka méchénant sakk bazzaga bant.
20 Dwá bekanét ke shomay tachag zemestáná yá Shabbatay róchá mabit.
21 Chéá ke á róchán anchén mosibaté kayt ke cha jahánay jórh bayagá tán é wahdá nayátkag o hechbara nayayt.
22 Agan á sakkiáni róch kamter kanag mabuténant, hechkas narakketagat, bale gechén kortagénáni háterá á róch kamter kanaga bant.
23 Á wahdá, agan kasé shomárá begwashit: 'Bechár, Masih edá ent' yá 'Bechár, ódá ent,' báwar makanét.
24 Chéá ke drógén masih o drógén nabi jáha janant o mazanén neshání o ajekkái kár pésha dárant. Wati sajjahén zórá janant ke gechén kortagénán ham gomráh bekanant, agan áyáni dastá but.
25 Bechár, man cha pésará shomárá hál dayagá án.
26 Gorhá agan mardom shomárá begwashant: 'Bechár, gyábáná ent,' ódá marawét, yá ke begwashant: 'Lógay tah o tóki kóthián ent,' báwar makanét.
27 Chéá ke Ensánay Chokk anchén gerókéay paymá kayt ke cha ródarátká beger tán rónendá shahma kant o gendaga bit.
28 Har jáh ke jóné bit, ódá dhundhwárén morg moccha bant.

Issáay per tarrag
(Markás 13:24–31; Luká 21:25–33)

29 Á rócháni mosibatán o rand, anágat róch tahára bit, máha nadrapshit, estár cha ásmáná kapant o ásmáni zór o wák larzénaga bant.

‡ **24:15 24:15** "Palit o bérán kanókén bazzhenák" yakk chizzé ke báyad ent mazanén parasteshgáhá mayayt.

30 Hamé wahdá Ensánay Chokkay neshá́ni ásmáná záhera bit o donyáay sajjahén kawma gendant ke Ensánay Chokk gón mazanén wák o twán o shán o shawkaté jambaráni sará ent o kayt. Nun gréwant o mótka kárant.

31 Gón karnáay§ borzén tawárá wati préshtagán ráha dant ke áiay gechén kortagén mardomán cha donyá chárén némagán, bezán cha zeminay har kondhá tán ásmánay goddhi marz o simsarán, mocch o yakjáh bekanant.

32 Nun cha enjiray drachká dars o sabakk begerét. Anchosh ke áiay thál narma bant o táka trokkant, shomá zánét ke garmág nazzikk ent.

33 Hamé dhawlá, wahdé shomá é sajjahén chizzána gendét, zánét ke mani áyagay wahd nazzikk ent, darwázagay dapá ent.

34 Shomárá rásténa gwashán, tánke é sajjahén chizz mabant, é nasl o padréch halása nabit.

35 Ásmán o zemin gára bant, bale mani habar hechbar gára nabant.

Hozzhár o ágah bebét
(Markás 13:32–37; Luká 12:42–46; 17:26–30, 34–36)

36 Hechkasa nazánt ke á róch o á sáhat kadéna kayt, na ásmánay préshtaga zánant o na Chokka zánt, tahná Peta zánt.

37 Hamá dhawlá ke Nuhay zamánagá butag, Ensánay Chokkay áyagay róch ham anchosha bit.

38 Chéá ke tuppáná pésar, mardomána wárt o nóshet o sáng o sura kort o é kárán tán hamá róchá dazgatth atant ke Nuh bójigá swár but.

39 Tánke tuppán nayatk o mardomi nabortant, kassá nazánt ke ché bit. Ensánay Chokkay áyagay wahdá ham hamé dhawlá bit.

40 Á wahdá, do mardén dhagáray sará bit, yakké baraga bit o yakké pasht géjaga* bit.

41 Do janén jenteray sará dánay droshagá bit, yakké baraga bit o yakké pasht géjaga bit.

42 Paméshká hozzhár bét, chéá ke shomá nazánét ke shomay Hodáwand kojám róchá kayt.

43 Shomá sharra zánét, agan lógay hodábondá bezántén ke dozz shapay kojám wahd o pásá kayt, gorhá ágah butagat o dozzi wati lógay janagá naeshtagat.

44 Paméshká shomá tayár bebét, chéá ke Ensánay Chokk anchén wahdéá kayt ke shomá áiay entezár o wadárá† nabét.

---

§ **24:31 24:31** Karná sornáay dhawlén sázé. * **24:40 24:40** Pasht géjag, bezán nazurag, yalah dayag, gechén nakanag. † **24:44 24:44** Wadár, bezán entezár, rahchári.

45 Kay ent hamá amánatdár o dánáén hezmatkár ke wájah
áiá wati é dega sajjahén hezmatkáráni master bekant tánke
áyán pa wahd ward o warák bedant.
46 Bahtáwar ent hamá hezmatkár ke wahdé wájaha kayt, áiá
hamá káráni sará begendit.
47 Shomárá rásténa gwashán, wájah hamá hezmatkárá wati
sajjahén mál o hastiay kármastera kant.
48 Bale agan hezmatkár harábéné bebit o wati delá beg-
washit ke mani wájah áyagá déra kant o
49 wati hamkáráni latth o kotth kanagá bendát bekant o
gón sharábián ward o nóshá bebit,
50 áiay wájah anchén róch o sáhatéá kayt o rasit ke á nazánt
o wadárá nabit.
51 Gorhá wájah áiá sharriay sará latth o kottha kant o
doru o dopóstén mardománi kerrá dawra dant. Ódá gréwag o
peryát o zária bit.

25

Dah neshtagén jenekkay mesál

1 Á wahdá ásmáni bádsháhi, hamá dahén neshtagén
jenekkáni paymá bit ke wati cherágesh zortant o sálónkay
péshwáziá* dar átkant.
2 Cha áyán panch jenekk nádán at o panch dáná.
3 Nádánén jenekkán wati cherág zortant bale géshén thélesh
nazort gón.
4 Dánáén jenekkán cherágán o abéd, théldánáni tahá ham
thél zort gón.
5 Sálónká áyagá dér kort, gorhá á sajjahén kóchandhagá
laggetant o wáb kaptant.
6 Shapay némá kukkár macchet: 'Bechárét sálónk pédák ent.
Áiay démá dar áét.'
7 Gorhá á sajjahén jenekk ágah butant o wati cherágáni
sharr kanagá laggetant.
8 Nádánén jenekkán gón dánáén jenekkán gwasht: 'Cha wati
thélán kammoké márá bedayét, may cherág meragi ant.'
9 Dánáén jenekkán passaw dát: 'Na, balkén pa máshomá
sajjahénán bass mabant, shomá berawét cha dokkánán thél
bezurét.'
10 Bale wahdé á thélay geragá shotagatant, sálónk átk o
raset. Hamá jenekk ke tayár atant, sálónkay hamráhiá suray
dáwatá shotant o darwázag band but.
11 Randá é dega jenekk ham átkant o gwashtesh: 'Wájah, oo
wájah! Darwázagá pa má pach kan.'

---

* **25:1 25:1** Péshwázi, bezán mardoméay démá rawag o sharap dayag.

12 Bale sálónká passaw tarrént: ‘Shomárá rásténa gwashán, man shomárá nazánán.’
13 Paméshká hozzhár bét chéá ke shomá na á róchá zánét o na á sáhatá.

Bádsháh o hezmatkáráni mesál
(Luká 19:11–27)

14 Hamé dhawlá ásmáni bádsháhi hamá marday paymá ent ke saparéá shot. Hezmatkári lóthéántant o wati mál o maddhii haméyáni dastá dátant.
15 Áiá har hezmatkáray bud o twánay kesásá áiárá zarr dát, yakkéárá panch tálánt,† domiárá do tálánt o sayomiárá yakk tálánté dáti o wati sapará shot.
16 Hamá hezmatkárá ke panch tálánt rasetagat, mahtal nabut o zarri kár o bárá jatant o dega panch tálánti katthet‡.
17 Hamé paymá, haméiá ke do tálánt rasetagat, dega do tálánti katthet.
18 Bale haméiá ke yakk tálánté rasetagat, á shot o zeminá kallé jati o wájahay zarri chér dátant.
19 Bázén wahdéá rand hezmatkáráni wájah átk o cha áyán hesábi lóthet.
20 Haméiá ke panch tálánt rasetagat, dega panch tálánti áwort o gwashti: ‘Oo wájah! Taw maná panch tálánt dátagat, bechár, man dega panch tálánt katthetag.’
21 Wájahá gwasht: ‘Shábásh, oo sharr o wapádárén hezmatkár! Taw gón kammoká tachk o rást butagay, nun man tai zemmahá báz chizza dayán, byá mani shátkámiá gón bay.’
22 Hamá ke do tálánti rasetagat ham átk o gwashti: ‘Oo wájah! Taw maná do tálánt dátagat, bechár, man dega do tálánt katthetag.’
23 Áiay wájahá gwasht: ‘Shábásh, oo sharr o wapádárén hezmatkár! Taw gón kammoká tachk o rást butagay, man tai zemmahá báz chizza dayán, byá mani shátkámiá gón bay.’
24 Randá hamá hezmatkár átk ke áiá yakk tálánté rasetagat, gwashti: ‘Oo wájah! Man zántag ke taw trondén mardé ay, hamá ke taw nakeshtagant, áyána ronay o cha hamódá moccha kanay o baray ke taw tohmi dánagé nachandhetag.
25 Paméshká cha torsá man shotán o tai dátagén tálánt zeminá kall kort, esh ent tai zarr.’
26 Áiay wájahá passaw dát: ‘Oo sell o jándozzén§ hezmatkár! Wahdé taw zánt ke man nakeshtagéna ronán o cha hamódá moccha kanán o barán ke man tohmi dánagé nachandhetag,

† **25:15 25:15** Tálánt zarré at. Yakk tálánté, kesás bist sálay káray mozz butag.
‡ **25:16 25:16** Katthag, bezán nap o sutt kanag, dastá árag. § **25:26 25:26** Jándozz, bezán tambal.

27 gorhá báyad ent taw mani dátagén zarr tájeráni kerrá ér
bekorténant tánke cha sapará per tarragá rand, man wati zarr
o zarráni sutt bezorténant.
28 Paméshká tálántá cha eshiá pach geret o hamáiá bedayét
ke áiay kerrá dah tálánt hast.
29 Chéá ke harkasá ke hast, áiá géshter dayaga bit ke
málámál bebit, bale harkasá ke nést, harché ke hasti ham
cha áiá pach geraga bit.
30 É békárén hezmatkárá dhanná tháriá dawr bedayét.
Ódá gréwag o peryát o zária bit.'

Ensánay Chokkay ensáp

31 Wahdé Ensánay Chokk gón wati shán o marháhá
préshtagáni hamráhiá kayt, gorhá wati porshawkatén tahtay
sará nendit.
32 Sajjahén kawmáni mardom árag o bádsháhay démá yakjáh
kanaga bant o á, áyán anchosha gisshénit o do bahra kant ke
shepánk wati méshán cha bozán jetá kant.
33 Méshán wati rástén némagá kant o bozán chappén némagá.
34 Gorhá bádsháh gón áyán ke rástén némagá ant, gwashit:
'Oo bahtáwarán ke shomárá cha mani Petá barkat rasetag!
É bádsháhi ke cha donyáay bendátá pa shomá tayár kanag
butag, byáét o eshiá wati mirás bekanét.
35 Chéá ke man shodig atán o shomá maná warag dát,
tonnig atán o shomá maná áp dát, darpadar atán o shomá
maná jágah dát,
36 jándar atán o shomá maná póshák gwará dát, nádráh atán
o shomá mani hayáldári kort, bandig atán o shomá mani
cháragá átkét.'
37 Gorhá nékkár cha bádsháhá josta kanant: 'Oo wájah! Má
kadi distag ke taw shodig ay o má tará warag dátag, taw
tonnig ay o má tará áp dátag?
38 Má kadi tará darpadar distag o jágah dátag yá jándará
distag o póshák gwará dátag?
39 Má kadi distag ke taw nádráh ay yá bandig ay o tai
cháragá átkagén?'
40 Bádsháh passawa dant: 'Shomárá rásténa gwashán,
harché ke shomá pa mani yakk kaster kasterén brátéá
kortag, bezán pa man ham kortag.'
41 Randá gón hamáyán ke chappén némagá ant, gwashit:
'Oo nálatián! Gom bét cha mani démá o hamá jamburén ásay*
némagá berawét ke hechbara namerit o pa Shaytán o áiay
hamráhán† rók kanag butag.

---

* **25:41 25:41** Jamburén ás, bezán hamá ás ke sakk rók ent. † **25:41 25:41** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "Shaytán o áiay préshtagán".

42 Chéá ke man shodig atán o shomá maná warag nadát,
tonnig atán o shomá maná áp nadát,
43 darpadar atán o shomá maná jágah nadát, jándar atán o
shomá maná póshák gwará nadát, nádráh o bandig atán o
shomá mani hayáldári nakort.'
44 Gorhá á ham josta kanant: 'Oo wájah! Má kadi tará
shodig yá tonnig yá darpadar yá jándar yá nádráh yá bandig
distag o tai hezmat nakortag?'
45 Gorhá bádsháh áyán é dhawlá passawa dant: 'Shomárá
rásténa gwashán, harché ke shomá pa mani hecch kasterénéá
nakortag, bezán pa man ham nakortag.'
46 Paméshká é mardom dém pa abadmánén sezáyá rawant,
bale nékkárén mardomán abadmánén zenda rasit."

26

Issáay koshagay pandal
(Markás 14:1–2; Luká 22:1–2; Yuhanná 11:45–53)

1 Wahdé Issáyá é habar halás kortant, gón wati moridán
gwashti:
2 "Shomá zánét ke do róchá rand Sargwazay Aid* ent o
Ensánay Chokk pa salib kasshagá geráénaga bit."
3 Hamé wahdá, mazanén dini péshwá o kawmay kamáshán,
masterén dini péshwá Kayápáay kalátá diwán kort o
4 shawresh kort ke Issáyá chón pa repk o honar begerén o
bekoshén.
5 Bale gwashtesh: "Aiday róchán na, chó mabit ke mardom
áshóp bekanant."

Janéné Issáyá atra moshit
(Markás 14:3–9; Yuhanná 12:1–8)

6 Wahdé Issá Bayt-Anyáyá Shamun Garriay lógá at,
7 janéné gón albástaray† atrdánéá ke sakkén gránbaháén
atri mán at, Issáay gwará átk. Wahdé Issá parzónagay sará
neshtagat, hamódá Issáay sari atr per rétk.
8 Moridán ke dist, zahrá porr butant. Watmánwatá gwasht-
esh: "Eshiá chéá é atr zawál kort?
9 Agan bahá kanag butén, mazanén zarré rasetagat o é zarr
garib o nézgáráni kárá átkagatant."
10 Issáyá zánt ke morid zahr geptagant, gwashti: "Chéá
shomá é janéná paréshán kanagá ét? Eshiá gón man nékié
kortag.
11 Garib o nézgár modám shomay kerrá hast, bale man
harwahd gón shomá gón naán.

---

* **26:2 26:2** Eshiá Sargwazay Aid paméshká gwashant ke cha Mesriáni chérdastiá Esráiliáni ázátiay wahdá markay préshtag cha Esráili chokkáni koshagá sar gwast.
† **26:7 26:7** Albástar narmén sengé.

12 É janéná mani sará atr per rétk ke cha pésará maná pa
kabr kanagá tayár bekant.
13 Shomárá rásténa gwashán, sajjahén donyáyá, har kondhé
ke é wasshén mestágay jár janaga bit, hamé janén yát kanaga
bit o eshiay káray kessah áraga bit."

Yahudá Eskaryutiay badén erádah
(Markás 14:10–11; Luká 22:3–6)

14 Randá cha dwázdahén kásedán yakké ke námi Yahudá
Eskaryuti at, mazanén dini péshwáyáni kerrá shot o
15 gwashti: "Agan man Issáyá shomay dastá bedayán,
shomá maná ché dayét?" Áyán si nograhén korsh‡ hesáb kort
o dát.
16 Cha hamá wahdá o rand, Yahudá sharrén móhéay
shóházá at ke Issáyá áyáni dastá bedant.

Sargwazay Aiday tayári
(Markás 14:12–21; Luká 22:7–14; Yuhanná 13:21–30)

17 Béhomirén Naganay Aiday§ awali róchá, morid Issáay
kerrá átkant o cha áiá jostesh kort: "Ché gwashay, pa taw
Sargwazay Aiday shámay tayáriá kojá bekanén?"
18 Áiá passaw dát: "Shahrá berawét o pelán mardomá
begwashét ke ostáda gwashit, mani wahd nazzikk ent, man
gón wati moridán Sargwazay shámá tai lógá kanán."
19 Gorhá anchó ke Issáyá gwashtagat, moridán hamá
paymá kort o Sargwazay shámesh tayár kort.
20 Shap ke but, Issá gón wati dwázdahén kásedán parzónagay
sará neshtagat.
21 Waragay wahdá gwashti: "Shomárá rásténa gwashán,
cha shomá yakké maná dróhit o dozhmenáni dastá dant."
22 Morid sakk paréshán butant. Har yakké cha áiá jost
kanagá lagget: "Oo Hodáwand! Man wa naán, na?"
23 Áiá passaw tarrént: "Áiá ke annun mani hórigá kásagá
dast bort, hamá maná dróhit."
24 Hamá dhawlá ke nebisag butag, Ensánay Chokk cha é
donyáyá rawagi ent, bale bazhn o apsóz pa hamá mardomá
ke Ensánay Chokká dróhit. Pa áiá sharter at ke hechbar pédá
mabutén.
25 Gorhá Yahudáyá, hamá ke Issái dróhagi at, gwasht: "Oo
ostád! Man wa naán, na?" Issáyá passaw dát: "Taw wat
gwashagá ay."

Goddhi shám
(Markás 14:22–26; Luká 22:15–20; Korentiáni Awali Kágad 11:23–25)

‡ **26:15 26:15** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "si árguriá". Korsh kwahnén zarr ent. § **26:17 26:17** Béhomirén Naganay Aid, Sargwazay Aidá rand hapt róchay tahá geraga bit.

26 Wahdé shám kanagá atant, Issáyá nagané zort, Hodáay
shogri gept, nagani chondh chondh kort o moridáná dát.
Gwashti: “Bezurét o bwarét, é mani badan ent.”
27 Padá pyálahé zorti, Hodáay shogri gept, moridáná dát o
gwashti: “Shomá sajjahén cha eshiá benóshét.
28 É mani hón ent, ahd o paymánay hón ke pa bázénéay
gonáháni shódagá réchaga bit.
29 Man shomárá gwashán, nun dega baré anguray ápá
nawarán, hamá róchá padá waráni ke wati Petay bádsháhiá,
gón shomá hóra bán.”
30 Padá hamdesh* jat o dém pa Zaytunay Kóhá shotant.

Petrosay enkáray péshgói
(Markás 14:27–31; Luká 22:31–34; Yuhanná 13:36–38)
31 Gorhá Issáyá gón moridán gwasht: “Shomá sajjahén
hamé shapay jendá thagala warét o maná yalaha dayét, chéá
ke nebisag butag: *Man shepánká janán o ramagay pas sheng*
o shánga bant.†
32 Bale dobar zendag bayagá rand, cha shomá pésar Jalilá
rawán.”
33 Gorhá Petrosá darráént: “Agan sajjahén thagal bwarant
o tará yalah bedayant, man hechbar thagala nawarán.”
34 Issáyá gwasht: “Tará rásténa gwashán, hamé shapay
jendá cha korósay bángá pésar mani pajjáh áragá say randá
enkára kanay.”
35 Bale Petrosá gwasht: “Agan gón taw mani sar ham
berawt, tai pajjáh áragá hechbar enkára nakanán.” É dega
sajjahén moridán ham anchosh gwasht.

Issáay dwá
(Markás 14:32–42; Luká 22:39–46)
36 Randá Issá gón wati moridán Jetsimáni námén jágahéá
shot o gón áyán gwashti: “Hamedá benendét, man ódá rawán
o dwá kanán.”
37 Áiá Petros o Zebdiay doén chokk hamráh kortant.
Paréshán o bétáhir‡ at.
38 Gón áyán gwashti: “Mani del sakk paréshán ent o
andóhán maná markig kortag, shomá hamedá bedárét,
mawapsét o mani hamráhiá ágah o hozzhár bét.”
39 Padá kammé démterá shot, dém pa chér kapt o dwái kort:
“Oo mani Pet! Agan buta kant, sakkiáni é pyálahá cha man
dur kan, bale mani wáhagay sará na, hamá paymá ke tai razá
ent.”

---

* **26:30 26:30** Bezán Zabur 115–118. † **26:31 26:31** Zakaryá Nabiay Ketáb 13:7.
‡ **26:37 26:37** Bétáhir, bezán béárám, békarár.

40 Padá per tarret o wati moridáni kerrá átk. Disti ke á wáb
ant. Gón Petrosá gwashti: “Nabut ke shomá yakk sáhaté ham
gón man ágah bemánét?
41 Hozzhár bét o dwá kanét ke ázmáesh o chakkásá makapét.
Ruh tayár ent, bale jesm nezór ent.”
42 Domi bará shot o é dwái kort: “Oo mani Pet! Agan é
pyálah bé nóshagá cha man dur kanaga nabit, gorhá harché
ke tai razá ent, hamá dhawlá bebit.”
43 Wahdé per tarret, disti ke padá wáb ant o chammesh
pacha nabant.
44 Eshtanti o sayomi randá padá pa dwá kanagá shot o
hamá dwái kort.
45 Gorhá moridáni kerrá per tarret o gwashti: “Angat
waptagét o árám kanagá ét? Nun á wahd o sáhat nazzikk ent
ke Ensánay Chokk dróhag o gonahkáráni dastá dayaga bit.
46 Pád áét ke rawén! Á ke maná dróhit, pédák ent.”

Issáay dazgir bayag
(Markás 14:43–50; Luká 22:47–53; Yuhanná 18:3–12)
47 Issá angat habará at ke cha dwázdahén kásedán yakké,
bezán Yahudá átk o raset. Áiá mazanén rombé hamráh at ke
zahm o latthesh gón at. É romb cha mazanén dini péshwá o
kawmay kamáshání némagá ráh dayag butagat.
48 Issáay dróhókáS áyáná é neshání dátagat: “Hamáiá ke
mana chokkán, Issá hamá ent. Áiá dazgir kanét.”
49 Gorhá Yahudá tachká Issáay kerrá átk o gwashti: “Oo
ostád! Salám o drót!” Randá Issái chokket.
50 Issáyá gwasht, “Oo sangat! Pa hamá kárá ke átkagay,
bekani.” Gorhá démá átkant, Issáesh gept o dazgir kort.
51 Hamá damáná cha Issáay hamráhán yakkéá wati zahm
kasshet o masterén dini péshwáay nawkaray gósh sest.
52 Issáyá gón áiá gwasht: “Wati zahmá jotká* kan. Harkas
ke zahma kasshit, gón zahmá koshaga bit.
53 Záná, taw nazánay agan cha wati Petá belóthán, á pa mani
komakká hamé damáná dwázdah lashkará† géshter préshtag
ráha dant?
54 Bale gorhá Pákén Ketábáni nebeshtagén hamá habar ke
báyad ent rást o sarjam bebant, chón rásta bant?”
55 Padá Issáyá dém gón mocchiá kort o gwashti: “Záná
man dozz o dhongé án ke shomá gón zahm o latthán pa
mani geragá átkagét? Man har róch mazanén parasteshgáhá
neshtag o mardom tálim dátagant o shomá maná nageptag.

S **26:48 26:48** Dróhók, bezán hamá ke wati hamráhá rada dant o bahá kant.

* **26:52 26:52** Jotk, bezán zahm yá kárchay jeld, pósh, nyám. † **26:53 26:53** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: “dwázdah ligiun”. Har ligiuná 6000 sepáhig mán at.

56 Bale é paymá paméshká but ke nabiáni ketábáni péshgói rást o sarjam bebant." Gorhá sajjahén moridán á yalah dát o jestant.

Issá, Sarókáni Diwáná
(Markás 14:53–65; Luká 22:54–55, 63–71; Yuhanná 18:13–14, 19–24)

57 Issáay dazgir kanókán, Issá zort o masterén dini péshwá Kayápáay kerrá bort ke ódá Sharyatay zánóger o kawmay kamásh mocch atant.
58 Petros ham dur durá, tán masterén dini péshwáay lógay péshgáhá‡ Issáay randá rawán at. Tahá potert o sepáhigáni kerrá nesht tánke bezánt ke ché bit.
59 Mazanén dini péshwá o Sarókáni Diwánay sajjahén básk§ pa Issáay markay sezá dayagá drógén sháhediay shóházá atant.
60 Chónáhá bázén drógén sháhedé pa gwáhi dayagá pád átk, bale hecch pakkáén sháhedié dast nakapt. Godhsará do mardom démá dar átk o
61 gwashtesh: "É mardá gwashtag ke mana twánán Hodáay parasteshgáhá bepróshán o say róchay tahá padá bebandáni."
62 Gorhá masterén dini péshwá pád átk o cha Issáyá josti kort: "Tai kerrá hecch passaw nést? É tai helápá chónén sháhedi dayagá ant?"
63 Bale Issáyá passaw nadát. Masterén dini péshwáyá gón áiá gwasht: "Man tará namiránén Hodáay sawgendá dayán, márá begwash, bárén taw hamá Masih ay, Hodáay Chokk ay?"
64 Issáyá darráént: "Taw wat gwashagá ay. Bale man shomárá gwashán, démterá gendét ke Ensánay Chokk zórmandén Hodáay rástén kashá neshtag o é ham gendét ke ásmánay jambaráni sará ent o kayt."
65 Gorhá masterén dini péshwáyá wati kabáh dert o gwasht: "É kopr kanagá ent, angat ham márá sháhed pakár ent? Shomá annun é kopr eshkot.
66 Nun shomay shawr o saláh ché ent?" Áyán passaw dát: "Eshiay sezá mark ent."
67 Padá áyán Issáay dap o démá tokk jat* o lahténá mosht o shahmát ham jat.
68 Gwashtesh: "Oo Masih! Wati gaybi zántá kár band o márá begwash, tará kayá jat?"

Petrosay enkár
(Markás 14:66–72; Luká 22:56–62; Yuhanná 18:15–18, 25–27)

---

‡ **26:58 26:58** Péshgáh, bezán péshjáh, pézhgáh, lógay chárdiwál, sahn. § **26:59 26:59** Básk, bezán ozw, membar. * **26:67 26:67** Tokk janag, bezán toh janag.

69 Petros dhanná péshgáhá neshtagat ke móledé áiay kerrá átk o gwashti: “Taw ham Jalili Issáay hamráh butagay.”
70 Bale áiá sajjahénáni démá enkár kort o gwasht: “Mana nazánán taw ché gwashagá ay.”
71 Wahdé dém pa mazanén darwázagá rawagá at, dega móledéá dist o gón hamá mardomán ke ódá atant, gwashti: “É mard Issá Náseriay hamráh butag.”
72 Petrosá domi randá enkár kort o sawgend wárt o gwashti: “Man é mardá nazánán.”
73 Damánéá rand, ódá óshtátagén mardom Petrosay kerrá átkant o gwashtesh: “Allamá taw cha hamáyán ay, cha tai gálwárá anchosh jáha kayt.”
74 Petrosá sawgend wárt o gwasht: “Hodá maná nálat bekanát agan dróg bebandán. Man é mardá nazánán.” Hamá damáná korósá báng dát.
75 Gorhá Petros yátá kapt ke Issáyá gwashtagat: “Korósay bángá pésar, taw say randá mani pajjáh áragá enkára kanay.” Nun dhanná dar átk o zár zárá gréti.

27

Issá Rumiáni dastá dayaga bit
(Markás 15:1; Luká 23:1–2; Yuhanná 18:28–32)
1 Sabáhá máhallah, sajjahén mazanén dini péshwá o kawmay kamáshán shawr yakk kort ke Issáyá koshén.
2 Issáesh bast, kasshán kort o Rumi wáli Piláтusay dastá dát.

Yahudáay watkoshi
(Kásedáni Kár 1:18–19)
3 Wahdé Issáay geráénók Yahudáyá dist ke pa Issáyá markay sezáesh bast, pashómán but o sién nograhén korshi bort o mazanén dini péshwá o kawmay kamáshánáá per tarréntant.
4 Gwashti: “Mayárig án ke man bégonáhén mardomé dróhet.” Bale áyán passaw dát: “Márá che kár ent? Taw bezán o tai kár.”
5 Gorhá Yahudáyá hamá zarr mazanén parasteshgáhá chagal dátant o shot o watá dratk o koshti.
6 Mazanén dini péshwáyán zarr zortant o gwashtesh: “É palitén* zarr ant, parasteshgáhay hazánagá eshání ér kanag rawá naent.”
7 Paméshká shawr o saláhá rand, cha á zarrán kuzagaray† dhagáresh bahá zort ke pa darámadán kabrestáné bekananti.
8 Tán róche maróchi á dhagáray nám “hónay dhagár” ent.

* **27:6 27:6** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: “hónigén zarr”. † **27:7 27:7** Kuzagar, bezán hamá mardom ke komb o kunzag addha kant.

9 É paymá Eremyá nabiay kortagén é habar rást o sarjam
but: *Man sién nograhén korsh zortant. Bani Esráilay chokkán*
á marday kimat haminchok bastagat.
10 *Man cha é zarrán kuzagaray dhagár bahá zort, anchosh*
ke Hodáwandá maná parmán dátagat.‡

Issá Piláttusay démá
(Markás 15:2–5; Luká 23:3–5; Yuhanná 18:33–38)
11 Nun Issá wáliay démá óshtárénag but o wáliá cha áiá jost
kort: "Taw Yahudiáni bádsháh ay?" Issáyá passaw dát: "Taw
wat gwashagá ay."
12 Mazanén dini péshwá o kawmay kamásh Issáyá bohtám
janagá atant, bale áiá hecch passaw nadát.
13 Piláttusá gwasht: "Taw naeshkonagá ay ke é mardom tai
helápá chinchok sháhedi dayagá ant?"
14 Bale Issáyá áyáni yakk bohtáméay passaw ham nadát o
wáli sakk hayrán but.
15 Wáliá har sál aiday wahdá, cha Yahudi bandigán yakké,
hamá ke mardomán lóthetagat, ázáta kort.
16 Á wahdá yakk bandigé zendáná at ke námi Issá Barabbás
at o pa wati badén kárán námkapt at.
17 Wahdé mardom mocch butant, Piláttusá cha áyán jost
kort: "Shomá ché gwashét, man kayá ázát bekanán, Issá
Barabbásá yá é Issáyá ke Masih ham gwashanti?"
18 Piláttusá zánt ke áyán Issá Masih pa hasadd mani dastá
dátag, paméshká é josti kort.
19 Wahdé Piláttus hakdiwáná neshtagat, áiay janá é kolaw
ráh dát: "Gón é bégonáh o nékén mardá hecch makan, chéá
ke man dóshi eshiay bárawá wábé distag o hamá ent paréshán
án."
20 Bale mazanén dini péshwá o kawmay kamáshán mocch
butagén mardom mannéntant ke Barabbásay ázáti o Issáay
markà belóthét.
21 Wáliá jost kort: "Ché lóthét, cha é doénán kojámiá pa
shomá ázát bekanán?" Áyán gwasht: "Barabbásá."
22 Piláttusá cha áyán jost kort: "Gorhá gón Issáyá ke Masih
ham gwashanti, ché bekanán?" Áyán pa hamtawári gwasht:
"Salibi kassh!"
23 Piláttusá jost kort: "Chéá bárén? Mayári ché ent?" Bale
áyán géshter kukkár kort o gwashtesh: "Salibi kassh!"
24 Wahdé Piláttusá dist ke hecch káré korta nakant o
mardom shóresh kanagá ant, gorhá áiá áp zort, mocchiay
démá wati dast shoshtant o gwashti: "Man cha é marday
hóná bémayár án, shomá bezánét o shomay kár."

‡ **27:10 27:10** Zakaryá Nabiay Ketáb 11:12 o rand, Eremyá Nabiay Ketáb 32:6 o rand.

25 Sajjahén mardomán gwasht: “Eshiay hón mayg o may
chokkáni gardená ent.”
26 Gorhá Piláтusá pa áyánigi Barabbás ázát kort o Issá
shallák o hayzarán janáént o dáti ke salib kasshag bebit.

Sepáhig Issáyá kalág bandag
(Markás 15:16–20; Yuhanná 19:2–3)
27 Wáliay sepáhigán Issá wáliay kalátá bort o sajjahén
lashkaresh áiay chapp o chágerdá mocch kort.
28 Áyán Issáay gwaray god kasshetant o sohrchakén kabáhé
gwará dát,
29 cha dhangar o konthagán tájé addhesh kort o áiay sará
dát, latthé rástén dastá dátesh o pa kalág o rishkand áiay démá
kóndhán kaptant o gwashtesh: “Salám o drót, oo Yahudiáni
bádsháh!”
30 Áiay sará tokkesh jat o hamá latthesh zort o áiay sará jat.
31 Wahdé kalág bandagesh halás kort, gwaray kabáhesh
kasshet o áiay jenday godesh padá gwará dátant. Randá dém
pa salib kasshagá bortesh.

Issáyá saliba kasshant
(Markás 15:21–32; Luká 23:26–43; Yuhanná 19:17–27)
32 Wahdé rawagá laggetant, Shamun námén mardé distesh
ke Keriniay shahray mardomé at. Sepáhigán á pa bigár gept
ke Issáay salibá baddhá bekant.
33 Wahdé “Joljotá” bezán hamá “Kámpól” námén jágahá
rasetant
34 ódá Issáesh zahrag mán kortagén sharáb dát, bale áiá
chashagá rand nawártant.
35 Salib kasshagá rand, pa láthari o korakasshi§ áiay pocch
o póshákesh watmánwatá bahr kortant.
36 Randá hamódá neshtant o áiay negahpániesh kort.
37 Issáay sarborá, mayárnámagé* dratkesh ke áiay sará
nebeshtagat: “É Issá ent, Yahudiáni bádsháh.”
38 Issáay hamráhiá do dhongesh ham salib kasshet, yakké
rástén o domi chappén kashá.
39 Hamá mardom ke cha ódá gwazagá atant, áiárá
dozmánesh dát o wati saresh chandhéntant.
40 Gwashtesh: “Taw ke gwashtag ke man mazanén
parasteshgáhá karóján o say róchay tahá padá bandáni, nun
wati jendá rakkén. Agan taw Hodáay Chokk ay, cha salibá ér
á.”
41 Hamé dhawlá mazanén dini péshwá o Sharyatay zánóger
o kawmay kamásh ham áiá kalág bandagá atant. Gwashagá
atant:

§ **27:35 27:35** Láthari o korakasshi, bezán chek o posht, tar o hoshk. * **27:37 27:37** Mayárnámag, bezán nebeshtah kortagén mayár.

42 “Á dega mardomi rakkéntant, bale watá rakkénta nakant.
É wa Esráilay bádsháh ent, agan nun cha salibá ér bekapit, má
áiay sará báwara kanén.
43 Hodáay sará óst o ométi bastag. Agan Hodá áiá rakkénaga
lóthit, nun berakkéniti, chéá ke gwashtagati: ‘Man Hodáay
Chokk án.’ ”
44 Hamé paymá Issáay hamráhiá salib kasshetagén dhong
ham áiá bad o rad gwashagá atant.

Issáay mark
(Markás 15:33–41; Luká 23:44–49; Yuhanná 19:28–30)

45 Némróchá beger tán bégáhay sayá,† sajjahén molká tahá riá
mán shánt.
46 Bégáhay sáhat sayá,‡ Issáyá kukkár kort: “*Eli, Eli, lemá
sabaktani?*” Bezán: Oo mani Hodá, oo mani Hodá! Taw chéá
maná yalah dát?§
47 Wahdé ódá óshtátagén lahtén mardomá eshkot, gwasht-
esh: “Elyásá tawár kanagá ent.”
48 Cha áyán yakké tacháná shot, espanjé* zorti o tropshén
sharábá missénti, dáréay sará bast o pa chussagá Issáay
némagá shahárti.
49 Bale é dega mardomán gwasht: “Sabr kan, chárén bárén
Elyás eshiay rakkénagá kayt yá na?”
50 Issáyá domi bará peryáté jat o sáhi dát.
51 Hamá wahdá mazanén parasteshgáhay pardah sará
beger tán boná dert o do ném but, zemin larzet o kóh tal
geptant,
52 kabráni dap pach but o bázén pák o pahrézkárén mar-
domé ke mortagat, padá zendag but.
53 Issáay zendag bayag o jáh janagá rand, á cha wati kabrán
dar átkant, Pákén Shahrá, bezán Urshalimá shotant o bázénéá
distant.
54 Hamá pawji apsar o áiay hamráhén sepáhig ke Issáay
páneg atant, wahdé zeminchandh o é dega chizzesh distant,
deltrakk butant o gwashtesh: “Béshakk é mard Hodáay Chokk
at.”
55 Bázén janéné ke cha Jalilá Issáay hamráh at o áiay
hayáldáriesh kortagat, dur óshtátag o chárag á atant.
56 Eshán i tahá yakké Maryam Magdalini at, yakké Ákub o
Issopay mát Maryam at o yakké Zebdiay chokkán i mát at.

Issáay kabr o kapan
(Markás 15:42–47; Luká 23:50–56; Yuhanná 19:38–42)

† **27:45 27:45** Asligén Yunán i nebeshtánka gwashit: “shashomi sáhatá beger tán nohomi sáhatá”. ‡ **27:46 27:46** Asligén Yunán i nebeshtánka gwashit: “nohomi sáhatá”. § **27:46 27:46** Zabur 22:1. * **27:48 27:48** Espanj, bezán pozzh, pokki.

57 Shap ke but, Arimátiáay shahray Issop námén sér o
hazgárén mardé átk ke Issáay moridé at.
58 Pilátusay kerrá shot o Issáay jónay baragay ejázati lóthet.
Pilátusá parmán dát ke jóná áiá bedayét.
59 Issopá jón zort o sapáén lilomén† godéá patát o
60 hamá nókén kabray tahá ér kort ke kóhéay tahá pa wat
jatagati. Mazanén dhóké léthi dát o kabray dapá dáti o shot.
61 Maryam Magdalini o á dega Maryam hamódá neshta-
gatant o démesh gón kabrá at.

Kabray negahpáni

62 Domi róchá, bezán Shambehá,‡ mazanén dini péshwá o
Parisi yakjáh but o Pilátusay kerrá shotant.
63 Gwashtesh: "Wájah! Márá yát ent ke é drógbandá wati
zendá gwashtagat ke say róchá rand man padá zendaga bán
o jáha janán.
64 Paméshká parmán beday ke tán say róchá kabray sará
negahpáni kanag bebit, chó mabit ke áiay morid byáyant
o jóná bedozzant o gón mardomán begwashant ke á cha
mordagán padá zendag butag o é goddhi repk o honar cha
pésarigéná ganter bebit."
65 Pilátusá darráént: "Lahtén sepáhig bezurét, berawét o
hamá paymá ke gón shomá buta kant, kabray negahpániá
bekanét."
66 Gorhá shotant o kabray dapay mazanén dhókesh mohr
jat o mómband kort o sepáhigesh páneg kortant.

28

Issáay padá zendag bayag
(Markás 16:1–8; Luká 24:1–12; Yuhanná 20:1–10)

1 Shabbatay róchá rand, bezán Yakshambehay* gwarbámá†
Maryam Magdalini o á dega Maryam kabray cháragá
shotant.
2 Yakk anágat mazanén zeminchandhé átk, chéá ke
Hodáwanday préshtagé cha ásmáná ér átk, kabray sará shot,
dhóki léthént o dhókay sará nesht.
3 Áiay rang o surat gerókay paymá drapshagá at o god o
póshóki barpay dhawlá espét atant.
4 Negahpánén sepáhig cha bimmá larzagá laggetant o chó
mordagá butant.
5 Préshtagá gón janénán gwasht: "Matorsét! Mana zánán
shomá Issáay shóházá ét ke salib kasshag butag.

† **27:59 27:59** Lilom, goday tahré ke Engréziá "linen" gwashaga bit. ‡ **27:62 27:62** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "Shabbatay tayáriay róchá rand".
* **28:1 28:1** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "haptagay awali róchay".
† **28:1 28:1** Gwarbám, bezán róthekká pésar, róchay dar áyagá pésar.

6 Á edá naent, anchosh ke wat gwashtagati zendag butag
o jáhi jatag. Byáét hamá jágahá bechárét ke ódá ér at.
7 Mahtal mabét, berawét o áiay moridán sahig kanét ke á
cha mordagán zendag butag o cha shomá pésar Jalilá rawt.
Hamódá shomá áiá gendét. Nun man shomárá hál dát."
8 Gorhá janén cha kabray sará tacháná shotant ke moridán
é hálá sar bekanant. Janén torsagá atant bale gal atant ham.
9 Issá anágat gón janénán dochár kapt o gwashti: "Salám o
drót!" Á nazzikká átkant, Issáay pádesh geptant o satá o sanáesh
kort.
10 Issáyá gón áyán gwasht: "Matorsét! Berawét o mani
brátán begwashét ke Jalilá berawét, hamódá shomá maná
gendét."

Dini péshwá o sepáhigáni dróg

11 Hamá wahdá ke janén rawagá atant, lahtén negahpánén
sepáhig dém pa shahrá shot ke dini péshwáyán é sarjamén
hálán bedayant.
12 Dini péshwáyán kawmay kamáshání gend o nend o shawr
o saláhá rand, sepáhigáná mazanén zarré dát.
13 Gón sepáhigán gwashtesh: "Mardomán begwashét ke
shapá má wáb butagén, áiay morid átkagant o jónesh dozzetag
o bortag.
14 Agan wáli é hálá sahig but, má áiá sarpada kanén. Shomá
bégam bebét."
15 Sepáhigán zarr zortant o anchosh ke sój dayag buta-
gatant, hamá paymá kortesh. É kessah tán róche maróchi
Yahudiáni nyámá sheng o tálán ent.

Jahán o Issáay mestág

(Markás 16:14–18; Luká 24:36–49; Yuhanná 20:19–23;
Kásedáni Kár 1:6–8)

16 Gorhá yázdahén kásed Jalilay hamá kóhay sará shotant ke
Issáyá gwashtagat.
17 Wahdé Issáesh dist, satá o sanáesh kort, bale lahtén angat
shakk at.
18 Issá áyáni kerrá átk o gwashti: "Ásmán o zeminay sajjahén
wák o ehtiár maná dayag butag.
19 Paméshká, berawét o sajjahén kawmán mani morid
bekanét, Pet o Chokk o Pákén Ruhay námá pákshódi bedayét
o
20 áyán hamá tálimá bedayét ke mani sajjahén parmánáni
sará amal bekanant. Deljam bebét, man tán donyáay halásiá
modám gón shomá gón án."

Pákén Enjil cha Markásay kalamá Markásay Enjilay pajjár

É ketábay nebisók, Markás, Issá Masihay morid Shamun-Petrosay sangat at o cha bongéji kelisáay báwarmandán yakké at. Kásedáni Káray ketábá, lahtén jágahá Markásay nám átkag ke Petros o Pulosay sangat ent. Báwar esh ent, hamá wahdá ke Markás gón Petros o Pulosá Rumay shahrá nendók butag, áiá pa Rumay shahray jahmenendén* darkawmán é ketáb nebeshtag. Lahtén zántkára gwashit ke Markásá, Issáay bárawá bázén yáddáshté cha Petrosá zortag.

Chárén Enjiláni tahá, Markásay ketáb cha á degarán gwandhter ent. É ketábá, Issá Masihay Hodáwandi, cha áiay mójezah o hayrán kanókén kárán pésh dáraga butag.

Markásay Enjilá, Issáay áyag o Jalilay damagá† áiay tálim o kár nebisag butagant. Dém pa Urshalimá rawagay wahdá áiay dátagén sar o sój, Urshalimá áiay goddhi‡ rócháni sargwast o merag o zendag bayagay kessah ham átkagant.

Pákshódi dayókén Yahyáay kolaw
(Mattá 3:1–12; Luká 3:1–18; Yuhanná 1:19–28)

1 Issá Masih, Hodáay Chokkay wasshén mestágay§ bongéj*.
2 Anchosh ke Eshayá Nabiay Ketábá nebeshtah ent:
Bechár, man wati kásedá cha taw pésar ráha dayán
ke tai ráhá tachk o hamwára kant.
3 *Gyábáná kasé gwánka jant:†*
“Hodáwanday ráhá tayár bekanét,
*Hodáwanday keshkán rást o tachk bekanét.”‡

4 Pákshódi§ dayókén Yahyá gyábáná átk o gwánki jat: “Tawbah bekanét o pákshódi bekanét ke shomay gonáh bakshag bebant.”
5 Cha Yahudiahay damagay sajjahén métag o kallagán o cha Urshalimay shahrá mardom áiay kerrá átkant, wati gonáháni pashómániesh záhera kort o Yahyáyá Ordonay kawrá á pákshódia dátant.

---

* **: 1:0** Jahmenend, bezán jágahéay neshtagén mardom, sáken, ábád. † **: 1:0** Damag, bezán hand, elákah, ostán, subah. ‡ **: 1:0** Goddhi, bezán áheri. § **1:1 1:1** Mestág, bezán wasshén hál, bashárat. * **1:1 1:1** Bongéj, bezán bendát, shoru. † **1:3 1:3** Gwánk janag, bezán tawár kanag, lótháénag. ‡ **1:3 1:3** Band 2–3, bechár Maláki Nabiay Ketáb 3:1; Eshayá Nabiay Ketáb 40:3. § **1:4 1:4** Pákshódiay labz, Yunáni zobáná “baptismah” gwashaga bit o eshiay máná “ápá bokk dayag” yá “gón ápá shódag” ent.

6 Yahyáyá cha oshteray mudán gwaptagén póshák gwará at
o póstén kamarbandé lánká bastagati. Áiá, madag o gyábáni
bénaga* wárt.
7 Yahyáyá jára jat o gwasht: "Cha man o rand, mardé kayt
ke cha man zórmandter ent o man é káray láhek ham naán ke
sréná dotal bekanán o áiay kawshbandán† bebóján.
8 Man shomárá gón ápá pákshódia dayán, bale á shomárá
gón Hodáay Pákén Ruhá‡ pákshódia dant."

Issáay pákshódi o chakkás
(Mattá 3:13—4:11; Luká 3:21–22; 4:1–13)

9 Á róchán, Issá cha Jalilay damagay shahr Náserahá átk o
Ordonay kawrá Yahyáyá á pákshódi dát.
10 Anchosh ke Issá cha ápá dar áyagá at, disti ke ásmánay
dap pach but o Pákén Ruh kapótéay dróshomá§ ér átk o mani
sará nesht.
11 Cha ásmáná é tawár átk: "Taw mani dóstigén Bacch ay o
man cha taw sakk wassh o razá án."
12 Hamá wahdá Pákén Ruhá Issá gyábáná rawán dát.
13 Issá, tán chell róchá gyábáná mant o Shaytáná á
chakkáset*. Issá ódá jangali jánwaráni nyámá† at o préshtagán
áiay hayáldária kort.

Chár máhigiray lóthéénag
(Mattá 4:12–22; Luká 4:14–15; 5:1–11)

14 Yahyáay dazgir bayagá rand, Issá Jalilá shot o Hodáay
wasshén mestágay jári jat o
15 gwashti: "Wahd átkag o rasetag. Hodáay bádsháhi átkag
o sar butag. Cha wati gonáhán pashomán bebét o tawbah
bekanét o Hodáay wasshén mestágay sará imán byárét."
16 Issá, Jalilay Mazangwarmay‡ lambá§ rawagá at ke do
máhigiri dist, Shamun o áiay brát Andriás ke pa máhigiriá wati
dám o máhórán gwarmá dawr dayagá atant.
17 Issáyá gón áyán gwasht: "Byáét, mani randgiriá bekanét.
Man shomárá anchosha kanán ke máhig geragay badalá,
mardománi delán shekára kanét."*
18 Áyán hamá damáná wati dám yalah dátant o áiay hamráh
butant.

---

* **1:6 1:6** Bénag, bezán shahd, asal. † **1:7 1:7** Kawshband, bezán swásband, swásay band. ‡ **1:8 1:8** Hodáay Pákén Ruh, bezán Ruholkodos. § **1:10 1:10** Dróshom, bezán shekl, surat. * **1:13 1:13** Chakkásag, bezán ázmáesh kanag, emtehán gerag. † **1:13 1:13** Nyámá, bezán myáná, darnyámá, tahá, tóká. ‡ **1:16 1:16** Mazangwarm, bezán daryáchah. § **1:16 1:16** Lamb, bezán dámon, kerr. * **1:17 1:17** Delay shekár kanagay maksad mardomán Hodáay ráhá árag ent.

19 Issá ke kammé démá shot Zebdiay chokk Ákub o áiay brát
Yuhannái distant ke bójigá† neshtagatant o wati máhórán
srá*chag*‡ o sharr kanagá atant.
20 Anchosh ke Issáyá á distant, gwánki jatant. Áyán wati
pet Zebdi gón kárendahán§ bójigá yalah dát o Issáay hamráh
butant.

*Ganóké*ay *jennay kasshag*
(Luká 4:31–37)

21 Issá o áiay morid Kaparnáhumay shahrá shotant. Shab-
batay róchá* Issá kanisahá† shot o mardomi tálim dátant.
22 Mardom cha áiay dars o tálimán hayrán o habakkah
atant, chéá ke áiá Sharyatay zánógeráni‡ paymá tálim nadát,
gón wák§ o ehtiáré* tálimi dát.
23 Hamé wahdá, kanisahay tahá mardéá kukkár kort. É
mardá jenné per at. Gwashti:
24 "Oo Issá Náseri! Tará gón má che kár ent? Átkagay ke márá
gár o bégwáh bekanay? Mana zánán taw kay ay, taw Hodáay
gechén kortagén hamá Pákén ay."
25 Issáyá jenn hakkal dát o gwasht: "Chopp kan o é mardá
yalah day."
26 Jenná á mard sakk zhámbalént† o kukkár kanáná cha áiá
dar átk.
27 Sajjahén mardomán pa hayráni watmánwatá gwasht: "É
chónén habaré? Nókén tálimé. É mard pa wák o ehtiáré
jennán ham hokma dant o jenn eshiay habará gerant."
28 Dér nagwast ke Jalilay sajjahén kerr o gwarán, Issáyá nám
dar áwort.

Nádráháni drahbakshi
(Mattá 8:14–17; Luká 4:38–41)

29 Issá, wahdé cha kanisahá dar kapt, Ákub o Yuhannáay
hamráhiá Shamun o Andriásay lógá shot.
30 Ódá, Shamunay wassig tapig at o nepáday sará waptagat.
Anchosh ke Issá áyáni lógá potert, nádráhay hálesh dát.
31 Issá nazzikká shot, áiay dasti gept o pádi kort. Tapá yalah
dát. Á pád átk o áyáni hezmat kanagá lagget.
32 Magrebtahárá mardomán wati sajjahén nádráh o jenni
ganók Issáay kerrá áwortant.

---

† **1:19 1:19** Bójig, bezán lánch, kashti. ‡ **1:19 1:19** Srá*chag*, bezán dertagén chizzéay dó*chag* o addh kanag. § **1:20 1:20** Kárendah, bezán kárdár, nawkar. * **1:21 1:21** Shabbatay ró*ch*, hamá Shambeh ent, bezán Yahudiáni kár nakanagay ró*ch*. † **1:21 1:21** Kanisah, bezán Yahudiáni parasteshgáh. ‡ **1:22 1:22** Sharyatay zánó*ger*, bezán dini álem o Mussáay Sharyatay zántkár. § **1:22 1:22** Wák, bezán zór, tákat. * **1:22 1:22** Ehtiár, bezán masteri, kodrat, zór. † **1:26 1:26** Zhámbalénag, bezán chizzéay gerag o pa trondi sorénag o larzénag.

33 Shahray sajjahén mardom, lógay dapá mocch butant.
34 Issáyá bázéné ke dhawl dhawlén nádráhián geptagatant,
dráh kort o bázén jenné kassheti, bale áiá jenn pa habará
naeshtant, chéá ke jennána zánt ke á kay ent.

Enjilay wasshén mestágay jár
(Luká 4:42–44)

35 Sabáhá máhallah ke angat tahár at, Issá pád átk, cha lógá
dar kapt, gestá‡ o panáhén jágahéá shot o dwái kort.
36 Shamun o áiay sangat Issáay shóházá dar kaptant.
37 Wahdé Issáesh dist, gón áiá gwashtesh: "Sajjahén mar-
dom tará shóház kanagá ant."
38 Issáyá gwasht: "Byáét dega jágahéá rawén, kerr o gwaray
métag o bázárán tánke man ódá ham wasshén mestágay járá
bejanán, chéá ke man pa hamé kárá átkagán."
39 Gorhá, sajjahén Jalilá tarr o tábi kort, kanisaháni tahá
wasshén mestágay jári jat o jenniáni jenni ham kasshetant.

Garray nádráhéay drahbakshi
(Mattá 8:1–4; Luká 5:12–16)

40 Yakk mardéá garr§ at. Issáay kerrá átk, kóndhán kapt,
dazbandi kort o gwashti: "Agan taw belóthay, maná dráh o
palgár* korta kanay."
41 Issáyá áiay sará bazzag but, dasti shahárt o á marday
badani dast per mosht o gwashti: "Mana lóthán. Dráh o
palgár bay!"
42 Hamá damáná á mard cha garrá dráh but.
43 Roksat kanagay wahdá, Issáyá kaddhan† kort o gwasht:
44 "Bechár, hechkasá cha é habar o hálá sahig makan,
bale beraw, watá dini péshwáyá pésh bedár o pa wati páki
o palgáriá hamá korbánigá hayrát kan ke Mussáay Sharyatá
nebisag butag, tánke pa áyán sháhedié bebit."
45 Bale á mard ke cha ódá dar átk, habará lagget o wati
kessahi sheng o tálána kort. É sawabá, nun Issáyá natwánt
hecch shahrá watá záher bekant, dhanná dur o gestáén
jágahána dáshti, bale angat mardom cha har némagá áiay kerrá
átkant.

2

Lang o mondhén mardéay drahbakshi
(Mattá 9:1–8; Luká 5:17–26)

---

‡ **1:35 1:35** Gestá, bezán yakk kerr, dur. § **1:40 1:40** Asligén Yunáni zobánay labz pa sohrbádá, bezán jozámá, o pa garr o bag o dega tahr tahrén pósti nádráhián kár bandag butag. * **1:40 1:40** Palgár, bezán sáp o sallah, bepóleng. † **1:43 1:43** Kaddhan, bezán mohrén tákid, hokm.

1 Lahtén róchá o rand, Issá padá Kaparnáhumá átk o é habar
sheng o tálán but ke Issá lógá ent.
2 Gorhá, haminkadar mardom átk o mocch but ke lóg porr
but, lógay dapá ham hecch jágah néstat. Issáyá áyáni kerrá
Hodáay habaray wáz kort.
3 Hamé damáná, chár mardomá yakk lang o mondhén
mardé áiay kerrá áwort,
4 bale cha mardománi bázén mocchiá, langén mardesh
Issáay nazzikká áwort nakort. Paméshká, lógay saray hamá
jágahesh thong kort ke Issá jahlá at o langesh gón nepádá ér
dát.
5 Issáyá ke áyáni imán dist, gón langá gwashti: "Oo mani
chokk! Tai gonáh bakshag butant."
6 Bale Sharyatay lahtén zánóger ke ódá neshtagat, wati delá
gwashtesh:
7 "É chéá chosha gwashit? Kopr kanagá ent. Abéd cha*
Hodáay jendá, dega kass gonáhán baksheta nakant."
8 Issáyá hamá damáná zánt ke é mardom wati delá ché
gwashagá ant, gwashti: "Shomá chéá wati delá choshén
hayála kárét.
9 Gón é langén mardá kojám habaray kanag ásánter ent:
'Tai gonáh bakshag butant' yá: 'Pád á, wati nepádán bezur
o beraw'?
10 Bale man é habar kort tánke shomá bezánét ke Ensánay
Chokká† é donyáyá gonáháni bakshagay wák o ehtiár hast."
Padá gón langá gwashti:
11 "Tará gwashán, pád á, wati nepádá bezur o lógá beraw."
12 Harkasá dist ke hamá damáná mard pád átk, wati nepádi
zort o dar átk. Sajjahén mardom hayrán butant, Hodáay
satá o sanáesh kort o gwashtesh: "Má choshén kár hechbar
nadistag."

Láwiay lóthaénag
(Mattá 9:9–13; Luká 5:27–32)

13 Issá padá gwarmay lambá shot. Mardománi mazanén
rombé‡ Issáay kerrá átk o áiá tálim dátant.
14 Anchó ke Issá ráhá rawagá at, Halpiay chokk Láwii dist
ke song§ o máliátay kárgesá neshtagat. Gón áiá gwashti: "Byá,
mani randgiriá bekan." Á pád átk o Issáay hamráh but.

---

* **2:7 2:7** Abéd (cha), bezán gayr cha. † **2:10 2:10** Dányál nabiá "Ensánay Chokk" pa anchén hastiéá kármarz kortag ke cha ásmáná éra kayt. Issáyá watá "Ensánay Chokk" gwashtag tánke mardom bezánant ke á cha ásmáná átkag o hamá wádah dátagén Masih ent. ‡ **2:13 2:13** Romb, bezán gróh, thóli. § **2:14 2:14** Song, bezán máliát, thayks.

15 Randá Issáyá Láwiay lógá warag wárt. Dega bázén songi
o máliátgir* o gonahkárén mardoméá ham gón Issá o áiay
moridán yakjáh nán wárt, chéá ke eshánі tahá bázéné Issáay
randgir at.
16 Wahdé Sharyatay Parisi zánógerán dist ke Issá gón
songi o gonahkárán warag waragá ent, gón Issáay moridán
gwashtesh: "É Issá chéá gón songi o gonahkárán waraga
wárt?"
17 Issáyá ke eshkot, gwashti: "Dráh o salámatén mar-
domán tabib pakár naent, nádráhán tabib pakár ent. Man
pahrézkáráni gwánk janagá nayátkagán, gonahkáráni gwánk
janagá átkagán."

Róchagay bárawá
(Mattá 9:14–17; Luká 5:33–39)

18 Yahyáay morid o Parisi róchag atant. Gorhá mardom
Issáay kerrá átkant o jostesh kort: "Yahyá o Parisiáni morid
chéá róchaga bant, bale tai morid róchaga nabant?"
19 Issáyá gwasht: "Tánke sálónk gón suray mehmánán yakjáh
ent, mehmán róchag buta kanant? Na, tánke sálónk gón ent, á
róchaga nabant.
20 Bale wahdé kayt ke sálónk cha áyán jetá kanaga bit.
Gorhá hamá wahdá róchaga bant.
21 Hechkas nókén goday thokkoré nazurit o kwahnén
pashká paccha najant, chéá ke nókén goday pacch nazza kayt
o kwahnén pashká gantera derrit.
22 Hechkas nókén sharábá† kwahnén mashkán mána
nakant, chéá ke nókén sharáb mashkána trákénit. Sharáb o
mashk har do zawála bant. Nókén sharábá nókén mashkán
mána kanant."

Issá Shabbatay wájah o wáhond ent
(Mattá 12:1–8; Luká 6:1–5)

23 Shabbatéay róchá, Issá cha gandomay keshárán gwazagá
at. Morid ke cha keshárán gwazán atant, hóshagay sendagá
laggetant.
24 Parisián gón Issáyá gwasht: "Bechár, tai morid chéá
choshén káré kanant ke Shabbatay róchá rawá naent?"
25 Issáyá gwasht: "Shomá hechbar nawántag ke wahdé
Dáud o áiay hamráh gozhnag atant o waragesh néstat, Dáudá
ché kort?

---

* **2:15 2:15** Bani Esráilián, songi o máliátgirén mardom nádóst atant, chéá ke á Rumay hokumatay kárendah atant o bázénéá pa wati nap o suttá cha mardomán géshén song o bája gept. † **2:22 2:22** Pákén Ketábay tahá har jágah ke sharábay labz átkag, eshiay máná cha angurá jórh butagén sharáb ent ke Engréziá "wine" gwashaga bit.

26 Masterén dini péshwá Ábyátáray zamánagá, Dáud Hodáay
Pákén Lógá shot o hamá pákwandhén nagani‡ wártant ke dini
péshwáyán abéd dega hechkasá áyáni waragay hakk néstat.
Haháyáná ham dáti ke áiay hamráh atant."
27 Padá, Issáyá gón Parisián gwasht: "Hodáyá Shabbatay
róch pa mardomán pédá kortag, mardom pa Shabbatay róchá
pédá nakortagant.
28 Paméshká, Ensánay Chokk Shabbatay róchay ham málek
ent."

3

Dega mondhéay drahbakshi
(Mattá 12:9–14; Luká 6:6–11)

1 Dega randé, Issá kanisahá shot. Mardé hamódá at ke
dasti hoshk o mondh at.
2 Mardománi chamm Issáyá sakk atant ke agan Issá
Shabbatay róchá é mardá dráh bekant, gorhá má áiay sará
bohtámá* jata kanén.
3 Issáyá gón mondhén mardá gwasht: "Byá, démá bósht."
4 Nun gón mardomán gwashti: "Shabbatay róchá, néki
kanag rawá ent yá badi kanag? Zenday rakkénag† yá zenday
gerag?" Mardom bétawár atant.
5 Issáyá pa zahr cháretant, chéá ke cha áyáni sengdeliá sakk
padard at. Gón á mardá gwashti: "Dastá shahár day!" Áiá
dast shahár dát o dasti wassh o dráh but.
6 Gorhá Parisi damáná dhanná dar átkant o gón Hirudián‡
pa Issáay koshagá pandalay§ sázagesh bendát* kort.

Bázén mardomé Issáay randgira bit
(Luká 6:17–19)

7 Issá gón wati moridán cha mardomán dur, gwarmay
lambá shot. Cha Jalilá mazanén rombé mardom áiay randá
rawán but.
8 Cha Yahudiah, Urshalim, Edumiah o Ordonay kawray á
dastá o cha Sur o Saydunay chapp o chágerdá ham bázén
mardomé áiay kerrá mocch but. Chéá ke áyán eshkotagat
ke Issá ché kanagá ent.
9 Mocchi mérhiay† sawabá Issáyá gón moridán gwasht:
"Bójigé tayár kanét ke cha mardománi mocchiá dur bebén."

---

‡ **2:26 2:26** Pákwandhén nagan anchén nagan atant ke modám Hodáwanday bárgáhá
ér kanagi at o é gappay neshání atant ke Hodáwand wati mardománi rózirasán ent.
* **3:2 3:2** Bohtám, bezán malámat, tohmat. † **3:4 3:4** Rakkénag, bezán neját dayag,
bacchénag. ‡ **3:6 3:6** Hirudi, bezán Hirudis bádsháhay dózwáh. § **3:6 3:6** Pandal,
bezán sázesh, repk o honar. * **3:6 3:6** Bendát, bezán bongéj, shoru. † **3:9 3:9**
Mérhi, bezán mazanén mocchi o sholuki.

10 Áiá bázén mardomé dráh kortagat, paméshká nádráhén
mardom télánk dayán o démá kenzán atant ke má Issáyá dast
bejanén.
11 Jenni nádráhán har wahdá ke Issá dist, áiay pádána
kaptant, kukkáresha kort o gwashtesh: "Taw Hodáay Chokk
ay."
12 Issáyá kaddhana kortant ke kassá hál madayét.

Dwázdah káseday gechén kanag
(Mattá 10:1–2; Luká 6:12–16)
13 Randá, Issá kóhay sará sar kapt o hamá mardom ke áiá
lóthet ke byáyant, tawári kortant o á Issáay kerrá átkant.
14 Issáyá dwázdah kas gechén kort o wati kásed náméntant
ke gón áiá hamráh bebant o áyán pa wasshén mestágay járay
janagá rawán bedant.
15 Jenn kasshagay ehtiári ham dátant.
16 É dwázdahén kásedáni nám esh ant:

Shamun ke Issáyá áiay domi nám, "Petros"‡ kort,
17 Zebdiay chokk Ákub o Ákubay brát Yuhanná ke Issáyá
áyáni nám "Bu Ánergés" kort, bezán granday chokk,
18 Andriás,
Pilipos,
Bartulumá,
Mattá,
Tumá,
Halpiay chokk Ákub,
Taddá,
sarmachárén Shamun§ o
19 Yahudá Eskaryuti ke randá Issái dróhet* o dozhmenáni
dastá dát.

Issá o Belzabul
(Mattá 12:22–32; Luká 11:14–23)
20 Randá, Issá lógéá shot. Haminchok mardom padá átk o
mocch but ke Issá o moridán nán waragay móh† ham nabut.
21 Issáay syád o wáres ke sahig butant, áiay randá átkant,
chéá ke lahténá gwashtagat ke Issá sare wat naent.
22 Cha Urshalimá átkagén Sharyatay zánógerán gwashtagat
ke Issáyá jenn per o gón jennáni sardár Belzabulay zórá
jennána kasshit.

---

‡ **3:16 3:16** Yunáni zobáná, "petrá" sengén oh o talárá gwashant o "petros" dhóká gwashant. § **3:18 3:18** Bázéné gomána kanant ke sarmacháray máná esh ent: Shamun Yahudiáni yakk dini syási párthiéay básk butag ke Rumiáni démá óshtátag.
* **3:19 3:19** Dróhag, bezán hamráhdári nakanag, helápá rawag. Arabi o Pársiá "khiánat". † **3:20 3:20** Móh, bezán wahd, porsat, mókal, wár o gég.

23 Issáyá é mardom lóthaéntant, mesálé dát o gwashti:
“Shaytán chón Shaytáná kasshet kant?
24 Agan molkéá nátepáki bebit, á molk barjáha namánit o
25 agan lógéá nátepáki bebit, á lóg barjáh namánit.
26 Hamé dhawlá, agan Shaytán wati jenday helápá pád
byayt o gón wat nátepák bebit, óshtáta nakant, halása bit.
27 Zóráwarén mardoméay lógá hechkas potert o pol o pánch‡
korta nakant, tán wahdé ke á zóráwarén mardomá magipt o
mabandit. Randá áiay lógá pol o pánch korta kant.
28 Shomárá rásténa gwashán, mardománi sajjahén gonáh o
kopr bakshaga bant,
29 bale hamá ke Pákén Ruhay bárawá kopra kant, hechbar
baskhaga nabit o abadi gonahkára mánit.”
30 Issáyá paméshká é habar kort ke á gwashagá atant:
“Issáyá jenné per ent.”

Issáay mát o brát
(Mattá 12:46–50; Luká 8:19–21)
31 Issáay mát o brát átkant o dhanná óshtátant, mardomé
démesh dát ke Issáyá tawár kan.
32 Issáay chapp o chágerdá báz mardom neshtagat, Issáesh
hál dát: “Tai mát o brát dhanná óshtátagant o tará lóthagá ant.”
33 Issáyá áyáni passawá§ jost kort: “Mani mát o brát kay
ant?”
34 Padá Issáyá gerdágerd neshtagén mardománi némagá
cháret o gwashti: “Mani mát o brát esh ant!
35 Hamá mardom ke Hodáay wáhag* o razáay sará amala
kant, mani mát o gohár o brát hamá ent.”

4

Tohm chandhagay mesál
(Mattá 13:1–17; Luká 8:4–10)
1 Issáyá mazangwarmay kerrá padá mardománi tálim
dayag bendát kort. Áiay chapp o chágerdá haminchok
mardom mocch but ke á bójigéá swár but o nesht. Bójig ápá
at o sajjahén mardom gwarmay lambá óshtátagatant.
2 Gorhá Issáyá mardom gón darwar* o mesálán báz tálim
dátant. Gwashti:
3 “Gósh dárét. Dehkáné tohmay chandhagá shot.
4 Tohmáni chandhagay wahdá kammé tohm ráhay sará
retk, báli morg átkant o chet o wártantesh.
5 Kammé tohm dhal o dhókáni tahá retk ke ódá hák kamm
at. Zutt rostant, chéá ke hák tanakk at.

---

‡ **3:27 3:27** Pol o pánch, bezán zórbord, lotth o pol. § **3:33 3:33** Passaw, bezán jwáb. * **3:35 3:35** Wáhag, bezán lóth, talab, hájat. * **4:2 4:2** Darwar, bezán matth, mesál, paym, dhawl.

6 Bale cha róchay trondén garmiá gimmort† o hoshk butant,
chéá ke áyáni risshag o wandhál,‡ johl nashotagatant.
7 Kammé tohm cherekk o dhangaráni tahá retk, cherekkán
rodagá naeshtant o é tohm bar o samará sar nabutant.
8 É dega tohm sharrén zeminá retkant. É rost o mazan
butant o jáhé si sari§, jáhé shast sari o jáhé sad sari hóshag o
baresh dát."
9 Padá gwashti: "Harkasá pa eshkonagá gósh per,
beshkont."
10 Wahdé mardom shotant o Issá gón dwázdahén kásed o
é dega hamráhán pasht kapt, áyán cha Issáyá jost kort ke é
mesáláni máná ché ent.
11 Issáyá passaw dát: "Hodáay bádsháhiay ráz shomárá
bakshag butag, bale á ke mani ráhay randgiriá nakanant, é
chizz pa áyán hoshkén darwar o mesál ant,
12 tánke:

Á bechárant bale magendant,
beshkonant bale sarpad mabant.
Agan sarpad buténant,
dém pa man átkagatant o bakshag butagatant."

Tohm chandhagay mesálay maksad
(Mattá 13:18–23; Luká 8:11–15)

13 Padá gwashti: "Agan shomá é mesálá sarpada nabét,
gorhá á dega mesálán chón sarpada bét?
14 Dehkán hamá ent ke Hodáay habará keshit.
15 Lahtén mardom ráhay sará retkagén tohmay dhawlá ent.
Hodáay habar ke ódá keshaga bit, hamá damáná Shaytána
kayt o keshtagén habará cha eshání delá dara kant o bárt.
16 Á tohm ke dhal o dhókáni tahá retkant, hamá mar-
dománi mesál ent ke Hodáay habará gósha dárant o hamá
damáná pa gal o shádeha mannanti,
17 bale pa é sawabá ke risshag o wandhálesh najatag,
Hodáay habar áyáni delá tán dérá namánit. Wahdé Hodáay
habaray sawabá sakki o sóriána kapant yá ázáré rasitesh,
hamá damáná cha ráhá thagalant o kapant.
18 Á tohm ke cherekk o dhangaráni tahá retkant, hamá
mardom ant ke Hodáay habará gósha dárant
19 bale donyái paréshání o mál o zarray delkasshi o préb o
á dega chizzáni lóth o wáhag áyán rada dayant o naylant ke
Hodáay habar besabzit o bar o samar bedant.

† **4:6 4:6** Gimmorag, bezán hoshk tarrag, napasgir bayag. ‡ **4:6 4:6** Wandhál, bezán hondhál, risshag o rótag. § **4:8 4:8** Si sari, bezán si barábar, si randá, si haminchok.

20 Bale á tohm ke sharrén zeminá retkant, hamá mardom
ant ke Hodáay habará eshkonant o mannant, bar o samara
dayant, lahtén si sari, lahtén shast sari o lahtén sad sari."

Cherágay mesál
(Luká 8:16–18)

21 Issáyá mesál dayáná gwasht: "Kay rókén cherágá kárit o
kásagay yá tahtay chérá chéra dant? Cherágá cherágdánay sará
éra nakanant?
22 Hecch choshén chérén chizzé nést ke záher mabit o hecch
choshén rázé nést ke áshkár mabit.
23 Harkasá pa eshkonagá gósh per, beshkont."

24 Padá gwashti: "Delgósh kanét ke shomá ché eshkonét.
Gón har kayl o paymánahéá ke dayét, gón hamá kaylá
shomárá dayaga bit o shomárá angat géshtera rasit.
25 Kaséá ke chizzé hast, áiá géshter dayaga bit o kaséá ke
nést, cha áiá hamá ham pach geraga bit ke hastenti."

Tohmé ke rodit o sabza bit

26 Issáyá gwasht: "Hodáay bádsháhi, anchosh ent ke mar-
domé dhagárá tohm bekeshit.
27 É mardom shap o rócha wapsit o páda kayt o tohm
anchosha rodit o sabza bit ke keshók wata nazánt chón rost.
28 Dhagár watáwat keshtagén tohmá pa bar o samara
rasénit, pésará ták, padá hóshag o randá hóshagay tahá dán
mána bit.
29 Wahdé keshára rasit, á dásá chéra dant o ronti, chéá ke
rón o móshay wahd átkag."

Kasterén tohmay mesál
(Mattá 13:31–32; Luká 13:18–19)

30 Padá Issáyá gwasht: "Má ché begwashén ke Hodáay
bádsháhi ché chizzéay dhawlá ent? Chónén darwaré byárén
o chónén mesálé pésh bekanén?
31 Hodáay bádsháhi, thélkáhay tohmay dhawlá ent. É
donyáyá, tohmáni tahá kaster kasterén ent,
32 bale wahdé zeminá keshaga bit, rodit o cha á dega
sabzagán* borztera bit o sháh o lambi anchó mazana bant
ke báli morg áyáni sáhegá kodóha† bandant."

33 Issáyá Hodáay habar é paymén bázén darwar o mesáléay
tahá gón áyán darshána kortant‡ ke á sarpad but bekanant.
34 Darwar o mesálán abéd hecch habaria nakort, bale
wahdé gón wati moridán tahná but, sajjahén mesáli pa áyán
máná kortant.

---

* **4:32 4:32** Sabzag, bezán káh. † **4:32 4:32** Kodóh, bezán kodám, báli morgay
lóg. ‡ **4:33 4:33** Darshán kanag, bezán gwashag, záher kanag, darangáz kanag.

Tuppánay érmóshS kanag
(Mattá 8:23–27; Luká 8:22–25)

35 Hamá róchá, bégáh ke but, Issáyá gón moridán gwasht:
“Byáét, gwarmay á dastá rawén.”
36 Áyán mardom roksat kortant, bójigá swár butant o
Issáesh zort o shotant. Dega lahtén bójig ham áyáni hamráh
at.
37 Dér nagwast ke mazanén syahgwátéá sar kort o mastén
chawl o mawján bójig cha ápá porr kort.
38 Issáyá, sarjáhé saray chérá at o bójigay poshti némagá wáb
at. Moridán cha wábá pád kort o gwashtesh: “Oo ostád! Má
meragá én o taw hecch may hayálá naay?”
39 Issá pád átk, gwáti hakkal dát o gón gwarmá gwashti:
“Érmósh bay! Bass kan!” Gwát kapt o chawl o mawj árám
geptant.
40 Padá gón wati moridán gwashti: “Shomá chéá torsagá
ét? Angat báwara nakanét?”
41 Moridán sakk torset o watmánwatá gwashtesh: “É chónén
mardomé ke gwát o áp ham eshiay hokmá mannant?”

5

Jenniéay drahbakshi
(Mattá 8:28–34; Luká 8:26–39)

1 Issá gón wati moridán Jalilay Mazangwarmay á dastá,
Gerásiáni* molká raset.
2 Wahdé Issá cha bójigá ér átk, hamá damáná mardé cha
kabrestáná dar átk o gón Issáyá dochár kapt.† Mardá jenné
per at.
3 É mard kabrestáná jahmenend at o haminchok zóri mán
at ke nun hechkasá áiay dast o pád gón zamzilán ham basta
nakortant.
4 Mardomán báz randá bastagat, bale áiá zamzil
próshtagatant o hechkasá áiay ger o dáray zór o twán néstat.
5 Shap o róch kabrestán o kóhán at, kukkár o chihálias jat o
watá gón dhók o sengán thappigia kort.
6 Anchó ke áiá Issá cha durá dist, tacháná átk o Issáay pádán
kapt,
7 kukkár kort o gwashti: “Issá, oo borzén arshay Hodáay
Chokk! Tará gón man che kár ent? Tará Hodáay sawgend
ent, maná azáb maday.”
8 É habari paméshká kort ke Issáyá gwashtagat: “Oo palitén
ruh! É mardá yalah day.”

S **4:34 4:35** Érmósh, bezán árám, hámósh. * **5:1 5:1** Lahtén daznebeshtá átkag: “Gadáriáni”. † **5:2 5:2** Dochár kapag, bezán dhikk warag, yakdegará gendag.

9 Issáyá cha áiá jost kort: “Tai nám kay ent?” Áiá passaw
dát: “Mani nám ‘Lashkar’ ent, ke má báz én.”
10 Issáay kerrá báz peryáti kort: “Márá cha é molká dar
makan.”
11 Hamódá, kóhdémá hukkáni mazanén ramagé charagá at.
12 Jennán peryát kort: “Márá é hukkáni jesmá ráh beday.”
13 Issáyá ejázat dátant. Gorhá, jenn cha mardá dar átk o
hukkáni jesmá potertant. Ramagá kesás do hazár hukk atant
ke cha kóhdémá jahlagá tachán butant o gwarmá kapt o
mortant.
14 Hukkáni chárénók tacháná shotant o shahr o métagesh
hál dátant. Wahdé mardomán eshkot, átkant ke chamme wat
begendant ke ché butag.
15 Wahdé Issáay gwará átkant, distesh ke hamá mard ke
pésará jennáni lashkará ganók kortagat, pocch o póshóki
gwará o hósh o sár ent o neshtag. Nun torsesh delá kapt.
16 Chamdistén sháhedán kessah kort ke jenni ganók chón
sár butag o hukkáni kessahesh ham áwort.
17 Gorhá mardomán gón Issáyá dazbandi kort ke may
molká yalah day.
18 Wahdé Issá bójigá swár bayagá at, hamá mard ke pésará
jennán geptagat, átk o dazbandii kort ke maná bar gón.
19 Bale Issáyá ejázat nadát o gwashti: “Lógá beraw o wati
mardomán hál day ke Hodáwandá pa taw chónén káré kortag
o tai sará chón rahmi kortag.”
20 Gorhá, á mard shot o Dekápulisay‡ molkay mardomi hál
dátant ke Issáyá pa man chónén káré kortag. Sajjahén mahluk
hayrán but.

Issá janénéá dráh o jenekkéá zendaga kant (Mattá 9:18–26; Luká 8:40–56)

21 Issá ke padá bójigá swár but o gwarmay á dastá shot.
Gwarmay lambá, mardománi mazanén rombé áiay chapp o
chágerdá mocch but.
22 Yáerus námén mardé ke kanisahay master at, hamódá átk
o gón Issáay gendagá, áiay pádán kapt.
23 Áiá gón Issáyá báz randá dazbandi kort: “Mani jenekk
markig ent. Byá o wati dastá áiay sará per mosh ke dráh
bebit o zendag bemánit.”
24 Issá áiay hamráh but o shot. Mardománi mazanén rombé
Issáay chapp o chágerdá mocch but o shot gón.
25 É rombá janéné gón at. Dwázdah sál at ke áiay hón pach
at.

‡ **5:20 5:20** Dekápulis, bezán dah shahr. Gerásá cha é shahrán yakké at.

26 Bázén dáktaréá shotagat, bale eláyay badalá dardi gésh
butagatant o sajjahén zarr o máli ham báhéntagatant§. Dráh
bayagay badalá ganter bayán at.
27 Issáay bárawá eshkotagati o nun mardománi mocchiay
tahá cha poshti némagá átk o Issáay kabáhi* dast jat.
28 Deljam at ke agan Issáay pocchán ham dast per bekanán,
dráha bán.
29 Anchó ke Issáay kabáhi dast jat, áiay hón band but o cha
wati jesmay hálatá zánti ke man dráh bután.
30 Issáyá hamá damáná zánt ke cha man zóré dar átk.
Póshtá, mocchiay némagá chakki tarrént o josti kort: "Kayá
mani pocch dast jatant?"
31 Moridán gwasht: "Taw gendagá ay, mardomán tará chón
angerr kortag†. Angat jostá ay ke kayá mani pocch dast
jatagant?"
32 Issá angat chárén némagán cháragá at ke é kár kayá kort.
33 Janéná zánt ke gón man ché but, pa tors o larz átk o Issáay
pádán kapt o sajjahén habari pa rásti kortant.
34 Issáyá gwasht: "Mani jenekk! Tai imáná tará dráh kort.
Beraw pa salámati. Cha wati nájórhiá dráh bay."
35 Issá angat habará at ke cha Yáerusay lógá mardomé átk
o háli dát: "Tai jenekk mortag. Nun ostádá chéá delsyáha
kanay?"
36 Issáyá áiay habar eshkot, gón kanisahay masterá
gwashti: "Mators, bass báwar kan."
37 Issáyá, Petros o Ákub o Ákubay brát Yuhannáyá abéd dega
kass wati hamráh bayagá naesht.
38 Wahdé kanisahay masteray lógá átkant, Issáyá dist ke
kukkár o wáhi ent, mardom gréwag o mótk‡ áragá ant.
39 Tahá ke átk, gwashti: "Chéá gréwag o kukkárá ét? Chokk
namortag, wáb ent."
40 Áyán Issáay sará kandet, bale Issáyá sajjahén mardom
dar kortant o jenekkay pet o mát o wati hamráhén moridi
zortant o hamá bánáhi§ shot ke jenekk ódá ér at.
41 Issáyá jenekkay dast gept o gwashti: *"Talitá! Kom."*
Bezán: Jenekkok! Pád á.
42 Jenekk ke omri dwázdah sál at, hamá damáná pád átk
o tarragá lagget. Á mardom ke gón atant, sakk hayrán o
habakkah butant.

---

§ **5:26 5:26** Báhénag, bezán gár dayag, cha dast dayag. * **5:27 5:27** Kabáh, bezán jobbah ke pashkay sarborá gwará kananti. † **5:31 5:31** Angerr kanag, bezán chapp o chágerdá gerag, Arabi o Pársiá "moháserah". ‡ **5:38 5:38** Mótk: Pa mordagá peryát o zári, gréwag o zár janag. § **5:40 5:40** Bán, bezán kóthi, kamrah, óták.

43 Issáyá kaddhan kortant ke kassá hál madayét o padá
gwashti ke jenekká warák bedayét.

6

Issá padá Náserahá pera tarrit
(Mattá 13:53–58; Luká 4:16–24)

1 Issá cha ódá dar átk o wati jenday shahrá átk. Morid ham
gón atant.
2 Shabbatay róchá kanisahá mardománi tálim dayagi
bendát kort. Gón áiay habaráni eshkonagá bázéné hayrán
o habakkah but. Gwashtesh: "Eshiá é habar cha kojá
áwortagant o é dánái kayá dátag? Eshiay dastá choshén mójezah
che paymá bayagá ant?
3 É hamá dártrásh naent? É Maryamay bacch o Ákub o
Yushá o Yahudá o Shamunay brát ent. Gohári ham hamedá
may shahrá jahmenend ant." Mardom Issáay sará nawassh
butant.
4 Issáyá gón áyán gwasht: "Nabiá, abéd cha wati jenday
shahr o jenday lógá o wati syád o wáresáni kerrá, dega har
jágah ezzat hast."
5 Issáyá ódá dega mójezahé pésh dásht nakort, bass lahtén
nádráhay sará dasti per mosht o dráhi kortant.
6 Issá, cha é mardománi bébáwariá hayrán at.

Issá dwázdahén kásedán rawána dant
(Mattá 10:5–15; Luká 9:1–6)

Gorhá, Issá métag pa métaga tarret o mardomi tálima dátant.
7 Dwázdahén kásedi lótháéntant, do doá bahri kort o rawáni
dátant. Jennay kasshagay wák o ehtiári ham dátant o
8 gwashti: "É saparé wati asáyá abéd dega hecch mazurét
gón. Shomárá nán o tóshag o lót* o turag† hecch gón mabit.
Zarr ham mazurét gón.
9 Wati chawatthán pádá kanét o gwaray jámagá abéd, dega
jámag mazurét gón.
10 Harkasay lógá ke rawét, tán cha shahrá dara nayáét
hamódá bejallét‡.
11 Har jáh ke mardom shomárá wasshátka nakanant o
shomay habarán gósha nadárant, cha ódá dar áét o dar áyagay
wahdá wati pádáni danz o hákán hamódá bechandhét tánke
áyáni helápá sháhedié bebit ke áyán hesáb dayagi ent."
12 Gorhá, morid shotant o járesh jat ke cha wati gonáhán
pashómán bebét o tawbah bekanét.

---

* **6:8 6:8** Lót sapari péleké ke chizzi mána kanant o kópagái kanant. † **6:8 6:8** Turag, bezán pélek, lót, pélag. ‡ **6:10 6:10** Jallag, bezán dárag, mánag.

13 Áyán bázén jenné kasshet o bázén nádráhé thél per mosht
o dráh kort.

Pákshódi dayókén Yahyáay koshag
(Mattá 14:1–12; Luká 9:7–9)

14 É hál Hirudis bádsháhá sar butant, chéá ke Issá nun
námdár butagat. Lahténá gwasht é hamá pákshódi dayókén
Yahyá ent ke cha mordagán zendag butag, paméshká choshén
ajekkái kár§ o mójezaha kant.
15 Lahténá gwasht: "Elyás nabi ent ke padá átkag."
Dega lahténá gwasht: "Gwastagén paygambaráni dhawlén
paygambaré."
16 Gón é habaráni eshkonagá Hirudisá gwasht: "É Yahyá
ent. Man eshiay sar borret, bale é padá zendag butag."
17 Hirudisá pa wati jan Hirudiahay wassh kanagá, Yahyáay
gerag o bandig kanagay hokm dátagat. Hirudiá pésará
Hirudisay brát Piliposay jan at o nun Hirudisá gón áiá sur
kortagat.
18 Yahyáyá é habaray sará Hirudis mayárig kortagat o
gwashtagat ke Sharyatay hesábá gón wati zendagén brátay
janá sáng o sur kanag rawá naent.
19 Paméshká Hirudiah Yahyáay sará sakk zahr at o lótheti ke
Yahyáyá bekósháréнit, bale dastia naraset,
20 chéá ke Hirudisá cha Yahyáyá torset. Áiá zánt ke Yahyá
pahrézkár o pákén mardomé o naeshti ke kasé áiá bekoshit.
Wahdé Yahyáay habaria eshkotant, hayrán o paréshána but,
bale angat Yahyáay habaráni gósh dárag áiá dósta but.
21 Wahdé Hirudisá pa wati sálgerahá mazanén jashné gept
o wati wazir o gazir o pawji apsar o Jalilay mir o masteri
dáwat dátant, Hirudiahá móhé raset.
22 Hirudiahay jenekk majlesá átk, nách o sohbati kort o
Hirudis o áiay mehmánáni deli wassh kort. Hirudis bádsháhá
gón jenekká gwasht: "Harché tai dela lóthit begwash, man
tará dayán."
23 Sawgendi wárt o gwashti: "Harché lóthay, belóth, toré
mani bádsháhiay némá."
24 Jenekk dar átk, wati mátay kerrá shot o josti kort: "Ché
belóthán?" Mátá gwasht: "Pákshódi dayókén Yahyáay sará
belóth."
25 Gorhá jenekk zutt zuttá per tarret, bádsháhay kerrá átk o
gwashti: "Man pákshódi dayókén Yahyáay sará tabakkéay tahá
lóthán, hamé annun."

---

§ **6:14 6:14** Ajekkái kár, bezán mójezah, hayrán kanókén kár.

26 Hirudis bádsháh sakk paréshán but, bale pa wati saw-
genday dárag o mehmánáni ezzatá nalótheti ke jenekkay
dazbandiá dast posht bejant*.
27 Paméshká jalládi hokm dát: "Annun beraw zendáná o
Yahyáay sará borr o byár." Jallád zendáná shot, Yahyáay sari
borret o
28 tabakkéay tahá kort o áwort o jenekkárá dáti. Jenekká sar
bort o wati mátárá dát.
29 Wahdé Yahyáay morid sahig butant, átkant o áiay jónesh
bort o kabr o kapan kort.

Panch hazár mardomá warák dayag
(Mattá 14:13–21; Luká 9:10–17; Yuhanná 6:1–13)
30 Issáay kásed, Issáay kerrá átkant o wati sajjahén kortagén
káráni o dátagén tálimay hálesh dát.
31 Issáyá gwasht: "Byá, gestáén jágahéá rawén ke tahná
bebén o shomá kammé árám bekanét." Chéá ke é wahdá
mardománi raw o á anchó báz at ke Issá o moridán waragay
móh ham naraset.
32 Gorhá bójigéá swár but o gestáén jágahéá shotant ke
tahná bebant.
33 Rawagay wahdá, bázén mardoméá dist o pajjáh áwortant.
Mardom cha sajjahén shahrán tacháná dém pa hamá jágahá
shotant o cha Issá o moridán pésar ódá sar butant.
34 Issá ke cha bójigá ér kapt o mardománi mazanén mocchii
dist, áyáni sará bazzagi but, chéá ke mardom béshepánkén
pasáni dhawlá atant. Gorhá Issáyá bázén tálimé dátant.
35 Bégáhá morid Issáay kerrá átkant o gwashtesh: "Nun
béwahd ent o é gestáén jágahé.
36 Mardomán begwash, bell ke kerr o gwaráni métag o
bázárána rawant o pa wat ward o waráka gerant."
37 Bale Issáyá gwasht: "Shomá wat áyán warák bedayét."
Moridán jost kort: "Gorhá má berawén o do sad dináray†
nagan begerén o eshán bedayén ke warant?"
38 Issáyá gwasht: "Berawét bechárét, bárén shomárá chont
nagan gón?" Áyán cháret o átkant, gwashtesh: "May kerrá
panch nagan o do máhig hast."
39 Issáyá hokm dátánt ke mardomán thóli‡ thóliá káh o
sabzagay§ sará nádénét.
40 Mardom sad sad o panjáh panjáhay thóliá neshtant.
41 Issáyá panchén nagan o doén máhig dastá kortant,
ásmánay némagá cháret o Hodáay shogri gept, nagani chondh
chondh kort o moridáni dastá dátant ke mardománi sará

* **6:26 6:26** Dast posht janag, bezán dhálchár kanag, namannag. † **6:37 6:37** Yakk dinár, yakk róchay mozz at. ‡ **6:39 6:39** Thóli, bezán romb. § **6:39 6:39** Sabzag, bezán káh.

bahresh kanét. Doén máhigi ham sajjahénáni sará bahr kortant.
42 Sajjahénán séra wárt.
43 Cha sar átkagén nagan o máhigán dwázdah saptesh* porr kort.
44 Nán warókén mardománi tahá panch hazár mardén atant.

Issá ápay sará gáma jant
(Mattá 14:22–33; Yuhanná 6:16–21)

45 Issáyá hamá damáná morid parmán dát o gwashtant: "Man é mardomán roksata kanán. Shomá tán á wahdá bójigá swár bét o cha man pésar mazangwarmay á dastá, Bayt-Saydáay shahrá berawét."
46 Mardománi roksat kanagá rand, Issá pa dwá kanagá kóhay sará sar kapt.
47 Shap ke but, morid bójigay tahá gwarmay nyámá atant o Issá hoshkiá tahná at.
48 Disti ke morid gón trondén gwátéá dém pa dém ant o pa zahmat o hillaté hólig† janagá ant. Gorhá shapay cháromi pásá, Issá ápay sará gám janán, dém pa áyán átk o lótheti ke cha áyáni kashá begwazit.
49 Wahdé moridán dist ke Issá ápay sará gám janán ent, delá gwashtesh: "Jenné!" Kukkáresh kort,
50 chéá ke sajjahénán dist o sakk torsetesh. Bale Issáyá damáná gwasht: "Delá dhaddh kanét, matorsét, é man án."
51 Padá bójigá sar kapt o gón moridán hawár but. Gwát ham kapt o árám but. Morid hayrán o habakkah butant,
52 chéá ke angat naganay mójezahá sarpad nabutagatant, delesh seng at.

Nádráháni drahbakshi
(Mattá 14:34–36)

53 Issá o moridán mazangwarm gwázént o á dastá Genisáretay shahrá rasetant o bójigesh nangar kort.‡
54 Anchó ke cha bójigá ér kaptant, mardomán Issá pajjáh áwort.
55 Nun sajjahén damagá tatkant, wati nádráhesh tahtáni sará kortant o har jáh ke áyána eshkot Issá ódá ent, nádráhesh hamódá bortant.
56 Issá har métag o shahr o kallagéá ke shot, mardomán wati nádráh shahr o bázárani chárráháni sará áwortant o dazbandiesha kort ke bell bimár kamm cha kamm tai kabáhay lambá dasta janant. Harkasá ke dasta jat, wassh o dráha but.

---

* **6:43 6:43** Sapt, bezán sabad, mazanén challi, sáchi. † **6:48 6:48** Hólig, bezán páru. ‡ **6:53 6:53** Nangar kanag, bezán bójigay óshtárénag.

7

Delay gandagi
(Mattá 15:1–20)

1 Cha Urshalimá átkagén Parisi o Sharyatay lahtén zánóger
Issáay kerrá mocch butant.
2 Distesh ke Issáay lahtén morid gón sellén, bezán gón
nashoshtagén dastán warák waragá ent.
3 Bale Parisi o sajjahén Yahudi, tánke wati pet o piroki
rasmay redá dast mashódant, waráka nawarant.
4 Wahdé cha bázárá káyant, tán shosht o shód makanant,
heccha nawarant o dega bázén hamé dhawlén dód o rasmesh
hast chó ke tán pyálah o ápdán o lóhigán mashódant, kármarzesha
nakanant.
5 Nun Parisi o Sharyatay zánógerán cha Issáyá jost kort:
"Tai morid chéá pet o piroki rasmá namannant o gón sell
o nápákén dastán waráka warant?"
6 Issáyá gwasht: "Oo doru o dopóstén mardomán!
Eshayá nabiá shomay bárawá sharr nebeshtag:

É mardom dapá maná ezzata dayant,
bale delesh cha man sakk dur ent.
7 *É moptá maná parastesha kanant o*
mardománi ráh o rahbandáni tálimá anchosha dayant
*ke gwashay Hodáay hokm ant.**

8 Shomá Hodáay hokm yalah dátag o mardománi rasm
zortag."
9 Randá gwashti: "Shomá pa wati rasmáni dáragá Hodáay
hokmáni yalah dayagay sharrén ráhé dar gétkag.
10 Mussáyá gwashtag: *Wati pet o mátá ezzat beday.*
Harkasá ke wati pet yá mát nálat kort, áiay sezá mark ent.†
11 Bale shomá sója dayét ke agan yakké wati pet yá mátá
begwashit: 'Pahell kan, á komakk ke man báyad ent tará
bedátén, á man Hodáay ráhá korbán kortag,'
12 gorhá shomá áiá cha pet o mátay komakk kanagá manah
o makana kanét.
13 Shomá wati rasmán barjáha dárét o é paymá Hodáay
habará halás o nákára kanét. Dega ham bázén hamé dhawlén
kára kanét."
14 Issáyá mocch butagén mardom padá wati kerrá tawár
kortant, gwashti: "Shomá drost mani habarán gósh bedárét
o sarpad bebét.
15 Chizzé ke mardomay lápá rawt áiá sell o nápáka nakant,
bale chizzé ke cha áiay delá dara kayt, áiá nápáka kant.
16 Harkasá pa eshkonagá gósh per, beshkont."‡

---

* **7:7 7:7** Eshayá Nabiay Ketáb 29:13 † **7:10 7:10** Darraw 20:12; 21:17. ‡ **7:16 7:16** Lahtén daznebeshtá, band 16 nést.

17 Wahdé mardomi yalah dátant o lógá átk, moridán gwasht:
“Márá é mesálay maksadá sarpad kan.”
18 Issáyá gwasht: “Shomá haminkadar násarpad ét? Nazánét
ke hecch warákay warag mardomá sell o nápáka nakant?
19 Chéá ke warák delá narawt, lápá rawt o cha rótán dara
kayt.” Gón é habará áiá gisshént ke sajjahén waragi chizz
helár o pák ant.
20 Áiá wati habar démá bort o gwasht: “Á chizz ke
mardomá sell o nápáka kant, cha áiay del o daruná dara kayt,
21 chó ke badén pegr o hayál, bénangi, dozzi, hón o kósh,
zená,
22 lálech§ o tamáh, badwáhi, makkári, waylánki,* hasadd,
kopr, takabbor o béagli.
23 É sajjahén badi, cha mardomay del o daruná dara káyant
o mardomá nápáka kanant.”

Darkawmén janénéay imán
(Mattá 15:21–28)

24 Issá cha ódá dar átk o Suray† damagá shot. Ódá lógéá
shot o nalótheti ke kasé áiay áyagá sahig bebit, bale é háli chér
dát nakort.
25 Janéné ke áiay jenekkoká jenné per at, wahdé Issáay
áyagay háli eshkot, hamá damáná átk o áiay pádán kapt.
26 É janén Yunánié at o Suriahay damag Pinikiahá pédá
butagat. Áiá cha Issáyá dazbandi kort ke mani jenekkay
jenná kassh.
27 Issáyá gwasht: “Awalá báyad ent chokk warag bwarant
o sér bekanant, chéá ke chokkáni naganay pach gerag o
kochekkáni démá dawr dayag sharr naent.”
28 Janéná gwasht: “Ji haw, Hodáwand! Bale parzónagay‡
kerray kochekk ham chokkáni naganáni chondhána warant.”
29 Issáyá gwasht: “Taw sharrén passawé dát, beraw, tai
jenekkay jenn dar átkag.”
30 Wahdé janén lógá per tarret, disti ke jenekk tahtay sará
waptag o jenná yalah dátag.

Karr o lellén mardéay drahbakshi

31 Issá, cha Suray damagá per tarret, Sayduni gwázént o
Jalilay Mazangwarm o Dekápulisay damagá átk o raset.
32 Mardomán karrén mardé ke áiá sharriay sará gapp jat
ham nakort, Issáay kerrá áwort o dazbandiesh kort ke taw
wati dastá eshiay sará per mosh.

---

§ **7:22 7:22** Lálech, bezán tamáh, hers. * **7:22 7:22** Waylánki, bezán badkári, kahbagi. † **7:24 7:24** Sur yakk shahré. ‡ **7:28 7:28** Parzónag, bezán soprah, kopár.

33 Issáyá á mard cha mardománi mocchiá yakk kerré bort
o lankoki áiay góshán mán kortant. Randá wati dasti tokk jat§
o áiay zobáná peri mosht.
34 Ásmánay némagá cháreti, áh o ginsárté* kasshet o gwashti:
"*Effatah!*" (Bezán "pach bay!")
35 Hamá damáná, marday gósh pach butant, zobáni ham
pach but o pa sharri habar kanagá lagget.
36 Issáyá, mardom kaddhan kortant ke gón kassá é
bárawá hecch magwashét, bale haminchok ke áiá pa habar
nakanagá kaddhan kort, mardomán haminkadar géshter
habar tálán kort.
37 Mardom sakk hayrán o habakkah atant o gón yakdomiá
gwashtesh: "Chónén sharrén kára kant. Karráni góshán pacha
kant o gongán zobána bakshit."

8

Chár hazár mardomá warák dayag
(Mattá 15:32–39)

1 Hamá róchán, yakk baré padá Issáay gwará mardománi
mazanén rombé yakjáh but. Áyán ward o warák néstat.
Paméshká, áiá wati morid lótháént o gwashtant:
2 "Maná é mardománi sará bazzaga bit. Nun say róch ent
ke mani gwará ant o pa waragá hecchesh nést.
3 Agan eshán gón shodigén* lápé roksat bekanán, ráhá
tosant o kapant, chéá ke lahtén cha durén jágahán átkag."
4 Moridán áiay passawá gwasht: "É gyábáná pa inchok
mardomay sér kanagá, nán cha kojá byárén?"
5 Josti kort: "Shomárá chont nagan gón?" Gwashtesh:
"Hapt."
6 Áiá gón mardomán gwasht: "Zeminay sará benendét."
Haptén nagani zortant, Hodáay shogri gept, chondh chondhi
kort o moridáná dátant ke mardománi démá éresh bekanant.
Moridán anchosh kort.
7 Áyáni kerrá lahtén hordén máhig ham hastat. Issáyá
máhigáni sará ham Hodáay shogr gept o gón moridán gwashti:
"Mardománi démá éresh kanét."
8 Sajjahénán séra wárt o randá cha sar átkagén chondhán,
moridán hapt lach† porr kort.
9 Á mardom chár hazáray kesásá atant. Randá áiá mardom
roksat kortant o
10 hamá damáná gón wati moridán bójigá swár but o
Dalmánutahay damagá shot.

---

§ **7:33 7:33** Tokk janag, bezán toh janag. * **7:34 7:34** Ginsárt, bezán gissárt.
* **8:3 8:3** Shodig, bezán gozhnag. † **8:8 8:8** Lach cha pisshá jórh kortagén
mazanén darpé.

Ásmáni neshániay lóthag
(Mattá 16:1–4)

11 Parisi Issáay kerrá átkant o pa áiay chakkásagá jost o porsesh bendát kort. Gwashtesh: "Márá ásmáni neshánié pésh dár ke tai sará imán byárén."

12 Issáyá cha delá áhé kasshet o gwasht: "É zamánagay mardom chéá neshánia lóthant? Shomárá rásténa gwashán ke é zamánagay mardomán hecch neshánié dayaga nabit."

13 Gorhá Issáyá á eshtant, padá bójigá swár but o gwarmay á dastá shot.

Hirudis o Parisiáni badén homir
(Mattá 16:5–12)

14 Moridán shamoshtagat ke gón wat nagan bezurant. Bójigá gón áyán bass yakk nagané hastat.

15 Issáyá hokm dátant: "Hozzhár bét! Cha Parisiáni homirá o cha Hirudis bádsháhay homirá pahréz bekanét."

16 Á watmánwatá habará laggetant: "Wájah paméshká chosha gwashit ke má gón wat nagan nayáwortag."

17 Issáyá zánt o gwashti: "Chéá jérhagá ét ke gón má nagan nést? Angata nazánét o sarpad naét? Shomay del anchó seng ant?

18 Shomárá chamm per, gorhá parchá nagendét? Shomárá gósh per, gorhá parchá naeshkonét? Shomá shamoshtag

19 ke man che paymá panch nagan chondh chondh kort o panch hazár mardomá sérá wárt o shomá cha sar átkagén chondhán chinchok sapt porr kort?" Moridán passaw dát: "Dwázdah."

20 "O wahdé man hapt nagan chondh chondh kort o chár hazár mardomá wárt, shomá cha sar átkagén chondhán chinchok lach porr kort?" Áyán passaw dát: "Hapt."

21 Issáyá gwasht: "Gorhá angat mani habarán sarpada nabét?"

Issá kóréay chammán rozhná kant

22 Wahdé Issá gón wati moridán Bayt-Saydáyá sar but, kórén mardé áiay kerrá áwortesh o dazbandiesh kort ke "Wati dastá eshiay sará per mosh."

23 Issáyá kóray dast gept, cha métagá dhann bort o áiay chammi tokk jatant. Randá wati dasti áiay chammáni sará ér kortant o josti gept: "Taw chizzé genday?"

24 Á mardá sar chest kort o gwasht: "Mardomána gendán, gwashay drachk ant ke gardagá ant."

25 Issáyá padá wati dast áiay chammáni sará ér kortant, é randi áiay chamm sarjamá dráh butant o sajjahén chizzi sharriay sará distant.

26 Nun Issáyá gwasht: “Tachká wati lógá beraw o métagá
hecch tarr o gard makan.”

Petrosay gwáhi
(Mattá 16:13–20; Luká 9:18–21)

27 Issá gón wati moridán dém pa Kaysariah Pilipiay
kallagán shot. Ráhá, cha wati moridán josti kort: “Mani
bárawá mardom ché gwashant, man kay án?”

28 Áyán passaw dát: “Lahténa gwashit ke taw pákshódi
dayókén Yahyá ay, lahténa gwashit taw Elyás nabi ay. Dega
lahténa gwashit cha á dega nabián yakké ay.”

29 Gorhá josti kort: “Shomá wat mani bárawá ché gwashét,
man kay án?” Petrosá passaw dát: “Taw Masih ay.”

30 Bale áiá kaddhan kortant: “É habará páshk makanét ke
man Masih án.”

Wati markay bárawá, Issáay awali péshgói
(Mattá 16:21–23; Luká 9:22)

31 Randá, Issá moridán tálim dayagá lagget. Gwashti:
“Ensánay Chokk báyad ent bázén sakki o sórié‡ besaggit§.
Kawmay kamásh o mazanén dini péshwá o Sharyatay zánóger
allamá áiá namannant o kóshárénant o say róchá rand á padá
zendaga bit.”

32 Wahdé Issáyá tachká tachk é habar kortant, Petrosá á
yakk kerré bort o pa trondi gwashagá lagget: “Oo wájah! É
gappá makan.”

33 Bale Issáyá chakk tarrént, moridáni némagá cháret o
Petrosi hakkal dát o gwashti: “Oo Shaytán! Cha mani démá
dur bay. Tai hayál Hodái hayálé naent, ensáni hayálé.”

Issáay randgiri
(Mattá 16:24–28; Luká 9:23–27)

34 Issáyá, sajjahén mahluk o morid lóthá énant. Gwashti:
“Agan kasé lóthit mani randgiriá bekant, báyad ent wati delay
sajjahén lóth o wáhagán bekoshit o wati jenday salibá baddhá
bekant o mani ráhá byayt.

35 Chéá ke harkas ke wati sáhay rakkénagay johdá kant, gária
dant o harkas ke mani o wasshén mestágay háterá wati sáhá
nadra kant, rakkéniti.

36 Agan yakkéá sajjahén donyá berasit bale wati sáhá gár
bedant, gorhá áiá che páedaga rasit?

37 Mardom wati sáhay badalá chónén kimaté dáta kant?

38 Agan kasé é béwapá o radkárén ahd o zamánagá cha man
o mani habarán sharmendag bebit, gorhá Ensánay Chokk

‡ **8:31 8:31** Sakki o sóri, bezán janáli, taklip. § **8:31 8:31** Saggag, bezán bardásht kanag.

ham, wahdé Hodáay pákén préshtagáni hamráhiá gón Petay shán o marháhá padá kayt, cha áiá sharmendaga bit.”

9

1 Issáyá gón áyán gwasht: “Man shomárá rásténa gwashán, lahtén mardom ke edá óshtátag, tánke magendant ke Hodáay bádsháhi gón wák o kodrat átkag, é namerant.”

Issáay dém o dróshomay drapshnáki
(Mattá 17:1–13; Luká 9:27–36)

2 Shash róchá rand, Issáyá Petros o Ákub o Yuhanná wati hamráh kort o borzén kóhéay sará bortant ke ódá tahná bebant. Áyáni démá, Issáay rang o dróshom badal but o
3 áiay póshák anchó espét butant ke jahánay hecch godshódé godán é dhawlá espét korta nakant.
4 Hamé wahdá Elyás o Mussá záher butant o gón Issáyá habará laggetant.
5 Gorhá Petrosá gón Issáyá gwasht: “Ostád! May edá bayag sakk sharr ent, bell ke má say sáheg o kápára* bandén, yakké pa taw, yakké pa Mussáyá o yakké pa Elyásá.”
6 Petrosá nazánt ché begwashit, chéá ke á sakk torsagá atant.
7 Bale hamá damáná jambaré† áyáni sará sáhél‡ but. Cha jambará tawáré átk: “É mani dóstigén Bacch ent, eshiay habarán gósh bedárét!”
8 Anágat,§ moridán chapp o chágerdá cháret, bale abéd cha Issáyá dega hechkasesh nadist.
9 Cha kóhá ér kapagay wahdá, Issáyá hokm dátant: “Tán hamá wahdá ke Ensánay Chokká cha mordagán jáh najatag, hechkasá hál madayét ke shomá ché distag.”
10 Áyán harché ke distagat wati delá dásht o watmánwatá habaresha kort ke cha mordagán jáh janagay máná ché ent?
11 Gorhá cha Issáyá jostesh kort: “Sharyatay zánóger chéá gwashant ke cha Masihay áyagá pésar, báyad ent Elyás nabi byayt?”
12 Issáyá passaw dát: “Sharyatay zánógeráni é habar rást ent ke Elyás nabi pésará kayt o har chizzá padá barjáha kant. Bale parchá nebisag butag ke Ensánay Chokk báyad ent báz sakki o sóri besaggit o béezzat kanag bebit?
13 Elyás nabiay bárawá shomárá gwashán ke á hakk o del átk o anchosh ke áiay bárawá nebisag butag, har paymá ke mardománi delá lóthet, gón áiá hamá dhawlesh kort.”

---

* **9:5 9:5** Kápár, kápar, kapar. † **9:7 9:7** Jambar, bezán abr. ‡ **9:7 9:7** Sáhél, bezán sáheg kanag. § **9:8 9:8** Anágat, bezán yabbará, achának, nágahán.

Issá bachakkéay jenná kasshit
(Mattá 17:14–21; Luká 9:37–43)

14 Wahdé Issá o sayén morid per tarret o é dega moridáni
kerrá átkant, mardománi mazanén rombé distesh. Lahtén
Sharyatay zánóger ham hamódá at o gón moridán dapjáká
atant.
15 Anchó ke sajjahén rombá Issá dist, á hayrán butant o
tacháná áiay némagá átkant o wasshátkesh kort.
16 Áiá jost kort: "Shomá gón eshán che chizzay bárawá
dapják kanagá ét?"
17 Cha rombá, mardéá passaw dát: "Ostád! Man wati chokk
tai gwará áwortag. Á habar korta nakant, chéá ke jennéá
geptag o gong kortag.
18 Wahdé jenn áiá gipt, zeminá dawria dant. Chokk gajj o
kapa bit, dantána droshit o konth o hoshka bit. Man gón tai
moridán gwasht ke eshiay jenná bekasshét, bale áyán kasshet
nakort."
19 Issáyá gwasht: "Oo bébáwarén nasl o padréch!* Man tán
kadéná gón shomá bemánán, tán kadéná shomárá besaggán?
Chokká mani kerrá byárét!"
20 Gorhá bachakkesh áwort o wahdé jennay chamm pa
Issáyá kaptant, hamá damáná bachakki zhámbalént. Bachakk
zeminá kapt o péch o tábi wárt o gajj o kap but.
21 Issáyá cha áiay petá jost kort: "Chont wahd ent ke é
dhawlá ent?" Petá passaw dát: "Cha kasániá.
22 Báz randá, jenn áiá pa koshagá ás o ápá dawra dant.
Agan tai dastá buta kant, may sará bazzag kan o márá madat
kan."
23 Issáyá gwasht: "É che gappé? Agan mani dastá buta
kant? Á ke báwara kant, pa áiá har chizz buta kant."
24 Bachakkay petá hamá damáná kukkár kort o gwasht:
"Maná báwar ent, mani nábáwariá eláj kan."
25 Wahdé Issáyá dist ke mardománi rombé tacháná pédák
ent, jenni hakkal dát o gwashti: "Oo karr o lellén jenn! Man
tará hokma dayán ke é bachakká yalah day o padá hechbar
eshiay badaná mapoter."
26 Gorhá jenná krinzhagé jat o bachakki sakk zhámbalént o
yalah dát. Bachakk chó mordagá but o bázénéá gwasht: "É
mort."
27 Bale Issáyá áiay dast gept o pádi kort o bachakk óshtát.
28 Issá lógéá shot o moridán ehwatá† cha áiá jost kort: "Má
chéá é bachakkay jenn kasshet nakort?"

---

* **9:19 9:19** Padréch, bezán nasl, chokk o óbádag. † **9:28 9:28** Ehwatá, bezán dega kasé mazánt.

29 Áiá passaw dát: “É dhawlén jenn bé dwá kanagá‡ kasshaga nabant.”

Issáay markay domi péshgói
(Mattá 17:22–23; Luká 9:43–45)

30 Issá o áiay moridán á jágah yalah dát o Jalilesh gwázént, bale Issáyá nalóthet kasé bezánt ke á kojá ent,
31 chéá ke wati moridáni tálim dayagá dazgatth at. Gwashti: “Ensánay Chokk dróhaga bit o anchén mardománi dastá dayaga bit ke koshanti, bale say róchá rand, padá zendaga bit o jáha jant.”§
32 Bale morid áiay é habará sarpad nabutant o cha áiá jost kanagesh ham torset.

Mazani
(Mattá 18:1–5; Luká 9:46–48)

33 Padá á Kaparnáhumá átkant. Lógá ke átk, Issáyá cha moridán jost kort: “Shomá ráhá ché gwashagá atét?”
34 Áyán hecch nagwasht chéá ke ráhá gón yakdomiá dapjáká atant ke may tahá masterén mardom kay ent.
35 Gorhá Issá nesht, dwázdahén kásedi tawár kortant o gwashti: “Á kas ke masteria lóthit, báyad ent watá cha sajjahénán kaster bekant o sajjahénáni hezmatkár bebit.”
36 Gorhá, kasánén chokké áyáni nyámá óshtárénti, goláésh kort o gwashti:
37 “Harkas ke pa mani námá é dhawlén kasánén chokké wasshátka kant o sharapa dant, maná sharapa dant o harkas ke maná sharapa dant, bezán áiá ham sharapa dant ke maná ráhi dátag.”

Á ke may helápnaent, may némagá ent
(Luká 9:49–50)

38 Yuhannáyá gón Issáyá gwasht: “Ostád! Má yakk mardé dist ke tai námay sará mardománi jennán kasshagá at, bale má gwasht chó makan, chéá ke á cha má naat.”
39 Issáyá gwasht: “Na, chó makanét, chéá ke harkas mani námay sará yakk damáné mójezahé kant, dega damáné maná bad gwashta nakant o
40 á ke may helápnaent, may némagá ent.
41 Agan kasé é námay sawabá shomárá tásé ápbedant ke shomá Masihayg ét, man shomárá rásténa gwashán ke áiá wati mozza rasit.

Gonáhay chakkás
(Mattá 18:6–10; Luká 17:1–2)

---

‡ **9:29 9:29** Lahtén daznebeshtá átkag: bé dwá kanag o róchag bayagá. § **9:31 9:31** Jáh janag, bezán cha wati jáhá yakdam pád áyag, zendag bayag, chest bayag.

42 É gwandhó ke mani sará báwara kanant, harkas ke cha
eshán yakkéá ham dém pa gonáhá bebárt, sharter hamesh
ent ke jenteri* táé gomráh kanókay gotthá bebandant o
daryáyá chagali bedayant.
43 Agan tai dasté tará dém pa gonáhá bárt, áiá goddh. Chéá
ke gón doén dastán dózahay abadi ásá kapagay badalá, sharter
hamesh ent ke gón yakk dasté, abadmánén zenday wáhond†
bebay.
44 ‡
45 Agan tai pádé tará dém pa gonáhá bárt, áiá goddh. Chéá
ke gón doén pádán dózahá kapagay badalá, sharter hamesh
ent ke gón yakk pádé abadmánén zenday wáhond bebay.
46 §
47 Agan tai chammé tará dém pa gonáhá bárt, áiá kassh.
Chéá ke gón doén chammán dózahá kapagay badalá, sharter
hamesh ent ke gón yakk chammé Hodáay bádsháhiá beraway.
48 Dózahá jónwárén kerm hechbara namerant o ás hechbar
koshaga nabit.
49 Ás harkasá palgárit, hamá paymá ke wád korbánigá pák
o palgára kant.
50 Wád sharr ent, bale agan áiay tám gár bebit, shomá chón
áiá padá támdára kanét? Shomá ham watá wádók o támdár
bekanét o gón yakdegará pa sohl o émeni zend begwázénét."

10

Sur o sawnay bárawá
(Mattá 19:1–12; Luká 16:18)

1 Issá cha ódá dar átk o Yahudiahay damagá o Ordonay
kawray á dastá shot. Edá ham mardom romb rombá átk
o áiay kerrá mocch butant. Anchó ke áiay ádat at, padá
mardománi tálim dayagá dazgatth but.
2 Lahtén Parisi átk o pa áiay chakkásagá jostesh kort: "Bárén,
rawá ent ke mard wati janay talák o sawnán bedant?"
3 Issáyá passaw dát: "Mussáyá shomárá ché hokm dátag?"
4 Áyán passaw dát: "Mussáyá razá dátag ke mard pa wati
janá talákmámahé nebeshtah bekant o cha lógá dari bekant."
5 Issáyá gwasht: "Mussáyá shomay sengdeliay sawabá pa
shomá é hokm nebeshtah kortag.
6 Bale jahánay jórh kanagay wahdá, *Hodáyá ensán addh*
kortag, mardén o janén.

---

* **9:42 9:42** Jenter do seng ant ke gón áyán dána droshant o árta kanant. † **9:43 9:43** Wáhond, bezán málek, hodábond. ‡ **9:44 9:44** Lahtén daznebeshtá band 44 o 46 hastant, lahténá néstant. É doén band gón chell o hashtomi bandá yakk ant.

§ **9:46 9:46** Lahtén daznebeshtá band 44 o 46 hastant, lahténá néstant. É doén band gón chell o hashtomi bandá yakk ant.

7 *Paméshká mard wati pet o mátáyalaha kant o gón wati janá hór o yakjáha bit.*
8 *Mard o jan, yakk jesm o jána bant,** é paymá, nun á do naant, yakk jesm o ján ant.
9 Paméshká, á ke Hodáyá yakk kortagant, ensán áyán jetá makant."
10 Á ke lógéá shotant, moridán cha áiá é bárawá jost kort.
11 Issáyá áyáni passawá gwasht: "Kasé ke wati janay sawn o talákán bedant o gón dega janénéá sur o sáng bekant, wati awali janay helápá zená kanagá ent.
12 Hamé dhawlá, agan janéné cha wati mardá sawn begipt o gón dega mardéá sur bekant, á ham zená kanagá ent."

Issá o kasánén chokk (Mattá 19:13–15; Luká 18:15–17)

13 Yakk róché mardomán wati kasánén chokk Issáay kerrá áwortant ke wati dastá áyáni sará per bemoshit, bale moridán neherr o hakkal dátant.
14 Issáyá ke dist zahr gept o gón moridán gwashti: "Chokkán bellét mani kerrá káyant, áyáni démá madárét, chéá ke Hodáay bádsháhi anchén mardománig ent.
15 Shomárá rásténa gwashán, harkas ke Hodáay bádsháhiá hamá paymá mamannit ke kasánén chokkia mannant, á hechbar Hodáay bádsháhiá sara nabit."
16 Randá Issáyá chokk goláésh kort o dast sará per mosht o barkat dátant.

Zardárén warná o abadmánén zend (Mattá 19:16–30; Luká 18:18–30)

17 Wahdé Issá ráh gept, mardé tacháná átk, kóndhán kapt o josti kort: "Oo nékén ostád! Man ché bekanán ke abadmánén zenday wáhond bebán?"
18 Issáyá gwasht: "Taw maná 'nékén' parchá gwashay? Abéd cha Hodáyá, kass nék naent.
19 Hodáay hokmán wa taw zánay: *Hón makan, zená makan, dozzi makan, drógén sháhedi maday, degaray málá mawar, wati pet o mátá ezzat beday.*"†
20 Mardá passaw dát: "Oo ostád! Man cha kasániá é sajjahén hokmáni sará amal kortag."
21 Gorhá Issáyá pa mehré áiay némagá cháret o gwashti: "Tará angat yakk káré kanagi ent, beraw wati sajjahén mál o hastiá bahá kan o zarrán garib o nézgárén mardománi sará bahr kan. É paymá tará ásmáni ganjé rasit. Nun byá o mani randgiriá bekan."

---

* **10:8 10:8** Pédáesh 1:27; 2:24. † **10:19 10:19** Darraw 20:12 o rand.

22 Cha é habará á marday del prosht, gamig but o shot chéá
ke sér o hazgárén mardé at.
23 Issáyá chárén némagán cháret o gón wati moridán
gwashti: “Pa sér o hazgárén mardomán Hodáay bádsháhiá
páday ér kanag sakk grán ent.”
24 Áiay morid cha é habarán hayrán o habakkah butant.
Issáyá padá gwasht: “Chokkán! Hodáay bádsháhiá páday ér
kanag‡ sakk grán ent.
25 Cha suchenay domká oshteray gwazag wa báz grán ent,
bale pa hazgárén mardoméá Hodáay bádsháhiá páday ér kanag
angat gránter ent.”
26 Morid, géshter hayrán butant o gón yakdomiá gwashtesh:
“Gorhá kay rakketa§ kant?”
27 Issáyá padá á chárетant o gwashti: “Ensánay dastá nabit,
bale pa Hodáyá chosh naent, chéá ke Hodáay dastá har
chizza bit.”
28 Gorhá Petrosá gwasht: “Má har chizz yalah dátag o tai
randgiriá kanagá én.”
29 Issáyá passaw dát: “Shomárá rásténa gwashán, agan
kaséá pa man o wasshén mestágá wati lóg yá brát yá gohár yá
mát yá pet yá chokk yá dhagár yalah dátag o mani randgirii
kortag,
30 Hodá áiá sad sari* géshtera dant. Hamé jahánа, sakki o
sóriáni hamráhiá, lóg o brát o gohár o mát o chokk o dhagár
áiá rasit o á dega jahánа ham abadmánén zenday wáhonda
bit.
31 Bale bázéné ke awali ent, áheria bit o bázéné ke áheri ent,
awalia bit.”

Issáay markay sayomi péshgói
(Mattá 20:17–19; Luká 18:31–34)

32 Issá pésar o morid áiay randá, Urshalimay némagá rawagá
atant. Morid, hayrán o habakkah atant o á dega hamráháni
delá tors o bimmé wadi butagat. Issáyá wati dwázdahén kásed
padá yakk kerréá bortant o gwashti ke gón man ché bayagi
ent.
33 “Bechárét, nun má Urshalimá rawagá én. Ódá Ensánay
Chokk mazanén dini péshwá o Sharyatay zánógeráni dastá
dayaga bit. Áiá markay sezá dayant o darkawmén mar-
dománi dastá dayanti.
34 Darkawmén mardom áiá kalága gerant, áiay dap o démá
tokka janant, shallák o hayzaránia janant o koshanti, bale say
róchá rand á padá jáha jant.”

---

‡ **10:24 10:24** Lahtén daznebeshtá géshkanag butag: pa áyán ke zarr o málay sará
ehtebára kanant. § **10:26 10:26** Rakkag, bezán neját rasag, bacchag. * **10:30**
10:30 Sad sari, bezán sad barábar.

Nájáezén wáhag
(Mattá 20:20–28)

35 Zebdiay chokk Ákub o Yuhanná, Issáay kerrá átkant o gwashtesh: "Oo ostád! Márá wáhagé hast, purahi bekan."
36 Issáyá gwasht: "Ché lóthét? Man pa shomá ché bekanán?"
37 Gwashtesh: "Wahdé tai bádsháhia kayt, wati porshawkatén diwáná, bell ke cha má yakké tai rástén kashá o domi chappén kashá nendit."
38 Issáyá gwasht: "Shomá nazánét ché lóthagá ét. Á pyálah ke maná nóshagi ent, shomá nóshetia kanét? O á pákshódi ke maná kanagi ent, shomá kortia kanét?"†
39 Passawesh dát: "Ji haw, má korta kanén." Issáyá gwasht: "É pyálahá ke mana nóshán, shomárá ham nóshagi ent o é pákshódiá ke mana kanán, shomárá ham kanagi ent,
40 bale é cha mani wáká dar ent ke kay mani rástén o kay chappén kashá benendit. É jágah haváyánig ant ke pa áyán gisshénag butagant."
41 Wahdé á dega dahén kasedán é habar eshkot, Ákub o Yuhannáay sará zahr geptant.
42 Gorhá Issáyá dwázdahén kásed lóthaént o gwashtant: "Shomá zánét, á ke darkawmáni hákem zánaga bant, mardománi sará hákemia kanant o kawmáni master, chérdastáni sará wati ehtiárá kára bandant.
43 Bale shomá chosh makanét, cha shomá harkas ke mazania lóthit, báyad ent shomay hezmatkár bebit o
44 cha shomá harkas ke masteria lóthit, sajjahénáni kaster bebit.
45 Hamé dhawlá, Ensánay Chokk pa é maksadá nayátkag ke mardom áiay hezmatá bekanant, pa é maksadá átkag ke mardománi hezmatá bekant o gón wati sáhay dayagá bázéné bemókit‡."

Kórén Bártimáusay drahbakshi
(Mattá 20:29–34; Luká 18:35–43)

46 Randá Arihá̱ay shahrá átkant. Issá wati morid o mardománi mazanén rombéay hamráhiá cha Arihá̱yá dar kapagá at. Ráhay kashá Bártimáus námén kórén pendhóké neshtagat ke Timáusay chokk at.
47 Wahdé Bártimáus sahig but ke é Issá Náseri ent, kukkári kort o gwashti: "Issá, oo Dáud bádsháhay Chokk! Mani sará rahm kan."

† **10:38 10:38** Cha pyálah o pákshódiá Issáay maksad wati mark, bezán salibay sakki o sóriáni saggag ent. ‡ **10:45 10:45** Mókagay máná edá esh ent ke pa kaséay jánay rakkénagá gránén kimaté dayag bebit, Pársiá "bázkharid".

48 Bázénéá hakkal kort o gwasht: “Bass kan!” Bale áiá
géshter kukkár kort: “Oo Dáud bádsháhay Chokk!
Mani sará rahm kan.”
49 Issá óshtát o gwashti: “Tawári kanét.” Mardomán tawár
kort o gwashtesh: “Delá dhaddh kan! Pád á, byá ke tará
lóthagá ent.”
50 Bártimáusá wati kabáh kerré dawr dát, koppi kort o pád
átk o Issáay gwará shot.
51 Issáyá jost kort: “Ché lóthay? Man pa taw ché bekanán?”
Gwashti: “Oo ostád! Mani chammán rozhná kan.”
52 Issáyá gwasht: “Beraw, tai imáná tará dráh kort.” Kór
hamá damáná biná but o Issáay hamráh but.

11

Urshalimá Issáyá wasshátka kanant
(Mattá 21:1–11; Luká 19:28–40; Yuhanná 12:12–19)

1 Wahdé Urshalimay nazzikká, Zaytunay Kóhá Bayt-Páji o
Bayt-Anyáay métagán rasetant, gorhá Issáyá do morid rawán
dát o
2 gwashti: “Démi métagá berawét. Anchó ke ódá rasét, hari
korragé gendét ke bastag. Á korragá angat hechkas swár
nabutag. Áiá bójét o edá byárét.
3 Agan kaséá jost kort ke shomá ché kanagá ét, begwashét
ke wájahá é korrag pakár ent o damáná peria tarrénit.”
4 Gorhá doén morid shotant o distesh ke korragé dhanná,
damká* darwázagay dapá bastag. Bótkesh.
5 Cha ódá óshtátagén mardomán lahténá jost kort: “Shomá
ché kanagá ét? Chéá é korragá bójét?”
6 Anchosh ke Issáyá sój dátagatant, áyán hamá paymá
gwasht. Gorhá baragá eshtesh.
7 Moridán korrag Issáay kerrá áwort o wati shál o kabáhesh
haray poshtá ér kortant o Issá swár but.
8 Bázénéá Issáay ráhay sará wati shál o kabáh chérgéján
kortant. Dega bázénéá cha dhagárán macchání pissh o tak†
borret o ráhay sará ér kort.
9 Rombá, Issáay démay o poshtay mardom, kukkár kanáná
gwashagá atant:
“Hushiáná,‡
mobárak ent hamá ke Hodáwanday námá kayt!§
10 Mobárak bát may bonpirok Dáuday padá áyókén
bádsháhi.
Hushiáná, borzén arshá!”

---

* **11:4 11:4** Damk, bezán kuchah, galli. † **11:8 11:8** Tak, bezán macchay tarrén lotth ke pissh per enti. ‡ **11:9 11:9** Hushiáná, bezán “márá annun berakkén”.
§ **11:9 11:9** Zabur 118:26.

11 Gorhá Issá Urshalimá átk o mazanén parasteshgáhá shot.
Ódá, áiá kash o gwaray har chizz cháret. Bale béwahd at,
paméshká gón wati dwázdahén kásedán Bayt-Anyáyá shot.

Issá o enjiray drachk
(Mattá 21:18–19)

12 Domi róchá, wahdé Issá o áiay morid cha Bayt-Anyáyá
dar kaptant, ráhá Issá gozhnag but.

13 Cha durá enjiray drachké disti ke táki per at. Drachkay
nazzikká shot ke begendit bárén bar ent yá na. Bale wahdé
raset, abéd cha táká dega hecchi nadist, chéá ke enjiray
baray mósom naat.*

14 Gorhá gón drachká gwashti: "Cha ed o rand, hechkas
cha taw baré mawarát." É habar moridán eshkot.

Cha mazanén parasteshgáhá sawdágeráni dar kanag
(Mattá 21:12–17; Luká 19:45–48; Yuhanná 2:13–22)

15 Anchó ke Urshalimá sar butant, Issá mazanén
parasteshgáhá shot o cha ódá sawdáger o geráki† gallént‡
o dar kortant. Sarrápáni§ thébal* o kapót bahá kanókáni
korsii chappi kortant.

16 Mazanén parasteshgáhá, tájeri málay barag o áragá ham
naeshtant.

17 Mardomi tálim dátant o gwashti: "Hodáay Ketábá nebesh-
tah ent: *Mani lóg sajjahén kawmáni dwá kanagay jágah*
gwashaga bit,† bale shomá dhongáni panáhgáhé kortag."

18 Wahdé Sharyatay zánóger o mazanén dini péshwáyán é
habar eshkot, pa áiay koshagá ráhéay dar géjagá laggetant.
Bale torsetesh, chéá ke sajjahén mardom cha Issáay tálimán
hayrán o habakkah atant.

19 Bégáh ke but, Issá o áiay morid cha shahrá dar kaptant.

Enjiray drachkay hoshk bayag
(Mattá 21:20–22)

20 Domi sohbá, ráhá hamá enjiray drachkesh dist ke nun
cha boná hoshk butagat.

21 Petros, Issáay habaray yátá kapt o gwashti: "Oo ostád!
Bechár, é drachk ke taw baddwá kort, gimmortag."

22 Issáyá gwasht: "Hodáay sará báwar kanét.

---

* **11:13 11:13** Enjiray bémósomén baré ham hast ke áiá sohayliga gwashant o garibén mardom géshter áiá warant. Edá, pa Issáay mannagá Urshalimay tayár nabayag, bébarén enjiray drachkay tábiré. Urshalim ham, é enjiray drachkay dhawlá, sál 70 miládiá tabáh kanag but. † **11:15 11:15** Gerák, bezán hamá ke chizzé bahá gipt. ‡ **11:15 11:15** Gallénag, bezán táchénag, dar kanag, dur ráh dayag. § **11:15 11:15** Sarráp, bezán hamá mardom ke zarr bahá zurit o zarr bahá kant. * **11:15 11:15** Thébal, bezán méz, mazanén chárpádag. † **11:17 11:17** Eshayá Nabiay Ketáb 56:7.

23 Shomárá rásténa gwashán, agan kaséá imán bebit o gón
é kóhá begwashit ke watá cha edá chest kan o daryáyá dawr
day o wati gwashtagén habaray sará delá shakk mabit o
báwar bekant, anchosha bit.
24 Paméshká shomárá gwashán, harché ke wati dwáyáni
tahá lóthét, báwar kanét ke shomárá rasetag o shomárá
dayaga bit.
25 Har wahdá ke pa dwáyá óshtét, agan shomárá gón yakkéá
gelagé hast, wati dwáay tahá áiá bebakshét, tánke shomay
ásmáni Pet ham shomay radkárián bebakshit.
26 Bale agan shomá mabakshét, shomay ásmáni Pet ham
shomay radkáriána nabakshit."‡

Issáay ehtiár
(Mattá 21:23–27; Luká 20:1–8)
27 Issá o áiay morid, padá Urshalimá átkant. Wahdé Issá
mazanén parasteshgáhá gám janagá at, mazanén dini péshwá,
Sharyatay zánóger o kawmay kamásh áiay kerrá átkant.
28 Jostesh kort: "Taw gón kojám hakk o ehtiárá é kárána
kanay? Kayá tará é káráni kanagay ehtiár dátag?"
29 Issáyá gwasht: "Maná ham cha shomá josté hast. Mani
passawá bedayét gorhá man shomárá gwashán ke gón kojám
hakk o ehtiárá é kárána kanán.
30 Yahyáyá pákshódi dayagay ehtiár cha ásmáná rasetagat
yá cha ensánay némagá? Passaw bedayét!"
31 Áyán watmánwatá shawr o saláh kort o gwashtesh: "Agan
begwashén cha ásmáná, gorhá gwashit: 'Shomá chéá áiay sará
imán nayáwort?'
32 Agan begwashén cha ensánay némagá..." Padá wati
habaresh band kort chéá ke áyán cha mardomána torset
parchá ke mardománi delá Yahyá pa rásti nabié at.
33 Paméshká passawesh dát: "Má nazánén." Issáyá gwasht:
"Gorhá man ham shomárá nagwashán ke gón kojám hakk o
ehtiárá é kárána kanán."

12

Badén bágpánáni mesál
(Mattá 21:33–46; Luká 20:9–19)
1 Issáyá, randá pa darwar o mesál wati habar gón áyán
bongéj kort o gwashti: "Mardéá anguri bágé addh kort. Áiay
chapp o chágerdá pallé basti, pa anguráni shiragay geragá
kallé jati o pa negahpániá borjé ham basti. Randá bági pa
konandakári* lahtén bágpánay dastá dát o wat saparéá shot.

‡ **11:26 11:26** Lahtén daznebeshtá, band 26 nést.
* **12:1 12:1** Konandakári, bezán paymánkári, thékah.

2 Wahdé anguray mósom but, áiá hezmatkáré bágpánáni
kerrá ráh dát ke cha bágay angurán mani bahrá byár,
3 bale bágpánán é hezmatkár gept o latth o kotth kort o gón
hórk o háligén dastán ráh dát.
4 Gorhá hodábondá† dega hezmatkáré dém dát. Áyán, é ham
béezzat kort o sar prósht.
5 Padá dega hezmatkáré rawáni dát o bágpánán é jat o
kosht. Hamé dhawlá, áiá dega bázén hezmatkáré ráh dát,
bale bágpánán lahtén latth o kotth kort o lahtén kosht.
6 Nun pa ráh dayagá áiay kerrá yakk kasé pasht kaptagat,
áiay dóstigén mardénchokk. Godhsará, wati hamé chokki
rawán dát. Gwashti mani chokkay ezzatá kanant.
7 Bale bágpánán watmánwatá gwasht: 'Bágay mirásdár‡
hamesh ent. Byáét eshiá koshén o bág may mirása bit.'
8 Gorhá gept o koshtesh o jónesh cha bágá dhann dawr dát."
9 Issáyá jost kort: "Nun shomay hayálá bágay hodábond ché
kant? Á kayt, bágpánána koshit o bágá dega bágpánáni dastá
dant.
10 Záná, shomá Pákén Ketábay é habar nawántag ke gwashit:
Á seng ke bánbandán§nápasond kort o nazort
hamá seng bonhesht but.*
11 *É Hodáwanday kár ent o*
may chammán porkamál ent."†
12 Nun áyán lóthet ke Issáyá dazgir bekanant, chéá ke
zántesh Issáyá é mesál may bárawá dátag, bale cha mardomán
torsetesh. Gorhá Issáesh esht o shotant.

Máliátay bárawá
(Mattá 22:15–22; Luká 20:20–26)

13 Randá, áyán lahtén Parisi o Hirudi Issáay kerrá rawán dát
ke cha áiay jenday habarán áiá mán begisshénant.
14 Nun átkant o jostesh kort: "Oo ostád! Má zánén ke taw
tachk o rástén mardomé ay o hechkasay némagá nageray,
chéá ke sajjahénán yakk hesábá cháray o Hodáay ráhay sójá pa
rástia dayay. Bárén, Rumay bádsháh Kaysará,‡ song o máliát
dayag rawá ent yá na? Áiá máliát bedayén yá madayén?"
15 Issáyá áyáni é dotal o dopósti zánt o gwashti: "Chéá maná
chakkásagá ét? Dináré byárét ke bechárání."
16 Áyán dináré áwort. Josti kort: "Eshiay sará kai naksh o
nám per ent?" Áyán passaw dát: "Kaysaray."

† **12:4 12:4** Hodábond, bezán wájah, wáhond, málek, sáheb. ‡ **12:7 12:7** Mirásdár, bezán mirás barók, mirásá sharikdár, wáres. § **12:10 12:10** Bánband hamá ent ke lógay bandagá zántkár ent. * **12:10 12:10** Bonhesht, bezán lógay awali hesht yá seng. † **12:11 12:11** Zabur 118:22–23. ‡ **12:14 12:14** Kaysar Rumay bádsháháni lakab butag, hecch bádsháhay jenday nám nabutag. Rumay har bádsháh Kaysar gwashag butag.

17 Nun Issáyá gwasht: “Gorhá Kaysaraygá Kaysará bedayét
o Hodáaygá Hodáyá.” Cha é passawá, á hayrán o habakkah
mantant.

Áheratay róch o sáng o sur
(Mattá 22:22–33; Luká 20:27–40)

18-19 Randá lahtén Saduki Issáay kerrá átk. Sadukia namannant ke mordag padá zendaga bant. Jostesh kort: “Oo ostád!
Mussáyá pa má nebeshtag: *Agan kaséay sur kortagén brátébé awládá bemerit o janózámi zendag bebit, gorhá áiay brát báyad ent gón á janózámá sur bekant tánke chokk o awládé pa wati brátá pédá bekant.*§

20 Hapt brát atant. Awali brátá jané gept o bé awládá mort,
21 gorhá domi brátá gón á janózámá sur kort, bale á ham
bé awládá mort. Sayomi brát ham, hamé dhawlá.
22 Haptén brátán, kassá chokk nabut. Sajjahénán o rand á
janén ham mort.
23 Nun áheratay róchá é janén kojám brátayga bit? Chéá ke
haptén brátáni jan butag.”
24 Issáyá gwasht: “Shomá gomráh naét? Shomá na cha
Pákén Ketábán chizzé sarkecha warét* o na Hodáay wák o
zórá sarpada bét.
25 Mordag ke jáha janant, na sura kanant o na sur dayaga
bant, ásmáni préshtagáni dhawlá bant.
26 Mordagáni zendag bayag o jáh janagay bárawá, záná
shomá Mussáay ketábá bon geptagén dhólokay† kessah
nawántag ke Hodáyá gón Mussáyá chón habar kort? ‘*Man án,*
Ebráhémay Hodá o Esákay Hodá o Ákubay Hodá.’‡
27 Bezán á, mordagáni Hodá naent, zendagénáni Hodá ent.
Shomá sakk rad wártag.”

Masterén parmán
(Mattá 22:34–40; Luká 10:25–28)

28 Cha Sharyatay zánógerán yakké áyáni é habarán gósh
dáragá at. Áiá dist ke Issá sharr passaw dayagá ent, nazzikká
átk o josti kort: “Sharyatay masterén parmán kojám ent?”
29 Issáyá passaw dát: “Sharyatay masterén parmán esh ent:
‘*Oo Esráil! Gósh dár: May Hodáwandén Hodá yakké.*
30 *Wati Hodáwandén Hodáyá cha delay johlánkiá o gón*
sajjahén ján o sáh o gón sajjahén pahm o pegr o gón sajjahén
was o wáká dóst bedár.’§

---

§ **12:18-19 12:18–19** Mussáay Wáz 25:5 o rand. * **12:24 12:24** Sarkech warag, bezán sarpad bayag, póh bayag. † **12:26 12:26** Dhólok gyábáni konthagi jarré.
‡ **12:26 12:26** Darraw 3:6. § **12:30 12:30** Mussáay Wáz 6:4 o rand.

31 Domi parmán esh ent: *'Wati hamsáhegá wati jenday paymá dóst bedár.'** Cha é doénán, dega masterén parmán nést."
32 Gorhá, Sharyatay zánógerá gwasht: "Oo ostád! Taw sakk sharr gwasht, pa rásti ke Hodá yakké o abéd cha áiá Hodáé nést.
33 Hodáyá cha delay johlánkiá o gón sajjahén pahm o pegr o sarjamén was o wáká dóst dárag o hamsáhegá wati jenday paymá dóst dárag cha sajjahén hayrát o sóchagi korbánigán sharter ent."
34 Wahdé Issáyá dist ke áiá dánáén passawé dát, gwashti: "Taw cha Hodáay bádsháhiá dur naay." Cha ed o rand, hechkasá del nakort ke cha Issáyá josté bekant.

Masih kai chokk ent?
(Mattá 22:41–46; Luká 20:41–44)

35 Wahdé Issá mazanén parasteshgáhá tálim dayagá at, josti kort: "Sharyatay zánóger che paymá gwashant ke Masih Dáud bádsháhay chokk ent?
36 Dáudá wat cha Pákén Ruhay elhámá gwashtag:
Hodáwandá gón mani Hodáwandá gwasht
mani rástén kashá tán hamá wahdá benend
ke man tai dozhmenán tai pádáni chérá dawra dayán.†‡
37 Agan Dáuday jend Masihá wati Hodáwanda gwashit, gorhá á chón Dáuday chokk buta kant?" Mazanén mocchián pa wasshi Issáay habar gósha dáshtant.

Issá Sharyatay zánógerán páshka kant
(Mattá 23:1–36; Luká 20:45–47)

38 Issáyá wati tálimáni tahá gwasht: "Cha Sharyatay zánógerán hozzhár bét ke áyán drájén kabáhay gwará kanag dósta bit o bázárání tarr o garday wahdá cha mardománi salám o drótay lóthók ant.
39 Kanisaháni awali red o dáwatáni sharterén jágahesh dósta bit.
40 Janózámán rada dayant o polant o pa pésh dáragá wati dwáyán drájkassha kanant. Eshán ganterén sezá rasit."

Janózáméay shogránah
(Luká 21:1–4)

41 Issá mazanén parasteshgáhay shogránaháni pétiay§ dém pa démá neshtagat o hamá mardomán cháragá at ke é pétiá zarresh mána kort. Bázén zardáréá báz zarr dát.

---

* **12:31 12:31** Láwián 19:18. † **12:36 12:36** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "tai pádáni chéray tahtoké bekanán". ‡ **12:36 12:36** Zabur 110:1. § **12:41 12:41** Péti, bezán sanduk.

42 Garibén janózámé átk o do paysahi* pétiá mán kort, ke
hecchay kárá nayátkant.
43 Gorhá Issáyá morid wati kerrá lóthaéent o gwashtant:
“Shomárá rásténa gwashán, é béwasén janózámá cha á saj-
jahénán géshter zarr pétiá mán kort.
44 Chéá ke á degarán cha wati géshén málá chizzoké dát,
bale é janózámá gón wati nézgári o garibiá harché ke áiá
hastat dáti, bezán wati sajjahén rózig o gozarán.”

13

Áyókén zamánagay bárawá Issáay péshgói
(Mattá 24:1–14; Luká 21:5–19)

1 Wahdé Issá cha mazanén parasteshgáhá dar áyagá at, cha
moridán yakkéá gwasht: “Oo ostád! Bechár, chónén shawkén
seng o dhok ant o chónén dhawldárén parasteshgáhé.”
2 Issáyá gwasht: “É dhawldárén parasteshgáhá genday?
Eshiay yakk sengé ham domi sengay sará namánit, sajjahén
próshag o dawr dayaga bant.”
3 Wahdé Issá mazanén parasteshgáhay dém pa démá Zaytu-
nay Kóhay sará neshtagat, Petros o Ákub o Yuhanná o Andriás
áiay kerrá átkant o ehwatá jostesh kort:
4 “Márá begwash, bárén é prosht o prósh kadéna bit o eshiay
nazzikk bayagay neshániché ent?”
5 Issáyá habar bendát kort: “Hozzhár bét, kasé shomárá
gomráh makant.
6 Bázéné mani námá kayt o gwashit: ‘Man hamá án*,’ o
bázénéá gomráha kant.
7 Wahdé shomá jangáni tawárá eshkonét o jangáni hál
somárá sara bit, delá tors mayárét. Allam é dhawlá bit, bale
gón é neshániáni záher bayagá halásiay wahd nayayt.
8 Yakk kawmé dega kawméay helápá o yakk molké dega
molkéay helápá páda kayt. Bázén jágahéá zeminchandha† bit
o kahta kapit. É tahná chellagiay dardáni bendát ent.
9 Hozzhár bét! Shomárá hakdiwánáni‡ démá pésha kanant,
kanisaháni tahá janant o pa manigi, hákem o bádsháháni démá
óshtárénant. Gorhá shomárá sharrén móhé rasit ke pa man
gwáhi bedayét.
10 Bale pésará báyad ent wasshén mestágay jár sajjahén
kawmáni kerrá janag bebit.

---

* **12:42 12:42** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: “do lepton ke yakk ko-
drantesay arzeshi hast”. Lepton á zamánagay gwandhterén zarr. * **13:6 13:6**
Hodá watá gón Mussáyá hamé námá pajjárénit. Bechár Dargwaz 3:14. † **13:8**
13:8 Zeminchandh, bezán zeminjomb, zelzelah. ‡ **13:9 13:9** Hakdiwán, bezán
ámidges, dádgáh.

11 Harwahd ke shomárá gerant o hakdiwánána barant, cha
péshá paréshán mabét ke má ché begwashén. Á wahdá, har
chizzé ke shomárá sój dayaga bit, hamá habará bekanét.
Chéá ke gwashók shomá naét, Pákén Ruh ent.
12 Brát wati brátá dróhit o kóshárénit o pet wati chokká.
Chokk wati pet o mátáni helápá páda káyant o áyána
kóshárénant.
13 Harkas mani námay sawabá cha shomá naprata kant,
bale hamá ke tán áherá bardáshta kant, á rakkit.

Torsnákén wahd o jáwar
(Mattá 24:15–28; Luká 21:20–24)

14 Wahdé shomá á 'palit o bérán kanókén bazzhenáká'§
hamá jágahá gendét ke áiay jágah naent," – wánók sarpad bebit
– "hamá ke Yahudiahá ant dém pa kóhán betachant.
15 Á ke lógay sará ent, pa chizzéay zuragá ér makapit o lógay
tahá marawt o
16 á ke dhagáray sará ent, wati kabáhay zuragá lógá marawt.
17 Á róchán, lápporrén janén o hamá ke chokka méchénant
sakk bazzaga bant.
18 Dwá kanét ke é chizz zemestáná mabit.
19 Chéá ke á róchán anchén mosibaté kayt ke cha bendátá,
cha hamá róchá ke Hodáyá jahán addh kortag tán é wahdá,
áiay mesál nayátkag o hechbara nayayt.
20 Agan Hodáwandá á sakkiáni róch kamter makorténant,
hecch mardomé narakketagat. Bale áiá wati gechén ko-
rtagénáni háterá á róch kamter kortagant.
21 Á wahdá agan kasé shomárá begwashit: 'Bechár, Masih
esh ent' yá 'bechár, á ent,' báwar makanét.
22 Chéá ke drógén masih o drógén nabi jáha janant o
ajabbatén neshání o mójezah pésha dárant. Wati sajjahén zórá
janant ke Hodáay gechén kortagénán ham gomráh bekanant.
23 Hozzhár bét, man shomárá cha pésará é sajjahén chizzán
hál dayagá án.

Issáay per tarrag
(Mattá 24:23–44; Luká 21:25–38)

24 Á róchán, cha é mosibatán o rand, róch tahára bit, máha
nadrapshit*,
25 estár ham cha ásmáná kapant o ásmánay zór o wák
larzénaga bant.
26 Á wahdá, mardom Ensánay Chokká gendant ke gón
mazanén wák o twán o shán o shawkaté jambaráni tahá ent
o kayt.

---

§ **13:14 13:14** "Palit o bérán kanókén bazzhenák" yakk chizzé ke báyad ent mazanén parasteshgáhá mayayt. * **13:24 13:24** Drapshag, bezán shahm janag, jalashkag.

27 Gorhá préshtagán ráha dant o cha chárén némagán,
bezán cha zeminay har kondhá tán ásmánay goddhi marz o
simsarán, wati gechén kortagén mardomán yakjáha kant.
28 Nun cha enjiray drachká dars o sabakk begerét. An-
chosh ke áiay thál narma bant o táka trokkant, shomá zánét
ke garmág nazzikk ent.
29 Hamé dhawlá, wahdé shomá é chizzána gendét, wata
zánét ke mani áyagay wahd nazzikk ent, darwázagay dapá ent.
30 Shomárá rásténa gwashán, tán é sajjahén jáwar† mayáyant,
é nasl o padréch halása nabit.
31 Ásmán o zemin gára bant, bale mani habar hechbar gára
nabant.
32 Hechkasa nazánt ke á róch o á sáhat kadéna rasit, na
ásmánay préshtaga zánant o na Chokka zánt, bass Peta zánt.
33 Hozzhár bét! Hayálá gwar kanét chéá ke nazánét á wahd
o damán kadéna kayt.
34 Mani per tarrag hamé dhawlá ent ke mardé saparéá
berawt, roksat kanagay wahdá har hezmatkáray kár o zem-
mawáriá begisshénit o darwázagpáná hokm bedant: 'Hozzhár
bay!'
35 Gorhá hozzhár bét chéá ke shomá nazánét ke lógay
hodábond shapay kojám pásá kayt; sarshapá, shapay némá,
korósbángá yá bámgwáhá? Paméshká hozzhár bét.
36 Chó mabit ke hodábond anágat byayt o begendit ke shomá
wáb ét.
37 Anchosh ke man shomárá gwashán, gón drostána
gwashán: 'Hozzhár bét!' "

14

Issáay koshagay pandal
(Mattá 26:1–5; Luká 22:1–2; Yuhanná 11:45–54)

1 Sargwaz* o Béhomirén Naganay Aidá† do róch pasht
kaptagat. Mazanén dini péshwá o Sharyatay zánóger ráh
o daré shóház kanagá atant ke gón repk o honar Issáyá
begerant o bekoshant.
2 Bale gwashtesh: "Aiday róchán na, chó mabit ke mardom
áshóp bekanant."

Janéné Issáyá atra moshit
(Mattá 26:6–13; Yuhanná 12:1–8)

3 Issá, Bayt-Anyáyá Shamun Garriay lógá mehmán at.
Hamódá, yakk janéné gón albástaray‡ atrdánéá Issáay gwará

† **13:30 13:30** Jáwar, bezán hálat. * **14:1 14:1** Eshiá Sargwazay Aid paméshká gwashant ke cha Mesriáni chérdastiá Esráiliáni ázátiay wahdá markay préshtag cha Esráili chokkáni koshagá sar gwast. † **14:1 14:1** Béhomirén Naganay Aid, Sargwazay Aidá rand hapt róchay tahá geraga bit. ‡ **14:3 14:3** Albástar narmén sengé.

átk. Atrdáná Hendi sombolay§ zagr* o gránbaháén atr mán at. Áiá atrdán prósht o atr Issáay sará per rétkant.

4 Ódá neshtagén lahtén mardom zahrá porr but o gwashtesh: "É atri chéá zawál kort?

5 É atr, say sad dinárá† gésh bahá butagat. Baháesh kortén o zarresh garib o nézgáráná bedáténant." Paméshká á nun janéná mayárig kanagá atant.

6 Bale Issáyá gwasht: "Belléti, kári madárét. Shomá parchá eshiá paréshán kanagá ét? É janéná gón man nékié kortag.

7 Garib o nézgár modám shomay kerrá ant o shomá harwahd ke belóthét, gón áyán néki korta kanét, bale man harwahd gón shomá gón naán.

8 Harché ke é janénay dastá butagat korti. Maná atri per rétk ke cha pésará maná pa kabr kanagá tayár bekant.

9 Shomárá rásténa gwashán, sajjahén donyáyá, har jáh ke wasshén mestágay jár janaga bit, é janén o eshiay kár ham yát kanaga bant."

Yahudá Eskáryutiay badén erádah
(Mattá 26:14–16; Luká 22:3–6)

10 Yahudá Eskaryuti ke cha Issáay dwázdahén kásedán yakké at, mazanén dini péshwáyáni kerrá shot ke Issáyá áyáni dastá bedant.

11 Péshwá cha Yahudáay habaray eshkonagá gal butant o labzesh kort ke tará zarra dayén. Nun Yahudá sharrén móhéay shóházá at ke Issáyá áyáni dastá bedant.

Sargwazay shámay tayári
(Mattá 26:17–30; Luká 22:7–23)

12 Béhomirén Naganay Aiday awali róchá ke Sargwazay gwarándhay korbánig kanagay róch at, moridán cha Issáyá jost kort: "Sargwazay Aiday shámá kojá kanay? Taw ché gwashay, kojá shámay tayáriá bekanén?"

13 Gorhá, Issáyá cha moridán do kas dém dát o gwashti: "Shahrá berawét. Ódá mardé gendét ke ápi kunzagé gón enti, áiay poshtá rawán bét.

14 Hamá lógá ke á rawt, shomá ham berawét o lógay wáhondá begwashét: 'Ostád jostá ent ke mehmánhánah kojá ent ke man gón wati moridán Sargwazay shámá hamódá bekanán?'

15 Á mard shomárá wati lógay borzi tabakká mazanén báné pésha dárit ke ódá har chizz hast o barábar ent, pa má shámay tayáriá hamódá bekanét."

---

§ **14:3 14:3** Sombol washbóén gol o pollé. * **14:3 14:3** Zagr, bezán asil, háles.
† **14:5 14:5** Say sad dinár kesás yakk sáléay mozz at.

16 Morid dar átk o shahrá shotant. Ódá, áyán har chizz
hamá paymá dist ke Issáyá gwashtagat o Sargwazay shámesh
tayár kort.
17 Shap ke but, Issá gón dwázdahén kásedán hamódá átk.
18 Wahdé parzónagay sará neshtag o shám kanagá atant,
Issáyá gwasht: "Shomárá rásténa gwashán, cha shomá yakké
ke annun gón man warák waragá ent, maná dróhit o
dozhmenáni dastá dant."
19 Á paréshán butant o yakk yakká jostesh kort: "Man wa
naán, na?"
20 Issáyá passaw dát: "Cha shomá dwázdahénán yakké,
hamá ke gón man yakkén kásagá nagan per janagá ent.
21 Chéá ke hamá dhawlá ke nebisag butag, Ensánay Chokk
cha é donyáyá rawagi ent, bale bazhn o apsóz pa hamáiá ke
Ensánay Chokká dróhit. Pa áiá sharter at ke hechbar pédá
mabutén."

Goddhi shám
22 Wahdé shám kanagá atant, Issáyá nagané zort, Hodáay
shogri gept, nagani chondh chondh kort o moridáná dát.
Gwashti: "Bezurét! É mani badan ent."
23 Padá pyálahé zorti, Hodáay shogri gept, moridáná dáti o
sajjahénán cha hamé pyálahá nóshet.
24 Nun gwashti: "É mani hón ent, ahd o paymánay hón ke
pa bázénéá réchaga bit.
25 Shomárá rásténa gwashán, nun dega baré anguray ápá
nawarán, hamá róchá ke Hodáay bádsháhia kayt, waráni."
26 Hamday‡ janagá rand dém pa Zaytunay Kóhá shotant.

Petrosay enkáray péshgói
(Mattá 26:31–35; Luká 22:31–34; Yuhanná 13:36–38)
27 Issáyá gón moridán gwasht: "Shomá sajjahén thagala
warét o maná yalaha dayét. Chéá ke nebisag butag: *Man
shepánká janán o pas sheng o shánga bant.*§
28 Bale dobar zendag bayagá rand, cha shomá pésar Jalilá
rawán."
29 Petrosá darráént: "Agan sajjahén thagal bwarant o tará
yalah bedayant, man hechbar thagala nawarán."
30 Issáyá gwasht: "Tará rásténa gwashán, hamé maróchi,
haw enshapi, taw cha korósay domi bángá pésar, mani pajjáh
áragá say randá enkára kanay."
31 Petrosá pa deljami gwasht: "Tai pajjáh áragá hechbar
enkára nakanán, bell toré tai hamráhiá mani sáh ham
berawt." É dega sajjahén moridán ham anchó gwasht.

---

‡ **14:26 14:26** Bezán Zabur 113–118. § **14:27 14:27** Zakaryá Nabiay Ketáb 13:7.

Issáay dwá
(Mattá 26:36–46; Luká 22:39–46)

32 Issá o áiay morid, Jetsimáni námén jágahéá shotant. Gón
áyán gwashti: “Hamedá benendét, mana rawán o dwá kanán.”
33 Áiá Petros o Ákub o Yuhanná hamráh kortant. Á sakk
paréshán o bétáhir* at.
34 Gón áyán gwashti: “Mani del sakk paréshán ent o
andóhán maná markig kortag, shomá hamedá bedárét,
mawapsét o hozzhár bét.”
35 Cha ódá kammé démterá shot, dém pa chér kapt o dwá
kanagá lagget ke agan buta kant, é sáhat cha mani sará
bethagalit.
36 Gwashti: “Abbá, oo mani Pet! Tai dastá har chizz buta
kant. Sakkiáni é pyálahá cha man dur kan, bale mani wáhagay
sará na, hamá paymá ke tai razá ent.”
37 Issá ke per tarret, disti ke morid wáb ant. Gorhá gón
Shamun-Petrosá gwashti: “Shamun! Wáb ay? Pa yakk
sáhatéá ham taw ágah but nakort?
38 Hozzhár bét o dwá kanét ke ázmáesh o chakkásá†
makapét. Ruh tayár ent, bale jesm nezór ent.”
39 Yakk baré padá shot o hamá dwái kort.
40 Wahdé per tarret, disti morid padá wáb ant o chammesh
pacha nabant. Áyán nazánt ke áiá ché passaw bedayant.
41 Sayomi randá ke moridáni kerrá átk, gwashti: “Angat
waptag o wáb ét? Bass ent! Á wahd o sáhat rasetag. Becháret,
nun Ensánay Chokk dróhag o gonahkáráni dastá dayaga bit.
42 Pád áét ke rawén! Á ke maná dróhit, pédák ent.”

Issáay dazgir bayag
(Mattá 26:47–56; Luká 22:47–53; Yuhanná 18:3–12)

43 Issá angat habará at ke cha dwázdahén kásedán yakké,
bezán Yahudá átk o raset. Rombé mardomi hamráh at.
Mardomán zahm o latth gón at. É mardom cha mazanén dini
péshwá o Sharyatay zánóger o kawmay kamáshání némagá ráh
dayag butagatant o
44 Issáay dróhók‡ Yahudáyá é neshání dátagat: “Haméiá ke
mana chokkán, Issá hamá ent. Áiá dazgir kanét, mohr
bedárét o bebarét.”
45 Gorhá, Yahudá tachká tachk Issáay kerrá átk o gwashti:
“Oo ostád!” Nun Issái chokket.
46 Yahudáay hamráhán Issá gept o dazgir kort.

---

* **14:33 14:33** Bétáhir, bezán béárám, békarár. † **14:38 14:38** Chakkás, bezán ázmáesh, emtehán. ‡ **14:44 14:44** Dróhók, bezán hamá ke wati hamráhá rada dant o bahá kant.

47 Cha Issáay hamráhán yakkéá wati zahm kasshet o
masterén dini péshwáay nawkaray sará hamlahi kort o áiay
góshi sest.
48 Issáyá gón rombay mardomán gwasht: "Záná man dozz
o dhongé án ke shomá zahm o latth zortag o mani geragá
átkagét?
49 Man har róch, shomay démá mazanén parasteshgáhá
tálim dátag o shomá maná nageptag. Bale Pákén Ketábay
habar báyad ent rást o sarjam bebant."
50 Sajjahén moridán Issá yalah dát o tatkant.
51 Warnáé ke bass lilomén§ jámagé gwará ati, Issáay randá
kapt. Áesh ham gept.
52 Bale dazgir kanagay wahdá jámag dar lakosht o warná
jándará tatk.

Issá, Sarókáni Diwáná
(Mattá 26:57–68; Luká 22:54–55, 63–71; Yuhanná 18:13–
14, 19–24)

53 Issáay dazgir kanókán Issá masterén dini péshwáay kerrá
bort. É dega mazanén dini péshwá, kawmay kamásh o
Sharyatay zánóger hamódá mocch atant.
54 Petros ham dur durá Issáay randá rawán at, masterén
dini péshwáay lógay péshgáhá* potert o sepáhigáni† kerrá nesht
o ásá watá tápagá lagget.
55 Mazanén dini péshwá o Sarókáni Diwánay sajjahén básk‡
Issáay helápá sháhediay shóházá atant ke Issáyá markay sezá
bedayant, bale hecchesh dast nakapt.
56 Bázénéá drógén sháhedi dát, bale áyáni habar gón yak-
domiá yakk o hamdap naatant.
57 Dega lahtén pa drógén sháhedi dayagá pád átk o gwasht-
esh:
58 "É mardá may démá gwasht o má eshkot: 'Man ensáni
dastay addh kortagén é mazanén parasteshgáhá karóján§ o
padá say róchay tahá yakké bandán ke ensáni dastay addh
kortagéné nabit.' "
59 Bale é sháhedáni habar ham yakk dhawlá naatant.
60 Masterén dini péshwá pád átk o sajjahénáni démá cha
Issáyá josti kort: "Genday é mardom tai helápá chónén
sháhedi dayagá ant? Eshání passawá heccha nagwashay?"

---

§ **14:51 14:51** Lilom, goday tahré ke Engréziá "linen" gwashaga bit. * **14:54 14:54** Péshgáh, bezán péshjáh, pézhgáh, lógay chárdiwál, sahn. † **14:54 14:54** Sepahig, bezán pawji, arteshi, lashkari. ‡ **14:55 14:55** Básk, bezán ozw, membar.
§ **14:58 14:58** Karójag, bezán harójag, addh kortagén chizzéay próshag.

61 Bale Issá bétawár at o hecch passawi nadát. Masterén
dini péshwáyá padá cha áiá jost kort: “Taw hamá Masih ay,
mazanshánén Hodáay Chokk ay?”
62 Issáyá passaw dát: “Man hamá án o shomá yakk róché
gendét ke Ensánay Chokk, zórmandén Hodáay rástén kashá
neshtag o é ham gendét ke gón ásmánay jambarána kayt.”
63 Nun masterén dini péshwáyá wati gwaray pocch dertant
o gwasht: “Márá angat dega sháhedé pakár ent?
64 Shomá wat eshiay kopr eshkot. Nun shomay shawr o
saláh ché ent?” Sajjahénán darráént: “Eshiay sezá mark ent.”
65 Cha áyán lahténá Issáay dap o démá tokk jat,* áiay
chammesh bastant, mosht o shahmátesh jat o gwashtesh:
“Wati gaybi zántá kár band!” Padá sepáhigán á gept o jat.

Petrosay enkár
(Mattá 26:69–75; Luká 22:56–62; Yuhanná 18:15–18, 25–27)
66 Petros jahlá péshgáhá at ke masterén dini péshwáay
móledé átk.
67 Wahdé Petrosi dist ke ásay démá watá tápagá ent, rók
róká chárет o gwashti: “Taw ham hamé Issá Náseriay hamráh
butagay!”
68 Bale Petrosá enkár kort, gwashti: “Mana nazánán o
hecch sarpada nabán taw ché gwashagá ay.” Gón é habará,
dém pa darwázagá rahádag but. Hamé damáná korósá báng
dát.†
69 Á móledá yakk baré padá Petros dist o gón óshtátagén
mardomán gwashti: “É mard cha haméyán ent!”
70 Bale Petrosá padá enkár kort. Kammé randterá, ódá
óshtátagén mardomán padá gón Petrosá gwasht: “Pakká taw
cha haméyán ay, chéá ke taw ham Jalilié ay.”
71 Bale Petrosá sawgend wárt o gwasht: “Hodá maná nálat
bekanát agan dróg bebandán. É marday bárawá ke shomá
habará ét, mania nazánán.”
72 Hamé damáná korósá padá‡ báng dát. Nun Petros Issáay
hamá habaray yátá kapt ke gwashtagati: “Cha korósay domi§
bángá pésar, taw say randá mani pajjáh áragá enkára kanay.”
Nun donyá áiay chammán tahár but o zár zárá grétі.

15

Issá o Pilátus
(Mattá 27:1–2, 11–26; Luká 23:1–7, 13–25; Yuhanná 18:28–40)

---

* **14:65 14:65** Tokk janag, bezán toh janag. † **14:68 14:68** Lahtén daznebeshtá “hamé damáná korósá báng dát” nést. ‡ **14:72 14:72** Lahtén daznebeshtá “padá” nést. § **14:72 14:72** Lahtén daznebeshtá “domi” nést.

1 Sabáhá máhallah mazanén dini péshwá o kawmay kamásh
o Sharyatay zánóger o Sarókáni Diwánay sajjahén báskán wati
shawr yakk kort. Issáesh bast o bort o Pilátusay dastá dát.
2 Pilátusá cha áiá jost kort: “Taw Yahudiáni bádsháh ay?”
Issáyá passaw dát: “Taw wat gwashagá ay.”
3 Mazanén dini péshwá áiay sará bázén bohtámé janagá
atant.
4 Pilátusá padá jost kort: “Parchá passawa nadayay?
Bechár, tai sará chinchok bohtám janagá ant.”
5 Issáyá hecch passaw nadát. Pilátus hayrán at.
6 Pilátusá har sál aiday wahdá cha Yahudi bandigán yakké,
hamá ke mardomán lóthetagat, ázáta kort.
7 Bandigáni tahá Barabbás námén mardé hastat. Gón hamá
yágián gerag butagat ke shóreshay wahdá kosht o kóshesh
kortagat.
8 Mardom Pilátusay kerrá átkant o dazbandiesh kort ke
anchó ke taw har wahdá kortag, é randi ham hamá paymá
bekan.
9 Pilátusá jost kort: “Shomá lóthét ke Yahudiáni bádsháhá pa
shomá ázát bekanán?”
10 Áiá zánt ke dini péshwáyán pa hasadd Issá áiay dastá dátag.
Paméshká choshi gwasht.
11 Bale mazanén dini péshwáyán mardom shóréntant ke cha
Pilátusá, Issáay badalá Barabbásay ázátiá belóthét.
12 Pilátusá padá jost kort: “Gorhá é mardá ke shomá
Yahudiáni bádsháha gwashét, eshiá chón bekanán?”
13 Mardomán kukkár kort: “Salibi kassh!”
14 Pilátusá jost kort: “Chéá bárén? Mayári ché ent?” Bale
áyán géshter kukkár kort: “Salibi kassh!”
15 Gorhá Pilátusá Barabbás ázát kort o Issá shallák o
hayzarán janáént o dáti ke salib kasshag bebit, chéá ke áiá
lóthet ke mardom cha man razá bebant.

Sepáhig Issáyá kalága zurant
(Mattá 27:27–31; Yuhanná 19:1–3)

16 Sepáhigán Issá wáliay kalátay péshgáhá bort o sajjahén
lashkaresh lóthéént o mocch kort.
17 Áyán jamurangén* kabáhé Issáay gwará dát o cha
dhangar o konthagán tájé addh kort o áiay sará dát.
18 Salámesha dát o gwashtesh: “Salám o drót, oo Yahudiáni
bádsháh!”
19 Sará latth o jendá tokkesha jat o sojdahesha kort.
20 Wahdé kalág bandagesh bass kort, gwaray jamurangén
kabáhesh kasshet o áiay jenday godesh padá gwará dátant.
Randá, pa salib kasshagá bortesh.

* **15:17 15:17** Jamu, rangé ke Pársiá banafsh o Orduá banafshi gwashanti.

Issáyá saliba kasshant
(Mattá 27:32–44; Luká 23:26–43; Yuhanná 19:17–27)

21 Keriniay shahray† Shamun námén mardé, ke Sekandar
o Ruposay pet at, cha dhagárán pédák at. Sepáhigán pa bigári
gept o Issáay salibesh Shamunay baddhá dát.
22 Issáesh hamá jágahá áwort ke námi "Joljotá" ent bezán
"Kámpólay Jágah".
23 Morr mán kortagén sharábesh dát bale Issáyá nawártant.
24 Gorhá salibesh kasshet o pa láthari o korakasshi‡ poc-
chesh watmánwatá bahr kortant ke bárén kayá ché rasit.
25 Sohbay noh at§ ke Issáesh salib kasshet.
26 Mayárnámagéay* sará áiay mayár é paymá nebeshtagat:
"Yahudiáni bádsháh."
27 Issáay hamráhiá do dhongesh ham salib kasshet, yakké
áiay rástén kashá o domi chappéná.
28 É dhawlá, Pákén Ketábay hamá péshgói rást o sarjam but
ke gwashit: *Á mán gonahkárán hesáb kanag but.*†
29 Rahgwazán dozhmán dát, wati saresh chandhént o
gwashtesh: "Hán bárén! Taw gwasht ke man mazanén
parasteshgáhá karójáno say róchá padá addhia kanán,
30 nun watá berakkén o cha salibá ér á."
31 Hamé paymá mazanén dini péshwá o Sharyatay zánóger
watmánwatá Issáay bárawá pa kalág o rishkand gwashagá
atant: "Á dega mardomi rakkéntant, bale watá rakkénta
nakant.
32 Esráilay bádsháh Masih nun cha salibá ér bekapit ke
má begendén o báwar bekanén." Á doén ke gón Issáyá salib
kasshag butant, á ham Issáyá bad o rad gwashagá atant.

Issáay mark
(Mattá 27:45–56; Luká 23:44–49; Yuhanná 19:28–30)

33 Némróchá sajjahén molká tahária mán shánt o é tahária
tán bégáhay sáhat sayá‡ dásht.
34 Sáhat sayá,§ Issáyá kukkár kort: "*Elui, Elui, lemá sabak-
tani?*" Bezán: *Oo mani Hodá, oo mani Hodá! Taw chéá maná
yalah dát?*"*

---

† **15:21 15:21** Keriniay shahr annugén zamánagay Libiáay molká ent. ‡ **15:24 15:24** Láthari o korakasshi, bezán chek o posht, tar o hoshk. § **15:25 15:25** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "sayomi sáhat", bezán sáhat nohá. Yahudiáni róchay hesáb, sáhat sohbay shashá bongéja but. * **15:26 15:26** Mayárnámag, bezán nebeshtah kortagén mayár. † **15:28 15:28** Eshayá Nabiay Ketáb 53:12. Lahtén daznebeshtá band 28 nést. ‡ **15:33 15:33** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "shashomi sáhatá beger tán nohomi sáhatá", bezán maróchigén sáhatáni hesábá, némróchay dwázdahá beger tán bégáhay sayá. § **15:34 15:34** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "nohomi sáhatá". * **15:34 15:34** Zabur 22:1.

35 Ódá nazzikká óshtátagén lahtén mardomá ke eshkot,
gwashtesh: "Bechárét, Elyásá tawár kanagá ent."
36 Cha áyán yakké tacháná shot, espanjé zort o tropshén
sharábá missénti. Espanji dáréay sará bast o pa chussagá
Issáay némagá shahárt o gwashti: "Sabr kanét, chárén bárén
Elyás eshiay jahlá ér kanagá kayt yá na?"
37 Gorhá, Issáyá peryáté jat o sáhi dát.
38 Hamé wahdá mazanén parasteshgáhay pardah sará
beger tán boná dert o do ném but.
39 Hamá pawji apsar ke Issáay dém pa démá óshtátagat,
wahdé disti ke Issáyá chón sáh dát, gwashti: "Béshakk é mard
Hodáay Chokk at."
40 Lahtén janén dur óshtátag o cháragá at. Maryam Mag-
dalini, kasterén Ákub o Yushaay mát Maryam o Sálumah ham
gón atant.
41 Wahdé Issá Jalilá at, é janén áiay hamráh atant o áiay
hayáldáriesha kort. Abéd cha eshán dega bázén janéné ham
hamódá at ke áiay hamráhiá Urshalimá átkagatant.

Issáay kabr o kapan
(Mattá 27:57–61; Luká 23:50–56; Yuhanná 19:38–42)

42 Jomahay róch at o mardom Shabbatay tayáriá kanagá
atant. Shap ke but
43 Issop námén mardé ke Arimátiáay shahray nendók o
Sarókáni Diwánay sharapmandén báské at o wat ham Hodáay
bádsháhiay wadárig† at, Pilátusay kerrá shot o pa natorsi
dazbandii kort ke Issáay jóná maná beday.
44 Pilátus hayrán but ke Issá damáná mortag. Pawji apsari
lótháént o josti kort ke bárén Issáyá sáh dátag yá na?
45 Pawji apsaray sajjahén hál o habaráni eshkonagá rand,
Pilatusá Issáay jón Issopárá dát.
46 Issopá lilomén godé bahá zort, Issáay jóni cha salibá ér
gétk o hamé goday tahá patát o kabréay tahá éri kort ke kóhéay
tahá janag butagat. Padá dhóké léthi dát o kabray dapá dáti.
47 Maryam Magdalini o Yushaay mát Maryam, har doénán
dist ke Issáesh kojá kall kort.

16

Issáay padá zendag bayag
(Mattá 28:1–10; Luká 24:1–12; Yuhanná 20:1–10)

1 Shabbatay róch ke gwast, Maryam Magdalini, Ákubay mát
Maryam o Sálumah shotant o washbóesh gept ke Issáay jóná
pera moshén.

† **15:43 15:43** Wadárig, bezán rahchár, entezár kanók.

2 Yakshambehay bámgwáhá* dém pa Issáay kabrá shotant.
3 Watmánwat habar kanagá atant ke kabray dapay dhóká
kay pa má léthénit o dura kant?
4 Bale wahdé chammesh chest kortant, distesh ke dhók
léthénag butag. Dhók sakk mazan at.
5 Kabrá ke potertant, distesh ke rástén némagá warnáé
neshtag o espétén kabáhé gwará enti. Hoshk o hayrán
butant.
6 Warnáyá gwasht: "Matorsét, shomá Issá Náseriay shóházá
ét ke salib kasshag butag. Á zendag butag o jáhi jatag. Nun
edá naent. Bechárét, é hamá jágah ent ke edá áiay jón ér at.
7 Nun shomá berawét, Petros o á dega moridán hál bedayét
ke Issá cha shomá pésar Jalilá rawt o sara bit. Anchó ke wat
shomárá gwashtagati, hamódá áiá gendét."
8 Janén sarbatag† o larzán cha kabrá dar átk o jestant. Cha
torsá gón kassá é bárawá habaresh nakort.

Issáay záher bayag‡
(Luká 24:13–35; Yuhanná 20:11–18)
9 Yakshambehay sabáhá máhallah, jáh janagá rand Issá cha
sajjahénán pésar Maryam Magdaliniay démá záher but. É
hamá Maryam ent ke Issáyá áiay hapt jenn kasshetagat.
10 Maryam shot o hamá mardomi hál dátant ke Issáay
hamráh butagatant o nun mótk árag o gréwagá atant.
11 Bale wahdé áyán é habar eshkot ke Issá zendag butag o
Maryamá distag, báwaresh nabut.
12 Randá, Issá dega shekl o dróshoméá do moriday démá
záher but. É morid dém pa métagéá rawagá atant.
13 Morid per tarretant o é dega moridesh hál dátant, bale
moridán eshání habar ham báwar nakort.

Issá wati yázdahén kásedáni démá záhera bit
(Mattá 28:16–20; Luká 24:36–49; Yuhanná 20:19–23; Kásedáni Kár 1:6–8)
14 Randá Issá wati yázdahén kásedáni démá hamá wahdá
átk o záher but ke á warák waragá atant. Issáyá kásed áyáni
nábáwari o sengdeliay sará malámat kortant, chéá ke hamá
mardománi habaresh báwar nakortagat ke áyán Issá cha jáh
janagá rand distagat.
15 Gón áyán gwashti: "Donyáay sajjahén kawmáni kerrá
berawét o wasshén mestágá sar kanét.
16 Harkas ke imána kárit o pákshódia kant, á rakkit. Bale
kasé ke imána nayárit, mayáriga bit.

---

* **16:2 16:2** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "haptagay awali róchay bámgwáhá". † **16:8 16:8** Sarbatag, bezán sargardán, dodel. ‡ **16:8 16:9** Lahtén kwahnén daznebeshtá, band 9á beger tán band 20 mán naent.

17 Báwarmandán é neshániˌ góna bant: mani námay sará
mardomániˌ jennána kasshant, nókén zobánán habara kanant,
18 márán pa dasta gerant o agan zahr ham bwarant, áyán
hecch parwáha nabit. Nádráhán dast pera moshant o á wassh
o dráha bant.”

Issá ásmáná rawt
(Luká 24:50–53; Kásedániˌ Kár 1:9–11)

19 Anchó ke Hodáwandén Issáyá gón kásedán wati habar
halás kort, ásmáná barag but o Hodáay rástén kashá nesht.
20 Issáay morid, pa áiay mestágay sheng o tálán kanagá, har
jáha shotant o Hodáwand ham áyáni hamráh at. Hodáwandá
gón bázén mójezah o ajabbatén neshániánˌ wati habaráni
barhakki sábeta kort.

Pákén Enjil cha Lukáay kalamá Lukáay Enjilay pajjár

É ketábay nebisókay nám Luká ent. Á baladén dáktaré butag. Luká wat Esráilié nabutag. Cha áiay é ketáb o anchosh ham cha áiay domi ketáb, Kásedáni Kárá, zánaga bit ke Yunáni zobánay zántkárén nebisóké butag.

Lukáyá é Enjil pa Tiupilos námén Rumay sháhansháhiay kárendahéá* nebeshtag. Wati ketábay bongéjá, "sharapdárén Tépilosay" námá gipt, ke á Issáay sará báwarmandé butag o pa wati báwarmandiay mohrter kanagá wáhagdár† butag.

Luká, Hodáwandén Issá Masihá sajjahén donyáay rakkénók o yakk sarjamén ensánéay shekl o dróshomá pésha dárit. Wati é ketábá cha Issá Masihay mátay lápá kapag o pédá bayagá bongéja kant. Jalilay damagá‡, Issá Masihay Hodái hezmatkári o padá dém pa Urshalimá áiay sát o saparay sargwastá, pa red o banda gisshénit o kárit. Godhsará, Hodáwandén Issá Masihay mark o padá zendag bayag o gón wati moridán hór bayagay bárawá nebeshtaha kant.

Bongéj

1 Bázén mardoméá johd kortag ke hamá wákyah ke may nyámá§ butagant, eshán kessah yakjáh bekant,
2 anchó ke Enjilay awali hezmatkárán gón wati chammán distagant o randá pa má sar kortagant.
3 Gorhá, oo sharapdárén Tyópilos! Man ham sharriá patth o pól kortag o paysalah kortag ke eshán pa taw pa red o band nebeshtah bekanán,
4 tánke taw pakkáiá bezánay ke tai geptagén tálim rást ant.

Yahyáay pédá bayagay péshgói

5 Yahudiahay damagay bádsháh Hirudisay zamánagá Zakaryá námén dini péshwáé hastat ke cha Abiáay dini péshwáyáni thóliá* at. Áiay jan ham cha Hárunay nasl o padréchá† at o námi Elizábet at.

---

* **: 1:0** Kárendah, bezán kárdár, nawkar. † **: 1:0** Wáhagdár, bezán lóthók, delmánag, hodónák. ‡ **: 1:0** Damag, bezán hand, elákah, ostán, subah. § **1:1 1:1** Nyámá, bezán myáná, darnyámá, tahá, tóká. * **1:5 1:5** Thóli, bezán romb. † **1:5 1:5** Padréch, bezán nasl, chokk o óbádag.

6 Á doén Hodáay chammán pahrézkár atant o Hodáwanday
sajjahén hokm o rahbandáni sará pa bémayári zendesha
gwázént.
7 Bale chokkesh néstat, chéá ke Elizábet santh at o doénáni
omr ham mazan at.
8 Yakk randé ke Zakaryáay thóliay hezmatkáriay bárig at o
á, Hodáay bárgáhá‡ dini péshwái kanagá at,
9 gón dini péshwáiay rasmáni randgiriá, Zakaryá láthari
o korakasshiay§ sará gechén kanag but ke Hodáwanday
mazanén parasteshgáhá berawt o sóchoki dutt bedant.
10 Wahdé Zakaryá sóchoki dutt dayagá at, é dega sajjahén
mardom dhanná dwá kanagá atant.
11 Anágat* Hodáwanday préshtagé Zakaryáay démá záher but.
Préshtag bósóchi korbánjáhay† rástén némagá óshtátagat.
12 Gón préshtagay gendagá Zakaryá bah mant‡ o áiay delá
torsé kapt.
13 Bale préshtagá gón áiá gwasht: “Oo Zakaryá! Mators.
Tai dwá mannag but, tai jan Elizábet mardénchokkéay sará
chellaga bit o báyad ent taw áiay námá Yahyá bekanay.
14 Á pa taw shádeh o wasshia kárit o cha áiay butená bázéné
ham shádána bit,
15 chéá ke á, Hodáwanday chammán mazanén mardomé
bit. Báyad ent sharáb§ o dega hanósh o bésár kanókén chizz
manóshit. Á, mátay lápá ham cha Hodáay Pákén Ruhá* porra
bit.
16 Bázén Bani Esráiliéay delá dém pa áyáni Hodáwandén
Hodáyá tarrénit.
17 Á gón Elyás nabiay ruh o kodratá cha Hodáwandá
pésara kayt, tánke petáni delán chokkáni némagá betarrénit o
namannókán pahrézkáráni hekmatay némagá chahr bedant o
é paymá pa Hodáwandá kawmé tayár bekant.”
18 Zakaryáyá cha préshtagá jost kort: “Man chón bezánán ke
é gapp rást ent? Man pir án o mani jan ham mazanomr ent.”
19 Préshtagá passaw† dát: “Man Jebráil án o Hodáay bárgáhá
óshtók án. Annun rawán dayag butagán ke gón taw habar
bekanán o tará é mestágá‡ bedayán.

---

‡ **1:8 1:8** Bárgáh, bezán dém, darbár, hozur. § **1:9 1:9** Láthari o korakasshi, bezán chek o posht, tar o hoshk. * **1:11 1:11** Anágat, bezán yabbará, achának, nágahán. † **1:11 1:11** Bósóchi korbánjáh, bezán jágah yá darpé ke áiay sará yá tahá sóchoki dutta dayant. ‡ **1:12 1:12** Bah mánag, bezán sakk hayrán bayag, boh bayag. § **1:15 1:15** Pákén Ketábay tahá har jágah ke sharábay labz átkag, eshiay máná cha angurá jórh butagén sharáb ent ke Engréziá “wine” gwashaga bit. * **1:15 1:15** Hodáay Pákén Ruh, bezán Ruholkodos. † **1:19 1:19** Passaw, bezán jwáb. ‡ **1:19 1:19** Mestág, bezán wasshén hál, basharat.

20 Bechár, tán hamá róchá ke é kár nabutag taw gonga bay o habar korta nakanay, chéá ke taw mani é habar ke pa wahd rást o sarjama bant, báwar nakortant."
21 Hamé wahdá, mardom dhanná Zakaryáay entezár o wadárá§ atant. Hayrán atant ke á chéá mazanén parasteshgáhá inkadar mahtal butag.
22 Wahdé Zakaryá dhanná dar átk, áiá gón mardomán habar kort nakort. Gorhá zántesh ke áiá parasteshgáhá elhám o shobénagé distag, chéá ke áiá gón mardomán eshára haha kort, natwánti habar bekant.
23 Zakaryá cha hezmatkáriay halásiá rand wati lógá per tarret.
24 Chizzé wahdá rand, áiay jan Elizábetay láp porr but o tán panch máhá démgir but o cha lógá dara nakapt.
25 Áiá gón wat gwasht: "É kár Hodáwandá pa man kortag. É róchán áiay nezar pa man nék butag o mardománi chammán é béezzatii cha man dur kortag."

Issá Masihay pédáeshay péshgói

26-27 Shashomi máhá Hodáyá wati préshtag Jebráil Jalilay damagay Náserah námén shahréá, Maryam námén neshtagén jenekkéay kerrá ráh dát ke áiay habarsendi gón Issop námén mardéá butagat. Issop, cha Dáuday nasl o padréchá at.
28 Préshtag Maryamay kerrá átk o gwashti: "Salámati pa taw. Taw Hodáay rahmatáni sáhegá ay o Hodáwand gón taw gón ent."
29 Cha é habaray eshkonagá Maryam báz paréshán but o delá gwashti: "É dhawlén hál o hawál kanagay máná ché ent?"
30 Préshtagá gwasht: "Oo Maryam! Mators, chéá ke Hodáay rahmatán tai sará sáhél kortag.
31 Nun taw lápporra bay, tará mardénchokké bit o taw báyad ent áiay námá Issá bekanay.
32 Á, mazanén mardomé bit o borzén arshay Hodáay Chokk zánaga bit o Hodáwandén Hodá, áiay pet o piroki bádsháhiá, bezán Dáuday tahtá áiá bakshit.
33 Á, Ákubay padréchay sará modám bádsháhia kant o áiay bádsháhi hechbara nakotthit."
34 Maryamá cha préshtagá jost kort: "É chón buta kant, man wa janénchokké án o hecch mardéné mani kerrá nayátkag?"
35 Préshtagá passaw dát: "Pákén Ruh tai sará éra kayt o borzén arshay Hodáay zór o kodrat tai sará sáhéla* bit. Paméshká é pákén chokk Hodáay Chokk zánaga bit.

§ **1:21 1:21** Wadár, bezán entezár, rahchári. * **1:35 1:35** Sáhél, bezán sáheg kanag.

36 Elizábet ham ke tai syád ent, piránsariá pa mardénchokkéá
ométwár ent. Hamá ke santhesh gwashtag, nun shash máh
ent ke lápi porr ent.
37 Chéá ke pa Hodáyá hecch káré nabuteni naent."
38 Maryamá gwasht: "Man Hodáwanday móled án, hamé
dhawlá ke taw gwashtag, anchosh bát." Randá préshtag cha
áiay kerrá shot.

Maryam Elizábetay gendagá rawt

39 Hamá róchán Maryam eshtáp eshtápá ráh gept o Yahudi-
ahay kóhestáni hand o damagay shahréá shot.
40 Ódá Zakaryáay lógá shot o Elizábeti hál o hawál kort.
41 Anchosh ke Elizábetá Maryamay salám eshkot, nonnoká
áiay lápá serr bast† o Elizábet cha Pákén Ruhá porr but.
42 Gón borzén tawáréá gwashti: "Taw janénáni nyámá
bahtáwar ay o bahtáwar ent hamá chokk ke tai lápá ent.
43 Man kay án ke mani Hodáwanday mát mani gendagá
byayt?
44 Wahdé tai tayárjórhiay tawár mani góshán kapt, chokká
cha galá lápay tahá serr bast.
45 Bahtáwar ay taw chéá ke báwaret kortag ke Hodáwand
hamá kárána kant ke gón taw gwashtaganti."

Pa Hodáyá Maryamay saná o satá

46 Maryamá gwasht:
"Mani sáh Hodáwandá satá o saná kant.
47 Mani arwáh galá bál ent ke Hodá mani rakkénók‡ ent.
48 Chéá ke wati móleday nezórii chárетag.
Cha ed o rand, sajjahén nasl o padrésh maná bahtáwara
gwashant.
49 Chéá ke zórmandén Hodáyá pa man mazanén kár kortag,
áiay nám pák ent.
50 Áiay rahm pa hamáyán posht dar poshta mánit
ke áiay torsesh delá hastent.
51 Áiá gón wati porzórén báská mazanén kár kortag o
hamá ke wati delá bázén pahresh§ bastag, áiá sheng o
sháng kortagant.
52 Áiá hákem cha áyáni tahtán sarshakun kortagant o
békebr o darbésh, sarboland.
53 Gozhnag gón wasshén chizzán sérláp kortagant o
séréni dast hórk o hálig ráh dátagant.
54 Áiá wati rahm nashamoshtag o
wati hezmatkárén Esráili kawmi madat kortag,

† **1:41 1:41** Serr bandag, bezán setth kanag, sakk sorag. ‡ **1:47 1:47** Rakkénók, bezán neját dayók. § **1:51 1:51** Pahr, bezán takabbor, gorur.

55 bezán Ebráhém o áiay chokk o óbádag*,
hamá paymá ke gón may pet o pirokán labzi kortagat."
56 Maryam say máhay kesásá Elizábetay lógá mant o randá
wati lógá per tarret.

Yahyáay pédáesh

57 Wahdé Elizábetay máh o róch sarjam butant, áiá
mardénchokké but.
58 Áiay chellagiay hál ke hamsáheg o syádán sar but o
eshkotesh ke Hodáwandá áiay sará mazanén rahmé kortag,
gorhá gón áiay wasshiá hór o sharikdár butant.
59 Wahdé nonnoká hasht róch but, pa áiay sonnat kanagá
átkant. Áyán lóthet ke nonnokay námá petay námay sará
Zakaryá bekanant,
60 bale nonnokay mátá gwasht: "Na, áiay nám Yahyá bebit."
61 Mardomán gwasht: "Tai kothom o hándáná é námén
mardom kass nabutag."
62 Gorhá áyán chokkay pet Zakaryá pa eshárah jost kort ke
taw wati chokká chónén námé banday?
63 Zakaryáyá nebisagi dártahtagé lóthet o áiay sará nebeshti:
"Chokkay nám Yahyá ent." Gorhá sajjahén mardom hayrán
butant.
64 Hamá damáná Zakaryáay gongén zobán pach but o
habará lagget o Hodáay satá o sanái bendát† kort.
65 Sajjahén hamsáhegán tors delá kapt o sarjamén Yahudi-
ahay kóhestagá mardom é sajjahén chizzáni bárawá habará
laggetant.
66 Harkasá ke é hál eshkot, dáemá eshiay hayálá at
o gwashti: "É chokk chónén mardomé bit?" Chéá ke
Hodáwanday zór o wák áiay hamráh at.

Issáay pédáeshay bárawá Zakaryáay péshgói

67 Gorhá, Yahyáay pet Zakaryá cha Pákén Ruhá porr but o
péshgói kort o gwashti:
68 "Esráilay Hodáwandén Hodáyá satá o saná bát,
chéá ke pa wati kawmay madat kanagá átkag o kawmi
rakkéntag.‡
69 Áiá cha wati hezmatkárén Dáuday lóg o hándáná,
pa má zórmandén rakkénóké dém dátag,
70 anchosh ke bázén wahdéá pésar,
cha wati pákén nabiáni zobáná kawli dátag.
71 Áiá márá cha may dozhmenáni dastá rakkéntag,
hamá ke cha má naprata kanant, márá cha á sajjahénán
rakkéntagi,

---

* **1:55 1:55** Óbádag, bezán nasl o padréch, chokk o nomásag. † **1:64 1:64** Bendát, bezán bongéj, shoru. ‡ **1:68 1:68** Rakkénag, bezán neját dayag, bacchénag.

72 may pet o pirokáni sará rahmi kortag o
wati pákén ahd o karáray yát o tránagi§ dáshtag.
73 Gón may pet Ebráhémá sawgendi wártagat,
74 ke márá cha dozhmenáni dastá berakkénit,
tánke bé tors o bimmá áiay hezmatá bekanén o
75 áiay bárgáhá wati sarjamén zendá
pa páki o rásti begwázénén.
76 Oo mani chokk!
Taw borzén arshay Hodáay nabi gwashaga bay,
chéá ke taw cha Hodáwanday áyagá pésar,
áiay ráhán tachk o hamwára kanay,
77 tánke áiay kawmá sarpad bekanay
ke áyáni gonáh bakshaga bant o
áyán nejátay zánta rasit.
78 Chéá ke cha may Hodáay mehr o rahmatán
cha borzén arshá róch pa má thekka kant,
79 tánke hamáyán rozhnái bebakshit ke taháróki á o markay
sáhegá neshtagant o
márá dém pa sohl o émeniay ráhá bebárt."

80 Á chokk rodán o Pákén Ruhay barkatá zórmand bayán at.
Esráiliáni nyámá záher bayagá pésar gyábánána mant.

2

Issá Masihay pédáesh

1 Hamá róchán, Rumay bádsháh Kaysar* Águstusá hokm dát
ke sarjamén molká† mardomshomári bebit.
2 É awali mardomshomári at o á wahdá Kwirinius Suria-
hay wáli at.
3 Harkas pa wati námay nebeshtah kanáénagá wati pet o
piroki shahrá shot.
4 Issop ham cha Jalilay shahr Náserahá dar kapt o Yahudi-
ahay shahr Bayt-Lahemá shot, hamá shahr ke bázén wahdé
pésar ódá Dáud bádsháh pédá butagat. Issop béhá cha Dáuday
padréchá at, paméshká pa wati námay nebeshtah kanáénagá
ódá shot.
5 Issopá, wati deshtár Maryam ham gón at ke á pa chokkéá
ométwár at.
6 Hamé wahdá ke á Bayt-Lahemá atant, Maryamay chellag
bayagay máh o róch sarjam butant o

§ **1:72 1:72** Tránag, bezán yát, hayál, tahtál. * **2:1 2:1** Kaysar Rumay bádsháhání lakab butag, hecch bádsháhay jenday nám nabutag. Rumay har bádsháh Kaysar gwashag butag. † **2:1 2:1** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "sajjahén jahán".

7 mardénchokkéay sará chellag but ke áiay awali chokk at.
Maryamá wati nonnok godéá patát o kadimdánéay‡ tahá
wápént, chéá ke pa áyán mehmánjáhá jágah néstat.

Pa shepánkán préshtagáni mestág

8 Hamá hand o damagá lahtén shepánk hastat ke shapá
gyábáná wati ramagesh negahpánia kort.
9 Hodáwanday préshtagé áyáni démá záher but o chárén
némagán Hodáwanday shán o shawkatay rozhnái drapshagá§
lagget. Áyán sakk torset.
10 Bale préshtagá gwasht: "Matorsét, maná pa shomá
mestágé gón ent ke pa sajjahén kawmá mazanén shádmánié
kárit.
11 Dáuday shahrá maróchi pa shomá rakkénóké pédá butag
ke Hodáwandén Masih* ent.
12 Eshiay pajjáh áragay neshái esh ent ke shomá
kadimdánéay tahá godéá patátagén nonnoké gendét."
13 Anágat ásmáni préshtagáni lashkaré Hodáyá názénáná á
préshtagay kerrá átk. Gwashtesh:
14 "Shán o shawkat borzén arshay Hodáyá bát o
zeminay sará sohl o émeni
hamá mardomán berasát
ke Hodá cha áyán wassh o razá ent."
15 Wahdé préshtagán á esht o ásmáná shotant, shepánkán
watmánwatá gwasht: "Byáét Bayt-Lahemá rawén o hamé kár
ke butag o Hodáwandá márá hál dátag, áiá wata chárén."
16 Gorhá pa eshtápi shotant o Maryam o Issopesh dar
gétkant o nonnokesh kadimdánay tahá dist.
17 Nonnokay gendagá rand, shepánkán é chokkay bárawá
harché ke cha préshtagán eshkotagat, mardom sahig kortant.
18 Á sajjahénán ke shepánkáni habar eshkot, hayrán o
habakkah mantant.
19 Bale Maryamá é sajjahén habar wati delá dáshtant o
eshái sará báz pegr o hayália kort.
20 Shepánkán harché ke eshkotag o distagat, pa áyán
Hodáyá sepat o saná kanán per tarretant, chéá ke é sajjahén
hamá dhawlá atant ke gón áyán gwashag butagat.

Mazanén parasteshgáhá Issáay árag

21 Hashtomi róchá, wahdé nonnokay sonnat kanagay wahd
átk, áiay námesh Issá kort, hamá nám ke mátay lápá kapagá
pésar préshtagá per kortagat.

---

‡ **2:7 2:7** Kadimdán yakk mazanén darpé ke áiay tahá pas o gókáni warákán mána kanant o démá dayant. § **2:9 2:9** Drapshag, bezán shahm janag, jalashkag.
* **2:11 2:11** Masih, bezán Hodáay hamá gechén kortagén bádsháh.

22 Wahdé mát o chokkay chellagshódiay wahd halás but,
Mussáay Sharyatay randgiriá Issop o Maryamá Issá Ur-
shalimay mazanén parasteshgáhá áwort ke áiá Hodáwanday
bárgáhá pésh bekanant,
23 anchosh ke Hodáwanday Sharyata gwashit: *Awali har*
mardénchokk báyad ent pa Hodáwandá nadrigé hesáb kanag
bebit.†
24 Pa korbánig kanagá ham átkant tánke hamá dhawlá ke
Hodáwanday Sharyatá gwashtag, "jotké shántol‡ yá do kasánén
kapót" hayrát bekanant.

25 Á róchán Urshalimay shahrá Shamun námén mardé
hastat ke pahrézkár o hodádósté at o Esráiliáni rakkénókay
rahchár at o Pákén Ruh gón áiá gón at.
26 Pákén Ruhá bashárat dátagat, tán wahdé ke taw
Hodáwanday Masihá magenday, nameray.

27 Á gón Pákén Ruhay rahshóniá mazanén parasteshgáhá
átk. Nun wahdé Issáay pet o mátá pa Sharyatay rasmay
sarjam kanagá nonnokén Issá tahá áwort,
28 Shamuná Issá zort, dastáni delá dásht, Hodá saná o satá
kort o gwashti:

29 "Oo zórmandén Hodáwand! Anchosh ke taw wat labz dátag,
nun wati kasterá cha é jaháná pa émeni chest kan o wati
gwará bebar,
30 chéá ke man gón wati chammán é neját distag
ke cha tai némagá ent o
31 taw sajjahén kawmáni démá záher kort.

32 Á pa dega kawmán elhámi rozhné o
pa tai Esráili kawmá pahr o sháné."

33 Wahdé Issáay pet o mátá áiay bárawá Shamunay é habar
eshkotant, hayrán butant.
34 Shamuná pa áyán nékdwái kort o gón chokkay mát
Maryamá gwashti: "Hodáyá é chokk ráh dátag ke pa bázén
Esráiliéá gári o bégwáhiay sawabsáz bebit o pa bázénéá nejátay
sawabsáz. É chokk neshánié bit, bale eshiay helápá gappa bit.
35 Hamé paymá bázénéay delay ráz páshka bant. Oo
Maryam! Taw balahén andóhé genday ke zahmay dhawlá
tai delá kappa kant."

36 Hamódá Ásheray kabilahay yakk janéné hastat ke nabié
at. Áiay nám Hannah at o áiay Petay nám Panwél at. Hannah
sakk pir at. Surá rand tán hapt sálá áiay lógwájah zendag at,
37 bale randá Hannah janózám but. Nun áiay omr hashtád
o chár sál at o áiá cha mazanén parasteshgáhá dhann pád éra

† **2:23 2:23** Darraw 13:2, 12. ‡ **2:24 2:24** Shántol, bezán shátórén morg.

nakort. Shap o róch Hodáay saná o satáia kort o wati wahdi pa dwá o róchaga gwázéntant.
38 Hamé wahdá átk, Hodáay shogri gept o gón hamá
sajjahén mardomán ke Urshalimay nejátay rahchár atant, é
chokkay bárawá habari kort.
39 Wahdé Issáay pet o mátá Hodáwanday Sharyatay sajjahén
ráh o rahband purah kortant, gorhá per tarret o Jalilá, wati
shahr Náserahá átkant.
40 Chokk rost o mazan but. Cha dánái o hekmatá sarréch
at o Hodáay rahmati gón at.

Kasánén Issá mazanén parasteshgáhá

41 Issáay pet o mát har sál Sargwazay Aidá§ Urshalimá
shotant.
42 Wahdé Issáyá dwázdah sál but, é sálá ham shotant, anchó
ke rasm at.
43 Aiday róch ke halás butant, per tarragay wahdá Issáyá
Urshalimá dásht, bale mát o peti sahig nabutant.
44 Awali róchá áyán gwasht balkén gón kárwáná gón ent,
paméshká yakk róchéay menzelá démá shotant. Randá áiay
shóházá dar kaptant o cha wati syád o pajjárókán áiay jostesh
gept.
45 Bale Issáesh ke nadist, per tarretant o áiay shóházá
Urshalimá shotant.
46 Sayomi róchá, áyán Issá mazanén parasteshgáhá dar
gétk ke ódá Sharyatay zánógeráni* nyámá neshtagat o áyáni
habarán gósh dáragá at o cha áyán jost o pors kanagá at.
47 Sajjahén eshkonók cha áiay sarpadi o passawán hayrán
atant.
48 Wahdé Issop o Maryamá á dist, hayrán butant. Mátá gón
áiá gwasht: "Oo mani chokk! Taw chéá gón má chosh kort?
Man o tai pet paréshán butagén o má tará har jágah shóház
kortag."
49 Issáyá passaw dát: "Shomá chéá maná shóház kortag?
Záná, shomá nazántag ke man báyad ent wati Petay kerrá
bebán?"†
50 Bale á Issáay é habarán sarpad nabutant.
51 Issá gón áyán padá Náserahá shot o áyáni parmánbardár
at. Áiay mátá é sajjahén gapp wati delá dáshtant.
52 Issá rodán o cha hekmatá sarréch bayán at o Hodá o
mardománi delá jágah kanán at.

---

§ **2:41 2:41** É aidá Sargwazay Aid paméshká gwashant ke cha Mesriáni chérdastiá Esráiliáni ázátiay wahdá markay préshtag cha Esráili chokkáni koshagá sar gwast.

* **2:46 2:46** Sharyatay zánóger, bezán dini álem o Mussáay Sharyatay zántkár.

† **2:49 2:49** Yá: wati Petay káráni randá bebán.

3

Pákshódi dayókén Yahyáay kolaw
(Mattá 3:1–12; Markás 1:1–8; Yuhanná 1:19–28)

1 Rumay bádsháh, Tiberius Kaysaray bádsháhiay pánzdahomi sál at. Hamá róchán Pontius Piláthus Yahudiahay wáli at o Hirudis Jalilay hákem at. Hirudisay brát Pilipos Eturiahay o Tráhunitisay hákem at o Lisániás Ábiliniay hákem at.

2 Hanná o Kayápá á wahday masterén dini péshwá atant. Hamá róchán Hodáay kolaw gyábáná Zakaryáay bacch Yahyáay sará átk.

3 Yahyá Ordonay kawray kerr o gwaray har jágahá shot o Hodáay kolawi pa mardomán sara kort o gwashti: "Tawbah bekanét o pákshódi* bekanét ke shomay gonáh bakshag bebant."

4 Anchó ke Eshayá Nabiay Ketábá nebeshtah ent:

Gyábáná, kasé gwánka jant:†
"Hodáwanday ráhá tayár bekanét,
Hodáwanday keshkán rást o tachk bekanét.

5 *Sajjahén darag‡porr kanaga bant o*
sajjahén kóh o jomp jahl áraga bant.
Chapp o chóthén ráh tachk kanaga bant o
sajjahén sarkap o érkap hamwár o hamlasun kanaga bant.
6 *Jahánay sajjahén mardom Hodáay dátagén nejátá gendant."*§

7 Wahdé mardom pa pákshódi kanagá dar átkant, Yahyáyá gón áyán gwasht: "Oo syahmárzádagán! Kayá shomárá habardár kortag o gwashtag ke cha áyókén kahr o gazabá tatka kanét?

8 Anchén kár bekanét ke cha áyán záher bebit ke shomá tawbah kortag. Wati delá é hayálá ham mayárét ke Ebráhém may pet ent. Man shomárá gwashán ke Hodá cha é sengán ham pa Ebráhémá chokk o awlád pédá korta kant.

9 Nun tapar tayár ent ke drachkán cha boná begoddhit* o har drachké ke sharrén bara nayárit, goddhag o ásá dawr dayaga bit."

10 Mardomán jost kort: "Gorhá má ché bekanén?"

11 Áiá passaw dát: "Agan kaséá do jámag hast, yakkéá hamá kasá bedant ke áiá nést o agan kasáay kerrá ward o warák hast, áyán ham bahr bekant."

12 Songi† o máliátgir ham pa pákshódiá Yahyáay kerrá átkant. Jostesh kort: "Oo ostád! Má ché bekanén?"

---

* **3:3 3:3** Pákshódiay labz, Yunáni zobáná "baptismah" gwashaga bit o eshiay máná "ápá bokk dayag" yá "gón ápá shódag" ent. † **3:4 3:4** Gwánk janag, bezán tawár kanag, lótháénag. ‡ **3:5 3:5** Darag, bezán wádi, gwatr. § **3:6 3:6** Eshayá Nabiay Ketáb 40:3–5; 52:10. * **3:9 3:9** Goddhag, bezán sendag, borrag, dur kanag. † **3:12 3:12** Song, bezán máliát, thayks.

13 Áiá gwasht: “Cha gisshéntagén máliátá géshter magerét.”
14 Sepáhigán‡ ham cha áiá jost gept: “Má ché bekanén?”
Passawi dát: “Pa zór cha kaséá zarr magerét o kaséay sará
drógén tohmat majanét. Wati mozzay sará gozarán bekanét.”
15 Mardom Hodáay wádah dátagén rakkénókay entezár o
wadárá atant, paméshká hayálesha kort ke balkén Yahyá hamá
Masih ent.
16 Bale Yahyáyá á sajjahénáni passawá gwasht: “Man
shomárá tahná gón ápá pákshódia dayán, bale yakk anchén
kasé áyagi ent ke á cha man zórmandter ent o man áiay
kawshbandáni§ bójagay láhek ham naán. Á shomárá gón Pákén
Ruh o ásá pákshódia dant.
17 Áiá cha pog o palárán* dánay jetá kanag o gisshénagá,
hanshóné† dastá ent. Wati jóháná‡ moshit o dánán ambárá
éra kant, bale pog o palárán anchosha sóchit ke ásesh hechbara
namerit.”
18 Yahyáyá, mardom dega bázén sar o sója kortant o
wasshén mestágay jára jat.
19 Bale wahdé Yahyáyá Jalilay hákem Hirudis wati brátay
pésarigén jan Hirudiaháay sawabá§ o Hirudisay dega sajjahén
radkáriáni sawabá malámat kort,
20 Hirudisá dega gandagén káré ham kort, bezán Yahyái
gept o bandig kanáént.

Issáay pákshódi
(Mattá 3:13–17; Markás 1:9–11)

21 Sajjahénán ke pákshódi kort, Issáyá ham pákshódi kort.
Wahdé Issá dwá kanagá at, hamá wahdá ásmánay dap pach
but o
22 Pákén Ruh kapótéay dróshomá* áiay sará ér átk. Cha
ásmáná tawáré átk: “Taw mani dóstigén Bacch ay, man cha
taw sakk wassh o razá án.”

Issáay béh o bonyád
(Mattá 1:1–17)

23 Issáay omr kamm o gésh si sál at ke mardománi nyámá
wati kári bongéj† kort. Mardománi hayál at ke Issá Issopay
chokk ent. Issop Háliay chokk ent o cha Háliá rand:
24 Mattát, Mattáte Láwi, Láwie Malki, Malkie Yanná, Yannáe
Issop,

---

‡ **3:14 3:14** Sepahig, bezán pawji, arteshi, lashkari. § **3:16 3:16** Kawshband, bezán swásband, swásay band. * **3:17 3:17** Pog o palár, bezán dánay póst o hoshk butagén káh o sabzag. † **3:17 3:17** Hanshón, bezán dáré ke pa dán o pogáni jetá kanagá kármarza bit. ‡ **3:17 3:17** Jóhán, bezán keshárání moshag o dánáni mocch kanagay jágah. § **3:19 3:19** Hirudisá gón wati brátay pésarigén janá sur kortagat. Sharyatá jáez naent ke kasé gón wati zendagén brátay janá sáng o sur bekant (bechár Láwián 18:16). * **3:22 3:22** Dróshom, bezán shekl, surat. † **3:23 3:23** Bongéj, bezán bendát, shoru.

25 Issope Mattátiá, Mattátiáe Ámus, Ámuse Náhum, Náhume
Hasli, Haslie Najjáy,
26 Najjáye Mahat, Mahate Mattátiá, Mattátiáe Shemi,
Shemie Yósék, Yóséke Yódá,
27 Yódáe Yuhanán, Yuhanáne Risá, Risáe Zerubábel,
Zerubábele Shyáltél, Shyáltéle Niri,
28 Nirie Malki, Malkie Addi, Addie Kusám, Kusáme El-
madám, Elmadáme Ér,
29 Ére Yushá, Yusháe Elyázar, Elyázare Yurim, Yurime
Mattát, Mattáte Láwi,
30 Láwie Shamun, Shamune Yahudá, Yahudáe Issop, Issope
Yónám, Yónáme Elyákim,
31 Elyákime Maliá, Maliáe Menná, Mennáe Mattátá, Mattátáe
Nátán, Nátáne Dáud,
32 Dáude Yassi, Yassie Óbayd, Óbayde Buáz, Buáze Salmun,
Salmune Nahshun,
33 Nahshune Aminádáb, Aminádábe Admin, Admine Arni,
Arnie Hesrun, Hesrune Páres, Párese Yahudá,
34 Yahudáe Ákub, Ákube Esák, Esáke Ebráhém, Ebráhéme Térá,
Téráe Náhór,
35 Náhóre Soruj, Soruje Rau, Raue Pálaj, Pálaje Ábér, Ábére
Shálah,
36 Shálahe Kaynán, Kaynáne Arpakshád, Arpaksháde Sám,
Sáme Nuh, Nuhe Lamék,
37 Laméke Metushálah, Metushálahe Hanuk, Hanuke Yáred,
Yárede Mahalálél, Mahaláléle Kenán,
38 Kenáne Énósh, Énóshe Sayt, Sayte Ádam, o Ádam cha Hodáay
némagá ent.

4

Shaytán Issáyá chakkásit
(Mattá 4:1–11; Markás 1:12–13)

1 Issá, Pákén Ruhá sarréch cha Ordonay kawrá per tarret.
Pákén Ruh dém ap gyábáná áiay rahshón* but.
2 Ódá Shaytáná Issá tán chell róchá chakkáset.† Á róchán áiá
hecch waráké nawárt. Wahdé á róch halás butant, gozhnag
but.
3 Shaytáná gwasht: "Agan taw Hodáay Chokk ay, gorhá é
sengá begwash nagané bebit."
4 Issáyá passaw dát: "Pákén Ketábá nebisag butag: *Mardom
tahná pa nán zendaga nabit.*"‡
5 Gorhá Shaytáná á, borzén jágahéá bort o pa yakk damáné
donyáay sajjahén bádsháhi pésh dáshtant o

* **4:1 4:1** Rahshón, bezán rahbar, sarók, rahdarbar. † **4:2 4:2** Chakkásag, bezán ázmáesh kanag, emtehán gerag. ‡ **4:4 4:4** Mussáay Wáz 8:3.

6 gwashti: “Man eshán*i* sajjahén wák§ o ehtiár* o shán o
shawkatá tará dayán, chéá ke é maná dayag butagant o man
harkasá belóthán, dayánesh.
7 Gorhá agan taw maná sojdah bekanay, é sajjahén taiga
bant.”
8 Issáyá passaw dát: *“Pákén Ketábá nebisag butag: wati*
Hodáwandén Hodáay parasteshá bekan o tahná hamáiay hez-
matá bekan.”†
9 Gorhá Shaytáná Issá Urshalimá bort, mazanén
parasteshgáhay borzterén jágahá óshtárént o gwashti: “Agan
taw Hodáay Chokk ay gorhá watá cha edá jahlá dawr beday.
10 Chéá ke nebisag butag:
Hodá pa tai negahpániá wati préshtagán hokma kant‡ o
11 *á tará wati dastáni delá dárant*
ke tai pád dhókéá malaggit.”§
12 Issáyá passaw dát: “Pákén Ketáb chosh ham gwashit:
*Wati Hodáwandén Hodáyá ázmáesh makan.”**
13 Shaytáná, wahdé wati sajjahén chakkás† halás kortant,
Issái pa dega sharterén wahd o móhéá‡ esht o shot.

Cha Náserahá Issáay dar kanag

14 Gorhá Issá gón Pákén Ruhay zór o wáká Jalilá per tarret.
Áiay nám o tawár sajjahén damagá sheng but.
15 Issáyá áyáni kanisaháni§ tahá tálima dát o sajjahén
mardomán á satá kort o sárhát.*
16 Gorhá Issá Náserahá shot, hamódá ke rostag o mazan
butagat. Shabbatay róchá† wati hél o ádatay padá kanisahá
átk. Ódá pa wánagá óshtát.
17 Eshayá Nabiay Ketábesh áiay dastá dát. Anchosh ke áiá
tumár‡ pach kort, hamá bahri dar gétk ke ódá nebeshtah at:
18 *“Hodáwanday Ruh gón man gón ent,*
parchá ke áiá maná rógen per moshtag§
ke garib o nézgárán wasshén mestágé bedayán,
*maná démi dátag ke bandigán ázátiay bashárat*á *bedayán o*
pa kórán bináiay mestágá berasénán,

---

§ **4:6 4:6** Wák, bezán zór, tákat. * **4:6 4:6** Ehtiár, bezán masteri, kodrat, zór. † **4:8 4:8** Mussáay Wáz 6:13. ‡ **4:10 4:10** Zabur 91:11. § **4:11 4:11** Zabur 91:12. * **4:12 4:12** Mussáay Wáz 6:16. † **4:13 4:13** Chakkás, bezán ázmáesh, emtehán. ‡ **4:13 4:13** Móh, bezán wahd, porsat, mókal, wár o gég. § **4:15 4:15** Kanisah, bezán Yahudiáni parasteshgáh. * **4:15 4:15** Sárháyag, bezán satá kanag. † **4:16 4:16** Shabbatay róch hamá Shambeh ent, bezán Yahudiáni kár nakanagay róch. ‡ **4:17 4:17** Tumár hamá ketábána gwashant ke kwahnén zamánagá ták yá póstáni sará nebisag o gerd gerdá patáyag butagant. § **4:18 4:18** Rógen per moshag, bezán pa káréá gechén kanag o wák o twán dayag. Esráiliáni kerrá rógen per moshag bádsháh o mazanén dini péshwáyáni gechén kanagay rasmé butag. “Masihay” labzay máná “rógen per moshtagén” ent.

*zolm ámáchán*berakkénán o*
19 *Hodáwanday rahmatay sálay bashárat*á *bedayán."*†

20 Padá Issáyá tumár pétk, kanisahay hezmatkáray dastá dát o nesht. Kanisahay sajjahén mardom áiay némagá cháragá atant.
21 Issáyá gón áyán gwasht: "Maróchi gón shomay gósh dáragá, Pákén Ketábay é nebeshtahay rásti pakká o sarjam but."
22 Harkasá pa áiá sharrén gwáhié dát o sajjahén mardom cha áiay delkasshén habarán hayrán o habakkah mantant. Gwashtesh: "É hamé Issopay chokk naent?"
23 Issáyá gón áyán gwasht: "Man deljam án shomá é batalá pa mana kárét ke agan taw tabibé ay, gorhá pésará watá dráh bekan. Shomá maná gwashét ke hamá mójezah ke má eshkotag taw Kaparnáhumá kortagant, áyán edá wati shahr o hanként ham bekan."
24 Wati habari démá bort o gwashti: "Shomárá rásténa gwashán, hecch nabi wati shahr o hanként mannaga nabit.
25 Deljam bebét ke Elyás nabiay zamánagá, wahdé tán say sál o némá ásmánay dap band but o sajjahén molká mazanén dhokkálé‡ kapt, Esráilá bázén janózámé hastat.
26 Bale Elyás cha áyán yakkéay kerrá ham ráh dayag nabut, tahná Saydunay damagá Sáreptahay shahrá yakk janózáméay kerrá rawán dayag but.
27 Hamé paymá Elishá nabiay zamánagá Esráilá bázéné garray§ nádráhiá geptagat, bale yakké ham dráh nabut. Tahná Nómán rakket* ke Suriahay mardomé at."
28 Cha é habaráni eshkonagá, kanisahá neshtagén mardom zahr geptant.
29 Pád átkant o Issáesh télánk dayán cha shahrá dar kort o hamá kóhay sará bort ke ódá shahr ábád at, tánke cha kóhay kalánthagá jahlá dawri bedayant.
30 Bale Issá cha mardománi tahá gwast o wati ráhi gept o shot.

Jennay kasshag
(Markás 1:21–28)

31 Randá, Issá Kaparnáhumá shot ke Jalilay damagay shahré o Shabbatay róchá mardomi tálim dátant.
32 Issáay tálimáni gósh dárók cha áiay habaráni eshkonagá hayrán butant, chéá ke áiá gón wák o ehtiár gapp o trána kort.

---

* **4:18 4:18** Ámách, bezán dochár, shekár. † **4:19 4:19** Eshayá Nabiay Ketáb 61:1–2, Láwián 25:10. ‡ **4:25 4:25** Dhokkál, bezán kaht, hoshksáli. § **4:27 4:27** Asligén Yunáni zobánay labz, pa syahgarr o bag o sohrbád o pa dega tahr tahrén pósti nádráhián kár bandaga bit. * **4:27 4:27** Rakkag, bezán neját rasag, bacchag.

33 Kanisahay tahá yakk mardéá ke áiá palitén ruhé, bezán
jenné per at, kukkár kanáná gwasht:
34 "Oo Issá Náseri! Tará may kárá che kár ent? Átkagay ke
márá gár o bégwáh bekanay? Mana zánán taw kay ay, taw
Hodáay gechén kortagén hamá Pákén ay."
35 Issáyá jenn hakkal dát o gwashti: "Wati dapá bedár o é
mardá yalah day!" Jenná mardománi démá á mard zeminá
dawr dát o anchosh dar átk ke á mardá hecch noksáné
naraset.
36 Cha é kárá sajjahén mardom hayrán butant o
watmánwatá gwashtesh: "É chónén habaré? Gón wák o
ehtiáré jennán hokma dant o á ham mardomán yalaha
kanant."
37 Gorhá kerr o gwaray sajjahén jágahán Issáay nám o tawár
sheng but.

Drahbakshi o Hodáay kolaw
(Mattá 8:14–17; Markás 1:29–39)

38 Issá cha kanisahá dar kapt o Shamunay lógá shot.
Shamunay wassig trondén tapéá geptagat. Shamunay lógay
mardomán pa áiay dráh kanagá gón Issáyá dazbandi kort.
39 Issá shot, áiay kashá óshtát o tapi hakkal dát. Áiay tap
sest. Á, damáná pád átk o áyáni hezmat kanagá lagget.
40 Rónenday wahdá, mardomán har dhawlén nádráh Issáay
kerrá áwort o áiá nádrábáni sará dast per mosht o dráh
kortant.
41 Jenn cha bázén mardoméá dar átkant o kukkár kanáná
gwashtesh: "Taw Hodáay Chokk ay." Bale Issáyá hakkal dát
o gappá naeshtant, chéá ke áyána zánt ke á, Masih ent.
42 Wahdé róch but, Issá gestá† o panáhén jágahéá shot. Mar-
dom áiay shóházá atant o wahdé áyán Issá dist, gwashtesh:
"Gón má bejall‡ o márá yalah maday."
43 Issáyá gwasht: "Maná Hodáay bádsháhiay mestág á dega
shahrán ham raséngi ent, chéá ke Hodáyá maná pa hamé
kárá ráh dátag."
44 Gorhá Yahudiahay kanisahán wasshén mestágay jár
janagay kári démá bort.

5

Issáay awali morid
(Mattá 4:18–22; Markás 1:16–20)

† **4:42 4:42** Gestá, bezán yakk kerr, dur. ‡ **4:42 4:42** Jallag, bezán dárag, óshtag, mánag.

1 Yakk róché Issá Genisáretay Mazangwarmay* lambá† óshtátagat o bázén mardomé Hodáay habaráni gósh dáragá áiay chapp o chágerdá mocch at.

2 Áiá gwarmay kerrá do bójig‡ dist. Máhigir cha bójigán ér kaptagatant o wati dám o máhórán shódagá atant.

3 Issá cha hamá bójigán yakkéá ke Shamunayg at, swár but. Gón Shamuná gwashti: "Bójigá cha hoshkiá kammé dur bebar." Randá nesht o cha bójigá mardománi tálim dayagá lagget.

4 Wahdé habari halás kort, gón Shamuná gwashti: "Bójigá gwarmay johlánkián bebar o shomá wati dámán pa máhigay geragá ápá dawr bedayét."

5 Shamuná gwasht: "Wájah! Dóshi má sajjahén shap delsyáhi kasshetag o márá hecch máhig dast nakaptag, bale nun ke taw gwashay, man dámán ápá dawra dayán."

6 Áyán dám ápá dawr dátant o haminchok máhigesh gept ke dám deragi butant.

7 Paméshká, domi bójigay hamkáresh pa komakká eshárah kortant. Á átkant o doén bójig cha máhigá haminkadar porr butant ke gwarmá boddhagi butant.

8 Wahdé Shamun-Petrosá é kár dist, Issáay pádán kapt o gwashti: "Oo Hodáwand! Maná yalah day o beraw, chéá ke man gonahkáré án."

9 Inchok máhigay geragá, Shamun-Petros o áiay sajjahén hamkár hayrán butant.

10 Hamé dhawlá Zebdiay doén chokk Ákub o Yuhanná ke Shamunay sharikdár atant, á ham hayrán butant. Issáyá gón Shamuná gwasht: "Mators! Cha ed o rand máhigay badalá taw mardománi delán shekára kanay."§

11 Padá áyán wati bójig hoshkiá áwortant o wati sajjahén kár o bár yalah dátant o Issáay hamráh butant.

Garray nádráhéay drahbakshi (Mattá 8:2–4; Markás 1:40–45)

12 Dega róché Issá yakk shahréá at. Ódá mardé sará tán pádá garray nádráhiá geptagat. Wahdé Issái dist, dém pa chér kapt o dazbandii kort: "Oo wájah! Agan taw belóthay, maná dráh o palgár* korta kanay."†

---

* **5:1 5:1** Bezán Jalilay Mazangwarm. Mazangwarm, bezán daryáchah. † **5:1 5:1** Lamb, bezán dámon, kerr. ‡ **5:2 5:2** Bójig, bezán lánch, kashti. § **5:10 5:10** Delay shekár kanagay maksad mardomán Hodáay ráhá árag ent. * **5:12 5:12** Palgár, bezán sáp o sallah, bepóleng. † **5:12 5:12** Tawrátá garray nádráh palit o nápák zánag butagant. Agan kasé cha é nájórhiá dráh bebit, dini péshwáéay gwará berawt o hayráté bekant, anchó ke Mussáay Sharyata gwashit.

13 Issáyá wati dast shahárt, dasti per mosht o gwashti:
“Mana lóthán. Dráh o palgár bay!” Hamá daináná mard cha
garrá dráh but.
14 Issáyá hokm dát o kaddhan‡ kort: “É habará gón
hechkasá magwash, bale beraw, watá dini péshwáyá pésh
bedár o pa wati páki o palgáriá hamá korbánigá hayrát bekan
ke Mussáay Sharyatá hokm dátag tánke pa áyán sháhedié
bebit.”
15 Bale Issáay nám o tawár angat ham har jáh sheng o tálána
but o bázén mardomé pa áiay habaráni gósh dárag o wati
nájórhiáni dráh kanáénagá átk o áiay kerrá moccha but.
16 Pa dwá kanagá Issá géshter gyábánána shot.

Lang o mondhén mardéay drahbakshi
(Mattá 9:2–8; Markás 2:1–12)

17 Yakk róché Issá tálim dayagá at. Lahtén Parisi o
Sharyatay ostád ham hamódá neshtagat. Á cha Jalilay o
Yahudiahay sajjahén métagán o cha Urshalimá átkagatant. Pa
nádráháni dráh kanagá Hodáwanday zór o twán gón Issáyá gón
at.
18 Hamá wahdá lahtén mardomá lang o mondhén mardé
tahtéay sará áwort. Áyán báz johd kort ke áiá Issáay démá
byárant,
19 bale cha mardománi báziá, lógay tóká áwortesh nakort.
Paméshká, langén mardesh zort, lógay sará sar kaptant, lógay
saresh thong kort o áesh gón tahtá Issáay démá ér dát.
20 Wahdé Issáyá áyáni imán dist, gwashti: “Oo mani dóst!
Tai gonáh bakshag butant.”
21 Cha Issáay é habará, Parisi o Sharyatay é dega zánóger ke
ódá neshtagatant, pegr kanagá laggetant: “É kay ent ke kopra
kant? Hodáay jendá abédS dega kass gonáhán baksheta
nakant.”
22 Bale Issáyá áyáni delay habar zánt o gwashti: “Shomá
chéá wati delá choshén hayála kárét?
23 Kojám habaray gwashag ásánter ent: ‘Tai gonáh bakshag
butagant,’ yá: ‘Pád á, betarr’?
24 Bale man é habar kort tánke shomá bezánét ke Ensánay
Chokká* é donyáyá gonáháni bakshagay wák o ehtiár hast.”
Padá gón á langá gwashti: “Tará gwashán, pád á, wati tahtá
bezur o lógá beraw.”
25 Hamá daináná, mard sajjahénáni démá pád átk, wati tahti
zort o Hodáyá sepat o satá kanáná lógá shot.

---

‡ **5:14 5:14** Kaddhan, bezán mohrén tákid, hokm. S **5:21 5:21** Abéd (cha), bezán gayr cha. * **5:24 5:24** Dányál nabiá “Ensánay Chokk” pa anchén hastiéá kármarz kortag ke cha ásmáná éra kayt. Issáyá watá “Ensánay Chokk” gwashtag tánke mardom bezánant ke á cha ásmáná átkag o hamá wádah dátagén Masih ent.

26 Sajjahén hayrán o habakkah butant, Hodáesh satá kort
o sárhát o pa torsé gwashtesh: “Maróchi má hayrán kanókén
kár distag.”

Láwiay lóthag
(Mattá 9:9–13; Markás 2:13–17)

27 Randá, Issá dhanná dar átk o Láwi námén songi o
máliátgiré disti ke wati kárgesá neshtagat. Issáyá gwasht:
“Byá, mani randgiriá bekan.”
28 Láwi pád átk o sajjahén chizzi yalah dátant o áiay hamráh
but.
29 Gorhá Láwiá wati lógá Issáay sharapá pormarháhén
mehmánié kort. É mehmániá bázén máliátgir o lahtén dega
mardom ham gón at.†
30 Parisi o áyáni Sharyatay zánógerán gón Issáay moridán
gelag kort o gwasht: “Shomá chéá gón songi o gonahkárán
yakkén wánay sará warét o nóshét?”
31 Issáyá gwasht: “Dráh o salámatén mardomán tabib pakár
naent, nádráhán tabib pakár ent.
32 Man pahrézkáráni gwánk janagá nayátkagán, gonahkáráni
gwánk janagá átkagán ke á tawbah bekanant.”

Róchagay bárawá
(Mattá 9:14–17; Markás 2:18–22)

33 Cha Issáyá jostesh kort: “Yahyáay morid géshter róchaga
bant o dwá kanant. Parisiáni morid ham anchosha kanant,
bale tai morid modáma warant o nóshant.”
34 Issáyá gwasht: “Tán wahdé ke sálónk gón suray
mehmánán gón ent, á pa róchagay dáragá hojj kanaga‡ bant?
35 Bale wahdé kayt ke sálónk cha áyán jetá kanaga bit,
gorhá á róchaga bant.”
36 Issáyá é mesál ham dát: “Hechkas cha nókén pashkéá
thokkoré naborrit o kwahnén pashká paccha najant. Agan á
chosh bekant, gorhá bezán nókén pashki dertag o kwahnén
pashk ham gón nókén paccha dhawldára nabit.
37 Hamé dhawlá, hechkas nókén sharábá kwahnén
mashkán mána nakant, chéá ke nókén sharáb mashká
trákénit. Sharába rechant o mashk ham barbáda bant.
38 Nókén sharáb báyad ent nókén mashká mán kanag bebit.
39 Kasé ke kwahnén sharábay waragá héldár ent, nókén
sharába nawárt. Áiay delá kwahnén sharáb támdárter ent.”

† **5:29 5:29** Bani Esráilián, songi o máliátgirén mardom nádóst atant, chéá ke á Rumay hokumatay kárendah atant o bázénéá pa wati nap o suttá cha mardomán géshén song o bája gept. ‡ **5:34 5:34** Hojj kanag, bezán zór dayag, majbur kanag.

6

Shabbatay róchay ehtiár
(Mattá 12:1–8; Markás 12:23–28)

1 Yakk baré Shabbatay róchá, Issá cha gandomay keshárán
gwazagá at. Áiay morid gandomay hóshagán sendag o gón
wati dastán moshag o waragá atant.
2 Gorhá cha Parisián lahténá gwasht: "Chéá anchén kára
kanét ke Shabbatay róchá rawá naent?"
3 Issáyá passaw dát: "Záná, shomá nawántag, wahdé Dáud o
áiay hamráh gozhnag butant, gorhá Dáudá ché kort?
4 Á, Hodáay Pákén Lógá shot, hamá pákwandhén nagani*
zort o wártant ke áyáni warag tahná pa dini péshwáyán rawá
at. Wati hamráháná ham dáti."
5 Padá Issáyá gón áyán gwasht: "Ensánay Chokk Shabbatay
róchay málek ent."

Mondhén mardéay drahbakshi
(Mattá 12:9–14; Markás 3:1–6)

6 Dega Shabbatay róché, Issá kanisahá shot o mardománi
tálim dayagá goláésh but. Ódá yakk mardé at ke rástén dasti
hoshk o mondh at.
7 Sharyatay zánóger o Parisi Issáyá cháragá atant o yakk
nimónéay shóházá atant ke agan é marday dastá Shabbatay
róchá dráh bekant, gorhá má áiay sará Shabbatay róchá kár
kanagay bohtámá† jata kanén.
8 Issáyá áyáni delay hál o habar zánt o gón hamá mardá
ke dasti hoshk at, gwashti: "Pád á bósht, mardom tará
begendant!" Á mard pád átk o óshtát.
9 Gorhá Issáyá cha mardomán jost kort: "Maná begwashét
ke Shabbatay róchá néki kanag rawá ent yá badi kanag?
Ensánay zenday rakkénag rawá ent yá tabáh kanag?"
10 Gorhá sajjahénáni némagá cháret o gón á mardá gwashti:
"Dastá shahár day!" Áiá anchosh kort o dasti wassh o dráh
but.
11 Sharyatay zánóger o Parisi sakk zahr geptant o
watmánwatá shawr o saláhesh kort ke gón Issáyá ché bekanén.

Dwázdah káseday gechén kanag

12 Hamá róchán Issá pa dwá kanagá kóhá shot o sajjahén
shapá Hodáay bárgáhá dwái kort.
13 Wahdé róch but, áiá morid wati kerrá lótháéntant o cha
áyán dwázdah kas gechén kort o wati kásed náméntant.
14 Áyáni nám esh ant:

---

* **6:4 6:4** Pákwandhén nagan anchén nagan atant ke modám Hodáwanday bárgáhá ér kanagi at o é gappay neshán atant ke Hodá wati mardománi rózirasán ent.
† **6:7 6:7** Bohtám, bezán tohmat.

Shamun ke Issáyá áiay nám “Petros”‡ kort,
Andriás ke Shamunay brát at,
Ákub,
Yuhanná,
Pilipos,
Bartulumá,
15 Mattá,
Tumá,
Halpiay chokk Ákub,
Shamun ke áiay lakab “sarmachár” at,
16 Ákubay chokk Yahudá o
Yahudá Eskaryuti ke randá Issái dróhet§ o dozhmenáni dastá dát.

Nádráháni drahbakshi
(Mattá 4:23–25)

17 Issá gón moridán cha kóhá ér kapt o hamwárén jágahéá óshtát. Cha áiay moridán bázéné ódá at. Cha sarjamén Yahudiahá, cha Urshalimá o cha Sur o Saydunay tayábgwará mardománi mazanén rombé* ham átk o mocch but.
18 É mardom átkant ke áiay habarán gósh bedárant o paméshká ham ke nádráhiesh dráh bebant. Hamá ke jennán nádráh kortagatant, á ham dráh butant.
19 Sajjahén mardomán lóthet ke Issáyá dast bejanant, chéá ke cha áiá anchén zór o twáné dar áyagá at ke sajjahéni dráha kortant.

Bahtáwari o bazhn
(Mattá 5:1–12)

20 Issáyá wati moridáni némagá cháret o gwasht:
“Bahtáwar ét shomá ke garib ét, chéá ke Hodáay bádsháhi shomayg ent.
21 Bahtáwar ét shomá ke annun shodig† ét, chéá ke séra bét.
Bahtáwar ét shomá ke annun gréwán ét, chéá ke kandána bét.
22 Bahtáwar ét shomá, wahdé mardom pa Ensánay Chokkaygi cha shomá naprata kanant o shomárá cha watá sendant o béezzat kanant o shomay námá pa badia gerant.
23 Á róchá shátkámi bekanét o galá bál bebét, chéá ke ásmáná shomay mozz báz ent. Áyáni pet o pirokán ham gón nabián hamé dhawlá kortag.
24 Bale bazhn o apsóz pa shomá ke sér o hazgár ét, chéá ke shomárá ásudagi rasetag.

---

‡ **6:14 6:14** Yunáni zobáná, “petrá” sengén kóh o talárá gwashant o “petros” dhóká gwashant. § **6:16 6:16** Dróhag, bezán hamráhdári nakanag, helápá rawag. * **6:17 6:17** Romb, bezán gróh, thóli. † **6:21 6:21** Shodig, bezán gozhnag.

25 Bazhn o apsóz pa shomá ke annun sérláp ét, chéá ke
shodiga bét.
Bazhn o apsóz pa shomá ke annun kandán ét, chéá ke porsig
o gréwána bét.
26 Bazhn o apsóz pa shomá, wahdé sajjahén mardom
shomárá satá dayant o sárháyant, chéá ke áyáni pet o
pirokán ham gón drógén nabián hamé dhawlá kortag.

Mehr pa dozhmenán
(Mattá 5:38–48; 7:12)

27 Oo mani gósh dárókán! Shomárá gwashán ke wati
dozhmenán dóst bedárét o gón áyán ke cha shomá naprata
kanant, néki bekanét.
28 Hamá ke shomárá baddwáia kanant, pa áyán barkat
belóthét o hamá ke shomárá béezzata kanat, pa áyán nékén
dwá belóthét.
29 Agan kasé tai yakk gobbéa‡ shahmáté jant, wati domi
gobbá ham áiay némagá betarrén o agan kasé tai kabáhá§
pacha gipt, belli tai jámagá ham bárt.
30 Agan kasé cha taw chizzé lóthit, bedayi, agan kasé tai
chizzé bárt, padá malóthi.
31 Gón degarán hamá dhawlá bekanét ke shomá lóthét ke á
gón shomá bekanant.
32 Agan shomá tahná haméyán dóst bedárét ke shomárá
dósta dárant, gorhá shomárá che páedaga rasit? Gonahkár ham
wati dóst dárókán dósta dárant.
33 Agan shomá gón haméyán néki bekanét ke gón shomá
nékia kanant, gorhá shomárá che páedaga rasit? Gonahkár
ham anchosha kanant.
34 Agan shomá tahná haméyán wám bedayét ke ométa
kasshét zortagén wámán dáta kanant, gorhá shomárá che
páedaga rasit? Gonahkár ham gonahkárán pa hamé ométa
wáma dayant ke padá sarjamiá begerantesh.
35 Bale shomá wati dozhmenán dóst bedárét, gón áyán néki
bekanét o bé ométa wámesh bedayét. É dhawlá shomárá
cha Hodáay némagá mazanén mozzé rasit o shomá borzén
arshay Hodáay chokka bét, chéá ke á gón náshogr o badkárén
mardomán ham mehrabán ent.
36 Hamá dhawlá ke shomay ásmáni Pet rahmdel ent, shomá
ham rahmdel bebét.

Ayb o irád magerét

37 Aybgiri makanét o kassá ér majanét ke shomá ér janag
mabét. Kassá mayárig makanét ke mayárig kanag mabét.

‡ **6:29 6:29** Gobb, bezán góznag. § **6:29 6:29** Kabáh, bezán jobbah ke pashkay sarborá gwará kananti.

Degarán pahell kanét o bebakshét tánke pahell kanag o bakshag bebét.
38 Bedayét ke shomárá dayag bebit. Mazanén kayl
o paymánahé porr kanaga bit, dapádap kanaga bit, mán
chenaga bit, sarréch kanaga bit o shomay kotthá réchaga bit,
chéá ke gón har kayléá bedayét, gón hamá kaylá shomárá
dayaga bit."
39 É mesáli ham pa áyán áwort: "Kóré che paymá dega kóréay
rahshóniá korta kant? Har doén kandhá nakapant?
40 Shágerd cha wati ostádá mastera nabit, bale hamá ke
tálimá kámela bit, wati ostáday dhawlá bit.
41 Chéá wati brátay chammay bucchoká* genday, bale wati
chammay bondhá nagenday?
42 Wahdé taw wati chammay bondhá nagenday, chón
wati brátá gwashta kanay: 'Mani brát! Byá tai chammay
bucchoká dara kanán'? Oo doru o dopóstén mardom! Pésará
wati chammay bondhá dar kan, randá tai chamm pacha
bant o wati brátay chammay bucchoká kassheta kanay.

Drachk o drachkay bar
(Mattá 7:17–20; 12:32–35)
43 Hecch sharrén drachk harábén bar o samara nayárit o
na harábén drachk sharrén bar o samara kárit.
44 Har drachk, cha wati bará zánaga bit. Na cha dhangarán†
enjir chenaga bit o na cha dhóloká‡ angur.
45 Sharrén mardom wati delay hazánagay ér kortagén
nékián cha wati dap o zobáná dara kant o sellén mardom
wati delay ambáray ér kortagén gandagián cha wati dap o
zobáná réchit. Chéá ke harché ke delá bit, cha dapá hamá
habar dara kayt.

Báwar o kerd
(Mattá 7:24–27)
46 Wahdé shomá mani habaráni sará amala nakanét, gorhá
chéá maná 'Hodáwand, Hodáwanda' gwashét?
47 Á kas ke mani kerrá kayt o mani habarán gósha dárit o
áyáni sará amala kant, man shomárá pésha dárán ke á kai
paymá ent.
48 Á hamá bánbanday§ dhawlá ent ke pa lógay bandagá
charii* johl borret o bonredi† mohrén kóhéay sará ér kort.
Wahdé hár o héróp átk, hárá gón lógá dhikk wárt bale lógi
soránt nakort, chéá ke mohr o mohkam bandag butagat.

---

* **6:41 6:41** Bucchok, bezán dáray kasánén thokkor, pilláshk. † **6:44 6:44** Dhangar, bezán bétákén konthagi drachk o dár. ‡ **6:44 6:44** Dhólok gyábáni konthagi jarré. § **6:48 6:48** Bánband hamá ent ke lógay bandagá zántkár ent.
* **6:48 6:48** Chari, bezán char, náli, choll, lógay bonreday kandh. † **6:48 6:48** Bonred, bezán lóg yá diwáléay awali o johlterén red.

49 Bale kasé ke mani habarán gósha dárit o áyáni sará amala
nakant, hamá mardomay paymá ent ke lógi bé bonredá bast.
Wahdé hár o héróp átk, hárá gón lógá dhikk wárt, lóg kapt o
pahk tabáh but."

7

Pawji apsaray imán
(Mattá 8:5–13)

1 Wahdé Issáyá gón mardomán wati habar halás kortant,
Kaparnáhumá shot.

2 Ódá, yakk pawji apsaréá hezmatkáré hastat ke apsará áiay
báz kadra kort. Á hezmatkár nádráh at o markig at.

3 Wahdé apsar Issáay bárawá sahig but, áiá Yahudiáni lahtén
kamásh Issáay kerrá ráh dát tánke cha áiá dazbandi bekanant
ke byayt o áiay hezmatkárá dráh bekant.

4 Kamásh Issáay kerrá átkant, sakk báz mennatesh kort o
gwashtesh: "É pawji apsara karzit ke taw pa áiá é kárá
bekanay.

5 Chéá ke may kawmá dósta dárit o may kanisah hameshiá
bastag."

6 Issá áyáni hamráh but o shot. Wahdé lógay nazzikká
rasetant, pawji apsará wati lahtén dóst kásed kort o pa Issáyá
kolawi rawán dát: "Oo Hodáwand! Watá zahmatwár makan.
Mana nakarzán ke taw mani lógá byáay o

7 mani delá man é láhek ham naán ke tai kerrá byáyán. Taw
tahná hokm bekan, mani hezmatkár dráha bit.

8 Chéá ke man ham wati masteráni ehtiáray chérá án o mani
dastay chérá ham sepáhig hast. Agan kaséá hokm begwashán
'beraw,' á rawt o agan kaséá begwashán 'byá,' á kayt. Agan
wati hezmatkárá begwashán 'pelán kárá bekan,' á kanti."

9 Wahdé Issáyá é habar eshkot, hayrán but, démi gón hamá
mocchiá kort ke áiay randá gón at o gwashti: "Shomárá
gwashán, man choshén mohrén imán Esráiliáni tahá ham
nadistag."

10 Wahdé pawji apsaray kásed per tarret o lógá átkant,
distesh ke hezmatkár wassh o dráh ent.

Janózáméay chokkay zendag kanag

11 Dér nagwast ke Issá gón wati morid o dega bázén
mardománi hamráhiá, Náin námén shahréá shot.

12 Wahdé shahray darwázagay nazzikká raset, disti ke
mardom yakk mordagé cha shahrá dhann baragá ant ke
wati janózámén mátay yakkén chokk at. Shahray bázén
mardomé janózámay hamráh.

13 Wahdé Hodáwandén Issáyá á janózám dist, áiay sará sakk
bazzagi but o gwashti: "Magréw."

14 Nazzik átk o janázahi dast per kort, mordagay kópag
dayók óshtátant. Issáyá mordag gwánk jat: "Oo warná!
Man tará gwashán, pád á."
15 Mordag pád átk o nesht o habará lagget. Issáyá á warná
mátárá dát.
16 Sajjahénáni delá torsé nesht o Hodáyá sepat o saná
kanáná gwashtesh: "May kerrá yakk mazanén nabié átkag"
o "Hodá wati kawmay komakk kanagá átkag."
17 Issáay hál sajjahén Yahudiah o kerr o gwaray damagán
sheng but.

Yahyáay kásed
(Mattá 11:2–15)

18 Pákshódi dayókén Yahyáay moridán Yahyá cha Issáay é
sajjahén kárán sahig kort. Gorhá Yahyáyá cha wati moridán
do kas lóthaént o
19 pa jost kanagá Hodáwandén Issáay kerrá dém dátant
ke bárén taw hamá ay ke áyagi at, yá má degaréay ométá
benendén?
20 Á doén Issáay kerrá átkant o gwashtesh: "Márá pákshódi
dayókén Yahyáyá pa é habaray jostá ráh dátag ke bárén taw
hamá ay ke áyagi at, yá pa degaréá rahchár bebén?"
21 Hamá wahdá Issá bázén nájórh o nádráhé dráh kanagá at,
jenniáni jennán kasshagá at o bázén kóréay chammán rozhná
kanagá at.
22 Issáyá passaw dátant: "Harché ke shomá distag o eshko-
tag, berawét Yahyáyá sahig kanét ke kór gendagá ant, lang
tarragá ant, garray nádráh dráh bayagá ant, karr eshkonagá
ant, mordag zendag bayagá ant o garibán wasshén mestág
sar bayagá ent.
23 Bahtáwar hamá ent ke mani sawabá thagal mawárt."

Yahyáay bárawá
(Mattá 11:7–19)

24 Wahdé Yahyáay kásed dar kapt o shotant, Issá gón mar-
domán Yahyáay bárawá gapp o trán kanagá lagget: "Shomá
chónén chizzéay cháragá gyábáná shotét? Kalam o káshéay*
cháragá ke gón gwátay kasshagá é dém o á déma bit?
25 Agan na, gorhá chónén chizzéay cháragá shotét? Anchén
mardéay cháragá shotét ke narm o názorkén póshákí gwará
at? Á mardom ke brahdárén póshák gwará kanant o
hastómandáni dhawlá zenda gwázénant, kalátán neshtagant.
26 Gorhá ódá shomá chónén chizzéay cháragá shotét?
Paygambaréay cháragá? Haw, shomárá gwashán anchénéay
cháragá ke cha paygambarán ham master ent.

* **7:24 7:24** Kásh káhé ke kawráni kash o kerrána rodit.

27 Á hamá ent ke áiay bárawá nebeshtah kanag butag:
Bechár, man wati kásedá cha taw pésar ráha dayán ke tai ráhá
tachk o hamwára kant.
28 Man shomárá gwashán ke hecch mátá choshén chokk
nayáwortag ke cha pákshódi dayókén Yahyáyá master bebit.
Bale Hodáay bádsháhiá, hamá ke cha sajjahénán kaster ent, á
cha Yahyáyá ham master ent."
29 Wahdé Yahyáyá Hodáay paygám áwort, bázén mardoméá
ke áyáni tahá songi o máliátgir ham gón atant Yahyáay dastá
pákshódi kort o é paymá mannet ke Hodá barhakk ent.
30 Bale Parisi o Sharyatay kázián Yahyáay dastá pákshódi
nagept o Hodáay erádahesh pa wat nazort.
31 "Pa é zamánagay mardomán kai meslálá bedayán? Á kai
paymá ant?
32 Á, hamá chokkáni paymá ant ke bázárá neshtagant o
yakdomiá† gwashagá ant:
'Má pa shomá nal jat, bale shomá nách nakort,
má mótk‡ jat, bale shomá nagrét.'
33 Pákshódi dayókén Yahyá átkág, na náni wárt o na sharábi
nóshet o shomá gwashét: 'Jenné per enti,'
34 bale Ensánay Chokk átkag, wárt o nóshit o shomá gwashét:
'Lápi o sharábié, máliátgir o gonahkáráni sangat ent.'
35 Bale dánáiay rástiá hamá záhera kanant ke áiay randgir o
mannóger ant."

Gonahkárén janéné Issáay pádán atra moshit

36 Cha Parisián yakkéá gón Issáyá gwasht ke taw náná gón
man ay. Issá áiay lógá shot o pa waragá parzónagay§ sará
nesht.
37 Á shahrá gonahkárén janéné hastat. Wahdé á sahig
but ke Issá é Parisiay mehmán ent, albástaray* atrdánéay atri
zortant o átk.
38 Issáay poshtá, áiay pádáni nazzikká gréwáná óshtát. Gón
wati arsán Issáay pádi tarr kortant, gón wati mudán hoshki
kortant o chokketant o atri per moshtant.
39 Wahdé á Parisiá ke Issá mehmán kortagat é dist, wati
delá gwashti: "Agan é mard paygambaré butén, allamá
zántagati é janén ke áiá dast per kanagá ent, kay ent o chónén
gonahkáré."
40 Issáyá gwasht: "Oo Shamun! Maná gón taw yakk habaré
hast." Áiá gwasht: "Ji ostád, begwash!"

---

† **7:32 7:32** Yakdomi, bezán yakdegar, yakk o domi. ‡ **7:32 7:32** Mótk: Pa mordagá peryát o zári, gréwag o zár janag. § **7:36 7:36** Parzónag, bezán soprah, kopár. * **7:37 7:37** Albástar narmén sengé.

41 Issáyá gwasht: “Mardéá do wámdár hastat, yakké panch
sad dinár o domi panjáh dinárá wámdár at,
42 bale á doénán pa wámáni dayagá hecch néstat, paméshká
wám dayóká áyáni wám bakshetant. Nun cha á doénán
kojámiá wám dayók géshter dósta bit?”
43 Shamuná passaw dát: “Mani hayálá, hamá ke áiay wám
géshter atant.” Issáyá passaw dát: “Taw sharr gwasht.”
44 Gorhá Issáyá janénay némagá chakk tarrént o gón
Shamuná gwashti: “É janéná genday? Man tai lógá átkán, taw
maná pádáni shódagá trampé áp nadát, bale é janéná mani
pád gón wati arsán tarr kort o gón mudán hoshk kortant.
45 Taw maná nachokket, bale é janén cha mani rasagá tán
é wahdi yappaymá mani pádán chokkagá ent.
46 Taw mani sará rógen per namosht, bale áiá mani pádán
atr per mosht.
47 Paméshká tará gwashán ke é janénay bázén dóstiay sawab
esh ent ke eshiay bázén gonáhé bakshag but, bale á ke dóstii
kamter ent, hamá ent ke bakshetagén gonáhi kamter ant.”
48 Gorhá gón janéná gwashti: “Tai gonáh bakshag butant.”
49 Bale é dega mehmán gón yakdegará gwashagá laggetant:
“É kay ent ke mardománi gonáhán ham bakshit?”
50 Nun Issáyá gón á janéná gwasht: “Tai imáná tará rakként,
pa wasshi o salámati beraw.”

8

Gón Issáyá janénáni hamráhi

1 Randá, Issá shahr pa shahr o métag pa métaga tarret
o pa mardomán Hodáay bádsháhiay mestágay jária jat. Áiay
dwázdahén kásed hamráh atant.
2 Lahtén janén ham ke Issáyá áyáni jenn kasshetagatant o
cha nádráhián dráh kortagatant, gón áyán gón atant. Cha áyán
yakké Maryam at, ke Magdaliniesha gwasht o Issáyá cha áiá
hapt jenn kasshetagat.
3 Dega yakké Yuánah at ke áiay lógwájah Huzá, Hirudis
bádsháhay kalátay kárendaháni master at. Yakké Susanah at
o dega báz janén atant ke cha wati zarr o málán Issá o áiay
moridán komakk kanagá atant.

Tohm chandhagay mesál
(Mattá 13:1–17; Markás 4:1–12)

4 Cha har shahrá mardom Issáay kerrá pédák atant. Wahdé
bázén mardomé átk o mocch but, Issáyá pa darwar* o mesál
gón áyán gwasht:

* **8:4 8:4** Darwar, bezán matth, mesál, paym, dhawl.

5 “Dehkáné wati tohmáni chandhagá shot. Tohmáni chandhagay wahdá kammé tohm ráhay sará retk ke pálapásh butant o báli morgán chet o wártant.

6 Kammé tohm dhal o dhókáni tahá retk. Á rostant bale zutt gimmort† o hoshk butant, chéá ke zeminá namb néstat.

7 Kammé tohm cherekk o dhangaráni tahá retk, hórigá rostant bale cherekkán tohm rodagá naeshtant.

8 É dega tohm sharrén zeminá retkant o sharr rost o mazan butant o sad sari hóshag o baresh dát.” É mesálay gwashagá rand Issáyá pa borztawári gwasht: “Harkasá pa eshkonagá gósh per, beshkont.”

9 Issáay moridán cha áiá é mesálay máná jost kort.

10 Áiá passaw dát: “Hodáyá é zánt shomárá dátag ke ásmáni bádsháhiay rázán sarpad bebét, bale pa á dega mardomán hoshkén darwar o mesál ant, tánke:

‘á bechárant, bale magendant
beshkonant, bale sarpad mabant.’

11 É mesálay máná esh ent: Tohm Hodáay habar ant.

12 Ráhay sará retkagén tohmáni máná hamá mardom ant ke Hodáay habarán eshkonant, bale Shaytána kayt o cha áyáni delá Hodáay habarán dara kant ke chó mabit á báwar bekanant o berakkant.

13 Dhal o dhókén zeminay retkagén tohmáni máná hamá mardom ant ke Hodáay habarána eshkonant o pa gal o wasshia mannant, bale Hodáay habar áyáni delá risshag o wandhála‡ najanant. Kammé wahdá wati imánay sará óshtant, bale ázmáesh o chakkásay wahdá poshtá kenzant.

14 Cherekk o dhangaráni tahá retkagén tohmáni máná hamá mardom ant ke Hodáay habarán eshkonant, bale zenday janjál o zarr o mál o aysh o nóshán mána gisshant o bar o samara nayárant.

15 Bale sharrén zeminá retkagén tohmáni máná hamá mardom ant ke Hodáay habarán gósha dárant o pa setk o del o pákén niyaté áyáni sará amala kanat o pa sabr bar o samara kárant.

Cherágay mesál
(Markás 4:21–25)

16 Kasé ke cherágá róka kant, darpéay chérá chéria nadant yá tahtéay chérá éria nakant. Rókén cherágá cherágdáná éra kanant, tánke harkas ke lógá kayt áiay rozhná begendit.

17 Chéá ke hecch choshén chérén chizzé nést ke záher mabit o hecch choshén rázé nést ke zánag o áshkár kanag mabit.

† **8:6 8:6** Gimmorag, bezán hoshk tarrag, napasgir bayag. ‡ **8:13 8:13** Wandhál, bezán hondhál, risshag o rótag.

18 Paméshká shomá hozzhár bét o bezánét ke che paymá eshkonét. Kaséá ke chizzé hast, áiá géshter dayaga bit o kaséá ke nést, bale gomána kant ke hasti, cha áiá hamá ham pach geraga bit."

Issáay mát o brát
(Mattá 12:46–50; Markás 3:31–35)

19 Padá Issáay mát o brát áiay gendagá átkant, bale cha mardománi bázén mocchiá áiay nazzikká átkesh nakort.
20 Issáesh hál dát ke "Tai mát o brát pa tai gendagá dhanná óshtátagant."
21 Issáyá darráént: "Mani mát o brát hamá ant ke Hodáay habarán gósha dárant o áyáni sará amala kanant."

Tuppánay érmóshS kanag
(Mattá 8:23–27; Markás 4:35–41)

22 Yakk róché Issáyá gón moridán gwasht: "Byáét gwarmay á dastá rawén." Bójigá swár butant o ráh geptant.
23 Wahdé bójig rawagá at, Issá wáb kapt. Anágat syahgwátéá sar kort o tuppán but o bójig cha ápá porr bayagi at. Áyáni zend hataray tahá at.
24 Morid Issáay gwará shotant, cha wábá pád kort o gwashtesh: "Wájah, oo wájah! Má meragá én." Á, cha wábá pád átk o tuppán o mastén daryái hakkal dátant. Gwát kapt o tuppán érmósh but.
25 Áiá gón wati moridán gwasht: "Shomay imán kojá shot?" Moridán cha é ajabén kárá torset o bah mantant o cha yakdomiá jostesh gept: "É chónén mardomé ke gwátá o ápá hokma dant o á ham áiay hokmá mannant."

Jenniéay drahbakshi
(Mattá 8:28–32; Markás 5:1–20)

26 Gorhá Gerásiáni* molká rasetant ke Jalilay damagay dém pa démá, mazangwarmay á dastá ent.
27 Wahdé Issá cha bójigá ér kapt o hoshkiá átk, cha shahray mardomán yakké ke jennán geptagat, gón áiá dochár kapt.† Cha bázén wahdéá áiá pocch gwará nakortagat o lógéá naneshtagat, kabrestáná kaptagat.
28 Wahdé áiá Issá dist, kukkáré jati, áiay pádán kapt o gón borztawári gwashti: "Issá, oo borzén arshay Hodáay Chokk! Tará gón man che kár ent? Cha taw dazbandia kanán ke maná azáb maday."

S **8:21 8:22** Érmósh, bezán árám, hámósh.
* **8:26 8:26** Lahtén daznebeshtá átkag: "Gadáriáni". Anchosh band 37ay tahá.
† **8:27 8:27** Dochár kapag, bezán dhikk warag, yakdegará gendag.

29 Áiá paméshká chosh gwasht ke Issáyá jenn hokm dátagat
ke é mardá yalah beday. É mard pésará ham báz randá jenná
geptagat, mardomán áiay dast o pád pa zamzil mohr basta-
gatant o ger o dár kortagat, bale mardá zamzil próshtagatant
o jenná mard kasshán kortagat o gyábáná bortagat.
30 Issáyá cha áiá jost kort: "Tai nám kay ent?" Áiá passaw
dát: "Mani nám lashkar ent," chéá ke bázén jenné áiay badaná
potertagat.
31 Jennán Issá mennat kort: "Márá johlén tahtarunay‡
chátá rawagay hokmá maday."
32 Hamódá kóhdémá hukkáni mazanén ramagé charagá at.
Jennán Issáyá mennat kort: "Márá bell ke é hukkáni jesmá
poterén." Issáyá ejázat dátant.
33 Jennán á mard yalah dát o hukkáni jesmá potertant o
hukkáni ramag cha kóhdémá jahlagá tachán but o gwarmá
kapt o mort.
34 Gón é káray gendagá hukkáni chárénók tacháná shotant
o shahr o métagesh hál dátant.
35 Mardom shotant ke gón wati chammán begendant.
Issáay kerrá átkant o hamá mardesh dist ke jennán yalah
kortagat. Á Issáay pádáni démá neshtagat, pocch o póshá ki
gwará at o hósh o sár at. Nun mardománi delá tors kapt.
36 Á ke wat chamdistén sháhed atant, á dega mardomesh
hál dátant ke é jenni chónoká dráh butag.
37 Gerásiáni molkay sajjahén mardomán gón Issáyá
dazbandi kort ke cha may molká dar á o beraw, chéá ke
áyán sakk torset. Paméshká Issá bójigá swár but o shot.
38 Hamá mardá ke Issáyá áiay jenn kasshetagatant, gón
Issáyá dazbandi kort ke maná bar gón. Bale Issáyá á mard
per tarrént o gwashti:
39 "Lógá beraw o wati mardomán hál day ke Hodáyá gón
taw chónén káré kortag." Á mard shot o sarjamén shahrá jári
jat ke Issáyá gón man ché kortag.

Janénéay drahbakshi o jenekkéay zendag kanag
(Mattá 9:18–26; Markás 5:21–43)

40 Wahdé Issá per tarret, rombé mardomá wasshátk kort,
chéá ke sajjahén áiay rahchár atant.
41 Hamá wahdá Yáerus námén mardé ke kanisahay master
at, Issáay kerrá átk, áiay pádán kapt o mennati kort ke mani
lógá byá.
42 Chéá ke áiay yakkén jenekk ke omri dwázdah sálay kesásá
at, markig at. Wahdé Issá áiay lógay némagá rawagá at,
mardománi mocchi áiay chakká kapán at.

‡ **8:31 8:31** Tahtarun, bezán jahandam, dózah.

43 Hamódá yakk janéné hastat ke dwázdah sál at áiay hón
pach at. Hechkasá ham á dráh kort nakortagat.§
44 Hamá janén Issáay poshti némagá átk o áiay kabáhay lambi
dast jat o hamá daméná hóni band but.
45 Gorhá Issáyá gwasht: "Kayá maná dast jat?" Wahdé
hechkasá namannet, Petrosá gwasht: "Wájah! Mardomán
tará angerr kortag* o tai chakká kapán ant."
46 Bale Issáyá padá gwasht: "Allamá kaséá maná dast per
kort, man máret† ke wák o twáné cha man dar átk."
47 Wahdé janéná zánt ke é habar chér dayaga nabit, larzáná
átk o Issáay pádán kapt. Áiá sajjahénáni démá gwasht ke man
chéá Issá dast jatag o chón hamá daméná cha wati nádráhiá
wassh butagan.
48 Issáyá gwasht: "Oo mani jenekk! Tai iméná tará dráh
kort, pa wasshi o salámati beraw."
49 Issá angat habará at ke cha kanisahay masteray lógá
mardomé átk o Yáerusi hál dát ke tai jenekk mortag o nun
ostádá géshter delsyáh makan.
50 Issáyá é habar eshkot o gón Yáerusá gwashti: "Mators,
bass báwar kan, tai jenekk dráha bit."
51 Wahdé Issá Yáerusay lógá raset, áiá Petros, Yuhanná, Ákub
o hamá jenekkay pet o mátá abéd, dega hechkas hamráhiay
ejázat nadát.
52 Sajjahén mardom gréwag o mótk áragá atant. Bale áiá
gwasht: "Magréwét. Á namortag, wáb ent."
53 Áyán Issáay sará kandet, chéá ke zántesh ke jenekk
mortag.
54 Issáyá jenekkay dast gept o gón borzén tawáré gwashti:
"Oo mani chokk! Pád á."
55 Jenekkay sáh per tarret o á hamá daméná pád átk. Issáyá
hokm dát: "Chokká warag bedayét."
56 Chokkay mát o pet hayrán o habakkah mantant, bale
Issáyá kaddhan kortant ke é habará gón hechkasá makanét.

9

Dwázdahén kásedáni ehtiár
(Mattá 10:5–15; Markás 6:7–13)

1 Issáyá dwázdahén kásed lótháéntant, áyáná sajjahén jennáni
kasshag o nájórhiáni dráh kanagay wák o ehtiári dát o
2 pa Hodáay bádsháhiay jár janag o nádráháni drah kanagá
ráhi dátant.

§ **8:43 8:43** Lahtén daznebeshtá ham átkag: Áiá wati sajjahén zarr pa wati dawá o darméná harch kortagatant. * **8:45 8:45** Angerr kanag, bezán chapp o chágerdá gerag, Arabi o Pársiá "moháserah". † **8:46 8:46** Márag, bezán samá bayag, mahsus kanag.

3 Gwashti: “Pa wati saparáhecch chizz mazurét gón, na
asáé, na lót* o turagé†, na nán o tóshag, na zarr o na géshén
jámagé.
4 Wahdé lógéá rawét, tán shahray yalah dayagá hamá lógá
bemánét.
5 Agan mardom shomárá wasshátka nakanant, cha áyáni
shahrá dar áét o dar áyagay wahdá wati pádáni danz o
hákán hamódá bechandhét tánke áyáni helápá sháhedi bebit
ke shomá Hodáay kolaw pa áyán sar kortag.”
6 Gorhá Issáay morid dar kapt o métag pa métag har
jáh, wasshén mestágesh pa mardomána rasént o nádráhén
mardomesh dráha kortant.

Hirudisay paréshání
(Mattá 14:1–12; Markás 6:14–29)

7 Wahdé Jalilay hákem Hirudis é sajjahén habar o hálán
sahig but, paréshán o takánsar‡ but, chéá ke lahtén mar-
dom Issáay bárawá gwashagá at ke Yahyá ent ke padá cha
mordagán zendag butag.
8 Dega lahtén gwashagá at ke Elyás nabi záher butag, o dega
lahtén gwashagá at ke cha péshi zamánagay paygambarán
yakké ke padá zendag butag.
9 Gorhá Hirudisá gwasht: “Yahyáay sar wa man borretag,
nun é kay ent ke áiay bárawá man é dhawlén hál eshkonagá
án?” Á pa Issáay gendagá hodónák§ at.

Panch hazár mardomá warák dayag
(Mattá 14:13–21; Markás 6:30–44; Yuhanná 6:1–14)

10 Wahdé Issáay kásed cha wati saparáper tarret o átkant,
wati kortagén káráni hálesh Issáyá sar kort. Gorhá Issáyá á
gón wat hamráh kortant o Bayt-Saydá námén shahréá shot
tánke á cha mardomán dur o gestá bebant.
11 Bale wahdé mardom sahig butant, áiay hamráh butant.
Issáyá á wasshátk kortant, Hodáay bádsháhiay bárawá sar o sój
dátant o nádráhén mardomi ham wassh o dráh kortant.
12 Rónenday wahdá dwázdahén kásed átkant o gwashtesh:
“Nun é mardomán ráh day ke é kash o gwaray métag o
bázárán berawant o pa wat warag o wapsagay band o bast
bekanant, chéá ke má edá gyábanéá én.”
13 Bale Issáyá gwasht: “Shomá wat eshán warák bedayét.”
Áyán passaw dát: “May kerrá panch nagan o do máhigá abéd
dega hecch nést. Taw ché gwashay, má berawén o pa é
sajjahén mardomán warák begerén?”

---

* **9:3 9:3** Lót sapari péleké ke chizzi mána kanant o kópagái kanant. † **9:3 9:3** Turag, bezán pélek, lót, pélag. ‡ **9:7 9:7** Takánsar, bezán kasé ke pegri gerept o janjálá kaptag, sarbatag, sargardán. § **9:9 9:9** Hodónák, bezán wáhagdár, armáni, lóthók, delmánag.

14 Cha á mardomán kesás panch hazár mardén atant.
Issáyá gón moridán gwasht: "Mardomán panjáh panjáhay
thóliá benádénét."
15 Moridán anchosh kort o sajjahén nádéntant.
16 Issáyá panchén nagan o doén máhig zortant o ásmánay
némagá cháret, Hodáay shogri gept o padá nagan o máhigi
chondh chondh kort o moridáni dastá dátant ke mardománi
sará bahresh kanét.
17 Sajjahénán sérá wárt o angat cha sar átkagén chondhán
dwázdah sapt* porr but.

Petrosay gwáhi
(Mattá 16:13–28; Markás 8:27–33)
18 Yakk róché Issá tahnáiá dwá kanagá at o bass morid gón
áiá gón atant. Cha moridán josti kort: "Mardom mani bárawá
ché gwashant, man kay án?"
19 Áyán passaw dát: "Lahténa gwashit taw pákshódi dayókén
Yahyá ay o lahténa gwashit taw Elyás nabi ay. Dega lahténa
gwashit ke taw cha pésarigén zamánagay á dega nabián yakké
ay o padá zendag butagay."
20 Áiá jost kort: "Shomá wat mani bárawá ché gwashét, man
kay án?" Petrosá passaw dát: "Taw Hodáay ráh dátagén hamá
Masih ay."

Wati markay bárawá Issáay awali péshgói
21 Bale Issáyá á hokm dátant ke "É habará gón hechkasá
magwashét."
22 Gwashti: "Ensánay Chokk báyad ent bázén sakki o
sórié† besaggit‡. Kawmay kamásh, mazanén dini péshwá o
Sharyatay zánóger allamá áiá namannant o kósháréнant o
sayomi róchá á padá zendaga bit."

Issáay randgiri
(Mattá 10:38–39; 16:28; Markás 8:34—9:1)
23 Issáyá sajjahén mardom gwashtant: "Agan kasé lóthit
mani randgiriá bekant, wati delay lóth o wáhagán§ bekoshit o
har róch wati jenday salibá baddhá bekant* o mani randgiriá
bekant.
24 Chéá ke harkas ke wati sáhay rakkénagay johdá kant, gária
dant o harkas ke mani háterá wati sáhá nadra kant, rakkéniti.
25 Agan yakkéá sajjahén donyá berasit bale wati sáhá gár
bedant, gorhá áiá che páedaga rasit?

---

* **9:17 9:17** Sapt, bezán sabad, mazanén challi, sáchi. † **9:22 9:22** Sakki o sóri, bezán janáli, taklip. ‡ **9:22 9:22** Saggag, bezán bardásht kanag. § **9:23 9:23** Wáhag, bezán lóth, talab. * **9:23 9:23** Salib baddhá kanagay maksad Issáay wáhagáni purah kanag ent.

26 Agan kasé cha man o mani habarán sharmendag bebit,
gorhá Ensánay Chokk ham á wahdi ke gón watig o ásmáni
Petayg o pákén préshtagáni shán o shawkatá é jaháná padá
kayt, cha áiá sharmendaga bit.
27 Bale man shomárá rásténa gwashán, edá lahtén mardom
óshtátag ke tánke Hodáay bádsháhiá magendant, é namerant."

Issáay dém o dróshomay drapshnáki
(Mattá 17:1–9; Markás 9:2–9)

28 Cha é habarán kesás hasht róchá rand Issáyá Petros o
Yuhanná o Ákub hamráh kortant o pa dwáyá kóhéay sará shot.
29 Wahdé Issá dwá kanagá at, áiay démay rang badal but o
poshákі sakk espét but o drapshagá† laggetant.
30 Yakk anágat do mardom záher but o gón Issáyá habar
kanagá laggetant. Yakké Mussá at o domi Elyás.
31 Á doén gón shán o shawkaté záher butant o Issáay markay
bárawá habaresh kort ke allamá Urshalimá bayagi at.

32 Petros o áiay hamráh Yuhanná o Ákub kóchandhagá
atant, bale wahdé sharriay sará ágah butant, Issáay shán o
shawkatesh dist o gón áiá doén oshtátagén mardomesh ham
distant.
33 Wahdé á doén Issáyá roksat kanag o rawagá atant,
Petrosá gwasht: "Wájah! May edá bayag sakk sharr ent,
bell ke má say sáheg o kápára‡ bandén, yakké pa taw, yakké
pa Mussáyá o yakké pa Elyásá." Petrosá wat nazánt ke ché
gwashagá ent.

34 Petros angat habará at ke jambaré§ átk o áyáni sará sáhél
but. Wahdé jambar áyáni sará sáhél but, moridán torset.
35 Cha jambará tawáré átk: "É mani Bacch ent ke man
gechén kortag, eshiay habarán gósh bedárét."
36 Tawáray eshkonagá rand moridán Issá éwaká dist. Áyán
é sargwast wati delá dásht o á wahdá wati distagénesh gón
hechkasá nagwasht.

Jenni bachakkéay drahbakshi
(Mattá 17:14–18; Markás 9:14–27)

37 Domi róchá wahdé Issá o sayén morid cha kóhá ér átkant,
mardománi mazanén mocchié átk o gón Issáyá dochár kapt.
38 Cha mocchiay nyámá mardéá kukkár kort o gwasht: "Oo
ostád! Gón taw dazbandia kanán, mani bachakká bechár,
mani yakkén chokk ent.

† **9:29 9:29** Drapshag, bezán shahm janag, jalashkag. ‡ **9:33 9:33** Kápár, kápar, kapar. § **9:34 9:34** Jambar, bezán abr.

39 Jenné anágat mani chokká gipt o zhámbalénit* o hamá damáná chokk ják o kukkára kant o gajj o kapa bit. Áiá sakk kamm yalaha dant o áiá némjána kant.
40 Man gón tai moridán dazbandi kort ke é jenná bekasshét, bale áyán kasshet nakort."
41 Issáyá gwasht: "Oo bébáwar o gomráhén nasl o padréch! Man tán kadéná gón shomá bemánán o shomárá besaggán? Chokká edá byár."
42 Wahdé chokk pédák at, jenná zhámbalént o dhagárá jat. Issáyá jenn hakkal dát, chokk dráh kort o petay dastá dát.
43 Sajjahén mardomán Hodáay shán dist o hayrán o habakkah butant.

Issáay markay domi péshgói
(Mattá 17:22–23; Markás 9:30–32)

Wahdé sajjahén mardom cha Issáay mójezahán hayrán atant, áiá gón wati moridán gwasht:
44 "Mani é habarán pa sharri delgósh kanét, Ensánay Chokk mardománi dastá dayaga bit."
45 Bale morid áiay é habará sarpad nabutant, chéá ke pa áyán ramz o rázé at. Cha Issáyá jost kanagesh ham torset.

Mazani
(Mattá 18:1–5; Markás 9:33–37)

46 Issáay morid watmánwatá é gappay sará dapjáká laggetant ke may tahá masterén mardom kay ent?
47 Issáyá áyáni delay habar zánt o yakk kasánén chokké wati kashá óshtárént o
48 gón moridán gwashti: "Harkas ke pa mani námá é kasánén chokká wasshátka kant o sharapa dant, bezán á maná sharapa dant. Harkas ke maná sharapa dant, áiá ham sharapa dant ke maná ráhi dátag, chéá ke shomay master hamá ent ke watá cha sajjahénán kastera zánt."

Á ke shomay heláp naent, shomay némagá ent
(Markás 9:38–40)

49 Yuhannáyá gón Issáyá gwasht: "Wájah! Má yakk mardé dist ke tai námay sará mardománi jennán kasshagá at, bale má naesht, chéá ke á cha má naat."
50 Issáyá gwasht: "Na, é kárá makanét, chéá ke agan kasé shomay heláp naent shomay némagá ent."

Sámeriáni namannag

51 Wahdé Issáay chest bayag o ásmáná rawagay wahd nazzikk but, gón deljamén shawré dém pa Urshalimá ráh gept.

---

* **9:39 9:39** Zhámbalénag, bezán chizzéay gerag o pa trondi soránag o larzénag.

52 Bale cha wat pésar lahtén kásedi ráh dát. Á shotant o
Sámeriáni métagéá rasetant tánke cha áiay áyagá pésar pa áiá
tayári bekanant.
53 Bale óday mardomán Issá wasshátk nakort chéá ke á
Urshalimá rawagá at.†
54 Wahdé Issáay morid Ákub o Yuhanná cha é hálá sahig
butant, gwashtesh: "Oo Hodáwand! Taw razá dayay má cha
Hodáyá belóthén ke cha ásmáná ásé ráh bedant o eshán hák o
por bekant?"
55 Bale Issáyá chakk tarrént o hakkal dátant.‡
56 Randá gón wati moridán, dega métagéá shot.

Kay Issáay morid buta kant?
(Mattá 8:19–22)

57 Issá o áiay morid ráhá rawagá atant. Mardéá gwasht:
"Har jáh ke taw raway, man tai randgiriá kanán."
58 Issáyá gwasht: "Róbáhán hóndh hast o báli morgán
kodóh§, bale Ensánay Chokká pa saray ér kanagá hecch jágah
nést."
59 Issáyá gón dega mardéá gwasht: "Byá, mani randgiriá
bekan." Bale áiá passaw dát: "Oo wájah! Maná ejázat beday
ke pésará berawán o wati petá kabr o kapan bekanán."
60 Issáyá gwasht: "Bell ke mordag wati mordagán wat kabr
o kapana kanant, taw beraw o Hodáay bádsháhiay wasshén
mestágá pa mardomán sar kan."
61 Degaréá gwasht: "Oo wájah! Man tai randgiriá kanán,
bale maná bell ke pésará wati lógay mardomán roksat
bekanán."
62 Issáyá áiay passawá gwasht: "Á kas ke nangár kanagay
wahdá poshtá chárit, Hodáay bádsháhiay hezmatkáriay láhek
naent."

10

Pa haptádén moridán Issáay sar o sój
(Mattá 10:1–15; Markás 6:7–13)

1 Eshiá rand Hodáwandén Issáyá dega haptád* morid
gechén kort o hamá shahr o métagán ke rawagi at, cha wat
pésar, do doá ráhi dátant o

† **9:53 9:53** Urshalim, Yahudiáni pákén shahr at, bale Sámerián Urshalim pákén shahré namannet. ‡ **9:55 9:55** Lahtén daznebeshtá átkag: Issáyá gésh kort: "Shomá nazánét gón kojám ruhá hamgranch ét. Chéá ke Ensánay Chokk pa mardománi gár o gomsár kanagá nayátkag, pa áyáni rakkénagá átkag." § **9:58 9:58** Kodóh, bezán kodám, báli morgay lóg. * **10:1 10:1** Lahtén daznebeshtá "haptád o do" átkag. Anchosh band 17ay tahá.

2 gón áyán gwashti: “Keshár báz ent bale ronók† kamm,
paméshká gón keshára y wáhondá‡ dazbandi bekanét ke pa
wati keshárán ronók dém bedant.
3 Berawét, man shomárá rawána dayán, bale shomá an-
chosha bét ke gorkáni nyámá gwarag§.
4 Wati sát o sapará gón wat na zarturag* o lót o pélek†
bezurét o na chawatth. Ráhá, gón kassá tayárjórhi makanét.
5 Har lógéá ke rawét awalá begwashét: ‘É lógay mardom
émen bátant’.
6 Cha á lógay mardomán agan kasé émeniay lóthók ent,
shomay nékdwáiay barkatá áiá émenia rasit o agan na, é émeni
shomay jendá rasit.
7 Hamá yakkén lógá bedárét o lóg pa lóg marawét. Harché
ke shomárá pa waragá dátesh, bwarét o benóshét, chéá ke kár
kanók wati rózigay hakdár ent.
8 Har shahréá ke rawét o á shahray mardom shomárá
wasshátka kanant, gorhá harché ke pa waragá kárant, bwarét.
9 Á shahray nádráhán dráh kanét o mardomán begwashét
ke Hodáay bádsháhi shomay kerrá átkag o sar butag.
10 Bale agan shahréá shotét ke á shahray mardomán
shomárá wasshátk nakort, gorhá cha ódá dar áét o hamá
shahray rahsarán harkasá ke gendét, áiá begwashét:
11 ‘Shomay shahray hamá danz ke may pádán per buta-
gant, máesh hamedá chandhén, tánke é danz shomay helápá
sháhedi bedayant. Bale bezánét ke Hodáay bádsháhi átkag o
sar butag.’
12 Shomárá gwashán, jost o porsay róchá, á shahray sezá
cha Sodumay sezáyá gantera bit.

Bazhn o apsóz
(Mattá 11:20–24)

13 Bazhn o apsóz pa shomá, oo Korázinay mardomán!
Bazhn o apsóz pa shomá, oo Bayt-Saydáay mardomán!
Hamá mójezah ke man shomárá pésh dáshtagant, agan Sur o
Saydunay shahrán pésh bedáshténant, gorhá óday mardomán
hamá damáná wati gonáháni pashómániay póshák gwará
kortagat o poráni sará neshtagatant.
14 Jost o porsay róchá, shomay sezá cha Sur o Saydunay
sezáyá gantera bit.
15 Oo Kaparnáhumay mardomán! Shomá chest kanag o
ásmáná baraga bét? Hechbar! Mordagáni jaháná sarshakuna
bét.

† **10:2 10:2** Ronók, bezán hamá ke keshárá borrit o moccha kant. ‡ **10:2 10:2** Wáhond, bezán málek, hodábond. § **10:3 10:3** Gwarag, bezán kasánokén espétpas, gwark. * **10:4 10:4** Zarturag, bezán hamá pélek yá turag ke zarri mána kanant. † **10:4 10:4** Pélek, bezán turag, lót, pélag.

16 Agan kasé shomay habarán gósh bedárit, á mani habarán ham gósha dárit. Harkas shomárá namannit, á maná ham namannit o hamá ke maná namannit, áiá ham namannit ke maná ráhi dátag."
17 Issáay haptádén morid pa galé per tarretant o gwashtesh: "Oo Hodáwand! Tai námay barkatá jenn ham may hokmá mannant."
18 Issáyá darráént: "Man Shaytán dist ke gerókéay dhawlá cha ásmáná kapt.
19 Man shomárá hamá ehtiár dátag ke már o zummán o dozhmenay sajjahén wák o kodratá lagatmál bekanét. Hecch chizz shomárá táwán dáta nakant.
20 Bale pa eshiá gal mabét ke jenn shomay hokmána mannant, pa eshiá gal bebét ke shomay nám ásmáná nebisag butag."

Issáay shádmáni
(Mattá 11:25–27; 13:16–17)

21 Hamá damáná Issá Pákén Ruhay barkatá gal but o gwashti: "Oo mani Pet, ásmán o zeminay Hodábond!‡ Tará satá kanán o sárháyán ke taw é habar cha dáná o aglmandán chér dátant o pa sádagén mardomán záher kortant. Haw mani Pet! Taw cha wati razáyá chó kort.
22 Sajjahén chizz Petá mani dastá dátagant. Kass nazánt ke Chokk kay ent, tahná Peta zánt. Hamé dhawlá, tahná Chokka zánt ke Pet kay ent o á mardom ham zánant ke Chokk belóthit Petá pa áyán záher bekant."
23 Padá Issáyá dém gón moridán kort o ehwatá§ gwashtanti: "Bahtáwar ant hamá chamm ke harché shomá distag, á ham begendant.
24 Man shomárá gwashán, bázén paygambar o bádsháhéá lóthetag ke harché shomá gendagá ét má ham bedistén, bale nadistesh o harché shomá eshkonagá ét má ham beshkotén bale naeshkotesh."

Nékén Sámeriay mesál
(Mattá 22:34–40; Markás 12:28–31)

25 Nun cha Sharyatay kázián yakké pa Issáay chakkásagá pád átk. Josti kort: "Oo ostád! Man chón bekanán ke abadmánén zenday wáhond bebán?"
26 Issáyá passaw dát: "Sharyatá ché nebeshtah ent, cha áiay wánagá taw ché sarpada bay?"
27 Áiá passaw dát: "*Wati Hodáwandén Hodáyá cha delay johlánkiá o gón sajjahén ján o sáh o gón sajjahén was o wák o gón sajjahén pahm o pegrá dóst bedár***o wati hamsáhegá wati*

‡ **10:21 10:21** Hodábond, bezán wájah, wáhond, málek, sáheb. § **10:23 10:23** Ehwatá, bezán dega kasé mazánt. * **10:27 10:27** Láwián 19:18.

jenday paymá dóst bedár.”†

28 Issáyá gwasht: “Taw sharr gwasht, hamé dhawlá bekan,
tará abadmánén zenda rasit.”
29 Sharyatay zánógerá pa é niyatá ke pésh bedárit man
sharrén josté kortag, cha Issáyá josti kort: “Gorhá mani
hamsáheg kay ent?”
30 Issáyá áiay passawá gwasht: “Yahudi mardé cha Urshal-
imá dém pa Arihá́ay shahrá rawagá at ke dhongán gept. Áiay
gwaray pocchesh kasshetant, áiay jendesh jat o némján kort
o shotant.
31 Bé gat o gománá cha hamé ráhá yakk dini péshwáé
gwazagá at, wahdé é mardi dist, wati ráhi táb dát o gwast.
32 Hamé dhawlá, mazanén parasteshgáhay hezmatkáré
hamingor átk. Wahdé á mardi dist, ráhay domi némagi gept o
shot.
33 Bale randterá Sámeri kawmay‡ yakk mardé cha ódá
gwazán hamé jágahá raset. Wahdé á mardi dist, áiay sará
bazzagi but.
34 Áiay kerrá átk o thappi thél o sharáb jat o bastant, wati
óláká swári kort, yakk kárwánsaráéá áwort o áiay hayáldárii
kort.
35 Domi róchá kárwánsaráay hodábondi do dinár dát o
gwashti: ‘É marday hayáldáriá bekan, agan cha é zarrán
géshter pakár but, per tarragay wahdá tará dayán.’ ”
36 Gorhá Issáyá cha hamá Sharyatay zánógerá jost kort:
“Taw ché gwashay, cha á sayénán kojám yakk hamá marday
hamsáheg at ke dhongán geptagat?”
37 Áiá passaw dát: “Hamá ke áiay sará bazzagi but.” Issáyá
gwasht: “Beraw, taw ham anchosh bekan.”

Maryam o Martá

38 Issá o áiay morid ke ráhá atant, átk o métagéá rasetant.
Ódá Martá námén janénéá Issá wati lógá mehmán kort.
39 Martáyá Maryam námén gohárе hastat ke pa
Hodáwandén Issáay habaráni gósh dáragá áiay pádáni démá
nesht.
40 Bale Martá ke mehmániay káráni chen o lánchá dazgatth
at, Issáay kerrá átk o gwashti: “Oo Hodáwand! Tará é
habaray parwáh nést ke mani gohárá maná tahná yalah
dátag o sajjahén kár mani sará ant? Begwashi maná komakk
bekant.”
41 Bale Hodáwandén Issáyá passaw dát: “Martá, oo Martá!
Taw bázén kár o báráni sará watá negrán o paréshána kanay,

† **10:27 10:27** Mussáay Wáz 6:4 o rand. ‡ **10:33 10:33** Yahudián Sámeri gomráh
zántagant o gón áyán dayger o badal o bándát nakortag.

42 bale tahná yakk chizzé pakár ent. Hamá ke sharter ent
Maryamá pa wat gechén kortag o cha áiá pach geraga nabit."

11

Dwáay bárawá
(Mattá 6:9–13; 7:7–11)

1 Yakk baré Issá jágahé dwá kanagá at. Wahdé dwái
halás kort, cha áiay moridán yakkéá gwasht: "Oo Hodáwand!
Anchosh ke Yahyáyá wati morid dwá kanag sój dátagant,
hamé paymá taw ham márá dwá kanag sój beday."
2 Issáyá gwasht: "Harwahd ke dwá kanét, chó begwashét:
'Oo Pet!* Tai pákén nám sharapdár bát. Tai bádsháhi byáyát.†
3 May har róchigén rezk o rózigá har róch márá beday.
4 May radián bebaksh, anchosh ke má hamá sajjahén mar-
dom bakshetagant ke gón má badiesh kortag. Márá
ázmáesh o chakkásá dawr maday.' "‡
5 Padá Issáyá gwasht: "Agan cha shomá yakké shapay
némá wati sangatay lógá berawt o begwashit: 'Oo dóst! Maná
say nagan pa badal beday
6 ke mani dósté sapará butag o mani kerrá mán tarretag o
maná hecch nést ke áiay démá bedayán,'
7 o á cha wati lógá jwáb bedant o begwashit: 'Maná
delsyáh makan, nun lógay dap band ent o man gón chokkán
waptagán. Annun pád átka nakanán ke tará chizzé bedayán.'
8 Shomárá gwashán, é mard agan pa dósti pád mayayt o áiá
chizzé madant, bale bannámiay torsá§ páda kayt o harché ke
áiá pakár ent, danti.
9 Nun shomárá gwashán: Belóthét, shomárá dayaga bit.
Shóház bekanét, shomárá rasit. Darwázagá bethokkét, pa
shomá pach kanaga bit.
10 Chéá ke harkas belóthit, áiá dayaga bit. Harkas shóház
bekant, áiá rasit. Harkas darwázagá bethokkit, pa áiá pach
kanaga bit.
11 Shomay nyámá choshén peté hast ke agan áiay chokk
máhig belóthit, máré bedanti?
12 Yá agan hayké belóthit, zummé bedanti?
13 Nun agan shomá ke radkár ét, angat ham wati
chokkán sharrén chizzáni dayagá zánét, gorhá may ásmáni Pet
chinkadar shartera zánt ke Pákén Ruhá hamáyán bedant ke
cha áiá lóthant."

---

* **11:2 11:2** Lahtén daznebeshtá átkag: Oo ásmáni Pet. † **11:2 11:2** Lahtén daznebeshtá átkag: tai wáhag o erádah zeminay sará ham hamá dhawlá sarjam bát ke ásmáná sarjama bit. ‡ **11:4 11:4** Lahtén daznebeshtá gésh kanag butag: o márá cha sherr o Shaytáná berakkén. § **11:8 11:8** Yá: cha bázén gwashagán.

Issá o Belzabul
(Mattá 12:22–30, 43–45; Markás 3:22–27)

14 Yakk baré Issá yakkéay jenná kasshagá at ke á mardi
gong kortagat. Wahdé jenn dar átk, gongén mard habará
lagget o sajjahén mardom hayrán butant.
15 Bale lahténá gwasht: "Issá gón jennáni sardár Belzabulay
zórá jennána kasshit."
16 Dega lahténá pa Issáay chakkásagá cha áiá ásmáni
neshánié lóthet.
17 Bale Issáyá áyáni hayál zántant o gwashti: "Har molkéá
ke nátepáki bebit, á molk wayrána bit o har lógéá ke nátepáki
bebit, á lóg barbáda bit.
18 Agan Shaytán gón wat nátepák bebit, gorhá áiay bádsháhi
chón barjáha mánit? Shomá gwashét ke man gón jennáni
sardár Belzabulay zórá jennána kasshán.
19 Nun agan man gón Belzabulay zórá jennán bekasshán,
gorhá shomay morid gón kai zórá jennána kasshant? É
paymá, shomay moridáni jend shomay kázia bant.
20 Bale agan man gón Hodáay zórá jennána kasshán, bezánét
ke Hodáay bádsháhi shomay nyámá rasetag.

21 Agan yakk zóráwarén mardomé selahband bebit o wati
lógay negahpániá bekant, gorhá áiay mál o azbáb barjáha
mánant.
22 Bale wahdé zórmandterén mardomé áiay lógay sará ham-
lah bekant o áiay sará báládast bebit, hamá seláhán ke á mard
cha áyán deljam at, cha áiá pacha gipt o áiay mál o azbábán
bahr o bánga kant.
23 Kasé ke mani hamráh naent, á mani heláp ent, kasé ke
mocch o yakjáh kanagá gón man gón naent, á sheng o shánga
kant.
24 Wahdé jenné cha mardoméay jáná dara kayt, gorhá
béápén jágahána tarrit ke pa wati árám o ásudagiá jáhé shóház
bekant, bale choshén jágahé narasiti. Gorhá gwashit: 'Cha
hamá lógá ke dar átkagán, padá hamódá rawán.'
25 Wahdé pera tarrit o gendit ke á lóg roptag o barábar ent,
26 gorhá rawt o cha wat ganterén dega hapt jenn hamráha
kant o kayt. Á poterant o hamódá hankéna kanant. É dhawlá
á mardomay ásar o ákebat cha pésarigén hálatá ham gantera
bit."
27 Hamé wahdá ke Issá é habarán kanagá at, cha mar-
doméni nyámá yakk janénéá gwánk jat: "Bahtáwar hamá mát
ent ke cha áiay lápá taw pédá butagay o tará shiri méchéntag."
28 Issáyá áiay passawá darráént: "Bale hamá bahtáwarter ant
ke Hodáay habarán gósha dárant o áyáni sará amala kanant."

Neshániay lóthag
(Mattá 12:39–42; Markás 8:12)

29 Wahdé mardománi mocchi géshter bayán at, Issáyá gwasht: "É zamánagay mardom badkár mardom ant. Ajabbatén neshánia lóthant, bale áyán Yunos nabiay neshániá abéd, dega hecch neshánié dayaga nabit.

30 Anchosh ke pa Naynawáay mardomán Yunos neshánié at, hamé paymá Ensánay Chokk ham pa é zamánagay mardomán neshánié bit.

31 Jost o porsay róchá Sabáay shahbánok* gón é zamánagay mardomán hórigá páda kayt o eshán mayáriga kant, chéá ke Sabáay shahbánok cha donyáay á dastá átk ke Solaymán bádsháhay dánáiá begendit. Bale nun cha Solaymáná masteréné edá átkag.

32 Jost o porsay róchá Naynawáay mardom gón é zamánagay mardomán hórigá páda káyant o eshán mayáriga kanant, chéá ke Naynawáay mardomán Yunosay járay sará tawbah kort. Bale nun cha Yunosá masteréné edá átkag.

Badanay cherág
(Mattá 5:15; 6:22–23)

33 Hechkas cherágá pa chér dayagá róka nakant o na áiá kásagay chérá éra kant. Áiá cherágdánay sará éra kant, tánke harkas ke lógá kayt, áiay rozhn begendit.

34 Tai chamm tai badanay cherág ant. Wahdé tai chamm sharr ant, tai sajjahén badan rozhná bit, bale agan tai chamm harább ant, gorhá tai badan ham tahára bit.

35 Hozzhár bay, é nur ke tai tahá hastent, tahárіay tahá badal mabit.

36 Agan tai sajjahén badan rozhná bebit o áiay hecch bahré tahár mabit, gorhá sarjamiá drapshnáka bit, anchosh ke cherágay shahm tará rozhná kant."

Parisi o Sharyatay zánógeráni mayárig kanag
(Mattá 23:1–36; Markás 12:38–40; Luká 20:45–47)

37 Wahdé Issáyá habar halás kortant, yakk Parisiéá á wati lógá mehmán kort. Issá áiay lógá shot o pa warákay waragá parzónagay sará nesht.

38 Bale wahdé Parisiá dist ke Issáyá cha waragá pésar wati dast nashoshtant, hayrán mant.

39 Gorhá Hodáwandén Issáyá dém gón áiá kort o gwashti: "Shomá Parisi pyálah o kásagáni dhanni némagá sáp o sallaha kanét, bale shomay del o darun cha lálech† o tamáh o badiá sarréch ent.

---

* **11:31 11:31** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "jonubay shahbánok".
† **11:39 11:39** Lálech, bezán tamáh, hers.

40 Oo násarpadán! Áiá ke shomay dhanni némag, bezán
badan addh kortag, shomay del o darun ham haméiá jórh
kortag.
41 Gorhá wati del o daruná hayrát bedayét tánke sajjahén
chizz pa shomá sáp o sallah bebant.
42 Oo Parisián! Bazhn o apsóz pa shomá ke purchénk
o sadáp o é dega káhokáni sará dahyakka dayét, bale cha
ensáp o Hodáay mehrá nádelgósh ét. Drégatá‡ shomá é kár
bekorténant o á ham yalah madáténant.
43 Oo Parisián! Bazhn o apsóz pa shomá ke kanisahéni
sharterén jágahán o bázárán mardoméni salám o drótán dósta
dárét.
44 Bazhn ent, shomá hamá kabráni paymá ét ke áyáni sará
seng o shakk§ nést o gendaga nabant o mardom pa názánti
áyána lapáshant o gwazant."
45 É habaráni sará Sharyatay kázieá gwasht: "Oo ostád!
Taw gón wati é habarán márá ham béezzat kanagá ay."
46 Issáyá gwasht: "Oo Sharyatay kázián! Pa shomá ham
bazhn o apsóz ent. Shomá mardoméni chakká gránén bára
laddhét ke cha áyáni zórá géish ent, bale shomá wat pa áyáni
komakká lankoké ham nasorénét.
47 Bazhn o apsóz pa shomá! Hamá nabiáni kabrána bandét
ke shomay pet o pirokán koshtagant.
48 É paymá shomá wat gwáhi dayét ke may pet o pirokán
sharrén kár kortag. Áyán nabi koshtagant o shomá nabiáni
kabrána bandét.
49 Paméshká Hodáyá cha wati hekmatá gwashtag: Man pa
áyán paygambar o kásed ráha dayán, bale á lahténá koshant
o lahténá ázára dayant.
50 Paméshká cha donyáay bongéjá hamá sajjahén paygam-
bar ke mardomán koshtagant, áyáni hón é zamánagay mar-
doméni gardená ent,
51 bezán Hábilay hóná beger tán Zakaryáay hóná ke ko-
rbánjáh o mazanén parasteshgáhay nyámá réchag but. Haw!
Shomárá gwashán ke é zamánagay mardom á sajjahén hónáni
daynkár ant.
52 Oo Sharyatay kázián! Bazhn ent ke shomá zántay
hazánagay kelit zort o bort, wat tahá nayátkét o áyáni dém
ham dásht ke tahá rawagesh lóthet."
53-54 Wahdé Issá cha ódá dar átk, Parisi o Sharyatay zánóger
gón zahrnáki áiay démá óshtátant o bázén josté kanagá laggé-
tant, tánke Issáyá cha áiay jenday habarán mán begisshénant
o dámá dawr bedayant.

---

‡ **11:42 11:42** Drégatá, bezán drégatén, dréchá. Pársi o Orduá "kásh". § **11:44 11:44** Shakk, bezán kabray seng ke áiay sará mordagay námá nebeshtaha kanant.

12

Ryákáriay homir
(Mattá 10:26–27)

1 Hamé wahdá hazárán mardom mocch but. Harkas domiá lagat kanán at. Issáyá sajjahénán pésar gón moridán wati habar bongéj kort o gwashti: "Cha Parisiáni homirá ke ryákári o dotal o dopóstiay homir ent, watá dur bedárét,

2 chéá ke hecch choshén chérén chizzé nést ke záher mabit o hecch choshén rázé nést ke zánag mabit.

3 Paméshká, har habaré ke shomá shapay tahárіá kortag, róchay rozhnáiá eshkonaga bit o har habaré ke shomá lógay tah o tóki kóthiáni tahá pa halwat kortag, mardom lógáni sará sara kapant o á habaray járá janant.

Matorsét
(Mattá 10:19–20, 28–33; 12:32)

4 Oo mani dóstán! Shomárá gwashán ke cha hamáyán matorsét ke shomay badaná koshta kanant bale cha eshiá géshter hecch korta nakanant.

5 Man shomárá gwashán ke cha kayá betorsét. Cha hamáiá betorsét ke koshagá rand dózahá dawr dayagay wáki o ehtiári hast. Haw! Man shomárá gwashán ke cha hamáiá betorsét.

6 Panch jengol pa do paysahá* bahá bit. Bale Hodá cha é jengolán yakkéá ham béhayála nabit.

7 Hodáyá shomay saray mudáni hesáb ham gón ent. Gorhá matorsét chéá ke shomay arzesh cha sajjahén jengolán géshter ent.

8 Man shomárá gwashán ke harkas ke mardománi démá mani gwáhiá dant, Ensánay Chokk Hodáay préshtagáni démá áiay gwáhiá dant o

9 harkas ke mardománi démá mani gwáhiá nadant, man Hodáay préshtagáni démá áiay gwáhiá nadayán.

10 Hamé dhawlá, agan kasé Ensánay Chokkay helápá habaré bekant pahell kanaga bit, bale harkas ke Pákén Ruhay bárawá kopr bekant, á bakshaga nabit.

11 Wahdé mardom shomárá gerant o kanisahána barant o hákem o hokumatáni démá pésha kanant, paréshán mabét ke pa wati démpániá† ché begwashén,

12 chéá ke Pákén Ruh shomárá hamá wahdá wat sója dant ke ché begwashét."

Nádánén zemindáray mesál

---

* **12:6 12:6** Asligén Yunáni nebeshtánk gwashit: "do asariun." Asariun á zamánagá kamnehádén zarré at. † **12:11 12:11** Démpáni, bezán wati rakkénagay johd, Arabi o Pársiá "defá'".

13 Cha mardománi mocchiá, yakkéá gón áiá gwasht: “Oo
ostád! Mani brátá begwash ke cha petay mirásá mani bahrá
begisshénit o bedant.”
14 Issáyá passaw dát: “Oo mard! Kassá maná shomay kázi
o dáwar nakortag.”
15 Padá gón mardomán gwashti: “Hozzhár bét! Watá cha
har dhawlén tamáh o lálechá dur bedárét, chéá ke mál o
dawlatay zyádahi ensánay zenday maksad o morád naent.”
16 Mesálé dát o gwashti: “Sérén zemindáré hastat ke áiá cha
wati dhagárán bázén kesháré raset.
17 Nun wati delá gwashti: ‘Ché bekanán? Maná pa eshán
ambár kanagá jágah nést.’
18 Padá gwashti: ‘Nun zánán ché bekanán. Wati ambárána
karóján‡ o eshán jágahá masterén ambára bandán o wati
sajjahén dán o chizzán hamódá ambára kanán.
19 Padá gón wata gwashán: “Taw pa báz sálá mazanén málé
mocch kortag. Nun ásudag bay, wassh bwar o benósh o gal
bay!” ’
20 Bale Hodáyá gwasht: ‘Oo nádán! Hamé shapay jendá
cha taw geraga bit, gorhá tai é mocch kortagén mál o melkat
kaiga bant?’
21 Esh ent hamá mardomay ásar o ákebat ke pa wat mál
ambára kant bale Hodáay gwará hastómand naent.”

Ásudagén zend
(Mattá 6:25–33)
22 Issáyá gón moridán gwasht: “Paméshká shomárá
gwashán ke pa wati zendá paréshán mabét ke ché bwarén,
na pa wati badaná ke ché bepóshén.
23 Chéá ke zend cha waráká o badan cha póshákà géshtera
karzit.
24 Gwarágán bechárét, na keshant o na ronant o na bán§
o ambáresh hast. Bale angat Hodá áyán róziga dant. Shomay
arzesh cha morgán báz géshter ent.
25 Hechkas pa pegr o paréshán wati zenday róchán damáné
ham gésh korta nakant.*
26 Agan shomá inchokén kasánén káré korta nakanét, gorhá
chéá zenday dega chizzáni bárawá watá paréshána kanét?
27 Oo kambáwarán! Gol o polláni némagá delgósh kanét ke
chón rost o rodóma kanant. Na zahmaté kasshant o na résant
o gwapant, bale man shomárá gwashán ke Solaymáná gón
wati mazanén shán o shawkatá é polláni dhawlén póshák
gwará nabutag.

---

‡ **12:18 12:18** Karójag, bezán harójag, addh kortagén chizzéay próshag. § **12:24 12:24** Bán, bezán kóthi, kamrah, óták. * **12:25 12:25** Yá: wati báládá yakk dasté borzter korta nakant.

28 Wahdé Hodá gyábánay káhán ke maróchi hastant o bándá
taruná sóchaga bant, chó brahdára kant, gorhá shomárá che
paymá sharterén pósháka nadant?
29 Paméshká wati sarjamén delgóshá ward o nóshay némagá
makanét o é chizzáni barawá paréshán mabét.
30 Donyáay hodánábáwarén mardom é sajjahén chizzáni
randá tachant, bale shomay ásmáni Peta zánt ke shomárá é
chizz pakár ant.
31 Hodáay bádsháhiay shóházá bebét, é sajjahén wat shomárá
dayaga bant.
32 Oo mani kasánokén rombay mardomán! Matorsét,
chéá ke shomay ásmáni Petay razá o wáhag hamesh ent ke
bádsháhiá shomárá bedant.
33 Wati mál o melkatá bahá kanét o nézgáráni sará bahr
kanét. Pa wat anchén zarturag addh bekanét ke hechbar
kwahna nabant, ásmáná anchén ganjé ambár bekanét ke na
halása bit, na dozzéi áiay nazzikká kayt o na warók o ramézia†
warant.
34 Parchá ke hamódá ke shomay mál ent, shomay del ham
hamódá bit.

Pa Issáay per tarragá tayár bebét
(Mattá 24:42–51)

35 Lánká bebandét o wati cherágá rók bedárét.
36 Hamá hezmatkáráni paymá bebét ke wati wájahay
rahchár ant ke kadén cha sur o árósay shádehán pera tarrit
o anchosh ke kayt o darwázagá thokkit, á darwázagá pa áiá
pacha kanant.
37 Bahtáwar ant hamá hezmatkár ke áyáni wájaha kayt o
gendit ke ágah o hozzhár ant. Man shomárá rásténa gwashán,
áyáni wájahay jend pa áyáni hezmatá lánka bandit, áyána
nádénit o warag démá dant.
38 Bahtáwar ant hamá hezmatkár ke agan áyáni wájah
shapay domi yá sayomi pásá ham byayt, gendit ke ágah ant.
39 Shomá sharra zánét, agan lógay hodábondá bezántén dozz
kojám wahdá kayt, gorhá áiá hechbar dozz wati lógay janagá
naeshtagat.
40 Hamé paymá tayár bebét, chéá ke Ensánay Chokk anchén
wahdéá kayt ke shomá áiay entezár o wadárá nabét."
41 Petrosá gwasht: "Oo Hodáwand! É mesál taw pa má áwort
yá pa sajjahénán?"
42 Hodáwandén Issáyá gwasht: "Amánatdár o dánáén
kármaster hamá ent ke wájah áiá wati é dega sajjahén hez-
matkáráni master bekant tánke áyán pa wahd ward o warák
bedant.

† **12:33 12:33** Warók o raméz, bezán gwandhén kerm o lullok ke dár o poccha
wárt.

43 Bahtáwar ent hamá hezmatkár ke wahdé wájaha kayt, áiá
hamá kárániˌ sará gendit.
44 Shomárá rásténa gwashán, wájah hamá hezmatkárá wati
sajjahén mál o hastiay kármastera kant.
45 Bale agan hamá kármaster wati delá begwashit: 'An-
gat mani wájahay áyagá báz wahd hast' o paméshká wati
hamkárén golám o móledán latth o kotth bekant, ward o nóshá
dazgatth bebit o malár o hanósh bebit.
46 Áiay wájah anchén róch o sáhatéá kayt o rasit ke á nazánt
o wadárá naent. Gorhá wájah áiá sharriay sará latth o kottha
kant o nábáwaráni nyámá dawra dant.
47 Á hezmatkár ke wati wájahay wáhag o razáyá zánt, bale
angat áiay wáhagay sará amal kanagá watá tayára nakant,
sakk lattha wárt.
48 Bale hamá ke pa názánti anchén radé jant ke latth o
kotthay sezáwár bebit, kamter lattha wárt. Chéá ke cha
masterén mansabdárá‡ géshter jost o porsa bit o kaséá ke
géshter zemmawári dayag butag, cha áiá géshter hesáb geraga
bit.

Issáay randgiri
(Mattá 10:34–36)

49 Man átkagán ke donyáyá ásé rók bekanán. Drégatá é
wahdi á ás rók butén.
50 Bale cha áiá pésar, maná pákshódié zalurat ent,§ ke tánke
é kár sarjam nabutag sakk paréshán o bétáhir* án.
51 Shomá gomána kanét man átkagán ke donyáyá sohl o
émeni byárán? Na, shomárá gwashán ke man sest o séday áragá
átkagán.
52 Cha é damáná o rand, yakk lógéay panchén mardománi
nyámá nátepákia kapit, say doay helápá o do sayay helápá bit.
53 Pet chokkay helápa bit o chokk petay, mát jenekkay
helápa bit o jenekk mátay, wassig neshárayˌ helápa bit o neshár
wassigay."

Zamánagay zánag
(Mattá 5:25–26; 16:2–3)

54 Gorhá Issáyá gón mardomán gwasht: "Wahdé shomá
gendét ke rónenday némagá jambaréá bastag, hamá damáná
gwashét ke sakk hawra gwárit o hawr ham bit.
55 Wahdé cha jonubá gwáta kasshit, gwashét ke maróchi
garm o lewára bit o hamé dhawlá ham bit.

---

‡ **12:48 12:48** Mansabdár, bezán kárέay zemmawár, ogdahdár. § **12:50 12:50** Issáay máná wati mark ent. * **12:50 12:50** Bétáhir, bezán náárám, békarár.

56 Oo doru o dopóstén mardomán! Wahdé shomá zemin
o ásmánay neshánián máná korta kanét, gorhá chón annugén
zamánagay neshánián máná korta nakanét?
57 Shomá parchá wat paysalaha nakanét ke kojám chizz
rást ent?
58 Wahdé gón wati daynkárá hakdiwáná† raway, johd kan
ráhá gón áiá sohl o saláh bekanay. Chó mabit ke tará káziay
kerrá bebárt o á tará sepáhigay dastá bedant o sepáhig tará
zendáná bebárt o band bekant.
59 Tará gwashán, tán wahdé ke taw zarráni goddhi‡ pai o
paysahá porr makanay, cha ódá ázáta nabay."

13

Tawbah kanét

1 Hamá wahdá lahténá gón Issáyá á Jalili mardománi
bárawá habar o hál kort ke Pilátusá koshtagatant o áyáni hón
gón áyáni korbánigén dalwatáni* hóná hór o hawár kortagat.
2 Issáyá áyáni passawá gwasht: "Shomá gomána kanét ke á
Jalili ke chó bazzag butant, cha á degarán gonahkárter atant?
3 Man shomárá gwashán na, chosh naent, bale agan taw-
bah makanét, shomá ham haméyáni dhawlá gár o gomsára
bét.
4 Gomána kanét ke hamá hazhdahén mardom ke Shilwáhay
borj áyáni sará kapt o mortant, cha Urshalimay á dega
sajjahén mardomán radkárter atant?
5 Man shomárá gwashán na, shomá ham agan tawbah
makanét, haméyáni dhawlá gár o gomsára bét."
6 Padá Issáyá áyáná é mesál dát: "Mardéá wati anguri bágá
enjiray drachké keshtagat. Yakk róché, enjiray baráni chárag á
bágá shot, bale bari nadistant.
7 Gorhá gón wati bágpáná gwashti: 'Say sál ent ke man é en-
jiray baráni chárag á káyán bale heccha nagendán. Begoddhi
ke hoshká jágahé geptagi.'
8 Bale bágpáná passaw dát: 'Wájah! Dega yakk sálé belli,
man eshiay boná kóchán o kalóndhán o samátia dayán.
9 Démay sálá agan bari dát sharr, agan nadáti gorhá
begoddhi.' "

Kompén janénéay drahbakshi

10 Shabbatay róchéá Issá yakk kanisahéá mardomán tálim
dayagá at.
11 Janéné hamódá at ke hazhdah sál at jennéá nádráh
kortagat. Janén komp at o hecch dhawlá natwánti wati sréná
tachk bekant.

† **12:58 12:58** Hakdiwán, bezán ámidges, dádgáh. ‡ **12:59 12:59** Goddhi, bezán
áheri. * **13:1 13:1** Dalwat, bezán lógay dapi jánwar chó ke pas o gók.

12 Wahdé Issáay chamm áiá kaptant, tawári kort o gwashti:
“Oo bánok! Taw cha wati nájórhiá dráh butay.”
13 Issáyá wati dast áiay sará ér kort o hamá damáná janénay
srén tachk but o Hodáay sepat o sanáyá lagget.
14 Bale kanisahay master nárazá but chéá ke Issáyá
Shabbatay róchá mardomé drah kortagat. Gón mardomán
gwashti: “Shomárá pa wati kárán shash róch hast o hamá
róchán pa wati drahbakshiá byáét, na ke Shabbatay róchá.”
15 Hodáwandén Issáyá áiay passawá darráént: “Oo doru o
dopóstén mardomán! Cha shomá hechkas Shabbatay róchá
wati gók o harán cha banjáhána nabójit o dhanná pa áp
dayagá nabárt?
16 Gorhá é janén ke Ebráhémay nasl o padréch ent o
porrén hazhdah sál ent ke Shaytáná wati bandig kortag, chéá
Shabbatay róchá cha é azábá ázát kanag mabit?”
17 Wahdé Issáyá chosh gwasht, áiay sajjahén badwáh
sharmendag butant. Bale é dega sajjahén mardom cha Issáay
é mójezah o ajabbatén kárán gal butant.

Hodáay bádsháhiay do mesál
(Mattá 13:31–33; Markás 4:30–32)
18 Gorhá Issáyá gwasht: “Hodáay bádsháhi kojám chizzay
paymá ent? Pa áiá chónén mesálé bedayán?
19 Hodáay bádsháhi thélkáhay tohmay paymá ent ke mardéá
zort o wati bágá kesht. Á tohm rost o drachkéay kaddá but o
báli morgán áiay ták o tháláni† sará kodóh bast.”
20 Padá gwashti: “Man pa Hodáay bádsháhiá chónén mesálé
bedayán?
21 Hodáay bádsháhi hamá homiray paymá ent ke janénéá
zort o gón bázén ártéá‡ hawár kort o kamm kammá sajjahén
árt gwát gept.”

Tankén darwázag
(Mattá 7:13–14, 21–23)
22 Issá shahr pa shahr o métag pa métag mardomán tálim
dayán at o dém pa Urshalimá rawán at.
23 Yakkéá jost kort: “Oo wájah! Hamá mardomán ke nejáta
rasit, á kammok ant?”
24 Áiá passaw dát: “Johd kanét ke cha tankén darwázagá
begwazét, chéá ke man shomárá gwashán, bázéné cha hamé
darwázagá gwazagay johdá kant, bale gwasta nakant.
25 Wahdé kayt ke lógay hodábond páda kayt o lógay
darwázagá banda kant, gorhá shomá lógay dapá óshtét o
harchont darwázagá thokkét o tawára kanét: ‘Oo wájah!

† **13:19 13:19** Thál, bezán sháharh, sháhal. ‡ **13:21 13:21** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: “say sátá”, bezán cha bist litará gésh.

Darwázagá pa má pach kan!', bale á passawa dant ke 'man shomárá pajjáha nayárán o nazánán cha kojá átkagét.'
26 Shomá gwashét: 'Má gón taw yakjáh wártag o nóshetag o taw may damk o bázárán tálim dátag.'
27 Bale á passawa dant: 'Man shomárá pajjáha nayárán o nazánán cha kojá átkagét? Oo radkárán! Cha mani démá dur bét.'
28 Ódá gréwag o peryát o zária bit, chéá ke shomá Ebráhém o Esák o Ákub o sajjahén paygambarán Hodáay bádsháhiá gendét, bale wat cha Hodáay bádsháhiá dhann dawr dayaga bét.
29 É dega mardom cha ródarátk§ o rónend o cha shamál o jonubay chárén némagána káyant o Hodáay bádsháhiay parzónagay sará nendant.
30 Bechár, hamá ke áheri ant, awalia bant o hamá ke awali ant, áheria bant."

Pa Urshalimá Issáay gam o andóh
(Mattá 23:37–39)

31 Hamá wahdá lahtén Parisi Issáay gwará átk o gwashtesh: "Nun taw é jágahá yalah kan o dega jáhéá beraw, chéá ke Hirudis tai koshagay randá ent."
32 Issáyá darráént: "Berawét á róbáhá begwashét ke maróchi o bándá jennána kasshán o mardomán dráha kanán o sayomi róchá, wati kárá sarjama kanán.
33 Bale maróchi, bándá o póshi allamá wati é sapará démá barán, chéá ke hecch paygambaray kósh cha Urshalimá dhanna nabit.
34 Urshalim, oo Urshalim! Taw paygambaránа koshay o hamá ke Hodáyá tai kerrá ráh dátagant, áyán sengsára kanay. Báz randá man lóthetag ke tai chokkán wati kerrá mocch o yakjáh bekanán, chó ke nekénkén morgé chureg o chippokán wati bál o bánzoláni chérá moccha kant, bale shomá nalóthet.
35 Nun shomay lóg pa shomá yalah dayaga bit. Shomárá gwashán, shomá dega baré maná nagendét tán á wahdá ke wat begwashét: 'Mobárak ent hamá ke Hodáwanday námá kayt!' "*

14

Issá Parisiéay lógá mehmánа bit

1 Chó but ke Shabbatay róchéá Issá pa warákay waragá Parisi sarókéay lógá shot. Óday mardom pa delgósh áiá chárагá atant ke bárén ché kant?

---

§ **13:29 13:29** Ródarátk, bezán hamá némag ke róch dara kayt, mashrek. * **13:35 13:35** Zabur 118:26.

2 Áiay dém pa démá mardé at ke cha jalandaray nádráhiá* badani gwát geptagat.
3 Issáyá cha Sharyatay kázi o Parisián jost gept: “Shabbatay róchá nádráháni dráh kanag rawá ent yá na?”
4 Bale á bétawár butant. Gorhá Issáyá á marday dast gept, mardi dráh kort o roksat kort.
5 Gorhá Issáyá dém gón áyán tarrént o gwashti: “Cha shomá kay ent ke áiay chokk yá gók Shabbatay róchá chátá bekapit o áiá hamá damáná cha chátá dar makant?”
6 Bale áyán hecch passaw dát nakort.
7 Wahdé Issáyá dist ke mehmán che paymá diwánjáhay sharterén jágahán gechén kanagá ant, gorhá é mesáli dát o gwashti:
8 “Wahdé taw pa sur o árósséá lóthaga bay, diwánay sharterén jágahán manend, balkén cha taw masterén mardomé ham lóthag butag.
9 Gorhá á mehmándár ke shomárá doénáná lóthetagi, tará gwashit: ‘Wati jáhá áiá beday.’ Gorhá taw pashal o sharmendaga bay o majburiá jahlterén jágaha nenday.
10 Wahdé kasé tará mehmána kant, jahlterén jágahá benend, tánke mehmándár wat byayt o begwashit: ‘Oo mani dóst! Byá, sharterén jágahéá benend.’ Á wahdá taw á dega mehmánáni chammán sharapdára bay.
11 Chéá ke harkas watá mazana kant,† kamsharapa bit o harkas watá jahl o érdasta mannit, washnám o sharapdára bit.”
12 Gorhá Issáyá gón mehmándárá gwasht: “Wahdé taw pa sobáreg yá shámá mehmánia kanay, wati sangat, brát o syád yá hastómandén hamsáhegán malóth. Chó mabit ke á ham tará mehmán bekanant o taw wati mehmániay badalá begeray.
13 Wahdé mehmánia kanay, nézgár o mondh o lang o kórán belóth.
14 Gorhá bahtáwara bay, chéá ke áyáni kerrá chizzé nést ke tará badalá bedayant o taw wati mozzá pahrézkáráni zendag bayag o jáh janagay‡ róchá geray.”

Mazanén mehmániay mesál
(Mattá 22:1–10)

15 Cha óday mehmánán yakkéá gón é habaray eshkonagá gwasht: “Bahtáwar ent hamá ke Hodáay bádsháhiay mehmániá waraga wárt.”
16 Issáyá gwasht: “Mardéá baláhén mehmánié kort o bázén mardomé lóthaént.

---

* **14:2 14:2** Jalandar nádráhié ke dast yá pád cha ápá gwáta gerant. † **14:11 14:11** Lékag, bezán hesáb árag, shomár kanag. ‡ **14:14 14:14** Jáh janag, bezán cha wati jáhá yakdam pád áyag, zendag bayag, chest bayag.

17 Mehmániay róchá gón wati golámá gwashti: ‘Beraw mani
mehmánán begwash ke byáét, nun har chizz tayár ent.’
18 Bale cha á sajjahénán har yakkéá nimóné kort o nayátk.
Yakkéá gwasht: ‘Man yakk dhagáré bahá zortag o báyad ent
áiay chárag á berawán, paméshká maná bebaksh.’
19 Degaréá gwasht: ‘Man panch jotk káiger§ zortag o pa
áyáni chárag o chakkásagá rawagá án, paméshká pahellia
lóthán.’
20 Dega yakkéá gwasht: ‘Man nóki sur kortag, paméshká
átka nakanán.’
21 Golám átk o wati wájahi cha é hálán sahig kort. Wájah é
habaráni eshkonagá sakk zahr gept o hokmi dát: ‘Damáná
beraw, cha shahray tank o damkán sajjahén nézgár o mondh
o kór o langán byár.’
22 Randá golám átk o gwashti: ‘Wájah! Harché ke taw maná
hokm dát man hamá dhawlá kort, bale angat jágah hastent.’
23 Gorhá wájahá wati golám hokm dát: ‘Shahrá dhann ráh
o rahsarán beraw, mardom shóház kan o áyán majbur kan o
byár tánke mani lóg cha mardomá porr bebit.’
24 Shomárá rásta gwashán ke cha awali lóthetagén mar-
domán yakké ham mani mehmániay warákána nachashit.”

Issáay moridiay táwán
(Mattá 10:37–38; 16:24; Luká 9:23)

25 Mazanén rombé Issáyá hamráhiá rawagá at. Áiá dém
tarrént o gón áyán gwashti:
26 “Á ke lóthit mani morid bebit, agan cha wati pet o mát,
jan o chokk, brát o gohárán o cha wati jenday sáhá ham sar
magwazit, mani morid buta nakant.
27 Kasé ke wati salibá baddhá nakant o mani randá nayayt,
á ham mani morid buta nakant.
28 Agan cha shomá kasé lóthit ke borjé bebandit, gorhá
borjay bandagá pésar á nendit o borjay harch o darchay
hesábá jant o chárit ke bárén maná é kárá sarjam korta kanán
yá na.
29 Chéá ke agan é borjay bonredá ér bekant o násarjamá
belliti, sajjahén mardom ke gendant, áiá kalág o rishkanda
kanant o
30 gwashant: ‘É mardá káré bendát kort bale natwánti
sarjami bekant.’
31 Yá agan bádsháhé erádaha kant ke gón dega bádsháhéá
janga kanán, gorhá jangá pésar á nendit o andázaha jant ke
bárén man gón dah hazáray pawjá á bádsháhay bist hazári
lashkaray démá óshtáta kanán yá na.

§ **14:19 14:19** Káiger, bezán mazanén narén gók.

32 O agan begendit ke áiay démá dáshta nakanán, gorhá
dozhmenay lashkar ke angat dur ent, á wati kásedán rawána
dant ke sohl o saláhay shartán bezánt.
33 Hamé paymá cha shomá harkas, tán wahdé ke cha wati
har chizzá dast makasshit, mani morid buta nakant.
34 Wád sharr ent, bale agan wáday tám berawt, gorhá chón
padá támdár kanaga bit?
35 Na zeminay kárá kayt o na samát buta kant, mardom áiá
dawra dayant. Harkasá pa eshkonagá gósh per, beshkont."

15

Gárén méshay mesál
(Mattá 18:12–14)

1 Nun sajjahén songi o máliátgir o gonahkárén mardom
Issáay gwará átkant ke áiay habarán beshkonant.
2 Bale Parisi o Sharyatay zánógerán norondhet o gwasht:
"Gón gonahkárán é marday ru pach ent o gón áyán hór
waraga wárt."
3 Gorhá Issáyá pa áyán é mesál dát o gwasht:
4 "Cha shomá agan kaséá sad mésh hast o cha áyán yakké
gár bebit, gorhá allamá nawad o nohén méshán charágáhá*
yalaha kant o hamá gárén méshay shóházá rawt. Tánke daria
nagéjit, árámá nanendit.
5 Wahdé gárén méshá dara géjit, pa galé wati kópagá kanti,
6 lógá rawt, dóst o hamsáhegána lótháénit o gwashit: 'Mani
galá shádán bét ke man wati gárén mésh dar gétkag.'
7 Man shomárá gwashán, hamé dhawlá pa yakk go-
nahkáréá ke tawbaha kant, ásmáná baláhén shádehé bit, bale
pa nawad o noh pahrézkárá ke áyán tawbah pakár naent
choshén shádeha nabit.

Gárén kaldáray mesál

8 Yá ke agan janénéá dah kaldár bebit o cha á dahén
kaldárán yakké gár bebit, gorhá allamá pa wati gárén
kaldáray shóházá cherágé róka kant o sarjamén lógá patthit.
Tánke daria nagéjit, árámá nanendit.
9 Wahdé kaldárá dara géjit, dazgohár o hamsáhegána
lótháénit o gwashit: 'Mani galá shádán bét ke man wati gárén
kaldár dar gétkag.'
10 Hamé paymá man shomárá gwashán, agan yakk go-
nahkáré ham cha wati gonáhán tawbah bekant, Hodáay
préshtag shádeha kanant."

Gárén bacchay mesál

11 Padá Issáyá gwasht: "Mardéá do mardénchokk hastat.

---

* **15:4 15:4** Charágáh, bezán dalwatáni charagay jágah, charágjáh, charág.

12 Kasteréná yakk róché gón petá gwasht: ‘Oo mani pet!
Cha tai mál o melkatá harché ke mani bahr o wandhá kapit,
maná annun beday.’ Gorhá petá wati mál o melkat doén
chokkáni sará bahr kortant.
13 Lahtén róchá o rand kasterén chokká wati sajjahén mál
o hasti yakjáh kortant, zortanti o durén molkéá shot o wati
máli pa aysh o nósh gár kortant.
14 Wahdé har chizzi gár kortagat, á molká sakk dhokkál
kapt o á tangdast but.
15 Hamá molká yakk mardoméay kerrá shot o dazbandii
kort ke maná kárá bedár. Gorhá áiá wati dhagáráni sará
hukkáni chárénók kort.
16 Ódá haminchok gozhnag but ke áiay delá lóthet hamá
kósagán† bwárán o wati lápá sér bekanán ke hukkáni warák
ant, bale kassá pa waragá hecch nadát.
17 Wahdé hóshi kort, gón wat gwashti: ‘Mani petay bázén
nawkaréá lápay sérá waráka rasit o man edá shodá mark án.
18 Nun páda káyán o wati petay kerrá rawán o áiá gwashán:
Oo mani pet! Man Hodáay gonahkár án o tai ham.
19 Nun nakarzán ke tai chokk gwashag bebán. Maná wati
nawkaráni dhawlá yakk nawkaré bekan.’
20 Gorhá pád átk o dém pa petay lógá rahádag but. Petá
ke cha durá dist, chokkay sará bazzagi but o tacháná shot o
gwarambázi kort o chokketi.
21 Chokká gwasht: ‘Oo mani pet! Man Hodáay gonahkár án
o tai ham. Nun nakarzán ke tai chokk gwashag bebán.’
22 Bale petá gón wati golámán gwasht: ‘Eshtáp kanét, pa
áiá sharterén kabáhá byárét o gwarái bedayét. Challah o
mondrikki dastá o kawshi pádá bedayét.
23 Pábondi‡ gwaská§ byárét o bekoshét tánke wasshén
waráké bwarén o shátkámi bekanén.
24 Chéá ke mani é chokk mortagat bale nun padá zendag
butag, gár at o nun dar átkag.’ É dhawlá á shátkámi kanagá
laggetant.
25 Bale masterén chokk dhagáráni sará at. Wahdé lógay
nazzikká raset o sáz o zémel o nách o sohbatay tawári eshkot,
26 cha nawkarán yakké lóthéént o josti kort: ‘Edá ché
bayagá ent?’
27 Nawkará passaw dát: ‘Tai brát átkag o nun ke á pa wasshi
o salámati rasetag, tai petá pábondi gwask koshtag.’

† **15:16 15:16** Kósag, bezán karó o bánkalénkay hamá drájén póst ke dánagi mán ent.
‡ **15:23 15:23** Pábondi, bezán hamá pas o gók ent ke pa helár kanagá lógay dapá
dáranti. § **15:23 15:23** Gwask, bezán góló, gókay chokk.

28 Gorhá masterén brát sakk zahr gept o nalótheti ke tahá byayt. Bale pet dhanná dar átk o áiay wasshán kanagá* lagget.
29 Chokká petay dazbandiay passawá gwasht: 'Bechár, man inchok sálá tai kerrá goláméay dhawlá kár kortag o hechbar cha tai hokmá dar nabutagán, bale taw maná yakk shenekké ham nadátag ke gón wati sangatán shádeh bekanán.
30 Bale tai é chokká tai mál gón kahbagán gár kort o taw pa áiá pábondi gwask koshtag.'
31 Petá gwasht: 'Oo mani chokk! Taw harwahdá mani kerrá ay o harché ke maná hast á sajjahén taig ant,
32 bale annun márá shátkámi kanaga lóthit ke tai é brát mortagat o nun zendag ent, gár o bégwáh at o nun dar átkag.' "

16

Chálákén hesábdáray mesál

1 Issáyá gón wati moridán gwasht: "Sér o hazgárén mardéá hesábdáré hastat. Wahdé mardomán shekáyat kort ke hesábdár tai mál o hastiá zawál kanagá ent,
2 gorhá á lóthéént o gwashti: 'É chónén habar ant ke tai bárawá eshkonagá án? Beraw wati sarjamén hesáb o ketábán begisshén o byár o maná beday. Cha ed o rand taw mani hesábdár naay.'
3 Hesábdárá delá gwasht: 'Nun chón bekanán ke mani kárwáhond maná cha kárá kasshagá ent? Dehkánkári man korta nakanán, pendhag ham maná lajja* kant.
4 Bale haw! Nun mana zánán ke ché bekanán. Báyad ent anchén káré bekanán ke wahdé cha kárá kasshaga bán, mardom maná wati lógán jágah bedayant.'
5 Áiá kárwáhonday wámdár yakk yakká wati kerrá lóthééntant. Cha awali wámdárá josti gept: 'Tará mani kárwáhonday chinchok wám per ent?'
6 Passawi dát: 'Maná yakk sad kayl† zaytunay thél wám per ent.' Hesábdárá gwasht: 'Beger, esh ent tai wámáni kabz, zutt benend o panjáh kayl nebeshtah kan.'
7 Nun cha domi wámdárá josti kort: 'Tará chinchok wám per ent?' Gwashti: 'Yakk sad kayl‡ gandom.' Hesábdárá gwasht: 'É tai wámáni kabz ent. Beger, hashtád kayl nebeshtah kan.'
8 Kárwáhondá wati béimán o dozzén hesábdáray tawsip paméshká kort ke áiá é kár pa hozzhári kortagat. Chéá

* **15:28 15:28** Wasshán kanag, bezán sohl kanag, áshti kanag. * **16:3 16:3** Lajj, bezán sharm, hajálat. † **16:6 16:6** Asligén Yunáni nebeshtánk gwashit: "yakk sad batos", bezán 3700 litaray kesásá. ‡ **16:7 16:7** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "yakk sad korus", bezán 37000 litaray kesásá.

ke donyádáriá donyái chokk cha Hodáay bádsháhiay chokkán hozzhárter ant.
9 Shomárá gwashán ke donyái málá pa sharrén dóstáni shóház kanagá kár bebandét, tánke wahdé é mála hallit, shomárá abadmánén jaháná jágahé berasit.

10 Á ke kasánén káráni sará tachk o rásta bit, mazanénáni sará ham rásta bit o á ke kasánén káráni sará rásta nabit, mazanénáni sará ham rásta nabit.
11 Nun agan shomá donyái málay sará rást o tachk mabét, gorhá kay shomay sará báwara kant o barhakkén mál o hastiá shomay dastá dant?
12 Agan shomá gón degaráni málá rást o tachk mabét, kay shomay jenday málá shomay dastá dant?

13 Hecch golámé do wájahay golámiá korta nakant, yá gón eshiá naprata kant o áiá dósta dárit, yá gón eshiá wapádára bit o áiá mána nayárit. Chó buta nakant ke shomá Hodáay golámiá ham bekanét o zarray golámiá ham."

Sharyat o Hodáay bádsháhi
(Mattá 5:31–32; 11:12–13; Markás 10:11–12)

14 Parisi ke wat zarparast atant, gón é habaráni eshkonagá Issáesh kalág gept o rishkand kort.
15 Issáyá gwasht: "Shomá hamá ét ke mardománi démá watá tachk o pahrézkár pésha dárét, bale Hodá shomay delay hálána zánt. Hamá chizz ke mardománi gwará báz kimati ent, Hodá cha á chizzá naprata kant.

16 Tawrát o nabiáni bárig tán Yahyáay wahdá at. Cha hamá wahdá o rand Hodáay bádsháhiay mestágay jár janag bayaga ent o harkas zóra jant ke tahá berawt.
17 Bale bezánét ke ásmán o zeminay tabáh bayag cha Sharyatay yakk thekk o neshánéay kapagá ásánter ent.

18 Harkas ke wati janay sawn o talákán bedant o gón dega janénéá sur o sáng bekant, zená kanagá ent o harkas ke gón talák dátagén janénéá sur bekant, á ham zená kant.

Serén mard o Iázar

19 Yakk sér o hazgárén mardéá modám gránkimatén§ pocch o pósháka póshet o wati róchi pa aysh o nósha gwázéntant.
20 Iázar námén garibén mardé ke badani sará tán pádá résh at, hamáiay lógay dapá áwortag o dawresh dátagat.
21 Áiay armán at ke cha hazgárén marday parzónagá kaptagén chondán wati lápá sér bekant. Kochekk ham átkant o áiay résh o násuresha chatthetant.

§ **16:19 16:19** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "jamurangén". É rang bádshádi póshákáni rang at.

22 Wahdé á garib mort, préshtagán á zort o Ebráhémay kerrá
bort. Hazgárén mard ham mort o mardomán kabr o kapan
kort.
23 Hazgárén mard mordagáni jaháná azáb at. Áiá ke sar
chest kort cha durá chammi Ebráhémá kaptant ke Ilázar áiay
kashá at.
24 Gwánki jat: 'Ebráhém, oo mani pet! Mani sará rahm kan,
Ilázará mani kerrá dém beday ke wati lankoká ápá bejant o
mani nokká tarr bekant ke man ásá sochagá án.'
25 Bale Ebráhémá darráént: 'Oo mani bacch! Yát kan ke taw
wati zendá sharrén chizzáni wájah butagay o Ilázará wati róch
pa bazzagi gwázéntagant. Bale á nun edá ásudag ent o taw azáb
ay.
26 Eshiá abéd, shomayg o may nyámá yakk anchén johlén
daragé borrag butag ke na may némagay mardom shomay
gwará shota kanant o na shomay némagay mardom may
kerrá átka kanant.'
27 Padá hazgárén mardá gón Ebráhémá gwasht: 'Oo mani
pet! Gorhá cha taw dazbandia kanán ke Ilázará mani petay
lógá rawán day,
28 chéá ke maná panch brát hast o mani wáhag ent ke Ilázar
áyán hozzhár o habardár bekant. Chó mabit ke á ham é
porazábén jágahá byáyant.'
29 Bale Ebráhémá gwasht: 'Áyáni kerrá Mussáay Tawrát o
Nabiáni Ketáb hastant. Áyáni habarán gósh bedárant.'
30 Á mardá gwasht: 'Na, oo mani pet Ebráhém! Cha
mordagán agan kasé áyáni kerrá berawt, allamá á tawbaha
kanant.'
31 Ebráhémá gwasht: 'Agan á Mussáay Tawrát o Nabiáni
Ketábáni habarán gósha nadárant, gorhá cha mordagán agan
kasé zendag bebit o áyáni kerrá berawt, áiay habarán ham
nazurant.' "

17

Gonáh o imán o parz
(Mattá 18:6–7, 21–22; Markás 9:42)

1 Issáyá gón wati moridán gwasht: "Gomráh kanóken chizz
mardomay zendá allamá káyant, bale bazhn o apsóz pa
hamáiá ke degarán gomráha kant.
2 Cha é gwandhóán yakkéá ham dém pa gonáhá baragay
badalá, sharter hamesh ent ke gomráh kanókay gotthá
jenteri* táé bebandant o daryáyá chagali bedayant.
3 Cha wati kár o kerdán hozzhár bét.

* **17:2 17:2** Jenter do seng ant ke gón áyán dána droshant o árta kanant.

Agan tai brát gonáhé kant, áiá hakkal kan o agan pashómán but, bebakshi.
4 Toré róché hapt randá gonáh bekant o hapt randá tai gwará byayt o begwashit ke man pashómán án, bebakshi."
5 Kásedán gón Hodáwandá gwasht: "May imáná géssh kan."
6 Gwashti: "Agan shomay imán arzonéay kesásá† ham bebit, shomá tuday é drachká hokm dáta kanét ke watá cha boná begwaj o beraw zeray‡ tahá berod o besabz. Gorhá drachk shomay hokmá mannit.
7 Cha shomá á kas kay ent ke áiay hezmatkár dhagárá nangára kant yá ramagá chárénit o kayt o wájah áiá begwashit: 'Zutt byá, benend o warag bwar'?
8 Gón áiá allamá gwashit: 'Pésará pa man warag addh kan, tán man nawártag, taw mani hezmatá bósht, wahdé man halás kort gorhá taw bwar.'
9 Wájah wati hezmatkáray shogr o mennatá gipt ke taw mani hokm mannetag? Na, hechbar.
10 Hamé paymá shomá ham á sajjahén hokmán ke shomárá dayag butagant, sarjam bekanét o begwashét ke má tai hezmatkár bayagay láhek ham naén, tahná wati parz purah kortagant."

Dah nádráhay drahbakshi

11 Issá dém pa Urshalimá rawagá at o cha Sámerah o Jalilay simsará gwazagá at.
12 Wahdé métagéá átk o raset, dah mardom ke áyán garray nádráhi at, gón áiá dochár kaptant. Dur óshtátant o
13 pa borztawári gwashtesh: "Oo wájah Issá! May sará rahm kan."
14 Issáyá ke distant, gwashti: "Berawét, watá dini péshwáyán pésh bedárét." Á sar geptant o ráhá dráh butant.
15 Cha áyán yakkéá wahdé dist ke nun dráh án, pa borztawári Hodáyá satá kanáná per tarret o átk,
16 Issáay pádán kapt o shogri gept. Á nádráh Sámerié§ at.
17 Issáyá jost kort: "Záná, har dahén cha garrá dráh nabutant? Á dega nohén kojá ant?
18 É yakkén darkawmá* abéd, dega kas pa Hodáay sepat o sanáyá per natarret?"
19 Gorhá Issáyá gón á mardá gwasht: "Pád á, beraw ke tai imáná tará dráh kortag."

---

† **17:6 17:6** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "thélkáhay tohmay kesásá". Thélkáhay tohm báz gwandh ant. ‡ **17:6 17:6** Zer, bezán daryá. § **17:16 17:16** Yahudián Sámeri gomráh zántagant o gón áyán dayger o badal o bándát nakortag.
* **17:18 17:18** "Darkawm" bezán á ke Yahudi naant.

Hodáay bádsháhi
(Mattá 24:37–40)

20 Yakk róché lahtén Parisiá cha Issáyá jost kort: "Hodáay
bádsháhi kadéna kayt?" Issáyá gwasht: "Hodáay bádsháhi
chamzáherá gendaga nabit.
21 Kass gwashta nakant ke Hodáay bádsháhi edá ent yá ódá.
Chéá ke Hodáay bádsháhi, shomay delá ent."†
22 Padá gón wati moridán gwashti: "Yakk wahdé kayt ke
shomá pa Ensánay Chokkay róchániyakk róchéay gendagá
armána kanét, bale á róchá nagendét.
23 Mardom shomárá gwashant ke 'edá ent' yá 'ódá ent,' bale
shomá marawét o áyáni randá makapét.
24 Anchó ke geróka jant o ásmánay é sar tán á sará rozhná
kant, Ensánay Chokk ham wati áyagay róchá anchosh záhera
bit.
25 Bale awalá báyad ent bázén sakki o sórié besaggit o é
zamánagay mardom áiá mamannant.
26 Hamá dhawlá ke Nuhay zamánagá butag, Ensánay
Chokkay zamánagá ham anchosha bit.
27 Á róchán mardom ward o nóshá atant, sáng o surá atant
o é kárán tán hamá róchá dazgatth atant ke Nuh bójigá swár
but. Padá tuppán átk o sajjahén mardomi gár o bégwáh
kortant.
28 Lutay zamánagá ham anchó but, mardom warag o
charag o badal o bándát o kesht o keshár o lóg o jágahay
bandagá goláésh atant,
29 bale hamá róchá ke Lut cha Sodumay shahrá dar átk,
Hodáyá cha ásmáná ás o rókén gókort gwárént o Sodumay
sajjahén mardom gár o bégwáh kortant.
30 Ensánay Chokkay áyag o záher bayagay róchá ham an-
chosha bit.
31 Á róchá, agan kasé wati lógay sará bebit o áiay ord o
poténk lógá ér bebant, pa áyáni zuragá jahlá ér makapit.
Hamé dhawlá, agan kasé wati dhagáráni sará kesht o keshárá
bebit, á ham padá lógá per matarrit.
32 Lutay janay kessahá mashamóshét.‡
33 Harkas ke wati sáhay rakkénagay randá bit, gária dant o
harkas ke wati sáhá nadra kant, rakkéniti.
34 Shomárá gwashán ke á wahdá do mardom yakkén taht
o nepáday sará waptag, yakké baraga bit o domi pasht géjaga
bit.§
35 Do janén jenteray sará hórigá dánay droshagá bit, yakké
baraga bit o domi pasht géjaga bit.

† **17:21 17:21** Yá: shomay nyámá ent. ‡ **17:32 17:32** Lutay janá wati mál o manál dóst at, Hodáay habari nazort o paméshká mort. § **17:34 17:34** Pasht géjag, bezán nazurag, yalah dayag, gechén nakanag.

36 Do mardén dhagáráni sará bit, yakké baraga bit o domi
pasht géjaga bit."*
37 Jostesh kort: "Oo Hodáwand! Kojá chosha bit?" Passawi
dát: "Har jáh ke jóné bit, ódá dhundhwárén morg moccha
bant."

18

Janózám o káziay mesál

1 Issáyá pa moridán mesálé áwort ke á báyad ent harwahdá
dwá bekanant o hechbar delprósh mabant.
2 Gwashti: "Shahréá yakk kázié hastat ke áiá na cha
Hodáyá torset o na mardománi parwáhia kort.
3 Hamá shahrá janózámé ham hastat ke harwahdá káziay
kerrá átk o gwashti ke mani hakká cha daynkárá beger o
beday.
4 Tán lahtén wahdá káziá janózámay peryátay némagá hecch
delgósh nakort, bale randá delá hayáli kort ke bell toré maná
na Hodáay tors ent o na mardománi parwáh,
5 bale é janózám maná delsyáh kanagá ent. Paméshká
gehter ent ke eshiay hakká begerán o bedayán. Chó mabit
ke gón wati har róchigén rawag o áyagá maná géshter delsyáh
bekant."
6 Gorhá Hodáwandén Issáyá gwasht: "Bechárét é náhakkén
kázi ché gwashit?
7 Nun bárén Hodá gón wati gechén kortagénán ke shap o
róch áiay kerrá pa wati hakká peryáta kanant, hakka nakant?
Pa áyáni hakrasiá déra kant?
8 Shomárá gwashán ke áyáni hakká zutta dant. Bale á
wahdi ke Ensánay Chokka kayt, bárén zeminay sará imáné
pashta kapit ke begenditi?"

Parisi o máliátgiray mesál

9 Issáyá hamá mardománi bárawá mesálé áwort ke watá nék
o pahrézkára gwashant o é dega mardomán éra janant.
10 "Do mardom pa dwá kanagá mazanén parasteshgáhá
shot. Yakké Parisié at o domi máliátgiré.
11 Parisi óshtát o wati jenday bárawá dwái kort o gwashti:
'Oo Hodá! Tai mennatwár án ke man é dega mardománi
dhawlá dozz o radkár o zenákáré naán o na é máliátgiray
dhawlá án.
12 Man haptagé do róch róchaga bán o wati sajjahén málay
dahyakká dayán.'
13 Bale máliátgir dur óshtátagat o ásmáni cháret ham nakort.
Dasti wati sénagá jat o peryát kanáná gwashti: 'Oo Hodá!
Mani sará rahm kan ke gonahkáré án.'

* **17:36 17:36** Lahtén daznebeshtá, band 36 nést.

14 Nun man shomárá gwashán: Hamá máliátgir bégonáh o
bémayár but o lógá shot bale Parisi na, chéá ke harkas watá
mazana kant, kamsharapa bit o harkas watá jahl o érdasta
mannit, washnám o sharapdára bit."

Pa chokkán Issáay mehr
(Mattá 19:13–15; Markás 10:13–16)

15 Mardomán wati nonnokén chokk ham Issáay gwará
áwortant ke dastesh sará per bemoshit. Wahdé moridán dist,
mardomesh hakkal dátant.
16 Bale Issáyá chokk wati kerrá lóthaéntant o gwashti:
"Chokkán bellét ke mani kerrá byáyant, áyáni démá madárét,
chéá ke Hodáay bádsháhi anchén mardománig ent.
17 Shomárá rásténa gwashán, harkas ke Hodáay bádsháhiá
hamá paymá mamannit ke kasánén chokkia mannant, hech-
bar ódá pád ér korta nakant."

Zardárén warná o abadmánén zend
(Mattá 19:16–29; Markás 10:17–30)

18 Sardárzádagéá cha Issáyá jost kort: "Oo nékén ostád! Man
chón bekanán ke abadmánén zenday wáhond bebán?"
19 Issáyá gwasht: "Taw chéá maná 'nékéna' gwashay? Abéd
cha Hodáyá kass nék naent.
20 Taw Hodáay hokmána zánay: *'Zená makan, hón makan,*
dozzi makan, drógén sháhedi maday, wati pet o mátá ezzat
beday.' "*

21 Áiá gwasht: "Man cha kasániá é sajjahén hokmáni sará
amal kortag."
22 Wahdé Issáyá áiay passaw eshkot, gwashti: "Tará angat
yakk káré kanagi ent, wati sajjahén mál o hastiá bahá kan o
zarrán garib o nézgárén mardománi sará bahr kan. É paymá
tará ásmáni ganjé rasit. Nun byá o mani randgiriá bekan."
23 Wahdé á mardá é passaw eshkot, báz gamig but chéá ke
báz sér o hazgár at.
24 Issáyá á cháret o gwasht: "Pa hazgárén mardomán
Hodáay bádsháhiá páday ér kanag sakk grán ent.
25 Haw! Cha suchenay domká oshteray gwazag wa báz
grán ent, bale pa hazgárén mardoméá Hodáay bádsháhiá
páday ér kanag angat gránter ent."
26 Hamá ke é habará eshkonagá atant, jostesh kort: "Gorhá
kay rakketa kant?"
27 Issáyá passaw dát: "Hamá kár ke ensánay dastá nabit,
Hodáay dastá bit."
28 Petrosá gwasht: "Má wati har chizz yalah dátag o tai
randgiriá kanagá én."

---

* **18:20 18:20** Darraw 20:12–16, Mussáay Wáz 5:16–20.

29 Issáyá gwasht: “Shomárá rásténa gwashán, harkasá ke
pa Hodáay bádsháhiá wati lóg o jágah yá jan o chokk yá brát o
gohár yá mát o pet yalah dátagant,
30 hamé jaháná é chizzáni badalá áiá báz géshtera rasit o á
dega jaháná abadmánén zenday wáhonda bit.”

Issáay markay sayomi péshgói
(Mattá 20:17–19; Markás 10:32–34)
31 Padá Issáyá wati dwázdahén kásed yakk kerré bortant o
gwashti: “Nun má Urshalimá rawagá én, har chizz ke nabián
Ensánay Chokkay bárawá nebeshtag, purah o sarjama bit.
32 Áiá darkawmén mardománi dastá dayant o hamá dark-
awm kalágia gerant, béezzatia kanant o dap o démá tokkia
janant†,
33 shallák o hayzaránia janant o koshanti. Bale sayomi
róchá á padá zendaga bit.”
34 Áiay morid cha é habarán yakkéá ham sarpad nabutant.
Issáay é habaráni máná cha áyáni zántá dhann at o sarkechesh
nawárt ke Issá ché gwashagá ent.

Kóréay drahbakshi
(Mattá 20:29–34; Markás 10:46–52)
35 Wahdé Issá Arihéay shahray nazzikká raset, kóré disti
ke ráhay sará neshtag o pendhagá at.
36 Wahdé kórá gwazókén mocchiay tawár eshkot, josti kort:
“Ché bayagá ent?”
37 Hálesh dát: “Issá Náseri gwazagá ent.”
38 Gorhá áiá kukkár kort: “Issá, oo Dáud bádsháhay chokk!
Mani sará rahm kan.”
39 Á ke cha sajjahénán pésar o péshgám atant, kóresh hakkal
kort o gwashtesh: “Bass kan!” Bale áiá géshter kukkár kort:
“Oo Dáud bádsháhay chokk! Mani sará rahm kan.”
40 Issá óshtát o hokmi dát: “Á mardá byárét.” Wahdé kór
nazzikká átk, Issáyá jost kort:
41 “Taw ché gwashay, man pa taw ché bekanán?” Áiá
passaw dát: “Oo Hodáwand! Mani chammán rozhná kan.”
42 Issáyá gwasht: “Biná bay! Tai imáná tará dráh kort.”
43 Hamá damáná kóray chamm pach butant o Hodáyá satá
o saná kanáná Issáay hamráh but. Sajjahén mardomán ke
dist, áyán ham Hodáay satá o saná kort.

19

Zakkáay mehmáni
1 Issá Arihéyá átk o cha shahray nyámá gwazagá at.

† **18:32 18:32** Tokk janag, bezán toh janag.

2 Ódá Zakká námén sér o hazgárén mardé hastat ke máliátgiráni master at.
3 Áiá lóthet ke bechárán Issá chónéné, bale mardománi mocchi mérhi* at o áiay jend pathakké at. Paméshká disti nakort.
4 Gorhá tacháná démterá shot o mazanén drachkéay† sará sar kapt ke áiá begendit, chéá ke Issá cha hamé ráhá gwazagá at.
5 Wahdé Issá hamá jágahá raset, borzá cháret o gwashti: "Oo Zakká! Zutt jahlá ér kap ke maróchi man tai mehmán án."
6 Á damáná ér átk o Issái pa gal o wasshi wati lógá bort.
7 Mardomán ke dist, sajjahén norondhagá laggetant o gwashtesh: "Issá gonahkárén mardéay lógá mehmán butag."
8 Bale Zakká pád átk o óshtát o gón Hodáwandén Issáyá gwashti: "Oo Hodáwand! Wati sajjahén mál o hastiay némá garibána dayán o agan man kaséay mál náhakká bortag, badalá chár sari géshteria dayán."
9 Issáyá gón áiá gwasht: "Maróchi é lógá neját sar butag, chéá ke é mard ham cha Ebráhémay nasl o padréchá ent.
10 Haw! Ensánay Chokk pa gárénáni shóház kanag o rakkénagá átkag."

Sardárzádag o dah hezmatkár
(Mattá 25:14–30)

11 Hamá wahdá ke mardom Issáay habarán gósh dáragá atant, Issáyá wati habari tahá mesálé ham dát, chéá ke á Urshalimay nazzikká rasetagat o mardománi gomán esh at ke Hodáay bádsháhi damáná gendaga bit.
12 Gwashti: "Sardárzádagé durén molkéá shot ke bádsháhiá wati dastá byárit o wátarr bekant.
13 Gorhá dah hezmatkári wati kerrá lóthéént o har yakkéárá yakk yakk ashrapié‡ dát o gwashtanti: 'Tánke man wati sapará janán o wátarra bán, shomá gón é zarrán sawdágeri bekanét.'
14 Bale hamá molkay mardomán cha áiá naprata kort. Áiay rawagá rand kásedesh ráh dát ke má nalóthén é mard may sará bádsháhi bekant.
15 Bale áiá bádsháhi raset o wati molká per tarret o átk. Gorhá hokmi dát hamá dahén hezmatkárán ke zarri dátagatant, byárant tánke bezánt áyán cha sawdágeria chinchok rasetag.
16 Awali hezmatkár átk o gwashti: 'Oo wájah! Tai yakkén ashrapi man dah ashrapi kortag.'

---

* **19:3 19:3** Mérhi, bezán mazanén mocchi o sholuki. † **19:4 19:4** É drachkay elmi nám "Ficus sycomorus" ent. ‡ **19:13 19:13** Asligén Yunáni zobáná, é zarray nám "miná" ent. Yakk mináé yakk kár kanókéay kesás say máhay mozz butag.

17 Bádsháhá gwasht: ‘Shábásh, oo sharrén golám! Nun paméshká ke taw gón kammén bonmálá tachk o rást butagay, man tará wati molkay dah shahray hákema kanán.’
18 Domi átk o gwashti: ‘Oo wájah! Tai yakkén ashrapi man panch ashrapi kortag.’
19 Bádsháhá gwasht: ‘Man tará wati molkay panch shahray hákema kanán.’
20 Dega hezmatkáré átk o gwashti: ‘Oo wájah! Esh ent tai ashrapi ke man dazmáléá bastag o ér kortag,
21 chéá ke maná cha taw torsetag. Taw trondén mardé ay, hamá chizz ke taw jam nakortagant, áyán chesta kanay o baray o hamá ke taw nakeshtagant, áyána ronay.’
22 Bádsháhá gwasht: ‘Oo habisén golám! Man tará cha tai jenday habarán mayárbára kanán. Taw zánt ke man trondén mardé án, hamá chizzán watiga kanán ke man jam nakortagant o hamáyán ronán ke man nakeshtagant,
23 gorhá taw chéá mani zarr tájeráni kerrá ér nakort ke per tarragá rand maná wati zarr gón sutt berasetén.’
24 Gorhá bádsháhá gón óshtátagén mardomán gwasht: ‘Ashrapiá cha eshiá pach gerét o hamáiá bedayét ke áiay kerrá dah ashrapi ant.’
25 Áyán gwasht: ‘Wájah! Áiay kerrá wa dah ashrapi hast.’
26 Bádsháhá gwasht: ‘Shomárá gwashán, harkasá ke chizzé hast, áiá géshter dayaga bit, bale harkasá ke nést, harché ke hasti ham pach geraga bit.
27 Bale hamá ke mani dozhmen ant o nalóthant ke man áyáni bádsháh bebán, áyán mani kerrá byárét o mani démá bekoshét.’ ”

Urshalimá Issáyá wasshátka kanant
(Mattá 21:1–9; Markás 11:1–10; Yuhanná 12:12–15)

28 Cha é habarán o rand, Issá pésar but o dém pa Urshalimá shot. Mardom áiay hamráh atant.
29 Wahdé Zaytun námén kóhá Bayt-Páji o Bayt-Anyáay métagáni nazzikká raset, wati do moridi pésará dém dát o
30 gwashtanti: “Démi métagá berawét o anchosh ke shomá ódá rasét, hari korragé gendét ke bastag o taningah kasé áiá swár nabutag. Áiá bójét o edá byárét.
31 Agan kaséá jost kort ke shomá chéá eshiá bójagá ét, begwashét ke wájahá pakár ent.”
32 Hamá ke dém dayag butant, á shotant o anchó ke Issáyá gwashtagat, hamá paymá distesh.
33 Anchó ke korragá bójagá atant, korragay hodábondán cha áyán jost kort: “Shomá chéá é korragá bójagá ét?”
34 Moridán passaw dát: “Wájahá pakár ent.”

35 Moridán korrag Issáay kerrá áwort, wati shál o kabáhesh
korragay poshtá ér kortant o Issáesh swár kort.
36 Wahdé Issá démá rawán at, mardomán wati shál o kabáh
ráhay sará chérgéján kortant.
37 Wahdé Issá Zaytunay Kóhay érkapay nazzikká raset,
áiay moridáni mocchiá pa é sajjahén mójezahán ke áyán
distagatant, pa gal o shádeh o gón borzén tawáré Hodá satá
kort o gwasht:
38 "Mobárak ent hamá bádsháh ke Hodáwanday námá kayt!
Ásmáná sohl o émeni, borzén arshá shán o shawkat."
39 Cha mardománi nyámá, lahtén Parisiá gón Issáyá gwasht:
"Oo ostád! Wati moridán hakkal kan."
40 Issáyá darráént: "Man shomárá gwashán, agan é bétawár
bebant, seng o dhók kukkára kanant."

Pa Urshalimá Issáay ars

41 Wahdé Issá Urshalimá nazzikk but o shahri dist, gréti o
42 gwashti: "Drégatá taw maróchi bezántén ke kojám chizz
pa taw sohl o émenia kárit. Bale bazhn o apsóz ke nun cha tai
chammá chér o andém§ ent.
43 Pa taw anchén rócha káyant ke dozhmen tai chapp o
chágerdá sangara bandant o tará chárén némagán angerra
kanant o tai chágerdá tanka tarrénant.
44 Tará o tai chokkán ke tai panáhá ant, gón hákán hawára
kanant o sengé sengay sará ham pashta nagéjant, chéá ke taw
wati Hodáay áyagay wahd o sáhat pajjáh nayáwort."

Cha mazanén parasteshgáhá sawdágeráni dar kanag
(Mattá 21:12–16; Markás 11:15–18; Yuhanná 2:13–16)

45 Eshiá rand Issá mazanén parasteshgáhá shot o
sawdágerán dar kanagá lagget.
46 Gwashti: "Hodáay Ketábá nebeshtah ent: *Mani lóg dwá*
*kanagay jágaha bit,** bale shomá dhongáni panáhgáhé kortag."
47 Áiá har róch mazanén parasteshgáhá tálima dát. Mazanén
dini péshwá, Sharyatay zánóger o kawmay kamásh áiay kosha-
gay johdá atant,
48 bale pa wati é maksadá hecch ráhé dar gétkesh nakort,
chéá ke áiay har habar sajjahén mardománi delá neshtagat.

20

Issáay ehtiár
(Mattá 21:23–27; Markás 11:27–33)

1 Yakk róché ke Issá mazanén parasteshgáhá mardomán
tálim dayagá at o wasshén mestágay járá janagá at, mazanén

§ **19:42 19:42** Andém, bezán chér, póshidah. * **19:46 19:46** Eshayá Nabiay Ketáb 56:7.

dini péshwá o Sharyatay zánóger gón kawmay kamáshán áiay kerrá átkant o
2 gwashtesh: “Márá begwash ke taw gón kojám hakk o ehtiárá é kárána kanay? É kay ent ke tará é ehtiári dátag?”
3 Issáyá passaw dát: “Maná ham cha shomá yakk josté hast. Maná begwashét,
4 Yahyáyá pákshódi dayagay ehtiár cha ásmáná rasetagat yá cha ensánay némagá?”
5 Áyán watmánwatá shawr o saláh kort o gwashtesh: “Agan begwashén cha ásmáná, gwashit: ‘Shomá pa ché imán nayáwort?’
6 Oo agan begwashén cha ensánay némagá, gorhá sajjahén mardom márá sengsára kanant, chéá ke áyán yakin ent ke Yahyá nabié butag.”
7 Paméshká passawesh dát: “Má nazánén cha kojá at.”
8 Issáyá gwasht: “Gorhá man ham shomárá nagwashán ke gón kojám hakk o ehtiárá é kárána kanán.”

Badén bágpánáni mesál
(Mattá 21:33–46; Markás 12:1–12)

9 Randá Issáyá pa mardomán é mesál dát: “Mardéá anguri bágé addh kort o pa konandakári* lahtén bágpánay dastá dát o wat drájén saparéá shot.
10 Wahdé anguray mósom but, bágay hodábondá pa wati bahray geragá hezmatkáré bágpánáni kerrá ráh dát, bale bágpánán á hezmatkár latth o kotth kort o gón hórk o háligén dastán per tarrént.
11 Padá bágay hodábondá dega hezmatkáré dém dát, bale bágpánán á ham jat o béezzat kort o gón hórk o háligén dastán per tarrént.
12 Gorhá sayomi randá, dega hezmatkáré ráhi dát, bale áyán á ham jat o thappig kort o gallént†.
13 Nun bágay hodábondá wati delá pegr kort ke chón bekanán? É randi wati dóstigén chokká ráha dayán, balkén áiay ezzatá bekanant.
14 Bale wahdé bágpánán áiay chokk dist, watmánwatá shawr kort o gwashtesh: ‘Bágay mirásdár‡ o poshpad hamesh ent, eshiá koshén ke bág may mirás bebit.’
15 Gorhá cha bágá dar kort o koshtesh. Nun bágay hodábond gón é bágpánán ché kant?

---

* **20:9 20:9** Konandakári, bezán paymánkári, thékah. † **20:12 20:12** Gallénag, bezán táchénag, dar kanag, dur ráh dayag. ‡ **20:14 20:14** Mirásdár, bezán mirás barók, mirásá sharikdár, wáres.

16 Á kayt, é bágpánána koshit o bágá dega bágpánáni dastá
dant." Wahdé mardomán Issáay é habar eshkot, gwashtesh:
"Chosh mabát!"
17 Issáyá á rók róká chárетant o gwashti: "Gorhá á nebesh-
tahay máná ché ent ke gwashit: *'Hamá seng ke bánbandán*
nápasond kort o nazort, hamá seng bonhesht§*but.'**
18 Harkas ke á sengay sará kapit, á kas thokkor thokkora
bit o seng ke kaséay sará kapit, áiá hurta kant."
19 Sharyatay zánóger o mazanén dini péshwáyán zánt ke
Issáyá é mesál may bárawá dátag. Paméshká, shawresh kort
ke hamé damáná Issáyá gerén, bale cha mardomán torsetesh.

Sharyatay zánogeráni jost
(Mattá 22:15–22; Markás 12:13–17)
20 Gorhá Issáay sará butant, wati chárig o jásusesh rawán
dátant. Chárigán watá tachk o rástén mardom pésh dásht ke
Issáyá cha áiay jenday habarán mán begisshénant o Rumay
wáliay dastá bedayant.
21 Áyán jost kort: "Oo ostád! Má zánén taw harché gwashay,
har tálimé ke dayay, á sajjahén rást ant o hechkasay némagá
nageray o Hodáay ráhay sójá pa rástia dayay.
22 Nun márá begwash, Rumay bádsháh Kaysará song o
máliát dayag rawá ent yá na?"
23 Bale Issáyá áyáni é makkári zánt o gwashti:
24 "Maná yakk dináré pésh bedárét, eshiay sará kai nám o
naksh per ent?" Áyán passaw dát: "Kaysaray."
25 Issáyá gwasht: "Gorhá Kaysaraygá Kaysará bedayét o
Hodáaygá Hodáyá."
26 É dhawlá, áyán mardománi démá Issá cha áiay jenday
habarán dámá dawr dát nakort o cha áiay passawán bah mant
o bétawár butant.

Áherat o sáng o sur
(Mattá 22:23–33; Markás 12:18–27)
27 Randá lahtén Saduki Issáay kerrá átk. Sadukia naman-
nant ke mordag padá zendaga bant.
28 Jostesh kort: "Oo ostád! Mussáyá pa má nebeshtag:
Agan kaséay sur kortagén bráté bé awládá bemerit o janózámi
zendag bebit, gorhá áiay brát báyad ent gón á janózámá sur
bekant tánke chokk o awládé pa wati brátá pédá bekant.†
29 Hapt brát atant, awali brátá jané gept, chokki nabut o
mort.
30 Domi brátá o

§ **20:17 20:17** Bonhesht, bezán lógay awali hesht yá seng. * **20:17 20:17** Zabur 118:22. † **20:28 20:28** Mussáay Wáz 25:5 o rand.

31 padá sayomi brátá gón á janéná sur kort. Hamé paymá
haptén brátán gón hamá janéná sur kort o bé awládá cha
donyáyá shotant.
32 Sajjahénán o rand á janén ham mort.
33 Nun áheratay róchá, é janén kojám brátayga bit? Chéá ke
haptén brátáni jan butag."
34 Issáyá passaw dát: "Mardom é jaháná sáng o sura kanant,
35 bale hamá mardom ke abadmánén zendá karzant o
dobar zendag bayagay láhek ant, á na sura kanant o na sur
dayaga bant.
36 Á hechbar padá namerant, préshtagáni dhawlá bant.
Hodáay chokk ant, chéá ke abadmánén zenday chokk ant.
37 Bale mordagáni zendag bayagay habaray rásti Mussáyá
bon geptagén dhólokay sargwastá pésh dáshtag. Ódá Mussá
Hodáwandá *Ebráhémay Hodá o Esákay Hodá o Ákubay Hodá*‡
gwashit.
38 Á mordagáni Hodá naent, zendagénáni Hodá ent, chéá
ke áiay gwará sajjahén zendag ant."
39 Cha Sharyatay zánógerán lahténá gwasht: "Oo ostád! Taw
sharr gwasht."
40 Cha ed o rand kassá del nakort ke cha áiá josté bekant.

Masih kai chokk ent?
(Mattá 22:41–46; Markás 12:35–37)
41 Issáyá gón Sharyatay zánógerán gwasht: "Chéá gwashant
ke Masih, Dáud bádsháhay chokk ent?
42 Chéá ke Dáud wat Zaburay ketábá gwashit:
Hodáwandá gón mani Hodáwandá gwasht
mani rástén kashá tán hamá wahdá benend
43 *ke man tai dozhmenán tai pádáni chérá dawra dayán.*§*
44 Nun agan Dáud Masihá wati Hodáwanda gwashit, gorhá
Masih chón áiay chokk buta kant?"

Issá Sharyatay zánógerán páshka kant
(Mattá 23:1–7; Markás 12:38–40)
45 Hamá wahdá ke sajjahén mardom gósh dáragá atant,
Issáyá gón moridán gwasht:
46 "Cha Sharyatay zánógerán hozzhár bét ke áyán drájén
jámag o kabáh gwará kanag dósta bit o bázárani tarr o gardá
cha mardomán wasshátk o drahbáta lóthant. Kanisaháni
awali red o dáwatáni sharterén jágahesh dósta bit.
47 Janózámán rada dayant o polant o pa pésh dáragá wati
dwáyán drájkassha kanant. Eshán ganterén sezá rasit."

---

‡ **20:37 20:37** Darraw 3:6. § **20:43 20:43** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "tai pádáni chéray tahtoké bekanán". * **20:43 20:43** Zabur 110:1.

21

Janózáméay shogránah
(Markás 12:41–44)

1 Issáyá sar borz kort o disti ke lahtén sér o hazgár wati
shogránahán mazanén parasteshgáhay pétiá* mán kanagá ent.
2 Áiá nézgárén janózámé ham dist ke pétiay tahá do paysahi†
dawr dát.
3 Gorhá Issáyá gwasht: "Shomárá rásténa gwashán, é
béwasén janózámá cha sajjahénán géshter dát.
4 Chéá ke á degarán cha wati bázén málá shogránah dát,
bale é janózámá, gón wati garibiá, harché ke áiá pa wati
gozaráná hastat, dáti."

Áyókén zamánagay bárawá Issáay péshgói
(Mattá 24:1–14; Markás 13:1–13)

5 Lahtén mardom mazanén parasteshgáhay bárawá
gwashagá at ke é gón chónén dhawldárén seng o hayrát
kortagén chizzán singárag butag. Issáyá gwasht:
6 "É chizzán ke shomá maróchi gendagá ét, róché kayt ke
sajjahén próshag o dawr dayaga bant. Yakk sengé ham domi
sengay sará namánit."
7 Jostesh gept: "Oo ostád! Bárén, é chizz kadéna bant o
eshán nazzikk bayagay neshán ché ent?"
8 Issáyá gwasht: "Hozzhár bét, kasé shomárá gomráh
makant. Chéá ke bázéné mani námá kayt o gwashit: 'Man
hamá án‡' o 'Wahd átkag o nazzikk ent,' bale shomá áyáni
randá makapét.
9 Wahdé shomá jang o áshópay hálána eshkonét, delá tors
mayárét. Chéá ke awalá báyad ent é chizz bebant, bale
halásiay wahd hamá damáná nayayt o narasit."
10 Padá gón áyán gwashti: "Yakk kawmé dega kawméay
helápá o yakk molké dega molkéay helápá páda kayt.
11 Mazanén zeminchandha§ bant o báz jágah dhokkál o
wabá kapit. Cha ásmáná torsnákén nedárag o ajabbatén
neshání záhera bant.
12 Bale cha é sajjahénán o pésar, shomárá gerant o ázára
dayant, kanisah o zendánána barant o bandiga kanant. Mani
námay sawabá shomárá bádsháh o hákemáni démá barant o
pésha kanant.
13 Gorhá shomárá pa gwáhi dayagá sharrén móhé rasit.

---

* **21:1 21:1** Péti, bezán sanduk. † **21:2 21:2** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "do lepton", bezán á zamánagay gwandhterén zarr. ‡ **21:8 21:8** Hodá watá gón Mussáyá hamé námá pajjárénit. Bechár Dargwaz 3:14. § **21:11 21:11** Zeminchandh, bezán zeminjomb, zelzelah.

14 Wati delá erádah kanét ke pa wati démpániá cha wahdá
pésar paréshán mabét.
15 Chéá ke man shomárá anchén zobán o zánté dayán ke
hecch dozhmené shomay habaráni démá óshtáta nakant o
natwánt áyán rad sabet bekant.
16 Shomay mát o pet o brát o syád o dóst ham shomárá
geráénant o lahténá kóshárénant.
17 Sajjahén mardom mani námay sawabá cha shomá
naprata kanant,
18 bale shomárá heccha nabit.
19 Agan shomá bardáshta kanét, wati sáhá rakkénét.

Urshalimay harábi o wayrániay péshgói
(Mattá 24:15–21; Markás 13:14–19)

20 Wahdé shomá gendét ke lashkarán Urshalim angerr
kortag, gorhá bezánét ke eshiay wayrániay wahd nazzikk ent.
21 Á wahdá hamá ke Yahudiahá ant, kóhán betachant. Á
ke Urshalimá ant, dhanná dar bekapant o á ke cha shahrá
dhann ant shahrá marawant.
22 Chéá ke á wahd sezáay wahda bit o sajjahén
nebeshtánkáni habar purah o sarjama bant.
23 Á róchán, lápporrén janén o hamá ke chokka méchénant
sakk bazzaga bant, chéá ke molkay sará mazanén mosibaté
kayt o é kawmay sará kahr o gazaba kapit.
24 Mardom zahmay dapára bant o bázéné bandig bit o saj-
jahén donyáyá darándhéh* kanaga bit. Darkawm Urshalimá
tán á wahdá lagatmála kanant ke darkawmáni dawr o bárig
halásа bant.

Issáay per tarrag
(Mattá 24:29–31; Markás 13:24–27)

25 Cha róch o máh o estárán neshániа záhera bant o donyáay
sajjahén kawm cha daryáay chawl o mawjáni trondén tawárá
hayrán o paréshána bant.
26 Mardom donyáay sará áyókén mosibatáni torsá béhósha
bant, chéá ke ásmánay zór o wák larzénaga bant.
27 Á wahdá Ensánay Chokká gendant, ke gón mazanén wák
o twán o shán o shawkaté jambaréay tahá ent o kayt.
28 Wahdé é jáwara† káyant o rasant, gorhá tachká tachk
bóshtét o wati sará borz kanét ke shomay nejátay wahd
nazzikk ent."

Enjiray drachk
(Mattá 24:32–35; Markás 12:28–31)

29 Issáyá áyáná é mesál ham dát: "Enjir o é dega drachkán
bechárét,

---

* **21:24 21:24** Darándhéh, bezán jaláwatan. † **21:28 21:28** Jáwar, bezán hálat.

30 anchosh ke tákesh jat, shomá wata zánét ke nun garmág nazzikk ent.
31 Hamé paymá, wahdé é chizzána gendét, shomá wata zánét ke Hodáay bádsháhi nazzikk ent.
32 Shomárá rásténa gwashán, tán é sajjahén jáwar mayáyant, é nasl o padréch halása nabit.
33 Ásmán o zemin gára bant, bale mani habar hechbar gára nabant.
34 Hozzhár bét, chó mabit ke shomay del cha neshah o malár o zenday pegr o paréshánián chér betarrit o á róch anágat shomay gotthá lóp bebit.
35 Chéá ke á róch donyáay sajjahén mardománi sará kayt.
36 Paméshká harwahd hozzhár bét o dwá bekanét, tánke cha sajjahén áyókén mosibatán berakkét o Ensánay Chokkay bárgáhá óshtát bekanét."
37 Issáyá har róch, mazanén parasteshgáhá sabakk o tálima dát. Har shap shahrá dhann Zaytun námén kóhéay sará shot o wati shapia gwázént.
38 Har sabáhá máhallah sajjahén mardom pa áiay habaráni gósh dáragá mazanén parasteshgáhá átkant.

22

Issáay koshagay pandal
(Mattá 26:2–5; Markás 14:1–2)

1 Béhomirén Naganay Aid, hamá ke Sargwazay Aid ham gwashaga bit, nazzikk at.
2 Mazanén dini péshwá o Sharyatay zánóger pa Issáay koshagá ráh o daré shóház kanagá atant, bale cha mardomána torsetesh.
3 Shaytán Yahudáay, bezán Yahudá Eskaryutiay delá potert. Yahudá cha Issáay dwázdahén kásedán yakké at.
4 Á, mazanén dini péshwá o mazanén parasteshgáhay negahpánén sepáhigáni masteráni kerrá shot o gón áyán shawr o saláhi kort ke che paymá Issáyá áyáni dastá bedant.
5 Á gal butant o shawresh kort ke áiá chizzé zarr bedayant.
6 Yahudáyá mannet o nun sharrén móhéay shóházá at ke cha mocchiay chammán dur Issáyá áyáni dastá bedant.

Sargwazay shámay tayári
(Mattá 26:17–19; Markás 14:12–16)

7 Gorhá Béhomirén Naganay Aiday hamá róch átk ke pa Sargwazay Aiday shámá gwarándh korbániga kanant.
8 Issáyá Petros o Yuhanná dém dátant o gwashti: "Berawét Sargwazay Aiday shámay tayáriá bekanét ke hórigá benendén o bwaréni."

9 Áyán jost kort: “Taw ché lóthay, má é tayáriá kojá
bekanén?”
10 Passawi dát: “Shomá shahrá ke rasét, mardé gendét ke
ápi kunzagé gón enti,* áiay randá bét o hamá lógá berawét ke
á rawt.
11 Lógay wáhondá begwashét: ‘Ostád jostá ent ke
mehmánhánah kojá ent tánke man gón wati moridán
Sargwazay shámá hamódá bekanán?’
12 Á mard, shomárá wati lógay borzi tabakká mazanén báné
pésha dárit ke ódá har chizz hast. Shámay tayáriá hamódá
bekanét.”
13 Á shotant o har chizzesh hamá paymá dist ke Issáyá
gwashtagat. Sargwazay shámesh hamódá tayár kort.

Goddhi shám
(Mattá 26:24, 26–29; Markás 14:22–25)
14 Hamá sáhat ke raset, Issá gón kásedán parzónagay sará
nesht.
15 Gón áyán gwashti: “Maná báz armán butag ke sakki o
sóriay saggagá pésar é Sargwazay shámá gón shomá hórigá
bwarán.
16 Shomárá gwashán, tán Hodáay bádsháhi barjáh kanag
mabit, dega baré é shámá nawarán.”
17 Gorhá pyálahé chesti kort, Hodáay shogri gept o gwashti:
“Eshiá bezurét o watmánwátá bahr kanét.
18 Shomárá gwashán ke cha ed o rand tán Hodáay bádsháhi
mayayt, man anguray ápá nawarán.”
19 Nagani ham zort, Hodáay shogri gept, nagani chondh
chondh kort o kásedáná dáti. Gwashti: “É mani badan ent
ke pa shomá korbánig kanaga bit, é kárá pa mani yádgáriá
bekanét.”
20 Hamé dhawlá, cha waragá rand pyálahé zort o gwashti:
“É pyálah mani hón ent, nókén ahd o paymánay hón ke pa
shomá réchaga bit.
21 Bale hamá ke maná dróhit, áiay dast gón mani dastá
yakkén parzónagá ent.
22 Chéá ke hamá dhawlá ke péshá shawr borrag† butag,
Ensánay Chokka rawt, bale bazhn o apsóz pa hamá mardomá
ke áiá dróhit.”
23 Gorhá kásed yakdomiá jost kanagá laggetant: “Bárén, cha
má kay choshén káré kant?”

Mazani o masteriay bárawá
(Mattá 20:25–27; Markás 10:42–44)
24 Kásedáni nyámá arh o korh pád átk ke may tahá kay
masterén mardom zánag bebit?

---

* **22:10 22:10** É ajabén habaré. Áp kasshag janénáni kár at. † **22:22 22:22** Shawr borrag, bezán paysalah kanag.

25 Issáyá gón áyán gwasht: “Darkawmáni bádsháh wati
mardománi sará wájahia kanant o áyáni hákemáni maksad o
morád esh ent ke mardom áyán hayr o barkat dayók bezánant.
26 Bale shomá chó makanét, bellét ke shomay masterén,
kasterénay dhawlá bebit o shomay hákem, hezmatkáray
dhawlá.
27 Bárén kay master ent? Hamá ke neshtag o waragá ent
yá hamá ke hezmat kanagá ent? Hamá ke neshtag o waragá
ent. Bale man shomay nyámá hezmatkáréay dhawlá án.
28 Shomá hamá ét ke mani ázmáesh o chakkásán gón man
hamráh o hamkópag butagét.
29 Hamá dhawlá ke Petá maná bádsháhi bakshetag, man
ham shomárá baksháni
30 tánke mani bádsháhiay tahá cha mani parzónagá bwarét,
benóshét, tahtáni sará benendét o Bani Esráilay dwázdahén
kabilaháni kazáwatá‡ bekanét.

Petrosay enkáray péshgói
(Mattá 26:31–35; Markás 14:27–31; Yuhanná 13:36–38)

31 Shamun, oo Shamun! Shaytáná ejázat lóthet ke shomárá
gandomay dhawlá kamak bekant o begéchit.
32 Bale man pa taw dwá kortag ke tai imán zawál mabit.
Gorhá wahdé taw padá mani némagá átkay, wati brátáni delá
dhaddh kan.”
33 Bale Petrosá passaw tarrént: “Oo Hodáwand! Man gón
taw hórigá pa kayd o band o marká ham tayár án.”
34 Issáyá gwasht: “Oo Petros! Man tará gwashán ke maróchi
taw cha korósay bángá pésar mani pajjáh áragá say randá
enkára kanay.”
35 Randá cha áyán josti kort: “Bárén hamá wahdá ke man
shomárá bé zarturag o pélek o bé chawatthá dém dát, shomá
pa chizzéá gatth butét?” Áyán passaw dát: “Na, pa hecch
chizzá.”
36 Gorhá gwashti: “Bale nun cha shomá agan kaséay kerrá
zarturag o pélek hast, gón wat bezurit o áiay kerrá ke zahm
nést, wati kabáhá bahá bekant o zahmé bahá begipt,
37 chéá ke é nebeshtah mani bárawá báyad ent rást o sarjam
bebit ke gwashit: *Á cha gonahkárán yakké hesáb kanag but.*§
Haw! Á chizz ke mani bárawá nebisag butag, nun sarjam
bayagi ent.”
38 Kásedán gwasht: “Oo Hodáwand! Bechár, márá do zahm
gón ent.” Gwashti: “Bass ant.”

Jetsimániay bágá Issáay dwá
(Mattá 26:36–46; Markás 14:32–42)

‡ **22:30 22:30** Kazáwat, bezán hakkén paysalah, hamá shawr ke cha dádgáhána kayt, dáwari. § **22:37 22:37** Eshayá Nabiay Ketáb 53:12.

39 Randá Issá dar átk o anchosh ke áiay hél o ádat at, dém pa Zaytunay Kóhá shot. Morid ham áiay randá butant.
40 Ódá ke sar but, gwashti: "Dwá kanét ke ázmáesh o chakkásá makapét."
41 Padá chagaléay ráhá cha moridán dur but, kóndháni sará nesht o chosh dwái kort:
42 "Oo mani Pet! Agan tai razá ent gorhá sakkiáni é pyálahá cha man dur kan, bale mani wáhagay sará na, hamá paymá ke tai razá ent."
43 Cha ásmáná préshtagé záher but o Issáay deli dhaddh kort.
44 Á gránén ranjéá dochár at, paméshká géshter dwái kort o áiay héd hónay trampáni dhawlá zeminay sará petthetant.
45 Cha dwáyá ke pád átk, moridáni némagá per tarret, disti ke gamán zhand o pand kortagant o nun wáb ant.
46 Gwashti: "Parchá waptagét? Pád áét o dwá kanét ke chakkásá makapét."

Issáay dazgir bayag
(Mattá 26:47–56; Markás 14:43–50; Yuhanná 18:3–11)
47 Issá angat habará at ke rombé mardom átk o raset. Cha Issáay dwázdahén kásedán yakké, bezán Yahudá áyáni rahshón at. Á, Issáay nazzikká átk ke bechokkiti.
48 Issáyá gwasht: "Oo Yahudá! Taw gón chokkagé Ensánay Chokká dozhmenáni dastá dayay?"
49 Wahdé Issáay hamráhán dist ke ché bayagá ent, jostesh kort: "Oo Hodáwand! Wati zahmán bekasshén?"
50 Cha moridán yakkéá wati zahm kasshet o masterén dini péshwáay nawkaray rástén góshi sest.
51 Bale Issáyá gwasht: "Bass kanét!" Áiay góshá dasti per mosht o dráhi kort.
52 Padá Issáyá gón mazanén dini péshwá o mazanén parasteshgáhay negahpánén sepáhigáni master o kawmay kamáshán ke pa áiay dazgir kanagá átkagatant, gwasht: "Záná, man dozz o dhongé* án ke shomá gón zahm o latthán mani dazgir kanagá átkagét?
53 Man har róch mazanén parasteshgáhá gón shomá yakjáh butagán, ódá shomá maná dast najatag. Bale haw! Nun wahd shomayg ent o taháróki hákem ent."

Petrosay enkár
(Mattá 26:57–58, 69–75; Markás 14:53–54, 66–72; Yuhanná 18:12–18, 25–27)
54 Gorhá Issáesh dazgir kort o masterén dini péshwáay lógá bort. Petros dur durá áyáni poshtá gón at.

---

* **22:52 22:52** Rahzan, bezán hamá dozz ke ráhá bandit o mardomána polit, ráhzan.

55 Lógay péshgáhá† ásé rókesh kortagat o ásay chágerdá neshtagatant. Petros ham gón áyán nesht.
56 Móledéá ásay rozhnáiá Petros dist, rók róká cháret o gwashti: “É mard ham Issáay hamráh butag.”
57 Bale Petrosá namannet o gwashti: “Oo janén! Man áiá nazánán.”
58 Kammokéá rand degaréá Petros dist o gwashti: “Taw ham cha hamáyán ay.” Petrosá darráént: “Oo mard! Man cha áyán naán.”
59 Kesás sáhatéá rand dega yakkéá Petrosay némagá cháret o pa deljami gwasht: “É mard allamá Issáay hamráh butag, chéá ke é ham Jalilié.”
60 Petrosá darráént: “Oo mard! Man sarpada nabán taw ché gwashagá ay.” Petrosá habar dapá at ke korósá báng dát.
61 Hodáwandén Issáyá chakk tarrént o Petrosay némagá cháret. Gorhá Petros Hodáwanday habaray yátá kapt ke gwashtagati: “Taw maróchi korósay bángá pésar say randá mani pajjáh áragá enkára kanay.”
62 Nun dhanná dar átk o zár zárá grét.

Issáyá kalága bandant
(Mattá 26:67–68; Markás 14:65)

63 Hamá sepáhigán ke Issá dáshtagat, áiay kalág bandag o janagesh bongéj kort.
64 Issáay chammesh bastant o gwashtesh: “Wati gaybi zántá kár band o begwash ke tará kayá jat?”
65 Dega bázén bad o radé ham kortesh.

Sarókáni Diwáná Issáay pésh kanag
(Mattá 26:59, 63–66; Markás 14:61–63; Yuhanná 18:19–21)

66 Wahdé róch but, kawmay kamáshán diwán bezán mazanén dini péshwá o Sharyatay zánóger yakjáh butant o Issáesh áyáni diwáná bort.
67 Jostesh kort: “Agan taw Masih ay gorhá márá pakkáiá begwash.” Issáyá passaw dát: “Agan man begwashán ham, shomá báwara nakanét.
68 O agan josté bekanán, shomá passawa nadayét.
69 Bale cha annugá rand Ensánay Chokk porwákén Hodáay rástén kashá nendit.”
70 Á wahdá sajjahénán gwasht: “Gorhá taw Hodáay Chokk ay?” Passawi dát: “Shomá wat gwashagá ét ke man hamá án.”
71 Áyán gwasht: “Nun dega chónén sháhedié lóthén? Má wat cha áiay jenday dapá é habar eshkot.”

† **22:55 22:55** Péshgáh, bezán péshjáh, pézhgáh, lógay chárdiwál, sahn.

23

Issá Pilátusay démá
(Mattá 27:1–2, 11–14; Markás 15:1–5; Yuhanná 18:28–37)

1 Randá diwánay sajjahén mardom pád átkant o Issáesh
Pilátusay démá bort o
2 áiay sará bohtám janagesh bendát kort. Gwashtesh:
"Má distag ke é mard may kawmá gomráha kant, Rumay
Kaysaray song o máliát dayagá manah o makana kant o
gwashit: 'Man Masih án, bádsháhé án.'"
3 Pilátusá jost kort: "Taw Yahudiáni bádsháh ay?" Issáyá
passaw dát: "Taw wat gwashagá ay."
4 Pilátusá gón mazanén dini péshwáyán o gón mardománi
mocchiá gwasht: "Man pa é mardá hecch mayára nagendán."
5 Bale mardom wati habaray sará óshtátant o gwashtesh:
"É mard gón wati tálimán Yahudiahay sajjahén damagay
mardomána shórénit. Cha Jalilá bongéji kortag o annun edá
rasetag."
6 Pilátusá ke eshkot, lótheti bezánt ke bárén á Jalilié yá na.
7 Wahdé sahig but ke Issá Jalilié, gorhá Jalilay hákem Hirud-
isay némagá ráhi dát, chéá ke Hirudis á wahdá Urshalimá at.

Issá o Hirudis

8 Hirudisá Issá ke dist, sakk gal but, chéá ke dér at ke áiay
gendagay wáhagdár* at. Áiá Issáay kortagén kárání bárawá
eshkotagat o ométwár at ke ajabbatén neshánié begendán.
9 Gorhá cha Issáyá bázén jost o porsé korti, bale Issáyá
hecch passaw nadát.
10 Mazanén dini péshwá o Sharyatay zánóger ke hamódá
óshtátagatant, Issáay sará bázén bohtámé janagá atant.
11 Hirudisá ham gón wati sepáhigán Issá béezzat kort o kalág
gept. Dhawldárén kabáhé gwará dátesh o padá Pilátusay kerrá
rawánesh dát.
12 Cha hamá róchá Hirudis o Pilátus sangat butant, pésará
dozhmen atant.

Issáay markay hokm
(Mattá 27:15–26; Markás 15:6–15; Yuhanná 18:39—19:16)

13 Pilátusá mazanén dini péshwá o Yahudiáni sarók o
mahluk lótháéntant o
14 gwashti: "Shomá é mard mani gwará áwortag o bohtám
jatag ke mardomán gomráha kant, bale cha á jostán ke man
shomay démá kortagant, áiay sará shomay jatagén bohtámán
man hecch rástié nadist.

---

* **23:8 23:8** Wáhagdár, bezán lóthók, delmánag, hodónák.

15 Hirudisá ham mayáré nadistag, paméshká padá may
gwará ráhi dátag. É mardá choshén káré nakortag ke sezái
mark bebit.
16 Gorhá man eshiá shallák o hayzaránа janán o yalaha
kanán."
17 †
18 Bale sajjahén mardomán kukkár kort o gwasht: "Issáyá
bekosh! Barabbásá ázát kan o márá beday!"
19 Barabbás Urshalimay shahrá áshóp o hónay bohtámá
bandig kanag butagat.
20 Piláтus Issáay yalah dayagá delmánag at, paméshká gón
mardomán padá habari kort.
21 Bale mardom sakk kukkár kanagá atant, gwashtesh:
"Salibi kassh! Salibi kassh!"
22 Piláтusá sayomi randá cha áyán jost kort: "Chéá bárén?
É mardá che badén káré kortag? Man hecch bonyádé
nagendán ke eshiay kóshay hokmá bedayán, paméshká shallák
o hayzaránia janán o yalahia kanán."
23 Bale mardom kukkárá atant o wati habaray sará
óshtátagatant. Gwashtesh: "Salibi kassh!" O áyáni kukkárán
kár kort.
24 Piláтusá áyáni wáhagay sará hokm dát.
25 É dhawlá áiá hamá mard ke áshóp o hónay bohtámá
bandig at o mardomán lóthet ke yalah dayag bebit, ázát kort
o mardománi wáhagay sará Issá sepáhigáni dastá dát.

Issáyá saliba kasshant
(Mattá 27:32–44; Markás 15:21–32; Yuhanná 19:17–24)

26 Wahdé Issáyá baragá atant, Shamun námén mardé
distesh ke Keriniay shahray mardomé at o dém pa Urshalimá
pédák at. Sepáhigán á mard gept, salib áiay baddhá dát o
hojjesh kort ke Issáay randá berawt.
27 Issáay randá bázén mardomé rawagá at o gón áyán
rombé janén ham gón at ke pa Issáyá gréwag o záriá atant.
28 Issáyá chakk jat o gón áyán gwasht: "Oo Urshalimay
jenekkán! Pa man magréwét, pa wat o pa wati chokkán
begréwét,
29 parchá ke anchén wahdé kayt ke gwashant: 'Bahtáwar
ant á janén ke santh o bérand ant, hamá janén ke chokkesh
nabutag o cha wati sénagán chokkesh naméchéntag.'
30 Hamá wahdá mardom kóhán tawára kanant ke may sará
bekapét o jompána gwashant ke márá chér betarrénét.
31 Agan gón sabzén drachká chosha kanant, gorhá gón
hoshkéná ché ché nakanant?"

† **23:17 23:17** Lahtén daznebeshtá é band nést, bale lahténá chó átkag: Piláтusá
har Sargwazay Aidá, cha wati bandigán yakké, allamá ázát kanagi at.

32 Áyán do radkár áwort ke gón Issáyá hór koshagi atant.
33 Wahdé hamá "Kámpól" námén jágahá rasetant, Issáesh
salib kasshet. Áiay rástén kashá yakk radkáré salibesh
kasshet o chappén kashá domi radkár.
34 Issáyá gwasht: "Oo Pet! Áyán pahell kan, chéá ke
nazánant ché kanagá ant." Gorhá sepáhigán pa láthari o
korakasshi‡ Issáay pocch o póshák watmánwatá bahr kortant.
35 Mardom pa sayl o nedáragá§ óshtátagatant o sarók pa kalág
o rishkand gwashagá atant: "Eshiá á dega rakkéntant, bale
agan Masih, bezán Hodáay hamá gechén kortagén ent, gorhá
watá berakkénit."
36 Sepáhig ham áiay nazzikká shotant o kalágesh gept,
tropshén sharábesh cháshént o gwashtesh:
37 "Agan taw Yahudiáni bádsháh ay, gorhá watá berakkén."
38 Issáay sarborá mayárnámagé* dratkagatesh ke ódá
nebeshtah at: "É Yahudiáni bádsháh ent."
39 Cha doén radkárán ke salib kasshag butagatant, yakkéá
Issá kalág zort o gwasht: "Taw Masih naay? Gorhá, byá watá
o márá berakkén!"
40 Bale domi radkárá á hakkal kort o gwasht: "Záná tará
Hodáay tors nést? Tai sezá ham hamesh ent.
41 Má é sezáyá karzén ke may kortagén káráni ásar ent. Bale
é mardá hecch radén káré nakortag."
42 Gorhá gwashti: "Oo Issá! Wahdé taw wati bádsháhiá sar
butay, mani hayálá ham bekap."
43 Issáyá passaw dát: "Tará rásténa gwashán ke taw maróchi
mani hamráhiá baheshtá raway."

Issáay mark
(Mattá 27:45–56; Markás 15:33–41; Yuhanná 19:28–30)

44 Némróchay wahdá† sajjahén molká tahárià mán shánt o é
tahárià tán bégáhá dásht,‡
45 chéá ke róchay rozhn shotagat. Mazanén parasteshgáhay
pardah cha nyámá dert o do ném but.
46 Issáyá kukkár kort o gwasht: "Oo Pet! Man wati arwáhá
tai dastá dayán."§ Gón hamé habará, sáhi dát.
47 Pawjiáni apsaréá é nedárag ke dist, Hodái satá kort o
gwasht: "Béshakk é bégonáhé at."

---

‡ **23:34 23:34** Láthari o korakasshi, bezán chek o posht, tar o hoshk. § **23:35 23:35** Nedárag, bezán sayl, tamáshah. * **23:38 23:38** Mayárnámag, bezán nebeshtah kortagén mayár. † **23:44 23:44** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "shashomi sáhat". Yahudiáni róchay hesáb, sáhat sohbay shashá bongéja but. ‡ **23:44 23:44** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "shashomi sáhatá beger tán nohomi sáhatá", bezán maróchigén sáhatáni hesábá, dwázdahá beger tán sayá. § **23:46 23:46** Bechár: Zabur 31:5.

48 Á dega sajjahén mardom ke pa saylá átkagatant, gón
é nedáragay gendagá sar o sénagá janáná wati lógán per
tarretant.
49 Issáay sajjahén pajjárók o hamá janén ke cha Jalilá áiay
hamráhiá átkagatant, dur óshtátag o cháragá atant.

Issáay kabr kanag
(Mattá 27:57–61; Markás 15:42–47; Yuhanná 19:38–42)

50 Hamódá Issop námén mardé ham gón at ke tachkén o
pahrézkárén mardé at. Sarókáni Diwánay báské* at,
51 bale pa Issáay mayárig kanagá gón áyáni shawr o kárán
razámand naat. Yahudiáni shahr Arimátiáay mardomé at o
Hodáay bádsháhiay rahchár o wadárig† at.
52 Piláusay kerrá shot o Issáay jónay baragay ejázati lóthet.
53 Issáay jóni cha salibay sará ér gétk, lilomén‡ godéay tahá
patáti o sengén kóhéay tahá jatagén kabréay tóká éri kort ke
pésará ódá hechkas kabr kanag nabutagat.
54 Á róch tayáriay róch§ at o Shabbat bongéj bayagi at.
55 Hamá janén ke cha Jalilá Issáay hamráhiá átkagatant,
Issopay randá rawán butant o hamá kabresh dist. Áyán é
ham dist ke Issáay jón che paymá kabrá ér kanag but.
56 Randá wati lógán shotant o washbóesh tayár kort.
Shabbatay róchá anchó ke Sharyatay parmán ent, áyán árám
kort.

24

Issáay padá zendag bayag
(Mattá 28:1–8; Markás 16:1–8; Yuhanná 20:1–8)

1 Haptagay awali róchá* róchay thekk kanagá pésar, janénán
wati addh kortagén washbó, zortant o kabray sará shotant,
2 bale distesh hamá dhók ke kabray dapá at, cha wati
jágahá léthetag.
3 Wahdé tahá shotant, Hodáwandén Issáay jónesh nadist.
4 Á angat hayrán atant o nazántesh ché bekanén ke anágat
do mard gón sakkén drapshókén póshákán áyáni kashá átk o
óshtát.
5 Janén cha torsá dém pa chér kaptant, bale á doénán
gwasht: “Shomá chéá á zendagéná mordagáni nyámá shóháza
kanét?
6 Á, edá naent, áiá jáh jatag. Yát kanét, á wahdi ke angat
gón shomá Jalilá at, ché gwashti.

---

* **23:50 23:50** Básk, bezán ozw, membar. † **23:51 23:51** Wadárig, bezán rahchár, entezár kanók. ‡ **23:53 23:53** Lilom, goday tahré ke Engréziá “linen” gwashaga bit. § **23:54 23:54** Tayáriay róch, bezán pa Shabbatá tayári kanagay róch ke Jomah ent. * **24:1 24:1** Haptagay awali róch, bezán Yakshambeh.

7 Shomárá nagwashti ke ‘Ensánay Chokk báyad ent go-
nahkáráni dastá dayag bebit, báyad ent salib kasshag bebit
o sayomi róchá padá zendag bebit o jáh bejant’?”
8 Gorhá á janén Issáay é habaray yátá kaptant.
9 Cha kabray sará ke per tarretant, sarjamén hál o
habaresh gón yázdahén kásed o á degar sajjahénán gwashtant.
10 Áyán ke é habar pa kásedán raséntant, Maryam Magdalini,
Yuánah, Ákubay mát Maryam o áyáni á dega hamráhén janén
atant.
11 Kásedáni hayálá janénáni habar bé sar o bon atant.
Paméshká báwaresh nakortant.
12 Bale angat Petros pád átk o tacháná kabray némagá shot,
jahl but o cháreti, bale cha lilomén godán o abéd, dega hecchi
nadist. Hayrán at ke ché butag o poshti mán dát o shot.

Emáusay rahsará
(Markás 16:12–13)

13 Hamá róchá cha áyán do morid dém pa Emáus námén
métagéá rawagá at. Emáus cha Urshalimá kesás yázdah
kilumitar dur at.†
14 Á gón yakdegará hamá sajjahén habar o hálániı bárawá
gappá atant ke Urshalimá butagatant.
15 Hamé wahdá ke é chizzáni sará gapp o tráná atant, Issáay
jend átk o áyáni hamráh but.
16 Bale pajjáhesh nayáwort, chéá ke áyáni chammáni démá
pardahé óshtátagat.
17 Issáyá jost kort: “Shomá ráhá watmánwatá chónén gapp
o trán kanagá ét?” Á óshtátant, gendagá gamig atant.
18 Gorhá cha áyán yakkéá ke námi Kliupás at, passaw dát:
“Urshalimá darámadén mardom yakkén taw ay? Taw sahig
naay ke é róchán ódá ché ché butag?”
19 Josti kort: “Ché butag?” Gwashtesh: “Hamá wákyah ke
gón Issá Náseriá butag. Á paygambaré at o áiay kár o habarán
Hodáay bárgáh o mardománi gwará bázén zór o kodraté mán
at.
20 Bale may mazanén dini péshwá o kawmay sarókán
darkawmáni dastá dát ke áiay kóshay hokmá bedayant o
randá áyán salib kasshet.
21 Márá omét at ke Esráilay rakkénók hamesh ent. Nun gapp
esh ent ke é habarán say róch gwastag.
22 Eshiá abéd, cha may hamráhén janénán lahténá ham
márá hayrán kortag. Á maróchi sohbá máhallah kabray sará
shotagant,

† **24:13 24:13** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: “shast estádi”. Yakk estádié
kesás 180 mitar butag.

23 bale áiay jónesh nadistag. Gorhá átkant o márá hálesh
dát ke má elhám o shobénagay tahá préshtag distagant ke
gwashtagesh: 'Issá zendag ent.'
24 Cha may mardomán ham lahtén kabray sará shotag
o áyán ham anchosh ke janénán gwashtag, hamá dhawlá
distag, bale áyán wájahay jend nadistag."
25 Issáyá gón áyán gwasht: "Oo násarpadán! Pa nabiáni har
habaray báwar kanagá shomay del kór ent.
26 Allami at ke Masih é sakki o sórián besaggit o pada wati
shán o shawkatá sar bebit."
27 Padá Issáyá, cha Mussáyá beger tán sajjahén nabián,
harché ke áiay bárawá ketában nebeshtah kanag butagat, á
sarpad kortant.
28 Wahdé hamá métagay nazzikká átkant ke ódá rawagi
atant, Issáyá anchó pésh dásht ke bezán maná durter rawagi
ent.
29 Áyán mennat kort: "Shapá gón má bejall chéá ke róch
shotag o shap démá ent." Gorhá Issá ham tahá shot ke gón
áyán bejallit.
30 Hamá wahdá ke Issá gón áyán pa waragá nesht, nagani
zort, Hodáay shogri gept, nagani chondh chondh kort o áyáná
dát.
31 Nun áyáni chamm pach butant o Issáesh pajjáh áwort bale
hamá damáná Issá cha áyáni démá gár but.
32 Gorhá cha yakdomiá jostesh kort: "Ráhá wahdé á gón
má trán kanagá at o márá Pákén Ketábáni habarán sarpad
kanagá at, may del janag o drikk drikk kanagá naat?"
33 Hamá damáná á pád átk o Urshalimá per tarretant. Ódá
áyán yázdahén kásed o á dega morid yakjáh distant,
34 ke gwashagá atant: "É rást ent ke Hodáwandá jáh jatag o
pa Shamuná záher butag!"
35 Gorhá é doénán wati ráhay sargwast gón áyán áwort ke
má Issá che paymá naganay chondh chondh kanagay wahdá
pajjáh áwortag.

Issá moridáni démá záhera bit
(Markás 16:14; Yuhanná 20:19–23)

36 Á angat hamé habarán atant ke Issá wat átk o áyáni
nyámá óshtát o gwashti: "Salám o drót pa shomá!"
37 Áyán torset o hayrán o habakkah butant o hayálesh kort
ke balkén ruhé gendagá én.
38 Bale Issáyá gwasht: "Parchá shomá inchok paréshán ét o
chéá shomay delá shakk pád átkag?
39 Mani dast o pádán bechárét, é mani jend ent. Maná dast
bejanét o bechárét, arwáhá haddh o gósht pera nabit, bale
shomá gendagá ét ke maná haddh o gósht per."

40 É habaray gwashagá rand wati dast o pádi pésh dáshtant.
41 Morid cha galá hayrán o habakkah butant o báwaresh
nabut. Gorhá josti kort: “Edá gón shomá pa waragá chizzé
hast?”
42 Chondhé patkagén máhigesh dát,
43 Issáyá zort o áyáni démá wárt.
44 Padá gwashti: “É mani hamá habar ant ke man gón
shomá hamá wahdá kortagant ke angat gón shomá gón
butagán. Mani bárawá har habaré ke Mussáay Sharyatá o
Nabiáni Ketábán o Zaburá nebeshtah ent, á báyad ent hamá
dhawlá rást o sarjam bebit.”
45 Padá áyáni deli rozhná kort ke Pákén Ketábán sarpad
bebant.
46 Gwashti: “Nebeshtah kanag butag ke Masih sakki o sória
saggit, sáha dant o sayomi róchá cha mordagán jáha jant o
47 áiay námay barkatá tawbah o gonáháni pahelli pa saj-
jahén kawmán jár janaga bit. É kár cha Urshalimá bendáta
bit.
48 Shomá é chizzáni sháhed ét.
49 Man wati Petay wádah dátagén Pákén Ruhá shomay sará
rawána dayán. Nun shomá tán hamá wahdá shahrá bemánét
ke cha borzá shomárá wák o kodrata rasit.”

Issá ásmáná rawt
(Markás 16:19; Kásedáni Kár 1:9)

50 Padá Issáyá morid tán Bayt-Anyáay nazzikká bortant,
wati dasti borz kortant o pa áyán nékdwái lóthet.
51 Hamá wahdá ke pa áyán nékdwái lóthagá at, cha áyán jetá
but o ásmáná barag but.
52 Moridán Issá satá o saná kort o gón bázén gal o wasshié
Urshalimá per tarretant.
53 Modám mazanén parasteshgáhá mantant o Hodáay satá
o sanáesha kort.

Pákén Enjil cha Yuhannáay kalamá Yuhannáay Enjilay pajjár

É ketábay nebisók, Yuhanná, wat Yahudié at. Cha Issá Masihay moridiá pésar, Shamun-Petrosay dóst o máhigiriay kárá áiay sharikdár at (Luká 5:1–11; Markás 1:19–20). Yuhannáyá wati nám é ketábá nebeshtah nakortag bale watá é paymá pajjáréntagi: “Hamá morid ke Issáyá báz dóst ent” (Yuhanná 21:20). Randá nebeshtaha kant ke Issá Masihay dóstterén morid hamáiay jend ent (Yuhanná 21:24).

Anchosh ke Yuhanná wat nebeshtaha kant, é ketábay sajjahén sargwasti chamme wat distagatant, paméshká é habaráni bárawá wat sháhedia dant. Wati Enjilay nebisagay maksaday bárawá gwashit ke é sargwast o mójezah o ajabbatén neshání, man paméshká nebeshtah kortant ke “shomá báwar bekanét ke Issá, Masih ent o Hodáay Chokk ent” o “áiay námay barkatá abadmánén zenday wáhond* bebét” (Yuhanná 20:31).

Yuhannáay Enjilá Issáay bázén tálim o mójezahéay habar mán ant. É jaháná Issáay goddhi haptag o áiay mark o cha mordagán jáh janagá† rand wati moridáni démá záher bayagay kessah ham Yuhannáay Enjilá árag butagant.

Gál ensán but

1 Cha azalá, Gál‡ hastat. Gál gón Hodáyá gón at o Gál, Hodáay jend at.

2 Cha azalá, Gál gón Hodáyá at.

3 Hodáyá sajjahén chizz cha Gálay wasilahá jórh kortant o cha é jórh butagénán, bé Gálá hecch chizzé jórh nabut.

4 Zenday sarchammag§ Gál at o zend mardománi nur at.

5 Nur taháróki drapshit* o taháróki hechbar nuray sará báládast nabutag†.

6 Yahyá námén mardé hastat. Hodáyá ráh dátagat.

7 Á átk ke sháhed bebit o pa hamé nurá gwáhi bedant, tánke sajjahén mardom cha áiay gwáhiá imán byárant.

8 Á wat hamá nur naat bale átk ke pa nurá gwáhi bedant.

---

* **: 1:0** Wáhond, bezán málek, sáheb, hodábond. † **: 1:0** Jáh janag, bezán cha wati jáhá yakdam pád áyag, zendag bayag, chest bayag. ‡ **1:1 1:1** Gál, bezán habar, kalamah, labz. § **1:4 1:4** Sarchammag, bezán sarchashmah. * **1:5 1:5** Drapshag, bezán shahm janag, jalashkag. † **1:5 1:5** Yá: taháróki hechbar rozhná sarpad nabutag.

9 Hamá rástén nur ke pa sajjahén mardomán rozhnáia kárit,
nun jaháná pédák at.
10 Á jaháná at o Hodáyá jahán cha hamáiay wasilahá jórh
kortagat, bale jaháná á pajjáh nayáwort.
11 Á wati mahlukay nyámá‡ átk o mahluká á namannet.
12 Bale hamá mardomán ke mannet o áiay námay sará imán
áwort, áiá á mardom hakk o ehtiár§ dátant ke Hodáay chokk
bebant.
13 Á, na cha hóná pédá butant o na cha jesmi wáhag* o
ensáni lóthán, á cha Hodáyá pédá butant.
14 Gál ensán but o may nyámá jágahi kort. Má áiay shán
o shawkat dist, hamá shán o shawkat ke Petay yakkén
Chokkayg ent, hamá Chokk ke cha rahmat o rástiá sarréch
ent.
15 Yahyá áiay bárawá gwáhia dant, kukkára kant o gwashit:
“Esh ent hamá kas ke áiay bárawá man gwashtag ke cha man
o randa kayt. Á cha man master o démáter ent, chéá ke cha
man pésar hast butag.”
16 Má sajjahénán cha áiay pormehrén rahmatay sawgátá
modám barkat geptag.
17 É rást ent ke Sharyat cha Mussáay wasilahá bakshag
butag, bale rahmat o rásti cha Issá Masihay wasilahá átk.
18 Kassá hechbar Hodá nadistag, bale hamá yakdánagén
Chokk ke Petay bagalá ent, hamáiá Hodá pajjárentag.

Pákshódi dayókén Yahyáay gwáhi

19-20 Wahdé Urshalimay shahray Yahudián wati lahtén dini
péshwá o Láwi kabilahay mardom Yahyáay kerrá rawán dát
ke jost begerant: “Taw kay ay?” Áiá enkár nakort, tachk o pa
rásti gwáhi dát o gwashti: “Man Masih naán.”
21 Áyán jost kort: “Taw Elyás ay?” Gwashti: “Na.” Gwasht-
esh: “Gorhá taw hamá wádah dátagén Nabi ay?” Gwashti:
“Na.”
22 Jostesh kort: “Taw kay ay? Má báyad ent pa wati rawán
dayókán passawé† bebarén. Wati bárawá ché gwashay?”
23 Áiá cha Eshayá nabiay kawlá gwasht: “*Man hamáiay
tawár án ke gyábáná kukkára kant o gwashit, pa Hodáwandá
ráhá tachk o hamwár kanét.*”‡
24 Cha é rawán dátagén kásedán lahtén Parisi atant.
25 Jostesh kort: “Agan taw na Masih ay o na Elyás ay o na
hamá nabi, gorhá parchá pákshódia§ dayay?”

---

‡ **1:11 1:11** Nyámá, bezán myáná, darnyámá, tahá, tóká. § **1:12 1:12** Ehtiár, bezán masteri, kodrat, zór. * **1:13 1:13** Wáhag, bezán lóth, talab, hájat. † **1:22 1:22** Passaw, bezán jwáb. ‡ **1:23 1:23** Eshayá Nabiay Ketáb 40:3. § **1:25 1:25** Pákshódiay labz, Yunáni zobáná “baptismah” gwashaga bit o eshiay máná “ápá bokk dayag” yá “gón ápá shódag” ent.

26 Yahyáyá áyáni passawá gwasht: “Man gón ápá pákshódia
dayán, bale yakké shomay nyámá pád átkag ke shomá áiá
nazánét.
27 Á cha man o randa kayt o man áiay kawshbandáni*
bójagay láhek ham naán.”
28 É kár Ordonay kawray á dastá, Bayt-Anyáyá but, hamá
jágahá ke Yahyáyá mardom pákshódia dátant.

Hodáay Gwarándh

29 Domi róchá, wahdé Yahyáyá dist ke Issá dém pa man
pédák ent, gwashti: “Bechárét! Esh ent Hodáay hamá
Gwarándh ke jahánay gonáhána shódit o dura kant.
30 Esh ent hamá kas ke eshiay bárawá man gwashtag ke
cha man o randa kayt bale cha man master o démáter ent,
chéá ke cha man pésará hast butag.
31 Man wat pajjáh nayáwort, bale paméshká átkán o gón
ápá mardomán pákshódi dayagá án ke é mardom pa Bani
Esráiliáni záher kanag bebit.”
32 Nun Yahyáyá wati gwáhi é paymá dát: “Man Hodáay
Pákén Ruh† dist ke kapótéay dróshomá‡ cha ásmáná ér átk o
áiay sará nesht.
33 Man á nazánt, bale hamá ke maná rawáni dát ke gón ápá
pákshódi bedayán, hamáiá maná gwashtagat ke wahdé taw
dist ke Pákén Ruh kaséay sará ér átk o nesht, bezán á hamá
kas ent ke gón Pákén Ruhá pákshódia dant.
34 Man é chizz distag o gwáhia dayán ke á Hodáay Chokk
ent.”

Issáay awali morid

35 É dega róchá, Yahyá padá gón wati do moridá óshtátagat.
36 Wahdé Yahyáyá Issá dist ke cha ódá gwazagá ent,
gwashti: “Esh ent Hodáay Gwarándh.”
37 Doén moridán é habar eshkot o Issáay randá rawán
butant.
38 Issáyá chakk tarrént o har doéni distant ke mani randá
kaptagant. Josti kort: “Shomá ché lóthét?” Gwashtesh:
“Rabbi! (Bezán: Oo ostád!) Taw kojá neshtagay?”
39 Gwashti: “Byáét o bechárét.” Gorhá doén gón Issáyá átkant
o distesh ke kojá neshtag o á róchesh gón áiá gwázént. Bégáhay
wahd at.§

---

* **1:27 1:27** Kawshband, bezán swásband, swásay band. † **1:32 1:32** Hodáay Pákén Ruh, bezán Ruholkodos. ‡ **1:32 1:32** Dróshom, bezán shekl, surat. § **1:39 1:39** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: “dahomi sáhat”, bezán bégáhay chárá. Yahudiáni róchay hesáb, sohbay sáhat shashá bongéja but.

40 É doén mardom ke Yahyáay habaráni eshkonagá rand
Issáay randá kapt o shotant, cha eshán yakké Shamun-
Petrosay brát Andriás at.
41 Áiá awali káré ke kort, esh at ke wati brát Shamunay
kerrá shot o gwashti: "Má Masih dar gétkag."
42 Randá Shamuni Issáay kerrá bort. Issáyá Shamun cháret
o gwashti: "Taw Shamun ay, Yuhannáay chokk. Bale nun tai
nám Képá bit." Képáay máná Petros* ent.

Pilipos o Natnáil

43 É dega róchá, wahdé Issáyá erádah kort ke Jalilay
damagá† rawán, Piliposi dar gétk o gwashti: "Bya, mani
randgiriá bekan."
44 Pilipos ham, Andriás o Petrosay dhawlá, Bayt-Saydáay
shahray mardomé at.
45 Pilipos Natnáilay kerrá shot o gwashti: "Má hamá kas
dar gétkag ke Mussáyá Tawrátay tahá áiay bárawá nebeshtah
kortag o á dega nabián ham áiay bárawá nebeshtah kortag. Á,
Issá Náseri ent, Issopay chokk."
46 Natnáilá gwasht: "Cha Náserahay shahrá ham sharrén
chizzé dar kapta kant?" Piliposá gwasht: "Byá o bechár!"
47 Wahdé Issáyá Natnáil dist ke á dém pa man pédák ent,
gwashti: "É tachkén Bani Esráilié o eshiay delá hecch paymén
makkári mán nést."
48 Natnáilá jost kort: "Taw maná chóna zánay?" Issáyá áiay
passawá gwasht: "Cha hamá wahdá pésar ke Piliposá tará
tawár kort, man tará hamá wahdá dist ke enjiray drachkay
chérá atay."
49 Natnáilá gwasht: "Oo ostád! Taw Hodáay Chokk ay, taw
Esráilay bádsháh ay."
50 Issáyá gwasht: "Taw paméshká imán áwort ke man
gwasht ke tará enjiray drachkay chérá distagon. Bale cha
é chizzán masteréna genday."
51 Issáyá gwasht: "Shomárá rásténa gwashán, démterá
shomá gendét ke ásmán pacha bit o Hodáay préshtag cha
Ensánay Chokkay‡ ráhá sara kapant o éra kapant."

2

Issáay awali mójezah

1 Sayomi róchá, Jalilá, Káná námén métagéá, sur o árósé
hastat o Issáay mát hamódá at.

---

* **1:42 1:42** "Képá" Aramái zobáná o "petros" Yunáni zobáná dhóká gwashant.
† **1:43 1:43** Damag, bezán hand, elákah, ostán, subah. ‡ **1:51 1:51** Dányál nabiá
"Ensánay Chokk" pa anchén hastiéá kármarz kortag ke cha ásmáná éra kayt. Issáyá
watá "Ensánay Chokk" gwashtag tánke mardom bezánant ke á cha ásmáná átkag o
hamá wádah dátagén Masih ent.

2 Issá o áiay moridesh ham lóthetagatant.

3 Wahdé sharáb* halletant, Issáay mátá gón áiá gwasht:
“Eshán dega sharáb nést.”

4 Gwashti: “Oo bánok! Maná o tará gón eshiá che kár? Mani
wahd angat nayátkag.”

5 Mátá gón kárendahán† gwasht: “Harché ke shomárá
gwashit, hamá kárá bekanét.”

6 Ódá shash sengén kunzag‡ ér at ke har yakkéá hashtád tán
sad o bist litar§ ápa dásht o Yahudiáni shosht o shódi rasmán
kármarza butant.

7 Issáyá gón kárendahán gwasht: “Kunzagán cha ápá porr
kanét.” Gorhá kunzagesh cha ápá porr kortant.

8 Issáyá gwasht: “Nun kammoké bekasshét o pa diwánay
kamáshá bebarét.” Áyán anchosh kort.

9 É áp ke sharáb butagatant, diwánay kamáshá chashtant.
Nazánti ke cha kojá árag butagant, bale hamá kárendahán ke
áp kasshetagatant, áyána zánt. Nun diwánay kamáshá, sálónk
tawár jat o

10 gwashti: “Harkas mehmánán sharterén sharábá pésará
dant. Wahdé á mast o malára bant, randá adná* o
arzánteréná kárit. Bale taw sharterén sharáb nóki áwortag.”

11 É mójezah o ajabbatén neshání ke Issáyá Jalilay métag
Kánáyá pésh dásht, áiay awali mójezah at. Áiá gón hamé
mójezahá wati shán o shawkat záher kort o moridán áiay sará
imán áwort.

12 Randá Issá gón wati mát o brát o moridán Kaparnáhumay
shahrá shot. Lahtén róchá hamódá dáshtesh.

Issá cha parasteshgáhá sawdagerána gallénit (Mattá 21:12–13; Markás 11:15–17; Luká 19:45–46)

13 Yahudiáni Pesah, bezán Sargwazay Aid,† nazzikk at.
Paméshká, Issá Urshalimá shot.

14 Disti ke mazanén parasteshgáhá mardom gók o pas o
kapótay bahá kanagá goláésh ant o sarráp‡ ham neshtagant.

---

* **2:3 2:3** Pákén Ketábay tahá har jágah ke sharábay labz átkag, eshiay máná cha angurá jórh butagén sharáb ent ke Engréziá “wine” gwashaga bit. † **2:5 2:5** Kárendah, bezán kárdár, nawkar. ‡ **2:6 2:6** É kunzag kombpaymén mazanén kunzag atant. § **2:6 2:6** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: “do tán say metretes”. * **2:10 2:10** Adná, bezán arzán, kamkimat, kamarzesh. † **2:13 2:13** É aidá Sargwazay Aid paméshká gwashant ke cha Mesriáni chérdastiá Esráiliáni ázátiay wahdá markay préshtag cha Esráili mardénchokkáni koshagá sar gwast. ‡ **2:14 2:14** Sarráp, bezán hamá mardom ke zarr bahá zurit o zarr bahá kant.

15 Gorhá cha sádá hayzaráné jórhi kort o sajjahén sawdáger
o pas o góki cha parasteshgáhá gallén*tant*§ o sarrápáni zarr o
sekkahi ham rétkant o thébali* chappi kortant.
16 Gón kapót bahá kanókán gwashti: "É chizzán cha edá dar
kanét. Mani ásmáni Petay lógá bázáré makanét."
17 Nun morid yátá kaptant ke Hodáay Pákén Ketábá nebesh-
tah ent: *Á jósh o gayrat ke maná pa Hodáay lógá hastent, maná*
sóchit o pora kant.†
18 Gorhá Yahudián gwasht: "Taw gón chónén mójezah
o ajabbatén neshánié sábeta kanay ke tará é káráni ejázat
hastent?"
19 Issáyá gwasht: "É mazanén parasteshgáhá bepróshét,
man say róchá padá chestia kanán."
20 Yahudián gwasht: "É mazanén parasteshgáh, chell o
shash sálá jórh kanag butag, taw chón eshiá say róchá chesta
kanay?"
21 Bale á parasteshgáh ke Issá áiay bárawá habar kanagá at,
áiay jenday badan at.
22 Issáay merag o jáh janagá‡ rand, morid yátá kaptant ke
áiá wat é habar kortagat. Nun áyán Hodáay Pákén Ketáb o
Issáay habaráni sará imán áwort.
23 Á róchán, Issá Sargwazay Aidá Urshalimá at. Bázén
mardoméá ke Issáay ajabbatén neshání distant, áiay námay
sará imánesh áwort.
24 Bale Issáyá áyáni imánay sará báwar nakort, chéá ke áiá
sajjahénáni del o daruna§ zánt.
25 Áiá ensánay bárawá hechkasay gwáhiay zalurat naat, chéá
ke á, ensánay delay har hálá sahig at.

3

Issá o Nikudimus

1 Nikudimus námén Parisié ke cha Yahudiáni Sarókáni
Diwánay báskán* yakké at,
2 yakk shapé Issáay kerrá átk o gón áiá gwashti: "Oo ostád!
Má zánén ke taw ostádé ay o cha Hodáay némagá átkagay, chéá
ke tán Hodá gón kaséá gón mabit, á é dhawlén mójezah o
ajabbatén neshání pésh dáshta nakant ke taw pésh dáragá ay."
3 Issáyá áiay passawá gwasht: "Tará rásténa gwashán, tán
kasé dobar† pédá mabit, Hodáay bádsháhiá dista nakant."

---

§ **2:15 2:15** Gallénag, bezán táchénag, dar kanag, dur ráh dayag. * **2:15 2:15** Thébal, bezán méz, mazanén chárpádag. † **2:17 2:17** Zabur 69:9. ‡ **2:22 2:22** Jáh janag, bezán cha wati jáhá yakdam pád áyag, zendag bayag, chest bayag. § **2:24 2:24** Darun, bezán báten, andarun. * **3:1 3:1** Bás*k*, bezán ozw, membar. † **3:3 3:3** Yá: cha borzá, cha ásmáná.

4 Nikudimusá gwasht: “Chón buta kant ke rostagén mardomé padá cha mátá pédá bebit? Buta kant ke á, mátay lápá berawt o padá pédá bebit?”
5 Issáyá passaw dát: “Tará rásténa gwashán, tánke kasé cha áp o Ruhá pédá mabit, Hodáay bádsháhiá pád ér korta nakant.
6 Á chizz ke cha jesmá pédá bit, jesm ent o á chizz ke cha Ruhá pédá bit, ruh ent.
7 É gappá hayrán mabay wahdé tará gwashán ke pa shomá sajjahénán allami ent ke dobar‡ pédá bebét.
8 Gwát har jáh ke belóthit, kasshit. Taw áiay tawárá eshkonay bale nazánay cha kojá kayt o kojá rawt. Á kas ke cha Ruhá pédá bit, á ham anchosh ent.”§
9 Nikudimusá gwasht: “É chón buta kant?”
10 Issáyá gwasht: “Taw wat Esráiliáni ostádé ay, é chizzá nazánay?
11 Tará rásténa gwashán, má hamá chizzáni habará kanén ke áyáni bárawá zánén o hamá chizz ke má distagant, haméyáni sháhediá dayén. Bale shomá may sáhediá namannét.
12 Wahdé man zemini chizzáni bárawá habara kanán, shomá báwara nakanét. Agan ásmáni chizzáni bárawá habar bekanán, gorhá che paymá báwara kanét?
13 Hechkas ásmáná borzád nashotag, abéd cha* hamá kasá ke cha ásmáná ér átkag, bezán Ensánay Chokká.
14 Hamá dhawlá ke Mussáyá, gyábáná már cha zeminá chest kort,† hamé dhawlá Ensánay Chokk lázom chest kanaga bit,
15 tánke harkas ke áiay sará imána kárit, abadmánén zenday wáhond bebit.”
16 Chéá ke Hodáyá jahánay mardom haminchok dóst dáshtant ke wati yakk o yakdánagén Chokki nadr kort tánke harkas ke Hodáay Chokkay sará imána kárit, gár o zyán mabit o tán abad zendag bemánit.
17 Hodáyá wati Chokk pa jahánay mardománi mayárig kanagá jahánáwán nadát, paméshká rawáni dát ke cha áiay wasilahá jahánáwá berakkénit.‡
18 Harkas ke Chokkay sará imána kárit, mayáriga nabit, bale harkas ke imána nayárit, cha pésará mayárig ent, chéá ke Hodáay yakdánagén Chokkay námay sará imáni nayáwortag.

---

‡ **3:7 3:7** Yá: cha borzá, cha ásmáná. § **3:8 3:8** Yunáni zobáná “gwát” o “ruh” yakkén gál ent. * **3:13 3:13** Abéd (cha), bezán gayr cha. † **3:14 3:14** Mussáay zamánagá, gyábáná Esraili kawmá náparmáni kort o bázén máré áyáni sará kapt o mardomesh koshtant. Hodáyá gón Mussáyá gwasht ke brenjén máré dáréay sará dranj. Harkas ke é márá chárit cha markáá rakkit. ‡ **3:17 3:17** Rakkénag, bezán neját dayag, bacchénag.

19 Hodáay dádrasi§ esh ent: Nur o rozhn jaháná átk, bale
rozhnay badalá mardomán taháróki dóst dásht, parchá ke
áyáni kár sell atant.
20 Chéá ke á mardom ke sellén káráni ráhá zurit, cha
rozhnáiá naprata kant o watá cha rozhná dura dárit ke áiay
kár o kerd záher mabant.
21 Bale á ke rástiay ráhá zurit, dém pa rozhnáiá kayt tánke
záher bebit ke áiay kár Hodái butagant.

Issá o Yahyá

22 É chizzán o rand, Issá gón wati moridán Yahudiahay
damagay métag o kallagán shot o gón áyán hamódá dáshti o
pákshódiia dát.
23 Yahyá ham Sálemay nazzikká, Aynuná, mardomán
pákshódi dayagá at. Ódá áp báz at o mardom pa pákshódiá
átkant.
24 É wahdán Yahyá angat zendáná bandig kanag nabuta-
gat.
25 Pákizagiay sará, Yahyáay morid o yakk Yahudiéay nyámá
dapjáké but.
26 Gorhá Yahyáay morid Yahyáay kerrá átkant o gwashtesh:
"Oo ostád! Hamá mard ke Ordonay kawray á dastá gón taw
gón at o taw áiay bárawá gwáhi dát, bechár, á pákshódi dayagá
ent o sajjahén mardom hamáiay kerrá rawagá ant."
27 Yahyáyá áyáni passawá gwasht: "Tánke Hodá madant,
ensáná heccha narasit.
28 Shomá wat sháhed ét, man gwasht ke man Masih naán,
bale cha áiá pésar rawán dayag butagán.
29 Bánóray hodábond,* sálónk ent. Anchó ke sálónkay dóst
óshtátag o sálónkay tawárá eshkont o gal o shádána bit, maná
hamé dhawlén kámelén shádmánié rasetag.
30 Á báyad ent démáter bebit o man padáter bebán."

Á ke cha ásmáná kayt

31 Á kas ke cha borzá kayt, cha sajjahénán master ent o
á ke cha é hákién donyáyá ent, zemini mardomé o donyái
chizzáni bárawá habara kant. Bale á ke cha ásmáná kayt cha
sajjahénán master ent.
32 Har chizzé ke distag o eshkotagi, áyáni bárawá gwáhia
dant, bale kass áiay gwáhiá namannit.
33 Harkasá ke mannetag, gwáhii dátag ke Hodá rásti ent.
34 Á kas ke cha Hodáay némagá rawán dayag butag, Hodáay
habarána kant, chéá ke Hodá wati Ruhá áiárá béhesába
bakshit.

---

§ **3:19 3:19** Dádrasi, bezán hakkén paysalah, hamá shawr ke cha dádgáhána kayt,
dáwari, ensáp. * **3:29 3:29** Hodábond, bezán wájah, wáhond, málek, sáheb.

35 Pet Chokká dósta dárit o sajjahén chizzi hamáiay dastá dátagant.
36 Á kas ke Chokkay sará imána kárit, abadmánén zenday wáhonda bit, bale á ke Chokká namannit, zenday wáhonda nabit o Hodáay kahr o gazab áiay sará kapit.

4

Issá o Sámeri janén

1 Wahdé Issáyá zánt ke Parisián eshkotag ke man cha Yahyáyá géshter morid dar géjagá án o áyán pákshódi dayagá án,
2-3 cha Yahudiahá dém pa Jalilá wátarri kort. Chónáhá, Issáyá wat mardom pákshódia nadátant, é kár moridána kort.
4 Bale zalurat at ke cha Sámerahá begwazit.*
5 Á, Sámerahá shahréá raset ke námi Suhár at o hamá dhagáray nazzikká at ke Ákubá wati chokk Issopárá dátagat.
6 Ákubay chát hamódá at. Issá sapará butagat o dami bortagat. Hamé chátay kerrá nesht. Némróchay wahd† at.
7 Sámeri janéné ápay kasshagá átk. Issáyá gón áiá gwasht: "Maná pa waragá kammé áp beday."
8 Áiay morid warákay geragá shahrá shotagatant.
9 Sámeri janéná gwasht: "Taw wa Yahudié ay o man Sámeri janéné án, taw chón cha man ápa lóthay?" Janéná paméshká chosh gwasht ke Yahudi gón Sámerián salám o dwá nakanant.
10 Issáyá áiay passawá gwasht: "Agan taw bezántén ke Hodáay dád o bakshesh chéé o é kay ent ke cha taw ápa lóthit, gorhá allamá taw gón áiá dazbandi kortagat ke maná áp beday o áiá tará zendáp dátagat."
11 Janéná gwasht: "Oo wájah! Tará pa ápay kasshagá dhól‡ nést o é chát johl ent, cha kojá zendápa káray?
12 Záná, taw cha may pirok Ákubá master ay, hamá ke é cháti márá dátag o áiay jendá o chokkán o mál o dalwatán cha é chátá áp wártag?"
13 Issáyá passaw tarrént: "Harkas ke é ápá bwárt, padá tonniga bit,
14 bale harkas ke mani dátagén ápá bwárt, hechbar tonniga nabit. Chéá ke á ápá ke mana dayán, agan kasé bwárti, cha áiay daruná ápay chammagé bojit ke abadmánén zenda bakshit."
15 Janéná gwasht: "Oo wájah! Hamá ápá maná beday ke dega baré tonnig mabán o pa ápay kasshagá edá mayáyán."

---

* **4:4 4:4** Yahudiah, Sámerah o Jalil, Esráilay molkay sayén damag atant. † **4:6 4:6** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "shashomi sáhat." ‡ **4:11 4:11** Dhól darpé ke sádé bandanti o chátá éria dayant o ápa kasshant.

16 Issáyá gwasht: “Beraw wati lógwájahá tawár kan o
hamedá byá.”
17 Janéná áiay passawá gwasht: “Maná mard nést.” Issáyá
gwasht: “Rásta gwashay ke tará mard nést,
18 chéá ke tará panch mard butag o é mard ke annun gón
taw zendagia kant, tai mard naent. Taw rásta gwashay.”
19 Janéná darráént: “Oo wájah! Man chó gendán ke taw
nabié ay.
20 May pet o pirokán hamé kóhay sará ebádat kortag,
bale shomá Yahudia gwashét ke báyad ent Urshalimá ebádat
kanag bebit.”
21 Issáyá gwasht: “Bánok! Báwar kan, wahdé kayt ke
shomá Hodáén Petá na é kóhay sará parastesha kanét o na
Urshalimá.
22 Shomá Sámeri hamáiá parastesha kanét ke nazánéti, bale
má hamáiá parastesha kanén ke zánéni, chéá ke neját cha
Yahudiána kayt.
23 Yakk wahdé kayt o á wahd annun bongéj§ butag ke rást
o barhakkén parastesh kanók Hodáén Petá gón Ruh o rásti
parastesha kanant, chéá ke Pet hamé dhawlén mardománi
lóthók ent ke áiay parasteshá bekanant.
24 Hodá Ruh ent o harkas ke áiá parastesha kant, allamá
gón Ruh o rásti parastesh bekant.”
25 Janéná gwasht: “Mana zánán ke Masiha kayt o har
wahdé ke á kayt, márá har chizzá sarpada kant.”
26 Issáyá gwasht: “Man ke gón taw habará án, man hamá
án*.”
27 Hamé wahdá Issáay morid padá átkant. Wahdé distesh ke
Issá gón janénéá habará ent, hayrán butant. Bale kassá jost
nakort ke cha eshiá ché lóthay yá parchá gón eshiá habará
ay.
28 Nun janéná wati kunzag zeminá ér kort, shahrá shot o
gón mardomán gwashti:
29 “Mardé hast, man harché kortag, áiá maná gwashtant.
Byáét bechárét, bárén Masih naent?”
30 Gorhá mardom cha shahrá dar kapt o dém pa Issáyá
átkant.
31 É nyámá moridán gón Issáyá dazbandi kort o gwasht:
“Oo ostád! Chizzé bwar.”
32 Bale áiá gwasht: “Maná waráké hast ke shomá áiay
bárawá nazánét.”
33 Moridán watmánwatá gwasht: “Bárén, kaséá pa áiá warák
áwortag?”

---

§ **4:23 4:23** Bongéj, bezán bendát, shoru. * **4:26 4:26** Hodá watá gón Mussáyá hamé námá pajjárénit. Bechár Dargwaz 3:14.

34 Issáyá gwasht: “Mani warák esh ent ke wati dém dayókay
wáhagá purah bekanán o áiay kárán sarjam bekanán.
35 Shomá nagwashét ke pa rón o móshá angat chár máh
pasht kaptag? Bale man shomárá gwashán ke chammán
chest kanét o keshárán becharét ke annun pa róná rasetag
o tayár ant.
36 Ronók wati mozzá gipt o pa abadmánén zendá bar o
samaré moccha kant tánke keshók o ronók hórigá gal o shádán
bebant.
37 Edá é habar rást ent ke yakké keshit o degaré róna kant.
38 Man shomárá rawán dát ke hamá bar o samaráni wáhond
bebét ke shomá pa áyán hecch zahmaté ham nakasshetag.
Degarán zahmat kasshetag o shomá cha áyáni kárá nap o sutt
geptag.”
39 Cha á shahray Sámerián bázénéá paméshká Issáay sará
imán áwort ke á janéná gwáhi dátag o gwashtagat: “Har chizzé
ke man kortag, áiá maná gwashtant.”
40 Gorhá Sámeri Issáay kerrá átkant o dazbandiesh kort ke
may kerrá bedár. Issáyá tán do róchá hamódá dásht o
41 bázénéá áiay habar gósh dáshtant o imánesh áwort.
42 Gón á janéná gwashtesh: “Nun má éwaká tai habaráni
sawabá báwar kanagá naén, má wat ham é marday habar
eshkotagant o deljam én ke é pa rásti jahánay rakkénók† ent.”

Sháhi mansabdáréay chokkay drahbakshi

43 Do róchá rand, Issá cha ódá dar kapt o Jalilá shot.
44 Issáyá wat gwashtagat ke hecch nabiá wati jenday shahr
o hanként‡ ezzata nabit.
45 Bale wahdé Jalilá raset, Jalilián wasshátk kort, chéá ke
aiday róchán á Urshalimá butagatant o ódá áiay kortagén
káresh distagatant.
46 Issá padá Jalilay métag Kánáyá shot, hamódá ke ápi
sharáb kortagatant. Sháhi mansabdáré§ hastat ke bachakki
Kaparnáhumay shahrá nádráh at.
47 Wahdé á sahig but ke Issá cha Yahudiahá Jalilá átkag,
áiay kerrá átk o dazbandii kort ke Kaparnáhumá bya o mani
nádráhén chokká berakkén ke markig ent.
48 Issáyá gwasht: “Shomá tán mójezah o ajabbatén neshánia
nagendét, hecch paymá imána nayárét.”
49 Mansabdárá gwasht: “Oo wájah! Chokkay meragá pésar
bya.”
50 Issáyá gwasht: “Beraw, tai chokk namerit.” Á mardá
Issáay habar báwar kort o wati lógá shot.

† **4:42 4:42** Rakkénók, bezán neját dayók. ‡ **4:44 4:44** Hankén, bezán métag.
§ **4:46 4:46** Mansabdár, bezán káréay zemmawár, ogdahdár.

51 Angat lógá narasetagat ke nawkarán ráhay némá dist o hál dát: “Tai chokk dráh but.”
52 Áiá jost kort: “Che wahdá gehter butag?” Áyán gwasht: “Zi némróchay yakká* tapá yalah dátag.”
53 Petá zánt é hamá wahd at ke Issáyá gwashtagat ke tai chokk namerit. Gorhá áiá wat gón lógay sajjahén mardomán Issáay sará imán áwort.
54 É Issáay domi ajabbatén neshániat o hamá wahdá korti ke cha Yahudiahá Jalilá átkagat.

5

Nájórhén mardéay drahbakshi

1 Chizzé wahdá rand, Yahudiáni yakk aidé at o Issá Urshalimá shot.
2 Urshalimá, darwázagéay nazzikká ke áiá Pasay Darwázaga gwashant, hawzé hastent ke áiay chapp o chágerdá panch aywán* ant. Aramái zobáná é hawzá Bayt-Hasdá gwashant.
3 Ódá bázén ájez o nádráhé waptagat ke kór o lang o mondh atant.†
5 Ódá mardé hastat ke áiay nájórhiá si o hasht sál at.
6 Wahdé Issáyá dist ke á mard ódá kaptag o zánti ke kwahnén nádráhé, gwashti: “Taw lóthay wassh o dráh bebay?”
7 Á nádráhá gwasht: “Oo wájah! Wahdé ápa rombit o rawána bit, kasé nést ke maná hawzá dawr bedant. Tán man watá berasénán, degaré pésará ápá mána dant.”
8 Issáyá gwasht: “Pád á, wati nepádá bezur o beraw.”
9 Á mard damáná dráh but, wati nepádi zort o ráh gept.
É róch Shabbatay róch‡ at.
10 Paméshká Yahudián gón dráh butagén mardá gwasht: “Maróchi Shabbatay róch ent, tará wati nepádáni chest kanagay hakk nést.”
11 Gwashti: “Á mardá ke maná dráh kort, gwashti: ‘Wati nepádán bezur o beraw.’ ”
12 Jostesh kort: “Á mard kay ent ke tará gwashtagi ke wati nepádán bezur o beraw?”
13 Bale dráh butagén mardá nazánt ke á kay at. Chéá ke ódá mardom mocch atant o Issá mocchiay tahá shotagat.

---

* **4:52 4:52** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: “haptomi sáhatá”. * **5:2 5:2** Aywán drájén barándhahé ke doén némagán pádagi per. † **5:3 5:3** Lahtén nókterén daznebeshtá gésh kanag butag: Ódá bázén ájez o nádráhé waptagat ke kór o lang o mondh atant o ápay tachagay entezár o wadárá atant. Chéá ke baré baré Hodáwanday préshtagé é hawzá átk, ápia rombént o rawána kort. Har wahdá ke ápa tatk, har nádráhá ke pésará ápá mána dát, har paymén nájórhié ke hastati, dráha but. ‡ **5:9 5:9** Shabbatay róch hamá Shambeh ent, bezán Yahudiáni kár nakanagay róch.

14 Randá Issáyá é mard mazanén parasteshgáhá dist,
gwashti: “Bechár, nun ke taw dráh butagay, cha ed o
dém gonáh makan. Chó mabit ke ganterén baláhé tai sará
bekapit.”
15 Nun mard shot o gón Yahudián gwashti: “Áiá ke maná
dráh o salámat kort, á Issá at.”
16 Yahudián Issáay ázár dayag bendát§ kort, chéá ke áiá
Shabbatay róchá choshén kára kortant.
17 Bale Issáyá gón áyán gwasht: “Mani Pet angat kárá ent,
man ham kára kanán.”
18 Cha é habarán, Yahudián pa áiay koshagá géshter tach
o tága kort. Chéá ke Shabbatay hokmay próshagá abéd, áiá
Hodá ham wati jenday Pet gwasht o é dhawlá, watá gón
Hodáyá barábari kort.

Hodáay Chokkay ehtiár

19 Gorhá Issáyá gwasht: “Shomárá rásténa gwashán, Chokk
watsará hecch káré korta nakant, Petay kárána gendit o áyáni
randgiriá kant. Har káré ke Peta kant, Chokk ham hamá kárá
kant.
20 Chéá ke Pet Chokká dósta dárit o harché ke wata kant,
Chokká ham sója dant. Chokká dega masterén kár ham sója
dant tánke shomá hayrán o habakkah* bebét.
21 Hamá paymá ke Pet mordagán zendaga kant o áyán
zenda bakshit, Chokk ham harkasá ke belóthit zendaga kant.
22 Pet hechkaséay sará shawr o hokmé naborrit,† áiá wati
dádrasiay sajjahén ehtiár Chokkay dastá dátagant,
23 tánke sajjahén mardom hamá dhawlá ke Petá ezzata
dayant, Chokká ham ezzat bedayant. Kasé ke Chokká ezzata
nadant, Petá ham ezzata nadant, chéá ke Chokkay dém dayók
Pet ent.
24 Shomárá rásténa gwashán, harkas ke mani habará
beshkont o mani dém dayókay sará imán byárit, abadmánén
zenday wáhonda bit o hechbar mayárig kanaga nabit, bezán
á cha marká gwastag o zendá sar butag.
25 Báwar kanét, yakk wahdé kayt o é wahd annun bongéj
butag ke mordag Hodáay Chokkay tawárá eshkonant o
harkas ke beshkont padá zendaga bit.
26 Chéá ke hamá dhawlá ke Pet zendmánay sarchammag
ent, Chokká ham é wák‡ o twáni dátag ke zendmánay sar-
chammag bebit.
27 Petá dádrasiay ehtiár ham Chokkay dastá dátag, chéá ke á
Ensánay Chokk ent.

---

§ **5:16 5:16** Bendát, bezán bongéj, shoru. * **5:20 5:20** Habakkah, bezán hayrán, ajekkah, abakkah. † **5:22 5:22** Shawr o hokm borrag, bezán paysalah kanag. ‡ **5:26 5:26** Wák, bezán zór, tákat.

28-29 Cha eshiá hayrán o habakkah mabét, chéá ke yakk wahdé kayt ke sajjahén mordag áiay tawárá eshkonant o cha wati kabrán dara káyant. Nékkár dém pa abadmánén zendá rawant o badkár dém pa mayárig bayagá.

30 Man watsará káré korta nakanán, har chizzé ke man eshkotag, haméiay bonyádá dádrasia kanán o mani dádrasi barhakk ent, parchá ke man wati delay wáhagáni sarjam kanagay pad o randá naán, wati dém dayókay wáhagáni sarjam kanagay pad o randá án.

Issáay bárawá gwáhi

31 Agan man wati bárawá wat gwáhi bedayán, mani gwáhiá ehtebár o arzeshé nabit.

32 Bale degaré hastent ke mani bárawá gwáhia dant o mana zánán ke mani bárawá áiay gwáhi rást ent.

33 Shomá wati kásed Yahyáay kerrá rawán dátant o mani bárawá áiay dátagén gwáhi ham rást at.

34 Man mardománi gwáhiá namannán, pa shomay rakkénagá é habaránа gwashán.

35 Yahyá rókén cherágé at o rozhni tálána kort o shomá erádah kort ke pa kammén wahdéá áiay nuray tahá gal bebét.

36 Bale maná cha Yahyáyá masterén sháhed hast. Hamé kár ke Petá mani dastá dátagant ke sarjamesh bekanán o man sarjamesha kanán, hamé kár mani sháhed ant ke maná Petá rawán dátag.

37 Hamá Petá ke maná rawán dátag, áiá wat mani bárawá sháhedi dátag. Shomá hechbar áiay tawár naeshkotag o á nadistag o

38 áiay habar shomay delá nanendit, chéá ke shomá áiay rawán dátagénay sará imána nayárét.

39 Shomá Pákén Ketábán patth o póla§ kanét o wánét, chéá ke shomay hayálá eshání tahá shomárá abadmánén zenda rasit. Hamé Pákén Ketáb mani bárawá gwáhia dayant,

40 bale shomá nalóthét mani kerrá byáét o shomárá é zend berasit.

41 Man mardománi dátagén satá o ezzatá nazurán.

42 Shomárá jáha kárán o zánán ke Hodáay mehr shomay delá néstent.

43 Man wati Petay námay sará átkagán o shomá maná namannét, bale agan kasé wati jenday námá byayt, áiá mannét.

44 Shomá cha yakdegará mazani o ezzata zurét, bale á ezzat ke cha Hodáay némagá kayt, áiay shóházá naét. Gorhá chón imán áworta kanét?

---

§ **5:39 5:39** Patth o pól, bezán patth o lóth, wánag o chárag, tahkik.

45 Gomán makanét ke man Petay démá shomárá mayáriga
kanán. É Mussá ent ke shomárá mayáriga kant, hamá Mussá
ke shomá áiay sará omét bastag.
46 Agan shomárá Mussáay sará imán butén, shomárá mani
sará ham imán butagat, chéá ke áiá mani bárawá nebeshtag.
47 Bale shomá ke áiay nebeshtah kortagénán báwara
nakanét, mani habarán chón báwara kanét?"

6

Panch hazár mardomá warák dayag
(Mattá 14:13–21; Markás 6:32–44; Luká 9:10–17)

1 Randá, Issá Jalilay Mazangwarm* bezán Teberiahay
Mazangwarmay á dastá shot.
2 Mardománi mazanén rombé† áiay randá kapt, chéá ke
áyán é mójezah o ajabbatén neshániy distagatant ke Issá
nádráhán dráha kant.
3 Gorhá Issá kóhéay sará sar kapt o gón wati moridán
hamódá nesht.
4 Yahudiáni Sargwazay Aid nazzikk at.
5 Wahdé Issáyá chamm chest kortant o dist ke mardománi
mocchié dém pa áiá pédák ent, gón Piliposá gwashti: "Nán
cha kojá bezurén ke é mardom warák bwarant?"
6 Issáyá é habar pa áiay ázmáesh kanag o chakkásagá‡
gwasht, chéá ke wat zánti maná ché kanagi ent.
7 Piliposá gwasht: "Do sad dináray§ nán ham bassa nabit,
toré harkas kammok kammok bwárt."
8 Cha áiay moridán yakké ke námi Andriás at o Shamun-
Petrosay brát at, gwashti:
9 "Bachakké hamedá ent ke panch jawén nagan o do máhigi
gón, bale pa inchok mardomá ché bant?"
10 Issáyá gwasht: "Mardomán benádénét." Á jágahá bázén
káh o sabzagé* rostagat. Mardom hamódá neshtant. Cha
áyán kesás panch hazár mardén atant.
11 Issáyá nagan zortant, Hodáay shogri gept o nesh-
tagén mardománi sará bahri kortant, máhig ham anchosh.
Harkasá haminchok ke lóthet, dáti.
12 Wahdé sajjahénán sér kort, gón moridán gwashti: "Sar
átkagén thokkorán bechenet o yakjáh kanét ke zawál ma-
bant."
13 Gorhá thokkoresh chet o yakjáh kortant. Á panchén
jawén nagan ke mardomán wártagatant, cha áyáni sar átkagén
thokkorán dwázdah sapt† porr but.

---

* **6:1 6:1** Mazangwarm, bezán daryáchah. † **6:2 6:2** Romb, bezán gróh, thóli.
‡ **6:6 6:6** Chakkásag, bezán ázmáesh kanag, emtehán kanag. § **6:7 6:7** Yakk dinár,
yakk róchay mozz at. * **6:10 6:10** Sabzag, bezán káh. † **6:13 6:13** Sapt, bezán
sabad, mazanén challi, sáchi.

14 Mardomán ke Issáay é mójezah o ajabbatén neshániˌ dist,
gwashtesh: “Pa rásti, é hamá wádah dátagén Nabi ent ke
jahánáˌ áyagi at.”
15 Issáyá zánt ke mardom maná pa zór barag o bádsháh
kanaga lóthant, paméshká padá cha mardomán dur but o
tahná kóhá shot.

Issá ápay sará gáma jant
(Mattá 14:22–33; Markás 6:45–51)

16 Bégáhá morid dém pa gwarmá shotant.
17 Bójigéá‡ neshtant o gwarmay á dastá, dém pa Ka-
parnáhumá ráh geptant. Nun tahár butagat o Issá angat áyáni
kerrá nayátkagat.
18 Trondén gwáté kasshagá at o chawl o mawj chest butant.
19 Wahdé kesás panch tán shash kilumitar§ hólig* janáná
démá shotant, Issáesh dist ke ápay sará gám janán, dém pa
bójigá pédák ent. Torsetesh.
20 Bale Issáyá gwasht: “Matorsét, é man án.”
21 Anchó ke moridán lóthet áiá bójigá swár bekanant, bójig
menzelá sar but.
22 É dega róchá, hamá mardom ke gwarmay á dastá
mantagatant sarpad butant ke cha hamá bójigá abéd ke
morid swár butagatant, dega bójig ódá nabutag. Issá á bójigá
swár nabutagat o morid bé áiá shotagatant.
23 Randá, dega lahtén bójig cha Teberiahá hamá jágahá átk
o raset ke ódá Hodáwandén Issáyá Hodáay shogr geptagat o
mardomán nán wártagat.
24 Wahdé mardomán dist ke na Issá ódá ent o na áiay morid,
Issáay shóházá bójigán swár butant o dém pa Kaparnáhumá
shotant.

Issá zenday nán ent

25 Wahdé Issáesh gwarmay á dastá dist, gwashtesh: “Ostád!
Taw kadi edá átkagay?”
26 Issáyá áyáni passawá gwasht: “Shomárá rásténa gwashán,
é háterá maná shóház nakanagá ét ke shomá mani mójezah o
ajabbatén neshániˌ distagant, paméshká maná shóház kanagá
ét ke shomá nán wárt o sér kort.
27 Bale pa é zawál bayókén waráká johd makanét, pa hamá
waráká johd bekanét ke abadmánén zenda bakshit, pa hamá
waráká ke Ensánay Chokk shomárá danti. Chéá ke Hodáén
Petá áiay sará wati razámandiay mohr jatag.”
28 Gorhá jostesh kort: “Má chón hamá kárán bekanén ke
Hodáesh cha má lóthit?”

---

‡ **6:17 6:17** Bójig, bezán lánch, kashti. § **6:19 6:19** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: “bist o panch yá si estádi”. Yakk estádié kesás 180 mitar butag. * **6:19 6:19** Hólig, bezán páru.

29 Issáyá passaw dát: “Á kárá ke Hodá cha shomá lóthit, á
kár esh ent: Hamá kasay sará imán byárét ke Hodáyá ráh
dátag.”
30 Áyán gwasht: “Taw chónén ajabbatén neshánі pésha dáray
ke má begendén o tai sará imán byárén? Ché kanay?
31 May pet o pirokán gyábáná mann† wárt, anchosh ke
Pákén Ketába gwashit: *‘Áiá cha ásmáná nagan rawán dát ke
bwarant.’”*‡
32 Gorhá Issáyá gwasht: “Shomárá rásténa gwashán, é
Mussá naat ke shomárá cha ásmáná ér átkagén nagania dát.
É mani Pet ent ke cha ásmáná asligén náná shomárá bakshit.
33 Chéá ke Hodáay nán hamá ent ke cha ásmáná éra kayt o
jaháná zenda dant.”
34 Nun gón áiá gwashtesh: “Oo wájah! É náná modám márá
beday.”
35 Issáyá gwasht: “Zenday nán man án. Harkas ke mani
kerrá kayt, hechbar shodiga§ nabit. Harkas ke mani sará
báwara kant, hechbar tonniga nabit.
36 Bale hamá dhawlá ke gwashton, shomá maná distag o
angat báwara nakanét.
37 Á sajjahénán ke Pet maná dant, á mani kerrá káyant.
Harkas ke mani kerrá kayt, man áiá hechbar cha wat dura
nakanán.
38 Man pa wati jenday wáhagáni sarjam kanagá cha ásmáná
ér nayátkagán, átkagán ke wati dém dayókay wáhagán sarjam
bekanán.
39 Mani dém dayókay wáhag ent ke hamá mardom ke áiá
maná dátagant, cha áyán yakké ham cha mani dastá marawt
o áheratay róchá áyán padá zendag bekanán.
40 Chéá ke mani Petay wáhag hamesh ent ke harkas
ke Chokkay némagá delgósha kant o áiay sará imána kárit,
abadmánén zenday wáhond bebit o man á mardomá áheratay
róchá zendaga kanán.”
41 Gorhá Yahudián áiay sará irád gerag o norondhag bendát
kort, chéá ke áiá gwashtagat: “Man hamá nán án ke cha
ásmáná ér átkag.”
42 Áyán gwasht: “É mard Issopay chokk Issá naent? Má wa
eshiay pet o mátá zánén. Gorhá chóna gwashit ke man cha
ásmáná ér átkagán?”
43 Issáyá áyáni passawá gwasht: “Watmánwatá irád gerag o
norondhagá band kanét.

---

† **6:31 6:31** Mann hamá nagan ent ke Mussáay zamánagá, Hodáyá gyábáná pa
Esráilián éra gétk. ‡ **6:31 6:31** Darraw 16:4 o rand; Zabur 78:24–25. § **6:35
6:35** Shodig, bezán gozhnag.

44 Kass tán hamá wahdá mani kerrá átka nakant ke Pet,
bezán mani dém dayók áiá mani némagá mayárit. Harkas ke
kayt, man áiá áheratay róchá zendaga kanán.
45 Nabiáni Ketábán nebisag butag: *'Sajjahén cha Hodáyá*
*tálima gerant.'** Harkas ke Petay habarán beshkont o cha áiá
tálim begipt, mani kerrá kayt.
46 Kassá Pet nadistag abéd cha hamáiá ke cha Hodáay kerrá
átkag. Tahná hamáiá Pet distag.
47 Shomárá rásténa gwashán, á ke imána kárit abadmánén
zenday wáhonda bit.
48 Zenday nán man án.
49 Shomay pet o pirokán gyábáná mann wárt, bale angat
mortant.
50 Cha ásmáná ér átkagén nán esh ent, shomay démá ent.
Harkas ke eshiá bwárt, namerit.
51 Man hamá zend bakshókén nán án ke cha ásmáná ér
átkag. Harkas ke é náná bwárt, tán abad zendaga mánit. É
náná ke mana dayán, mani jenday badan ent ke pa jahánay
mardománi zendá nadria kanán."
52 Nun Yahudián pa jérhah o dapják watmánwatá gwasht: "É
mard chón wati badaná dant ke má bwaréni?"
53 Issáyá gwasht: "Shomárá rásténa gwashán, agan shomá
Ensánay Chokkay badaná mawarét o áiay hóná manóshét,†
abadmánén zendá sara nabét.
54 Harkas ke mani badaná bwárt o mani hóná benóshit,
abadmánén zenday wáhonda bit o áheratay róchá man áiá
zendaga kanán.
55 Chéá ke mani badan asligén warák o mani hón asligén
nósháp‡ ent.
56 Harkas ke mani badaná bwárt o mani hóná benóshit, á
mani del o daruná mánit o man áiay del o daruná.
57 Anchó ke namiránén§ Petá maná rawán dát o man áiay
barkatá zendag án, hamé paymá harkas ke mani badaná
bwárt, mani barkatá zendaga mánit.
58 É nán ke cha ásmáná ér átkag, á naganay paymá naent ke
shomay pet o pirokán wárt o angat mortant, chéá ke harkas
ke é náná bwárt, tán abad zendaga mánit."
59 Issáyá é chizz hamá wahdá gwashtant ke Kaparnáhumay
kanisahá* tálim dayagá at.

Petrosay mannag o gwáhi

---

* **6:45 6:45** Eshayá Nabiay Ketáb 54:13; Eremyá Nabiay Ketáb 31:33 o rand.
† **6:53 6:53** Edá, jánay warag o hónay nóshagá yakk ruhi mánáé hast. ‡ **6:55**
6:55 Nósháp, bezán tengag o nóshagi chizz. § **6:57 6:57** Namirán, bezán hamá
ke hechbara namerit. * **6:59 6:59** Kanisah, bezán Yahudiáni parasteshgáh.

60 É habaráni eshkonagá rand áiay bázén moridéá gwasht:
“É gránén habaré, eshiá kay manneta kant?”
61 Wahdé Issáyá dist ke morid é habaray sará norondhagá
ant, gwashti: “Shomárá é habara tawrénit?
62 Agan Ensánay Chokká begendét ke wati pésarigén jágahá
borzáda rawt, gorhá ché kanét?
63 Ruh ent ke zenda dant, haddh o góshtá páedagé nést. É
habar ke man gón shomá kortant, Ruh o zend ant.
64 Bale cha shomá lahténá imán nést.” Chéá ke á mardom
ke imánesh néstat, Issáyá cha bendátá pajjáh áwortant o zánti
ke kay maná dróhit† o dozhmenáni dastá dant.
65 Gorhá gwashti: “Paméshká man gwasht ke kass mani
kerrá átka nakant, tán wahdé ke mani Pet áiá imán mabak-
shit.”
66 Cha ed o rand, bázén moridéá Issá yalah dát o nun áiay
hamráh nabutant.
67 Gorhá Issáyá cha wati dwázdahén kásedán‡ jost kort:
“Bárén, shomá ham maná yalah dayaga lóthét?”
68 Shamun-Petrosá passaw dát: “Oo Hodáwand! Kai kerrá
berawén? Abadmánén zenday gál o habar tai kerrá ant o
69 márá báwar ent o zánén ke taw hamá Pákén ay ke Hodáyá
dar chetag.”
70 Issáyá gwasht: “Man shomárá gechén kort, dwázdahénon
gechén kortant, bale padá ham cha shomá yakké eblisé.”
71 Áiay maksad Shamun Eskaryutiay chokk Yahudá at. Bell
toré á cha dwázdahénán yakké at, bale áiá randá Issá dróhet
o dozhmenáni dastá dát.

7

Issá gón brátán

1 Randá, Issáyá Jalilá tarr o tába kort. Yahudi áiay kóshay
randá atant, paméshká nalótheti Yahudiahá bemánit.
2 Anchosh ke Yahudiáni Kápáráni* Aid nazzikk but,
3 Issáay brátán gón áiá gwasht: “É jáhá yalah kan o
Yahudiahá beraw tánke tai morid hamá kárán begendant ke
taw kanay.
4 Kasé ke námdária lóthit, chérokái kára nakant. Taw ke é
kárána kanay, bell ke sajjahén donyá tará begendit.”
5 Chéá ke brátán ham áiay sará imán néstat.
6 Issáyá gón áyán gwasht: “Mani wahd angat nayátkag, bale
pa shomá har wahd sharr ent.

† **6:64 6:64** Dróhag, bezán hamráhdári nakanag, helápá rawag. ‡ **6:67 6:67** Issáyá cha wati moridán dwázdah kas gechén kort o wati kásed náméntant ke berawant o wasshén mestágá á dega mardomán sar bekanant. Bechár Mattáay Enjil, dar 10, band 1-2. * **7:2 7:2** Kápár, kápar, kapar.

7 Donyá cha shomá naprat korta nakant bale cha man
naprata kant, chéá ke man donyáay mardománi bárawá
gwáhia dayán ke áyáni kár sell ant.
8 Shomá é aidá berawét, man é aidá nayáyán, chéá ke mani
wahd angat narasetag."
9 Issáyá é habar gón áyán gwasht o Jalilá dáshti.

Issá Urshalimá rawt

10 Issáay brát ke aidá Urshalimá shotant, randá áiay
jend ham hamódá shot, bale mardománi chamdidá nashot,
chérokái shot.
11 Aiday róchán, Yahudi áiay shóházá atant o jost o porsesha
kort ke á kojá ent?
12 Áiay bárawá mardománi nyámá bázén gappé chérokái
tarragá at. Lahtén gwashagá at: "Á sharrén mardé." Dega
lahtén gwashagá at: "Mardomán gomráha kant."
13 Bale cha Yahudiáni torsá, kassá mardománi démá áiay
bárawá heccha nagwasht.
14 Aiday nyámi róchán, Issá mazanén parasteshgáhá shot o
mardománi tálim dayagá goláésh but.
15 Yahudián pa hayráni gwasht: "É mardá nawántag, inchok
zántkári cha kojá áwortagi?"
16 Issáyá áyáni passawá gwasht: "Mani tálim mani naant,
mani dém dayókayg ant.
17 Harkas ke Hodáay wáhagán sarjam kanag belóthit, zánt ke
mani tálim Hodáayg ant yá man cha wat habara kanán.
18 Harkas ke cha wat habara kant, pa wati mazaniay pésh
dáragá habara kant. Bale á kas ke wati dém dayókay shán o
shawkatay lóthóka bit, tachkén mardomé o áiay hecch chizz
nárást naent.
19 Mussáyá shomárá Sharyat nadátag? Angat cha shomá
hechkas Sharyatá dáragá naent. Parchá maná koshaga
lóthét?"
20 Mardomán gwasht: "Tará jenné per ent, kay tará
koshit?"
21 Issáyá áyáni passawá gwasht: "Man tahná yakk káré
kortag o shomá sajjahén chó hayrán o habakkah ét.
22 Mussáyá sonnat kanagay rasm shomárá dát, paméshká
shomá Shabbatay róchá wati mardénchokkán sonnata kanét.
Albat é rasm cha Mussáyá bendát nabutag, cha kawmay pet
o pirokán bendát butag.
23 Nun agan pa Mussáay Sharyatay naprósha gá shomá
Shabbatay róchá mardénchokkán sonnata kanét, chéá mani
sará zahr geptagét ke man Shabbatay róchá yakk mardomé
sarjamá dráh kortag?

24 Záherá machárét o paysalah makanét, wati shawr o
hokmán pa ensáp beborrét."

Issá kay ent?

25 Gorhá Urshalimay lahtén mardom gwashagá lagget: "É
hamá naent ke eshiay koshagay randá ant?
26 Bechárét, mardománi démá habar kanagá ent o kass
eshiá heccha nagwashit. Balkén rájay sarók é natijahá
rasetagant ke é hamá wádah dátagén Masih ent?
27 Má zánén ke é mard cha kojám hand o damagá ent, bale
wahdé Masiha kayt, hechkasa nazánt ke cha kojá kayt."
28 Paméshká, wahdé Issá mazanén parasteshgáhá mar-
domán tálim dayagá at, gón borzén tawáréá gwashti: "Shomá
maná pajjáha kárét o zánét ke cha kojá átkagán, bale man cha
wati némagá nayátkagán, mani dém dayók hamá rástén Hodá
ent o shomá áiá nazánét.
29 Man áiá zánán, chéá ke cha áiay kerrá átkagán o hamáiá
maná ráh dátag."
30 Hamé wahdá áyán lóthet ke Issáyá dazgir bekanant, bale
hechkasá áiay némagá dast nashahárt, parchá ke áiay wahd
angat narasetagat.
31 Cha mocchiay mardomán bázénéá áiay sará imán ham
áwort o gwasht: "Wahdé Masiha kayt, cha é mardá géshter
mójezah o ajabbatén neshání pésha dárit?"

Issáay dazgir kanagay kóshest

32 É gapp o habar ke mardomán chérokái Issáay bárawá
kortant, Parisián eshkotant. Gorhá Parisi o mazanén dini
péshwáyán pa Issáay dazgir kanagá, parasteshgáhay sepáhig
rawán dátant.
33 Issáyá gwasht: "Man pa kammokén wahdéá shomay
kerrá án o randá wati dém dayókay kerrá rawán.
34 Shomá mani shóházá gardét, bale maná dar gétka
nakanét o á jáhá ke mana rawán, shomá átka nakanét."
35 Gorhá Yahudián gón yakdegará gwasht: "Kojá rawt ke
má áiá dar gétka nakanén? Bárén may hamá mardománi
kerrá rawt ke Yunániáni nyámá sheng o sháng ant o ódá
Yunánián ham tálima dant?
36 É habar ke áiá gwasht: 'Shomá mani shóházá gardét,
bale maná dar gétka nakanét' o 'á jáhá ke mana rawán, shomá
átka nakanét,' áiay é habaray maksad ché ent?"

Zendáp

37 Aiday áheri o masterén róchá, Issá óshtát o pa borztawári
gwashti: "Agan kasé tonnig ent, mani kerrá byayt o áp bwárt.

38 Hamá dhawlá ke Hodáay Pákén Ketába gwashit, harkas
ke mani sará báwara kant, zendápay kawr cha áiay del o
daruná rombant o tachant."
39 É habar áiá Pákén Ruhay bárawá gwasht, hamá Pákén
Ruh ke áiay báwarmandán rasagi at. Issáyá angat shán o
shawkat narasetagat, paméshká angat áyán Pákén Ruh dayag
nabutagat.

Mardománi nátepáki
40 Gón é habaráni eshkonagá, lahtén mardom gwashagá
lagget: "Pa rásti é mard hamá wádah dátagén Nabi ent."
41 Dega lahténá gwasht: "É Masih ent." Bázénéá chosh ham
gwasht: "Masih cha Jalilá kayt?
42 Pákén Ketába nagwashit ke Masih cha Dáuday nasl o
padréchá† bit o cha áiay shahr Bayt-Lahemá kayt?"‡
43 É paymá Issáay bárawá mardománi nyámá nátepákié kapt.
44 Lahténá lóthet ke áiá dazgir bekanant, bale hechkasá áiay
némagá dast nashahárt.

Yahudi sarókáni nábáwari
45 Randá, parasteshgáhay sepáhig§, Parisi o mazanén dini
péshwáyáni kerrá per tarretant. Áyán cha sepáhigán jost kort:
"Shomá chéá Issá nayáwortag?"
46 Sepáhigán gwasht: "Tán é wahdi hechkasá é marday
dhawlá habar nakortag."
47 Parisián gwasht: "Shomá ham gomráh butagét?
48 Cha kawmay sarók o Parisián yakkéá áiay sará báwar
kortag?
49 Bale mardománi hamá romb ke Sharyatay bárawá
heccha nazánt, nálatié."
50 Nikudimus ke wat cha Parisián yakké at o pésará Issáay
kerrá átkagat, gwashti:
51 "Bárén, may Sharyat márá ejázata dant ke kaséay habaráni
gósh dárag o káráni zánagá pésar, áiá mayárbár bekanén?"
52 Áiay passawá gwashtesh: "Taw ham cha Jalilay mar-
domán ay? Wat patth o pól kan o bechár, hecch nabié cha
Jalilá chesta nabit."

8

*Zenákárén janénéay bakshag**
0 Randá, harkas wati lógá shot,
1 bale Issá Zaytunay Kóhá shot.

† **7:42 7:42** Padréch, bezán nasl, chokk o óbádag. ‡ **7:42 7:42** Samwél Káziay Domi Ketáb 7:12 o rand; Miká Nabiay Ketáb 5:2. § **7:45 7:45** Sepahig, bezán pawji, arteshi, lashkari. * **8: 8:0** Lahtén kwahnén daznebeshtá, dar 7 band 53á beger tán dar 8 band 11 mán naent.

2 Sabáhá máhallah Issá padá mazanén parasteshgáhá átk.
Sajjahén mardom áiay chapp o chágerdá mocch butant. Issá
nesht o áyáni tálim dayagá lagget.
3 Hamé wahdá Sharyatay zánóger† o Parisián janéné áwort
ke zenáay wahdá gerag butagat. Janénesh mardománi démá
óshtárént.
4 Gón Issáyá gwashtesh: "Oo ostád! É janén zenáay sará
gerag butag.
5 Sharyatay tahá, Mussáyá márá hokm dátag ke é paymén
janén allamá sengsár kanag bebant.‡ Bale taw ché gwashay?"
6 Áyán é habar paméshká kort ke Issáyá dámá dawr be-
dayant o Issá anchén habaré bekant ke mayárbár bebit, bale
Issá jahl but o gón lankoká zeminay sará chizzé nebisagá
lagget.
7 Áyán ke bár bár jost kort, Issáyá sar chest kort o gwashti:
"Awali sengá hamá bejant ke wat hecch gonáhi nakortag."
8 Padá sari jahl kort o zeminay sará chizzé nebeshti.
9 Gón é habaray eshkonagá, awalá kamásh yakk yakká dar
átk o shotant o randá é dega mardom. Nun bass Issá o hamá
óshtátagén janén pasht kaptant.
10 Issáyá sar chest kort o gón janéná gwashti: "Oo bánok!
Mardom kojá shotant? Pa tai mayárbár kanagá yakké ham
pasht nakapt?"
11 Janéná gwasht: "Na wájah! Kass pasht nakapt." Issáyá
gwasht: "Man ham tará mayárbára nakanán, beraw bale dega
baré gonáh makan."

Issá jahánay rozhn ent

12 Issáyá padá gón mardomán habar kort, gwashti:
"Jahánay nur o rozhn man án. Kasé ke mani randgiriá kant,
áiay ráh hechbar tahára nabit o á zenday rozhnáiay wáhonda
bit."
13 Parisián gón áiá gwasht: "Taw wati bárawá wat sháhedia
dayay, paméshká tai sháhediá ehtebáré nést."
14 Issáyá gwasht: "Bell toré man pa wati jendá wat sháhedi
bedayán bale mani sháhediá ehtebár hast, chéá ke mana
zánán cha kojá átkagán o kojá rawán, bale shomá nazánét man
cha kojá átkagán o kojá rawán.
15 Shomá gón ensáni chammé chárét o dádrasia kanét, bale
man hechkasay bárawá shawr o hokma naborrán.
16 Agan shawr o hokmé beborrán ham, mani dádrasi
barhakk ent, chéá ke é káray tahá man tahná naán, hamá
Pet ke maná ráhi dátag gón man hór ent.

† **8:3 8:3** Sharyatay zánóger, bezán dini álem o Mussáay Sharyatay zántkár. ‡ **8:5 8:5** Láwián 20:10; Mussáay Wáz 22:22.

17 Shomay Sharyatá nebisag butag ke do mardomay
sháhediá ehtebár hast.§
18 Yakké man án ke pa wati jendá sháhedia dayán o domi
sháhed hamá Pet ent ke maná ráhi dátag."
19 Áyán gwasht: "Tai pet kojá ent?" Issáyá passaw dát:
"Shomá na maná zánét o na mani Petá. Agan shomá maná
bezántén, shomá mani Pet ham zántagat."
20 Issáyá é habar hamá wahdá kortant ke mazanén
parasteshgáhá, hayráti zarráni pétiay* nazzikká tálim dayagá
at. Kassá pa áiay dazgir kanagá dast nashahárt, chéá ke angat
áiay wahd narasetagat.

Á jáhá ke mana rawán, shomá átka nakanét

21 Issáyá yakk baré padá gón áyán gwasht: "Mana rawán o
shomá mani shóházá gardét, bale wati gonáháni tahá merét
o á jáhá ke mana rawán, shomá átka nakanét."
22 Yahudi watmánwatá gwashagá laggetant: "Balkén watá
koshaga lóthit ke gwashagá ent: 'Á jáhá ke mana rawán
shomá átka nakanét.' "
23 Issáyá gón áyán gwasht: "Shomá cha é jahli jaháná ét o
man cha borzi jaháná. Shomá cha é donyáyá ét o man cha é
donyáyá naán.
24 Man paméshká shomárá gwasht ke wati gonáháni tahá
merét. Agan shomá báwar makanét ke man hamá án, shomá
wati gonáháni tahá merét."
25 Áyán jost kort: "Taw kay ay?" Issáyá passaw dát: "Man
hamá án ke man cha bendátá shomárá gwasht.
26 Maná bázén habaré hast ke shomay bárawá begwashán
o shomárá mayárbár bekanán, bale mani dém dayók hamá
rástén ent o man har chizzé ke cha áiá eshkotag, gón jaháná
gwasháneshl."
27 Áyán nazánt ke Petay bárawá habar kanagá ent.
28 Paméshká Issáyá gwasht: "Wahdé shomá Ensánay Chokk
cha zeminá chest kort, gorhá zánét ke man mamá án o
watsará káré nakanán. Hamá dhawlá ke Petá sój dátag, hamá
dhawlá habara kanán.
29 Mani dém dayók gón man gón ent, áiá maná tahná o éwak
nakortag, chéá ke man modám hamá kárána kanán ke áiá gal
o shádána kanant."
30 Cha é habaráni eshkonagá, bázénéá Issáay sará imán
áwort.

Golámi o ázáti

§ **8:17 8:17** Mussáay Wáz 19:15. Yuhanná 5:31 o rand ham é habaray bárawá ent.
* **8:20 8:20** Péti, bezán sanduk.

31 Randá, Issáyá gón hamá Yahudián gwasht ke áiay sará imánesh áwortagat: “Agan mani habaráni sará bóshtét, pa del mani morid ét.
32 Ḥamá wahdi rástiá zánét o rásti shomárá ázáta kant.”
33 Áyán gwasht: “Má Ebráhémay awlád én o hechbar kaséay golám nabutagén. Gorhá taw chóna gwashay ke ‘shomá ázáta bét’?”
34 Issáyá gwasht: “Shomárá rásténa gwashán, harkas ke gonáha kant, gonáhay golám ent o
35 golám dáemá wájahay lógá namánit, bale chokk dáemá mánit.
36 Gorhá, agan Chokk shomárá ázát bekant, pa rásti ázáta bét.
37 Mana zánán ke shomá Ebráhémay awlád ét, bale mani habarán shomay delá jágah nést, paméshká mani koshagay randá ét.
38 Man hamá chizzáni bárawá habara kanán ke wati Petay bárgáhá† distagant o shomá hamá chizzáni sará amala kanét ke shomá cha wati petá eshkotagant.”
39 Áyán darráént: “May pet Ebráhém ent.” Issáyá gwasht: “Agan shomá Ebráhémay chokk butént, shomá hamá kár kortagatant ke Ebráhémá kortag.
40 Bale nun shomá mani koshagay randá ét, anchén mardoméay koshagay randá ét ke rástén habari cha Hodáyá eshkotag o shomárá sar kortagant. Ebráhémá hechbar choshén káré nakortagat.
41 Shomá wati petay kárána kanét.” Áyán gwasht: “Má kihorr‡ naén, márá peté hast, á ham Hodáay jend ent.”
42 Issáyá gwasht: “Agan Hodá shomay pet butén, shomá maná dóst dáshtagat, chéá ke man cha hamáiay némagá átkagán o nun edá án. Man watsará nayátkagán, hamáiá maná dém dátag.
43 Chéá mani habarán sarpada nabét? Chéá ke shomárá mani habaráni gósh dáragay twán nést.
44 Shomá wati pet, bezán Eblisay chokk ét o hamáiay morád o wáhagáni sará amal kanaga lóthét. Á cha bendátá hónigé o cha rástiá dur ent, chéá ke áiá hecch rásti mán nést. Wahdé dróga bandit, wati jenday delay habará kant, chéá ke drógbandé o drógáni pet ent.
45 Bale shomá mani sará paméshká báwara nakanét ke man rástén habará kanán.
46 Agan man gonáhé kortag, cha shomá kasé byayt o sábet bekant. Bale agan man rástén habará kanán, parchá báwara nakanét?

† **8:38 8:38** Bárgáh, bezán dém, darbár, hozur. ‡ **8:41 8:41** Kihorr, bezán kóthek, harámzádag.

47 Á ke Hodái mardomé, Hodáay habará gósha dárit. Shomá
Hodáay habará gósha nadárét, chéá ke Hodái mardom naét."
48 Yahudián áiay passawá darráént: "Má nagwasht ke taw
Sámerié ay o tará jenné per ent?"
49 Issáyá gwasht: "Maná jenn per nést. Man wati Petá báz
ezzata dayán, bale shomá maná béezzata kanét.
50 Man pa wat shán o shawkata nalóthán, degaré hast ke
maná shán o shawkata dant o wat dádrasia kant.
51 Shomárá rásténa gwashán, agan kasé mani habará
begipt, hechbara namerit."
52 Yahudián gón áiá gwasht: "Nun má pakká zánén ke
tará jenné per. Ebráhém o sajjahén nabi mortant, bale
taw gwashay: 'Harkas ke mani habará bezurit, hechbara
namerit.'
53 Záná, taw cha may pet Ebráhémá master ay? Á mort o
nabi ham mortant. Záná, tai delá taw kay ay?"
54 Issáyá passaw dát: "Agan man wati jendá shán o shawkat
bedayán, é sháná arzeshé nést. É mani Pet ent ke maná shán
o shawkata dant, hamá ke shomá áiá wati Hodá gwashét.
55 Shomá áiá nazánét, bale man áiá zánán. Agan man beg-
washtén ke áiá nazánán, shomay dhawlá drógband butagatán,
bale man áiá zánán o áiay habará zurán.
56 Shomay pet Ebráhém, pa hamé ométá shádán at ke mani
róchá gendit. Áiá dist o gal but."
57 Yahudián gwasht: "Tará angat panjáh sál ham nabit, taw
bezán Ebráhém distag?"
58 Issáyá gwasht: "Shomárá rásténa gwashán, man hamá án
ke cha Ebráhémá pésar butagán o hastán."
59 Áyán pa Issáay janagá seng o dhók chet, bale Issá cha
mardománi chammán chér o andém§ but, cha mazanén
parasteshgáhá dar átk o shot.

9

Pédáeshi kóréay drahbakshi

1 Wahdé Issá ráhéá rawagá at, pédáeshi kóré* disti.
2 Moridán cha áiá jost kort: "Oo ostád! É mard chéá cha
pédáeshá kór ent? Wat gonahkár ent yá eshiay pet o mát?"
3 Issáyá passaw dát: "Na eshiay jend gonahkár ent, na pet
o mát. Paméshká é dhawlá but ke Hodáay kár cha eshiá záher
bebit.
4 Tánke róch ent, báyad ent má mani dém dayókay kárán
sarjam bekanén, shap ke bit gorhá kass kár korta nakant.
5 Man, tánke jaháná án, jahánay rozhn án."

§ **8:59 8:59** Andém, bezán chér, póshidah. * **9:1 9:1** Pédáeshi kór, bezán
mádarzádén kór.

6 É habará o rand, zeminá tokki jat† o cha lebzá geli addh
kort, kóray chammán peri mosht o
7 gwashti: “Beraw, wati chammán Shilwáhay hawzá
beshód.” (Shilwáhay máná “dém dátagén” ent.) Gorhá á shot,
chammi shoshtant, biná but o átk.
8 Randá, hamsáheg o é dega mardom ke á mardesh cha
pendhógeriay róchán pajjáha áwort, gwashagá laggetant: “É
hamá naent ke neshtagat o pendhagá at?”
9 Lahténá gwasht: “Hamá ent.” Dega lahténá gwasht:
“Enna, áiay hamrang ent.” Á wat gwashagá at: “Man hamá
mardom án.”
10 Jostesh kort: “Gorhá tai chamm chón rozhná butant?”
11 Gwashti: “Hamá mard ke námi Issá ent, áiá gel tarr kort,
mani chammán per mosht o gwashti ke Shilwáhay hawzá
beraw o chammán beshód. Man shotán o chamm shoshtant
o nun gendagá án.”
12 Gwashtesh: “Á mard kojá ent?” Gwashti: “Mana
nazánán.”

Pédáeshi kór o Parisiáni jost o pors

13 Hamá mard ke pésará kór at, Parisiáni kerrá bortesh.
14 Shabbatay róch at ke Issáyá gel addh kortagat o áiay
chamm rozhná kortagatant.
15 Nun Parisián ham cha áiá jost kort: “Taw chón biná
butay?” Mardá gwasht: “Áiá mani chamm gel per moshtant,
man shoshtant o nun gendagá án.”
16 Lahtén Parisiá gwasht: “É mard cha Hodáay némagá
nayátkag, parchá ke Shabbatay rahbanday sará amala
nakant.” Dega lahténá gwasht: “Gonahkárén mardomé chón
é dhawlén mójezah pésh dáshta kant?” Áyán gón yakdegará
tepák nakort.
17 Cha hamá mardá ke pésará kór at padá jostesh kort: “Tai
jend é mardomay bárawá ché gwashit? É tai chamm atant
ke áiá rozhná kortant.” Gwashti: “Nabié.”
18 Tánke marday pet o mátesh nalóthéántant, Yahudián báwar
nabut ke é mard kór butag o nun gendagá ent.
19 Cha pet o mátá jostesh kort: “É mard shomay chokk ent,
hamé ke shomá gwashét pédáeshi kóré butag? Gorhá nun
chóna gendit?”
20 Pet o mátá gwasht: “Má zánén ke may chokk ent o cha
pédáeshá kóré butag.
21 Bale nazánén nun chóna gendit o eshiay chamm kayá
rozhná kortagant. Cha eshiay jendá jost begerét, rostag o
mazan ent, wati habará wata kant.”

† **9:6 9:6** Tokk janag, bezán toh janag.

22 Áiay pet o mátá cha Yahudián torset, paméshká é dhawlá passawesh dát. Yahudián cha pésará shawr kortagat ke harkas báwar bekant o begwashit ke Issá, Masih ent, áiá cha kanisahá dara kanén.
23 Paméshká á marday pet o mátá gwasht ke cha áiay jendá jost begerét, á wat rostag o mazan ent.
24 Á mard ke pésará kór at, domi randá padá lóthéént o gwashtesh: "Hodáay sawgendá bwar ke taw rásta gwashay, má zánén ke é mard gonahkáré."
25 Gwashti: "É mard gonahkáré yá na, mana nazánán, bale yakk chizzé zánán, man kór butagán o nun gendagá án."
26 Jostesh kort: "Gón taw ché korti? Chón tai chammi rozhná kortant?"
27 Passawi dát: "Man pésará gón shomá gwasht, shomá gósh nadásht, parchá lóthét padá beshkonét? Záná, shomá ham lóthét áiay morid bebét?"
28 Gorhá á biná butagén mardesh bad o rad kort o gwashtesh: "Taw wat áiay morid ay, má Mussáay morid én.
29 Má zánén ke Hodáyá gón Mussáyá habar kortag, bale nazánén ke é mard kay ent o cha kojá átkag."
30 Mardá gwasht: "É ajabén habaré. Áiá mani chamm rozhná kortagant o shomá nazánét ke cha kojá átkag.
31 Máshomá zánén ke Hodá gonahkáráni dwáyá gósha nadárit, haméiay dwáyá gósha dárit ke hodátorsé o Hodáay wáhagáni sará amala kant.
32 Cha azalá kassá hechbar naeshkotag ke yakkéá pédáeshi kóré biná kortag.
33 Agan é mard cha Hodáay némagá mayátkén, natwánti hecch choshén káré bekant."
34 Gwashtesh: "Taw wat sará tán pádán gonáhay chokk ay o márá tálima dayay?" Gorhá á mardesh gallént.

Kórdeli
35 Wahdé Issáyá eshkot ke biná butagén mardesh gallén tag, á mardi dar gétk o gwashti: "Tará Ensánay Chokkay sará imán hast?"
36 Mardá gwasht: "Oo wájah! Ensánay Chokk kay ent? Kai sará imán byárán?"
37 Issáyá gwasht: "Taw á distag. Hamesh ent ke gón taw habar kanagá ent."
38 Gwashti: "Oo Hodáwand! Imánon áwort" o Issáay pádán kapt.
39 Gorhá Issáyá gwasht: "Man pa dádrasi kanagá é donyáyá átkagán, tánke kór biná bebant o biná kór."
40 Cha Parisián lahtén áiay kerrá óshtátagat. É gappesh eshkot o gwashtesh: "Záná má kór én?"

41 Issáyá gwasht: “Agan kór buténét shomárá gonáh o
mayáré per néstat, bale paméshká shomay mayárbária mánit
ke gwashét: ‘Má biná én.’ ”

10

Nékén shepánk

1 “Shomárá rásténa gwashán, agan kasé cha pasáni gwáshay*
dapá mapoterit o cha dega némagé sar bekapit, bezán dozz o
rahzané†.
2 Bale á kas ke cha gwáshay dapá poterit, pasáni shepánk
ent.
3 Darwázagpán, gwáshay dapá pa áiá pacha kant o pas
shepánkay tawáray némagá delgósha bant. Á wati jenday pasán
pa nám tawára jant o áyán dhanná bárt.
4 Wati sajjahén pasáni dhanná baragá rand, wat pésara bit
o pas áiay randá góna bant, chéá ke áiay tawárá pajjáha kárant.
5 Pas darámadéay randá nakapant, cha áiá tachant, chéá ke
darámaday tawárá pajjáha nayárant.”
6 Issáyá é mesál áwort, bale mardom sarpad nabutant ke á
ché gwashagá ent.
7 Gorhá padá gwashti: “Shomárá rásténa gwashán, man
pasáni gwáshay dap o darwázag án.
8 Á sajjahén ke cha man o pésar átkant dozz o rahzan atant‡
o pasán áyáni tawár gósh nadásht.
9 Darwázag man án, harkas ke cha mani ráhá begwazit,
rakkit§. Tahá kayt yá dhanná rawt, charágáhéá* sara bit.
10 Dozza kayt ke dozzi bekant, bekoshit o tabáh bekant.
Man átkagán ke mardomán zendé berasit, alkáp o sháegánén
zendé.
11 Nékén shepánk man án. Nékén shepánk wati sáhá pa
pasán nadra kant.
12 Bale kasé ke pa mozz kára kant, pasáni wáhond naent.
Wahdé gendit ke gork dém pa pasán pédák ent, áyán yalaha
kant o tachit. Gorhá gork pasáni sará hamlaha kant o áyán
sheng o shánga kant.
13 Mozzurén shepánka tachit, chéá ke á pa mozz kára kant,
pasáni hayáldáriá nakant.
14 Nékén shepánk man án, man wati pasána zánán o á ham
maná zánant,
15 hamá dhawlá ke Pet maná zánt o man Petá zánán. Man
wati sáhá pa pasán nadra kanán.

---

* **10:1 10:1** Gwásh, bezán wárh. † **10:1 10:1** Rahzan, bezán hamá dozz ke ráhá bandit o mardomána polit, ráhzan. ‡ **10:8 10:8** Issáay maksad hamá dagábázén sarók atant ke mardomán gomráha kanant. § **10:9 10:9** Rakkag, bezán neját rasag, bacchag. * **10:9 10:9** Charágáh, bezán dalwatáni charagay jágah, charágjáh, charág.

16 Maná dega pas ham hast ke cha é ramagá naant.† Báyad
ent áyán ham byárán. Á mani tawárá delgósha kanant. Nun
ramag yakké bit o shepánk yakké bit.
17 Pet maná dósta dárit, chéá ke man wati sáhá nadra kanán
ke padá wati zenday wáhond bebán.
18 Kass mani sáhá cha man pach gepta nakant, man gón
wati jenday wáhagá wati sáhá nadra kanán. Maná wati sáhay
dayagay ehtiár hastent o padá áiay dastá áragay ehtiár ham
hastent. É kár Petá maná parmátag."
19 É habaráni sará padá Yahudiáni nyámá nátepáki kapt.
20 Bázénéá gwasht: "Áiá jenné per, ganóké, chéá áiay
habarán gósha dárét?"
21 Á degarán gwasht: "Kaséá ke jenné per bebit, é dhawlén
habar korta nakant. Jenn kórán biná korta kant?"

Yahudi Issáyá namannant

22 Nun Urshalimá, Mazanén Parasteshgáhay Shosht o Shód
o Wapkay‡ Aid but. Zemestán at.
23 Issáyá mazanén parasteshgáhá, Solaymánay awwáná
kadam janagá at.
24 Yahudi áiay chapp o chágerdá mocch butant, gwashtesh:
"Tán kadéná márá é dhawlá shakkay tahá dáray? Agan taw
Masih ay, rást o pakká begwash."
25 Issáyá gwasht: "Man wa shomárá gwashtag, bale shomá
báwara nakanét. Á kárán ke man cha Petay némagá kanagá
án, wat pa man gwáhia dayant.
26 Bale shomá báwara nakanét chéá ke mani pas naét.
27 Mani pas mani tawárá gósha dárant, man áyán jáha kárán
o á mani randgiriá kanant.
28 Man áyán abadmánén zenda bakshán o á hechbara
namerant. Kass áyán cha man pach gepta nakant.
29 Mani Petá ke é pas maná dátagant, cha sajjahénán master
ent o hechkas eshán cha mani Petay dastá pach gepta
nakant.
30 Man o Pet yakk én."
31 Yahudián yakk baré padá seng o dhók chet ke áiá sengsár
bekanant.
32 Issáyá gón áyán gwasht: "Man cha Petay némagá bázén
nékén káré kortag o shomárá pésh dáshtag. Pa kojám kárá
maná sengsára kanét?"
33 Yahudián darráént: "Pa nékén káréá tará sengsára
nakanén, pa tai koprán é kárá kanén. Taw baniádamé ay, bale
gwashay ke man Hodá án."

† **10:16 10:16** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "cha é gwáshá naant".
‡ **10:22 10:22** Wapk, bezán chizzé ke pa Hodáyá gisshénag butag. Arabi o Pársiá
"waqf".

34 Issáyá gwasht: “Shomay Sharyatá é paymá nebisag
nabutag: *Mane Hodá gwashán ke shomá hodá é*t§?
35 Agan á mardom ke Hodáay habar áyáni kerrá sar butag,
‘hodá’ gwashag butagant o má zánén ke Hodáay Pákén Ketáb
hechbara nakapit o nákára nabit,
36 gorhá shomá hamá mardomay sará chón kopray bo-
htámá* janét ke Petá á gechén kortag o é jaháná rawán dátag?
Á ham tahná pa é habará ke man gwashtag: ‘Hodáay Chokk
án.’
37 Agan man wati Petay kárán makanán, mani sará imán
mayárét.
38 Bale agan Petay kárána kanán, toré mani sará imána
nayárét, mani káráni sará imán byárét, tánke shomá sarpad
bebét o bezánét ke Pet mani del o daruná ent o man Petay
del o daruná án.”
39 Gorhá áyán padá lóthet ke Issáyá dazgir bekanant, bale
Issá cha áyáni dazrasá dur but.
40 Randá Issá cha Ordonay kawrá gwast o hamá jágahá shot
o dáshti ke pésará Yahyáyá ódá pákshódi dátagat.
41 Bázén mardomé áiay kerrá átk. Watmánwatá gwashagá
atant: “Yahyáyá hecch mójezah o ajabbatén neshání pésh
nadásht, bale é marday bárawá har chizzé ke gwashtagi, rást
ent.”
42 Ódá bázén mardoméá Issáay sará imán áwort.

11

Ilázaray mark

1 Ilázar námén mardé nájórh at. Á, Maryam o áiay gohár
Martáay métag Bayt-Anyáay mardomé at.
2 Maryam hamá at ke Hodáwandén Issáay pádi atr per
moshtant o gón wati mudán hoshki kortant. Annun áiay brát
Ilázar nájórh at.
3 Ilázaray gohárán pa Issáyá kolaw dém dát: “Oo Hodáwand!
Tai dóstén mardom nádráh ent.”
4 Wahdé Issáyá é habar eshkot, gwashti: “É nádráhi áiá
nakoshit, pa Hodáay shán o shawkatá neshánié bit, tánke cha
eshiá Hodáay Chokkay shán o shawkat záher bebit.”
5 Issáyá Martá o áiay gohár o Ilázar dósta dáshtant.
6 Wahdé Issá Ilázaray nájórhiá sahig but, dega do róchá
hamá jáhá mahtal but ke dáshtagati o
7 randá gón moridán gwashti: “Byáét padá Yahudiahá
rawén.”

---

§ **10:34 10:34** Zabur 82:6. É habaray máná esh ent ke Hodái shawr borragay ehtiár mardomán dayag butag. * **10:36 10:36** Bohtám, bezán tohmat.

8 Moridán gwasht: “Oo ostád! Annun Yahudi tai sengsár
kanagay sará atant. Padá hamódá rawaga lóthay?”
9 Issáyá passaw dát: “Róchay rozhnái dwázdah sáhat naent?
Kasé ke róchá ráha rawt, thagala nawárt chéá ke jahánay
rozhná gendit.
10 Bale agan mardomé shapá ráh berawt, thagala wárt chéá
ke áiá hecch nur nést.”
11 É habarán o rand Issáyá gwasht: “May dóstén Ilázar
waptag, bale mana rawán o áiá páda kanán.”
12 Moridán gwasht: “Oo Hodáwand! Agan wáb kaptag,
allamá dráha bit.”
13 Issáyá áiay markay bárawá habar kort, bale áyán hayál
kort ke Ilázar anchó waptag o wáb ent.
14 Padá Issáyá tachká gwashtant: “Ilázar mortag.
15 Bale sharr ent ke man ódá nabutagán. Nun man pa
shomaygi gal án ke shomá imán áworta kanét. Byáét, áiay
gwará rawén.”
16 Tumá ke áiay domi nám Didimus* at, gón á dega moridán
gwashti: “Byáét, má ham rawén ke gón Issáyá hór bemerén.”

Issá zendmán ent

17 Wahdé Issá átk o raset, sahig but ke chár róch ent Ilázar
kabr kanag butag.
18 Bayt-Anyá tán Urshalimá, kesás say kilumitar† ent.
19 Bázén Yahudié, Martá o Maryamay kerrá pa áyáni brátay
porsá átkagat.
20 Wahdé Martá sahig but ke Issá pédák ent, áiay péshwáziá‡
shot, bale Maryam lógá nesht.
21 Martáyá gón Issáyá gwasht: “Oo Hodáwand! Agan taw
edá buténay, mani brát namortagat.
22 Bale mana zánán ke har chizzé ke taw cha Hodáyá
belóthay, annun ham tará dant.”
23 Issáyá gwasht: “Tai brát padá zendaga bit.”
24 Martáyá gwasht: “Mana zánán ke áheratay róchá zendaga
bit, hamá róchá ke mordag jáha janant.”
25 Issáyá gwasht: “Zenday sarchammag man án o é man
án ke mordagán dobar zendaga kanán. Agan kasé mani sará
imán byárit, toré bemerit ham padá zendaga bit.
26 Harkas ke zendag ent o mani sará imána kárit, hechbara
namerit. É habará báwara kanay?”

---

* **11:16 11:16** Aramái zobáná Tumá o Yunáni zobáná Didimusay máná “járh” ent. † **11:18 11:18** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: “pánzdah estádi”. Yakk estádié 187 mitar butag. ‡ **11:20 11:20** Péshwázi, bezán mardoméay démá rawag o sharap dayag.

27 Martáyá gwasht: “Haw, Hodáwand! Maná báwar ent ke
taw Masih ay, taw Hodáay hamá Chokk ay ke é jahánáyagi
at.”

Issáay grévag

28 É habaray kanagá o rand Martá shot, wati gohár
Maryami tawár kort o pa halwat gwashti: “Ostád átkag o tará
lóthit.”
29 Wahdé Maryamá eshkot, hamá damánáp ád átk o Issáay
kerrá shot.
30 Issá angat métagá napotertagat, hamódá at ke Martá áiay
péshwáziá shotagat.
31 Hamá Yahudi ke lógá Maryamay kerrá atant o áiá tasallá
dayagá atant, wahdé distesh ke Maryam pa eshtápi pád átk o
cha lógá dar átk, áiay randá kaptant. Watmánwat gwashtesh:
“Balkén pa grévagá kabray sará rawt.”
32 Bale Maryam hamódá shot o sar but ke Issá ódá at.
Wahdé Issái dist, áiay pádán kapt o gwashti: “Oo Hodáwand!
Agan taw edá buténay, mani brát namortagat.”
33 Issáyá ke Maryam o áiay hamráhén Yahudi grévagá
distant, sakk nagég o padard but.
34 Gwashti: “Shomá Ilázar kojá kabr kortag?” Gwashtesh:
“Oo Hodáwand! Byá o bechár.”
35 Issáyá grét.
36 Yahudián gwasht: “Bechárét, chinkadar dósti dáshtag.”
37 Cha áyán lahténá gwasht: “É mardá ke kóray chamm
rozhná kortant, Ilázari cha marká rakként nakort?”

Ilázaray zendag bayag

38 Issá padá sakk nagég but o Ilázaray kabray sará shot.
Kabr gáré at o dhóké dapá ér ati.
39 Issáyá gwasht: “Dhóká dur kanét.” Mortagén Ilázaray
gohár Martáyá gwasht: “Oo Hodáwand! Áiay marká chár róch
gwastag o bóa kant.”
40 Issáyá passaw dát: “Man tará nagwasht ke agan tará
imán bebit, Hodáay shán o shawkatá genday?”
41 Gorhá dhókesh dur kort. Issáyá ásmánay némagá cháret o
gwashti: “Oo Pet! Tai shográ gerán ke taw mani habar gósh
dásht.
42 Man zánt ke taw modám mani habará gósha dáray,
bale man é habar hamá mardománi háterá gwasht ke edá
óshtátagant, tánke báwar bekanant ke taw maná rawán dátag.”
43 Cha é habarán o rand, Issáyá gón borzén tawáré gwánk
jat:§ “Ilázar! Dar á.”

---

§ **11:43 11:43** Gwánk janag, bezán tawár kanag, lóthéénag.

44 Hamá mordag ke dast o pádi kapaná patátagatant o démi
dazmáléá póshetagat, dhanná dar átk. Issáyá gwasht: "Pachi
kanét, belléti ke rawt."

Issáay koshagay pandal

45 Bázén Yahudié ke Maryamay kerrá átkagat, wahdé Issáay
é káresh dist, áiay sará imánesh áwort.
46 Bale cha eshán lahtén Parisiáni kerrá shot o Issáay
kortagén káray hálesh bort o sar kort.
47 Parisi o mazanén dini péshwáyán, Sarókáni Diwánay básk
lótháéntant o gwashtesh: "Má ché kanagá én? É mard bázén
mójezah o ajabbatén neshánié pésh dáragá ent.
48 Agan eshiá hamé dhawlá yalah bedayén, sajjahén mar-
dom eshiay sará imána kárant o Rumia káyant o may mazanén
parasteshgáh o kawmá cha may dastá pacha gerant."
49 Cha áyán yakké ke námi Kayápá at, á sálay masterén dini
péshwá at. Áiá gwasht: "Shomá heccha nazánét.
50 Nazánét ke pa shomá sharter hamesh ent ke sarjamén
kawmay tabáhiay badalá, yakk mardomé kawmay jáhá be-
merit?"
51 É habar Kayápáyá watsará najat. Á hamá sálay masterén
dini péshwá at, paméská áiá péshgói kort ke Issá kawmay jáhá
merit.
52 Tahná á kawmay jáhá namerit, Hodáay sajjahén sheng
o shángén chokkáni jáhá merit tánke áyán yakjáh o yakráh
bekant.
53 Cha á róchá o rand, Issáay koshagay pandalesh* sázet.
54 Cha ed o rand Issáyá Yahudiáni nyámá tarr o garda
nakort. Gyábánay nazzikká Epráém námén shahréá shot o
gón wati moridán hamódá dáshti.
55 Yahudiáni Sargwazay Aid nazzikk at o bázén mardomé
cha molkay sajjahén hand o damagán Urshalimá átkagat ke
cha aidá pésar pákizagiay rasmán purah bekanant.
56 Á Issáyá patthagá atant, mazanén parasteshgáhá
óshtátagatant o yakdegará jost kanagá atant: "Shomá ché
gwashét? Bárén, é aidá nayayt?"
57 Bale Parisi o mazanén dini péshwáyán hokm dátagat:
"Harkas ke zánt Issá kojá ent, márá hál bedant." Áyáni delá
at ke Issáyá dazgir bekanant.

12

Maryam Issáay pádán atra moshit
(Mattá 26:6–13; Markás 14:3–9)

* **11:53 11:53** Pandal, bezán sázesh, repk o honar.

1 Cha Sargwazay Aidá shash róch pésar Issá Bayt-Anyáyá
shot ke Ilázaray lóg hamódá at, hamá Ilázar ke Issáyá cha
mordagán zendag kortagat.
2 Áyán pa Issáyá shámé jórh kort. Martá mehmánán áp o
tám kanagá at. Cha parzónagay* saray neshtagén mardomán
yakké Ilázar at.
3 Nun Maryamá ném tásay kesásá† Hendi sombolay‡ zagr§
o gránbaháén atr áwort, Issáay pádáni sará per rétk o gón wati
mudán Issáay pádi hoshk kortant. Lógay sajjahén kondhán
atray wasshén bó tálán but.
4 Yahudá Eskaryuti cha Issáay moridán yakké at o hamé
mard at ke randterá Issái dróhet o dozhmenáni dastá dát. Áiá
gwasht:
5 "Parchá é atr pa say sad dinárá* bahá kanag nabut o zarr
garib o nézgárán dayag nabutant?"
6 Áiá é habar pa bazzagén mardománi gamwáriá nagwasht,
paméshká gwashti ke dozzé at. Kelitdár† áiay jend at o modám
cha zarturagá‡ chizzé pa watia zort.
7 Issáyá gwasht: "Maryamay kárá kár madár, áiá é atr pa
mani kabr kanagay tayáriá ér kortagatant.
8 Garib o nézgár modám shomay kerrá ant, bale man
harwahd shomay kerrá naán."
9 Bázén Yahudié sahig but ke Issá hamedá ent. Mazanén
rombé átk o mocch but. Tahná Issáay sawabá nayátkant,
Ilázaray cháragá ham átkant ke Issáyá zendag kortagat.
10 Paméshká mazanén dini péshwáyán Ilázaray koshagay
shawr ham kort,
11 chéá ke áiay sawabá bázén Yahudié áyáni randgiriá yalah
dayag o Issáay sará imán áragá at.

Urshalimá Issáyá wasshátka kanant
(Mattá 21:1–11; Markás 11:1–11; Luká 19:28–40)

12 É dega róchá, hamá mazanén romb ke pa aidá átkagat,
wahdé eshkotesh ke Issá Urshalimay ráhá ent,
13 macchání pissh o takesh§ zortant o pa Issáay péshwáziá
dar átkant. Kukkáresha kort:
"Hushiáná,*
mobárak ent hamáiá ke Hodáwanday námá kayt.†

---

* **12:2 12:2** Parzónag, bezán soprah, kopár. † **12:3 12:3** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "yakk litrá", bezán kesás say sad gerám. ‡ **12:3 12:3** Sombol, washbóén pollé. § **12:3 12:3** Zagr, bezán asil, háles. * **12:5 12:5** Say sad dinár kesás yakk sáléay mozz at. † **12:6 12:6** Kelitdár, bezán hazánagay hesábdár o sambálók. ‡ **12:6 12:6** Zarturag, bezán hamá pélek yá turag ke zarri mána kanant. § **12:13 12:13** Tak, bezán macchay tarrén lotth ke pissh per enti.
* **12:13 12:13** Hushiáná, bezán "márá annun berakkén". † **12:13 12:13** Zabur 118:26.

Esráilay bádsháhá mobárak bát."
14 Issáyá hari korragé dar gétk o swár but, anchosh ke
Hodáay Pákén Ketába gwashit:
15 "*Oo Sahyunay jenekk! Mators. Tai bádsháh hari korragéá*
swár ent o pédák ent."‡
16 Awalá é chizzáni máná pa moridán pakká naat, bale
randá ke Issáay shán o shawkat záher but, morid yátá kaptant
ke é chizz áiay bárawá nebisag butagant o mardomán ham
gón áiá hamá paymá kortag.
17 Wahdé Issáyá Iázar tawár jat o cha kabrá zendagá dar
kort, bázéné hamódá at. Áyán é chizzáni bárawá sháhedia dát.
18 Á mazanén romb paméshká Issáay péshwáziá átk ke
eshkotagatesh ke Issáyá é mójezah o ajabbatén neshání pésh
dáshtag.
19 Gorhá Parisián gón yakdegará gwasht: "Bechárét,
máshomá hecch kort kanagá naén, sajjahén donyá eshiay ráhá
ent."

Issá wati markay péshgóiá kant

20 Hamá mardom ke aidá pa parasteshá Urshalimá
átkagatant, áyáni tahá lahtén Yunáni ham mán at.
21 É Yunáni Piliposay kerrá átkant. Pilipos Jalilay shahr
Bayt-Saydáay mardomé at. Gón áiá gwashtesh: "Wájah! Má
lóthén Issáyá begendén."
22 Pilipos shot o é habari gón Andriásá kort. Á doén shotant
o Issáesh hál dát.
23 Issáyá áyáni passawá gwasht: "Á wahd átkag ke Ensánay
Chokkay shán o shawkat záher kanag bebit.
24 Shomárá rásténa gwashán, agan gandomay dánag hákay
chérá marawt o mamerit, hechbar cha yakk dánagéá géshtera
nabit, bale agan bemerit, bázén dánagé pédá kant.
25 Harkasá ke wati zend dóst ent, gária dant o harkas ke é
jahánáá cha wati zendá sara gwazit, á wati zendá rakkénit o
abadmána kant.
26 Agan kasé lóthit mani hezmatá bekant, gorha á lázom
mani randgiriá bekant o har jáh ke mana bán, mani hez-
matkár hamódá gón man góna bit. Agan kasé mani hezmatá
kant, mani Pet áiá sharapdára kant.
27 Annun mani del paréshán ent, man ché begwashán?
Bárén begwashán: 'Oo mani Pet! Maná cha é damán o sáhatá
berakkén'? Na, habar esh ent ke mani áyagay morád o maksad
hamé damán o sáhat butag.

‡ **12:15 12:15** Zakaryá Nabiay Ketáb 9:9. Sahyun kóhé ke Urshalimay shahray bonred é kóhay sará ér kanag butag. Sahyunay Jenekk, bezán Urshalimay mardom.

28 Oo Pet! Wati námay shán o shawkatá záher kan." Padá
tawáré cha ásmáná átk ke gwashti: "Man wati námay shán o
shawkat záher kortag o angat ham záheria kanán."
29 Mardománi hamá romb ke ódá óshtátagat, gón é tawáray
eshkonagá gwashtesh: "É granday tawár at." Dega lahténá
gwasht: "Préshtagéá gón eshiá habar kort."
30 Issáyá gwasht: "É tawár mani háterá nayátk, shomay
háterá átk.
31 Nun é jahánay dádrasiay wahd ent o jahánay sardár
Shaytán dhanná dar kanaga bit.
32 Wahdé man cha zeminá chest kanaga bán, sajjahén
mardomán wati némagá kasshán."
33 Gón é habará Issáyá péshgói kort ke man chóna merán.
34 Mardomán darráént: "Sharyat márá gwashit ke Masih
tán abada mánit. Gorhá taw chóna gwashay ke Ensánay Chokk
chest kanaga bit? Ensánay Chokk kay ent?"
35 Issáyá gwasht: "Tahná yakk gwandhén wahdéá rozhnái
gón shomá gón ent. Tán wahdé ke rozhnái gón shomá gón
ent, gám janáná démá berawét. Chó mabit ke tahári shomay
sará báládast bebit. Kasé ke tahárіá gáma jant, nazánt kojá
rawt.
36 Tánke rozhn gón shomá gón ent, rozhnay sará imán
byárét ke rozhnay chokk bebét." Issáyá é habar kortant o
cha áyáni kerrá shot o chér o andém but.

Yahudiáni nábáwari
37 Issáyá áyáni démá bázén mójezah o ajabbatén neshánié
pésh dáshtagat, bale angat áiay sará imánesh nayáwort.
38 Eshayá nabiay habar hamé paymá rást o sarjam but ke
áiá gwashtagat: "*Oo Hodáwand! May kolaw kayá báwar kortag*
o Hodáwanday wák o kodrat§*pa kayá záher butag?*"*
39 Gorhá áyán báwar kort nakort, chéá ke Eshayáyá dega
jágahé ham gwashtagat:
40 "*Áyáni chammi kór o*
deli seng kortagant
ke gón chammán magendant,
gón delán sarpad mabant o
dém pa man mayáyant.
Agan mani kerrá byátkénant,
man dráh kortagatant."†
41 Eshayáyá Issáay shán o shawkat dist, paméshká áiay
bárawá é habari kort.

§ **12:38 12:38** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "Hodáwanday dast". * **12:38**
12:38 Eshayá Nabiay Ketáb 53:1. † **12:40 12:40** Eshayá Nabiay Ketáb 6:9 o rand.

42 Angat ham Yahudiáni bázén sarókéá áiay sará imán áwort. Bale cha hamé torsá ke Parisi áyán cha kanisahá dar makanant, námesha nagept.
43 Chéá ke áyán ensánay dátagén ezzat o satá cha Hodáay dátagén ezzat o satáyá dóstter at.
44 Padá Issáyá gón borzén tawáréá gwasht: "Harkas ke mani sará imána kárit, tahná mani sará na, mani dém dayókay sará ham imána kárit.
45 Harkas ke maná gendit, mani dém dayóká ham gendit.
46 Rozhn man án o é jaháná paméshká átkagán ke harkas ke mani sará imán byárit taháróki á mamánit.
47 Bale agan kasé mani habarán beshkont o áyáni sará amal makant, angat ham man áiá mayárbára nakanán. Chéá ke man pa jahánay mayárig kanagá nayátkagán, pa jahánay rakkénagá átkagán.
48 Albat pa hamá mardomá ke maná namannit o mani habarána nazurit, dádrasé hast ke áiá mayárig bekant. Hamá habar ke man kortagant, áheratay róchá áiá mayáriga kanant.
49 Chéá ke man watsará habar nakortag, hamá Petá ke maná rawán dátag, áiá hokm dátag ke ché begwashán o chón habar bekanán.
50 Mana zánán ke áiay hokm o parmán abadmánén zend ent. É habarán ke mana kanán, hamá habar ant ke Petá maná gwashtagant."

13

Issá moridáni pádána shódit

1 Sargwazay Aidá yakk o do róch pasht kaptagat. Issáyá zánt ke hamá sáhat o damán átkag ke man é jaháná yalah bedayán o Petay kerrá berawán. Áiá wati mardom é jaháná dóst dáshtagatant o tán wati omray áheri damáná pa del dóstia dáshtant.
2 Shámay wahd at o Shaytáná cha pésará Shamun Eskaryutiay chokk Yahudáay del parmátagat ke Issáyá bedróhit o dozhmenáni dastá bedant.
3 Issáyá zánt ke Petá sajjahén chizz mani dastá dátagant o man cha Hodáay némagá átkagán o hamáiay kerrá rawán.
4 Issá cha waragay sará pád átk, wati kabáhi* kasshet o lánkigé† sréná basti.
5 Nun trashté zorti o ápi mán kort o moridáni pádáni shódag o gón hamá lánkigá hoshk kanagi bendát kort ke sréná bastagati.

---

* **13:4 13:4** Kabáh, bezán jobbah ke pashkay sarborá gwará kananti. † **13:4 13:4** Lánkig, bezán cháder, mazanén god ke lánká bandag yá kópagá kanaga bit.

6 Wahdé Shamun-Petrosay bárig átk, áiá gwasht: “Oo
Hodáwand! Taw mani pádána shóday?”
7 Issáyá passaw tarrént: “Annun taw nazánay man ché
kanagá án, randá sarpada bay.”
8 Petrosá gwasht: “Man hechbara naylán ke taw mani
pádán beshóday.” Issáyá gwasht: “Agan tará mashódán, tará
cha man hecch wandh o bahré narasit.”
9 Shamun-Petrosá gwasht: “Oo Hodáwand! Agan é gapp ent,
gorhá tahná mani pádán na, mani sar o dastán ham beshód.”
10 Issáyá gwasht: “Á ke shódag butag, áiá abéd cha pádán
dega hecch jágahay shódag pakár naent. Á sarjamá pák o sáp
ent. Shomá pák ét, bale sajjahén na.”
11 Issáyá zánt ke kay maná dróhit, paméshká gwashti ke
shomay nyámá nápákén ham hast.
12 Sajjahénáni pádáni shódagá rand, wati kabáhi gwará kort
o parzónagay sará padá nesht o gwashti: “Shomá zánét ke
man pa shomá ché kort?
13 Shomá maná ostád o Hodáwanday námá tawára kanét,
rásta gwashét, man hamá án.
14 Agan man shomay Hodáwand o ostád án o shomay pádon
shoshtant, shomárá ham yakdegaray pád shódagi ant.
15 Man pa shomá mesálé ér kort tánke hamá dhawlá ke man
gón shomá kort, shomá ham hamá dhawlá bekanét.
16 Shomárá rásténa gwashán, hecch golám cha wati wájahá
o hecch kásed cha wati dém dayóká master naent.
17 Nun ke shomá é habará zánét, bahtáwar ét agan anchosh
bekanét.

Issá wati dazgir bayagay péshgóiá kant
(Mattá 26:20–25; Markás 14:17–21; Luká 22:21–23)

18 É habarán ke mana kanán shomay sajjahénáni bárawá
naant. Á mardom ke man gechén kortagant, áyána zánán.
Bale Pákén Ketábay é habar rást o sarjam bayagi ent ke
gwashit: *Hamá kas ke gón man yakjáh waragi wártag, hamá
mani helápá pád átkag.*‡
19 Annun cha é kárá pésar shomárá gwashán ke wahdé
chosha bit, gorhá bezánét ke man hamá án.
20 Shomárá rásténa gwashán, harkas ke mani ráh dátagéná
wasshátka kant o sharapa dant, bezán maná sharapa dant.
O harkas ke maná wasshátka kant o sharapa dant, áiá ham
sharapa dant ke maná ráhi dátag.”
21 Wahdé Issáyá é habar kort, cha del o daruná sakk
padard but o pa deljami gwashti: “Man shomárá rásténa
gwashán, cha shomá yakké maná dróhit.”

‡ **13:18 13:18** Zabur 41:9.

22 Moridán yakdomiay§ némagá cháret, hayrán atant ke Issá
kai bárawá gappá ent.
23 Cha moridán yakké, hamá ke Issáyá báz dóst at, Issáay
kerrá neshtagat.
24 Shamun-Petrosá hamá morid eshárah kort ke wájahá jost
kan bárén kai bárawá gappá ent?
25 Á morid nazzikkter kenzet o cha Issáyá josti kort: "Oo
Hodáwand! Á kay ent?"
26 Issáyá passaw dát: "Á hamá ent ke man chondhé nagan
kásagá pera janán o dayáni." Gorhá nagani per jat o Shamun
Eskaryutiay chokk, Yahudáyárá dáti.
27 Anchosh ke Yahudáyá lonkah dastá kort, Shaytán áiay
póstá potert. Nun Issáyá gón áiá gwasht: "Zutt kan! Har káré
ke tará kanagi ent, bekani."
28 Bale cha parzónagay saray neshtagén mardomán kassá
nazánt ke gón é habará áiay morád ché ent.
29 Zarr Yahudáay kerrá ér atant, paméshká lahténá gomán
kort ke balkén Issá áiá gwashagá ent ke beraw o harché pa
aidá pakár ent beger, yá garib o nézgárán chizzé beday.
30 Anchosh ke Yahudáyá naganay chondh zort, dhanná dar
kapt. Shap at.

Nókén hokm
31 Yahudá ke dar kapt, Issáyá gwasht: "Nun Ensánay
Chokkay shán o shawkat záher butag. Cha Ensánay Chokká
Hodáay shán o shawkat ham záher butag.
32 Agan cha Ensánay Chokká Hodáay shán o shawkat záher
butag, Hodá ham Ensánay Chokkay shán o shawkatá záhera
kant o hamé zuttán záheria kant.
33 Oo mani dordánagén chokkán! Angat tán gwandhén
wahdéá man gón shomá gón án. Randá shomá mani shóházá
gardét. Hamá dhawlá ke man gón Yahudián gwasht, gón
shomá ham gwashán: Á jáhá ke mana rawán, shomá átka
nakanét.
34 Shomárá nókén hokmé dayán: Yakdegará dóst bedárét.
Anchó ke man shomárá dóst dáshtag, shomá ham yakdegará
dóst bedárét.
35 Agan yakdegará dóst bedárét, gorhá harkasa zánt ke
shomá mani morid ét."

Petrosay enkáray péshgói
(Mattá 26:33–35; Markás 14:29–31; Luká 22:33–34)
36 Shamun-Petrosá gwasht: "Oo Hodáwand! Kojá raway?"
Issáyá passaw dát: "Anchén jáhé rawán ke taw annun gón
man átka nakanay. Bale randterá káay."

§ **13:22 13:22** Yakdomi, bezán yakdegar, yakk o domi.

37 Petrosá gwasht: “Oo Hodáwand! Annun parchá gón taw átka nakanán? Man wati sáhá pa taw nadra kanán.”
38 Issáyá gwasht: “Taw pa man wati sáhay nadr kanagá tayár ay? Tará rásténa gwashán, cha korósay bángá pésar, say randá mani pajjáh áragá enkára kanay.

14

Issá dém pa Hodáyá yakkén ráh ent

1 Shomay del paréshán mabit. Hodáay sará imán byárét o mani sará ham imán byárét.
2 Mani Petay lógá bázén báné* hast. Agan na, man shomárá gwashtagat ke rawán tánke pa shomá jágahé tayár bekanán.
3 Bale angat man pa shomay jágahay tayár kanagá rawán o padá káyán o shomárá gón wata barán, tánke hamódá ke man án, shomá ham hamódá bebét.
4 Ódá ke mana rawán, shomá á jágahay ráhá zánét.”
5 Tumáyá gwasht: “Oo Hodáwand! Má nazánén ke taw kojá raway, gorhá ráhá chón zánta kanén?”
6 Issáyá gwasht: “Ráh man án, rásti man án o zend bakshók ham man án. Kass Petay kerrá sar buta nakant, agan mani ráhá marawt.
7 Nun ke shomá maná zántag, mani Petá ham zánét, bezán cha ed o rand shomá áiá zánét o shomá á distag.”
8 Piliposá gwasht: “Oo Hodáwand! Petá márá pésh bedár, pa má hamé bass ent.”
9 Issáyá gwasht: “Oo Pilipos! Inchok wahd ent ke man gón shomá gón án o taw angat maná nazánay? Harkasá ke maná distag, mani Peti ham distag. Gorhá taw chóna gwashay ke Petá márá pésh bedár?
10 Báwara nakanay ke man Petay del o daruná án o Pet mani del o daruná? É habarán ke gón shomá gwashán mani naant, hamá Petayg ant ke mani del o daruná ent. Hamá ent ke é kárána kant.
11 Mani é habará bemannét ke man Petay del o daruná án o Pet manigá. Yá kamm cha kamm hamá kárání sawabá imán byárét ke man kortag o shomá distagant.
12 Man shomárá rásténa gwashán, harkas ke mani sará imána kárit, harché ke mana kanán á ham korta kant. Masterén kár ham korta kant, chéá ke man Petay kerrá rawán o
13 harché ke shomá mani námay sará lóthét, á wáhagá sarjama kanán, tánke Chokk Petay shán o shawkatá záher bekant.
14 Harché ke shomá mani námay sará belóthét, man shomay wáhagá sarjama kanán.

* **14:2 14:2** Bán, bezán kóthi, kamrah, óták.

Pákén Ruhay ráh dayagay kawl o wádah

15 Agan shomá maná dósta dárét, gorhá mani hokmána mannét.
16 Man wat cha Petá lóthán o á shomárá dega posht o panáhé dant ke modám gón shomá bemánit,
17 bezán rástiay hamá Ruh ke jahán áiay mannagá tayár naent, chéá ke nagenditi o pajjáhia nayárit. Bale shomá áiá pajjáha kárét, chéá ke shomay kerrá mánit o shomay del o daruná bit.
18 Shomárá yatim o chórawa nakanán, shomay kerrá pera tarrán.
19 Kammén wahdéá rand, jahán dega randé maná nagendit, bale shomá maná gendét. Man zendag án, paméshká shomá ham zendaga mánét.
20 Á róchá shomá zánét ke man Petay del o daruná án o shomá mani del o daruná ét o man shomaygá.
21 Á kasá ke mani hokm gón ant o eshání sará amala kant, hamá kas maná dósta dárit. Á ke maná dósta dárit, mani Pet ham áiá dósta dárit o man ham áiá dósta dárán o watá pa áiá záhera kanán."
22 Yahudá Eskaryutiá na, domi Yahudáyá jost kort: "Oo Hodáwand! Chéá watá pa má záhera kanay bale pa jahánáá záhera nakanay?"
23 Issáyá passaw tarrént: "Á kas ke maná dósta dárit, hamá habaráni sará amala kant ke man gwashtagant. Mani Pet áiá dósta dárit o man o Peta káén o áiay kerrá lóg o jágaha kanén.
24 Á kas ke maná dósta nadárit, mani habaráni sará amala nakant. É habarán ke shomá cha mana eshkonét mani naant, hamá Petayg ant ke maná ráhi dátag.
25 Man é habarán hamé wahdá kanán ke angat shomay kerrá án.
26 Bale shomay posht o panáh hamá Pákén Ruh ent ke Pet áiá mani námay sará déma dant. Pákén Ruh sajjahén chizzán shomárá sója dant o hamá sajjahén habar ke man gón shomá kortagant, shomárá áyáni yátá perrénit.
27 Man shomárá émeni o ásudagia dayán. Wati émeni o ásudagiá shomárá dayán. Jahánáá é wák o twán nést ke hamá émeniá shomárá bedant ke mania dayán. Matorsét o wati delá paréshán makanét.
28 Shomá eshkot, man gwasht ke rawán bale padá shomay kerrá pera tarrán. Agan shomá maná dóst bedáshtén, cha é habará gal butagatét ke man Petay kerrá rawán, chéá ke Pet cha man master ent.
29 Man hamé habar cha é káray bayagá pésar kort ke wahdé chosha bit, imán byárét.

30 Cha ed o rand, gón shomá báz habara nakanán, chéá ke
é jahánay sardár Shaytána kayt. Áiá mani sará hecch wák o
ehtiár nést.
31 Man bass hamá kárána kanán ke Petá maná parmátagant,
tánke jahán bezánt ke man Petá dósta dárán. Pád áét, cha edá
rawén.

15

Anguray asligén drachk

1 Man anguray asligén drachk án o mani Pet bágpán ent.
2 Mani har thálé* ke bara nayárit, Pet áiá goddhit† o har
thálé ke bara kárit, áiá tráshit o palgárit‡ ke géshter bar o samar
byárit.
3 Mani habaráni barkatá shomá cha pésará pák ét, hamá
habar ke man gón shomá kortagant.
4 Shomá mani del o daruná bemánét o man shomay del o
daruná mánán. Agan thálé gón drachká hór mabit, bar áworta
nakant. Hamé paymá shomá ham agan gón man hór mabét,
bar áworta nakanét.
5 Man anguray drachk án o shomá thál ét. Harkas ke mani
del o daruná mánit o man áiaygá, á bázén bar o samaré kárit,
chéá ke shomá cha man jetá hecch káré korta nakanét.
6 Agan kasé mani del o daruná mamánit, sestagén tháléay
dhawlá dawr dayaga bit o hoshka tarrit. Mardom hoshkén
thálán moccha kanant o ásá dawra dayant o sóchant.
7 Agan shomá mani del o daruná bemánét o mani habar
shomay delá bemánant, harché ke lóthét belóthét, shomárá
rasit.
8 Mani Petay shán o shawkat gón hamé chizzá záhera bit ke
shomá bázén bar o samaré kárét o mani morida bét.
9 Hamá paymá ke Petá maná dóst dáshtag, man ham
shomárá hamá paymá dóst dáshtag. Mani mehráni sáhegá
bemánét.
10 Agan mani hokmáni sará amal bekanét, mani mehráni
sáhegá mánét, anchosh ke man wati Petay hokmáni sará amal
kortag o áiay mehráni sáhegá neshtagán.
11 Man é habar gón shomá paméshká kortant ke mani
shádmáni shomay del o daruná benendit o shomay shádmáni
kámel o sarjam bebit.
12 Mani hokm esh ent ke shomá yakdegará dóst bedárét,
hamá dhawlá ke man shomárá dóst dáshtag.
13 Masterén mehr hamesh ent ke mardom wati sáhá pa
dóstán nadr bekant.

---

* **15:2 15:2** Thál, bezán sháharh, sháhal. † **15:2 15:2** Goddhag, bezán sendag, borrag, dur kanag. ‡ **15:2 15:2** Palgárit, bezán sáp o sallaha kant, bepólenga kant.

14 Agan shomá mani hokmáni sará amal bekanét, mani dóst
ét.
15 Cha ed o rand shomárá golám o bandaha nagwashán,
chéá ke goláma nazánt wájah ché kant. Man shomárá wati
dóst gwashtag chéá ke harché ke man cha Petá eshkotag,
shomárá gwashtagon.
16 Shomá maná gechén nakortag, man shomárá gechén
kortag o dém dátag ke shomá berawét o bar o samar byárét,
abadmánén bar o samar. Gorhá harché ke mani námay sará
cha Petá belóthét, shomárá dant.
17 Mani hokm pa shomá hamesh ent: Yakdegará dóst
bedárét.

Donyáay naprat

18 Agan donyá cha shomá naprata kant, bezánét ke pésará
cha man naprati kortag.
19 Agan shomá é donyái mardom buténét, donyáyá
shomárá watigáni dhawlá dóst dáshtagat. Bale shomá donyái
mardom naét o man shomárá cha é donyáyá dar chetag,
paméshká donyá cha shomá naprata kant.
20 Cha é habará béhayál mabét ke man gón shomá gwash-
tag: 'Golám cha wájahá mastera nabit.' Agan áyán maná
ázár dátag, shomárá ham ázára dayant. Agan mani habaresh
zortag, shomay habará ham zurant.
21 Pa mani námaygi gón shomá é dhawlá kanant, chéá ke
mani dém dayóká nazánant.
22 Agan man mayátkénán o gón áyán habar makortén, á
bémayár atant. Bale nun áyán pa wati gonáhán hecch ozr o
nimóné nést.
23 Harkas ke cha man naprata kant, cha mani Petá ham
naprata kant.
24 Agan áyáni démá man á kár makorténant ke dega kassá
nakortagant, bémayár atant. Bale nun wa áyán é kár distagant
o angat cha man ham naprata kanant o cha mani Petá ham.
25 Áyáni Sharyatá nebeshtah ent: *'Moptá cha man*
napratesh kort.'§ É dhawlá é habar rást o sarjam but.
26 Bale wahdé shomay posht o panáha kayt, bezán rástiay
Pákén Ruh ke áiay sarchammag Pet ent o man áiá cha Petay
némagá déma dayán, á mani bárawá sháhedia dant.
27 Shomá ham mani sháheda bét, chéá ke cha bendátá gón
man gón butagét.

16

1 Man é chizz gón shomá gwashtant ke shomá mathagalét
o rad mawarét.

§ **15:25 15:25** Zabur 35:19; 69:4.

2 Shomárá cha kanisahán dara kanant. Choshén wahdé
ham kayt ke shomay koshók gomána kanant ke gón shomay
koshagá Hodáay hezmatá kanagá ant.
3 Á é kárána kanant, chéá ke na Petá zánant o na maná.
4 Man é habar gón shomá paméshká kortant ke wahdé
chosha bit, gorhá shomá hayálá bekapét ke man shomárá
ché gwashtag. Man é habar awalá gón shomá nakortant,
chéá ke man wat gón shomá gón atán.

Pákén Ruhay kár

5 Nun man wati dém dayókay kerrá rawán o cha shomá
hechkas josta nakant ke kojá raway?
6 Shomay del cha gamá porr but, chéá ke man é habar
shomárá gwashtant.
7 Bale shomárá rásténa gwashán ke mani rawag pa shomá
sharter ent. Chéá ke agan marawán, shomay posht o panáh
pa shomá nayayt, bale agan berawán, áiá pa shomá déma
dayán.
8 Wahdé á kayt, gonáh o pahrézkári o dádrasiay bárawá
donyáay mardomán sahiga kant o áyáni mayárbáriá záhera
kant.
9 Gonáhá záhera kant, chéá ke mardom mani sará imána
nayárant;
10 ensáni pahrézkáriay nezóriá záhera kant, chéá ke man
Petay kerrá rawán o shomá dega baré maná nagendét;
11 Hodáay dádrasiá ham záhera kant, chéá ke é jahánay
sardár Shaytán mayárig kanag butag.
12 Maná gón shomá bázén habaré kanagi ent, bale shomárá
é wahdi áyáni eshkonagay wák o twán nést.
13 Wahdé á kayt, bezán rástiay Ruh, shomárá dém pa
sarjamén rástiá rahshónia* kant, parchá ke á watsará heccha
nagwashit, tahná hamá chizzána gwashit ke eshkontesh o
shomárá démay hálání bárawá sarpada kant.
14 Á mani shán o shawkatá záhera kant, chéá ke harché ke
shomárá sarpada kant, cha manesha zurit.
15 Harché ke mani Petá hast, manig ent. Paméshká
gwashton ke Pákén Ruh cha mana zurit o shomárá sarpada
kant.

Gam o gal

16 Kammén wahdéá rand shomá maná nagendét, bale
padá kammoké randterá maná gendét."
17 Gorhá cha moridán lahténá gón yakdegará gwasht:
"Parchá gwashit: 'Kammén wahdéá rand maná nagendét,

* **16:13 16:13** Rahshóni, bezán rahbari, saróki, rahdarbari.

bale padá kammoké randterá maná gendét,' yá é habar ke á gwashit: 'Petay kerrá rawán,' áiay maksad ché ent?"

18 Á watmánwat gwashagá atant: "Á ke gwashit 'kammén wahd,' cha eshiá áiay morád ché ent? Má nazánén ke á ché gwashit?"

19 Issáyá zánt ke é bárawá á cha man jost kanaga lóthant. Gorhá gwashti: "Shomá mani hamé habaray bárawá gón yakdomiá jost o porsá ét ke man shomárá gwasht kammén wahdéá rand shomá maná nagendét, bale padá kammoké randterá maná gendét?

20 Shomárá rásténa gwashán, shomá arsa réchét o porsiga bét, bale jahán gala bit. Shomá gamiga bét, bale shomay é gam shádmániay tahá badala bit.

21 Janéné wati chellagiay wahdá darda kasshit, bale anchó ke nonnok pédá bit, wati dardána shamóshit, chéá ke hamé gappá gal ent ke nókén ensáné donyáyá átkag.

22 Shomá ham nun hamé dhawlá gamig ét, bale man shomárá padá gendán o á wahdi shomá gala bét o shomay wasshiá hechkas pach gepta nakant.

23 Á róchá shomá cha man hecch chizzay jostá nakanét. Man shomárá rásténa gwashán, shomá mani námay sará harché ke cha Petá belóthét, shomárá dant.

24 Tán é wahdi shomá hecch chizz mani námay sará nalóthetag, belóthét tánke shomárá berasit o shomay shádmáni sarjam bebit.

Jahánay sará báládasti

25 Man pa namunah o mesál gón shomá é habar kortagant, bale yakk wahdé kayt ke dega baré pa namunah o mesál habara nakanán, gón shomá tachká tachk Petay bárawá habara kanán.

26 Á róchá, shomá mani námay sará lóthét o mana nag-washán ke man pa shomá cha Petá lóthán.

27 Pet wat shomárá dósta dárit, chéá ke shomá maná dóst dáshtag o mannetag ke man cha Hodáay némagá átkagán.

28 Man cha Petay kerrá dar átkag o é jahánáá átkagán. Nun é jahánáá yalaha kanán o Petay gwará rawán."

29 Moridán gón áiá gwasht: "Nun taw bé namunah o mesál, tachká tachk habar kanagá ay.

30 Nun má deljam én ke taw sajjahén chizzána zánay o hecch zalurat naent ke kasé cha taw josté bekant. Paméshká márá yakin ent ke taw cha Hodáay némagá átkagay."

31 Issáyá passaw dát: "Nun shomárá yakin ent.

32 Bechárét, yakk wahdé kayt o á wahd annun bongéj butag ke shomá sajjahén sheng o shánga bét o harkas wati ráhá

rawt. Maná tahná yalaha dayét, bale angat tahná nabán, chéá ke mani Pet gón man gón ent.

33 Man é chizz shomárá gwashtant ke mani barkatá shomárá émeni o ásudagi berasit. Jaháná shomárá dard o ranja rasit, bale delá dhaddh kanét, chéá ke man jahánay sará báládast butagán."

17

Pa moridán Issáay dwáhayr

1 Cha é habarán o rand, Issáyá dém pa ásmáná cháret o gwasht: "Oo Pet! Á wahd o sáhat átkag. Wati Chokkay shán o shawkatá záher kan ke Chokk tai shán o shawkatá záher bekant.

2 Taw sajjahén mardománi ehtiár wati Chokkay dastá dátag, tánke Chokk hamá mardomán abadmánén zend bedant ke taw áiárá dátagant.

3 Oo yakk o barhakkén Hodá! Abadmánén zend hamesh ent ke é mardom tará bezánant o tai rawán dátagén Issá Masihá pajjáh byárant.

4 Á kár ke taw maná dátagat ke sarjami bekanán, man sarjam kort o é dhawlá pa jaháná tai shán o shawkaton záher kort.

5 Oo Pet! Nun wati bárgáhá mani shán o shawkatá záher kan, hamá shán o shawkat ke maná cha jahánay jórh bayagá pésar ham tai kerrá butag.

6 Man tai nám pa haméyán pajjárént ke taw cha jaháná gechén kortag o maná dátagant. É mardom tai butagant o taw maná dátagant. Eshán tai habar zortag.

7 Nun eshán zántag ke har chizz ke taw maná dátag, pa rásti cha tai némagá ent.

8 Chéá ke á habar ke taw maná gwashtagant, man eshánáá sar kortagant o eshán ham mannetagant. Nun eshán pa del zántag ke man cha tai némagá átkagán o báwaresh kortag ke taw maná rawán dátag.

9 Man pa eshán dwá kanán, pa sajjahén jaháná dwá nakanán. Man pa hamá mardomán dwá kanán ke taw maná dátagant, chéá ke taig ant.

10 Hamá ke manig ant, á sajjahén taig ant o hamá ke taig ant, á sajjahén manig ant o mani shán o shawkat cha áyán záher butag.

11 Man cha ed o rand jaháná namánán. É mardom angat jaháná mánant o man tai kerrá káyán. Oo pákén Pet! Gón wati hamá námay zórá ke taw maná dátag, eshání negahpániá bekan ke é yakk bebant, hamá paymá ke man o taw yakk én.

12 Tán hamá wahdá ke man gón eshán gón butagán, hamá námay zórá ke taw maná dátag, eshán negahpánion kortag. Cha eshán yakké ham tabáh nabut, abéd cha hamá yakkéná ke wat tabáhiay hakdár at, tánke Pákén Ketábay habar rást o sarjam bebant.

13 Nun man tai gwará káyán. Jahánay yalah dayagá pésar, é chizzána gwashán tánke eshán del cha mani shádmániá sarréch bebit.

14 Man tai habar eshán sar kort. Anchosh ke man donyái mardomé naán, é ham donyái mardom naant, paméshká donyá cha eshán naprata kant.

15 É dwáyá nakanán ke eshán cha donyáyá bebar, dwá kanán ke eshán cha sherr o Shaytáná dur bedár.

16 Hamá dhawlá ke man donyái mardomé naán, é ham naant.

17 Eshán gón rástiá pák o palgár kan, tai habar rásti ent.

18 Hamá dhawlá ke taw maná jahánáa rawán dát, man ham é mardom jahánáa rawán dátant.

19 Nun pa hameshánigi watá gón páki o palgári tai sepordaha kanán, tánke é ham gón rástiá palgár o Hodáay sepordah bebant.

20 Man tahná pa eshán dwá nakanán, pa hamá mardomán ham dwá kanán ke eshán habará báwara kanant o mani sará imána kárant

21 ke á sajjahén yakk bebant. Oo Pet! Hamá dhawlá ke taw mani del o daruná ay o man taigá, á ham may del o daruná bebant, tánke jahán báwar bekant ke taw maná rawán dátag.

22 Hamá shán o shawkat ke taw maná dátag, man áyáná dátag tánke á yakk bebant, hamá dhawlá ke man o taw yakk én,

23 man áyáni del o daruná bemánán o taw manigá o á sarjamá yakk bebant, tánke jahán bezánt ke taw maná rawán dátag o anchó ke taw maná dóst dáshtag, á ham taw hamé paym dóst dáshtagant.

24 Oo Pet! Mana lóthán ke hamá mardom ke taw maná dátagant, hamódá gón man yakjáh bebant ke man án tánke hamá shawkatá begendant ke taw maná dátag, chéá ke cha jahánay jórh bayagá pésar ham taw maná dóst dáshtag.

25 Oo ádelén Pet! Harchont ke jahánáa tará nazántag, man tará zántag. Nun á ham zánant ke taw maná rawán dátag.

26 Man tai nám pa áyán pajjárént o angat ham pajjárénáni, tánke hamá mehr ke tará pa man hastent, áyáni del o daruná bebit o man ham áyáni del o daruná bebán."

18

Issáay dazgir bayag
(Mattá 26:47–56; Markás 14:43–52; Luká 22:47–53)

1 Issáyá é habar kortant o nun gón wati moridán Kedrunay
daragay* á dastá shot. Ódá bágé hastat, Issá o áiay morid
hamódá shotant.
2 Issáay dróhók† Yahudáyá á jágaha zánt, chéá ke Issá o áiay
morid géshter hamódá yakjáha butant.
3 Gorhá Yahudáyá, Rumi pawji o Parisi o mazanén dini
péshwáyáni dém dátagén lahtén sepáhig zort o hamá bágá
bortant. Áyán cherág o mashal‡ o seláh gón at.
4 Issáyá zánt gón man ché bayagi ent, démá shot o josti kort:
"Shomá kai shóházá ét?"
5 Passawesh dát: "Issá Náseriay." Gwashti: "*Man Án*!" Issáay
dróhók Yahudá ham hamódá óshtátagat.
6 Wahdé Issáyá gwasht: "*Man Án*," á mardom poshtá kenzet
o zeminá kaptant.
7 Padá gwashti: "Kai shóházá ét?" Áyán gwasht: "Issá
Náseriay."
8 Issáyá darráént: "Man wa shomárá gwasht ke man án.
Agan mani shóházá ét, eshán bellét ke rawant."
9 Issáyá chó gwasht ke áiay pésarigén habar rást o sarjam
bebit: "Á ke taw maná dátagatant, cha áyán kass gár o bégwáh
nabut."§
10 Shamun-Petrosá zahmé gón at. Hamé wahdá, wati
zahmi kasshet, zrábé jat o masterén dini péshwáay nawkaray
rástén góshi borret. Nawkaray nám Malkás at.
11 Issáyá gón Petrosá gwasht: "Wati zahmá jotká* kan!
Man á pyálahá nósh makanán ke Petá maná dátag?"
12 Gorhá Rumi pawji o áyáni sarmaster o Yahudi sepáhigán,
Issá dazgir kort o bast.
13 Issáesh pésará Hannáay kerrá bort. Hanná Kayápáay
janay pet at o á sálá Kayápá masterén dini péshwá at.
14 É hamá Kayápá at ke Yahudiáná é sóji dátagat ke kawmay
jáhá yakk mardoméay merag sharter ent.

Petrosay enkár
(Mattá 26:69–70; Markás 14:66–68; Luká 22:54–57)

15 Shamun-Petros o dega moridé Issáay padá rawán but o
shotant. Á dega moridá gón masterén dini péshwáyá pajjáróki
hastat, paméshká gón Issáyá masterén dini péshwáay lógay
péshgáhá† potert.

---

* **18:1 18:1** Darag, bezán wádi, gwatr. † **18:2 18:2** Dróhók, bezán hamá ke wati hamráhá rada dant o bahá kant. ‡ **18:3 18:3** Mashal, bezán batti, thárch.
§ **18:9 18:9** Bechár: Yuhannáay Enjil 6:39. * **18:11 18:11** Jotk, bezán zahm yá kárchay jeld, pósh, nyám. † **18:15 18:15** Péshgáh, bezán péshjáh, pézhgáh, lógay chárdiwál, sahn.

16 Bale Petros dhanná darwázagay nazzikká óshtát. Gorhá
á morid ke gón masterén dini péshwáyá pajjárók at, dhanná
dar átk, gón darwázagpánén móledá chizzé gwashti o Petrosi
tóká bort.
17 Darwázagpánén móledá gón Petrosá gwasht: "Záná, taw
cha é marday moridán naay?" Áiá gwasht: "Na, naán!"
18 Hezmatkár o sepáhigán ásé rók kortagat, chéá ke shap
sard at. Ásay kerrá óshtátagatant o watá tápagá atant. Petros
ham áyáni kerrá óshtátagat o watá tápagá at.

Cha Issáyá jost o pors
(Mattá 26:59–68; Markás 14:55–65; Luká 22:63–71)

19 Hamé dargatá masterén dini péshwáyá cha Issáyá, áiay
moridáni bárawá o tálimay bárawá jost o pors kort.
20 Issáyá passaw dát: "Man sajjahén donyáay démá
wati habar kortagant. Modám kanisahán o mazanén
parasteshgáhá tálimon dátag, hamódá ke sajjahén Yahudi
moccha bant. Man chérokái hecch habaré nakortag.
21 Gorhá chéá cha man josta geray? Cha hamáyán jost
beger ke mani habaresh eshkotagant. Á zánant ke man ché
gwashtag."
22 Wahdé Issáyá é habar kortant, hamódá óshtátagén
sepáhigéá Issáay démá shahmáté jat o gwashti: "Masterén dini
péshwáyá é dhawlá passawa dayay?"
23 Issáyá darráént: "Agan man radén habaré kort, maná
mayárig bekan. Bale agan man rást gwasht, chéá maná
janay?"
24 Gorhá Hannáyá Issá masterén dini péshwá Kayápáay
kerrá dém dát. Issáay dast angat bastagatant.

Petrosay domi o sayomi enkár
(Mattá 26:71–75; Markás 14:69–72; Luká 22:58–62)

25 Shamun-Petros hamódá óshtátagat o watá tápagá at.
Jostesh kort: "Záná, taw cha áiay moridán yakké naay?" Áiá
namannet o gwashti: "Na, naán."
26 Cha masterén dini péshwáay hezmatkárán yakké hamá
marday syád at ke Petrosá áiay gósh borretagat. Gón Petrosá
gwashti: "Man wa tará gón áiá hamá bágá dist. Taw hamá
naay?"
27 Petrosá padá namannet. Hamá damáná korósá báng dát.

Issá Piláttusay démá
(Mattá 27:11–26; Markás 15:1–15; Luká 23:1–5; 23:13–25)

28 Issáesh cha Kayápáay kerrá Rumay wáliay kalátá bort. É
wahdá sohb máhallah at o Yahudi wáliay kalátá nashotant ke
nápák mabant o Sargwazay Aiday waragá wárt bekanant.

29 Gorhá Pilátus dhanná dar átk o cha áyán josti kort: “É
marday sará shomay bohtám ché ent?”
30 Áyán passaw dát: “Agan radkáré mabutén, má tai dastá
nadátagat.”
31 Pilátusá gwasht: “Eshiá bebarét o wati Sharyatay hesábá
pa eshiá shawr o hokmé beborrét.” Yahudián gwasht: “Márá
é ejázat nést ke kaséá markay sezá bedayén.”
32 É dhawlá but tánke Issáay hamá habar rást o sarjam bebit
ke wati markay warh o paymay bárawá kortagati.
33 Nun Pilátus wati kalátá shot o Issái hamódá lóthéént o
gwashti: “Haw! Taw Yahudiáni bádsháh ay?”
34 Issáyá gwasht: “É tai jenday habar ant yá degarán mani
bárawá tará é dhawlá gwashtag?”
35 Pilátusá gwasht: “Záná, man Yahudié án? Tai wati kawm
o mazanén dini péshwáyán tará mani dastá dátag. Taw ché
kortag?”
36 Issáyá gwasht: “Mani bádsháhi donyái bádsháhié naent.
Agan mani bádsháhi donyái bádsháhié butén, mani hez-
matkárán jang kortagat ke man Yahudiáni dastá makapán.
Bale mani bádsháhi donyái bádsháhié naent.”
37 Pilátusá gwasht: “Gorhá taw bádsháhé ay?” Issáyá
gwasht: “Taw wat maná bádsháhé gwashagá ay. Man pédá
butag o donyáyá átkagán ke pa rástiá gwáhi bedayán. Harkasá
ke rásti dósta bit, mani habarán gósha dárit.”
38 Pilátusá darráént: “Rásti ché ent?” É habaray kanagá
rand Pilátus padá Yahudiáni kerrá shot o gwashti: “Man
hecch choshén bonyádé nagendán ke é mardá mayárbár
bekanán.
39 Bale shomárá rasmé hast ke man Sargwazay Aiday róchá
yakk bandigé pa shomá ázát bekanán. Shomá lóthét ke man
Yahudiáni bádsháhá pa shomá ázát bekanán?”
40 Áyán kukkár kort o passaw dát: “Na, áiá nalóthén!
Barabbásá ázát kan!” Barabbás yágié at.

19

Yahudiáni kénag o Pilátusay dodeli
(Mattá 27:27–31; Markás 15:16–20)

1 Randá Pilátusá Issá zort o shallák o hayzarán janáént.
2 Pawjián cha dhangar* o konthagán tájé jórh kort o Issáay
sará dát, jamurangén† kabáhé ham gwará dátesh.
3 Issáay kerrá shot o átkant o gwashtesh: “Salám o drót, oo
Yahudiáni bádsháh!” Shahmátesh ham jat.

* **19:2 19:2** Dhangar, bezán bétákén konthagi drachk o dár. † **19:2 19:2** Jamu, rangé ke Pársiá banafsh o Orduá banafshi gwashanti.

4 Pilátus padá Yahudiáni kerrá dhanná dar átk o gwashti:
“Bechárét, eshiá shomay kerrá dhanná kárán tánke shomá
bezánét ke man pa eshiay mayárig kanagá hecch bonyádé
nagendán.”
5 Issáyá konthagén táj sará at o jamurangén kabáh gwará at
o dhanná dar átk. Pilátusá gón Yahudián gwasht: “Bechárét,
é mard hamedá ent!”
6 Wahdé mazanén dini péshwáyán o áyáni sepáhigán dist,
kukkáresh kort: “Salibi kassh! Salibi kassh!” Pilátusá gwasht:
“Shomá wat eshiá bezurét o salib bekasshét. Man pa eshiay
mayárig kanagá hecch bonyádé nagendán.”
7 Yahudián gwasht: “Márá Sharyaté hastent ke áiay redá,‡ é
mard allamá koshag bebit, chéá ke gwashtagi: ‘Man Hodáay
Chokk án.’ ”
8 Wahdé Pilátusá é habar eshkot, ganter torseti.
9 Pilátus padá wati kalátá shot o ódá cha Issáyá josti kort:
“Taw cha kojá átkagay?” Issáyá passaw nadát.
10 Pilátusá gwasht: “Gón man habara nakanay? Taw
nazánay ke tai ázát kanag o salib kasshagay ehtiár mani dastá
ent?”
11 Issáyá passaw dát: “Agan Hodáyá tará é ehtiár madátén,
mani sará tará hecch wák o ehtiáré néstat. Paméshká hamá
ke maná tai dastá dáti géshter mayárbár ent.”
12 Cha ed o rand, Pilátusá johda kort ke áiá ázát bekant, bale
Yahudián kukkára kort: “Agan taw é mardá ázát bekanay,
Kaysaray§ dóst naay. Harkas watá bádsháh sarpad bebit,
Kaysaray dozhmen ent.”
13 Wahdé Pilátusá é habar eshkot, Issái dhanná áwort o wat
yakk jáhé pa dádrasiá nesht ke áiá “Sengparsha” gwashant o
Aramái zobáná “Jabbátá” bit.
14 Sargwazay Aiday tayáriay róchá, némróchay wahdá,*
Pilátusá gón Yahudián gwasht: “Bechárét, esh ent shomay
bádsháh!”
15 Bale áyán kukkár kort: “Gár o gomsári kan! Gár o gomsári
kan! Salibi kassh!” Pilátusá gwasht: “Shomay bádsháhá salib
bekasshán?” Mazanén dini péshwáyán gwasht: “Cha Kaysará
abéd, márá dega bádsháhé nést.”
16 Áherá, Pilátusá Issá pawjiáni dastá dát ke salib kasshag
bebit. Gorhá áyán Issá bort.

Issáyá saliba kasshant
(Mattá 27:32–37; Markás 15:21–26; Luká 23:32–38)

‡ **19:7 19:7** Redá, bezán motábeká. § **19:12 19:12** Kaysar Rumay bádsháháni lakab butag, hecch bádsháhay jenday nám nabutag. Rumay har bádsháh Kaysar gwashag butag. * **19:14 19:14** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: “shashomi sáhatay wahd”.

17 Issáyá salibesh baddhá dát o "Kámpól" námén jágahéá
bortesh. É jágah Aramái zobáná "Joljotá" gwashaga bit.
18 Hamódá salibesh kasshet. Gón áiá dega do mardomesh
ham salib kasshet, yakké é kashá o yakké á kashá. Issá, á
doénáni nyámá at.
19 Pilátusay hokmá, mayárnámagé† nebeshtahesh kort o
salibay sará dratkesh. Nebeshtah é dhawlá at: "Issá Náseri -
Yahudiáni bádsháh."
20 Cha Yahudián bázénéá é mayárnámag wánt, chéá ke Issáay
salib kasshagay jágah cha shahrá dur naat o mayárnámag
Ebráni o Látini o Yunáni zobánán nebisag butagat.
21 Gorhá Yahudiáni mazanén dini péshwáyán gón Pilátusá
gwasht: " 'Yahudiáni bádsháh' nebeshtah makan, nebeshtah
kan ke é mardá gwashtag man Yahudiáni bádsháh án."
22 Pilátusá gwasht: "Á chizz ke man nebeshtah kortag,
badala nabit."
23 Salib kasshagay wahdá, pawjián Issáay pocch zortant,
chár bahrá bahr kortant, pa har pawjiéá yakk bahré. Bale
Issáay jámag mant ke hecch cháki per naat, sará tán pádá
yakgwáp at.
24 Gorhá áyán watmánwatá gwasht: "Byáét, eshiá naderrén,
eshiay sará korakasshia‡ kanén, chárén bárén kayá rasit?"
Hamá dhawlá ke Hodáay Pákén Ketába gwashit, hamá
dhawlá but:
"*Mani pocchesh watmánwat bahr kortant o*
jámagay sará korakasshiesh kort."§
Pawjián hamé kár kort.
25 Salibay nazzikká Issáay mát o mátay gohár o Kliupásay
jan Maryam o Maryam Magdalini óshtátagatant.
26 Wahdé Issáyá wati mát dist ke hamá dóstigén moriday
kerrá óshtátag, gón mátá gwashti: "Oo bánok! É tai chokk ent."
27 Randá gón wati moridá gwashti: "É tai mát ent." Á
moridá cha hamá wahdá Maryam bort o wati lógá dásht.

Issá sáha dant
(Mattá 27:45–50; Markás 15:33–37; Luká 23:44–46)

28 Nun Issáyá dist ke sajjahén chizz sarjam butagant.
Gorhá Pákén Ketábay habaray rást o sarjam bayagay háterá
gwashti: "Tonnig án."*

† **19:19 19:19** Mayárnámag, bezán nebeshtah kortagén mayár. ‡ **19:24 19:24** Láthari o korakasshi, bezán chek o posht, tar o hoshk. § **19:24 19:24** Zabur 22:18. * **19:28 19:28** Bechár: Zabur 22:15; 69:21.

29 Cha tropshén sharábá porrén kunzagé ódá ér at. Áyán
espanjé† zort o sharábén kort, zupáay‡ thálé‡ay sará bast o
Issáay lonthán per mosht.
30 Wahdé Issáyá sharáb dap jat, gwashti: "Kár halás but!"
Randá sari jahl kort o sáhi dát.

Issáyá nayzaha janant

31 Á róch, Shabbatay tayáriay róch at. Yahudián nalóthet ke
salib kasshetagénáni jón o jasad Shabbatay róchá salibay sará
lónján bebant, chéá ke é hásén Shabbaté at. Paméshká cha
Pilátusá dazbandiesh kort ke á sayénáni pádán prósh o cha
salibáni sará éresh géj.
32 Gorhá pawji démá átkant o hamá doénáni pádesh próshtant
ke gón Issáyá salib kasshag butagatant, pésará yakkéay o padá
domiay.
33 Issáay kerrá ke átkant, distesh ke áiá sáh dátag. Paméshká
áiay pádesh naprósh tant.
34 Bale cha pawjián yakkéá, nayzahé§ Issáay kash o
pahnátá jat o hamá damáná cha áiay jóná hón o áp dar átk.
35 Hamá kasá ke chamme wat é chizz distagant, sháhedia
dant tánke shomá imán byárét. Áiay sháhedi rást ent. Á zánt
ke man rásta gwashán.
36 É kár hamá dhawlá but tánke Pákén Ketábay é habar rást
o sarjam bebit ke gwashit: *"Áiay hecch haddh próshaga nabit."**
37 Pákén Ketáb dega yakk jágahé ham gwashit: *"Á hamáiá
chárant ke áiay jánesh thong thong kortag."*†

Issáay kabr kanag
(Mattá 27:57–61; Markás 15:42–47; Luká 23:50–56)

38 Randá, Issop námén mardé ke Arimátiáay shahray
nendók at, Pilátusay kerrá shot o Issáay jóni lóthet. Á Issáay
moridé at bale chérokái, chéá ke cha Yahudiána torseti.
Pilátusá ejázat dát o áiá jón bort.
39 Nikudimus, hamá ke pésará shapé Issáay gendagá shota-
gat, átk o gón wat lahtén hór o hawárén morr o aud o
karzarwáhi áwort ke si kiluay kesásá‡ atant.
40 Nun áyán Issáay jón zort o Yahudiáni kabr o kapanay
rasmáni redá, gón á washbóán lilomén§ patthián patát.

---

† **19:29 19:29** Espanj, bezán pozzh, pokki. ‡ **19:29 19:29** Zupá kasánén drachké
ke Engréziá "hyssop" o Pársiá "zufá" gwashanti. § **19:34 19:34** Nayzah, bezán
nézah. * **19:36 19:36** Darraw 12:46. † **19:37 19:37** Zakaryá Nabiay Ketáb
12:10. ‡ **19:39 19:39** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "sad litrá". Yakk
litráé kesás say sad gerám ent. § **19:40 19:40** Lilom, goday tahré ke Engréziá
"linen" gwashaga bit.

41 Hamá jágahay nazzikká ke Issá salib kasshag but, bágé
hastat ke ódá nókén kabré jatagatesh o angat kass áiay tahá
kabr kanag nabutagat.
42 Yahudiáni tayáriay róch at o kabr nazzikká at, paméshká
Issáay jónesh hamódá kabr kort.

20

Háligén kabr
(Mattá 28:1–10; Markás 16:1–8; Luká 24:1–12)

1 Haptagay awali róchá, bezán Yakshambehay sabáhá
máhallah ke angat tahár at, Maryam Magdalini kabray sará
shot o disti ke hamá dhók ke kabray dapá at, cha kabrá dur
kanag butag.
2 Á pa maydán, Shamun-Petros o Issáay hamá domi mori-
day kerrá átk ke Issáyá báz dóst at. Gwashti: "Hodáwandesh
cha kabrá bortag, bale nazánén kojá éresh kortag."
3 Gorhá Petros o á dega morid ráh geptant o dém pa kabrá
shotant.
4 Har doénán maydán kort, bale á dega morid cha Petrosá
gwast o cha áiá pésar kabray sará raset.
5 Á wat kabray tahá nashot, bale saroki kasshet o disti ke
lilomén patthi ér ant.
6 Áiá rand, Shamun-Petros átk o raset o kabray tahá shot.
Áiá ham dist ke patthi hamódá ant.
7 Hamá dazmáli ham dist ke Issáay sará bastagat, bale
dazmál patthiáni kerrá naat, pétkagat o kammé durter yakk
kerréá ér at.
8 Randá, á morid ke pésará kabray sará rasetagat, kabray
tahá shot. É chizzi distant o báwari kort.
9 Chéá ke tán á wahdi Pákén Ketábay é habará sarpad
nabutagatant ke pa Issáyá allami ent ke cha mordagán jáh
bejant.
10 Randá á morid wati lógán per tarretant.

Issá Maryam Magdaliniay démá záhera bit
(Markás 16:9–11)

11 Maryam cha kabrá dhann óshtátagat o gréwagá at. Hamé
wahdá ke gréwagá at, sari jahl kort o kabray tahá cháreti.
12 Hamódá ke Issáay jón ér butagat, do espétpóshén préshtagi
dist. Yakké saruná neshtagat o á dega páduná.
13 Áyán gwasht: "Oo bánok! Taw chéá gréwagá ay?" Passawi
dát: "Mani Hodáwandesh bortag o nazánán kojá éresh kortag."
14 Wahdé é gappi jat, chakki tarrént o Issái dist ke hamódá
óshtátagat, bale pajjáhi nayáwort.
15 Issáyá gón áiá gwasht: "Oo bánok! Chéá gréwagá ay?
Kai padá garday?" Maryamá hayál kort balkén bágpán ent.

Gwashti: “Oo wájah! Agan taw bortag, maná begwash kojá éret kortag ke man berawán o áiá dast begerán.”

16 Issáyá gwasht: “Oo Maryam!” Maryamá chakk tarrént o
Aramái zobáná gwashti: “Rabbuni!” (Bezán: Oo mani ostád!)

17 Issáyá gwasht: “Maná dast majan, chéá ke angat Petay
kerrá borzád nashotagán, bale mani brátáni kerrá beraw o
áyán begwash ke nun man dém pa wati Petá o shomay Petá,
wati Hodáyá o shomay Hodáyá borzáda rawán.”

18 Nun Maryam Magdalini moridáni kerrá shot o háli
dátant: “Man Hodáwand dist.” Padá hamá gappi jatant ke
Issáyá gón áiá jatagatant.

Issá moridáni démá záhera bit (Luká 24:36–43)

19 Hamá Yakshambehay shapá, wahdé morid cha
Yahudiáni torsá lógéay tahá mocch atant o lógay darwázag
kobl atant, Issá átk o áyáni nyámá óshtát o gwashti: “Émeni o
salámati pa shomá.”

20 É habaray gwashagá rand, wati dast o pahnáti áyáná
pésh dáshtant. Wahdé moridán Hodáwand dist, sakk gal
butant.

21 Issáyá padá gwasht: “Émeni o salámati pa shomá. Hamá
dhawlá ke Petá maná ráh dátag, man shomárá ráha dayán.”

22 Cha é habará rand, Issáyá morid dam jatant o gwashti:
“Pákén Ruhá bezurét o wati delá jágah bedayét!

23 Agan kaséay gonáhán bebakshét, bakshaga bant o agan
mabakshét, bakshaga nabant.”

Issá o Tumá

24 Cha dwázdahén kásedán yakké, bezán Tumá ke áiay domi
nám Didimus at, Issáay áyagay wahdá ódá naat.

25 Á dega moridán gwasht: “Má Hodáwand distag.” Bale
áiá gwasht: “Man tánke áiay dastáni sará méháni thappán
magendán, tánke wati lankoká méháni thappán o wati dastá
áiay kash o pahnátay thappay sará ér makanán, báwara
nakanán.”

26 Hasht róchá rand, wahdé morid padá hamá lógá yakjáh
butant, Tumá ham gón at. Lógay darwázag kobl atant, bale
angat ham Issá átk o áyáni nyámá óshtát o gwashti: “Émeni o
salámati pa shomá.”

27 Nun gón Tumáyá gwashti: “Wati lankoká edá byár, mani
dastán bechár, wati dastá mani kash o pahnátay thappay sará
ér kan o cha ed o rand shakk makan, báwar kan.”

28 Tumáyá gwasht: “Oo mani Hodáwand, oo mani Hodá!”

29 Issáyá gwasht: “Taw paméshká báwar kort ke maná
distet. Bale bahtáwar hamá ant ke maná nagendant o báwara
kanant.”

É Ketábay nebisagay maksad

30 Issáyá wati moridáni démá, dega bázén mójezah o ajab-
batén neshániˈ pésh dáshtag ke é Ketábá nebisag nabutagant.
31 Bale é chizz nebisag butagant tánke shomá báwar
bekanét ke Issá, Masih ent o Hodáay Chokk ent. É háterá
ham nebisag butagant ke shomá cha imánay ráhá, áiay námay
barkatá abamánén zenday wáhond bebét.

21

Issá hapt moriday démá záhera bit

1 É chizzán o rand, Teberiahay Mazangwarmay lambá*,
padá Issáyá watá moridáni démá záher kort. Áiay záher bayag
é dhawlá at:
2 Shamun-Petros o Tumá ke áiay domi nám Didimus at o
Natnáil ke cha Jalilay métag Kánáyá at o Zebdiay chokk o dega
do morid yakjáh atant.
3 Shamun-Petrosá gón áyán gwasht: “Man máhigiriá rawán.”
Áyán gwasht: “Má ham káén gón.” Gorhá dar átkant o bójigá
swár butant, bale á shapá hecchesh nagept.
4 Sabáh ke but, Issá gwarmay lambá óshtátagat, bale
moridán pajjáh nayáwort.
5 Issáyá gón áyán gwasht: “Chokkán! Shomárá máhig gón
nést?” Áyán passaw dát: “Na.”
6 Gwashti: “Dámá bójigay rástén némagá dawr dayét, ódá
máhig dara kayt.” Áyán anchosh kort o haminkadar máhigesh
gept ke dámesh dém pa bójigá kasshet nakort.
7 Gorhá hamá morid ke Issáyá báz dóst at, áiá gón Petrosá
gwasht: “É Hodáwand ent!” Shamun-Petros jándar at. Wahdé
é habari eshkot, wati kabáhi gwará kort o ápá dawri kort.
8 Á dega morid bójigá swár, hoshkiay némagá átkant o cha
máhigá porrén dámesh kasshán kort, chéá ke cha hoshkiá sad
gámá† durter naatant.
9 Wahdé hoshkiá rasetant, cha bójigá ér átkant. Rókén
eshkaresh dist o eshkaráni sará máhig ér at. Nagan ham
hastat.
10 Issáyá gón áyán gwasht: “Cha hamé máhigán kammoké
byárét ke annun shomá geptagant.”

---

* **21:1 21:1** Lamb, bezán dámon, kerr. † **21:8 21:8** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: “do sad dast”. Yakk dasté ném mitar ent. Yakk gámé yakk mitar ent.

11 Shamun-Petros bójigá shot o dámi dém pa hoshkiá
kasshet. Dám cha máhigá porr at, yakk sad o panjáh o say
mazanén máhigi mán at, bale máhigán dám nadertagat.
12 Issáyá gwasht: "Byáét náshtá kanét!" Cha moridán
yakkéá ham jorat nakort ke cha Issáyá jost begipt: "Taw kay
ay?" Áyán zánt ke é Hodáwand ent.
13 Gorhá Issá átk, nagani zort o áyáná dáti, hamé dhawlá
máhigi ham bahr kortant.
14 Cha wati jáh janagá pad, é sayomi rand at ke Issá
moridáni démá záher but.

Issá o Petros

15 Náshtáyá rand, Issáyá gón Shamun-Petrosá gwasht: "Oo
Shamun, Yuhannáay chokk! Inchok ke é maná dósta dárant,
taw maná géshter dósta dáray?" Petrosá gwasht: "Ji haw,
oo Hodáwand! Taw zánay ke man tará dósta dárán." Issáyá
gwasht: "Gorhá mani gwaragán‡ bechárén."
16 Domi randá gwashti: "Oo Shamun, Yuhannáay chokk!
Bárén, maná dósta dáray?" Petrosá gwasht: "Ji haw, oo
Hodáwand! Taw zánay ke taw maná dóst ay." Issáyá gwasht:
"Gorhá mani pasáni delgóshá bedár."
17 Sayomi bará gwashti: "Oo Shamun, Yuhannáay chokk!
Bárén, maná dósta dáray?" Issáyá ke sayomi bará jost kort ke
maná dósta dáray, Petros gamig but. Gwashti: "Oo Hodáwand!
Taw har chizza zánay, taw zánay ke man tará dósta dárán."
Issáyá gwasht: "Gorhá mani pasán bechárén.
18 Tará rásténa gwashán, wahdé taw warná atay, taw srén
bastagat o har jáh ke lóthet, shotay. Bale wahdé pira bay,
dastán pacha kanay o degaré tai srénáá bandit o tará anchén
jáhé bárt ke ódá rawaga nalóthay."
19 Gón é habarán, Issáyá Petrosay markay némagá eshárah
kort, ke Petros chóna merit o Hodáay shán o shawkatá záhera
kant. Padá gwashti: "Mani randgiriá bekan."
20 Petrosá chapp o chágerd cháret o disti ke hamá morid
ke Issáyá báz dóst ent cha poshtá pédák ent, hamá ke shámay
wahdá Issáay nazzikkterá kenzetagat o cha áiá josti kortagat:
"Oo Hodáwand! Kay tará dróhit o dozhmenáni dastá dant?"
21 Wahdé Petrosay chamm pa á moridá kaptant, cha Issáyá
josti kort: "Oo Hodáwand! Eshiay ásar o ákebat ché bit?"
22 Issáyá gwasht: "Agan mani razá hamé bebit ke é tán
mani áyagay wahdá zendag bemánit, tai che káré harába bit?
Taw mani randgiriá bekan."
23 Gorhá moridáni nyámá§ é habar sheng but ke á morid
hechbara namerit. Bale Issáyá nagwashtagat ke á namerit,

---

‡ **21:15 21:15** Gwarag, bezán kasánokén espétpas, gwark. § **21:23 21:23** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "brátáni nyámá".

tahná gwashtagati: “Agan mani razá hamé bebit ke é tán mani áyagay wahdá zendag bemánit, tai che káré harába bit?”

24 É hamá morid ent ke é chizzi nebeshtah kortagant o eshá́ni rásti o pakkáiay sháhediá dant. Má zánén ke eshiay sháhedi rást ent.

Goddhi habar

25 Albat, Issáyá dega bázén káré kort. Agan yakk yakká nebisag buténant, mani hayálá sajjahén donyáyá pa á ketábán jágah nabutagat.

Kásedáni Kár
Kásedáni Káray pajjár

É ketábay nebisók hamá Luká ent ke Enjili nebeshtag o wat dáktaré at. Kásedáni Káray ketáb, Issáay zendag bayag o jáh janagay sargwastay bárawá áiay moridáni chamdistén gwáhiá dant. Wahdé Issá Masih, salibay sará dranjag o koshag but, áiay moridán torset o pa wati rakkénagá chér butant. Bale Issáay markay sayomi róchá, áyán Issá wati nyámá zendaká dist. Haw! Issá Masih zendag butagat. Démterá, é ketáb pésha dárit ke Pákén Ruh che paymá gón áyán hór but o áyán Urshalimá beger tán Rumá Issáay wasshén mestág pa mardomán rasént.

Kásedáni káray tahá, Issáay goddhi hokm o parmán, áiay ásmáná rawag, Urshalimá kelisáay bongéj,* Yahudiah o Sámerahay damagán Hodáay kolaway sheng bayag, Issáay sará Pulosay báwarmand bayag o darkawmáni nyámá Issáay kolaway rasénagay hál nebisag butagant. Cha eshán o abéd, Pulosay kár o kerd, áiay awali mestági sapar, Urshalimay diwán, Pulosay domi o sayomi mestági sapar o áiay bandijáhá gwázentagén wahdáni kessah ham mán ant. Luká wat ham baré baré é sát o saparán gón at. Pa mesálé, gappáni tahá chosha gwashit: “má pa Makduniahay rasagá eshtáp kort” (16:10).

Kásedáni Káray ketáb pésha dárit ke ketábay awali bahrá (1:8) átkagén é habar chón sarjam but ke gwashit: “...wahdé Pákén Ruh shomay delána nendit, shomárá was o wáka rasit o Urshalimay shahrá, Yahudiah o Sámerahay damagán, tán sarjamén donyáay goddhi marz o simsarán ham, pa man sháhedia dayét o mani wasshén mestágá rasénét.”

Hodáay Pákén Ruhay ér kapagay kawl

1 Oo wájah Tiupilos! Wati awali ketábay tahá, Issáay káráni bongéjá beger

2 tán hamá róchá ke dém pa ásmáná barag but, har káré ke áiá kortagat o har tálimé ke áiá dátagat, man tará sahig kort. Issáyá pa wati kásediá, lahtén mardom pésará gechén kortagat o cha Hodáay Pákén Ruhay némagá hokmi dátagatant o gwashtagatanti ke áyáni kár ché ant.

3 Markay sakkiay saggagá rand, wati kásedáni démá záhera but o gón bázén gwáhián paddaria† kort ke cha mordagáni nyámá‡ zendag butag o jáhi jatag. Áiá, tán chell róchá

---

* **: 1:0** Bongéj, bezán bendát, shoru. † **1:3 1:3** Paddar, bezán záher, áshkár. ‡ **1:3 1:3** Nyámá, bezán myáná, darnyámá, tahá, tóká.

watá kásedáni démá záhera kort o gón áyán Hodáay bádsháhiay bárawá habaria kort.
4 Yakk randé ke gón áyán hórigá neshtag o warák waragá at, hokmi dátant: "Cha Urshalimay shahrá dhann marawét, Petay§ wádah dátagén Pákén Ruhay wadár o entezárá bebét ke shomá áiay bárawá pésará ham cha man eshkotag.
5 Yahyáyá mardom gón ápá pákshódi dátagant, bale Petay wádah esh ent ke lahtén róchá o rand shomá cha Hodáay Pákén Ruhá pákshódi dayaga bét."

Issá ásmáná rawt
6 Wahdé morid Issáay kerrá mocch butant, cha áiá jostesh kort: "Oo Hodáwand! Bárén á wahd hamesh ent ke taw bádsháhiá padá pa Esráilá pera tarrénay?"
7 Passawi* dát: "Á wahd o zamánag ke Petay dastá ant o áiá wat gisshéntagant, shomárá pa áyáni zánagá káré nést.
8 Bale wahdé Pákén Ruh shomay delána nendit, shomárá was o wáka rasit o Urshalimay shahrá, Yahudiah o Sámerahay damagán, tán sarjamén donyáay goddhi marz o simsarán ham, pa man sháhedia dayét o mani wasshén mestágá raséné́t."
9 Cha é habaráni gwashagá rand, áyán dist ke Issá ásmáná barag but o jambaréá† á cha moridáni démá chér o andém kort.
10 Wahdé Issá dém pa ásmáná rawagá at, moridáni chamm ásmánay némagá sakk atant, anágat‡ distesh do espétpóshén mard áyáni kerrá óshtátag.
11 Áyán gwasht: "Oo Jalili wájahán! Shomá chéá edá óshtátag o ásmánay némagá cháragá ét? Issá cha shomay nyámá chest kanag o ásmáná barag butag, bale anchosh ke shomá rawagá distag, hamé dhawlá yakk róché padá cha ásmáná pera tarrit o kayt."

Yahudáay jágahay porr kanag
12 Gorhá Issáay morid, cha Zaytunay kóhá per tarret o Urshalimá átkant. É kóh, cha Urshalimá yakk Shabbati róchéay duriá§ ent.
13 Wahdé shahrá rasetant, hamá borzádi báná* shotant ke pésará hamódá butagatant. É mocchiay mardománi nám esh atant: Petros, Yuhanná, Ákub, Andriás, Pilipos,

§ **1:4 1:4** Pet hamá labz ent ke Issá Masihá pa Hodáyá kár bastag, bale jesmáni dhawl o dróshomá na. Hodá má sajjahénáni ásmáni Pet ent. * **1:7 1:7** Passaw, bezán jwáb. † **1:9 1:9** Jambar, bezán abr. ‡ **1:10 1:10** Anágat, bezán yakk anágat, achának, nágahán. § **1:12 1:12** Shabbati róch hamá Shambehay róch ent. Shambehay róchá, durén ráhéá rawag rawá naat, tahná kesás yakk kilumitar rawá at. * **1:13 1:13** Bán, bezán kóthi, kamrah, óták.

Tumá, Bartulumá, Mattá, Halpiay chokk Ákub, sarmachárén Shamun† o Ákubay chokk Yahudá.
14 Gón áyán Issáay brát, áiay mát Maryam o dega lahtén janén ham gón at. Á sajjahén hamdel o hamsetk o har wahdá gón zegr o dwáyá delgósh o dazgatth atant.
15 Hamá róchán yakk róché, Petros Issáay báwarmandáni nyámá,‡ ke kesás yakk sad o bist mardom atant, pád átk o
16 gwashti: "Oo brátán! Hodáay Pákén Ketábay tahá, harché ke Pákén Ruhá Issáay dazgir kanókáni rahshón, Yahudáay bárawá cha Dáuday zobáná péshgói kortagat, allamá purah o sarjam bayagi at.
17 Yahudá cha may romb o thóliá at o é hezmatkáriá sharikdár at."
18 Áiá cha wati gandagén káray mozzay zarrán dhagáré pa bahá gept o hamódá dém pa chér kapt o lápi trakket o róti dar átkant.
19 Urshalimay sajjahén mardomán é hál eshkot o áyán, é dhagáray nám wati zobáná "Hakeldámá" bezán "Hónay dhagár" per bast.
20 Petrosá habar kanáná gwasht: "Zaburay ketábá nebeshtah ent:
'*áiay lóg o jágah haráb o wayrán bát,*
ódá hechkas jahmenend§mabát.'*
o
'*áiay ogdah o zemmawári degaréá berasát.*'†
21-22 Paméshká báyad ent anchén mardomé gechén kanag bebit ke Hodáwandén Issáay áyag o rawagay sajjahén wahdá gón má gón butag, bezán cha Yahyáay dastá Issáay pákshódiá beger, tán hamá róchá ke á cha may nyámá chest kanag but. Á báyad ent gón má hórigá, Issáay jáh janagay‡ gwáhiá bedant."
23 Gorhá do kasay námesh pésh kort, yakké Issop Barsábá at ke Yustus ham gwashtesh o á dega Mattiás at.
24 Randá, é dhawlá dwá kort o gwashtesh: "Oo Hodáwand! Taw harkasay delay hálá zánay, nun wat pa má paddar kan ke cha é doénán kojámiet gechén kortag
25 tán é hásén kásediay zemmawáriá wati kópagán bezurit, hamá hezmat ke Yahudáyá yalah dát o hamódá shot ke áiay béhi jágah at."

---

† **1:13 1:13** Bázéné gomána kanant ke sarmacháray máná esh ent: Shamun Yahudiáni yakk dini syási párthiéay básk butag ke Rumiáni démá óshtátag. ‡ **1:15 1:15** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "brátáni nyámá." "Brátay" máná har báwarmand ent, mardén o janén. § **1:20 1:20** Jahmenend, bezán jágahéay neshtagén mardom, sáken, ábád. * **1:20 1:20** Zabur 69:25. † **1:20 1:20** Zabur 109:8. ‡ **1:21-22 1:21–22** Jáh janag, bezán cha wati jáhá anágatén pád áyag, Arabi o Pársiá "qiám, rastákhiz".

26 Gorhá, á doénáni sará pál§ jatesh o Mattiásay nám dar átk. É dhawlá, á gón hamá rombay yázdahén hásén kásedán hór kanag but.

2

Hodáay Pákén Ruhay ér kapag

1 Wahdé Pentikástay* róch átk, sajjahén yakjáh mocch atant.
2 Anágat cha ásmáná yakk anchén tawáré átk ke gwashay trondén gwáté at o hamá lóg ke á ódá neshtagatant gwátá mán patát.
3 Áyán bázén áspaymén shahm o shamálah† dist ke zobánok dayán har yakkéay sará ér neshtant.
4 Á sajjahén, cha Hodáay Ruhá porr butant o anchosh ke Pákén Ruh áyán wák o twán bakshagá at, dhanni zobánán habar kanagá laggetant.
5 Á róchán, ásmánay chérá har molk o har kawmay Hodádóstén Yahudi, Urshalimá jahmenend atant.
6 Wahdé é tawár chest but, bázén mardomé yakjáh mocch but o hayrán o habakkah mant, chéá ke harkas cha moridáni dapá wati jenday zobáná eshkonagá at.
7 Gorhá, pa bah mánagi‡ o hayráni gwashtesh: "Bárén, é ke habar kanagá ant Jalili naant?
8 Gorhá che paymá má sajjahén, cha áyáni dapá wati máti zobáná eshkonagá én!?
9 Má, cha Pársi, Mád o Ilám, cha Baynolnahrayn, Yahudiah, Kápádukiah, Pontus o Ásiáyá,§
10 cha Prijiah, Pampiliah o Mesrá én, cha Libiáay hamá hand o damagán ke Keriniay nazzikká ant o anchosh cha Rumá átkagén mardom én,
11 Yahudi o darkawmén* Yahudi butagén mardom, Kriti o Arab ham. Má sajjahén eshkonagá én ke may zobáná, Hodáay mazanén kárán darshána kanant."
12 Gorhá pa hayráni cha yakdomiá jostesh kort: "É kár o habaráni máná ché ent?"
13 Bale lahtén pa malandh o maskará gwashagá at: "Sharábá† mast o malár kortagant."

Petros mocchiay démá trána kant

---

§ **1:26 1:26** Pál, bezán láthari, bay o shartbandi, másag. Démay hálay zánag yá gisshenagay háterá pál janaga bit. * **2:1 2:1** Pentikást, bezán Rón o Móshay Aid. † **2:3 2:3** Shamálah, bezán ásay rók, ásay zobánok. ‡ **2:7 2:7** Bah mánag, bezán sakk hayrán bayag, boh bayag. § **2:9 2:9** Á wahdá, Ásiáay máná annugén Torkiahay rónendi némag at. * **2:11 2:11** Darkawm, bezán á ke Yahudi naant. † **2:13 2:13** Pákén Ketábay tahá har jágah ke sharábay labz átkag, eshiay máná cha angurá jórh butagén sharáb ent ke Engréziá "wine" gwashaga bit.

14 Á wahdi, Petros gón á dega yázdahénán pád átk o pa
borztawári gón áyán gwashti: "Oo Yahudián o Urshalimay
jahmenendán! Sarpad bebét o mani habarán delgósh kanét.
15 É mardom, á dhawlá ke shomá hayála kanét, mast naant.
Angat sáhat sabáhay noh‡ ent.
16 É hamá hál o habar ent ke Yuil nabiá é dhawlá péshgói
kortag.
17 *'Hodá gwashit: "Goddhi róchán sajjahén mardomán cha
wati Ruhá sarrécha kanán. Shomay jenekk o bachakk
paygambaria kanant, shomay warná elhámа gerant o
pirén, wába gendant.*
18 *Á róchán, wati golám o móledán cha wati Ruhá sarrécha kanán
o á ham paygambaria kanant.*
19 *Borzád mán ásmáná mójezah o ajekkái§o jahlád mán zeminá
ajabbatén neshání pésha dárán, hón o ás o mojén dutt.*
20 *Cha Hodáwanday porshawkatén róchay rasagá pésar, róch
tahárdém o máh hónchaka bit.*
21 *Á róchá, harkas Hodáwanday námá begipt, rakkit." '**
22 Oo Esráilián! Delgósh kanét. Anchosh ke shomá wata
zánét, Hodáyá shomay nyámá mójezah o ajekkái o ajabbatén
neshání cha Issá Náseriay némagá záher o paddar kort o é
dhawlá pa áiá gwáhi dáti.
23 É mard gón Hodáay péshzánti o gisshéntagén shawrá
shomay dastá dayag but o shomá gón bédinání komakká
salibay sará dratk o kosht.
24 Bale Hodáyá cha mordagán zendag kort o cha markay
ranj o azábá rakként,† chéá ke nabuteni at mark áiá wati
panjagáni tahá bedárit,
25 hamá dábá ke Dáudá áiay bárawá péshgói kortag o
gwashtag:
*'Man modám Hodáwand wati dém pa démá distag, á mani
rástén pahnátá ent, cha hamé sawabá mana nalarzán
o nathagalán.*
26 *Paméshká, delon wassh o zobán shádán ent. Jesm o jánon
mán ométay kalátá áráma gipt,*
27 *chéá ke taw maná mordagáni jahánáyalaha nakanay o wati
hamá Pákénásarhag o pussagá naylay.*
28 *Taw maná zenday ráh sój dátagant o wati pahnátá maná cha
shádmániá sarrécha kanay.'*‡

---

‡ **2:15 2:15** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "Róchay sayomi sáhat". Yahudiáni
róchay hesáb, sáhat sohbay shashá bongéja but. § **2:19 2:19** Ajekkái, bezán
mójezah, hayrán kanókén kár. * **2:21 2:21** Yuil Nabiay Ketáb 2:28–32. † **2:24
2:24** Rakkénag, bezán neját dayag, bacchénag. ‡ **2:28 2:28** Zabur 16:8–11.

29 Oo brátán! Man pa deljami shomárá gwashán ke may
bonpirok Dáud mort, kabr o kapan but o áiay kabr tán
maróchi may gwará hastent.
30 Bale á paygambaré at o zántagati Hodáyá sawgend wártag
o kawl kortag ke cha áiay naslá yakkéá, áiay bádsháhiay tahtay
sará nádénit.
31 Dáudá cha péshá, áyókén róch distagatant o Masihay jáh
janagay bárawá gwashtagati ke á na mordagáni jahánáyalah
kanaga bit o na áiay jóna sarhit o pussit.§
32 Hodáyá Issá Masih zendag kort o má sajjahén, é rástiay
sháhed én.
33 Á, Hodáay rástén némagá borzád barag but. Cha Petá,
wádah dátagén Pákén Ruh áiá raset o hamá dhawlá ke shomá
gendag o eshkonagá ét, nun Pákén Ruhi békesás* bakshetag.
34 Chéá ke Dáud wat ásmáná borzád nashot, bale gwashtagi:
'Hodáwandá gón mani Hodáwandá†gwasht, "mani rástén némagá
benend
35 *tán hamá wahdá ke tai dozhmenán tai páddáni chéray padag*
o chárchóbahé bekanán." '‡
36 Paméshká, Esráilay sajjahén kawm allam bezánt, hamá
Issá ke shomá salib kasshet, Hodáyá Hodáwand o Masih
kortag."
37 Wahdé mardomán é habar eshkotant, báz del padard
butant o gón Petros o á dega kásedán gwashtesh: "Oo brátán!
Má chón bekanén?"
38 Petrosá gón áyán gwasht: "Cha wati gonáhán pashómán
bebét o tawbah bekanét o cha shomá harkas Issá Masihay
námá pákshódi bekant, tánke Hodá shomay gonáhán bebak-
shit. Á wahdá shomárá Hodáay Pákén Ruh, tohpah o thékia
rasit.
39 Hodáwanday é labz o kawl éwak o tahná pa shomá naent,
pa shomay chokk o óbádag o á dega durén hand o damagáni
hamá mardomán ent ham, ke may Hodáwandén Hodá áyán
wati kerrá tawára kant."§
40 Petrosá, á, pant o sój dayáná kaddhan* kort o gwashtant:
"Watá cha é gomráhén nasl o padréchá berakkénét."
41 Gorhá, hamáyán ke áiay kolaw o paygám zort, pákshódi
ham kort o á róchá, kesás say hazár mardom gón báwarmandán
hór but.
42 Áyán, pa kásedáni dars o sabakká, pa sharikdárén zendá,
pa nánay bahr kanag† o pa dwáyá, watá nadr kort.

---

§ **2:31 2:31** Zabur 16:10. * **2:33 2:33** Békesás, bezán sakk báz, béandázah, béhesáb.
† **2:34 2:34** "Mani Hodáwand" bezán Issá Masih. ‡ **2:35 2:35** Zabur 110:1.
§ **2:39 2:39** Albat, báyad bezánén Hodá sajjahén mardomán wati kerrá lóthit.
* **2:40 2:40** Kaddhan, bezán mohrén tákid, hokm. † **2:42 2:42** Pa Issáay goddhi
shámay yátmáná, áiay báwarmand nán o sharáb bahra kanant.

43 Sajjahénáni delá bimm o torsé nesht o cha kásedán
mójezah o ajabbatén nesháni záher o paddara but.

Báwarmandáni sharikdárén zend
44 Sajjahén báwarmand, gón yakdegará hór o sajjahén mál o
hastiá sharikdár atant.
45 Áyán wati mál o melkat bahá o nadra kort o harkasay
garaz o zaluratáni sará, sajjahénáni nyámá bahra kortant.
46 Á, har róch gón hamdeli, mazanén parasteshgáhá moc-
cha butant o wati lógán ham pa wasshi o delsetki nánesh
bahra kort o hórigá warákesha wárt.
47 Hodáesh satá o saná kort o sajjahén mahluká á dóst atant.
Hodáwand ham róch pa róch rakkéntagén mardomán géshá cha
géshter kanán at.

3

Petros drahbakshia kant*
1 Yakk róché, nohomi sáhatay† zegr o dwáay wahdá, Petros
o Yuhanná mazanén parasteshgáhá rawagá atant.
2 Hamá wahdá, lahtén mardom yakk pédáeshi langéá‡ áragá
at. Mardomán é lang har róch, mazanén parasteshgáhay
"Zébá" námén darwázagay dapá wápént tán cha parasteshgáhay
rawókén mardomán pendhagé begipt.
3 Wahdé áiá Petros o Yuhanná parasteshgáhay rawagá
distant, cha áyán pendhagi lóthet.
4 Petros o Yuhannáyá wati chamm áiárá sakk dátant.
Petrosá gwasht: "May némagá bechár."
5 Langén marday chamm pa é ométá sakk atant ke chizzé
dayanti.
6 Gorhá Petrosá gwasht: "Maná zarr o sohr nést bale
harché ke maná hast, tará dayán. Issá Masih Náseriay námá,
pád á, ráh ger."
7 Nun áiay rástén dasti gept o óshtárénti. Hamá damáná áiay
pád o pádáni mocch, tayár o zórmand butant.
8 Jáh serret o wati pádáni sará óshtát, ráh gept o traddán
o kopp kanán o Hodáyá sepat o saná kanáná, gón áyán
parasteshgáhá shot.
9 Sajjahén mardomán á dist ke Hodáyá sepat o saná kanáná,
wati pádáni sará rawagá ent.
10 Zántesh é hamá ent ke pésará, parasteshgáhay "Zébá"
námén darwázagay dapá pa pendhagá neshtagat. Nun cha
é kárá ke gón áiá butagat mardom hayrán o habakkah
mantant.

---

* **3: 3:0** Drahbakshi, bezán dráhi o salámatiay bakshag, Arabi o Pársiá "shafá".
† **3:1 3:1** Bezán bégáhay sáhat sayá. ‡ **3:2 3:2** Pédáeshi lang, bezán mádarzádén lang.

Petrosay kolaw

11 Á mard cha Petros o Yuhannáyá hecch jetá nabut. Nun
sajjahén mardom Solaymánay péshgáhá,§ gón hayráni tachán
dém pa áyán átkant.
12 Petrosá ke chosh dist, gón áyán gwashti: "Oo Esráilián!
Cha é kárá, pa ché inkadar hayrán o habakkah mantagét?
Chéá chammó pa má sakk ant? Gwashay záná, má gón wati
jenday twán o pahrézkáriá é mard dráh o tayár kortag.
13 Ebráhém, Esák o Ákubay Hodá, bezán may pet o pirokáni
Hodáyá, wati hezmatkárén Issá shán o shawkat dát, hamá
ke shomá geráént o kóshárént o Pilátusay démá á namannet,
harchont ke Pilátusá áiay ázát kanagay shawr kortagat.
14 Bale shomá á 'Pák o Nékén' namannet o áiay jáhá pa yakk
hónigéá ázáti lóthet.
15 Shomá zendmánay sarchammag kosht, bale Hodáyá á
cha mordagáni nyámá zendag kort o jáh janáént o má eshiay
sháhed én.
16 É mardá gendagá ét o zánét. Cha Issáay námay saray
báwarmandiá, áiá wák o twán rasetag. Haw! Issáay nám o áiay
sará báwarmandiá, é mard shomay démá sarjamá dráh kortag.
17 Nun, oo brátán! Mana zánán ke shomayg o shomay
kamáshání kár o kerd, cha názántiá at.
18 Bale Hodáyá harché ke cha sajjahén nabiáni zobáná
péshgói kortagat é dhawlá purah o sarjam kort. Á péshgói
esh ent ke áiay Masih, ranja kasshit.
19 Nun cha wati gonáhán pashómán bebét o tawbah
bekanét o dém pa Hodáyá wátarr bekanét* tánke shomay
gonáh o mayár shódag bebant,
20 cha Hodáwanday némagá shomárá gég o ásudagén wahd o
róch berasit o Hodá, Masih bezán Issáyá, ke pa shomá gechén
kanag butag, rawán bekant.
21 Á báyad ent ásmáná bemánit tán hamá wahdá ke har chizz
nóksará wati jáhá per betarrit, hamá dhawlá ke Hodáyá cha
kwahnén zamánagán pákén nabiáni zobáná gwashtag.
22 Mussáyá gwashtag: *'Shomay Hodáwandén Hodá, cha*
shomay brátáni nyámá pa shomá mani dhawlén paygambaré
gechéna kant, báyad ent shomá áiay sajjahén habarán be-
mannét.
23 *Kasé ke é paygambaray habaráni sará delgósh makant,*
cha kawmá sendag o dar kanaga bit.'†
24 Cha Samwélá o rand, sajjahén nabián é rócháni bárawá
péshgói kortag.

---

§ **3:11 3:11** Péshgáh, bezán péshjáh, pézhgáh, lógay chárdiwál, sahn. * **3:19 3:19** Wátarr kanag, bezán per tarrag. † **3:23 3:23** Mussáay Wáz 18:15, 18, 19.

25 Shomá nabiáni poshpad o hamá ahd o kawlay mirásdár
ét ke Hodáyá gón shomay pet o pirokán kortagat, wahdé gón
Ebráhémá gwashti: *'Zeminay sajjahén kawm o kabilah cha tai
nasl o poshpadá barkata gerant.'*‡
26 Hodáyá wati hezmatkár gechén kort o pésará shomay
gwará rawán dát tán shomárá barkat bedant o har yakkéá
cha áiay haráb o gandagén ráhá per betarrénit."

4

Petros o Yuhanná sarókáni diwánay démá

1 Petros o Yuhanná angat gón mardomán habar kanagá
atant ke dini péshwá, mazanén parasteshgáhay negahpánén
sepáhigáni master o Saduki* ódá átk o rasetant.
2 Á, cha é habará sakk nárazá atant ke kásedán mardom
dars o sabakka dát o járesha jat ke cha Issáay nám o ráhá
mordag padá zendaga bant.
3 Petros o Yuhannáesh geptant, béwahd o bégáh at,
paméshká tán é dega róchá bandigesh kortant.
4 Bale bázéné ke áyáni kolaw o paygámesh eshkotagat
báwarmand but o cha áyán kesás panch hazár mardén atant.
5 É dega róchá, Yahudiáni master, kamásh o Sharyatay
zánóger†Urshalimá mocch butant.
6 Gón áyán masterén dini péshwá Hanná o áiay hamráhiá
Kayápá, Yuhanná, Eskandar o masterén dini péshwáay saj-
jahén kothom o hándán gón atant.
7 Áyán Petros o Yuhanná óshtárént o jost geptant: "Shomá
gón kojám zór o wáká yá gón kai námá é kár kortag?"
8 Gorhá Petros cha Hodáay Pákén Ruhá sarréch but o
gwashti: "Oo kawmay sarók o kamáshán!
9 Agan maróchi é sawabá cha má jost o pors bayagá ent ke
má pa lang o mondhén mardéá néki kortag o josta kanét ke
á chón dráh butag,
10 gorhá shomá sajjahén o Esráilay drostigén kawm bezánét,
é mard ke dráh o tayár shomay démá óshtátag, cha Issá Masih
Náseriay námay barkatá dráh butag. Shomá Issá salib kasshet
o kosht, bale Hodáyá cha mordagáni nyámá zendag kort.
11 Issá
*hamá seng ent ke shomá, bánbandén ostáyán,‡pasond nakort o
chagal dát,
bale á seng, bonhesht§but.**

---

‡ **3:25 3:25** Pédáesh 12:3. * **4:1 4:1** Saduki, cha Yahudiáni dini sarókán yakk
thólié at. † **4:5 4:5** Sharyatay zánóger, bezán dini álem o Mussáay Sharyatay
zántkár. ‡ **4:11 4:11** Bánbandén ostá hamá ent ke lógay bandagá zántkár ent.
§ **4:11 4:11** Bonhesht, bezán lógay awali hesht yá seng. * **4:11 4:11** Zabur
118:22.

12 Cha áiá abéd† dega rakkénóké nést, chéá ke ásmánay chérá,
Issáay námá abéd, mardomán dega námé dayag nabutag ke
gón áiá má rakket bekanén."

13 Áyán ke Petros o Yuhannáay deléri o bahádorri dist o
zántesh ke á náwánendah o ámién mardom ant, hayrán butant.
Randá pajjáhesh áwortant, ke á Issáay hamráh butagant.

14 Bale pa é sawabá ke á dráh butagén mard áyáni kerrá
óshtátagat, chizzé gwashtesh nakort.

15 Paméshká áesh cha hakdiwáná‡ dhann rawagay hokm
dát o wat pa shawr o saláhá neshtant.

16 Watmánwatá gwashtesh: "Gón é mardomán ché bekanén?
Chéá ke Urshalimay sajjahén jahmenenda zánant eshání
dastá yakk anchén mójezahé záher butag ke namannaga nabit.

17 Bale chosh ham mabit ke é habar mardománi nyámá
géshter sheng o tálán bebit. Báyad ent áyán betorsénén ke dega
baré pa Issáay námá gón hechkasá habar makanant."

18 Petros o Yuhannáesh padá lóthet o hokm dátant ke
hechbar Issáay námá chizzé magwashant o dars o sabakk
madayant.

19 Áyán passaw dát: "Wat shawr bekanét, shomay habaray
zurag sharter ent yá Hodáay?

20 Bale má cha wati distagén o eshkotagénáni paddar o
darshán kanagá watá dáshta nakanén."

21 Gorhá cha géshterén torsénag o pádtráp.§ dayagá rand,
áesh yalah dátant. Pa áyáni sezá dayagá sharrén ráhé
nadistesh, chéá ke gón é ajabbatén káray gendagá sajjahén
mardomán Hodá satá kort o sárhát.*

22 Á mard ke gón é mójezahá dráh butagat, omri chell sálá
gésh at.

Báwarmandáni dwá

23 Ázát bayagá rand, Petros o Yuhanná wati hamráháni
kerrá shotant o áesh cha mazanén dini péshwá o kawmay
kamáshání gwashtagén habarán sahig kortant.

24 Áyán ke eshkot, yakdel o hamtawár Hodáay bárgáhá dwá
kort o gwashtesh: "Oo zórmandén Hodáwand, ásmán o zemin o
daryáay addh kanók o har chizzé ke áyáni tahá ent!

25 Taw wat gón Pákén Ruhay elhámá cha may bonpirok,
wati hezmatkárén Dáuday zobáná gwasht:

'*Á dega kawm pa ché shóresha kanant o ráj chéá mopt o*
náhudagén pandala† *sázant?*

† **4:12 4:12** Abéd cha, bezán gayr cha. ‡ **4:15 4:15** Hakdiwán, bezán ámidges, dádgáh. § **4:21 4:21** Pádtráp, bezán tahdid, damki. * **4:21 4:21** Sárháyag, bezán satá kanag. † **4:25 4:25** Pandal, bezán sázesh, repk o honar.

26 *Jahánay bádsháh tayára bant o hákem yakjáh mocch,*
Hodáwand o áiay Masihay helápá óshtant.'‡

27 Pa rásti, hamé shahrá Hirudis, Pontius Pilátus, á dega
darkawmén mardom o Bani Esráilay sajjahén kawm o kabi-
lah hamdast butant o tai pákén hezmatkár Issáay helápá pád
átkant, hamá Issá ke taw gón rógen per moshagá pa bádsháhiá
gechén kortagat.

28 Áyán gón wati é kárá, tai wák o wáhag ke taw cha péshá
gisshéntagat, purah o sarjam kort.

29 Oo Hodáwand! Nun eshán pádtrápáni némagá bechár
o wati hezmatkárán komakk bekan tánke tai habarán pa
mazanén bahádorri o natorsi darshán bekanant.

30 Wati pákén hezmatkár Issáay námá, pa drahbakshi o
mójezah o ajabbatén neshániáni paddar kanagá, wati dastá
shahár day."

31 Cha áyáni dwáyá rand, á jágah ke ódá mocch atant larzet,
sajjahén cha Pákén Ruhá sarréch butant o Hodáay habaresh
pa deléri darshán kort.

Báwarmandáni sharikdári

32 Sajjahén báwarmand yakdel o yakján atant, hechkasá wati
mál o hasti tahná watiga nazánt o sajjahén chizzán sharikdár
atant.

33 Kásedán gón mazanén wák o tágaté pa Hodáwandén Issáay
jáh janagá gwáhia dát o gón á sajjahénán Hodáay mazanén
rahmat gón at.

34 Cha áyán hechkas mohtáj naat, chéá ke harkasá lóg yá
dhagáré hastat baháia kort o

35 zarri kásedáni démá éra kortant. Áyán é zarr pa
sajjahénán, harkasay garaz o zaluratáni sará bahra kortant.

36-37 Issop námén mardéá ham dhagáré hastat, bahái kort,
zarri áwort o kásedáná dátant. Á Kebresié at o cha Láwiáni
kabilahá at. Kásedán áiay nám Bárnábá kortagat, bezán
"delbaddhiay§ chokk".

5

Hannániá o Sapirah

1 Hannániá námén mardéá o áiay Sapirah námén janá ham
wati dhagáré bahá kort.

2 Hannániáyá gón janay sahigiá zarráni yakk bahré pa wat
dásht o á dega, kásedáni démá ér kortant.

3 Petrosá gwasht: "Oo Hannániá! Chéá Shaytán tai delá chó
potert ke gón Hodáay Pákén Ruhá dróget bast o cha melkay
zarrán bahré pa wat ér kort?

---

‡ **4:26 4:26** Zabur 2:1–2. § **4:36-37 4:36–37** Delbaddhi, bezán tasallá, ométwári.

4 Záná, dhagár cha baháyá pésar tai jendayg naat? Cha
baháyá rand, zarr tai dastá naatant? Pa ché wati delá
shawret kort ke chosh bekanay? Taw gón mardomán na, gón
Hodáyá dróg bast."
5 Wahdé Hannániáyá é habar eshkotant, zeminá kapt o sáhi
dát. Harkasá ke é habar eshkot, áiay delá balához torsé nesht.
6 Gorhá warná démá átkant, jónay kapan kanagá rand,
dhanná bort o kabresh kort.
7 Kamm o gésh say sáhatá rand, áiay jan ke cha é sargwastá
sahig naat, átk o raset.
8 Petrosá cha áiá jost kort: "Maná begwash, shomá dhagár
ke bahá kort, eshiay kimmat hamesh at?" Sapirahá passaw
dát: "Haw, kimmati hamesh at."
9 Petrosá gwasht: "Chéá pa Hodáwanday Ruhay chakkásagá*
gón yakdegará hamdast butét? Bechár, hamáyán ke tai mard
kabr kort annun darwázagay dapá ant o tará ham dhanná
barant."
10 Janén, hamá damáná Petrosay pádáni démá kapt o sáhi
dát. Wahdé warná átkant, distesh ke á ham mortag. Dhanná
bortesh o marday kerrá kabresh kort.
11 Cha é habaráni eshkonagá, sajjahén báwarmand† o á dega
mardománi nyámá mazanén tors o bimmé kapt.

Kásed drahbakshia kanant

12 Cha kásedáni dastá, mardománi nyámá bázén ajabbatén
neshánio ajekkái záher o paddara but. Sajjahén báwarmand,
gón hamdeli o hamsetki Solaymánay péshgáhá moccha bu-
tant.
13 Báwarmand, mardománi gwará báz ezzatmand atant, bale
cha á degarán kaséá é del o joryat néstat ke gón áyán hór bebit.
14 Angat, Hodáwanday sará báwarmandén janén o mardén,
róch pa róch gésh bayán atant o gón áyán hawára butant.
15 Tantaná‡ mardomán wati nádráh, taht o nepádáni sará
wápént o rahsarána áwortant, tán Petros cha ráhá ke gwazit,
toré áiay sáheg ham pa lahténá bekapit.
16 Urshalimay kerr o gwaray shahráni mardom ham romb
rombá átkant, nádráh o cha palitén ruhán ranj distagén
mardomesha áwortant o sajjahén dráha butant.

Kásedán jéla kanant

17 Masterén dini péshwá o áiay sajjahén hamráh ke
Sadukiáni thóliay básk atant, pa hasadd o konnat pád átkant.
18 Kásedesh gept o bandijáhá jél kortant.

---

* **5:9 5:9** Chakkásag, bezán ázmáesh kanag, emtehán gerag. † **5:11 5:11** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "sajjahén kelisá". ‡ **5:15 5:15** Tantaná, bezán hattá, tán é haddá ke.

19 Bale shapá yakk wahdé, Hodáwandaypréshtagéá
bandijáhay darwázag pach kortant o á cha jélá dar áwortant o
gwashti:
20 "Berawét mazanén parasteshgáhá bóshtét o é nókén
zenday sarjamén kolaw o paygámá mardomán berasénét."
21 Gorhá, hamá dábá ke áyáná gwashag butagat, bámgwáhá
parasteshgáhá shotant o mardománi sabakk dayagá laggetant. Wahdé masterén dini péshwá o áiay hamráh átkant,
sarókáni diwánay básk o Esráilay sajjahén kamáshesh lóthetant
o dega lahtén mardomesh rawán dát tán kásedán cha jélá
byárant.
22 Bale áyáni rah dátagén mardom bandijáhá ke shotant,
kásedesh nadistant. Per tarret o hálesh dátant ke
23 "bandijáhay darwázag mohr bastagatant, negahpán ham
darwázagáni démá óshtátagatant, bale má darwázag ke pach
kortant, jélá hechkas nadist."
24 Gón é habaray eshkonagá, parasteshgáhay negahpánén
sepáhigáni sarók o mazanén dini péshwá sakk hayrán o pegrig
butant ke bárén é káray ásar o ákebat nun ché bit.
25 Hamá wahdá yakké átk o háli dátant: "Bechárét, á ke
shomá bandig kortagatant, parasteshgáhá mardomán dars
o sabakk dayagá ant."
26 Gorhá parasteshgáhay negahpánáni sarók gón wati
sepáhigán shot o kásedesh gept o áwortant, bale pa zór na, chéá
ke torsetesh "chó mabit mardom márá sengsár bekanant."
27 Kásedesh áwort o sarókáni diwánay démá óshtáréntant. Nun
masterén dini péshwáyá cha áyán jost gept:
28 "Má hokm nakortagat dega baré pa é námá mardomán
dars o sabakk madayét? Bale shomá Urshalimay sarjamén
shahr gón wati tálimán porr kortag. Lóthét á marday hóná
may gardená beladdhét?"
29 Petros o á dega kásedán passaw dát: "Báyad ent cha
ensánán géshter, Hodáay mannók bebén."
30 Issá, ke shomá salib kasshet o kosht, may pet o pirokáni
Hodáyá padá zendag kort,
31 wati rástén némagá nádént o sarók o rakkénók kort, tánke
Esráilay kawmá tawbah o gonáháni pahelliay móh berasit.
32 Má é habaráni sháhed én. Pákén Ruh, ke Hodáyá wati
báwarmandáná bakshetag ham é habaráni gwáhiá dant.
33 Gón é habaráni eshkonagá, diwánay básk anchosh zahr
geptant ke pa áyáni koshagá pád átkant.
34 Bale Gámályál námén Parisié ke Sharyatay ostád o
sarókáni diwánay básk o sajjahén mardománi chammán
sharapdárén mardé at, diwáná pád átk o hokmi kort: "É
mardán yakk damáné dhanná bebarét."

35 Gorhá gwashti: “Oo Esráilián! Hozzhár bét ke shomárá gón é mardomán ché kanagi ent.
36 Kammé wahdá pésar ham Tiudás námén mardéá jáh jat o watá mazanmardé zánti, chár sadé mardom áiay hamráh but. Bale á koshag but o áiay hamráh sest o séd§ butant o hecch nabut.
37 Cha áiá rand, Yahudá námén Jalili mardéá, mardomshomáriay róchán jáh jat, áshóp kort o lahtén mardomi gón wat tarrént, bale á ham koshag but o hamráhi sheng o sháng butant.
38 Annugén jáwaráni bárawá, mani shawr gón shomá hamesh ent ke cha é mardomán dast bekasshét o eshán yalah bedayét. Chéá ke agan eshán é kár o maksad cha ensánáni némagá ent, béshakk pa sara narasit.
39 Bale agan cha Hodáay némagá ent, shomá eshán dáshta nakanét. Gorhá bezánét ke á wahdá shomay jang gón Hodáyá bit.”
Áiay habaresh mannet,
40 kásedesh lóthet o áwortant, latth o kotth kanáént o makan kortant ke pa Issáay námá dega baré habar makanant. Nun yalahesh dátant.
41 Kásed, gal o shádehi kanán, cha diwánay démá dar kaptant, chéá ke áyán é láheki rasetagat pa Issáay námá béezzati begendant.
42 Áyán mazanén parasteshgáh o lógáni tahá, cha é mestágay tálán kanagá ke Issá hamá Masih ent, hechbar dasta nakasshet.

6

Pa hezmatkáriá hapt mardomay gechén kanag

1 Hamá róchán ke morid géshá cha géshter bayán atant, Yunáni Yahudi* cha Ebráni Yahudián gelagdár atant ke har róchigén ward o warákay bahr kanagá, áyáni janózámán chizzé narasit.
2 Dwázdahén kásedán, sajjahén morid lóthetant o gwashtesh: “É habar sharr naent ke má ward o warákay wandh o bahr kanagay káráni sawabá, cha Hodáay Pákén Habaray hezmatkáriá nádelgósh bebén.
3 Paméshká, oo brátán! Cha wat hapt anchén néknámén mardom gechén bekanét ke cha Pákén Ruh o Hodái zánt o zánagá sarréch bebant tán é zemmah o dhobbahá† haméyáni kópagá beladdhén o

§ **5:36 5:36** Sest o séd, bezán sheng o sháng, tak o park. * **6:1 6:1** Yunáni Yahudi, hamá Yahudi atant ke Yunáni dód o rabédagay randgir atant o áyáni zobán Yunáni at. † **6:3 6:3** Dhobbah, bezán ogdah, zemmah, Arabi o Pársiá “wazifah”.

4 wat pa dwá o Hodáay Pákén Habaray hezmatkáriá
dazgatth bebén."
5 É shawr, sajjahénán dóst but o é mardomesh gechén
kortant: Estipán ke cha imán o Pákén Ruhá porr at, Pilipos,
Prukuros, Nikánur, Timun, Párminás o Antákiahay Yahudi
butagén báwarmand Nikulás.
6 É mardomesh kásedáni démá áwort o pésh kortant. Kásedán
pa áyán dwá kort o dast baddhá jatant.
7 É dhawlá Hodáay Pákén Habar mardománi nyámá tálán
but o Urshalimá morid sakk zutt géshá cha géshter bayána
butant. Bázén dini péshwáé ham é báwaray mannóger but.

Estipánay dazgir kanag

8 Estipán cha Hodáay rahmat o zórá porr at o áiá mar-
dománi nyámá mazanén mójezah o ajabbatén neshání démá
áwort,
9 bale cha Yahudiáni yakk kanisahéá ke námi "Ázát Butagén
Golámáni Kanisah"‡ at, lahtén mardom cha áiá nárazá at.
Á cha Kerini o Eskandariahay shahr o Kilikiah o Ásiáay
damagán atant o gón Estipáná dapjáká laggetant.
10 Bale Estipán gón anchén Ruh o zántéá habar kanagá at
ke áiay démá óshtátesh nakort.
11 Gorhá lahtén mardomesh rad dát tán begwashant: "Má
eshkotag Estipáná Mussá o Hodáay bárawá kopr kortag."
12 Áyán, mardom o kawmay kamásh o Sharyatay zánóger
shóréntant o Estipánesh gept o kasshakán, sarókáni diwáná
pésh kort.
13 Drógén gwáh o sháhedesh áwort, áyán sháhedi dát o gwasht:
"É mard Hodáay pákén lóg o Sharyatay helápá, cha bad o
náráhén habar kanagá hechbar dasta nakasshit.
14 Má wat eshkot, gwashti: 'Issá Náseri é jágahá karójit o á
rasm o rawáján badala kant ke Mussáyá pa má eshtagant.' "
15 Diwánay sajjahén nendókán chamm pa Estipáná sakk
dátagatant o distesh áiay dém, préshtagéay démay dhawlá ent.

7

Estipánay trán

1 Masterén dini péshwáyá cha Estipáná jost kort: "Bárén, é
tohmat rást ant?"
2 Estipáná passaw dát: "Oo pet o brátán! Delgósh kanét:

Ebráhémay bárawá

‡ **6:9 6:9** Yahudiáni parasteshgáháni nám "kanisah" ent.

Porshawkatén Hodá, hamá wahdá may bonpirok Ebráhémay démá záher but ke á angat Baynolnahrayná at o Háráná jahmenend nabutagat.

3 Gón áiá gwashti: 'Wati sardhagár o ráj o kawmá bell o hamá molká beraw ke man tará péshia dárán.'

4 Áiá Kaldániáni molk yalah dát o Háráná shot. Cha petay marká o rand, Hodáyá á cha ódá hamé molká áwort ke annun shomá neshtagét.

5 Edá, Hodáyá áiárá hecch mirás o melkat nadát, yakk bechillé zemini ham nadát, bale labzi kort ke áiay nasl o padréch é sardhagáray hodábonda* bit. Hodáyá é habar hamá wahdá kort ke Ebráhémá angat chokk néstat.

6 Gón áiá chosh gwashti: 'Tai chokk o óbádag anchén molkéá ke áyáni watig naent, darámad o bégánaga bant o tán chár sad sálá, degaráni chérdastiá golám o béezzat kanaga bant.'

7 Chosh ham gwashti: 'Hamá kawm ke áyán wati golám o chérdasta kant, man áyán sezá dayán. Padá cha á molká dara káyant o hamé jágahá maná parastesha kanant.'

8 Hodáyá gón Ebráhémá ahd o karáré bast ke áiay neshániá mardénchokkáni sonnat kanag ent. Paméshká, wahdé Ebráhémá Esákén chokk but, hashtomi róchá sonnati kort. Hamé dhawlá Esáká wati chokk Ákub o Ákubá wati dwázdahén chokk, ke may kawmay kabilaháni bonpirok ant, sonnat kortant.

Issopay bárawá

9 Ákubay chokk, gón wati brátén Issopá pa hasadd o konnat kaptant. Brátán Issop goláméay dhawlá bahá kort o Mesrá barag but, bale Hodá Issopay hamráh at o

10 cha sajjahén sakki o sórián rakkénti. Hodáyá á, haminchok láheki o zánt o zánag dát ke Mesray bádsháh, Perawnay mehr o ehtebári pa wat katthet† o Perawná á wati sarjamén molk o melkatay kármaster kort.

11 Randá sajjahén Mesr o Kanháná dhokkálé‡ kapt ke cha áiá mardomán mazanén sakki o sóri raset o may pet o pirénán hecch ward o waráké nabut.

12 Wahdé Ákubá zánt ke Mesrá dán o gandoma rasit, may pet o piroki awali bará pa ward o warákay gerag o áragá hamódá ráh dátant.

13 Á, domi randá ham Mesrá shotant o é randá Issopá watá gón wati brátán paddar o pajjárók kort. Perawn ham Issopay kawm o kothomay bárawá sahig but.

---

* **7:5 7:5** Hodábond, bezán wájah, wáhond, málek, sáheb. † **7:10 7:10** Katthag, bezán nap o sutt kanag, dastá árag. ‡ **7:11 7:11** Dhokkál, bezán kaht, hoshksáli.

14 Gorhá Issopá pa wati pet Ákubá kolaw ráh dát ke á gón
wati sarjamén kahól§ o hándáná ke haptád o panch mardom
atant, beladdhit o Mesrá byayt.
15 É dhawlá, Ákub Mesrá shot o hamódá á o may pet o pirok
bérán butant.
16 Áyáni jón cha ódá árag o Shekémay shahrá, hamá kabrá
kall kanag butant ke Ebráhémá cha Hámóray chokkán pa
chizzé zarrá bahá geptagat.
17 Wahdé gón Ebráhémá, Hodáay dátagén kawlay sarjam
bayagay wahd nazzikk but, Mesrá may mardom báz géshter
butant.
18 Á wahdá, Mesray bádsháh degaré but o Issopay bárawá
hecchi nazánt.
19 Áiá may kawm rad dát o répént, may pirénáni sará
báz zolm o zóráki perrént o hojj kortant ke wati nonnokén
chokkán, cha lógán dhanná dawr bedayant ke bemerant.

Mussáyá beger tán Solaymáná

20 Hamé wahdá, Mussá pédá but. Á báz sharrang o
dhawldárén chokké at. Tán say máhá wati pet o mátay lógá
rost o rodómi kort.
21 Wahdé dhanná éresh kort, Mesray bádsháh Perawnay
jenekká zort o wati jenday chokkay dhawlá ródént o mazan
kort.
22 Mussáyá Mesriáni sajjahén zánt o zántkári dar bort o pa
kerdár o goptárá twánmandén mardé but.
23 Chell sáli ke but, é pegr o hayálá kapt ke gón wati Bani
Esráili brátán gendok bekant.
24 Wahdé disti cha áyán yakkéay sará, Mesrié zóráki kanagá
ent, Esráiliay démpánii* kort o béray geragá, á Mesrii jat o
kosht.
25 Mussáyá wati delá anchosh hayál kort ke áiay Esráili brát
balkén sarpad bebant ke pa áyáni rakkénagá, Hodá áiá kár
bandagá ent, bale Esráili sarpad nabutant.
26 É dega róchá anágat, áiá do Esráili watmánwatá merh o
jangá dist. Mussá pa áyáni gisshénag o tepák kanagá démá
kenzet o gwashti: 'Oo mardán! Shomá watbrát ét, chéá
yakdegará táwánbára kanét?!'
27 Bale hamá ke wati hammolkiay sará zóráki kanagá at,
Mussái yakk némagé télánk dát o gwashti: 'Tará kayá may
sará hákem o kázi kortag?
28 Bárén, hamá dhawlá ke taw zi á Mesri kosht, mani
koshagá ham lákártaget?'

---

§ **7:14 7:14** Kahól, bezán hánwár, hánwádah (yak lógéay nánwár). * **7:24 7:24** Démpáni, bezán wati rakkénagay johd. Arabi o Pársiá "defá".

29 Gón é habaray eshkonagá, Mussá cha á molká dar átk
o Midyánay sardhagárá darándhéh† but. Hamódá áiá do
mardénchokk but.
30 Chell sálá rand, Sináay kóhay gyábáná, préshtagé bon
geptagén dhólokéay‡ ásay shahmáni tahá pa Mussáyá paddar
but.
31 Cha é nedáragay§ gendagá, Mussá hayrán o habakkah
mant. Wahdé pa eshiay géshter chárágá nazzikter shot,
Hodáwanday tawári é dhawlá eshkot:
32 'Man tai pet o pirok Ebráhém, Esák o Ákubay Hodá án.'
Mussá cha torsá larzagá lagget o áiá tahm o joryat nakort á
némagá bechárit.
33 Hodáwandá gwasht: 'Wati swásán dar kan, é jágah ke taw
óshtátagay, pákén jágahé.
34 Man Mesray sardhagárá wati mardománi sakki o sóri
distagant, áyáni peryát o zári eshkotagant, pa áyáni rakkénag
o ázát kanagá ér átkagán. Byá, nun man tará padá Mesrá
rawána dayán.'
35 Esráilián Mussá namannetagat o gwashtagatesh: 'Tará
kayá may sará hákem o kázi kortag?' Nun Hodáyá hamá
Mussá bon geptagén dhólokay boná préshtagé pésh dásht. É
dhawlá, áyáni hákem o rakkénók kort o Mesrá ráhi dát.
36 Hamá at ke cha Mesrá Esráiliáni dar áyagay rahshón but.
Hamáiá, Mesr o Sohrzeray* tayábá† o tán chell sálá gyábánán
mójezah o ajabbatén neshání pésha dásht.
37 Hamé Mussá at ke gón Bani Esráilián gwashti: '*Hodá cha
shomay brátáni nyámá pa shomá, mani dhawlén paygambaré
gechéna kant.*'‡
38 É hamá Mussá at ke gón préshtagá hór, may pet o pirokáni
mocchiá gyábáná gón at. Préshtagá Sináay kóhay sará gón áiá
trán kort o Mussáyá hamódá Hodáay zend bakshókén habar
geptant tán áyán pa má sar bekant.
39 Bale may pet o pirok, pa Mussáay mannagá razá naatant.
Cha áiá poshtesh kort o namannet o delesh pa Mesrá bast.
40 Áyán, gón Háruná gwasht: 'Pa má anchén hodá besách ke
may rahbariá bekanant. É Mussá, ke márá cha Mesrá dar
áyagay ráhi pésh dáshtag, áiá ché butag, má nazánén.'

---

† **7:29 7:29** Darándhéh, bezán jaláwatan. ‡ **7:30 7:30** Dhólok, bezán gyábáni konthagi jarré. § **7:31 7:31** Nedárag, bezán sayl, tamáshá. * **7:36 7:36** Sohrzer hamá jágah ent ke wahdé Esráili cha Mesrá dar átkant, áyáni démá daryá at o poshtá Perawnay lashkar pédák at. Hodáyá pa áyáni rakkénagá hamé jágahá daryá hoshk kort o ráh pach kort (Darraw 13:17–15:21). Bázén zántkáré gwashit ke maróchigén Suéz Kánálay nazzikká ent. † **7:36 7:36** Tayáb, bezán daryáay kerr, sáhel. ‡ **7:37 7:37** Mussáay Wáz 18:15.

41 Áyán gwaskpaymén yakk boté jórh kort o pa wati jórh
kortagén botay sharapá, korbánig o shádehi o shádkámi kort.
42 Bale Hodáyá wati dém cha áyán tarrént o yalah dátant,
bell ke nun máh o róch o estárán parastesh bekanant, hamá
dhawlá ke Nabiáni Ketábán nebeshtah ent: 'Oo Esráilián!
Shomá tán chell sálá mán gyábánán pa man hayrát o korbánig
kortagat?
43 Na! Shomá "Molukay tambu"§ o wati hodá "Ripánay
estár" baddhá bastagant, hamá bot ke shomá pa parasteshá
addh kortagatant. Paméshká man shomárá cha Bábelay
sardhagárá hamá dastá, jaláwatan o darándhéha kanán.'
44 Gyábáná 'Sháhediay tambu'* may pet o pirokán gón at
o hamá paymá addh kanag butagat ke Hodáyá Mussá sój
dátagat, bezán hamá nemunahay dhawlá ke áiá distagat.
45 É hamá tambu at ke may pirénán cha wati bonpirokán
rasetagat o Yushában kamáshi o sarókiá, may pet o pirokán gón
wat hamá wahdá áwort ke é molkesh gept o Hodáyá á dega
kawm áyáni chammáni démá gallántant o tán Dáuday wahdá,
á tambu hamé molká at.
46 Dáudá, Hodáay wasshén wáhag o rahmat gón at o lótheti
pa Ákubay Hodáyá jágah o hankéné addh bekant,
47 bale é Solaymán at ke pa Hodáyá lógé addhi kort.
48 Albat, borzén arshay Hodá baniádamay addh kortagén
lógán jágaha nakant, anchosh ke nabiá gwashtag:
49 'Hodáwanda gwashit:
"Ásmán mani taht ent o
zemin mani pádáni chéray padag,
shomá pa man che paymén lógé addh korta kanét
yá ke mani árámjáh kojá bit?
50 É sajjahén mani wati dastay addh kortagén naant" ' †

Estipánay goddhi habar

51 Oo sarkassh o mánmayátkén‡ mardomán! Shomay del o
gósh sonnat kanag nabutagant.§ Wati pet o pirénáni dhawlá,
shomá ham modám Hodáay Pákén Ruhay helápá óshtét.
52 Kojám paygambar shomay pet o pirénán ázár nadátag?
Shomay pet o pirénán tantaná hamá paygambar ham
koshtant ke áyán á 'Pák o Nékénay' áyagay péshgói kortagat.
Nun shomá áiay jenday dróhók* o hónig ét.

---

§ **7:43 7:43** Tambu, bezán haymah, gedán. * **7:44 7:44** Sháhediay tambu, gedáné at ke Bani Esráilián Mussáay zamánagá gón Hodáay hokmá jórhéntagat o hamódá Hodáesh parastesh kortag. † **7:50 7:50** Eshayá Nabiay Ketáb 66:2. ‡ **7:51 7:51** Mánmayátk, bezán hamá ke kassá namannit. § **7:51 7:51** Edá sonnat kanagay máná ruháni ent, bezán pa á mardomán kármarz kanaga bit ke Hodáay habarána nazurant. * **7:52 7:52** Dróhók, bezán hamá ke wati hamráhá rada dant o bahá kant.

53 Shomá hamá ét ke préshtagán pa shomá Sharyat áwort,
bale hechbar namannet o Sharyatay sará káró nakort."

Estipánay sengsár kanag

54 Gón Estipánay habaráni eshkonagá, á sakk zahr geptant
o pa áiá dantán gadróshagá laggetant.
55 Bale Estipáná, ke cha Hodáay Pákén Ruhá sarréch
at, ásmánay némagá cháret, gón Hodáay shán o shawkatay
gendagá, Issái dist ke Hodáay rástén némagá óshtátag.
56 Gwashti: "Ásmáná pach gendagá án o Ensánay Chokk,†
Hodáay rástén némagá óshtátag."
57 Áyán gón é habaráni eshkonagá, wati gósh band kortant
o kukkáresh kort. Randá, sajjahén hamshawr butant o
Estipánay sará hamlah o oroshesh‡ bort.
58 Kasshán kanán, cha shahrá dhann, dar kort o sengsár
kanagesh bendát kort. Hamá mardomán ke áiay sará drógén
sháhedi dátagat, wati shál o kabáh§ cha gwará dar kort o Shául
námén mardéay kerrá ér kortant.
59 Hamá wahdá ke Estipáná sengsár kanagá atant, Estipán
dwá kanáná gwashagá at: "Oo Hodáwandén Issá! Pa mani
nadrigén sáhay zuragá razámand bátay."
60 Randá, Estipán kóndhán kapt o pa borztawári gwashti:
"Oo Hodáwand! Eshán pa é gonáhá mayárbár makan." Gón
hamé habaráni gwashagá, sáhi dát.

8

Báwarmandáni sará orosh

1 Shául cha Estipánay kóshá rázig at. Á róchá, Urshalimayke-
lisáay sará sakkén ázáré bongéj but. Abéd cha kásedán, á dega
sajjahén báwarmand, Yahudiah o Sámerahay chapp o chágerdá
sheng o sháng butant.
2 Lahtén Hodádóstén mardomá, Estipán kabr kort o pa áiá
mazanén sug o porsé dásht.
3 Bale Sháulá, kelisáay barbád kanag bendát kort. Lóg pa
lóga shot, mardén o janén cha lógán dara kort, kasshán kanána
bort o jéla kanáéntant.

Pilipos Sámerahá kayt

4 Hamá báwarmand ke sheng o sháng butagatant, har jáh ke
saresha kapt, Issáay wasshén mestágesha rasént.
5 Pilipos Sámerahay yakk shahréá shot o ódá Masihay
kolaway jári jat.

---

† **7:56 7:56** Dányál nabiá é pernám pa yakk hastiéá kár bastag ke á cha ásmáná kayt. Issá Masihá é pernám pa wat zortag tán mardom bezánant ke á cha ásmáná átkag o hamá wádah dátagén Masih ent. ‡ **7:57 7:57** Orosh, bezán hamlah. § **7:58 7:58** Kabáh, bezán jobbah.

6 Wahdé mardománi mocchián Piliposay habar eshkotant
o áiay kortagén ajabbatén neshániesh distant, pa áiay habaráni
góshdáragá, géshter delgóshesh kort.
7 Bázénéá ke jenn per at, áyáni jenn gón kukkár o chihálán
dar átkant, bázén lang o mondh ham dráh o wassh butant.
8 Paméshká á shahray mardomán báz gal o shádehi kort.

Jádugerén Shamun

9 Hamé shahrá, Shamun námén mardé sehr o jádugeri
kanagá at o Sámerahay mardomi hayrán o ajekkah korta-
gatant. Áiá batháka jat o gwasht: "Man mazanén mardé án."
10 Kasán o mazan, harkasá áiay habar gósha dáshtant o
gwashtesh: "É mard Hodáay was o wák ent o 'Mazanzór'
gwashaga bit."
11 Mardom paméshká áiay mannóger atant ke báz wahd
at cha wati sehr o chambandoki kárán, mardomi hayrán
kortagatant.
12 Nun wahdé mardomán Piliposay sará báwar kort, ke á,
Hodáay bádsháhiay wasshén mestág o Issá Masihay námá jár
janagá at, gorhá mardén o janénán, pákshódia kort.
13 Shamunay jend ham báwarmand but o pákshódii kort o
har jágah Piliposay hamráha but. Cha distagén ajabbatén
neshání o mójezahán hayrán o habakkaha mant.
14 Wahdé Urshalimá, kásedán hál raset ke SámeriánHodáay
habar mannetagant, gorhá áyán Petros o Yuhanná hamódá
ráh dátant.
15 Wahdé átk o rasetant, pa Sámerián dwáesh kort ke Pákén
Ruh áyáni delán bepoterit,
16 chéá ke Pákén Ruh taningah cha áyán hechkaséay sará
ér nayátkagat. Á pa Hodáwandén Issáay námá pákshódi dayag
butagatant o bass.
17 Petros o Yuhannáyá wati dast áyáni baddhá jat o Pákén
Ruh áyán raset.
18 Wahdé Shamuná dist kásed ke dast baddhá janant Pákén
Ruh dayaga bit, áiá pa Petros o Yuhannáyá zarr áwort o
19 gwashti: "Maná ham é was o wáká bedayét tán harkasá
ke dast baddhá janán Pákén Ruh áiá ham berasit."
20 Petrosá passaw dát: "Tai zarr gón tai hamráhiá gár o
gomsár bátant. Chéá ke taw hayál kortag Hodáay dádá pa
bahá gepta kanay.
21 Tará é hezmatkáriá hecch bahr o wandhé nést, chéá ke
tai del gón Hodáyá tachk o rást naent.
22 Cha wati é badkáriá tawbah kan o cha Hodáwandá dwá
belóth, balkén Hodá tai delay é sellén hayálá bebakshit.
23 Man gendagá án, tai del cha zahrápá porr ent o sherr o
sheddatay golám o bandig ay."

24 Shamuná passaw dát: “Shomá cha Hodáwandá pa man
dwá belóthét, tán hamá chizz ke shomá gwashtant, yakké
ham mani sará makapit.”
25 Petros o Yuhanná, Hodáwanday habaráni sháhedi dayag
o sheng kanagá rand, per tarret o Urshalimá shotant. Per
tarragay wahdá, ráhá, bázén Sámeri dhéh o kallagán ham
wasshén mestágesh tálán kort.

Pilipos o Habashi kelitdár

26 Hodáwandaypréshtagéá gón Piliposá gwasht: “Pád á,
jonubay némagá gyábánay hamá ráhá beger o beraw ke cha
Urshalimá dém pa Gazzahá rawt.”
27 Á pád átk o ráh gept. Ráhá, gwahtagén* mardé disti ke
Habashahay molká, “Malakah Kandákahay” kelitdár† at. É
mard Urshalimá pa zegr o dwáyá shotagat o
28 nun wati arrábahay‡ tahá neshtagat o dém pa wati molká
per tarrán, Eshayá nabiay Pákén Ketábá wánagá at.
29 Hodáay Pákén Ruhá gón Piliposá gwasht: “Áiay nazzikká
beraw o arrábahá hamráh bay.”
30 Pilipos tachán áiay nazzikká shot. Eshkoti ke á mard
Eshayá nabiay Pákén Ketábá wánagá ent. Piliposá jost gept:
“É ketábá ke wánagá ay, eshiá sarpad ham bay?”
31 Áiá passaw dát: “Na, tán kasé maná sarpad makant, man
chón sarpada bán?” Randá Piliposi lóthet o gón wat nendárént.
32 Á mard, Eshayá nabiay Pákén Ketábay hamá bahrá
wánagá at ke é dhawlá gwashit:

“Paséay dhawlá ke áiá pa kóshá barant, áesh pa koshagá bort,
anchosh ke gwarándh, pazhm chenókay démá bétawára
bit, hamé dhawlá cha áiay dapá ham tawáré dar nayátk.
33 *Áiay béezzat kanag, nárához káré at. Áiay nasl o padréchay*
bárawá kay habar korta kant? Chéá ke áiay zend
zeminay sará halás kanag butag.”§

34 Habashi kelitdárá cha Piliposá jost kort: “Maná beg-
wash, bárén é nabi kai bárawá habar kanagá ent? Wati
bárawá yá dega kaséay?”
35 Gorhá Piliposá cha Hodáay Pákén Ketábay hamé habarán
wati gapp o trán bongéj kort o Issá Masihay wasshén mestági
pa áiá rasént.
36 Á, ráhá rawán, yakk anchén jágahéá rasetant ke ódá ápsaré
hastat, kelitdárá gwasht: “Bechár, edá áp hastent, parwáh
nést man hamedá pákshódi bekanán?”

---

* **8:27 8:27** Gwahtagén, bezán hamá ke áiay narénagi dar kanag butag. † **8:27 8:27** Kelitdár, bezán hazánagay hesábdár o sambálók. ‡ **8:28 8:28** Arrábah, bezán mazanén mansabdáráni hamá gárhi ke aspia kasshant. § **8:33 8:33** Eshayá Nabiay Ketáb 53:7–8.

37 Piliposá passaw dát: “Agan taw pa del o setk báwarmand butagay, pákshódi korta kanay.” Áiá darráént: “Man báwara kanán ke Issá Masih Hodáay Chokk ent.”*
38 Habashi kelitdárá hamódá arrábahay dáragay hokm kort, doénán ápá mán dát o Piliposá á pákshódi dát.
39 Wahdé cha ápá dar kaptant, anágat Hodáwanday Ruhá, Pilipos chest kort o bort, Habashi kelitdárá padá Pilipos nadist, bale pa gal o shádehi wati ráhi gept.
40 Pilipos Ashduday shahrá gendag but, cha ódá tán Kaysariahá shot o ráhá sajjahén shahrán Issáay wasshén mestági sheng kort.

9

Sháulay báwarmandi

1 Shául, angat Hodáwanday moridán pádtráp dayán, áyáni kosht o kóshay chen o lánchá at. Á, masterén dini péshwáay kerrá shot o
2 cha áiá lótheti pa Dameshkay shahray kanisaháni sarókán kágadé benebisit ke Sháulá é ehtiár bebit, agan áiá ódá “É Ráhay”* har mannógeré dist, mardéné bebit yá janéné, bandig bekant o Urshalimá byárit.
3 Wati sát o sapará, wahdé Dameshkay shahray nazzikká raset, anágat áiay chapp o chágerdá cha ásmáná rozhné drapshet.†
4 Shául zeminá kapt o tawáré eshkoti: “Shául, oo Shául! Taw chéá maná ázára dayay?”
5 Sháulá jost kort: “Oo wájah! Taw kay ay?” Passawi dát: “Man Issá án, hamá ke taw áiá ázára dayay.
6 Nun pád á o shahrá beraw. Hamódá gwashant tará che kár kanagi ent.”
7 Sháulay hamráh bétawár o mámánag‡ butant. Áyán é tawár eshkot bale hechkasesh nadist.
8 Shául cha zeminá pád átk, bale wahdé chammi pach kortant hechi maym nakort. Hamráhán dastá gept o Dameshká sar kort.
9 Tán say róchá kór but, na ápi wárt o na warák.
10 Dameshkay shahrá, Hannániá námén moridé jahmenend at. Shobén o elháméá, Hodáwand pa áiá záher but o gwashti: “Oo Hannániá!” Áiá jwáb tarrént: “Ji, mani wájah!”

---

* **8:37 8:37** Lahtén daznebeshtá, band 37 nést. * **9:2 9:2** “É Ráh” pa awali báwarmandáni pajjárénagá hásén námé at. † **9:3 9:3** Drapshag, shahm janag, rozhná bayag, jalashkag. ‡ **9:7 9:7** Mámánag, bezán cha tors yá dega sawabéá anchén hálatéá bayag ke habar ham dar mayayt.

11 Hodáwandá gwasht: “Pád á, hamá damk o kuchahá
beraw ke áiá ‘Tachkén damka’ gwashant. Ódá Yahudáay lógá
beraw o Shául Tarsusiá shóház kan, ke á dwá kanagá ent.
12 Sháulá wati shobéná distag ke Hannániá námén mardé
kayt, áiá dast pera moshit ke padá begendit.”
13 Hannániáyá passaw dát: “Oo Hodáwand! Man cha
bázénéá eshkotag ke Urshalimá, Sháulá tai báwarmand báz
ázár dátagant.
14 Edá ham gón mazanén dini péshwáyáni ehtiárá átkag ke
sajjahén hamá mardomán begipt o bandig bekant ke tai
námá gerant.”
15 Bale Hodáwandá gón Hannániáyá gwasht: “Beraw, man
pa wati hezmatkáriá, á gechén kortag ke darkawm o áyáni
bádsháh o Esráiliáni gwará berawt o pa mani námá gwáhi
bedant.
16 Man áiá sahiga kanán ke pa mani námá áiá chinchok
ázár saggagi ent.”
17 Hannániá shot o hamá lógá raset, Sháuli dast per mosht
o gwashti: “Oo mani brátén Shául! Hamá Hodáwand bezán
Issá, ke ráhá pa taw záher but, maná ráhi dátag ke taw padá
begenday o cha Hodáay Pákén Ruhá porr bebay.”
18 Hamá damáná, cha áiay chammán kochalpaymén chizzé
kapt o áiay chammáni rozhn padá átk. Gorhá á pád átk o
pákshódii kort.
19 Ward o waráki wárt, zreng o zórmand but. Lahtén róchá
Dameshkay moridáni kerrá dáshti.

Sháulay báwarmandiay paddari

20 Shául, hamódá Yahudiáni kanisahá shot o jária jat ke Issá
Hodáay Chokk ent.
21 Harkasá ke áiay habara eshkot, hayrána but o jostia gept:
“É hamá mard naent ke Urshalimá Issáay nám gerókáni gár
o gomsár kanagay randá at? Edá ham paméshká nayátkag ke
Issáay mannógerán begipt o mazanén dini péshwáyáni kerrá
bebárt?”
22 Bale Shául róch pa róch zórmandtera but o gón mohrén
dalilán péshia dásht ke Issá, Masih ent o é dhawlá áiá
Dameshkay Yahudi sarbatag o bépassaw kortant.
23 Bázén róchán o rand, Yahudián áiay koshagay shawr kort,
24 bale Shául cha áyáni pandalá sahig but. Gorhá, áyán shap
o róch shahray darwázagáni negahpániá kort tán begerant o
bekoshanti.
25 Bale áiay shágerdán lachéá§ kort o shapá cha shahray
diwálá, jahlá ér dát.

§ **9:25 9:25** Lach, bezán mazanén sapté ke bári mána kanant o har yá oshterá laddhanti.

Shául Urshalimay shahrá

26 Wahdé Shául Urshalimá raset gón moridán hór bayagay
johdi kort, bale sajjahénán cha áiá torset. Áyán báwar nabut
ke Shául pa rásti moridé butag.
27 Bale Bárnábáyá wati hamráh kort o kásedáni kerrá bort,
á sahig kortant ke che paymá Sháulá Dameshkay ráhá
Hodáwand distag o Hodáwandá gón áiá gapp o trán kortag.
Bárnábáyá é hál ham dát ke Sháulá Dameshkay shahrá che
paymá gón deléri pa Issáay námá wáz kortag.
28 Randá, Shául Urshalimá gón kásedán har kárá hór but o
pa natorsi Hodáwanday námá wázia kort.
29 Gón Yunáni Yahudiáni ham gapp o trána kort. Bale á,
Sháulay koshagay randá atant.
30 Wahdé báwarmandén brát cha é pandalá sahig butant,
Sháulesh Kaysariahá bort o cha ódá dém pa Tarsusá ráh dát.
31 Gorhá Yahudiah o Jalil o Sámerahay sajjahén damagán, ke-
lisá émen o ásudag but o rost o rodóm kanán at. Báwarmandán,
pa Hodátorsi zenda gwázént o gón Pákén Ruhay delbaddhiá
róch pa róch géshtera butant.

Iniás o Dorkás

32 Petros sát o sapar kanán at o Loddahay shahray
nendókén Hodáay palgártagén* mardománi gwará átk.
33 Ódá áiá Iniás námén mardé dist ke lang o mondh at o
hasht sál at ke tahtay báhóth at.
34 Petrosá gón áiá gwasht: "Oo Iniás! Issá Masih tará dráha
kant, pád á, wati gandalán péch." Hamá damáná Iniás pád átk
o óshtát.
35 Wahdé Loddah o Shárunay mardomán Iniás dist, á ham
dém pa Hodáwandá átkant.
36 Yápáay shahrá, moridé hastat ke námi Tabitá at (Yunáni
zobáná "Dorkás" gwashaga bit, bezán "ásk"). Á báz nékkárén
janéné at o har wahdá nézgárén mardomi komakk o madat
kortagatant.
37 Hamé róchán nájórh but o mort. Áiay jónesh shosht o lógay
borzádi báná ér kort.
38 Yápáay shahr cha Loddahá nazzikk at. Wahdé Yápáay
nendókén morid sahig butant ke Petros Loddahay shahrá
ent, áyán do mardom ráh dát o mennatgiriesh kort ke Petros
zutt áyáni kerrá byayt.
39 Petros áyáni hamráh but. Wahdé ódá raset, lógay borzádi
báná bortesh. Ódá sajjahén janózám áiay chapp o chágerdá

* **9:32 9:32** "Palgártagén" hamá mardom ant ke gón Issá Masihay hóná cha wati
gonáhán shódag o pák kanag butagant o é dhawlá pa Hodáyá dar chenag butagant.

mocch butant o gréwán hamá pocch o jámagesh pésh dáshtant ke Dorkásá wati zendá dótkagatant.

40 Petrosá á sajjahén cha báná dar kortant, kóndhán kapt o dwái kort. Randá démi jónay némagá tarrént o gwashti: "Oo Tabitá! Pád á." Áiá wati chamm pach kortant, Petrosay némagá cháreti o nesht.

41 Petrosá áiay dast gept o óshtárént, báwarmand o janózámi tawár kortant o Tabitái zendaká áyáni dastá dát.

42 É hál, sajjahén Yápáay shahrá sheng but o bázén mardoméá Hodáwanday sará báwar kort.

43 Petros tán lahtén wahdá hamódá Yápáay shahrá gón Shamun námén póst rajókéá† nesht.

10

Korniliusay elhám

1 Kaysariahay shahrá, Kornilius námén mardé hastat, ke Rumi pawjá, "Itáliái lashkaray" sad mardomay master at.

2 Áiay jend o sajjahén kahóli pahrézkár o Hodátors* atant. Áiá nézgárén mardom pa daspachi komakka kortant o modám Hodáay bárgáhá zegr o dwá kanagá at.

3 Yakk róché némróchá rand, kesás sáhat sayá,† Hodáay préshtagé pa shobén o elhámi dist ke nazzikk átk o gwashti: "Oo Kornilius!"

4 Korniliusá gón torsé préshtagay némagá chamm sakk dátant o gwashti: "Ji wájah! Ché gwashay?" Préshtagá passaw dát: "Tai dwá o hayrát yátmánén sawgáté ke Hodáay bárgáhá rasetag.

5 Nun wati mardomán Yápáay shahrá rawán kan o yakk mardéá, ke námi Shamun ent o Petros ham gwashanti, belóth o byár.

6 Á, póst rajókén Shamunay mehmán ent ke lógi tayábay nazzikká ent."

7 Wahdé préshtagá wati habar kortant o shot, Korniliusá wati do kárdár o yakk pahrézkárén sepáhigé ke áiay hezmatá at, lóthetant,

8 gón áyán é sajjahén kessahi kort o dém pa Yápáyá rawán dátant.

Petrosay elhám

9 Domi róchá, wahdé har say ráhá atant o Yápáay nazzikká rasetant, hamá wahdá némróchá‡ Petros pa dwá kanagá lógay sará sar kapt.

---

† **9:43 9:43** Póst rajók, bezán hamá ant ke cha dalwatáni póstá mashk o é dega chizz jórha kanant. * **10:2 10:2** Hodátors, bezán darkawmén Yahudi báwarmand. † **10:3 10:3** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "róchay nohomi sáhat". ‡ **10:9 10:9** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "róchay shashomi sáhat".

10 Shodig but o áiay delá warák lóthet. Wahdé waragán tayár
kanagá atant, Petrosá shobénag but o gón elhámé disti
11 ke ásmánay dap pach butag o mazanén parzónagpaymén
chizzé cha har chárén lambán§ zeminay némagá ér áyagá ent.
12 É parzónag cha har paymén chárpádén haywán, már o gój
o báli morgá porr at.
13 Petrosá tawáré eshkot ke gwashti: "Oo Petros! Pád á,
bekosh o bwar."
14 Bale Petrosá passaw tarrént: "Na, oo Hodáwand! Man
hechbar nápák o palitén warag nawártag."
15 Domi randá padá tawár átk o gwashti: "Hamá chizz ke
Hodáyá pák zántagant, taw áyán sell o nápák mazán."
16 Say randá hamé dhawlá but o padá parzónag zutt ásmáná
barag but.
17 Petros hayrán at ke bárén é elhámay máná o maksad
ché ent? Hamé wahdá, Korniliusay ráh dátagén mardomán
Shamunay lóg shóház kortagat o átkag o lógay darwázagay
dapá rasetagatant.
18 Áyán gwánk jat o jost kort: "Edá Shamun námén
mehmáné hast ke Petros ham gwashanti?"
19 Petros taningah wati distagén elhámay bárawá pegr
kanagá at ke Hodáay Ruhá gón áiá gwasht: "Bechár, say
mardom átkag o tai jostá ant.
20 Pád á, jahlá ér kap o pa deljami áyáni hamráhiá beraw,
chéá ke á, man rawán dátagant."
21 Petros ér kapt o gón áyán gwashti: "Á ke shomá áiay jostá
ét, man án. Shomá chéá átkagét?"
22 Áyán passaw dát: "Má pawji apsar Korniliusay kásed
én. Á pahrézkár o Hodátorsén mardomé o sajjahén Yahudi
áiay washnámi o bóhériay mannóger ant. Hodáay yakk pákén
préshtagéá gón áiá gwashtag ke pa tai habaráni gósh dáragá
tará wati lógá belóthit."
23 Petrosá á mardom lógá áwort o mehmán kortant. Domi
róchá, áyáni hamráh but o shot. Cha Yápáyá lahtén watbrátén
báwarmand ham gón áyán gón kapt o shotant.

Petros o Kornilius

24 É dega róchá, Petros o áiay hamráh Kaysariahá rasetant.
Kornilius áyáni rahchár o wadárig at o wati lahtén syád o
nazzikkén sangati ham lóthetagat.
25 Wahdé Petros áiay lógá átk o raset, Korniliusá wasshátk
kort o sojdah kanán áiay pádán kapt.
26 Petrosá óshtárént o gwashti: "Pád á, man ham tai dhawlá
ensáné án."

---

§ **10:11 10:11** Lamb, bezán dámon, kerr.

27 Gón áiá habar kanán, Petros lógá shot. Disti ke bázén
mardomé mocch butagat.
28 Gón áyán gwashti: “Shomá zánét ke pa Yahudián, gón
darkawmán hór o yakjáh bayag rawá naent o áyáni lógán ham
narawant. Bale Hodáwandá maná pésh dásht ke hechkaséá
nápák o palit mazánán o malékán.
29 Paméshká wahdé taw maná lóthet, man bé chakk o pad
átkán. Nun begwash taw maná chéá lóthetag?”
30 Korniliusá passaw dát: “Chár rócha bit ke hamé wahdá
sáhat sayá,* wati lógá zegr o dwá kanagá atán, anágat yakk
mardé ke drapshnákén pósháki gwará at, mani démá átk o
31 gwashti: ‘Kornilius! Tai dwá o hayrát yátmánén sawgáté
ke Hodáay bárgáhá yát kanaga bit.
32 Nun wati mardomán dém pa Yápáyá rawán kan o hamá
Shamuná belóth o byár ke Petros ham gwashanti. Á, póst
rajókén Shamunay mehmán ent ke lógi tayábay nazzikká ent.’
33 Man hamá damáná pa tai lóthagá wati kásed ráh dátant,
tai mennat sar o chammán ke taw átkay. Nun má sajjahén
Hodáay diwáná hór neshtag o wadárig én tán Hodáwanday á
sajjahén habarán beshkonén ke tará pa may gwashagá hokmi
dátag.”

Petrosay trán

34 Petrosá trán kort o gwasht: “Man nun pa deljami sarpad
butagán ke Hodá pa kasséá ru o ryá† nakant.
35 Kasé ke áiay delá Hodátorsi bebit o pa tachki o rásti kár
bekant, Hodáay bárgáh pa áiá pach ent, toré cha har kawméá
bebit.
36 Shomá zánét ke Hodáyá pa Bani Esráilián wati kolaw ráh
dát o cha Issá Masihay ráhá, ke sajjahénáni Hodáwand ent,
sohl o émeniay mestág dát.
37 Chosh ham zánét é kár chónaká cha Yahyáay jár jatagén
pákshódiá rand, Jalilá bongéj but o sajjahén Yahudiahá rawáj
gept.
38 É kár hamesh at ke Hodáyá gón wati Pákén Ruh o zórá,
Issá Náseriay sará rógen per mosht.‡ É dhawlá á, har jáh ke
shot, gón wati nékén kárán, á sajjahén mardom ke Shaytánay
bandig atant dráhia kortant, chéá ke Hodá gón áiá gón at.
39 Má, é sajjahén kárání sháhed én ke áiá Urshalimay shahrá
o Yahudiahay damagá kortant. Bale salibesh kasshet o
koshtesh.
40 Hodáyá sayomi róchá, á zendag o záher kort,

---

* **10:30 10:30** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: “róchay nohomi sáhat”.
† **10:34 10:34** Ru o ryá, bezán park o dark, Arabi o Pársiá “tab'iz”. ‡ **10:38 10:38** Rógen per moshag, bezán pa bádsháhiá gechén kanag.

41 bale pa sajjahén mardomán na, pa hamá sháhedán ke áiá
wat cha péshá gechén kortagatant, bezán pa má ke Issáay jáh
janagá rand, gón áiá hór wárt o nóshet.
42 Áiá hokm kort ke má é mestágá pa mardomán jár
bejanén o gwáhi bedayén ke á Hodáay gechén kortagén ent
tán zendag o mordagáni kázi bebit.
43 Sajjahén paygambar, Issáay bárawá gwáhia dayant,
harkas áiay sará imán byárit, gonáhi áiay námá bakshaga
bant."

Pákén Ruh darkawmán ham rasit
44 Petros angat habará at, Pákén Ruh, hamá mardománi
sará ér átk ke áiay habarán gósh dáragá atant.
45 Petrosay hamráhiá átkagén báwarmandén Yahudi§ hayrán
butant ke Hodáay Pákén Ruh, pa darkawmán ham tohpah o
théki dayag but.
46 Chéá ke Yahudián eshkot á, dega zobánán* habar kanagá
ant o Hodáay sepat o sanáyá ant. Gorhá Petrosá gwasht:
47 "Nun ke é mardomán may dhawlá Pákén Ruh rasetag,
kasé hast ke eshán cha ápay pákshódiá makan bekant?"
48 Gorhá hokmi kort ke Issá Masihay námá pákshódi dayag
bebant. Randá áyán, cha Petrosá dazbandi kort tán lahtén
róchá áyáni gwará bejallit.†

11

Petrosay bayán o hálrasáni
1 Sajjahén Yahudiahá, kásed o báwarmandén brátán eshkot
ke darkawmén mardomán ham Hodáay habar mannetag.
2 Wahdé Petros per tarret o Urshalimá átk, Yahudián* áiay
sará é iráz gept ke
3 "taw sonnat nakortagén darkawmáni gwará shotagay o
gón áyán yakkén parzónagay sará warag wártag."
4 Gorhá Petrosá sajjahén sargwast hamá dábá ke butagat
pa red o band, bayán kort o gwashti:
5 "Man Yápáay shahrá dwá kanagá atán, maná shobénag but
o gón elhámé diston ke cha ásmáná mazanén parzónagpaymén
chizzé cha har chárén lambán ér áyáná dém pa man pédák
ent.

---

§ **10:45 10:45** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "sonnat kortagén báwarmand".
* **10:46 10:46** "Dega zobánáni" maksad hamá zobán ant ke mardománi watig
naant o cha Pákén Ruhay elhámá hamá zobánán habara kanant. † **10:48 10:48**
Jallag, bezán dárag, óshtag, mánag. * **11:2 11:2** Asligén Yunáni nebeshtánka
gwashit: "sonnat kortagén", bezán Yahudi mardom.

6 Wahdé man pa delgóshi áiay némagá cháret, diston ke
eshiay sará chárpádén dalwat,† wakshién haywán, már o gój
o báli morg ant.
7 Man tawáré eshkot ke gwashti: 'Oo Petros! Pád á, bekosh
o bwar.'
8 Bale passaw dáton: 'Na, oo Hodáwand! Nápák o palitén
warag hechbar mani dapá nashotag.'
9 Domi randá cha ásmáná tawáré átk o gwashti: 'Hamá
chizz ke Hodáyá pák zántagant, taw áyán sell o nápák mazán.'
10 Say randá hamé dhawlá but o padá á sajjahén chizz
ásmáná barag butant.

11 Hamá wahdá, say mardom ke cha Kaysariahá pa man
ráh dayag butagat, hamá lógay dapá rasetagatant ke má
mehmán atén.
12 Hodáay Ruhá maná gwasht ke man pa deljami gón áyán
berawán. É shashén brát ham mani hamráhiá átkant. Má
sajjahén Korniliusay lógá shotén.
13 Áiá márá hál dát ke che paymá préshtagé wati lógá distagi.
Préshtagá gwashtag: 'Wati mardomán Yápáyá rawán kan o
Shamuná belóth o byár ke Petros ham gwashanti.
14 Áiá pa taw anchén mestágé gón ent, ke cha é mestágá
taw o tai sajjahén kahól pahell kanag o rakkénaga bét.'

15 Wahdé man wati trán bongéj kort, Pákén Ruh áyáni sará
ér átk, anchosh ke may sará awali bará ér átkagat.
16 Á wahdá man Hodáwanday hamá habaráni hayál o
tránagá kaptán ke gwashtagati: 'Yahyáyá mardom gón ápá
pákshódi dátagant, bale shomá cha Hodáay Pákén Ruhá
pákshódi dayaga bét.'
17 Paméshká, agan hamá dád o bakshesh ke cha
Hodáwandén Issá Masihay saray báwarmandiá márá dayag
butagat, Hodáyá áyáná ham dátag, gorhá man kay atán ke
Hodáay káráni démá bóshtáténán."

18 É habaráni eshkonagá rand, á bétawár butant, Hodáesh
satá o saná kort o gwashtesh: "Rást ent ke Hodáyá darkawm
ham, pashómániay móh dátagant ke cha wati gonáhán tawbah
bekanant o abadmánén zendá berasant."

Antákiahay kelisá

19 Hamá báwarmand ke cha Estipánay wahd o bárigay ázárán,
sheng o sháng butagatant sát o sapar kanán, Pinikiah, Kebres
o Antákiahay sardhagárán rasetant, Hodáay habaránimestágá
tahná gón Yahudián gwashagá atant.

† **11:6 11:6** Dalwat, bezán lógay dapi jánwar chó ke pas o gók.

20 Bale cha áyán lahténá, ke Kebres o Keriniay mardom
atant, Antákiahá átk o é wasshén mestágesh Hodáwandén Issáay
bárawá pa Yunánián ham sar kort.
21 Hodáwanday dast gón áyán gón at, paméshká bázéné
báwarmand but o cha wati kár o ráhán, dém pa Hodáwandá
átk.
22 Urshalimaykelisáyá, é hál raset o áyán Bárnábá Antákiahá
rawán dát.
23 Wahdé á ódá raset o Hodáay rahmati dist, gal but o
mardomi delbaddhi dátant ke pa del Hodáwanday wapádár o
mannók bebant.
24 Bárnábá sharrén mardé at o cha imán o Pákén Ruhá
sarréch at. É dábá, dega bázén mardomé Hodáwanday ráhá
hawár but.
25 Bárnábá, Sháulay shóházá Tarsusá shot.

26 Wahdé Sháuli dar gétk, gón wat Antákiahá borti. Ódá é
doén, tán sáléá gón kelisáay báwarmandán hór butant o bázén
mardomé dars o sabakkesha dát. É Antákiahay shahr at ke
awali randá morid, "Masihi" gwashag butant.
27 Hamá róchán, lahtén nabi cha Urshalimá Antákiahá átk.
28 Cha áyán yakkéá, ke námi Ágábus at, cha Hodáay
Ruhay elhámá pád átk, péshgói kort o gwashti: "Rumay
sarjamén molká‡ mazanén dhokkálé kapit." É dhokkál,
Kaysar Klawdiusay bádsháhiay dawr o bárigá but.
29 Gorhá moridán shawr kort harkas wati was o twáná, pa
Yahudiahay nendókén báwarmandén brátáni komakká, chizzé
ráh bedant.
30 Áyán hamé dhawlá kort o é théki, Bárnábá o Sháulá pa
kelisáay kamáshán rasént.

12

Petrosay ázáti

1 Hamé róchán, bádsháh Hirudisá pa kelisáay ázár rasénagá,
lahtén mardomay gerag o band kanag bongéj kort.
2 Áiá Yuhannáay brát Ákub gept o zahmkósh kort.
3 Wahdé disti ke Yahudi cha é kárá wassh ant, gorhá
Petrosi ham dazgir kort. É kár, Béhomirén Naganay Aiday
róchán but.
4 Dazgir kanagá rand, áiá Petros jél kort. Chár chár
sepáhigay chár thóli, bárig bárigá áiay sará páspáni kanagá at.
Hirudisay delá at ke Sargwazay Aidá rand, áiá kawmay démá
kárit o pésha kant.*

---

‡ **11:28 11:28** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "sajjahén jahán". * **12:4 12:4** Béhomirén Naganay Aid o Sargwazay Aid nazzikk ant. Béhomirén Naganay Aid, Sargwazay Aidá rand hapt róchay tahá geraga bit.

5 Petros angat jélá bandig at o kelisá gón bázén delsetkié
pa áiá Hodáay bárgáhá dwá kanagá at.
6 Cha á róchá ke Hirudisá Petros hakdiwáná baragi o
mayárig kanagi at yakk shapé pésar, á gón do zamzilá
bastagat o do sepáhigay nyámá waptagat. Jélay darwázagay
dapá ham negahpánén sepáhig óshtátagatant.
7 Yakk anágat cha Hodáwanday némagá préshtagé átk o á
kóthi rozhnág but. Préshtagá Petrosay kash o pahnát dast jat,
cha wábá ágah kort o gwashti: "Hayyá, pád á." Zamzil cha
Petrosay dastán botk o kaptant.
8 Préshtagá gwasht: "Lánká band o swásán pádá kan." Áiá
anchosh kort. Préshtagá padá gwasht: "Wati kabáhá gwará
kan o mani randá bay."
9 Petrosá préshtagay rand gept o dhanná dar átk, bale sari
per nabut ke pa rásti anchosh bayagá ent, hayáli kort balkén
shobéné.
10 Á doén cha awali o domi negahpániá gwastant o hamá
mazanén áseni darwázagay dapá rasetant ke shahray némagá
at. Darwázag watsará pach but o á dhanná dar átkant. Cha
yakk damkéá o rand, préshtagá á yalah dát.
11 Wahdé Petrosá hósh kort, gwashti: "Nun man pa dela
zánán ke Hodáwandá wati préshtag ráh dátag o maná cha
Hirudisay dastá o cha hamá bad o balához rakkéntag ke
Yahudi áyáni wadárig o rahchár atant."
12 Cha é sarpadiá rand, Petros Maryamay lógá shot.
Maryam hamá Yuhannáay mát at ke Markásay námá ham
zánaga bit. Ódá bázén mardomé pa dwá kanagá mocch at.
13 Petrosá lógay darwázag thokket, Ródá námén móledé pa
darwázagay pach kanagá dar átk.
14 Áiá Petrosay tawár pajjáh áwort o cha galá, bé darwázagay
pach kanagá, tachánáá lógá per tarret o háli dátant: "Petros
dhanná óshtátag."
15 Áyán gón Ródáyá gwasht: "Taw ganók butagay." Bale á
wati gappay sará óshtátagat o gwashagá at ke "Á pa del Petros
ent." Gorhá áyán gwasht: "Zalur áiay préshtag ent."†
16 Petros darwázagá thokkagá at. Áyán darwázag pach kort
o gón Petrosay gendagá, hayrán o habakkah mantant.
17 Petrosá gón dastay eshárahá bétawár kortant o hál dátant
ke Hodáwandá á, cha jélá chón ázát kortag. Gón áyán gwashti:
"Ákub o é dega brátán cha é hálá sahig bekanét." Randá cha
ódá dar átk o dega jágahéá shot.
18 Sabáhay sará, sepáhigáni nyámá shór o walwalahé mán
kapt ke bárén, Petrosá ché but?

† **12:15 12:15** Bázén Yahudiáni báwar esh at ke har mardoméá préshtagé ham hast.

19 Hirudisá shóház kanáént, bale wahdé Petros dastá
nakapt, cha sepáhigán jost o pors kanagá rand, áyáni kosha-
gay hokmi dát. Gorhá Hirudisá Yahudiah yalah dát o
Kaysariahá shot o hamódá mant.

Hirudisay mark

20 Hirudis gón Sur o Saydunay mardomán zahr o nárazá
at, bale óday lahtén kamáshá pa áiay diwánjáhay rawagá ejázat
lóthet. Bádsháhay, Blástus námén dast o dapi hezmatkáresh gón
wat hamshawr kort o cha Hirudisá sohl o saláh kanagay
mennatwár butant. Chéá ke áyáni sardhagáray ward o warák,
cha Hirudis bádsháhay molkay némagá átk.

21 Gorhá pa áyáni gend o nendá yakk róché gisshénag but. Á
róchá, Hirudis gón sháhi póshákán, bádsháhi tahtay sará nesht
o mardománi démá tráni kort.

22 Wahdé áiay habar halás butant, mardomán kukkár
kanáná gwasht: "É ensáni tawáré naent, Hodái tawáré."

23 Hamá damáná, Hodáwandaypréshtagéá á jat, chéá ke áiá
Hodá satá nakortagat. Jesmi kerm gept o mort.

Pulosay awali mestági sapar

Bárnábá o Shául

24 Hodáay habar o kolaw róch pa róch gésh bayán o démá
rawán at.

25 Wahdé Bárnábá o Sháulá gón komakk o thékiáni rasénagá
wati kár sarjam kort, cha Urshalimay sapará per tarret o
átkant o Yuhannáesh ke Markás ham gwashaga but, gón wat
áwort.

13

Bárnábá o Sháulay kásedi

1 Antákiahay kelisáyá, lahtén nabi o ostád hastat: Bárnábá,
Shamun ke "Syáhal" ham gwashaga but, Lukius ke Keriniay
báshendahé at, Manáhin ke hákem Hirudisay darbárá, áiay
kasániay sangat at o Shául.

2 Wahdé róchag atant o Hodáwandá saná o satá kanagá
atant, Pákén Ruhá gón áyán gwasht: "Bárnábá o Sháulá pa
mani hamá káráni sarjam kanagá gechén bekanét ke man
pa áyán gisshéntagant."

3 Cha róchag o dwáyá rand, á doénesh dast baddhá jat o ráh
dátant.

Bárnábá o Shául dém pa Kebresá

4 É dábá, Bárnábá o Shául ke cha Pákén Ruhay némagá ráh
dayag butagatant, dém pa Selukiáyá jahlád butant. Cha ódá
bójigá* nesht o Kebresá shotant.

---

* **13:4 13:4** Bójig, bezán lánch, kashti.

5 Wahdé Sálámisay shahrá rasetant, Yahudiáni
kanisahánHodáay habaresh jár jat. Yuhannáesh† pa komakká
hamráh at.
6 Áyán sajjahén jazirahá tarr o tába kort tánke Pápusá
rasetant. Ódá, yakk drógén Yahudi paygambar o jádugeré
distesh ke námi Báryashu at.
7 Áiá, watá gón wáli Sergius Pulosá hamgranch kortagat.
Wáli, zántkárén mardé at. Áiá, pa Hodáay Habaray eshkonagá,
Bárnábá o Shául lóthetant.
8 Bale á jáduger, ke Yunáni zobáná áiay nám "Elimás" ent,
Bárnábá o Sháulay démá óshtát o johdi kort ke wáli, Issá
Masihay sará báwar makant.
9 Sháulá ke Pulos ham gwashaga bit, cha Pákén Ruhá
sarréch, Elimásay némagá chamm sakk dátant o gwashti:
10 "Oo Shaytánay chokk! Taw ke cha makr o mandrá‡
sarréch ay o har rástiay dozhmen ay, taw hechbar Hodáwanday
rástén ráhay chapp o chóth kanagay kárá yalaha nakanay?
11 Bechár, annun Hodáwand§ tará gipt, kóra bay o tán
wahdéá, róchay rozhnáiá dista nakanay." Hamá damáná,
áiay chammán moj o taháróki mán shánt. Dazmósh kanán
shóházá lagget ke kasé áiay dastá begipt o ráhá sój bedant.
12 Wahdé wáliá é dist, cha Hodáwanday tálimay zórá hayrán
mant o báwarmand but.

Pulos Yahudiáni kanisahá tránа kant

13 Randá, Pulos o áiay hamkár, cha Pápusay shahrá bójigá
swár but o Pampiliahay damagá, Pergahay shahrá átkant.
Cha ódá Yuhannáyá á yalah dátant o Urshalimá per tarret.
14 Bale Bárnábá o Pulos, cha Pergahay shahrá démá rawán,
Pisidiahay damagá, Antákiahay shahrá sar butant. Shabbatay
róchá, Yahudiáni kanisahá shotant.
15 Tawrát o Nabiáni Ketábáni wánagá rand, kanisahay
masterán gón áyán gwasht: "Oo brátán! Agan pa mardománi
delbaddhiá gón shomá kolawé hast, darshán bekanét."
16 Pulos pád átk, óshtát o gón dastay eshárahá gwashti: "Oo
Esráilián o darkawmén Hodátorsán! Mani habarán delgósh
kanét.
17 É kawmay Hodá, Esráilay Hodáyá may pet o pirok gechén
kort o Mesrá jahmenendiay wahd o zamánagá sarperáz
kortant o gón wati zór o wáká cha Mesrá dar áyagay rahshóni
dátant.
18 Chell sálay kesásá mán barr o gyábáná, áyáni kár o kerdi
saggetant.*

---

† **13:5 13:5** Bezán hamá Yuhanná ke Markás ham zánaga bit. ‡ **13:10 13:10** Mandr, bezán repk, sázesh, pachali. § **13:11 13:11** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "Hodáwanday dast". * **13:18 13:18** Lahtén daznebeshtá átkag: "áyáni chárагi kort".

19 Áiá Kanhánay molká hapt kawm prósh dát o áyáni
sardhagár wati kawmay mirás o melkat kort.
20 É sajjahén sargwast, kesás chár sad o panjáh sálá butant.
Cha áiá rand, tán Samwél nabiay zamánagá, Hodáyá pa áyán
kázia dásht.
21 Padá áyán bádsháhé lóthet, gorhá Hodáyá cha Benyáminay
kabilahá, Kisay chokk Shául, tán chell sálá áyáni bádsháh kort.
22 Randá Hodáyá á, cha bádsháhiay tahtá ér gétk o Dáud
áyáni bádsháh kort. Hodáyá pa áiá gwáhi dát ke 'mani del cha
Yassiay chokk Dáudá rázig ent o á mani har wáhagá sarjama
kant.'
23 Cha hamá Dáuday nasl o padréchá, pa Esráilay kawmá
wati kawl dátagén rakkénók, bezán Issái ráh dát.
24 Cha Issáay áyagá pésar, pákshódókén Yahyáyá sarjamén
Esráilay kawmay démá jár jat ke á cha wati gonáhán tawbah
bekanant o pákshódi bekanant.
25 Wahdé Yahyáay hezmatkáriay wahd halás bayagi at, áiá
jost kort: 'Shomay hayálá man kay án? Man, á naán ke
shomá hayála kanét. Á cha man o randa kayt o man áiay
kawshbandáni bójagay láhek ham naán.'
26 Oo brátán, oo Ebráhémay nasl o padréch o darkawmén
Hodátorsán! É rakkénagay kolaw o paygám, pa máshomá rawán
dayag butag.
27 Urshalimay mardom o áyáni hákemán, Issá pajjáh
nayáwort, bale gón áiay mayárig kanagá, áyán nabiáni hamá
habar purah o sarjam kortant ke har Shabbatay róchá wánaga
bant.
28 Harchont áyán pa Issáay koshagá hecch sawab o dalilé
nadist, bale cha Pilátusá lóthetesh ke áiá bekóshárénit.
29 Áiay bárawá harché nebisag butagat, áyán sarjam kortant
o cha salibay dárá ér gétk o kabresh kort.
30 Bale Hodáyá cha mordagán zendag kort o
31 hamá mardom ke cha Jalilá áiay hamráhiá Urshalimá
átkagatant, tán bázén róchéá áesh dist. Nun á, kawmay démá
pa Issáyá gwáhia dayant.
32 Annun má pa shomá hamé mestágá dayagá én, á kawl
ke Hodáyá gón may pet o pirokán kortagat,
33 gón Issáay zendag kanagá, pa má ke áyáni chokk o óbádag
én, sarjam o purahi kort, anchosh ke Zaburay domi bahrá
nebisag butag:
'*Taw mani Bacch ay,*
marówchi man tará pédá kortag.'†
34 Hodáyá gón é habarán ham kawl dátag ke Issáyá cha
mordagán zendaga kant o jóni hechbara napussit:

† **13:33 13:33** Zabur 2:7.

'Hamá pák o deljamén kawl o wádaháni barkatá shomárá bakshán
ke gón Dáudá labzon kortagat.'‡
35 Paméshká, dega jágahé ham átkag: 'Taw wati hamá Pákéná
sarhag o pussagá naylay.'
36 Wahdé Dáudá wati wahd o bárigá, Hodáay wáhag sarjam
kortant, mort o wati pet o pirokáni dhawlá kabr but o áiay
jón ham pusset.
37 Bale á kas ke Hodáyá cha mordagán zendag kort, áiay jón
napusset.
38 Oo brátán! Bezánét, cha Issáay némagá gonáháni pahelliay
jár pa shomá janaga bit.
39 Mussáay Sharyatá shomárá cha gonáhán rakként nakort.
Bale nun harkas ke Issá Masihay sará báwara kant áiay
sajjahén gonáh pahell kanaga bant.
40 Hozzhár bét, chosh mabit ke nabiáni habar shomay sará
sarjam bebant:
41 *'Oo malandh o maskará kanókán!*
Becháré́t, hayrán o habakkah bebét,
gár o zawál bebét,
chéá ke man shomay dawr o bárigá anchén káré kanagá
án ke
toré shomárá begwashant ham,
shomá hechbar báwara nakanét.' "§
42 Wahdé Pulos o Bárnábá cha kanisahá dar áyag o rawagá
atant, mardomán cha áyán lóthet ke démi Shabbatay róchá
padá hamé sarhálán sará géshter habar bekanant.
43 Mocchiay pád áyagá rand, bázén Yahudi o darkawmén
Yahudi butagén Hodátorsén mardom, Pulos o Bárnábáay
hamráh butant. Pulos o Bárnábáyá á delbaddhi dát o
gwashtant ke Hodáay mehr o rahmatáni sáhegá bemánant.
44 É dega Shabbatá, kamm o gésh shahray sajjahén mar-
dom pa Hodáwanday habar o kolaway gósh dáragá mocch
butant.
45 Wahdé Yahudián mardománi bázén mocchi dist, cha kast
o konnatá zahr geptant, Pulosesh béezzat kort o áiay habaráni
démá óshtátant.
46 Á wahdá, Pulos o Bárnábáyá gón deléri áyáni passawá
gwasht: "Márá cha sajjahénán pésar, Hodáay habar gón shomá
gwashagi at, bale shomá Hodáay habará namannét o watá
abadmánén zenday láheka nazánét, nun má darkawmáni
gwará rawén.
47 Hodáwandá márá hamé hokm dátag ke:
'Man tará darkawmáni nur o rozhn kortag,

‡ **13:34 13:34** Eshayá Nabiay Ketáb 55:3. § **13:41 13:41** Habakuk Nabiay Ketáb 1:5.

ke taw rakkénag o nejátá,
*tán donyáay goddhi marz o simsarán berasénay.' "**

48 Wahdé darkawmán é habar eshkotant, báz gal o shádán butant o Hodáwanday habaresh sharap dátant o haminchok mardomá imán áwort ke Hodáyá pa namiránén zendá gechén kortagat.

49 É dhawlá, Hodáwanday habar á sajjahén damagá sheng o tálán but.

50 Bale Yahudián, sharapdár o Hodátorsén janén o shahray námdárén mardén, Pulos o Bárnábáay ázár dayag o badwáhiá shóréntant o áesh cha á damagá dar kanáéntant.

51 Pulos o Bárnábáyá wati pádáni danz hamódá chandhetant o Ekoniahay shahrá shotant.

52 Morid gal o shádán, cha Pákén Ruhá sarréch atant.

14

Pulos o Bárnábá Ekoniahá rasant

1 Pulos o Bárnábá wati hél o ádatay padá, Ekoniahay shahrá ham Yahudiáni kanisahá shotant. Ódá áyán anchén dábéá habar kort ke bázén Yahudi o Yunáni báwarmand butant.

2 Bale hamá Yahudi ke báwar kanagá tayár naatant, á dega darkawmén mardomesh shóréntant, áyáni pegresh Pulos o Bárnábáay helápá tarrént o zahrréch kortant.

3 Pulos o Bárnábáyá tán bázén wahdé hamódá dásht o pa natorsi Hodáwanday bárawá sháhediesha dát. Hodáwandá á, pa mójezah o ajabbatén neshání pésh dáragá wák o twána dátant o é dhawlá paddaria kort ke áiay mehr o rahmatay kolaw o paygám rást ent.

4 Shahray mardománi nyámá jérhah o nátepákiá sar kasshet. Bahré Yahudiáni némagá but o á dega bahr gón Issáay kásedán hamráh but.

5 Yahudi o darkawm hór butant o gón wati hákemáni hamráhiá, kásedáni ázár dayag o sengsár kanagay shawresh kort.

6 Kásed sahig butant o cha ódá jest o Likáuniahay damagay shahr, Lestrah o Derbeh o é dega kerr o gwaráni halk o hankénán shotant.

7 Hamódá Issáay wasshén mestágesh tálán kort.

Pulos o Bárnábá Lestrahá rawant

8 Lestrahá, yakk mardé hastat ke pédáeshi langé at o hechbar gámi jat nakortagat.

9 Á Pulosay habarán eshkonagá at, Pulosá tachkátachk áiay némagá cháret o zánti ke áiá pa drahbakshiá imán o báwar hast.

---

* **13:47 13:47** Eshayá Nabiay Ketáb 49:6.

10 Gorhá Pulosá pa borztawári gwasht: “Pád á, wati pádáni
sará bósht.” Á mard jáh serret o rawagá lagget.
11 Wahdé mardomán Pulosay é kár dist, Likáuniahay gálwárá
gwashtesh: “É hodá ant ke baniádamay shekl o dróshomá pa
má ér átkagant.”
12 Áyán, Bárnábá “Zeus” náménd o Pulos “Hermes”,* chéá ke
masterén habar kanók Pulos at.
13 Zeusay parasteshgáh shahray dhanná at. Parasteshgáhay
masterá, pa Pulos o Bárnábáyá káigerén† gók o poll o shósheng
shahray darwázagá áwortant. Parasteshgáhay master o mar-
dománi romb hamé shawrá atant ke pa áyán korbánig
bekanant.
14 Wahdé kásed, bezán Pulos o Bárnábá cha áyáni é wáhagá
sahig butant, wati pocch o póshákán derrán o chák dayáná,
gón kukkáré mardománi mocchiay nyámá átkant.
15 Gwashtesh: “Oo mardomán! Shomá ché kanagá ét? Má
shomay dhawlén baniádam én o bass. Átkagén shomárá é
mestágá bedayén ke é haráb o náhudagén kárán yalah bekanét
o barhakk o namiránén Hodáay keshká begerét. Áiá ásmán,
zemin, daryá o harché ke áyáni tahá hastent, addh kortagant.
16 Pésarigén zamánagá, Hodáyá sajjahén kawm mókal
dátagant ke wati ráhá wat gechén bekanant.
17 Angat ham áiá watá cha gwáhi dayagá dur nadáshtag.
Pa wati mehray darshán kanagá, cha ásmáná hawra gwárénit
o porbarén keshárán pa mósoma ródénit, shomárá pa alkápi
ward o waráka dant o shomay delán cha wasshián sarrécha
kant.”
18 Gón é habarán, kásedán pa hillaté mardom cha hayrát o
korbánig kanagá dáshtant.
19 Bale lahtén róchá o rand, bázén Yahudi cha Antákiah o
Ekoniahá átk o shahray mardomesh wati némagá tarréntant.
Pulosesh sengsár kort o gón é hayálá ke mortag, kasshán
kanán cha shahrá dhann dawr dát,
20 bale wahdé morid Pulosay chapp o chágerdá átk o mocch
butant, á pád átk o shahrá per tarret. Domi róchá, Bárnábáay
hamráhiá, Derbehay shahrá shot.

Pulos o Bárnábá Antákiahá pera tarrant

21 Mán Derbehay shahrá ham, Issáay wasshén mestágesh
tálán kort o bázén mardomé moridesh kort. Padá Lestrah,
Ekoniah o Antákiahá per tarretant.

---

* **14:12 14:12** Yunániáni báwar at ke Zeus o Hermes do hodá ant, Zeus masterén hodá o Hermes hodáyáni tarjomán o sohongó ent. † **14:13 14:13** Káiger, bezán mazanén narén gók.

22 Moridesh sar o sój kort o delbaddhi dátant ke wati báwará
mohr bedárant. Gwashtesh: "Má, gón bázén sakki o sóriáni
saggagá Hodáay bádsháhiá shota kanén."
23 Áyán pa har kelisáyá kamásh gechén kort o gón róchag o
dwáyá, á kamáshesh hamá Hodáwanday báhóth kortant, ke áiay
sará báwaresh kortagat.
24 Cha Pisidiahay damagá gwazán but o Pampiliahá átkant.
25 Padá Pergahá, Hodáay mestágesh rasént o dém pa
Attáliahay shahrá‡ jahlád butant.
26 Cha Attáliahá, bójigá swár but o Antákiahá per tarretant.
Cha hamódá pa hamá kár o mohimmá§ Hodáay mehr o
rahmatáni sepordah kanag butagatant, ke nun áyán sarjam
kortagat.
27 Wahdé Pulos o Bárnábá Antákiahá rasetant, áyán kelisáay
mardom mocch o yakjáh kortant. Har káré ke Hodáyá cha
áyáni dastá kanáéntagat, gón áyán gwashtesh o hálesh dát ke
Hodáyá pa darkawmán ham imán o báwarmandiay darwázag
pach kortag.
28 Pulos o Bárnábá tán dérá gón Antákiahay moridán man-
tant.

15

Urshalimay diwán

1 Cha Yahudiahá lahtén mardom Antákiahá átk o brátesh
tálim dátant o gwashtesh: "Tán wahdé shomá Mussáay Shary-
atay randgiriá sonnat o borrok makanét, rakketa nakanét."
2 Pulos o Bárnábáyá, é sarhálay sará gón áyán dapják kort
o sakk nátepák butant. Gorhá shawresh kort ke Pulos o
Bárnábá gón dega lahténá, Urshalimá berawant o gón kásed
o kamáshán é jérhahay bárawá habar bekanant.
3 Kelisáyá áyáni ráh dayagay chen o lánch kort o áyán cha
Pinikiah o Sámerahay ráhá gwazán, har jáh é wasshén hál dát
ke bázén darkawmán ham che paymá Hodáay ráh zortag. Cha
é hálay eshkonagá, sajjahén brát báz wassh o shádán butant.
4 Wahdé Urshalimá átk o rasetant, kelisá o kásed o
kamáshán wasshátk kortant. Har káré ke Hodáyá cha áyáni
dastá kanáéntagat, hálesh dátant,
5 bale lahtén báwarmand ke péshá Parisiáni rombá buta-
gatant, pád átkant o gwashtesh: "Hamá sajjahén darkawm ke
imánesh áwortag, báyad sonnat o borrok kanag bebant o hokm
dayag bebit ke Mussáay Sharyatay randgiriá bekanant."
6 Gorhá kásed o kamáshán pa é habaray gisshénagá diwán
kort.

---

‡ **14:25 14:25** Attáliah, bezán annugén Antáliah. § **14:26 14:26** Mohimm, bezán
hásén káré.

7 Bázén habar o hálá rand, Petros pád átk o gón áyán
gwashti: “Oo brátán! Shomá sharra zánét ke báz wahdá pésar,
Hodáyá cha shomay nyámá maná gechén kort ke darkawm
cha mani zobáná Issáay wasshén mestágá beshkonant o
báwar bekanant.
8 Hamá Hodá ke harkasay delay hálá zánt, darkawmi ham
Pákén Ruh bakshet o pa wat zortant, anchosh ke Pákén Ruhi
márá bakshetagat.
9 Hodáyá mayg o áyáni nyámá hecch park o péré* naesht,
wahdé á báwarmand butant, Hodáyá áyáni del ham pák o
palgár kort.
10 Nun shomá chéá moridáni gardená gránén jogé† bandét
o Hodáyá chakkáset? É bárá, na má zorta kanén o na may
pirénán zort kortag.
11 Enna! Márá báwar ent, anchosh ke má gón Hodáwandén
Issáay mehr o rahmatay tohpahá rakkén, hamé dhawlá á
ham rakkant.”
12 Petrosay habaráni eshkonagá rand, sarjamén mocchi
bétawár but o Bárnábá o Pulosay gapp o tránesh gósh dáshtant,
ke Hodáyá cha áyáni dastá, darkawmáni nyámá chónén
mójezah o ajekkái pésh dáshtag.
13 Wahdé áyán wati gapp o trán halás kort, Ákubá darráént:
“Oo brátán! Mani habarán delgósh kanét.
14 Shamun Petrosá gwasht ke Hodáyá che paymá awali
bará darkawmáni némagá pa mehr hayál gwar kort ke cha
áyán ham pa wati námá kawmé gechén bekant.
15 É gón nabiáni habarán yakk o hamdap ent, anchosh ke
nebisag butag:

16-17 *‘Á Hodáwand ke é sajjahén kárán yakjáh sarjama kant*
chosha gwashit: “Cha eshiá rand, man padá káyán o
Dáuday kaptagén tambuá‡nók o mekka kanán.
Man áiay wayránén jáhán padá jórhénán o rásta kanán,
tánke á dega kawm dém pa Hodáwandá byáyant,
bezán á sajjahén darkawm ke mani nám áyáni delá
neshtag.”
18 *É habar cha dérigén zamánagán zánag butag.’*§

19 Paméshká mani hayálá, má á darkawmáni ráhá janjál
addh makanén ke Hodáay ráhesh zortag,
20 pa áyán benebisén: cha hamá korbánigán ke gón botáni
námay geragá nápák butagant, cha zená o bénangiá, cha

---

* **15:9 15:9** Park o pér, bezán ru o ryá, yakkéá sharter o yakkéá harábter zánag.
† **15:10 15:10** Bechár: Mattá 11:29. ‡ **15:16-17 15:16–17** Dáuday kaptagén tambu,
bezán Hodáay bakshetagén bádsháhi. § **15:18 15:18** Ámus Nabiay Ketáb 9:11–12.

mordárén dalwatáni* góshtá, anchosh ham cha hónay waragá pahréz bekanant.

21 Chéá ke cha kwahnén zamánagán, har shahrá Mussáay Sharyatay jár perrénókén mardom butagant ke har Shabbatay róchá mardomesh kanisaháni tahá wánéntagant."

Pa darkawmén báwarmandán, Urshalimay kelisáay kágad

22 Gorhá gón sarjamén kelisáyá hórigá, kásed o kamáshán shawr kort ke cha wati nyámá lahtén mardom gechén bekanant o Pulos o Bárnábáay hamráhiá Antákiahá rawán bedayant. Áyán cha wati némagá Yahudá ke Barsábá gwashag butagat o Silás, gechén kortant ke brátáni nyámá, é doén sarókén mardom atant.

23 Áyáni dastá kágadé dátesh ke é dhawlá at:

"Má, kásed o kelisáay kamáshén mardom o shomay brát, shomárá, bezán Antákiah, Suriah o Kilikiahay darkawménbáwarmandén brátán drót o drahbáta† dayén.

24 Má eshkotag ke bé may parmáná cha may nyámá lahtén báwarmand hamángor átkag o gón wati habarán shomárá deltaparkah‡ o paréshánesh kortag.

25 Paméshká má pa hamdeli shawr kort ke cha wat lahtén mardom gechén bekanén o gón wati dóstén Pulos o Bárnábáay hamráhiá, pa shomá ráh bedayén,

26 hamá doén brátáni hamráhiá ke pa may Hodáwandén Issá Masihay námá wati sáhay nadr kanagá chakk o pad nabutagant.

27 May é doén kásed Yahudá o Silás, hamá habarán ke má pa shomá nebeshtagant, sarzobáni ham gwashant.

28 Pákén Ruh o má, hamé sharter zántag ke lahtén bonyáti gappán o abéd, gránén báré shomay kópagán maladdhén.

29 Shomá cha botáni námá korbánig kortagén góshtá, cha hónay waragá, cha mordárén dalwatáni góshtá o cha zená o bénangiá pahréz bekanét. Cha é kárán watá dur dárag, pa shomá báz sharr ent. Wassh o salámat bátét."

30 Randá, é gechén kortagén brát Antákiahá dém dayag butant. Ódá shot o kelisáay sajjahén mardomesh yakjáh kortant o kágadesh pa áyán rasént.

31 Áyán é kágad wánt o cha eshiay deljami o delbaddhi dayókén kolawá báz wassh butant.

32 Yahudá o Silás ke wat ham nabi atant, óday brátesh gón bázén habarán delbaddhi dát o áyáni báwaresh mohrter kort.

---

* **15:20 15:20** Dalwat, bezán lógay dapi jánwar chó ke pas o gók. † **15:23 15:23** Drót o drahbát, salám o alayk. ‡ **15:24 15:24** Deltaparkah, bezán paréshán, deltrakk.

33 Chizzé wahdá ódá mantant o randá, brátán á pa wasshi
o salámati roksat kortant o cha hamódá ke dém dayag
butagatant, hamá jáhá per tarretant.
34 §
35 Pulos o Bárnábá, Antákiahá mahtal butant o gón dega
bázén mardomán hór but o Hodáwanday habaresh tálim dayán
o sheng kanána kort.

Pulosay domi mestági sapar

Pulos o Bárnábáay jérhah

36 Lahtén róchá o rand, Pulosá gón Bárnábáyá gwasht:
"Sajjahén hamá shahrán ke má Hodáwanday habar raséntag,
byá padá hamódá berawén o brátán bechárén ke bárén á chón
ant."
37 Bárnábáay wáhag at, Yuhannáyá ke Markás ham gwashag
butagat, hamráh bekant,
38 bale Pulos áiay hamráh kanagá razá naat chéá ke áiá,
Pampiliahay damagá á yalah dátagatant o é káray tahá áyáni
hamráh nabutagat.
39 É dhawlá, Pulos o Bárnábá watmánwatá tepák nabut,
nathahetant o cha yakdomiá jetá butant. Bárnábá, Markásay
hamráhiá, bójigéá swár but o Kebresá shot.
40 Bale Pulosá, Silás gechén kort o brátán á, Hodáwanday
mehr o rahmatáni báhóth kortant. Nun Pulos ráh gept.
41 Kelisáyán mohr o zórmand kanán, cha Suriah o Kilikiahay
damagán tarr o táb kanáná shot.

16

Timutáusay hamráhi

1 Padá Pulos, Derbeh o Lestrahay shahrán átk o raset.
Lestrahá, Timutáus námén moridé hastat ke áiay mát
báwarmandén Yahudi o pet Yunánié at.
2 Lestrah o Ekoniahay brátáni nyámá Timutáus báz
néknámén mardé at.
3 Pulosay wáhag at ke Timutáusá wati sát o sapará hamráh
bekant, paméshká cha rawagá pésar, pa Yahudiáni háterá son-
nati kanáént, chéá ke á hand o damagáni sajjahén mardomán
zántagat ke Timutáusay pet Yunánié.
4 Shahr pa shahr tarrán butant o cha Urshalimaykásed o
kamásháni gisshéntagén ráh o rahbandán,* brátesh pa man-
nagá sahig o sarpada kortant.
5 É dhawlá, kelisáyáni báwarmand róch pa róch géshtera
butant o báwaresh ham mohrtera but.

§ **15:34 15:34** Bázén daznebeshtá band 34 átkag ke gwashit: "Bale Silásá shawr kort hamódá bemánit" néstent. * **16:4 16:4** Bechár: Kásedáni Kár 15: 20, 29.

Pulosay elhám

6 Pulos o áiay hamráh cha Prijiah o Galátiahay damagán
gwastant, chéá ke Pákén Ruhá á, Ásiáay damagá Hodáay
habaray rasénag o sheng kanagá makan kortant.
7 Wahdé Misiahay simsarán rasetant, Bitiniahay némagá
rawagay johdesh kort bale Issáay Ruhá pa óday rawagá
naeshtant.
8 Gorhá cha Misiahá gwazán but o Truásay bandená† átkant.
9 Hamódá shapá Pulosá yakk Makduni mardé pa shobén
dist ke óshtátagat o mennat kanán at ke "Daryáyá begwázén,
Makduniahá‡ byá o márá komakk kan."
10 Cha é shobéná rand, má§ pa Makduniahay rasagá
eshtáp kort, chéá ke cha é shobéná deljam butén, Hodáay
razá hamesh ent ke má berawén o wasshén mestágá óday
mardománi nyámá sheng o tálán bekanén.

Lidiahay báwarmandi

11 Má cha Truásá bójigá swár but o dém pa Sámutrákiay
jazirahá shotén. Domi róchá cha ódá Nyápulisay bandená átk
o rasetén.
12 Cha ódá Pilipiá shotén, ke Makduniahay á bahray*
mazanén shahré o Rumiáni menendjáh ent o tán chizzé róchá
hamódá mahtal butén.
13 Shabbatay róchá, cha shahray darwázagá dar kapt o
kawray lambá shotén. May hayál at balkén ódá Yahudiáni
zegr o dwáay jágahé bebit. Hamódá neshtén o gón lahtén
janéná ke pa zegr o dwáyá átkagatant, habará goláésh butén.
14 Janénáni nyámá, Lidiah námén Hodátorsén† janéné ham
gón at ke Tyátirahay shahray mardomé at o jamurangén‡
gránkimmatén god bahá kanóké at. Á Pulosay habarán gósh
dáragá at ke Hodáwandá áiay delay chamm pach kortant o áiá
Pulosay habar mannetant.
15 Lidiahá gón wati lógay sajjahén mardomán pákshódi kort.
Pákshódiá rand, áiá dazbandi kort o gwasht: "Agan shomá
maná Hodáwandén Issáay hakkén mannógeré zánét, gorhá
byáét mani lógá bedárét." Lidiahá gón wati bázén gwashagá
márá mannént.

Pulos o Silás bandijáhá

---

† **16:8 16:8** Banden, bezán tayábay hamá jágah ke bójiga óshtant. ‡ **16:9 16:9** Á
zamánagay Makduniahá, maróchigén Yunánay shomáli bahr ham gón at. § **16:10**
16:10 Cha ed o rand, é Ketábay nebisók, bezán Luká, wat jáhé jáhé gón ent.
* **16:12 16:12** Á zamánagá, Makduniahay chár bahr butagant. † **16:14 16:14**
Hodátorsay máná esh ent ke Lidiah darkawmén báwarmandé at. ‡ **16:14 16:14**
Jamu, rangé ke Pársiá banafsh o Orduá banafshi gwashanti. Jamu gránkimmatén
rangé at.

16 Yakk róché má zegr o dwáay jágahá rawagá atén, móledé
distén. Móledá jenné per at ke cha áiay zórá gaybguia kort o
cha eshiá pa wati hodábondán bázén zarr o mália katthet.
17 Á, Pulos o may randá átk o pa kukkár gwashagá at ke "É
mardom, borzén arshay Hodáay hezmatkár ant o shomárá
rakkénagay yakk ráhé sója dayant."
18 Áiá tán báz róchá anchosh gwashán kort. Godhsará,
Pulos delrésh o bézár but, chakki tarrént o gón jenná gwashti:
"Man tará pa Issá Masihay námá hokma dayán ke cha eshiá
dar kap." Hamá damáná jenn cha áiá dar átk.
19 Wahdé móleday hodábondán dist ke áyáni nap o katthay
omét halás but, gorhá áyán Pulos o Silás gept, kasshán kort o
bázárá, shahray masteráni kerrá bortant.
20 Káziáni démá pésh kortant o gwashtesh: "É mardom
Yahudi ant o may shahrá jérhah o pléndhi kanagá ant.
21 Má Rumi én o é márá anchén dód o rabédag tálim dayagá
ant ke áyáni mannag o kár bandag pa má rawá naent."
22 É dega mardom ham gón but o Pulos o Silasay démá
óshtátant. Shahray masterán parmán dátant ke Pulos o Silasay
pocchán bekasshant o áyán latth bejanant.
23 Cha bázén latth o kotthá rand, bandijáhá bort o ban-
desh kortant. Bandijáhay negahpánesh parmán dát ke áyáni
negahpániá sharr delgósh bekant.
24 Hamé hokmay sará, bandijáhay negahpáná bandijáhay
tók tóki kóthiá bortant o áyáni pád konthband kortant.
25 Shapnémá, Pulos o Silás jélay tahá dwá kanán, Hodáyá
satá kanagá atant. É dega bandig gósh dáragá atant.
26 Anágat, mazanén zeminchandhé§ but ke bandijáhay
bonred,* sorag o jombagá lagget. Hamá damáná, sajjahén
darwázag pach butant o jéliáni zamzil botkant.
27 Jélay negahpán, cha wábá pach larzet o ágah but, disti ke
bandijáhay sajjahén darwázag pach ant, gománi kort ke kaydi
tatkag o shotagant. Nun pa watkoshiá zahmi kasshet.
28 Bale Pulosá tawár kort o gwasht: "Watá táwán maday,
má sajjahén wati jágahá én."
29 Jélay negahpáná cherágé lóthet o tachána bandijáhay tóká
shot o gón drahagá Pulos o Silásay pádán kapt.
30 Á cha jélá dar kortant o gwashti: "Oo wájahán! Man pa
wati rakkagá ché bekanán?"
31 Áyán passaw dát: "Hodáwandén Issáay sará imán byár
gorhá taw o tai lógay sajjahén mardoma rakkét."

---

§ **16:26 16:26** Zeminchandh, bezán zeminjomb, zelzelah. * **16:26 16:26** Bonred, bezán lóg yá diwáléay awali o johlterén red.

32 Áyán Hodáwandén Issáay wasshén kolaw pa áiá o áiay lógay
sajjahén mardomán rasént.
33 Shapay wahdá, Pulos o Silási gón wat bortant o áyáni
thappi shoshtant. Á o áiay lógay mardomán hamá damáná
pákshódi kort.
34 Randá áiá wati lógá bort o warag dátant, áiay jend o áiay
lógay sajjahén mardom, cha áiay Hodábáwariá gal o shádán
butant.
35 Domi róchá, kázián wati kárdár jélay negahpánay gwará
ráh dátant ke "É mardomán yalah beday."
36 Jélay negahpáná Pulos hál dát o gwasht: "Maná cha
káziáni némagá parmán rasetag ke shomárá yalah bedayán.
Paméshká shomá pa wasshi o salámati berawét."
37 Pulosá passaw dát: "Má Rumi báshendah† én, bale é
shahray masterán, márá bé hokmay borragá shahray mar-
dománi démá janáéntag o jél kortag. Nun, á chérokái márá
cha jélá kasshaga lóthant. Chosha nabit, báyad ent páde wat
hamedá byáyant o márá dar bekanant."
38 Kárdárán, é passaw pa kázián rasént. Wahdé sahig butant
ke á doén Rumi báshendah ant, torsetesh.
39 Nun wat áyáni kerrá átkant o cha áyán pahelliesh lóthet o
mennatwár butant ke cha é shahrá berawant.
40 Cha bandijáhá dar áyagá rand, Pulos o Silás Lidiahay
lógá shotant o gón báwarmandán‡ gend o nendesh kort,
delbaddhiesh dátant ke wati imánay sará mohr o káhem
bóshtant o padá cha Pilipiay shahrá dar kapt o shotant.

17

Tesálunikiay shóresh

1 Pulos o Silás, cha Ampipulis o Apuluniahay shahrán
gwastant o Tesálunikiá átkant, Yahudián ódá kanisahé hastat.
2 Pulos wati hél o ádatay sará kanisahá shot o tán say
Shabbatay róchá cha Pákén Ketábán gón áyán gapp o tráni
kort.
3 Áiá gón bázén bayán o mohrén dalilán paddar kort ke
Masih báyad ent sakki o sóri besaggit, bemerit o padá cha
mordagán jáh bejant. Gwashagá at: "É Issá ke áiay bárawá
man shomárá sahig kanagá án, é hamá Masih ent."
4 Cha Yahudián lahtén, anchosh ham cha á Hodátorsén
Yunánián o dega mazanén rombé cha námdárén janénán, é
habar pa del mannetant o Pulos o Silásay hamráh butant.

† **16:37 16:37** Báshendah, bezán shahrwand. Rumay chérdastén kawmáni báz kammén mardom Rumi báshendah atant. ‡ **16:40 16:40** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "gón brátán".

5 Bale Yahudián gón Pulos o Silásá hasadd kort. Cha bázárá
lahtén lát o lóparén mardom mocch kort, rombé jórhént o
shahray tahá shóreshesh kort. Áyán, Pulos o Silasay shóház
o mardománi mocchiay démá áragá, Yásunay lógay sará orosh
bort.
6 Bale wahdé nadistantesh, Yásun o dega lahtén
báwarmandén brátesh gept o gerrán kanán shahray masteráni
jergahá pésh kortant. Á pa kukkár gwashagá atant: "É
mardomán, donyá pa sar zortag o nun edá átkagant.
7 Yásuná ham wati lógá bortagant. Rumay Kaysaray
náparmániá kanant o gwashant dega bádsháhé hast ke námi
Issá ent."
8 Cha é habaráni eshkonagá, mardom o shahray masterán
torset o deltaparkah butant.
9 Cha Yásun o áiay hamráhán zamánatesh gept o yalahesh
dátant.

Pulos o Silás, Biriahay shahrá

10 Anchosh ke shap but, brátán Pulos o Silás Biriahay
shahrá ráh dátant. Óday rasagá, Yahudiáni kanisahá shotant.
11 É shahray Yahudi cha Tesálunikiay shahray Yahudián
wáhagdárter* atant. Áyán, pa hobb o hodók Hodáay habar
mannet o har róch Pákén Ketábesha wántant o patth o pólesha
kort tán bezánant bárén Pulosay habar rást ant yá na?
12 Cha áyán bázénéá báwar kort o dega bázén námdárén
Yunáni mardén o janéné ham báwarmand but.
13 Wahdé Tesálunikiay Yahudi sahig butant ke Pulos Biria-
hay shahrá Hodáay habará sheng o tálán kanagá ent, hamódá
shotant, mardomesh shórént o shahrá áshópesh pád kort.
14 Gorhá, brátán eshtápi Pulos tayábá bort o rasént, bale
Silás o Timutáusá Biriahá dásht.
15 Pulosay hamráhén roksat kanók, gón áiá tán Átenay
shahrá átkant. Cha Pulosá é parmánesh gept ke Silás o
Timutáus watá zutt áiay kerrá berasénant, nun per tarretant.

Pulos, Átenay shahrá

16 Wahdé Pulos, Átenay shahrá pa Silás o Timutáusay áyagá
wadárig o rahchár at, áiá dist ke shahr cha botán porr ent.
Báz gamig o delranj but.
17 Paméshká kanisahá shot o gón Yahudi o darkawmén
Hodátorsén mardomán gend o nendia kort. Bázáray chárráhay
sará ham gón rahgwazén mardomán har róch gapp o tránia
kort.

---

* **17:11 17:11** Wáhagdár, bezán lóthók, delmánag, hodónák.

18 Ódá, lahtén Epikuri o Estuiki† pilsup gón áiá dapa kapt. Cha áyán, lahténá gwasht: “É puttár ché gwashagá ent?” Dega lahténá gwasht: “Gwashaygá, bégánagén hodáyáni járá perrénagá ent.” Áyán, paméshká é habar kort ke Pulos, Issá o mordagáni jáh janagay wasshén mestágá tálán kanagá at.

19 Áyán Pulos, “Ariupágusá”‡ bort o gwashtesh: “Buta kant má bezánén é nókén tálim ke taw dayay, ché ent?

20 Tai habar may góshán ajab ant o má eshání mánáyá zánaga lóthén.”

21 Átenay molki o darmolki sajjahén mardomán, abéd cha é kárá dega káré néstat ke benendant o nókén hál o jáwaráni bárawá gapp o trán bekanant o beshkonant.

22 Nun Pulos, Ariupágusay diwánjáhá óshtát o tráni kort: “Oo Átenay jahmenendán! Man gendagá án ke shomá báz dindóstén mardom ét.

23 Wahdé shahray sayl o sawádá dar kaptán, bázén bot o korbánjáhon distant, áyáni tahá yakk anchén korbánjáhé ham diston ke ódá nebeshtagat: ‘Pa hamá Hodáyá ke zánag nabutag.’ Hamá Hodá ke shomá áiá angata nazánét bale áiá parastesha kanét, man hamá Hodáay bárawá gón shomá tránа kanán.

24 Á Hodá hamá ent ke é donyá o eshiay tahay sajjahén chizzi addh kortagant. Á wat, zemin o ásmánay Hodáwand ent, paméshká áiá mardománi dastay jórh kortagén parasteshgáhán jágaha nabit.

25 Á pa Ensánay hecch chizzá wázmand naent o hechkas pa áiá hezmaté korta nakant, chéá ke á wat harkasá zend o sáha bakshit o ensánay é dega lóth o garazán ham sarjama kant.

26 Áiá donyáay sajjahén mardom cha yakkéá pédá kortag o sajjahén kawm o kothom donyáay chárén kondhán tálán kortagant. Áyáni dawr o bárig o hand o jágaháni marz o simsari ham, pésará gisshéntagant,

27 tán mardom Hodáyá shóház bekanant o balkén áiá dar begéjant, bale rásti esh ent ke á cha má hechkasá dur naent.

28 ‘Chéá ke may zend, jonzag§ o harkat o hasti cha hamáiá ent.’ Anchosh ke cha shomay jenday sháerán lahténá gwashtag: ‘Má ham áiay poshpad én.’

29 Agan má Hodáay poshpad én, gorhá nabáyad ent má Hodáyá gón sohr, nograh o sengá addh kortagén botán

† **17:18 17:18** Epikuriáni é báwar at ke donyáay maksad shádkámi o washtámi ent o Estuiki bezán Rawákiáni ráh, cha donyáay har paymén washtámiá pahréz kanag at. ‡ **17:19 17:19** “Ariupágus” shahray mazanén sarókáni diwánjáh at. § **17:28 17:28** Jonzag, bezán sahdárání sor o por o harkat ent.

hamdarwar bekanén ke mardomán gón wati hayál o honará jórhéntagant.
30 Hodá, cha ensánay pésarigén zamánagáni é názántiá sar
gwastag, bale nun á har jágah harkasá parmán dayagá ent
ke tawbah bekant.
31 Chéá ke áiá yakk róché gisshéntag ke á róchá donyáay
sajjahén mardománi kortagén kárán gón ensáp dádrasi* o
dáwaria kant o pa é maksadá yakké gechéni kortag. Hodáyá
á paméshká cha mordagán zendag kort ke pa harkasá é
habaray rásti pakká bebit."
32 Wahdé áyán Pulosay é habar eshkot ke Hodá mordagán
padá zendaga kant, lahténá áiay sará malandh o maskará
kort, bale dega lahténá gwasht: "É bárawá dega baré márá
géshter sarpad kan."
33 Gorhá Pulos, cha diwáná dar átk.
34 Lahtén mardomá áiay habar mannet o Issáay sará
báwarmand but. Cha báwar kanókán yakké, Ariupágusay
diwánay báské at ke áiay nám Diunisius at o yakk janéné ke
námi Dámáris at o gón áyán dega lahtén ham gón at.

18

Pulos, Korentay shahrá

1 Randá, Pulos cha Átenay shahrá dar átk o Korentay shahrá
shot.
2 Ódá gón Akwilá námén yakk Yahudiéá dochár kapt* ke
Pontusay damagá pédá butagat o gón wati janén Priskiláyá
cha Itáliáay molká Korentay shahrá nóki átkagat. Chéá ke
Rumay Kaysar Klawdiusá parmán dátagat ke sajjahén Yahudi
cha Rumay shahrá dar bekapant. Pulos áyáni lógá shot.
3 Akwilá o Priskilá ham Pulosay dhawlá gedándóch atant.
Paméshká Pulos haméyáni kerrá mant o gón áyán hamkár but.
4 Har Shabbatay róchá, Pulosá kanisahá gón Yahudi o
Yunánián gapp o trána kort o áyáni báwarmand kanagay johdá
at.
5 Wahdé Silás o Timutáus cha Makduniahá átk o gón Pulosá
hór butant, á Hodáay habaráni sheng o tálán kanagá dazgatth
o goláésh at. Áiá pa Yahudián paddara kort o gwasht: "Issá
hamá Masih ent."
6 Wahdé Yahudián Pulosay habar namannetant o áesh bad
o rad gwasht, Pulosá wati gwaray kabáh dar kort o á shahray
danz áyáni démá chandhetant o gwashti: "Man wati kár
kortag. Nun shomay hón shomay wati gardená ent o man

* **17:31 17:31** Dádrasi, bezán hakkén paysalah, hamá shawr ke cha dádgáhána kayt, dáwari. * **18:2 18:2** Dochár kapag, bezán dhikk warag, yakdegará gendag.

bémayár án. Cha ed o rand, Hodáay habará darkawmáni nyámá sheng o tálána kanán."
7 Gorhá, cha áyáni kanisahá dar átk o Titius Yustus námén Hodátorsén mardéay lógá shot. Áiay lóg, kanisahay kashá at.
8 Kanisahay masteray nám, Krispus at. Áiá gón wati lógay sajjahén mardomán, Hodáwandén Issáay sará báwar kort. Korentay shahray dega bázén mardom ham gón Pulosay habaráni eshkonagá, báwarmand butant o pákshódiesh kort.
9 Yakk shapé, Hodáwandén Issá, Pulosay shobéná átk o gwashti: "Mators, mani mestágá sheng o tálán kanán kan. Bétawár mabay.
10 Hechkas tará dasta najant o táwán dáta nakant chéá ke man tai posht o panáh án. É shahrá mani báwarmand báz ant."
11 Gorhá, tán yakk sál o shash máhá hamódá dáshti o mardomi Hodáay habar sója dátant.

Pulos, Galliuay hakdiwánáá

12 Á wahdá ke Galliu Akáyahay† damagay wáli at, Yahudi mocch butant o Pulosay sará orosh o hamlahesh bort, gept o hakdiwánay démá péshesh kort.
13 Gwashtesh: "É mard, cha Mussáay Sharyatay ráhá dhann, mardomán Hodáay parastesh kanagá hojja kant."
14 Wahdé Pulosá habar kanagi at, Galliuá dém gón Yahudián kort o gwashti: "Oo Yahudián! Agan é mardá mayáré yá mazanén radén káré bekortén, man shomay habar gósh dáshtagat.
15 Bale shomay jérhah, labz o nám o shomay Yahudi Sharyatay bárawá ent, paméshká shomá bezánét o shomay kár. Man é káráni tahá pád mána nakanán."
16 Áiá mardom cha hakdiwáná dhanná dar kortant.
17 Gorhá, áyán kanisahay nókén master Sustines gept o hakdiwánay démá latth o kotth kort. Bale Galliuá eshiay sará hecch delgósh nadát.

Pulos, Antákiahá pera tarrit

18 Pulosá Korentay shahrá angat bázén róché gwázént o randá bráti roksat kortant, bójigá nesht o Suriahá ráhi but. Priskilá o Akwilá áiay hamráh atant. Cha Kenkriahay bandená bójigay swár bayagá pésar, áiá wati mud chet o gwandh kortant, chéá á kawl ke áiá pa Hodáay námá kortagat, nun wahdi gwastagat.‡

† **18:12 18:12** Akáyá, annugén Yunánay jonubi bahrá ent. Á wahdá Rumay damagé at o bonjáhi Korent at. ‡ **18:18 18:18** Kawl esh at ke tán wahdéá Pulos wati sajjahén wahdá pa Hodáyá nadra kant, saray mudána nachent o sharáb ham nawárt. Nun é wahd gwastagat.

19 Wahdé Epésosay bandená rasetant, Pulosá wati hamráh
Priskilá o Akwilá yalah dátant o wat kanisahá shot o gón
Yahudián gapp o tráni kort.
20 Áyán dazbandi kort géshterén wahdé bejallit, bale Pulosá
namannet.
21 Cha áyán roksati gept o gwashti: “Agan Hodáay razá
bebit, dega baré shomay kerrá káyán.” Gorhá bójigéá nesht o
cha Epésosá dar átk.
22 Mán Kaysariahá ér átk o Urshalimá shot o cha óday
kelisáay gend o nendá rand, padá Antákiahá shot.

Pulosay sayomi mestági sapar

Apulos

23 Pulos Antákiahá kammé wahdá mahtal but o padá cha
ódá dar átk o Galátiah o Prijiahá tarr o táb kanán, gón moridán
gend o nendia kort o áyáni setk o báwari mohr o rédag kanána
kort.
24 Hamá wahdá Apulos námén yakk Yahudié Epésosay
shahrá átk ke Eskandariahá pédá butagat, wánendah o
habarzánté at o Pákén Ketábán sharr balad at.
25 Áiá Hodáwanday ráhay bárawá tálim geptagat o mardomán
gón hobb o hodónáki,§ sharriay sará Issáay bárawá habar
kanag o tálim dayagá at, bale áiay zánt, Yahyáay pákshódiay
bárawá at o bass.
26 Áiá pa deléri kanisahá wati habaráni darshán bongéj
kort. Wahdé Priskilá o Akwiláyá áiay habar eshkotant, wati
lógá bortesh o Hodáay ráhesh sharriay sará sój dát.
27 Apulosá ke Akáyahay rawagay shawr kort, gorhá Epésosay
shahray brátán delbaddhi dát o pa óday moridánesh nebesht
ke áiá pa delgarmi wasshátk bekanant. Wahdé Apulos
ódá raset, óday hamá mardomi báz komakk kortant ke cha
Hodáay rahmat o barkatá imánesh áwortagat,
28 chéá ke áiá sajjahénáni démá gón Yahudián gapp o trána
kort o áyáni báwari* gón mohrén dalilána prósht. É dhawlá,
cha Pákén Ketábáni nebeshtánkán péshia dásht ke Issá, hamá
Masih ent.

19

Pulos, Epésosay shahrá

1 Hamá zamánagá ke Apulos Korentá at, Pulos ham cha
molkay nyámi hand o damagán gwazán, Epésosay shahrá átk
o raset. Ódá lahtén moridi dist.

---

§ **18:25 18:25** Hodónák, bezán wáhagdár, lóthók, delmánag. * **18:28 18:28** Áyáni hamá pésarigén Yahudi báwar ke namannit Issá, Masih ent.

2 Cha áyán josti gept: “Wahdé shomá Issá Masihay sará báwar kort, Pákén Ruh shomárá raset?” Passawesh dát: “Na, má é ham naeshkotag ke Pákén Ruh hastent.”
3 Gwashti: “Gorhá shomá chónén pákshódié kortag?” Passaw dátesh: “Yahyáay pákshódi.”
4 Gwashti: “Yahyáay pákshódi, gonáháni pashómániay pákshódi at. Yahyáyá wat gón mardomán gwashtagat: ‘Hamá kasé ke cha man o randa kayt, bezán Issá, shomá hamáiay sará báwar kanét.’ ”
5 Cha é habaray eshkonagá rand, áyán Hodáwandén Issáay námá pákshódi kort.
6 Pulosá wati dast áyáni baddhá jat o Pákén Ruh áyáni delá potert, nun á nókén zobánán habar kanagá laggetant o paygambariesha kort.
7 Á, kesás dwázdah mardom atant.
8 Pulos tán say máhá kanisahá shot o átk o bé tors o bimmá Hodáay bádsháhiay bárawá gón mohrén dalilán habar o tránia kort.
9 Bale cha áyán lahtén sarkassh o yági but o áiay habaresh nazort o mardománi démá “É Ráhesh” bad o rada gwasht. Paméshká Pulosá watá cha áyán yakk kerrá dásht. Moridi zortant o har róch mán Tiránus námén mardéay tálárá* gapp o tráná at.
10 Tán do sálá hamé kári kort o é dhawlá pa Ásiáay damagay sajjahén mardomán, Yahudi o Yunánián ham, Hodáwanday habar rasénag but.
11 Hodáyá cha Pulosay dastá ajabén mójezah pésha dásht.
12 Har dazmál o godé ke áiá belaggetén o pa nádráhánesh per bemoshtén, á wassh o dráha butant o jennán, ganók yalaha kortant.
13 Yahudi sáheráni yakk thóliéá shahr pa shahr tarr o garda kort. Pa chakkásá, jenniáni sará Hodáwandén Issáay námesha gept o gwashtesh: “Man shomárá hamá Issáay námá hokma dayán, ke Pulos áiay bárawá gwájáragá† ent.”
14 Yahudiáni yakk mazanén dini péshwáé ke námi Eskiwá at, áiay hapt bachakkán é kára kort.
15 Palitén ruhá á passaw dátant o gwashti: “Issáyá mana zánán, Pulosá ham pajjáha kárán, bale shomá kay ét?”
16 Hamé mardá ke jenn per at, koppi kort o áyáni chakká kapt. Sarzór but o á jándará o thappi, cha á lógá tatkant.
17 Cha é hálay eshkonagá, Epésosay shahray sajjahén mardomán, Yahudi o Yunáni doénán, báz torset o Hodáwandén Issáay námesh satá o saná kort.

---

* **19:9 19:9** Tálár, bezán pa gapp o trán o gwashtánká mazanén diwánjáhé.
† **19:13 19:13** Gwájárag, bezán tablig kanag.

18 Bázéné ke báwarmand but, mardománi démá wati
pésarigén sellén káresh mannetant.
19 Lahténá ke pésará jádugeri kortagat, wati jádugeri ketáb
o daptar áwort o mardománi démá sótkant. Wahdé sótkagén
ketábáni kimmatay hesábesh kasshet, zánag but ke panjáh
hazár derhamay‡ ketáb butagatant.
20 É dhawlá, Hodáwanday habar gón géshterén zór o wáké
sheng o tálána but.

Epésosay shahray shóresh

21 Cha é káráni sarjamiá rand, Pulosá wati delá shawr kort
Makduniah o Akáyahay damagán gwazán, Urshalimá berawt.
Gwashti: "Cha óday rawagá rand, maná allam, Rumay shahr
ham gendagi ent."
22 Áiá cha wati komakkárán do mardom, Timutáus o
Erastus Makduniahá rawán kortant o wat kammé wahd
géshter Ásiáay damagá mahtal but.
23 Hamá wahdá Epésosay shahrá "É Ráhay" bárawá mazanén
shóreshé chest but.
24 Shóresh é dhawlá but ke Epésosay shahrá Dimitrius
námén zargaré hastat ke áiá Ártemisay§ zyáratjáhay nograhén
dottoka jórhént o bahá kort. Cha é kárá, shahray honar-
mandán bázén zarr o málé katthet.
25 Áiá, shahray sajjahén honarmand o é péshahay mardom
lóthet o mocch kortant. Gón áyán gwashti: "Oo wájahán! An-
chosh ke shomá zánét, é kár may hastómandiay sarchammag*
ent.
26 Bale shomá wat eshkotag o distag, é mardá, Pulosá, na
tahná Epésosay, kamm o gésh sajjahén Ásiáay damagay bázén
mardomé gomráh kortag o gwashit ke may dastáni addh
kortagén Hodá, pa hecch dábá Hodá naant.
27 Nun tors tahná é naent ke pa mardomán may kár
kamsharapa bit, tors esh ent ke may mazanén Hodá Ártemisay
zyáratjáhay mazani gára bit o á, ke Ásiáay damag o sajjahén
donyá áiá parastesha kant, wati shán o shawkatá báhénit."†
28 Wahdé mocchiay mardomán é habar eshkotant, sakk
zahr geptant o pa kukkár gwashtesh: "Epésosay hodá, Ártemis
mazan ent."
29 É paymá sajjahén shahrá shóresh chest but. Mardománi
mocchi, kukkár kanán shahray maydánjáhá‡ shot. Áyán

‡ **19:19 19:19** Yakk derham kamm o gésh yakk róchay mozz at. § **19:24 19:24** Ártemis cha Yunániáni bánokén hodáyán yakké at. Yunániáni botén hodá, janén ham butagant o mardén ham. * **19:25 19:25** Hastómandiay sarchammag, bezán dawlatmandiay bonyát. † **19:27 19:27** Báhénag, bezán gár dayag, cha dast dayag. ‡ **19:29 19:29** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "tyáter", bezán tamásháay jágah.

Pulosay do hamráh ke áyáni nám Gáyus o Aristarkás at o Makduniahay mardom atant, gept, kasshakán kort o gón wat bortant.
30 Pulosá mocchiay tahá rawag lóthet bale áiay shágerdán naesht.
31 Tantaná Ásiáay damagay lahtén masterá ham, ke Pulosay dóst atant, pa áiá kolaw ráh dát o dazbandi kort ke shahray maydánjáhá marawt.
32 Ódá báz shór o árhahór at, harkasá yakk chizzé gwasht. Bázénéá é habar ham nazánt ke á chéá edá átkag o mocch butagant.
33 Yahudián, Eskandar námén mardé démá kort o cha mocchiá harkasá áiárá hokmé dát. Dasti shahár dát ke chopp o bétawár bebant, tán mardománi démá gón wati habarán Yahudiáni démpániá bekant.
34 Bale wahdé mocchiay mardomán zánt ke á Yahudié, gorhá padá hamgotth o hamtawár butant o tán kesás do sáhatá ják o kukkáresh kort o gwashtesh: "Epésosay hodá, Ártemis mazan ent."
35 Gorhá, shahray monshiá mocchi árám kort o gwashti: "Oo Epésosay mardomán! Sajjahén donyáay mardoma zánant ke Epésosay shahr, mazanén hodá Ártemisay zyáratjáhay negahpán ent, ke áiay naksh cha ásmáná ér átkag.
36 Nun ke harkas é habará mannit,§ shomá árám bebét o pa eshtápi hecch káré makanét.
37 É doén mardom ke shomá geptag o edá áwortagant, eshán na cha zyáratjáhá chizzé poletag o na may bánokén hodáesh bésharap kortag.
38 Agan Dimitrius o áiay honarmandán gón kaséá jérhahé hast, hakdiwánay darwázag pach ent o wáli ham har wahdá hastent, berawant o wati jérhahá pésh bekanant.
39 Agan dega habaré hast, báyad áiá shahray sarkári diwáná byárant tánke gisshénag bebit.
40 Cha maróchigén sargwastá, tors esh ent may sará shóreshgariay bohtámá* bejanant. Agan chosh bebit, márá pa maróchigén shóreshá hecch passawé nést."
41 Áiá é habar kortant o mocchii prósht.

20

Pulos, dém pa Makduniah o Yunáná

§ **19:36 19:36** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "Nun ke hechkas é habaray namannók naent...". * **19:40 19:40** Bohtám, bezán malámat, tohmat.

1 Epésosay shahray shóreshay halásiá rand, Pulosá á shahray
morid lóthet o delbaddhi dátant, gorhá cha áyán roksati gept
o dém pa Makduniahá ráh kapt.
2 Cha á hand o damagán ke gwast, gón wati habarán,
báwarmandi bázén delbaddhié dátant. Randá átk o Yunáná
raset.
3 Ódá tán say máhá mahtal but. Gón bójigéá Suriahay
rawagá pésar, Yahudián pa áiá pandalé sázet, paméshká cha
Makduniahay ráhá per tarragay shawri kort.
4 Áiay hamráh esh atant: Pirrusay chokk Supáterus ke
Biriahay mardomé at, Aristarkás o Sekundus ke Tesálunikiay
mardom atant, Gáyus ke Derbehay mardomé at, Timutáus,
Tikikus o Trupimus ke Ásiáay damagay mardom atant.
5 Á cha má pésh kaptant o Truásay shahrá shotant. Hamódá
pa may áyagá rahchár butant.
6 Béhomirén Naganay Aidá rand, má cha Pilipiay shahrá
bójigéá swár butén o panch róchá rand, Truásá áyáni kerrá
átkén o tán hapt róchá hamódá dáshtén.

Warnáé zendaga bit

7 Haptagay awali róchá,* pa nánay chondh chondh kanagá
hórigá neshtagatén o Pulosá gón báwarmandán trán kort. Domi
sabáhá á rawagi at, paméshká tán shapnémá habari kort.
8 Hamá borzádi báná ke neshtagatén, bázén cherágé rók at.
9 Pulosay habaráni wahdá, Yutukus námén warnáé darigay
dapá neshtagat. Wábénag but, kóchandhagá lagget o wáb kapt.
Cha lógay sayomi tabaká jahlád kapt o mort. Mardomán áiay
jón chest kort.
10 Pulos ér átk, áiay némagá jahl but, goláéshi kort o gwashti:
"Matorsét, sáhi mán ent."
11 Gorhá borzád shot, náni chondh chondh kort o wárt,
randá gón áyán wati gapp o tráni tán gwarbámá† démá bort o
padá cha ódá dar kapt o shot.
12 Á warnáesh, zendag o dráh áiay lógá bort o áyán mazanén
tasallá o delbaddhié raset.

Dém pa Militusay bandená

13 Má bójigá swár butén o cha Pulosá pésar, Ásusay shahrá
shotén ke cha ódá áiá gón wat bezurén. Pulosay wáhag esh at
ke Truásá beger tán Ásusá hoshkiá sapar bekant.
14 Wahdé Ásusay shahrá gón áiá dochár kaptén, gorhá bójigá
swáren kort o Mitiliniay shahrá átkén.

---

* **20:7 20:7** Bezán Yakshambehá. † **20:11 20:11** Gwarbám, bezán róthekk, róchay dar áyagay wahd.

15 Cha ódá domi róchá Kiusay jazirahay démá átk o rasetén.
Sayomi róchá, Sámusay banden o chárомi róchá Militusay
shahrá átkén.
16 Pulosay shawr at, Epésosay shahrá hecch maóshtit, tánke
Ásiáay damagá báz mahtal mabit. Áiá eshtáp at ke agan buta
kant Pentikástay Aiday‡ róchá Urshalimá bebit.

Gón Epésosay kamáshán Pulosay trán

17 Pulosá cha Militusay shahrá, pa Epésosay kelisáay
kamáshán kolaw ráh dát o á wati kerrá lóthetant.
18 Kamásh ke átkant, gón áyán gwashti: "Shomá wata zánét
cha hamá awali róchá ke man Ásiáay damagá pád ér kortag,
che paymá wati zend gón shomá gwázéntag.
19 Man ars réchán o pa békebri o darbéshi Hodáwanday
hezmatkári kortag o Yahudiáni pandaláni sawabá bázén
sakki o sóri saggetag.
20 Wata zánét, shomay nap o suttá harché ke mani dastá
bayagi butag man kortag o Hodáay kolaw pa shomá, moc-
chiáni tahá o lóg pa lóg áwortag o sar kortag.
21 Man Yahudi o Yunáni, doén pant o sój dátagant ke cha
wati radén kárán tawbah bekanant, Hodáay ráhá begerant o
may Hodáwandén Issáay sará imán byárant.
22 Annun gón Pákén Ruhay rahshóniá Urshalimá rawán.
Nazánán ódá gón man ché bayagi ent.
23 Bale eshiá zánán ke Pákén Ruh maná har shahrá péshgói
kanag o gwáhi dayagá ent, kayd o band o sakki o sóri mani
wadár o entezárá ant.
24 Maná pa wati sáh o zendá parwáh nést, mani yakkén
wáhag esh ent ke wati dawr o bárigá pa sar berasénán
o Hodáwandén Issáay dátagén kárá sarjam bekanán, bezán
Hodáay mehr o rahmataymestágá berasénán.
25 Nuna zánán, man ke Hodáay bádsháhiay wasshén mestág
pa shomá áwortag o raséntag, cha shomá hechkas padá maná
nagendit.
26 Paméshká maróchi shomárá pa rásti o deljamia gwashán
ke shomay hechkasay hón mani gardená naent.
27 Chéá ke man pa shomá Hodáay sajjahén wáhagáni
rasénagá hechbar chakk o pad nabutagán.
28 Shomá wati jend o wati ramagay sajjahén báwarmandáni
hayáldáriá bekanét ke Pákén Ruhá shomárá áyáni negahpán
kortag. Hodáay kelisáay shepánki o negahpániá bekanét,
hamá kelisá ke Hodáwandén Issáyá gón wati hóná pa bahá
geptag.
29 Mana zánán cha mani rawagá rand, derrókén gork
shomay nyámá káyant o ramagay sará rahma nakanant.

‡ **20:16 20:16** Rón o Móshay Aid.

30 Tantaná shomay wati nyámá ham anchén mardom páda káyant ke rástén habarán prosht o prósha kanant tánke moridán wati némagá bekasshant.
31 Paméshká hozzhár bét o yát bekanét ke tán say sálá, man shap o róch pa shomá grétag o shomárá dháh§ dátag.
32 Nun shomárá Hodá o áiay pormehr o rahmatén habaráni sepordaha kanán ke á habar shomárá mohr dáshta kanant tán hór gón sajjahén Hodáay palgártagénán mirás bebarét.
33 Maná cha kaséá hecch chizzéay tamáh o lálech nabutag, na sohr o tangaway, na nograh o zarray o na god o póshákay.
34 Shomá wata zánét ke man gón wati é dastán kár kortag, watig o wati hamkáráni zalurat o garaz wat sarjam kortagant.
35 Man shomárá darwar o nemunah pésh kortag ke shomá ham mani dhawlá wati dastán kár bebandét o kár bekanét o wár o bazzagán komakk bedayét. Shomá cha Hodáwandén Issáay é habarán bétránag mabét o mashamóshét ke áiá gwasht: 'Cha zuragá, dayag bahtáwarter ent.' "
36 Cha é habaráni halásiá rand, Pulos kóndhán kapt o gón sajjahénán hór dwái kort.
37 Sajjahénán Pulos goláésh kort, chokket o báz grétesh.
38 Á géshter pa eshiá gamig atant ke Pulosá gwashtagat: "Shomá padá maná nagendét." Gorhá tán bójigá raséntesh.

21

Dém pa Urshalimá

1 Wahdé má cha áyán jetá butén, bójigá swár but o tachkátachk dém pa Kásay jazirahá átkén. Domi róchá Rudesay jazirahá rasetén o cha ódá Pátáráay shahrá shotén.
2 Ódá márá yakk bójigé dast kapt ke Pinikiahá rawagi at. Má hamé bójigá swár but o ráh geptén.
3 Wahdé bójig daryáyá rawán at, cha durá Kebresay jazirah, chappén pahnátá gendag but, cha ódá gwazán, Suriahá, Suray bandená raset o cha bójigá ér kaptén, chéá ke ódá bójigá bár ér géjagi at.
4 Má óday morid shóház kortant o tán hapt róchá áyáni kerrá jalletén. Áyán, cha Pákén Ruhay némagá gón Pulosá gwasht ke Urshalimá marawt.
5 Bale wahdé ódá may jallagay róch halás butant, má padá wati sapar bendát kort. Sajjahén báwarmand gón wati jan o chokkán may hamráhiá cha shahrá dhann, tayábdapá* átkant. Ódá má sajjahén kóndhán kaptén o dwáen kort.

§ **20:31 20:31** Dháh, bezán hoshdár, wárning. daryáay nazzikk o gwarén jágah, zerkerr, sáhel.

* **21:5 21:5** Tayábdap, bezán

6 Cha yakdomiá roksat bayagá rand, má bójigá swár butén
o á wati lógán per tarretant.
7 Cha Suray bandená sapar kanán Potulemaisay shahrá átk
o cha bójigá ér kaptén. Ódá ham má gón báwarmandán† gendok
kort o yakk róché áyáni gwará dáshtén.
8 É dega róchá cha ódá dar átk o Kaysariahay shahrá
rasetén. Ódá má mestág dayókén Piliposay lógá dásht ke cha
hamá hapténán‡ yakké at.
9 Áiá chár neshtagén janénchokk hastat ke paygambariay
sawgátesh cha Hodáay némagá rasetagat.
10 Á lahtén róchá ke má ódá atén, Ágábus námén nabié cha
Yahudiahá átkagat.
11 May gendoká átk, Pulosay lánkbandi zort, wati dast o
pádi bastant o gwashti: "Pákén Ruha gwashit: 'Urshalimay
Yahudi é lánkbanday hodábondá gerant o hamé paymá ke
man watá bastag, hamé paymá áiay dast o pádána bandant o
darkawmáni dastá dayant.' "
12 Áiay habaráni eshkonagá rand, má o á shahray mar-
domán gón Pulosá dazbandi o mennatgiria kort ke Urshal-
imá marawt.
13 Bale Pulosá gwasht: "Chéá shomá gréwét o mani delá
próshét? Man band bayagá bell, Urshalimá, pa Hodáwandén
Issáay námaygi wati zenday nadr kanagá ham tayár án."
14 Wahdé má Pulos mannént nakort, gorhá gwashtén:
"Harché ke Hodáwanday razá ent, hamá dhawlá bebit" o
bétawár butén.
15 Cha á róchán o rand, má wati ord o bonag bast o dém pa
Urshalimá ráh geptén.
16 Cha Kaysariahay shahrá lahtén morid may hamráh
but, áyán márá pa dárag o mehmán bayagá Manásun námén
báwarmandéay lógá bort. Á cha Issáay awali mannógerán at o
béhá Kebresié at.

Pulos, Urshalimay shahrá

17 Wahdé Urshalimá rasetén, brátán márá gón wáhagé
wasshátk kort.
18 Domi róchá, Pulosay hamráhiá Issáay brát Ákubay gend o
nendá shotén. Kelisáay sajjahén kamásh hamódá atant.
19 Tayárjórhiá rand, Pulosá pa sarjamiá gwasht ke Hodáyá
cha áiay hezmatán pa darkawmán ché kortag.
20 Wahdé áyán é hál eshkotant, Hodáay shogresh gept. Nun
gón Pulosá gwashtesh: "Oo brát! Taw sahig ay ke hazárán

† **21:7 21:7** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "gón brátán". ‡ **21:8 21:8** Bezán cha haptén gechén kortagén hezmatkárán, bechár Kásedáni Kár 6:5.

Yahudi Issáay sará báwarmand butag o sajjahén Mussáay Sharyatay sará pa del o setk páband ant.
21 Bale lahténá tai bárawá gón áyán gwashtag ke taw á sajjahén Yahudi ke darkawmáni nyámá neshtagant sója dayay ke Mussáay Sharyatá yalah bedayant o wati chokkán sonnat makanáénant o may é dega dód o rabédagáni sará kár makanant.
22 Nun shawr ché ent? Má ché bekanén? Allamá cha tai eday áyagá sahiga bant.
23 Paméshká anchosh ke má gwashén, hamá dhawlá bekan. May kerrá chár mardom hast ke áyán gón Hodáyá kawlé kortag.
24 Taw hamáyáni hamráhiá beraw o gón áyáni pák o palgáriay rasmán hór bebay. Áyáni korbánigay dalwatáni kimmatá ham taw porr kan, tánke á wati sarán besáyant. É dhawlá harkasa zánt ke tai bárawá áyáni eshkotagén habar dróg butagant o taw wati zendá Sharyatay sará gwázénagá ay.
25 Bale má hamá darkawmén báwarmandáni sará nebeshtag ke may hokm áyáni bárawá ché ent. Cha botáni námá korbánig kortagén góshtá, cha hónay waragá, cha mordárén dalwatáni góshtá o cha zená o bénangiá pahréz bekanant."
26 Pulosá á chárén mardom zortant o é dega róchá gón áyán hórigá, pák o palgáriay rasmi sarjam kort. Padá mazanén parasteshgáhá shot tán palgáriay rócháni sarjam bayagay járá bejant, ke hamá róchá cha áyán har yakkéay korbánig ham hayrát kanaga bit.

Pulosay dazgir kanag

27 Áyáni palgáriay haptén róch sarjam bayagi atant ke Ásiáay damagay lahtén Yahudiá Pulos mazanén parasteshgáhá dist. Mardomesh shóréntant, Pulosesh gept o
28 kukkáresh kort: "Oo Esráilián! Byáét márá komakk bekanét. É mard, Pulos hamá ent ke har jágah gón harkasá, may kawm o Mussáay Sharyat o Hodáay é Pákén Lógay helápá tálima dant. Annun ham darkawmén Yunáni mardomi mazanén parasteshgáhá áwortag o Hodáay Pákén Lógi palit kortag."
29 Áyán é habar paméshká kort ke pésará Pulosesh gón Trupimusá, ke Epésosay shahray nendóké at, Urshalimay bázárá distagat. Gománesh kortagat ke Pulosá, Trupimus mazanén parasteshgáhá áwortag.
30 Sajjahén shahrá shóreshé chest but, sajjahén mardom cha har némagá tacháná átk o mocch butant. Pulosesh gept o cha mazanén parasteshgáhá dhanná dar kort o hamá damáná parasteshgáhay darwázagesh band kortant.

31 Pulosesh koshagi kortagat ke Rumi lashkaray masterá
hál raset sajjahén Urshalimá shóreshé kaptag.
32 Áiá hamá damáná watá, sepáhig o apsaráni hamráhiá
pa mardomán rasént. Wahdé mardomán lashkaray master
o sepáhig distant, Pulosay latth o kotthesh bass kort.
33 Lashkaray master Pulosay kerrá átk, dazgiri kort o
parmáni dát gón do zamzilá bebandanti. Cha mardomán josti
gept ke "É kay ent o mayári ché ent?"
34 Mardom báz kukkár kanagá atant, harkasá áiay bárawá
chizzé gwasht, paméshká lashkaray master cha rástén jáwará
sarpad nabut o hokmi kort ke Pulosá kalátá bebarant.
35 Wahdé Pulos kalátay padánkán raset, cha mahlukay zahr
o hezhmá sepáhig áiay baddh kanagá náchár butant,
36 chéá ke mahluk áiay randá kukkár kanán, gwashán at:
"Eshiá bekosh."
37 Hamá wahdá ke sepáhig Pulosá kalátá baragá atant, áiá
gón Rumi lashkaray masterá gwasht: "Maná mókala dayay
gón taw habaré bekanán?" Lashkaray masterá jost kort:
"Záná, taw Yunáni zobáná balad ay?
38 Acha, taw hamá Mesri naay ke nóki shóreshi kortagat o
chár hazár yágién mardomi gón wat gyábáná bortagat."
39 Pulosá darráént: "Enna, man Yahudié án o Kilikiahay
damagay námién shahr Tarsusay mardomé án. Maná bell ke
gón é mardománi mocchiá kammé habar bekanán."
40 Lashkaray masterá mannet, Pulos átk o kalátay
padánkáni sará óshtát o gón dastay soránagá mardomi bétawár
kortant. Wahdé mardom bé trekk o tawár butant, gorhá
Pulosá gón áyán Ebráni zobáná habar kort o gwashti:

22

Pulosay trán

1 "Oo pet o brátán! Maná é hakká bedayét ke shomay démá
wati démpániá* bekanán."
2 Wahdé mardomán dist ke á Ebráni zobáná gón áyán habar
kanagá ent, géshter bétawár butant. Áiá gwasht:
3 "Man Yahudié án o mani pédáeshay jágah, Kilikiahay
damagá, Tarsusay shahr ent, bale mani rost o rodóm hamedá
Urshalimá butag. Gámálial mani ostád butag o may pet o
pirokáni sarjamén Sharyat† man cha haméiá dar bortag. Pa
Hodá o áiay razáyá báz wáhagdár o hodónák butagán, anchosh
ke maróchi shomá hodónák ét.

* **22:1 22:1** Démpáni, bezán wati rakkénagay johd, Arabi o Pársiá "defá'". † **22:3 22:3** Bezán hamá Mussáay Sharyat.

4 Man ‘É Ráhay’ mannóger ázár dátag o koshagi ham
kortagant, mardén wa mardén ant, janén ham geptag o bandi
kanáéntagant.
5 Masterén dini péshwá o sajjahén kamáshániwán mani
bárawá gwáhi dáta kant. Áyán pa Dameshkay Yahudi brátán
maná kágad dátagat tán ódá berawán, óday báwarmandán
begerán o pa sezá dayagá Urshalimá byárán.
6 Ráhá, wahdé Dameshkay shahray nazzikká rasetagatán,
némróchay wahdá anágat cha ásmáná mani chapp o chágerdá
trondén rozhné drapshet.
7 Zeminá kaptán o tawáré eshkoton ke maná gwashti:
‘Shául, Oo Shául! Taw chéá maná ázára dayay?’
8 Man jost kort: ‘Oo wájah! Taw kay ay?’ Passawi dát: ‘Man
Issá Náseri án, hamá ke taw áiá ázára dayay.’
9 Mani hamráhán rozhn dist, bale hamá ke gón man habar
kanagá at, áiay tawáresh naeshkot.
10 Joston kort: ‘Oo Hodáwand! Man ché bekanán?’
Hodáwandá maná passaw dát: ‘Pád á, Dameshkay shahrá
beraw, hamá sajjahén kár ke tará kanagi ant, ódá tará
gwashaga bant.’
11 Hamráhán maná dastá gept o Dameshkay shahrá bort,
chéá ke cha hamá trondén rozhnay gendagá mani chammáni
rozhnái shotagat.
12 Ódá Hannániá námén yakk mardé at ke Hodádóst o
Sharyatay páband at o sajjahén jahmenendén Yahudiáni
nyámá washnámén mardé at.
13 Mani kerrá átk o óshtát o gwashti: ‘Oo mani brát
Shául! Tai chammáni rozhnái per betarrát o maym bekanátay.’
Hamá damáná mani chamm padá rozhná butant o man á
dist.
14 Gorhá Hannániáyá gón man gwasht: ‘May pet o pirokáni
Hodáyá tará gechén kortag tán áiay razáyá bezánay, áiay “Pák
o Nékéná”‡ begenday o áiay tawárá cha áiay jenday dapá
beshkonay.
15 Báyad ent pa sajjahénán wati eshkotagén o distagénáni
gwáhiá bedayay.
16 Nun chéá mahtal ay? Pád á, Issáay námá beger, pákshódi
bekan ke cha wati gonáh o mayárán pák o palgár bebay.’
17 Randá wahdé Urshalimá átkán, yakk róché pa dwáyá
mazanén parasteshgáhá shotán, dwáay wahdá maná shobén
o elhámé raset.
18 Issá Masihon dist ke maná gwashti: ‘Zutt kan. Cha
Urshalimá dar kap, chéá ke eday mardom mani bárawá tai
gwáhiá namannant.’

‡ **22:14 22:14** Bezán Issá Masihá.

19 Man gwasht: ‘Oo Hodáwand! Á wa zánant ke man
har jágah, kanisahán shotagán o tai báwarmand jatag o jél
kanáéntagant.
20 É habará ham zánant ke wahdé tai shahid Estipánay hón
réchag but, man hamódá óshtátagatán o pa áiay koshagá rázig
atán o áiay hónigáni god o poccháni negahpán atán.’
21 Padá Hodáwandén Issáyá maná gwasht: ‘Beraw, chéá ke
man tará durén hand o damagán darkawmáni kerrá ráha
dayán.’ ”

Cha Pulosá jost o pors

22 Mardom tán haminchoká Pulosay habarán gósh dáragá
atant, bale é habari ke kort nun kukkár kort o gwashtesh: “É
mard koshag o gár kanag bebit ke zenda nakarzit.”
23 Áyán kukkár kort, wati gwaray kabáh o jámagesh
kasshetant o hákshániesh kort.
24 Rumi lashkaray masterá parmán dát ke Pulosá kalátá
bebarant o shallák bejanant o cha áiá jost o pors bekanant
tán zánag bebit mardom chéá áiay sará kukkár kanagá ant.
25 Wahdé Pulosesh pa shallák janagá bast, áiá hamódá cha
óshtátagén apsará jost kort: “Man Rumi báshendahé án. Kánuná,
é rawá ent ke shomá bé hokmay borragá Rumi báshendahéá
shallák bejanét?”
26 Wahdé apsará é habar eshkot, lashkaray masteray kerrá
átk o gwashti: “Oo wájah! Taw ché kanagá ay? É mard Rumi
báshendahé.”
27 Lashkaray master, Pulosay kerrá shot o josti kort:
“Begwash, pa rásti taw Rumi báshendahé ay?” Pulosá passaw
dát: “Haw, man Rumi báshendahé án.”
28 Masterá gwasht: “Man pa Rumi báshendah bayagá bázén
zarré dátag.” Pulosá darráént: “Man cha pédáeshá Rumi
báshendahé án.”
29 Á sepáhig ke cha Pulosá jost o pors kanagá atant, hamá
damáná cha áiá poshtá kenzetant. Wahdé lashkaray master
sarpad but ke Pulos Rumi báshendahé o áiá band kanáéntag,
wat ham torseti.
30 Lótheti sharr bezánt Yahudi Pulosay sará chónén bohtámé
janant, paméshká domi róchá Pulosi cha bandijáhá dar kort
o parmáni dát Yahudiáni mazanén dini péshwá o sarókáni
diwánay sajjahén básk diwáná benendant. Gorhá Pulosi áwort
o áyáni démá pésh kort.

23

Pulos Yahudi sarókáni diwánay démá

1 Pulosá sarókáni diwáná nendókén báskáni némagá
tachkátachk cháret o gwasht: “Oo brátán! Man tán maróchigén

róchá wati zend gón pák o palgárén jabin* o wejdáné pa Hodáay razáyá gwázéntag."

2 É habará o rand, masterén dini péshwá Hannániáyá Pulosay pahnátá óshtátagén mardom parmán dátant ke áiay dapá shahmát bejanant.

3 Gorhá Pulosá gwasht: "Hodá tará jant, oo espéti per moshtagén diwál!† Taw Sharyatay rahbandáni randgiriá mani mayár o bémayáriay gisshénagá edá ay, bale é káray badalá gón mani shahmát janáénagá Sharyatay rahbandán próshagá ay."

4 Pulosay kashá óshtátagén mardomán gón áiá gwasht: "Tará lajja‡ nakant Hodáay náméntagén dini péshwáyá béezzata kanay?"

5 Pulosá passaw dát o gwasht: "Oo brátán! Man nazántag ke é, Hodáay náméntagén masterén dini péshwá ent. Chéá ke nebeshtah ent *'wati kawmay péshwáyá bad o rad magwashét.'"*§

6 Pulos sahig at ke sarókáni diwánay lahtén bás̀k, Saduki o lahtén Parisi ant, paméshká áiá pa borztawári darráént: "Oo brátán! Man Parisié án o mani pet o pirok ham Parisi butagant, maróchi é hakdiwánay démá paméshká óshtárénag butagán ke mani báwar o omét ent ke Hodá mordagán padá zendaga kant."

7 Anchosh ke áiá é habar kort, sarókáni diwánay Parisi o Saduki báskáni nyámá jérhahé pád átk o diwán do bahr but.

8 Sadukiáni báwar esh ent ke mordag padá zendaga nabant o na préshtag hast o na ruh, bale Parisi é sajjahénána mannant.

9 Báz ják o jik but o Parisiáni Sharyatay lahtén zánógerá pa namannag gwasht: "Má pa é mardá hecch mayáré nagendén, balkén yakk ruh yá préshtagéá gón eshiá habar kortag."

10 Wahdé áyáni nyámá arh o janjál géshter but, lashkaray masterá torset, chó mabit Pulosá bejanant o chondh chondh bekanant, paméshká sepáhigi parmán dátant ke jahlád berawant, Pulosá cha áyáni nyámá pa zór dar bekanant o kalátá bebarant.

11 Hamá shapá Hodáwandén Issá Pulosay démá átk o óshtát. Gwashti: "Oo Pulos! Delá mazan kan, anchosh ke taw Urshalimay shahrá pa mani mestágá sháhedi dátag, hamé dhawlá Rumay shahrá ham tará sháhedi dayagi ent."

Pulosay kóshárénagay sázesh o pandal

---

* **23:1 23:1** Jabin, bezán wajud, darun, zamir, wejdán. † **23:3 23:3** "Espéti per moshtagén diwál" hamá mardománi bárawá gwashag butag ke záherá sharr ant bale áyáni del o darun syáh ent. ‡ **23:4 23:4** Lajj, bezán sharm, hajálat. § **23:5 23:5** Darraw 2:28.

12 Domi sabáhá, lahtén Yahudiá pandalé jórhént o
watmánwatá sawgendesh wárt ke tán Pulosá makoshant, na
ápa warant o na warag.
13 Pléndh o petnah sáchókén mardom cha chelá géshter
atant.
14 Mazanén dini péshwá o kawmay kamáshání kerrá
shotant o gwashtesh: "Má pa del sawgend wártag ke tán
Pulosá makoshén heccha nawarén.
15 Paméshká shomá gón sarókáni diwáná hórigá, lashkaray
masterá begwashét ke á Pulosá shomay kerrá byárit. Gón
lashkaray masterá shomay nimmón é bebit ke shomá Pu-
losay bárawá géshter zánag o jost o pors kanaga lóthét. Má
tayár én, rasagá pésar, ráhá áiá koshén."
16 Bale Pulosay gohárzátk ke cha é pandalá sahig but, kalátá
shot o Pulosi sahig kort.
17 Pulosá yakk Rumi pawji apsaré lóthet o gwashti: "É
warnáyá wati masteray kerrá bar ke eshiá chizzé gwashagi
ent."
18 Áiá warná wati masteray kerrá bort o gwashti: "Maná
kaydién Pulosá lóthetag o gwashtag ke é warnáyá tai kerrá
byárán, chéá ke eshiá gón taw chizzé gwashagi ent."
19 Lashkaray masterá warnáay dast gept o yakk kerré bort
o jost kort: "Tará gón man chónén habaré hast?"
20 Áiá gwasht: "Lahtén Yahudiá shawr kortag ke tará
begwashant bándá Pulosá diwánay démá pésh bekanay, pa
é shawrá áyáni nimmón esh ent ke á Pulosay bárawá géshter
jost o pors kanaga lóthant,
21 Bale taw áyáni é habaray mannagá tayár mabay, chéá ke
cha áyán chell mardomá gésh, ráhá Pulosay sará orosh kanag
o áiay koshagá tayár ent. Áyán sawgend wártag ke tán Pulosá
makoshant, na ápa warant o na warag. Á tayár neshtagant o
wadárig ant ke taw áyáni wáhagá bemannay."
22 Lashkaray masterá warná roksat kort o gwasht:
"Hechkas sahig mabit ke taw maná é hál dátag."

Pulos, dém pa Kaysariahá

23 Gorhá lashkaray masterá do apsar lóthet o gwashtant:
"Do sad payádagén sepáhig, haptád aspswár o do sad nayza-
hbandén sepáhig tayár bekanét ke enshapi, sáhat nohá*
Kaysariahá berawant,
24 pa swáriá, Pulosá asp ham bedayét tán áiá pa wasshi o
salámati, wáli Piliksay kerrá berasénant."
25 Lashkaray masterá, Rumi wáliay námá yakk kágadé ham
é dhawlá nebesht:

* **23:23 23:23** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "shapay sayomi sáhat".

26 “Cha Klawdius Lisiásay némagá pa sharapdárén wáli
Piliksay námá:
Salám o drót!
27 É mard, Yahudián geptagat o áiá koshagi atant. Bale
wahdé man sahig bután ke á Rumi báshendahé, gorhá gón
sepáhigán shotán o man cha áyáni dastá rakként.
28 Man lóthet bezánán ke é marday sará chónén bohtámé
janant, paméshká áyáni sarókáni diwánay démá pésh kort.
29 Sahig bután ke áiá wati Sharyatay jérhaháni sará
mayárig kanagá ant o áiá hecch choshén káré nakortag ke
kayd o band, yá markay sezáwár bebit.
30 Wahdé maná hál raset ke pa áiay koshagá pandalé
sázag butag, hamá damáná tai gwará ráhon dát. Man, hamá
mardom ke áiay sará bohtáma janant, parmán dátagant ke gón
áiá wati arhá tai démá pésh bekanant.”
31 Gorhá sepáhigán, parmánay sará, hamá shapá Pulos cha
Urshalimá zort o Antipátrisay shahrá† rasént.
32 Domi róchá, aspswárén sepáhigesh Pulosay hamráhiá
rawán dátant o wat kalátá per tarretant.
33 Kaysariahay rasagá, áyán kágad á damagay wáli Piliksá
dát o Pulosesh áiay démá pésh kort.
34 Kágaday wánagá rand, wáliá cha Pulosá jost kort: “Taw
kojám damagay mardomé ay?” Passawi dát: “Man Kilikiahay
damagay mardomé án.”
35 Gorhá gón Pulosá gwashti: “Wahdé tai sará bohtám
janókén mardoma káyant, man tai o áyáni habarán wat gósha
dárán.” Gorhá áiá sepáhig hokm kortant ke Pulosá hamá
kalátá bebarant ke Hirudis bádsháhá bastag o hamódá áiay
negahpániá bekanant.

24

Piliksay démá Pulosay pésh kanag

1 Panch róchá rand, Yahudiáni masterén dini péshwá
Hannániá gón kawmay lahtén kamásh o Tertulos námén
wakiléá Kaysariahá shot, tán Pulosay sará wati bastagén
bohtámá wáliay démá pésh bekanant.
2 Wahdé Pulos árag but, Tertulosá wáliay démá Pulosay
sará bohtám é dhawlá pésh kort: “Marháhdárén* wáli Piliks!
Shomá é sardhagárá émenén dawr o bárigé áwortag o cha
wati durchári o kárzántiá, pa eday mardomán gehbudi kár
kanáéntag.
3 Paméshká má har jáh o har kojá tai báz mennatwár én.

† **23:31 23:31** Antipátris, Kaysariahay nazzikká at. * **24:2 24:2** Marháhdár, bezán sharapdár, ezzatmand.

4 Man géshén habar kanag o tará delsyáh kanaga nalóthán,
bale pa kasteri gón taw dazbandia kanán ke may yakk o do
habará gósh dár o márá wati mennatwár bekan.
5 Gapp esh ent ke é mard, Pulos, mazanén pléndh o
petnahsázé o sarjamén donyáay Yahudiána shórénit. Náseri
námén yakk náráhén thóliéay saróké.
6 Cha eshán o abéd, mazanén parasteshgáhay béhormati
kanagay chen o lánchi ham kortagat ke má gept.
7 Lótheten áiá wati Sharyatay sará mayárig bekanén, bale
lashkaray master Lisiásá, pa zór cha may dastá pach gept o
bort. Paméshká má, áiay beddh o bohtám janók, tai kerrá ráh
dayag butagén.†
8 Nun taw wat áiá jost o pors bekan, hamá beddh o bohtám
ke má áiay sará jatagant, áyáni rástiá sahig bebay."
9 Yahudi ham gón áiá hamtawár butant o gwashtesh:
"Harché ke Tertulosá gwashtag, hamé paymá ent."

Pulos wati démpániá kant

10 Nun wáli Piliksá Pulosay némagá eshárah kort ke á wati
habarán bekant. Pulosá gwasht: "Mana zánán báz sál ent
ke taw may Yahudi kawmay dádrasiá kanagá ay, paméshká
pa deljami wati bémayáriay paddar kanagá gón taw habara
kanán.
11 Agan taw jost bekanay gorhá zánay ke dwázdah róchá
géshter nagwastag ke man pa parastesh kanagá Urshalimá
shotagán.
12 Mazanén parasteshgáhá, maná hechkasá gón yakkéá pa
jérhah o dapjáká nadistag, shahr o kanisahán ham mardom
nashórén tagant.
13 É beddh o bohtámán ke annun mani sará janant, tai
démá áyáni rástiá paddar korta nakanant.
14 Bale tai démá é habará mannán ke 'É Ráhay' randgir o
mannók án ke mardom áiá náráhén dini thólié gwashant.
Wati pet o pirokáni Hodáyá parastesha kanán o harché
ke Tawrát o Nabiáni Ketábán nebeshtah ent, man áyáni
báwarmand án.
15 Man ham, haméyáni dhawlá, cha Hodáyá ométwár án o
deljam án ke sajjahén mordag, nékén o badén, padá zendaga
bant.
16 Paméshká, modám johda kanán ke gón Hodá o sajjahén
mardomán mani jabin o wejdán pák o palgár bebit.
17 Nun lahtén sálán o rand, per tarret o Urshalimá átkán,
tán hamá hayrátán ke maná pa komakk kanagá gón atant
wati kawmá berasénán o korbánig ham bekanán.

† **24:7 24:7** Band hapt bázén daznebeshtá nést.

18 Watá pák o palgár kortagat ke áyán maná mazanén
parasteshgáhá dist, na mardománi mocchi o mérhié hastat
o na ham áshóp o balwáé.
19 Bale Ásiáay damagay lahtén Yahudi hamódá at, agan
áyán gón man jérhahé hastat, á tai kerrá byátkénant o maná
mayárigesh bekortén.
20 Cha é mardomán jost kan, wahdé man Yahudiáni
sarókáni diwánay démá pésh kanag bután, áyán pa man che
mayáré rást o paddar kort,
21 abéd cha é yakkén habará ke man ódá jár jat o gwasht:
'Man paméshká é hakdiwánay démá óshtárénag butagán ke
gwashtagaton: "Hodá mordagán padá zendaga kant." ' "
22 É habaráni eshkonagá rand, Piliksá, ke "É Ráhay" bárawá
zántkár at, hakdiwánay dádrasi démá nabort o gwashti:
"Wahdé lashkaray master Lisiásа kayt, hamá wahdá é arh
gisshénaga bit."
23 Gorhá, yakk pawji apsaré parmáni kort Pulosá angat
bedárant, bale áiá géshter ásudagi bedayant o áiay dóst o san-
gatán ham cha áiay gendok o hezmatkáriá makan makanant.

Pulos, Piliksay démá

24 Lahtén róchá rand, Piliks wati Yahudién zál Drusiláay
hamráhiá átk o Pulosi ham lóthet o áwort. Gón Pulosá gwashti:
"Issá Masihay saray báwarmandiay bárawá cha taw géshter
eshkonaga lóthán."
25 Bale wahdé Pulosá hakk o ensáp, pahrézkári o jost o
porsay áyókén róchay bárawá habar kort, gorhá Piliksá torset
o gwashti: "Annun taw beraw, wahdé dazgatth nabután, tará
padá lóthán."
26 Á ométwár at balkén Pulos áiá chizzoké zarr lálecha dant,
paméshká báz randá lóthet o áworti o gón áiá gapp o tránia
kort.
27 Do sál hamé dábá gwast o Piliksay jágahá, Purkius Pestus
wáli but. Piliksá pa Yahudiáni razá kanagá, Pulos bandijáhá
dásht.

25

Pulos, Pestusay démá

1 Wáli Pestus, é damagay rasagá say róchá rand, cha
Kaysariahá dém pa Urshalimá shot.
2 Ódá, mazanén dini péshwá o Yahudiáni sarókán áiay démá
Pulosay sará bohtám jat o
3 dazbandiesh kort ke áyán wati mennatwár bekant o
Pulosá Urshalimá ráh bedant. Shawresh kortagat ke Pulosay
áyagay wahdá, ráhá áiay sará orosh bekanant o bekoshanti.

4 Pestusá passaw dát: “Pulos Kaysariahá bandig ent, maná
wat pa hamé zuttán hamódá rawagi ent.
5 Cha shomá lahtén master o kamásh mani hamráhiá
hamódá byayt, agan áiá mayár o gonáhé kortag gorhá
hamódá áiay sará bohtám bejanét.”
6 Hasht tán dah róchá gón áyán nendagá rand, Pestus
Kaysariahá per tarret. Domi róchá áiá hakdiwán kort o
hokmi dát ke Pulosá byárant.
7 Wahdé Pulosesh áwort, cha Urshalimá átkagén Yahudi áiay
chapp o chágerdá mocch butant o áiay sará bázén bohtámesh
jat, bale áyán cha á bohtámán yakké ham, rást paddar kort
nakort.
8 Pulosá pa wati bémayáriay paddar kanagá darráént: “Man
pa Yahudi Sharyat o mazanén parasteshgáh o pa Rumay
Kaysará, hecch dhawlén rad o nárahbandén káré nakortag.”
9 Bale Pestusá lóthet Yahudián wati mennatwár bekant,
paméshká cha Pulosá josti kort: “Taw Urshalimay rawagá
razá ay, ke man hamódá hakdiwán bekanán o é arhá
begisshénán?”
10 Pulosá gwasht: “Man Rumay Kaysaray hakdiwánay démá
óshtátagán. Mani dádrasi báyad hamedá bebit. Anchosh ke taw
wat sharra zánay man pa Yahudián hecch mayár o gonáhé
nakortag.
11 Agan man anchén mayáré bekortén ke markay sezáyá
hakdár buténán, gorhá markay sezáay saggagá ham tayár
butagatán, bale agan mani sará Yahudiáni é bohtám rást
naant, hechkas maná pa koshagá áyáni dastá dáta nakant.
Maná Kaysaray hakdiwáná bebarét.”
12 Pestusá gón wati saláhkárán shawr kort o randá gwashti:
“Taw Kaysaray hakdiwáná péshi lóthetag, hamódá pésh kanaga
bay.”

Pulos, bádsháh Agripásay démá

13 Kammé róchán o rand, bádsháh Agripás wati gohár
Bernikiay hamráhiá, pa Pestusay mobárakiá Kaysariahá átk
o
14 tán bázén róchéá hamódá mant. Pestusá bádsháhay démá
Pulosay bárawá trán kort o gwasht: “Mani kerrá bandigé
hastent ke wáli Piliksá eshtag.
15 Wahdé Urshalimá shotagatán, Yahudiáni mazanén dini
péshwá o kamáshán áiay sará bohtám jat o maná gwashtesh
ke mayárigi bekanán.
16 Man gwashtant: ‘Rumiáni rahband esh ent, tán wahdé
kaséá bohtám janókáni démá wati démpániay móh dayag
mabit, á sezá dayaga nabit.’

17 Wahdé áiay bohtám janók edá átkant, man áyáni é arhay
gisshénagá dér nakort, domi róchá hakdiwáná neshtán o
parmán dát ke Pulos pésh kanag bebit.
18 Wahdé bohtám janók pa habar kanagá pád átkant, áyáni
bohtám chosh naatant ke man gomán kortagat.
19 É marday sará áyáni bohtám wati jenday dini habar
o Issá námén mortagén mardéay bárawá atant ke Pulosa
gwashit á zendag ent.
20 Man sarbatag o hayrán atán ke é arhá che paymá be-
gisshénán? Paméshká cha Pulosá joston kort ke 'Urshalimay
rawagá razá ay, tánke é arh hamóday hakdiwáná gisshénag
bebit?'
21 Bale Pulosá lóthet hamedá bemánit o Kaysar wat áiay
arhá begisshénit. Paméshká man parmán dát, tán wahdé áiá
Kaysaray darbárá ráh madayán, hamedá dárag bebit."
22 Agripásá gwasht: "Man wat é marday habarán gósh
dáraga lóthán." Pestusá gwasht: "Bándá taw áiay habarána
eshkonay."
23 Domi róchá, Agripás o áiay gohár Berniki, gón mazanén
shán o sharapéá, shahray pawji mansabdár o lahtén
námdárén sarókáni hamráhiá, wáliay diwánjáhá átkant. Pes-
tusá, Pulosay pésh kanagay parmán dát o Pulos diwánay démá
árag but.
24 Pestusá gwasht: "Oo bádsháh Agripás o diwánay
nendókén mardomán! É mardá ke shomá gendagá ét,
Urshalim o Kaysariahay shahráni sajjahén Yahudián es-
hiay sará bázén bohtámé jatag o gón man kukkár kanán
dazbandiesh kortag ke eshiá bekósháránán.
25 Mani zánagá, eshiá choshén mazanén mayár o gonáhé
nakortag ke koshag bebit, bale wahdé eshiá lóthet ke
Kaysaray hakdiwáná pésh kanag bebit, gorhá man shawr
kort Rumay shahrá ráhi bedayán.
26 Nun mani dastá eshiay bárawá pakkáén chizzé nést ke
pa Kaysará benebisán. Paméshká, man Pulos pa shomá
sajjahénán o géshter pa taw, oo bádsháh Agripás, pésh kortag
tán jost o porsá rand, chizzé pa nebisagá dar begéján.
27 Chéá ke é bésar o bonén káré, man yakk bandigéá
dém bedayán bale á bohtámán ke áiay sará janag butagant,
manebisán."

26

Pulos watá bémayára kant

1 Bádsháh Agripásá gón Pulosá gwasht: "Tará wati
démpániay móh o mókal ent." Pulosá dast borz kort o pa wati
bémayáriay paddar kanagá habará lagget o gwashti:

2 “Oo sharapdárén bádsháh Agripás! Man bahtáwaré án
ke maróchi tai démá pésh kanag butagán tán cha Yahudiáni
sajjahén bohtámán wati démpániá bekanán.
3 Mana zánán ke taw Yahudiáni sajjahén dód o rabédag o
áyáni jerhahán sharra zánay. Paméshká gón taw peryát o
dazbandia kanán, mani habaráni sará gón sharrén sabr o
ópáré* delgósh gwar bekanay.
4 Sajjahén Yahudi sharra zánant ke mani zend che paymá
butag o mani kasáni o warnái wati mardománi gwará o
randá Urshalimá chón gwastag.
5 Báz wahd ent ke maná zánant o agan belóthant, é gwáhiá
dáta kanant ke man Parisié butag o áyáni pábandterén dini
rombá gón butagán.
6 Nun, paméshká hakdiwáná árag butagán ke Hodáay hamá
labz o kawlay sarjam bayagá deljam o saddak án ke áiá gón
may pet o pirokán kortag.
7 Pa hamé labz o kawlay sarjam bayagay ométá, may
Yahudiáni dwázdahén kabilah shap o róch pa delsetki Hodáyá
parastesha kanant. Oo marháhdárén bádsháh! Yahudi
paméshká mani sará bohtám janagá ant ke man pa hamé
kawlay sarjam bayagá saddak án.
8 Oo gósh dárókán! Chéá é habará manneta nakanét ke
Hodá mordagán padá zendaga kant?
9 Yakk wahdé man ham báwar kortagat ke Issá Masihay†
námay namannag o áiay morid o mannógeráni ázár dayag,
sharrén káré.
10 Urshalimá, hamé kárá kanagá atán. Gón mazanén dini
péshwáyáni ehtiárá, cha Hodáay palgártagénán bázéné, bandi
kortag o modám áyáni kósháránagá hamshawr butagán.
11 Báz randá sajjahén kanisaháni tahá, man á pa kopr
kanagá hojj kortagant. Maná badwáhi o kénagá anchosh
ganók kortagat ke pa áyáni ázár rasénagá, dhanni shahrán
ham shotagatán.
12 Yakk baré gón mazanén dini péshwáyáni sarjamén wák o
ehtiárá, Dameshká ráhi atán.
13 Oo sharapdárén bádsháh! Némróchá hamé ráhá, anágat
ásmáná cha róchá rozhnáterén shahmé diston. Hamá rozhn
manig o mani hamráháni chárén némagán drapshet.
14 Má sajjahén zeminá kaptén, tawáré eshkoton ke Ebráni
zobáná maná gwashagá at: ‘Shául, oo Shául! Taw chéá maná
ázára dayay? Taw hamá káigerén gókay paymá ay ke shatay
tusk o tézén sojjá‡ lagata jant o watá táwána dant.’

---

* **26:3 26:3** Ópár, bezán sabr, tahambol, bardásht. † **26:9 26:9** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: “Issá Náseriay”. ‡ **26:14 26:14** Shatt dáré o sojj dáray tuskén sarok ent. Nangár kanagay wahdá, é dárá pa gókáni hay kanagá kára bandant.

15 Man jost kort: ‘Oo wájah! Taw kay ay?’ Hodáwandá passaw dát: ‘Man Issá án, hamá ke taw áiá ázára dayay.
16 Nun pád á, wati pádáni sará bósht, man paméshká pa taw paddar butagán ke tará wati sháhed o hezmatkár gechén bekanán, tán harché ke cha man distaget o démterá genday, pa áyán gwáhi bedayay.
17 Tará cha tai jenday kawmá o cha darkawmán, ke áyáni kerrá tará rawána dayán, rakkénán.
18 Tará paméshká áyáni kerrá ráha dayán, tán chammánesh pach bekanay. Á cha tahárіá rozhnáiay némagá byáyant o cha Shaytánay porzórén dastá dém pa Hodáay ráhá betarrant, tán gonáhesh pahell kanag bebant o gón hamá mardomán sharikdár bebant ke cha mani saray báwarmandiá pák o palgár butagant.’
19 Oo bádsháh Agripás! Man cha á ásmáni shobénay mannagá sar táb nadát.
20 Pésará Dameshkay shahray mardománi nyámá, randá Urshalim o Yahudiahay sajjahén hand o damagáni mardománi kerrá o goddhá darkawmáni gwará ham shotán o é kolaw rasént ke cha wati gonáhán tawbah bekanant o Hodáay ráhá per betarrant o cha wati kárán paddar bekanant ke Hodáay ráhesh geptag.
21 Paméshká Yahudián maná mazanén parasteshgáhá gept o koshagay johdesh kort.
22 Bale Hodáyá maná tán maróchigá komakk kortag o nun edá óshtátagán o mazan o kasán, sajjahénáni démá gwáhia dayán. É habarán ke man kanagá án, cha Mussá o é dega nabiáni péshgóián dhann naant,
23 ke Masih báyad ent sakki o sóri besaggit, bemerit o cha sajjahénán pésar, cha mordagán zendag bebit, jáh bejant o pa wati kawm o darkawmán nur o rozhnay mestágay járá bejant.”

Pa Agripásay báwarmand bayagá, Pulosay wáhag

24 Hamedá, Pestusá pa borztawári Pulosay habaray tahá dawr kort o gwashti: “Oo Pulos! Taw bésár ay, tai géshén zánt o zánagá tará ganók kortag.”
25 Pulosá darráént: “Sharapdárén wáli Pestus! Man bésár naán, é chizz ke mana gwashán rást o hóshmandén§ habar ant.
26 Bádsháh Agripás wat é chizzáni bárawá sharra zánt o man pa deléri é habarán kanagá án, chéá ke deljam án, á cha é sargwastán sahig ent, é sajjahén yakk gwandhén kallag o kerréá wa nabutagant.

§ **26:25 26:25** Hóshmand, bezán agli.

27 Marháhdárén bádsháh Agripás! Tará nabiáni sará báwar
ent? Haw! Mana zánán ke tará báwar ent."
28 Gorhá Agripásá gón Pulosá gwasht: "Tai hayálá, maná
gón wati habarán chosh zutt Masihiáni ráhá áworta kanay?"
29 Pulosá passaw dát: "Zutt yá dér, bale man cha Hodáyá
hameshiá lóthán ke éwaká taw na, harkas ke maróchi mani
habarán gósh dáragá ent, mani dhawlá báwarmand bebit, bale
pádi zamzilán mabant."
30 Randá bádsháh o gón áiá wáli, Berniki o neshtagén
mardom pád átkant.
31 Wahdé dar áyagá atant, watmánwat gwashagá atant ke
"É mardá choshén mazanén mayáré nakortag ke jél kanag
yá koshag bebit."
32 Bádsháh Agripásá gón Pestusá gwasht: "Agan é mardá
Kaysaray hakdiwáná péshi malóthetén, annun ázát kanag
butagat."

27

Pulos o Rumay sapar

1 Wahdé karár but má gón bójigá Itáliáyá berawén, gorhá
Pulosesh gón dega lahtén bandigá, Julyus námén apsaréay
dastá dát, ke cha Kaysaray lashkará at.
2 Má bójigéá swár but o ráh kaptén ke á cha Adrámitinay
bandená átkagat o Ásiáay damagay é dega bandenán rawagi
at. Tesálunikiay shahray Aristarkás námén Makdunié ham, é
bójigá gón at.
3 Domi róchá, may bójigá Saydunay bandená nangar dawr
dát. Apsar Julyus gón Pulosá mehrabán at o eshti ke Pulos
berawt gón wati dóstán gendok bekant o áiay zaluratán purah
bekanant.
4 Cha ódá padá ráh geptén bale gwát may démá at,
paméshká má Kebresay jazirahay kash gept o érgwátá* démá
rawán butén.
5 Cha Kilikiah o Pampiliahay zerkerrán gwazán, Likiahay
damagá, Mirahay shahrá átkén.
6 Ódá may pawji apsará dega bójigé dar gétk ke cha Mesray
shahr Eskandariahá átkagat o Itáliáyá rawagá at. Áiá márá
hamé bójigá swár kort.
7 Má tán bázén róchán madán madán† démá shotén o pa
hillaté Knidusay bandenay nazzikká átk o rasetén. Nun
gwát may démá at, paméshká cha Kritay érgwátén pahnátá
Salmunahay kerrá gwazán, démá shotén o

---

* **27:4 27:4** "Érgwátay" máná esh ent ke yakk diwálé, kóhé yá dega chizzé gwátay démá dárit. † **27:7 27:7** Madán madán, bezán ástah ástah, lahm lahmá, wassh wasshá.

8 pa sakki o sórié "Zébá" námén bandenéá sar butén ke Lásiahay shahray nazzikká ent.
9 Bázén wahdé zawál butagat, tantaná Róchagay Aid‡ ham gwastagat o daryáay sapar báz torsnák butagat, paméshká Pulosá á dháh dát o hozzhár kortant,
10 gwashti: "Oo wájahán! Man anchosha gendán ke sakkén bimnák o táwánbárén saparé may démá ent, na tahná pa bójig o bójigay bár o bonagá, pa may zendá ham."
11 Bale pawji apsará Pulosay habaráni sará delgósh dayagay badalá, bójigay hodábond o náhodáay habar zortant.
12 Zemestáná á banden pa dáragá sharr naat, paméshká géshterénáni shawr hamesh at ke bójig cha ódá dar bekapit o agan buta kant, á Piniksay bandená watá berasénant o zemestáná ódá begwázénant. Piniksay banden, Kritay yakk bandené ke démi cha shomál o jonubá magrebay némagá ent.

Mazanén tuppán

13 Wahdé sobakkén zerbári gwát wassh wasshá kasshagá lagget, gománesh kort ke nun áyáni delay morád puraha bit. Gorhá bójigay nangaresh chest kort o Kritay jazirahay pahnátá gerán, tayábay nazzikká rawán butant.
14 Bale dér nagwast ke tuppánén gwátéá cha Kritá sar kort, ke áiá górichániróda rátkay§ gwáta gwashant.
15 Bójig gón tuppáná dochár kapt o gwátay démi dásht nakort, paméshká má watá gwátay sepordah kort o chawl o mawján márá démá bort.
16 Má gwandhén Kawdá námén jazirahéay érgwátá, pa sakki bójigay kathi* dastá áwort.
17 Kathiay sar géjagá rand, gón tayl o sádán bójigesh chapp o chágerdá mohrband kort ke maproshit. Torsetesh chosh mabit ke bójig, Sirtisay bazén rékáni tahá mén berawt, paméshká bójigay ácháresh† ér gétk o bótk, nun gwát bójigá démá baragá at.
18 Bójig cha gwátay trondi o daryáay chawl o mawjáni mastiá chest o ér bayagá at, paméshká domi róchá, bójigay bár o bonagáni chagal dayagá laggetant.
19 Sayomi róchá, bójigay bázén kárgéj o sámánesh ham daste wat daryáyá dawr dátant.
20 Wahdé tán bázén róchán na róch gendaga but o na estár o tuppánén gwát ham kasshagá at, gorhá má pa wati zenday rakkagá hecch omét nakasshet.

---

‡ **27:9 27:9** Róchagay Aid, bezán Yahudiáni "Yawm Kipur" námén aidé ke érahtay wahdá ent. § **27:14 27:14** Ródarátk, bezán hamá némag ke róch dara kayt, mashrek. * **27:16 27:16** Kathi (yá sudommi) kasánén bójigé ke har mazanén bójigá hast. † **27:17 27:17** Áchár, bezán bádpán.

21 Tán báz róchá waragesh ham nawártagat. Gorhá, Pulos
áyáni démá óshtát o gwashti: “Oo mardán! Agan shomá mani
habar bezortén o cha Kritá dar mayátkénét, may sará inchok
sakki o sóri nakaptagat o inchok táwán ham narasetagat.
22 Bale nun gón shomá dazbandia kanán wati delá dhaddh
kanét, bójiga boddhit bale shomay jendá heccha nabit.
23 É habará, man paméshká zánán ke dóshi cha hamá
Hodáay némagá ke man áiayg án o áiay hezmatkár án, préshtagé
átk, mani kashá óshtát o
24 gwashti: ‘Oo Pulos! Mators, taw báyad Kaysaray darbárá
pésh kanag bebay, mán bójigá tai hamráh ham Hodáyá
rakkéntagant.’
25 Oo brátán! Delá dhaddh kanét chéá ke maná Hodáay
sará setk ent o deljam án, préshtagá harché maná gwashtag,
allamá hamá dhawlá bit.
26 Bale may bójig yakk jazirahéá ména rawt.”

Bójigay proshag

27 Chárdahomi shapá, may bójig angat Ádriátikay Zerá‡
jombán o chest o ér bayán at. Shapnémá, jánshóán gomán
kort ke tayábgwar nazzikk ent.
28 Gorhá ápay johliesh sódet o kesás kort ke bist gwáz§ at,
wahdé bójig kammé démterá shot padá ápesh sódet o zántesh
ke zeray johli pánzdah gwáz* ent.
29 Torsetesh, chosh mabit ke bójig ápá gón kóhéá dhikk
bwárt. Paméshká bójigay poshti némagá chár nangaresh
daryáyá dawr dát o dwáesh kort ke zutter róch bebit.
30 Jánshó cha bójigá ér kapag o jehagá delmánag atant,
paméshká áyán kathiay sád pach kortant o daryáyá ér gétk.
Áyáni nimmón esh at ke cha démi némagá ham nangar ápá ér
begéjant.
31 Pulosá gón pawji apsar o sepáhigán gwasht: “Agan
jánshóán bójig yalah dát o jestant, gorhá shomá rakketa
nakanét.”
32 Paméshká sepáhigán sád borretant o kathi daryáyá yalah
dát.
33 Wahdé gwarbám nazzikk but, Pulosá sajjahén delbaddhi
dát o gwashtant: “Shomá tán chárdah róchá wadár kortag ke
bárén ché bit o ward o warákó dast ham najatag.

---

‡ **27:27 27:27** Pulosay zamánagá, Ádriátikay Zer cha maróchigén Ádriátikay Zerá master butag o á wahdá Málthåay nazzikkén zer ke maróchi “Yónyan Zer” gwashaga bit, ham Ádriátikay Zerá hawár butag. § **27:28 27:28** Bezán chell mitar. Har doén dastáni drájiá, ke do mitara bit, gwáza gwashant. * **27:28 27:28** Bezán si mitar.

34 Paméshká man gón shomá dazbandia kanán chizzé
bwarét tán zendag bemánét, cha shomá hechkasay saray
mudáni thálé ham zyána nabit."
35 Pulosá nán zortant, sajjahénáni démá Hodáay shogr gept
o padá nán tronset o warag bongéj kort.
36 Cha eshiá sajjahénáni del dhaddh but o á ham waragá
laggetant.
37 Bójigay tahá má do sad o haptád o shash mardom atén.
38 Wahdé waragesh wárt o sér kort, gallahén dánesh
daryáyá dawr dátant tán bójig sobakter bebit.
39 Róch ke dar átk, tayábesh dist bale nazántesh kojám
sardhagárá ant. Talagén hóré† distesh ke tayábi rék at,
shawresh kort, agan bebit bójigá hamé hórá sara géjant.
40 Nangaresh bótk o daryáyá yalah kortant. Bójigay
sokkánesh ke gón sádán bastagat pach kort o bójigay démi
némagay áchár borz kort, tánke tayábá sar bebant,
41 bale áp é jágahá talag at, paméshká bójigay démi némag
rékáni tompéá mén shot o poshti némag cha mastén chawláni
zórá proshagá lagget.
42 Sepáhigán kaydiáni koshagay shawr kort tán chó mabit
ke cha áyán kasé ózhnág‡ bekant o betachit,
43 bale pawji apsará pa Pulosay zenday rakkénagá sepáhig
cha é kárá makan kortant o parmán dát ke agan kasé ózhnág
korta kant, daryáyá kopp bekant o tayábá berawt,
44 é dega mardom, lahtén tahtagén dáráni komakká o
lahtén bójigay é dega thokkoráni sará watá hoshkiá be-
rasénant. É dhawlá sajjahén mardom pa wasshi o salámati
tayábá ér kaptant.

28

*Málthá*ay *jazirahá, Pulosay mój*ezah

1 Wahdé má sajjahén pa wasshi o salámati hoshkiá ér
kaptén gorhá zántén ke á jazirahay nám Málthá ent.
2 Óday mardomán gón má bédarwarén mehrabánia kort,
hawr gwáragá at o sakk sárt at, áyán mazanén ásé rók kort
o márá wasshátk kanáná gwasht: "Watá betápét o garm
bekanét."
3 Pulosá lahtén lansh o dár chet o mocch kort o anchosh
ke ásay tahá dawr dayagá at, cha ásay garmiá yakk garrmáré
dar átk o áiay dastá mangal but.
4 Mardomán wahdé Pulosay dastá patátagén már dist,
watmánwatá gwashtesh: "Allamá é mard hónigé ke cha

† **27:39 27:39** Hór, Arabi o Pársiá "khalij". ‡ **27:42 27:42** Ózhnág, bezán shená.

daryáyá rakketag bale nun ensápay hodá* áiá zendagá naylit."
5 Bale Pulosá wati dast chandhet, már ásá kapt o Pulosá
hecch nabut.
6 Mardom cháragá atant ke allamá áiay jesm o ján gwáta gipt
yá kapit o merit. Tán dérá wadáresh kort bale wahdé distesh
áiá choshén hecch chizzé nabut, gorhá áyáni hayál badal but
o gwashtesh: "É cha hodáyán yakké."
7 Jazirahay sardár Publiusay melkat o jáydád nazzikk atant,
sardár may kerrá átk o márá wati lógá borti o tán say róchá
mehmáni kort.
8 Hamá róchán sardáray pet tapig at o láprechéá geptagat.
Pulos áiay kerrá shot, dasti baddhá jat o gón wati dwáyá dráhi
kort.
9 Randá á jazirahay é dega nájórhén mardom Pulosay kerrá
átkant o dráh butant.
10 Áyán har paymá márá báz sharap dát o randá, rawagay
wahdá pa sát o saparé harché tóshag ke márá pakár at dátesh.

Pulos, dém pa Rumá

11 Málthá́ay jazirahá say máhá jallagá rand, cha Eskandari-
ahay shahrá átkagén bójigéá swár butén. Bójigay démi némagá
daryáay járhén botáni† neshán per at.
12 Wahdé bójig Sirákusay bandená raset, gorhá tán say róchá
hamódá mahtal butén.
13 Má cha ódá ráh gept o Régiumay bandená átk o rasetén.
Domi róchá zerbári gwátéá sar kort, sayomi róchá Putiuliay
bandená rasetén.
14 Ódá má wati lahtén báwarmandén brát dist o áyán lóthet
tán haptagéá áyáni kerrá bedárén. Cha ódá Rumay shahrá
rasetén.
15 Wahdé óday báwarmandén brátán eshkotagat ke má pédák
én, gorhá tán "Ápiusay Bázárá" o "Say Mosáperjáh" námén
métagéá may péshwáziá‡ átkant. Pulosá ke distant, áiá
delbaddhié raset o Hodáay shogri gept.
16 Rumay shahray rasagá, Pulosá é mókal dayag but ke
jetáén lógéay tahá, tahná gón yakk negahpánén sepáhigéá
benendit.

Pulos, Rumay shahrá

17 Say róchá rand, Pulosá Rumay shahray Yahudiáni
kamásh wati kerrá lóthetant. Wahdé átk o yakjáh butant,
gón áyán gwashti: "Oo mani brátán! Harchont man pa wati
kawm o pet o piroki dód o rabédagán hecch dhawlén radén

* **28:4 28:4** Málthá́ay mardom botparast butagant. Áyáni ensápay bánokén hodáay
nám "Diki" at. † **28:11 28:11** É doén botáni nám Kástor o Puluks atant ke Jawzá
ham zánaga bant. ‡ **28:15 28:15** Péshwázi, bezán mardoméay démá rawag o
sharap dayag.

káré nakortag, bale angat lahtén mardomá maná Urshalimá geráéntag o Rumiáni dastá dátag.
18 Rumián bázén patth o pólá rand, pa man hecch choshén
mayáré nadist ke koshag bebán, paméshká lóthetesh maná
yalah bedayant.
19 Bale Yahudián áyáni é shawr namannet, nun man náchár
bután ke cha Kaysará pa wat ensáp belóthán, angat ham wati
kawmay zangá najanán o maná cha áyán gelagé nést.
20 Paméshká shomárá wati kerrá lóthetag tán shomárá
begendán o gapp o trán bekanén. Man pa 'Esráilay armáná'§
gón é zamzil o sánkalán bandig án."
21 Gwashtesh: "Tai bárawá cha Yahudiahá pa má hecch
kolaw o kágadé nayátkag o cha may brátán ke edá átkagant,
na kaséá tai bárawá gón má hál o hawál kortag, na kaséá bad
o radén habaré gwashtag."
22 Bale má tai pegr o hayálán cha tai jenday dapá gósh
dáraga lóthén. Parchá ke má zánén shomay Issái thóliay bárawá
har jágah mardom bad gwashagá ant.
23 Áyán gón Pulosá pa gend o nendá yakk róché gisshént o
á róchá, cha pésará géshter mardom Pulosay lógá átk o mocch
but. Gorhá Pulosá sabáhá beger tán bégáhá gón áyán Hodáay
bádsháhiay bárawá trán kort o gwáhi dát. Áiá cha Mussáay
Sharyat o gwastagén Nabiáni Ketábáni gwáhi o dalilán é johd
kort ke Issáay mannógeriá áyáni delán benádénit.
24 Áiay habaráni gósh dáragá rand lahtén báwarmand but bale
dega lahténá báwar nakort.
25 Á watmánwat nátepák but o cha ódá shotant, bale áyáni
rawagá pésar, Pulosá wati goddhi habar kort: "Pákén Ruhá
cha Eshayá nabiay zobáná gón shomay pet o pirénán chón
wassh o rást gwashtag:
26 *'É kawmay gwará beraw o begwash:*
"gón góshána eshkonét, bale sarkecha nawarét,
gón chammána chárét, bale nagendét,"
27 *chéá ke é kawm sengdel butag,*
góshesh grán ant,
áyán wati chamm bastagant
chó mabit áyáni chamm begendant,
áyáni gósh beshkonant,
áyáni del bezánant o sarpad bebant o
mani némagá per betarrant
*ke man áyán dráh bekanán.'**

§ **28:20 28:20** "Esráilay armán", bezán Masihay áyag. * **28:27 28:27** Eshayá Nabiay Ketáb 6:9–10.

28 Paméshká man shomárá sahig o sarpada kanán ke cha
Hodáay némagá rakkénagay é jár darkawmáni kerrá baraga
bit, á gósha dárant."
29 Wahdé Pulosá é habar gwasht, Yahudi pád átk o shotant o
watmánwatá pa trondi dapjákesh kort.†
30 Pulos tán do sálá wati jenday keréh kortagén lógéá
jahmenend but o harkas pa gendoká byátkén áiá wasshátka
kort.
31 Pa natorsi Hodáay bádsháhiay jária jat o Hodáwandén
Issá Masihay bárawá mardomi tálima dátant o hechkaséá á,
makana nakort.

† **28:29 28:29** Lahtén daznebeshtá band 29 nést.

Pa Rumián
Pulosay kágad
Pa Rumián Pulosay kágaday bárawá

Pa Rumián Pulosay kágad Nókén Ahdnámagay shashomi ketáb ent o awali kágad. É kágad, pa Rumay kelisáyá nebisag butag (7:1, 15). Rum, Rumi bádsháhiay bondar* at o é shahrá bázén kawméay mardom nendók atant. Esháni nyámá Yahudi ham hastat.

É habar pakkáiá zánaga nabit ke Rumay shahrá, kelisáay bendát chón butag. Buta kant ke hamá Rumi ke Pentikástay róchá Urshalimá átkagatant o Petrosay wázá gón atant, cha áyán lahténá, gón hamá say hazárén mardomán hawár pákshódi† kortag ke á róchá báwarmand butant (Kásedáni Kár, dar 2) o hamé báwarmand ke padá Rumá per tarretagant, wasshén mestágay sheng kanagesh bendát kortag o cha hameshání johdán kelisá bendát butag. É ham buta kant ke lahtén mardomá Torkiah, Yunán yá dega molkéá wasshén mestág eshkotag, padá Rumá shotagant o mestágay sheng kanagesh bendát kortag.

Rumay shahray géshterén mardom Yahudi naatant. Paméshká gomán hamesh ent ke óday kelisáyá Yahudi o darkawmén báwarmand hawár butagant. É kágaday tahá Pulos gón Yahudián ham habara kant o gón é dega kawmáni mardomán ham.

Cha é kágaday jendá záher ent ke eshiay nebeshtakár Pulos ent (1:1). Pulos, Esráilié at ke maróchigén Torkiahay shahr Tarsusá pédá butagat. É kágad nebeshtah kanagay zamánagá, é damag Ásiá gwashag butag. Pulos, Parisi o wánendahén mardomé at. Áiá Urshalimá dini kánun wántagat. Kásedáni Káray ketábá nebeshtah ent ke Pulos chón báwarmand but (dar 9) o chón Rumay bádsháhiay bázén jágahán tarr o tábia kort o wasshén mestágay jária jat (dar 10 tán 28). Pulos, wati báwarmandiay sawabá do randá bandig kanag but o godhsará koshag but. Pulosá sézdah kágad nebeshtah kortag ke Nókén Ahdnámagá hawár ant.

Pulosá, Rumay báwarmandáni sará é kágad cha Korentay shahrá nebeshtah kort. É wahdá, á wati sayomi mestági saparé at. É paymá é kágaday nebisagay wahd o zamánag

---

* **: 1:0** Bondar, bezán molkay taht. Orduá sadrmakán, Pársiá páyetakht. † **: 1:0** Pákshódiay labz, Yunáni zobáná "baptismah" gwashaga bit o eshiay máná "ápá bokk dayag" yá "gón ápá shódag" ent.

56 yá 57 miládiá bit. Rumay báwarmand Pulosá wat nadistagatant o áyáni kelisáay jérhahán sarpad naat, paméshká é kágaday tahá, áyáni jérhaháni sará habara nakant, chó ke dega lahtén kágaday tahá kant.

É kágad say bahrá ent; dar yakk tán yázadah awali bahr ent, dar dwázdah tán pánzdah domi bahr ent o dar shánzdah sayomi bahr ent.

Awali bahrá, Pulos nejátay sarjamén kesshá kárit, hamá neját ke cha Issá Masihay sará báwarmandiá rasit. Pulos é habaray sará zóra dant ke sajjahén mardomán gonáh kortag o kass cha Sharyatay dáragá narakkit (dar 1 tán 5). Pulos é chizzáni bárawá ham habara kant ke ensán báwarmand bayagá rand báyad ent gonáhay ráhá marawt (dar 6 o 7). Hamá hakkay bárawá ham habara kant ke Hodáay chokk bayagay barkatá márá hastent (dar 8). Padá, Hodáay káráni tahá Esráili kawmay jágah o makámay bárawá habara kant. Gwashit ke pésará wasshén mestág jahánay é dega kawmán sar kanaga bit o randá sajjahén Esráil báwara kanant ke Issá, hamá wádah dátagén Masih ent (dar 9 tán 11).

Domi bahr, Pulos é habará kant ke báwarmand chón pa tepáki zend begwázénant o yakdomiá‡ ér majanant. Pulos, Rumay kelisáyá wati kár o erádaháni bárawá ham hála dant, chéá ke áiay démteri káráni tahá é kelisáay mardom ham gón ant. É kágaday nebeshtah kanagay wahdá Pulos hamá sajjahén zarrán yakjáh kanag o Urshalimá sar kanaga lóthit ke cha bázén kelisáéay némagá pa Urshalimay garib o nézgárén kelisáyá nazz árag butagant. Pulos erádaha kant ke cha é zarráni sar kanagá o rand Rumá o padá Espániáyá berawt o wasshén mestágá sheng bekant.

Kágaday goddhi§ bahrá pa kelisáay bázén mardoméá salám o drót mán ent o Hodáay satá o saná ham.

Salám o drót

1 Cha Issá Masihay hezmatkár* Pulosay némagá, mane Pulos ke pa kásediá gwánk janag† o pa Hodáay wasshén mestágá‡ gechén kanag butagán,

2 hamá wasshén mestág ke Hodáyá pésará wati nabiáni wasilahá, Pákén Ketábáni tahá eshiay wádah kortagat.

3-4 É mestág áiay Chokk bezán may Hodáwandén Issá Masihay bárawá ent ke jesmi hesábá Dáuday poshpad ent. Wahdé cha mordagán jáhi jat, pák o palgár kanókén Ruhay barkatá Hodáay zórmandén Chokk zánag o jár janag but.

‡ **: 1:0** Yakdomi, bezán yakdegar, yakk o domi. § **: 1:0** Goddhi, bezán áheri.

* **1:1 1:1** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "golám". † **1:1 1:1** Gwánk janag, bezán tawár kanag, lóthaénag. ‡ **1:1 1:1** Mestág, bezán wasshén hál, bashárat.

5 Márá cha Masihay wasilahá é rahmat o kásediay kár
rasetag ke pa hamáiay námaygi, sajjahén darkawmáni tahá
anchén parmánbardárié byárén ke cha imáná kayt.
6 Áyáni tahá shomá ham gón ét, shomá ke gwánk janag
butagét ke Issá Masihay bebét.
7 Pa Rumay hamá sajjahén mardomán ke Hodáyá dóst ant
o áiay gwánk jatagén o palgártagén§ ant.
Cha may Hodáén Pet o Hodáwandén Issá Masihay némagá
shomárá rahmat o émeni sar bát.

Pa Rumay sapará Pulosay wáhag

8 Har chizzá pésar, man Issá Masihay barkatá pa shomá
sajjahénán wati Hodáay shográ gerán, chéá ke shomay imánay
hál sajjahén donyáyá sheng butag.
9 Hamá Hodá ke man pa ján o del, gón áiay Chokkay
wasshén mestágay sar kanagá áiay hezmatá kanán, á wat
sháhed ent ke man wati dwáyáni tahá modám shomárá yáta
kanán.
10 Mani dwá ent ke godhsará, gón Hodáay razáyá shomay
kerrá rasagá kámyáb bebán,
11 chéá ke pa shomay didárá morádig án, tánke shomárá cha
Pákén Ruhay némagá nyámaté bedayán ke shomárá mohr o
mohkam bekant,
12 bezán ke máshomárá cha yakdomiay imáná delbaddhi*
berasit, cha mani o shomay imáná.
13 Oo brátán!† Mana lóthán shomá bezánét ke man báz
randá erádah kortag ke shomay kerrá byáyán bale yakk na
yakk moshkeléá maná dáshtag. Mani wáhag‡ at ke maná cha
shomá ham bar o samaré berasit, hamá paymá ke maná cha
á dega darkawmán rasetag.
14 Man shahri o jangaliáni,§ dáná o nádánáni wámdár án.
15 Paméshká, mani del báza lóthit shomay kerrá ham ke
Rumá nendók ét, wasshén mestágay járá bejanán.
16 Parchá ke cha wasshén mestágá pashal o sharmendag
naán, é Hodáay zór o twán ent ke har imána áróká nejáta dant,
awalá Yahudi o randá darkawmán.
17 Chéá ke wasshén mestágay tahá Hodáay rástáwari o ádeli
záhera bit, hamá rástáwari ke awalá tán áherá cha imáná rasit,

---

§ **1:7 1:7** "Palgártagén" hamá mardom ant ke gón Issá Masihay hóná cha wati
gonáhán shódag o pák kanag butagant o é dhawlá pa Hodáyá dar chenag butagant.

* **1:12 1:12** Delbaddhi, bezán shábásh, sekén, tashwik. † **1:13 1:13** "Brátay" máná
har báwarmand ent, mardén o janén. ‡ **1:13 1:13** Wáhag, bezán lóth, talab, hájat.

§ **1:14 1:14** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "Yunáni o Barbaráni". Yunáni
shahri atant o barbar, bezán hamá kawm ke Yunáni zobánesh nazántag, á jangali
zánaga butant.

anchosh ke nebisag butag: *"Hamá ke imánay barkatá rástáwar o bémayár*ent, hamá zendaga mánit."†

Hodáay kahr o gazab

18 Hodáay kahr o gazab cha ásmáná záhera bit o mardománi
sajjahén hodánáparmáni o badkáriáni sará kapit, chéá ke
mardom gón wati radkárián rástiá lagatmála kanant.
19 Parchá ke á chizz ke Hodáay bárawá zánaga bant, pa áyán
záher ant. Hodáyá á chizz pa áyán záher kortagant.
20 Cha donyáay jórh kanagá beger tán annun Hodáay chér
o andémén‡ jawhar, bezán áiay abadmánén zór o Hodái tab o
saresht§ cha áiay jórh kortagén chizzán gendag o zánaga bit.
Nun mardomán nimóné nést.
21 Harchont ke áyán Hodá zánt, bale áiárá Hodái ezzate-
sha nadát o áiay shogresha nagept. Eshiay badalá, wati
náhudagén* pegr o hayáláni tahá gár butant o áyáni násarpadén
del tahárіá mán póshet.
22 Harchont ke watá dánáesha gwasht, bale áyáni hódhi o
ahmaki róch pa róch gésha but.
23 Namiránén† Hodáay shán o shawkatesh gón hamá botán
sawdá kort ke hákién ensán o báli morg o chárpád o lápkasshání
rang o dróshomá‡ atant.
24 Paméshká Hodáyá mardom áyáni delay sell o badén
wáhagáni tahá yalah kortant ke watmánwatá gón nápákiá wati
jesmán béhormat bekanant.
25 Áyán Hodáay rásti gón drógá sawdá kort o addh kanókay
badalá, addh kortagénáni parastesh o hezmata kort, hamá
addh kanók ke tán abad satá o saná karzit. Ámin.
26 Paméshká Hodáyá ham áyáni sharmnákén hawá o
hawasáni tahá á yalah kortant. Áyáni janénán wati aslén ráh
o rahband yalah dát o náráhén nazzikkiay némagá shotant.
27 Hamé paymá, mardénán gón wati janénán ráh o rah-
bandén nazzikki yalah dát o watmánwatá hawá o hawasáni
ásá kaptant, mardénán gón mardénán sharmnákén kára kort
o é gomráhiay allamén sezá áyáni jendá raset.
28 Anchosh ke áyán Hodáay pajjáh árag arzesh nadát, hamé
paymá Hodáyá bénangén pegr o hayáláni tahá yalah kortant
tánke náráhén káráni tahá bekapant.

---

* **1:17 1:17** Palgár, bezán sáp o sallah, bepóleng. † **1:17 1:17** Yá: "Rástáwarén mardom imánay sará zenda gwázénit." Habakuk Nabiay Ketáb 2:4. ‡ **1:20 1:20** Andém, bezán chér, póshidah. § **1:20 1:20** Tab o saresht, bezán zát, báten, jawhar.
* **1:21 1:21** Náhudag, bezán bépáedag. † **1:23 1:23** Namirán, bezán hamá ke hechbara namerit. ‡ **1:23 1:23** Dróshom, bezán shekl, surat.

29 Á cha har paymén badkári, gandagi, tamáh o badniyatiá
sarréch butagant. Cha hasadd, hón o kósh, arh o korh,
makkári o badwáhiá porr, mardománi báposhtá habar kanók,
30 bohtám janók, cha Hodáyá naprat kanók, béadab,
gorunák§, batháki*, badiay sázók, pet o mátay náparmán,
31 násarpad, béwapá, bémehr o bérahm ant.
32 Harchont ke á cha Hodáay barhakkén hokmá sahig ant
ke choshén káráni kanók markay hakdár ant, bale angat
na tahná á wat hamé kárána kanant, choshén káráni tahá
degaráni ham poshta bant.

2

Hodáay rástáwari

1 Paméshká taw harkas bebay, wahdé degaráni kazáwatá*
kanay o áyán éra janay, tará pa é kárá hecch ozr o nimóné
nést. Chéá ke gón degaréay kazáwat kanag o ér janagá, wati
jenday kazáwatá kanay. Parchá ke taw wat ham hamá kárána
kanay.
2 Á mardom ke é paymén kára kanant, má zánén ke áyáni
bárawá Hodáay kazáwat barhakk ent.
3 Taw harkas bebay, degarán éra janay o wat hamá kárána
kanay, tai hayálá cha Hodáay kazáwatá rakkay†?
4 Yá ke áiay mehrabáni o sabr o ópáray‡ ganjá béarzesha zánay
o sarpada nabay ke Hodáay mehrabániay maksad hamesh ent
ke tará dém pa tawbah kanagá bebárt?
5 Bale taw gón wati nápashómán o sengén delá, pa kahr o
gazabay róchá pa wat kahr o gazab ambára kanay, hamá
róchá ke Hodáay barhakkén kazáwat záhera bit.
6 Hodá harkasay mozzá áiay kortagén káráni hesábá dant.
7 Hamá ke gón sabr o ópár, nékén káráni sará mohr
óshtátagant o shawkat o ezzat o namirániay lóthók ant, Hodá
áyán abadmánén zenda bakshit.
8 Bale hamá mardománi sará wati kahr o gazabá gwárénit
ke watwáh ant o hakk o rástiay badalá badkáriay randgir ant.
9 Harkas ke badén kára kant, ranj o azábáni tahá kapit,
pésará Yahudi o randá darkawm.
10 Bale harkas ke nékia kant, shawkat o ezzat o émeniay
wáhonda§ bit, pésará Yahudi o randá darkawm.
11 Chéá ke Hodá némagdária nakant.

---

§ **1:30 1:30** Gorunák, bezán magrur, porkebr. * **1:30 1:30** Batháki, bezán hamá mardom ke gorrit, kasánén káré mazana kant o pésha dárit, mazangappia kant. * **2:1 2:1** Kazáwat, bezán hakkén paysalah, hamá shawr ke cha dádgáhána kayt, dáwari, ensáp. † **2:3 2:3** Rakkag, bezán neját rasag, bacchag. ‡ **2:4 2:4** Ópár, bezán sabr, bardásht. § **2:10 2:10** Wáhond, bezán málek, hodábond.

12 Áyán ke Sharyat nazántag o gonáh kortag, tabáha bant
bale Sharyatay hesábá na, o áyán ke Sharyat zántag o gonáh
kortag, áyáni kazáwat Sharyatay hesábá bit.
13 Chéá ke tahná cha Sharyatay rahbandáni eshkonagá,
kass Hodáay chammán rástáwar o bémayára nabit. Hamá kas
rástáwara bit ke Sharyatay rahbandáni sará amala kant.
14 Wahdé darkawm ke Sharyat pa áyán narasetag bale
cha wati tab o sareshtá anchén kára kanant ke Sharyatay
rahbandáni hesábá ant, á pa wat, wat Sharyat ant, bell ke
Sharyatesh nést.
15 Gón wati é kárán pésha dárant ke Sharyatay rahband áyáni
delá naksh ant. Áyáni zamir pa eshiá gwáhia dant o áyáni pegr
o hayál baré áyán mayárbára kanant o baré bémayára kanant.
16 É gapp hamá róchá záhera bit ke Hodá cha Issá Masihay
wasilahá, mardománi chér o andémén pegráni kazáwatá kant,
anchosh ke mani wasshén mestága gwashit.

Yahudi o Sharyat

17 Bale agan taw watá Yahudié zánay o Sharyatay sará óst*
o ométa banday o gón Hodáyá wati nazzikkiay sará pahra
banday,
18 agan cha Sharyatá tálim geragay sawabá Hodáay wáhagá
zánay o sharteréná pajjáha káray,
19 agan taw deljam ay ke kóráni rahshón† ay o pa áyán nuré
ay ke tahárіá ant,
20 agan hamá Sharyatay sawabá ke zánt o rástiay jawhar
ent nádánáni sar o sój kanók o chokkáni dars o sabakk dayók
ay,
21 agan degarán tálima dayay, gorhá chéá wati jendá tálima
nadayay? Taw ke dozziay helápá wáza kanay, wat parchá
dozzia kanay?
22 Taw ke zenáyá manah o makana kanay, wat parchá zená
kanay? Taw ke cha botán naprata kanay, wat parchá botáni
parasteshgáhána polay o watá séra kanay?
23 Taw ke Sharyatay sará pahra banday, parchá Sharyatá
próshay o Hodáyá béezzata kanay?
24 Anchoch ke nebeshtah ent: *"Shomay sawabá darkawm
Hodáay námá béezzata kanant."*‡
25 Sonnat o borroká hamá wahdá arzesh hast ke Sharyatá
barjáh bedáray, bale agan Sharyatá bepróshay gorhá bezán
sonnat kanag nabutagay.

---

* **2:17 2:17** Óst, bezán omét, ásará. † **2:19 2:19** Rahshón, bezán rahbar, sarók,
rahdarbar. ‡ **2:24 2:24** Eshayá Nabiay Ketáb 52:5 o Hezekiál Nabiay Ketáb 36:22.

26 Agan kasé sonnat kanag nabutag bale Sharyatay rahbandán purah o sarjama kant, gorhá bezán ke sonnat butagén hesába bit.

27 Á ke jesmi sonnat kanag nabutag bale Sharyatay páband ent, tará mayáriga kant, parchá ke tará nebeshtagén Sharyat o sonnat kanagay rasm hast, bale taw angat Sharyatá próshay.

28 Chéá ke Yahudi á naent ke záherá Yahudi ent o rástén sonnat bayag záheri o jesmi chizzé naent.

29 Yahudi hamá ent ke pa del Yahudi ent o rástén sonnat delay tahá bit, cha Hodáay Ruhá bit, cha nebeshtah kortagén labzá nabit. Choshén mardomá cha ensáná satá narasit, cha Hodáyá rasit.

3

Ensánay béwapái o Hodáay wapádári

1 Gorhá Yahudi bayagay páedag ché ent o sonnat bayagay arzesh ché ent?

2 Har paymá ke bechára y báz ent. Awali gapp esh ent ke Hodáyá wati habar Yahudiáni sepordah kortagant.

3 Bale agan cha áyán lahtén wapádár nabut, gorhá ché bit? Áyáni béwapái Hodáay wapádáriá halás o nákára kant?

4 Hechbar! Bell toré har ensán dróga bandit, bale Hodá harwahd rástgó ent! Anchosh ke nebisag butag:

*"Paméshká, taw ke habara kanay, barhakk ay o kazáwat ke kanay, péróz ay."**

5 Bale agan may badkári Hodáay rástáwari o ádeliá záhera kant, gorhá ché begwashén? Hamé begwashén ke Hodá náensáp ent ke áiay kahr o gazab may sará kapit? (Nun man ensánáni paymá habar kanagá án.)

6 Hechbar! Agan habar esh ent, gorhá Hodá chón donyáay kazáwatá kant?

7 Balkén kasé begwashit: "Agan gón mani drógá Hodáay rásti géshter záhera bit o áiay shán o shawkat borztera bit, gorhá chéá angat mani sará gonahkáriay mayár laddhaga bit?"

8 Chéá magwashén: "Byáét badia kanén ke néki pédá bebit"? Anchosh ke lahtén mardom márá bohtáma jant o gwashit ke má é paymá gwashagá én. Áyáni mayárbár kanag jáez ent.

Kass rástáwar naent

9 Gorhá ché begwashén? May, bezán Yahudiáni hál cha á degarán gehter ent? Na, hecch paymá gehter naent! Chéá

* **3:4 3:4** Zabur 51:4.

ke má é habar pésará kortag ke sajjahén mardom, Yahudi o darkawm, gonáhay bandig ant.
10 Anchosh ke nebeshtah ent:
"*Kass rástáwar naent, hechkas.*
11 *Kass sarpada nabit, hechkas Hodáay shóházá naent.*
12 *Sajjahénán cha ráhá táb kortag,*
hórigá sell butagant,
nékkáré nést, yakké ham nést.†
13 *Áyáni gotth o galu sarpachén kabr ant o*
wati zobáná pa cháplusi kára bandant,‡
cha áyáni lonthán syahmáray zahra petthit o§
14 *dapesh cha baddwái o jawr o kocchalá sarréch ant,**
15 *kadamesh pa hónay réchagá téz ant,*
16 *har jáh ke rawant, tabáhi o bazzagia kárant,*
17 *sohl o émeniay ráhá nazánant o*†
18 *áyáni delá‡hodátorsi nést."*§
19 Nun má zánén, Sharyat har ché ke gwashit, gón hamá mardomána gwashit ke Sharyatay sáhegá ant, tánke sajjahén mardománi dap band bebit o sarjamén donyá Hodáay bárgáhá* mayárbár bebit.
20 Parchá ke hechkas cha Sharyatay randgiriá Hodáay démá rástáwar o bémayár hesába nabit. Sharyat bass mardomá sarpada kant ke gonáh chéé.

Hodáay bakshetagén rástáwari
21 Bale nun bé Sharyatay dáragá, Hodáay bakshátagén rástáwari o bémayári záher butag o Sharyat o nabián é rástáwariay gwáhi dátag.
22 Issá Masihay sará báwarmandi, é rástáwariay baksheshá pa sajjahén báwarmandána rasénit. Hodá hecch park o péra† nakant,
23 parchá ke sajjahénán gonáh kortag o cha Hodáay shán o shawkatá zebahr‡ ant,
24 bale gón Hodáay rahmatay nyámatá o hamá mókagá§ ke cha Issá Masihay barkatá rasit, rástáwar o bémayár hesába bant.
25 Hodáyá Issá é donyáyá dém dát tánke áiay hón hamá kapárat* bebit ke cha imánay ráhá gonáhána shódit. É kári

† **3:12 3:12** Zabur 14:1-3; 53:1-3. ‡ **3:13 3:13** Zabur 5:9. § **3:13 3:13** Zabur 140:3. * **3:14 3:14** Zabur 10:7. † **3:17 3:17** Eshayá Nabiay Ketáb 59:7-8. ‡ **3:18 3:18** Asligén Yunani nebeshtánka gwashit: "áyáni chammán". § **3:18 3:18** Zabur 36:1. * **3:19 3:19** Bárgáh, bezán dém, darbár, hozur. † **3:22 3:22** Park o pér, bezán ryá o ru, yakkéá sharter o yakkéá harábter zánag. ‡ **3:23 3:23** Zebahr, bezán bébahr. § **3:24 3:24** Mókagay máná edá esh ent ke pa kaséay jánay rakkénagá gránén kimaté dayag bebit, Pársiá "bázkharid". * **3:25 3:25** Kapáratay máná sarpósh ent. Edá pa gonáháni shódag o sarpósh kanagá kármarz butag.

pa wati rástáwari o ádeliay pésh dáragá kort, parchá ke gón wati Hodái sabr o ópárá mardománá pésarigén gonáháni sezái nadátagat.
26 Hodáyá chosh kort ke maróchigén wahdá pésh bedárit ke rástáwar o ádel ent o gón wati rástáwariá hamá kasá rástáwar o bémayára kant ke Issáay sará imána kárit.
27 Gorhá che chizzay sará pahr bebandén? Pa pahr bandagá jágahé nést. Kojám kánunay bonyádá eshiá bezánén? Nékén kár o kerday kánunay bonyádá? Na, imánay kánunay bonyádá.
28 Chéá ke má zánén ke ensán cha báwarmandiá rástáwar hesába bit, cha Sharyatay káráni kanagá na.
29 Hodá éwaká Yahudiánig ent? Darkawmáni naent? Béshakk á darkawmáni ham Hodá ent,
30 parchá ke Hodá yakké o sonnat kortagén o sonnat nakortagénán cha yakkén imánay ráhá rástáwara kant.
31 Gorhá gón imánay ráhay zuragá má Sharyatá halás o nákára kanén? Hechbar! Má Sharyatá barjáha dárén.

4

Ebráhémay mesál

1 Gorhá ché begwashén? Ebráhém ke jesmi hesábá may bonpirok ent, áiá ché dar gétk?
2 Agan Ebráhém cha wati kár o kerdá rástáwar o bémayár hesáb butén, áiá chizzé hastat ke áiay sará pahr bebandit, bale Hodáay chammán chosh naent.
3 Pákén Ketáb ché gwashit? *Ebráhémá Hodáay sará báwar kort o hamé báwar pa áiá rástáwari hesáb but.**
4 Nun kasé ke kára kant, áiay mozz dád o baksheshé hesába nabit, áiay hakk ent.
5 Bale á ke nékén káráni sará óst o ométa nakant, hamá Hodáay sará óst o ométa kant ke radkár o náparmánán rástáwara kant, áiay imán pa áiá rástáwari hesába bit.
6 Hamé paymá Dáud ham hamá mardomay bahtáwariay kessahá kárit ke Hodá áiay kár o kerdá nachárit o áiá pák o palgár hesába kant. Dáuda gwashit:
7 *"Bahtáwar ant hamá ke áyáni náshari†bakshag o gonáh shódag butagant.*
8 *Bahtáwar ent hamá ke Hodáwand áiay gonáhá hechbar hesábá nayárit."‡*
9 Záná, bahtáwari tahná pa hamáyán ent ke sonnat kanag butagant? Yá pa áyán ent ham ke sonnat kanag nabutagant? Má gwashén ke Ebráhémay imán pa áiá rástáwari hesáb but.

---

* **4:3 4:3** Pédáesh 15:6. † **4:7 4:7** Náshari, bezán Sharyatay hokmáni sará amal nakanag. ‡ **4:8 4:8** Zabur 32:1-2.

10 Chónén hál o jáwaréá§ chosh but? Sonnat bayagá pésar yá sonnat bayagá rand? Pakká ent ke sonnat bayagá pésar rástáwar hesáb but, randá na.
11 Bale sonnat bayagay neshániáiá raset tánke áiay rástáwariay sará mohré bebit, hamá rástáwari ke sonnat bayagá pésar cha imánay ráhá hastati. Gorhá Ebráhém hamá sajjahén mardománi peta bit ke bé sonnat bayagá imána kárant o é dhawlá rástáwar o bémayár hesába bant.
12 Hamé paymá, Ebráhém áyáni ham peta bit ke na tahná sonnat kanag butagant, imánay ráhá ham gám janagá ant, hamá ráhá ke may pet Ebráhémá cha sonnat bayagá pésar gáma jat.

Ebráhém o wádah

13 Ebráhém o áiay nasl o padréchá* jahánay mirásdár† bayagay wádah cha Sharyatay ráhá naraset, cha hamá rástáwariay ráhá raset ke cha imáná kayt.
14 Parchá ke agan Sharyatay randgir mirásdár buténant, imán béarzesh o wádah bémáná at,
15 chéá ke Sharyat kahr o gazaba kárit. Bale ódá ke Sharyat néstent, próshag ham nabit.
16 Paméshká, wádah cha imánay ráhá puraha bit, tánke wádahay bonyád rahmat bebit o áiay purah bayagay zamánat Ebráhémay sajjahén nasl o padréchá dayag bebit. É wádah tahná pa Sharyatay randgirána nabit, pa áyán ham bit ke Ebráhémay imáná sharikdár ant, parchá ke Ebráhém may sajjahénáni pet ent.
17 Anchosh ke nebisag butag: *"Man tará bázén kawméay pet kortag."*‡ Gorhá, Hodáay chammán Ebráhém may pet ent, hamá Ebráhém ke Hodáay sará báwari hastat ke Hodá mordagán zendaga kant o hamá chizz ke néstant, áyán gwánka jant o hasta kant.
18 Wahdé hecch omété néstat, Ebráhémá gón oméwári báwar kort ke bázén kawméay peta bán. Anchosh ke Hodáyá gón Ebráhémá gwashtagat: *"Tai nasl o padréch estáránikesásá báza bant."*§
19 Ebráhémá wati bésáhén badan chárет ke áiá kesás sad sál at, o Sárahay santhi o béchokkii ham dist, bale angat áiay imán nezór nabut.
20 Hodáay wádahay sará Ebráhém nábáwar nabut o shakki nakort, á wati imánay sará mohr óshtát o Hodáay satá o sanái kort.

---

§ **4:10 4:10** Jáwar, bezán hálat. * **4:13 4:13** Padréch, bezán nasl, chokk o óbádag. † **4:13 4:13** Mirásdár, bezán mirás barók, mirásá sharikdár, wáres. ‡ **4:17 4:17** Pédáesh 17:5. § **4:18 4:18** Pédáesh 15:5.

21 Deljam at ke Hodáyá é wák* o twán hast ke wati wádahá purah bekant.
22 Paméshká cha Hodáay némagá“*rástáwar hesáb but*”.
23 Pákén Ketábay é labz ke “*hesáb but*” tahná pa Ebráhémá nebisag nabutag,
24 pa má ham nebisag butag. Má ham cha Hodáay némagá rástáwar hesába bén, má ke Hodáay sará báwara kanén ke áiá may Hodáwandén Issá cha mordagán zendag kort.
25 Issá pa may náparmánián, markay dastá dayag but o pa may rástáwar bayagá, cha mordagán zendag kanag but.

5

Hodá o ensánay nyámá wasshánі

1 Nun ke imánay sawabá rástáwar o bémayár hesáb butagén, cha may Hodáwandén Issá Masihay ráhá mayg o Hodáay nyámá* sohl o wasshánі† árag butag.
2 Cha Issá Masihay ráhá, é rahmatay darwázag pa má pach kanag butag o nun imánay sawabá rahmatáni sáhegá óshtátagén. Wati é ométay sará pahr ham bandén ke Hodáay shán o shawkatá bahramand én.
3 Tahná eshiay sará na, wati sakkiáni sará ham pahra bandén, chéá ke zánén sakki o sóri sabr o ópára kárant,
4 o sabr o ópár kerdárá mohr o mohkama kant o mohrén kerdár omét wadia kant,
5 o omét márá delprósh bayagá naylit, chéá ke Hodáyá wati mehr may delá mán kanag, cha hamá Pákén Ruhay barkatá ke márá bakshag butag.
6 Á wahdá ke má angat béwas atén, pa wahd Masihá wati sáh pa má dát, pa radkár o Hodánáparmánán.
7 Chó sakk kamma bit ke kasé pa parhézkárén mardoméá cha wati sáhá sar begwazit, balkén yakké del o jorat bekant ke wati sáhá pa nékén mardoméá bedant.
8 Bale Hodá may sará wati mehrá chosh záhera kant ke hamá wahdá Masih pa maygi mort ke má angat gonahkár atén.
9 Paméshká, nun ke cha Masihay hónay barkatá rástáwar hesáb butagén, má sakk báz deljamter én ke áiay wasilahá cha Hodáay kahr o gazabá rakkén.
10 Agan á wahdi ke angat Hodáay dozhmen aten, cha áiay chokkay markay barkatá gón áiá wasshán kanag butén, gorhá nun ke wasshán kanag butagén, sakk deljamter én ke áiay zenday barkatá má rakkén.

---

* **4:21 4:21** Wák, bezán zór, tákat. * **5:1 5:1** Nyámá, bezán myáná, darmyáná, tahá, tóká. † **5:1 5:1** Wasshánі, bezán sohl, áshti.

11 Bale tahná inchok na, má wati Hodáwandén Issá Masihay barkatá Hodáay sará pahr ham bandén, ke nun Masihá márá gón Hodáyá wasshán kanáéntag.

Ádam o Masih

12 Gorhá hamá paymá ke gonáh yakk kaséay sawabá donyáyá átk o mark cha gonáhá pédá but, hamé paymá mark sajjahén mardománi nyámá sheng o tálán but, chéá ke sajjahénán gonah kortag.

13 Sharyatá pésar gonáh donyáya hastat, bale agan Sharyat mabit, gonáh ham hesáb nabit.

14 Angat ham, cha Ádamá beger tán Mussáyá marká bádsháhi kort, haméyáni sará ham ke áyáni gonáh Ádamay náparmániay dhawlén naat. Ádam hamá kasay mesál at ke démterá áyagi at.

15 Bale rahmat náparmániay paymá naent. Agan yakk kaséay náparmániay sawabá sajjahén ensán mortant, Hodáay rahmat o bakshesh ke sajjahén ensánán sar but, báz master ent, hamé bakshesh ke cha yakkén ensánay, bezán Issá Masihay rahmatá raset.

16 É bakshesh hamá yakkén ensánay, bezán Ádamay gonáhay ásaray paymá naent, chéá ke kazáwat cha yakk náparmániéá átk o kazáwatá mayárbári áwort, bale bakshesh bázén náparmánián o rand átk o baksheshá rástáwari o bémayári áwort.

17 Agan yakkéay náparmániay sawabá cha hamá yakkénay wasilahá marká bádsháhi kort, gorhá á mardom ke ganjén rahmat o rástáwariay baksheshay wáhonda bant, cha é yakkénay, bezán Issá Masihay barkatá, wati zendá allamá bádsháhia kanant.

18 Gorhá hamá paymá ke cha yakk ensánéay náparmániá sajjahén mardom mayárbár kanag butant, cha yakk ensánéay nékén kárá sajjahén mardom rástáwar o bémayár kanaga bant o zenday wáhonda bant.

19 Hamá paymá ke cha yakkéay náparmániá sajjahén mardom gonahkár butant, cha yakkéay parmanbardáriá bázéné rástáwar kanaga bit.

20 Sharyat átk ke náparmáni géshter záher bebit, bale jáhé ke gonáh gésh but, rahmat angat géshter but,

21 tánke anchó ke gonáhá bádsháhi kort o markay sawabsáz but, rahmat bádsháhi bekant o rástáwari byárit o cha may Hodáwandén Isa Mashiay barkatá abadmánén zenday sawabsáz bebit.

6

Cha gonáhá mark o cha Masihá zend

1 Gorhá ché begwashén? Gón gonáhá démá berawén ke
rahmat gésh bebit?
2 Hechbar! Má ke cha gonáhá wati band sestag, angat
gonáháni tahá chón zend gwázénta kanén?
3 Záná shomá nazánét ke wahdé má sajjahén pákshódi
dayag butén o gón Issá Masihá paywast butén, gorhá bezán
gón áiay marká paywast butén?
4 Paméshká, má pákshódiay wahdá mortén o gón áiá kabr
kanag butén, tánke hamá paymá ke Masih, Hodáén Petay shán
o shawkatay barkatá cha mordagán zendag kanag but, hamé
dhawlá má ham nókén zendé begwázénén.
5 Agan má áiay paymén markéá gón áiá paywast butagén,
gorhá allam áiay paymén jáh janagéá* ham gón áiá paywasta
bén.
6 Má zánén ke may kwahnén zend gón áiá salibay sará
dranjag but tánke hamá badan nést o nábud bebit ke gonáhay
golám ent o má cha ed o rand gonáhay golámiá makanén.
7 Parchá ke á kas ke mortag cha gonáhá ázát butag.
8 Nun agan má gón Masihá mortagén, márá yakin ent ke
gón áiá zend ham gwázénén.
9 Má zánén, Masih ke cha mordagán zendag kanag butag,
nun hechbara namerit o mark cha ed o rand áiay sará sarzóra
nabit.
10 Á gón wati marká, yakkén randá pa modámi, pa gonáhay
prósh dayagá mort o wati annugén zendá, pa Hodáyá zendag
ent.
11 Hamé dhawlá, shomá ham watá pa gonáh kanagá
mordag bezánét o cha Issá Masihay barkatá watá pa Hodáyá
zendag bezánét.
12 Gorhá gonáhá wati hákién badaná bádsháhi kanagá
maylét tánke shomá jesmay sellén wáhagáni golám mabét.
13 Wati badanay ázáyán† gonáhay dastá madayét tánke
badkáriay awzár mabant. Shomá cha marká dém pa zendá
árag butagét, nun watá Hodáay báhóth bekanét o wati
badanay ázáyán ham Hodáay dastá bedayét tánke rástkáriay
awzár bebant.
14 Báyad ent gonáh shomay sará hákemi makant, parchá ke
shomá Sharyatay sáhegá naét, rahmatay sáhegá ét.

Rástáwariay ráh

15 Gorhá ché? Má gonáh kanán bebén ke Sharyatay sáhegá
naén o rahmatay sáhegá én? Hechbar!
16 Wahdé shomá parmánbardárén golámáni paymá watá
yakkéay dastá dayét, gorhá haméiay goláma bét ke áiay

* **6:5 6:5** Jáh janag, bezán cha wati jáhá yakdam pád áyag, zendag bayag, chest bayag. † **6:13 6:13** Ázá, bezán jesmay har bahr o wandh, chó ke dast, pád, chamm o gósh.

parmánbardáriá kanét. É habará nazánét? Yá gonáhay goláma bét ke dém pa marká bárt yá parmánbardáriay “golám” ke dém pa rástáwari o bémayáriá bárt.

17 Bale Hodáay shogr ent, harchont ke pésará gonáhay golám atét, nun shomá pa del hamá tahray tálimay parmánbardári kortag ke shomárá dayag butag.

18 Shomá cha gonáhá ázát kanag butagét o nun rástáwariay “golám” ét.

19 Shomay tahá ensáni nezóri hast, paméshká man é habarán gón ensáni mesáléá kanán. Hamá paymá ke shomá pésará wati badanay ázá pa nápáki o róch pa róch géshter bayókén radkáriáni golámiá pésha kort, nun áyán pa rástáwariay “golámiá” pésh bekanét ke ásar o ákebati páki o palgári ent.

20 Wahdé shomá gonáhay golám atét, cha rástáwari o bémayáriay pábandiá ázát atét.

21 Gorhá shomárá cha á kárán ke nun cha áyán sharmendag ét, che páedag raset? Á káráni ásar mark ent.

22 Bale nun ke cha gonáhá ázát butagét o Hodáay páband ét, hamá páedag ke shomárá rasit, páki o palgári ent o áiay ásar abadmánén zend ent.

23 Parchá ke gonáhay mozz mark ent, bale cha may Hodáwandén Issá Masihay barkatá Hodáay dád o bakshesh abadmánén zend ent.

7

Sur o sángay mesál

1 Oo brátán! Nazánét ke Sharyat tán hamá wahdá ensánay sará hákemia kant ke ensán zendag ent? Man gón hamáyán habará án ke Sharyatá zánant.

2 Pa mesál, Sharyatay rahbandá janén tán hamá wahdá wati marday páband ent ke áiay mard zendag ent. Bale agan mard mort, gorhá jan cha sur o sángay bandá ázát ent.

3 Tán wahdé ke áiay mard zendag ent, agan á dega mardé begipt, zenákár gwashaga bit. Bale agan áiay mard bemerit, jan cha é bandá ázát ent o agan jan dega mardé begipt, zenákár gwashaga nabit.

4 Oo mani brátán! Hamé paymá cha Masihay jesmi marká cha Sharyatá shomay band sest o Sharyatay hesábá shomá mortét ke degaréay bebét, hamáiay bebét ke cha mordagán zendag kanag but. É paymá, má pa Hodáyá bar o samar áworta kanén.

5 Wahdé may mahár gonahkárén tab o sareshtay dastá at, may ázáyáni tahá hamá porgonáhén hawá o hawasán kára

kort ke cha Sharyatay zánagá chest butagatant ke má anchén kár bekanén ke áyáni bar o samar mark ent.

6 Bale hamá chizzá ke márá páband kortagat, nun áiay hesábá má mortagén o cha Sharyatay bandá ázát butagén tánke cha Pákén Ruhay nókén ráhá Hodáay hezmatá bekanén, cha Sharyatay nebeshtaháni kwahnén ráhá na.

Gón gonáhá ger o chill

7 Gorhá ché begwashén? Sharyat gonáh ent? Hechbar! Bale agan Sharyat mabutén, mana nazántagat ke gonáh chéé. Agan Sharyatá magwashtén "tamáh makan",* mana nazánt tamáh o lálech† chéé.

8 Bale gonáhá cha hamá parmáná páedag zort o mani delá har paymén tamáhi pédá kort. Chéá ke agan Sharyat mabit, gonáh mortag.

9 Yakk wahdé man bé Sharyatá zenda gwázént, bale anchosh ke Sharyatay parmán átk, gonáh zendag but o man mortán.

10 Gorhá zánag but ke hamá parmáná ke báyad ent zend byáwortén, pa man marki áwort.

11 Gonáhá cha é parmáná páedag zort, maná rad dát o cha hamé parmáná koshti.

12 Bale angat Sharyat pák ent, Hodáay parmán pák o barhakk o sharr ent.

13 Gorhá á chizz ke sharr ent, mani markay sawab but? Hechbar! Gonáhá á sharrén chizz kár bast o maná dém pa marká bort tánke zánag bebit ke gonáh gonáh ent o hamá parmánay wasilahá gonáhay bekesásén gandagi záher bebit.

14 Má zánén ke Sharyatay sarchammag‡ Hodáay Pákén Ruh ent, bale man jesmi mardomé án ke goláméay paymá gonáhay kerrá bahá butagán.

15 Wati jenday kár o kerdán sarpada nabán. Á kárán ke kanaga lóthán, nakanánesh, bale hamá kárána kanán ke cha áyán naprata kanán.

16 Agan hamá kárána kanán ke kanagesha nalóthán, gorhá mannán ke Sharyat sharr ent.

17 Nun cha ed o rand á sellén káráni kanók man naán, hamá gonáh ent ke mani tab o sareshtá ent.

18 Mana zánán ke maná, bezán mani gonahkárén tab o sareshtá hecch nékié mán nést. Maná nékén kár kanagay wáhag hast, bale kortesha nakanán.

19 Á nékén kárán ke kanaga lóthán, nakanánesh, bale hamá badén kárána kanán ke kanagesha nalóthán.

---

* **7:7 7:7** Darraw 20:17; Mussáay Wáz 5:21. † **7:7 7:7** Lálech, bezán tamáh, hers.
‡ **7:14 7:14** Sarchammag, bezán sarchashmah.

20 Agan man hamá kárána kanán ke kanagesha nalóthán,
gorhá cha ed o rand á kárání kanók man naán, hamá gonáh
ent ke mani tab o sareshtá ent.
21 Paméshká man wati tahá é kánuná gendán ke wahdé néki
kanaga lóthán, nékiay jágahá badi mani tahá neshtag.
22 Wati del o daruná, cha Hodáay Sharyatá shádán án,
23 bale dega kánuné wati tab o sareshtá gendán ke gón
mani aglay kánuná jangá ent o maná hamá gonáhay kánunay
bandiga kant ke mani ázáyáni tahá kárá ent.
24 Oh ke man chónén syahbahtén mardomé án. Kay maná
cha é markigén jesmá rakkénit?§
25 Hodáay shográ gerán ke cha may Hodáwandén Issá
Masihay barkatá rakkán. Gorhá bezán man wati aglá Hodáay
Sharyatay golám án, bale wati tab o sareshtá gonáhay kánunay
golám án.

8

Pákén Ruhay dátagén zendagi

1 Nun pa hamá mardomán hecch mayárbárié nést ke Issá
Masihayg ant.
2 Chéá ke cha Issá Masihay barkatá, zend bakshókén Ruhay
kánuná tará cha gonáh o markay kánuná ázát kortag.
3 Hamá kár ke Sharyatá kort nakortagat, parchá ke
gonahkárén tab o sareshtay sawabá nezór butagat, á kár
Hodáyá wat kort. Á kári hamá wahdá kort ke wati jenday
Chokki gonahkárén ensánéay shekl o dróshomá rawán dát
tánke pa may gonáhán korbánig bebit. É paymá ensánay tab o
sareshtay gonáhi sezá dát,
4 tánke Sharyatay rahband may zendá sarjamiá purah
bebit, má ke gonahkárén tab o sareshtay ráhá nazurén, Pákén
Ruhay ráhá zurén.
5 Á ke gonahkárén tab o sareshtay ráhá zurant, hamá
chizzáni hayálá bant ke áyáni tab o sareshta lóthit, bale á
ke Pákén Ruhay ráhá zurant, hamá chizzáni hayálá bant ke
Pákén Ruhesha lóthit.
6 Hamá pegr o hayál ke áiay mahár gonahkárén tab o
sareshtay dastá ent, áiay ásar mark ent, bale hamá pegr o
hayál ke áiay mahár Pákén Ruhay dastá ent, áiay ásar zendmán
o émeni ent.
7 Hamá pegr o hayál ke mahári gonahkárén tab o sareshtay
dastá ent, Hodáay dozhmen ent. Á watá Hodáay Sharyatay
dastá nadant, chó kort ham nakant.

§ **7:24 7:24** Rakkénag, bezán neját dayag, bacchénag.

8 Á mardom ke gonahkárén tab o sareshtay dastá ant,
Hodáyá wassh o razá korta nakanant.
9 Bale shomá gonahkárén tab o sareshtay dastá naét,
Pákén Ruhay dastá ét, parchá ke Hodáay Ruh shomay delá neshtag.
Agan kaséá Masihay Ruh gón mabit, á Masihay naent,
10 bale agan Masih shomay delá ent, gorhá badan gonáhay
sawabá merit, bale rástáwariay sawabá Pákén Ruh shomárá
zenda bakshit.
11 Agan hamáiay Ruh shomay delá ent ke Issá Masihi cha
mordagán zendag kort, gorhá áiá ke Masih cha mordagán
zendag kort, shomay zawál bayókén badaná ham cha wati
hamá Ruhay barkatá zenda bakshit ke shomay delá neshtag.
12 Gorhá oo brátán! Má wámdár én, bale gonahkárén tab o
sareshtay wámdár naén ke áiay hesábá zend begwázénén.
13 Chéá ke agan shomá gonahkárén tab o sareshtay ráhá
begerét, merét, bale agan gón Pákén Ruhay zórá wati tab o
sareshtay gonáh o badkárián bekoshét, zendaga mánét.
14 Á sajjahén mardom Hodáay chokk ant ke Hodáay Ruh
áyáni rahshón ent.
15 Shomárá golámi ruhé narasetag ke padá betorsét,
Hodáyá shomárá zortag o wati chokk kortag o áiay Ruh
shomárá rasetag. Hamé Ruhay barkatá má kukkára kanén
“Abbá, oo Pet!”
16 Pákén Ruhay jend gón may arwáhá hór gwáhia dant ke
má Hodáay chokk én.
17 Nun agan má Hodáay chokk én, gorhá mirás ham barén,
cha Hodáyá mirásа barén o hamá mirás ke Masihá rasit,
má hamá mirásá sharikdár én. Albat shart esh ent ke má
áiay sakki o sórián* sharikdár bebén. É dhawlá áiay shán o
shawkatá ham sharikdára bén.

Hodáay mehr o may bándátay shán o shawkat

18 Mani nezzá, é zamánagay sakki o sóri, hamá shán o
shawkatay démá hecch naant ke pa má záher bayagi ent.
19 Chéá ke sajjahén jahán pa bésabri wadárá† ent ke Hodá
wati chokkáni shán o shawkatá záher bekant.
20 Sajjahén jahán náhudagiay dastá dayag butag. É cha
jahánay jenday wáhag o razáyá nabut, cha hamáiay wáhag o
razáyá but ke jaháni náhudagiay chérá chér tarrént, bale gón é
ométá
21 ke jahánay jend cha tabáhi o barbádiay golámiá ázáta bit
o Hodáay chokkáni porshawkatén ázátiay sharikdára bit.
22 Má zánén ke sajjahén jahán angat cha chellagiay dardán
nárag o áh kasshagá ent.

---

* **8:17 8:17** Sakki o sóri, bezán janáli, taklip. † **8:19 8:19** Wadár, bezán entezár, rahchári.

23 Tahná jahán náragá naent, má ham ke márá Pákén Ruhay
awali bar o samar rasetag, wati daruná náragá én o pa bésabri
wadárá én ke márá Hodáay zortagén chokk bayagay sarjamén
hakk berasant o may badan mókag o ázát kanag bebit.
24 Má gón hamé ométá rakkénag butagén, bale omété ke
sarjam butag, nun omét gwashaga nabit. Chón buta kant ke
mardom hamá chizzay ométá bebit ke hastenti?
25 Agan hamá chizzay ométwár bebén ke angat márá nést,
gorhá pa sabr o ópár áiay wadárá nendén.
26 Hamé paymá Pákén Ruh may nezóriáni tahá márá
komakka kant, chéá ke má nazánén chón o pa kojám chizzán
dwá bekanén, bale Pákén Ruhay jend gón anchén nálagán may
wakiliá kant ke bayán kanaga nabant.
27 Á ke may delá patthit, Pákén Ruhay pegr o hayálána zánt,
chéá ke Pákén Ruh gón Hodáay wáhag o razáyá palgártagénáni
wakilia kant.
28 Má zánén, Hodá sajjahén chizzán pa wati dóst dárókáni
sharriá kára bandit, hamá ke Hodáay erádahay hesábá gwánk
janag butagant.
29 Hodáyá á cha pésará zántant o cha pésará dar chetant ham
ke á, áiay Chokkay rang o dróshomá bebant, tánke á Chokk
bázén brátáni tahá awali bebit.
30 Á ke Hodáyá cha pésará dar chetant, gwánki ham jatant,
á ke Hodáyá gwánk jatant, rástáwara o bémayári ham kortant
o á ke Hodáyá rástáwar kortant, shán o shawkati ham dátant.
31 É chizzáni bárawá ché begwashén? Agan Hodá gón má
gón ent, kay may dozhmen buta kant?
32 Áiá ke wati Chokkay parwáh ham nadásht o pa má
sajjahénán cha áiá sar gwast, gón Chokká hawár, á dega
sajjahén chizzán chón márá nadant?
33 Hodáay gechén kortagénán kay bohtám jata kant? É Hodá
ent ke rástáwar o bémayára kant.
34 Hodáay gechén kortagénán kay mayárbár kort kant? Issá
Masih hamá ent ke mort o cha mordagán zendag ham but,
hamá Issá ke Hodáay rástén kashá ent o may wakilia kant.
35 Kay márá cha Issá Masihay mehrá jetá korta kant? Sakki
o sóri yá taklipi yá ázár yá dhokkál‡ yá dertapocchi yá hatar
yá zahm?
36 Anchosh ke nebisag butag:
Tai sawabá sajjahén róchá má gón marká dém pa dém én o
hamá pasán hesába bén ke helár kanaga bant.§
37 Enna, márá é sajjahén chizzáni tahá cha hamáiay barkatá
mazanén kámyábié rasit ke gón má mehri kortag.

‡ **8:35 8:35** Dhokkál, bezán kaht, hoshksáli. § **8:36 8:36** Zabur 44:22.

38 Man deljam án ke na mark, na zend, na préshtag, na
hokmrán, na annugén o na áyókén chizz, na wák o zór,
39 na borzi, na jahli o na sajjahén jahánay dega chizzé
márá cha Hodáay hamá mehrá jetá korta kant ke cha may
Hodáwandén Issá Masihá márá rasit.

9

Hodáay gechén kortagén mardom

1 Masih sháhed ent ke man rásta gwashán o dróga nabandán,
mani zamir Pákén Ruhá barkatá é habaray sháhediá dant ke
2 maná sóznákén andóh o modámién dardé delá ent.
3 Drégatá wati brátáni háterá, hamá ke jesmi hesábá mani
hamkawm ant, áyáni háterá man nálat kanag buténán o cha
Masihá besesténán.
4 Á, Esráili ant o Hodáyá zortag o wati chokk kortagant.
Shán o shawkat, ahd o paymán, Sharyat, ebádatay ráh o
rahband o Hodáay labz o karár haméyánig ant.
5 Bonpirok haméyánig ant o Masih ham jesmi hesábá cha
haméyáni naslá ent, Masih ke sajjahénáni Hodá ent. Áiá
modám satá o saná bát. Ámin.
6 Chosh naent ke Hodáay habar béasar o nákár butag. Chéá
ke sajjahén Bani Esráili hakk o delá Esráili naant.
7 Ebráhémay har chokk o nomásag imánay hesábá áiay nasl o
padréch naent. Bezán ke *"tai nasl o padréch cha Esáká hesáb
bit."**
8 É chizz pésha dárit ke har jesmi chokk Hodáay chokk
hesába nabit, wádah dátagén chokk Ebráhémay nasl o padréch
hesába bant.
9 Parchá ke wádah o karár chosh at: *"Áyókén sálá hamé
wahdá man pera tarrán o Sárahá mardénchokké gwarána bit."*†
10 Tahná é naat, Rebekkáay járhén chokkáni pet hamá
yakkén at, bezán may bonpirok Esák.
11-12 Bale cha eshiá pésar ke chokk pédá bebant o nékén
yá badén kár bekanant, gón Rebekkáyá gwashag but ke
"masterén kasterénay hezmatá kant."‡ É dhawlá Hodá wat
gechéna kant o gón é kárá wati erádahá barjáh dárit. Ensánay
kár o kerdá nachárit, wat ensáná gwánka jant.
13 Anchosh ke nebisag butag: *"Ákub maná dóst at o Issu
nádóst."*§
14 Gorhá ché begwashén? Hodá náensáp ent? Hechbar!
15 Chéá ke gón Mussáyá gwashit: *"Harkasay sará ke maná
rahm kanagi ent, rahma kanán o gón harkasá ke maná
hamdardi kanagi ent, hamdardia kanán."**

---

* **9:7 9:7** Pédáesh 21:12. † **9:9 9:9** Pédáesh 18:10. ‡ **9:11-12 9:11–12** Pédáesh 25:23. § **9:13 9:13** Maláki Nabiay Ketáb 1:2-3. * **9:15 9:15** Darraw 33:19.

16 Bezán, é ensánay wáhag o wasay sará nabit, rahm kanag
Hodáay dastá ent.
17 Parchá ke Pákén Ketábá Hodá gón Perawná gwashit:
"Man tará paméshká mazani dátag ke wati zór o wáká†tará pésh
bedárán o sajjahén jahánáa mani námay jár janag bebit."‡
18 Gorhá bezán, Hodá harkasay sará ke belóthit rahma kant
o harkasay delá ke belóthit senga kant.

Hodáay kahr o rahm

19 Taw cha man josta kanay: "Gorhá Hodá chéá angat márá
mayárbára kant? Áiay erádahay démá kay óshtáta kant?"
20 Bale, oo ensán! Taw kay ay ke gón Hodáyá hamjwábia
kanay? É sharrén habaré naent ke addh kortagéné wati addh
kanóká begwashit: "Taw chéá maná é paymá addh kortag."
21 Záná, kuzagará§ é hakk nést ke cha gelay yakkén chánagá
yakk darpé pa hasén káréá o degaré pa ancháén káréá addh
bekant?
22 Gorhá ché? Harchont ke Hodáyá wati kahr o gazab pésh
dárag o wati wák o kodrat záher kanaga lóthet, bale angat gón
mazanén sabr o ópáré hamá mardománi bardáshtia kort ke
kahr o gazabay chérá atant o pa gár o gomsár bayagá tayár
atant.
23 Gorhá ché? Balkén áiá chosh kort tánke wati ganjén
shán o shawkatá hamá mardomán pésh bedárit ke áyáni sará
rahma kant, hamá mardom ke Hodáyá pésará pa wati shán
o shawkatá tayár kortagatant.
24 Má ham Hodáay gwánk jatagén én, tahná Yahudi na,
darkawm ham.
25 Anchosh ke Hushá Nabiay Ketábá Hodá gwashit:
"Hamá ke mani kawm naat, man áiá wati kawma kanán,
hamá ke mani dordánag naat man áiá wati dordánaga
*kanán."**
26 Anchosh ham:
"Hamá molká ke gón áyán gwashag but: 'Shomá mani
kawm naét,'
ódá á, namiránén Hodáay chokk gwashaga bant."†
27 Bale Esráilay bárawá Eshayá nabi jára jant o gwashit:
"Bell toré Bani Esráilay chokk daryáay rékáni kesásá báz
bebant,
bale cha áyán tahná kasánén pasht kaptagén bahré
rakkit.
28 *Chéá ke Hodáwand zeminay sará wati sezáyá pa tézi o*
mohkamia kárit."‡

---

† **9:17 9:17** Wák, bezán zór, tákát. ‡ **9:17 9:17** Darraw 9:16. § **9:21 9:21** Kuzagar, bezán hamá mardom ke komb o kunzag addha kant. * **9:25 9:25** Hushá Nabiay Ketáb 2:23. † **9:26 9:26** Hushá Nabiay Ketáb 1:10. ‡ **9:28 9:28** Eshayá Nabiay Ketáb 10:22-23.

29 Hamá paymá ke Eshayá nabiá pésará gwashtag:
"Agan lashkaráni Hodáwandá pa má nasl o padréch maeshtén,
gorhá má Sodumay mardománi paymá butagatén,
Gomurahay mardománi paymá."§

Esráilay nábáwari

30 Nun ché begwashén? Hamá darkawm ke rástáwari o bémayáriay shóházá naatant, rástáwariesh raset, hamá rástáwari ke cha imáná kayt.

31 Bale Esráili ke cha Sharyatay ráhá rástáwariay shoházá atant, cha Sharyatay ráhá pa rástáwariá sar nabutant.

32 Parchá sar nabutant? Paméshká ke áyáni é shoház bonyád imán naat, kár o kerd at. Áyán mán gisshénókén sengay sará thagal wárt.

33 Anchosh ke nebeshtah ent:
*"Man Sahyuná sengé *éra kanán ke mardomána thagalénit,*
dhóké ke áyán dawra dant,
harkas ke áiay sará imána kárit sharmendaga nabit."†

10

Hodáay dátagén rástáwari

1 Oo brátán! Mani delay wáhag o dwá gón Hodáyá pa Esráilián hamesh ent ke áyán neját berasit.

2 Man pa áyán gwáhi dáta kanán ke áyán pa Hodáyá jósh o gayrat hast, bale áyáni é jósh o gayrat cha sharrén zánt o zánagéá naent.

3 Á hamá rástáwariá sarpad nabutant ke cha Hodáay némagá ent o wati jenday rástáwariay barjáh kanagay johdá atant, paméshká watá Hodáay dátagén rástáwariay dastá nadátesh.

4 Masih, Sharyatay sarjami o kámeli ent. Nun harkas ke imána kárit, rástáwar o bémayár hesába bit.

Nejátay ráh

5 Hamá rástáwari ke cha Sharyatá kayt, áiay bárawá Mussá chosh nebeshtaha kant: *"Harkas ke é hokmáni sará amala kant, gón eshání barjáh dáragá zendaga mánit."**

6 Bale á rástáwari ke cha imáná kayt, é dhawlá gwashit: *"Wati delá magwashét 'kay ásmáná rawt?' "*,† bezán ke Masihá jahlá byárit,

7 *"yá 'kay johlén kabrá éra kapit?' "*,‡ bezán ke Masihá cha mordagáni jaháná borzá byárit.

---

§ **9:29 9:29** Eshayá Nabiay Ketáb 1:9. * **9:33 9:33** Edá seng pa Issá Masihá eshárahé. † **9:33 9:33** Eshayá Nabiay Ketáb 8:14; 28:16. * **10:5 10:5** Láwián 18:5. † **10:6 10:6** Mussáay Wáz 30:12. ‡ **10:7 10:7** Mussáay Wáz 30:13.

8 É dhawlá gwashit: *"Gál§tai nazzikká ent, tai dapá o tai delá ent",** bezán imánay hamá Gál ke má áiay járá janén.
9 Agan dape wat bemannay ke Issá Hodáwand ent o wati delay tahá báwar bekanay ke Hodáyá á cha mordagán zendag kortag, gorhá rakkay.
10 Chéá ke ensán delay tahá imána kárit o rástáwar hesába bit, dape wat ham mannit o é paymá áiá nejáta rasit.
11 Pákén Ketába gwashit: *"Harkas ke áiay sará imána kárit, hechbar sharmendaga nabit."*†
12 É bárawá Yahudi o darkawmay nyámá park o péré nést. Chéá ke hamé yakkén Hodáwand, sajjahénáni Hodáwand ent o pa hamá drostigén mardomán ke áiá tawára kanant, békesás‡ saki§ o bakshók ent.
13 Chéá ke *"harkas ke Hodáwanday námá gipt o áiá tawára kant, á rakkit."**
14 Nun mardom chón yakkéá tawár bekanant ke áiay sará imánesh nayáwortag? O chón yakkéay sará imán byárant ke áiay bárawá chizzé naeshkotagesh? O chón beshkonant agan kasé áyáni kerrá é járá majant?
15 O jár janók chón jár bejanant agan rawán dayag nabutagant? Anchosh ke nebeshtah ent: *"Á mardománi pád o kadam nék ant ke wasshén mestágay járá janant."*†
16 Bale bázénéá é wasshén mestág namannet, chéá ke Eshayá nabia gwashit: *"Oo Hodáwand! May paygámay sará kayá báwar kort?"*‡
17 Gorhá imán cha eshkonagá kayt o eshkonag cha Masihay paygámay járá.
18 Bale nun josta kanán: "Áyán naeshkotag?" Allam eshkotagesh, parchá ke:
"Jár janókáni tawár sajjahén donyáyá shotag o
áyáni habar jahánay goddhi marz o simsarán sar butagant."§
19 Yakk baré padá josta kanán: "Esráil sarpad nabutag?" Awalá, Hodá cha Mussáay zobáná gwashit:
"Man hamá mardománi wasilahá shomay hasaddá páda kanán ke kawmé naant;
*násarpadén kawméay wasilahá shomay hezhmá páda kanán."**

---

§ **10:8 10:8** Gál, bezán habar, kalamah, labz. * **10:8 10:8** Mussáay Wáz 30:14. † **10:11 10:11** Eshayá Nabiay Ketáb 28:16. ‡ **10:12 10:12** Békesás, bezán béhesáb, sakk báz. § **10:12 10:12** Saki, bezán bakshendah, Ordu o Pársiá "sakhi". * **10:13 10:13** Yuil Nabiay Ketáb 2:32. † **10:15 10:15** Eshayá Nabiay Ketáb 52:7. ‡ **10:16 10:16** Eshayá Nabiay Ketáb 53:1. § **10:18 10:18** Zabur 19:4. * **10:19 10:19** Mussáay Wáz 32:21.

20 Gorhá Hodá cha Eshayá nabiay zobáná pa deléri gwashit:
"Maná hamáyán dar gétk ke mani shóházá naatant,
man watá pa hamáyán záher kort ke mani jost o porsá naatant."†
21 Bale Esráilay bárawá gwashit:
"Sajjahén róchá man wati dast,
náparmán o jáhelén kawméay némagá pa wasshánі shahár dátag."‡

11

Hodáyá wati kawm yalah nakortag

1 Nun man josta kanán, Hodáyá wati kawm nazortag o dawr dátag? Hechbar! Chéá ke man wat ham Esráilié án, Ebráhémay nasl o padréch án o cha Benyáminay kabilahá.
2 Hodáyá wati kawm ke cha pésará zántag, dawr nadátag. Shomá nazánét ke Pákén Ketáb Elyás Nabiay bárawá ché gwashit? Á che paymá Esráilay helápá Hodáay kerrá dazbandia kant?
3 Elyás Nabia gwashit: *"Oo Hodáwand! Eshán tai nabi koshtagant o tai korbánjáh karótkagant.***Pasht kaptagén tahná man án o mani koshagay randá ant."*†
4 Bale Hodáay passaw pa áiá ché at? *"Man pa wat hapt hazár mardom dáshtag ke Bahalay*‡*démá kóndhán nakaptagant."*§
5 Hamé paymá, maróchi ham lahtén choshén pasht kaptag ke Hodáay rahmatay barkatá gechén kanag butagant.
6 Agan gechén bayag rahmatay barkatá ent, gorhá bezán cha kár o kerdá naent, agan cha kár o kerdá butén, gorhá bezán rahmat, rahmat nabutagat.
7 Gorhá ché? Á chizz ke Esráil áiay shóházá at, naraseti, gechén kortagénán raset, bale á degaráni del seng butant.
8 Anchosh ke nebeshtah ent:
"Hodáyá á gránwáb kortagant,
anchén chammi dátagant ke magendant o
anchén góshi dátagant ke maeshkonant,
tán maróchigén róchá." *
9 Dáudá ham gwashtag:
"Áyáni parzónag†*dám o talké bát,*
pa áyán mán gisshénókén sengé o sezáé bát,

† **10:20 10:20** Eshayá Nabiay Ketáb 65:1. ‡ **10:21 10:21** Eshayá Nabiay Ketáb 65:2. * **11:3 11:3** Karójag, bezán harójag, addh kortagén chizzéay próshag. † **11:3 11:3** Bádsháháni Awali Ketáb 19:10, 14. ‡ **11:4 11:4** Bahal, bezán darkawmáni yakk boté. § **11:4 11:4** Bádsháháni Awali Ketáb 19:18. * **11:8 11:8** Mussáay Wáz 29:4; Eshayá Nabiay Ketáb 29:10. † **11:9 11:9** Parzónag, bezán soprah, kopár.

10 *chammesh tahár bátant tánke magendant o*
srénesh modám komp bát."‡
11 Gorhá man josta kanán, áyán thagal wártag ke bekapant
o padá pád átk makanant? Hechbar! Áyáni náparmániay
sawabá darkawmán neját rasetag tánke Esráiliáni hasadd pád
byayt.
12 Agan Esráiliáni náparmáni pa donyáyá barkat but o áyáni
táwán pa darkawmán ganjé, gorhá áyáni sarjamiá imán árag
o gón bayag chónén mazanén barkaté kárit.
13 Oo darkawmán! Man gón shomá habará án. Nun ke
mani kásedi gón darkawmán ent, wati hezmatá porarzesha
zánán,
14 pa é ométá ke wati jenday mardomán hasaddig bekanán
o é paymá cha áyán lahténá berakkénán.
15 Chéá ke, agan áyáni nazurag jahánay sohl o wasshán ent,
gorhá áyáni zurag cha mordagán zendag bayagay paymén
káré bit.
16 Agan ártay hamá awali chánag ke Hodáay bahr ent, pák
ent, gorhá bezán sarjamén tarr kortagén árt pák ent o agan
bondhál§ pák ent, thál* o sháharh ham pák ant.
17 Agan drachkay lahtén thál próshag butag o taw ke
jangali zaytunay thálé ay, á dega tháláni nyámá gón drachká
paywand janag butagay o nun zaytunay bondhálay shiragá
sharikdár ay,
18 á dega tháláni sará pahr maband. Agan chosha kanay,
mashamósh ke taw bondhál nadáshtag, é bondhál ent ke tará
dáshtagi.
19 Nun balkén begwashay: "Á thál próshag butant tánke man
paywand janag bebán."
20 Rást ent. Á thál paméshká próshag butant ke imánesh
néstat, bale taw cha imánay zórá mohr óshtátagay. Gorunák
mabay o betors.
21 Chéá ke agan Hodáyá drachkay asligén tháláni sará
bazzag nabut, tai sará ham bazzagia nabit.
22 Nun Hodáay mehrabániá o áiay trondiá bechár. Trondi
pa hamáyán ent ke gonáhá kaptagant o mehrabáni pa taw
ent, agan áiay mehráni sáhegá bemánay. Agan na, taw ham
próshaga bay.
23 Á ham, agan wati nábáwariay sará mamánant, paywand
janaga bant, chéá ke Hodáyá padá áyáni paywand janagay
wák o twán hast.
24 Taw cha hamá zaytunay drachká próshag butagay ke
wati zátá jangali ent o wati zátay helápá gón keshtagén

‡ **11:10 11:10** Zabur 69:22-23. § **11:16 11:16** Bondhál drachkay masterén wandhál o risshag ent. * **11:16 11:16** Thál, bezán sháharh, sháhal.

zaytunay drachká paywand janag butagay. Gorhá allamá hamá ke é zaytunay asligén thál ant, pa arzáni gón wati jenday drachká padá paywand janaga bant.

Esráilay neját

25 Oo brátán! Chó mabit ke watá dáná sarpad bebét. Paméshká mana lóthán é rázá bezánét ke Esráilay yakk bahréay sará sengdeli átkag o é sengdeli tán hamá wahdá mánit ke darkawm sarjamiá góna nabant.

26 É paymá, nun sajjahén Esráila rakkit, hamá dhawlá ke nebeshtah ent:

"Rakkénók†cha Sahyuná kayt o
Ákubay nasl o padréchay hodánáparmániá dura kant."

27 *"Wahdé mane Hodá áyáni gonáhán dura kanán*
gón áyán hamé ahd o paymáná bandán."‡

28 Esráilián wasshén mestágay sará báwar nakortag o pa shomaygi Hodáay dozhmen ant, bale Hodáyá á gechén kortagant o wati bonpirokáni sawabá Hodáyá dóst ant.

29 Chéá ke Hodá wati dátagén nyámatán pacha nagipt o wati gechéná badala nakant.

30 Hamá paymá ke yakk wahdé shomá Hodáay náparmán atét, bale nun cha Esráiliáni náparmániá Hodáyá shomay sará rahm kort,

31 nun á náparmán butagant tánke hamé rahm ke shomay sará kanag butag, áyáni sará ham kanag bebit.

32 Chéá ke Hodáyá sajjahén mardom náparmániay golám kortagant tánke sajjahénáni sará rahm bekant.

Hodáay dánái

33 Wáh! Hodáay ganj o hekmat o zánt chinchok békesás ent.
Áiay paysalah cha zántá dar ant o
ráhi cha o zánagá hamá dém!

34 *"Kayá Hodáwanday pegr zántag o*
kay áiay sar o sój dayók butag?"§

35 *"Kayá áiárá chizzé dátag*
ke Hodá áiay badalá bedant?" *

36 Chéá ke har chizz cha hamáiay némagá ent o hamáiay wasilahá ent o pa hamáiá ent. Tán abad shán o shawkat áiá sar bát. Ámin.

12

Zendagén korbánig

† **11:26 11:26** Rakkénók, bezán neját dayók. ‡ **11:27 11:27** Eshayá Nabiay Ketáb 59:20-21; 27:9; Eremyá Nabiay Ketáb 31:33-34. § **11:34 11:34** Eshayá Nabiay Ketáb 40:13. * **11:35 11:35** Ayyubay Ketáb 41:11.

1 Oo brátán! Mani dazbandi gón shomá esh ent ke Hodáay
rahmá bechárét o wati badaná chó zendagén korbánigéá pésh
bekanét ke pák o palgár ent o Hodáyá pasond ent. É shomay
hakkigén ebádat ent.
2 Gón é donyáyá hamrang o hamdróshom mabét, wati pegr
o pahmá nók bekanét o watá badal kanét tánke shomá é zántá
sar bebét ke Hodáay razá ché ent, kojám chizz sharr o kámel
ent o Hodáyá pasond ent.
3 Gón hamé rahmatán ke maná bakshag butagant, shomárá
har yakkéá gwashán ke watá cha wati kadd o kesásá borzter
sarpad mabét. Haminchok imánay andázahá ke Hodáyá
shomay sará bahr kortag, hamá imánay hesábá watá hamá
kesás sarpad bebét ke hakk o delá hastét.
4 Anchó ke may yakkén badaná bázén ázáé hast o sajjahén
ázáyáni kár yakk naent,
5 hamé paymá má ke báz én, Masihay barkatá yakkén
badan én o cha má har yakké anchén ázáé ke gón á degarán
hamgranch ent.
6 É rahmatáni barkatá ke márá dayag butagant, má Pákén
Ruhay tahr tahrén* nyámatáni wáhond én. Agan kaséá Hodái
basháratsar kanagay nyámat rasetag, áiá é nyámat wati
imánay kaddá kár bebandit;
7 agan é nyámat hezmat kanag ent, hezmat bekant; agan
tálim dayag ent, tálim bedant;
8 agan delbaddhi dayag ent, delbaddhi bedant; agan
degaráni madat kanag ent, gón daspachi madat bekant; agan
péshwái o saróki ent, gón delgóshdári saróki bekant; agan
rahm kanag ent, gón wasshén delé rahm bekant.

Mehr
9 Shomay mehr báyad ent pa del bebit. Shomá cha badiá
naprat bekanét o gón nékiá hamgranch bebét.
10 Gón bráti mehré, yakdegará dóst bedárét, pa sharap o
ezzat dayagá cha yakdomiá démáter bebét.
11 Sharrén kárá sosti makanét. Gón Pákén Ruhay zórá wati
kárá pa hobb o wáhag bekanét. Hodáwanday ebádat o hezmatá
bekanét.
12 Wati ométay sará gal bebét, sakkiáni tahá sabr o ópár
bekanét o wati dwáyán modám barjáh bedárét.
13 Hodáay palgártagénáni hájatáni purah kanagá gón bebét o
mehmándóst bebét.
14 Agan kasé shomárá ázára dant, pa áiá barkat belóthét,
barkat belóthét o nálat makanét.
15 Agan kasé shádeha kant gón áiá shádeh bekanét o agan
kasé grét gón áiá begréwét.

* **12:6 12:6** Tahr tahrén, bezán warh warhén, dega dega paymén.

16 Gón yakdomiá pa hamdeli zend begwázénét. Pahr o shán makanét, kamterénáni hamráh bayagá lajj makanét. Watá báz dáná sarpad mabét.
17 Gón kassá badiay badalá badi makanét. Hamá káráni randá bebét ke harkasay chammán sharr ant.
18 Haminchok ke shomay dastá bit, gón harkasá pa sohl o émeni zend begwázénét.
19 Oo dordánagén dóstán! Bér magerét, kahr o gazabá pa Hodáyá bellét. Chéá ke nebeshtah ent: *"Hodáwanda gwashit: 'Béray gerag mani kár ent, sezá dayók man án.'"* †
20 Bér geragay badalá:
"Agan tai dozhmen shodig‡ent, waráki beday,
agan tonnig ent, ápi beday,
taw ché chosha kanay, áiay sará rókén jal o eshkar pera réchay.§" *
21 Mayl ke badi tai sará sardast bebit, gón nékiay zórá badiá érdast bekan.

13

Hokumatay parmánbardári
1 Harkas watá hokumatay chérdast bemannit, parchá ke cha Hodáay nádéntagéná abéd* hecch hokumat nést o har hokumaté ke hast, Hodáyá nádéntag.
2 Paméshká, harkas ke cha hokumatá sarkasshia kant, bezán Hodáay nádéntagénay helápá páda kayt o hamá ke chosha kanant, wati sará mayárbária kárant.
3 Á ke sharrén kára kant, áiá cha hokumatá natorsit, bale á ke badén kárá kant, áiá torsit. Agan lóthay ke cha hokumatay torsá ázát bebay, gorhá sharrén kár bekan o hokumat tai satáyá kant.
4 Pa tai sharriá, hokumat Hodáay hezmatkár ent, bale agan badia kanay, cha áiá betors, chéá ke zahm moptá áiay dastá naent. Á Hodáay hezmatkár ent, haháyáni sezá dayók ent ke badén kára kananat.
5 Gorhá, báyad ent hokumatay chérdast bebay, tahná cha sezáay torsá na, cha wati zamirá ham.
6 Hamé sawabá shomá song o máliát ham dayét, parchá ke hákem Hodáay hezmatkár ant o modám hokumati kárán dazgatth ant.
7 Harkasá áiay hakká bedayét. Agan shomárá song per, songá bedayét, agan máliát per, máliátá bedayét. Agan kasé

† **12:19 12:19** Mussáay Wáz 32:35. ‡ **12:20 12:20** Shodig, bezán gozhnag. § **12:20 12:20** Áiay sará rókén jal o eshkar moccha kanay, bezán áiá pashal o sharmendaga kanay. * **12:20 12:20** Solaymánay Bataláni Ketáb 25:21-22. * **13:1 13:1** Abéd (cha), bezán gayr cha.

ezzata karzit, áiay ezzatá bekanét o agan kasé sharap karzit, áiá sharap bedayét.

Pa yakdomiá mehr

8 Hechkasay wám shomárá per mabit, shomá gón yakdegará tahná mehray wámdár bebét, chéá ke harkas ke domiá dósta dárit, bezán Sharyati barjáh dáshtag.

9 Parchá ke "zená makan", "hón makan", "dozzi makan", "lálech makan"† o á dega hokm gón é habará gwandh geraga bant: "Wati hamsáhegá wati jenday paymá dóst bedár."‡

10 Hamá ke mehra kant gón hamsáhegá badia nakant. Paméshká mehr kanag Sharyatay sarjamiá dárag ent.

11 Wahdá pajjáh byárét o anchosh bekanét. Nun á sáhat átkag ke báyad ent shomá cha wábá pád byáét, chéá ke nun may rakkag cha á wahdá nazzikkter ent ke má awalá báwarmand butén.

12 Shap, dém pa halásiá ent o róch nazzikk ent. Nun byáét taháriay kár o kerdán yalaha kanén o rozhnay seláhána bandén.

13 Byáét ezzatmandén zendé gwázénén, hamá zend ke róchay rozhnáiá gwázénaga bit. Wati zendá pa ayyáshi, sharábnóshi, bénangi, béhayái, arh o korh o hasadd magwázénén.

14 É káráni badalá, Hodáwandén Issá Masihá chó póshká gwará bekanét o wati gonahkárén tab o sareshtay wáhagáni sarjam kanagay randá mabét.

14

Nezórén báwarmand

1 Nezórén báwarmandá wasshátk bekanét o bezurét o nagisshetagén habaráni sará gón áiá jérhah makanét.

2 Yakkéay imán áiá har chizzay waragá kellit, bale domi ke imáni nezór ent, tahná sabzia wárt.

3 Á ke har chizza wárt, hamá mardomá kamter sarpad mabit ke har chizza nawárt o á ke warákay sará pahréza kant, hamáiay kazáwatá makant ke har waráka wárt, chéá ke Hodáyá á kabul kortag.

4 Taw kay ay ke degaréay* hezmatkáray kazáwata kanay o áiá éra janay? Á, yá wati jenday wájahay kerrá washnáma bit yá bannám. Bale bezán ke washnáma bit, chéá ke Hodáwandá é wák o twán hast ke áiá washnám bekant.

5 Kasé yakk róchéá cha dega róchéá páktera zánt o degaréay delá sajjahén róch yakk ant. Harkas wati delay hayáláni sará deljam bebit.

---

† **13:9 13:9** Darraw 20:13-15, 17; Mussáay Wáz 5:17-19, 21. ‡ **13:9 13:9** Mussáay Wáz 19:18. * **14:4 14:4** Edá "degaréay" máná, Hodá ent.

6 Á kas ke yakk róchéá hásén róché sarpada bit, pa Hodáwandaygi chosha kant. O á kas ke wárt, pa Hodáwandaygia wárt, parchá ke Hodáay shográ gipt. O á kas ke cha waragá pahréza kant, pa Hodáwandaygi chosha kant o Hodáay shográ gipt.

7 Cha má hechkas pa watigi zendag naent o kass pa watigia namerit.

8 Agan zendag én pa Hodáwandá zendag én o agan merén pa Hodáwandá merén. Gorhá zendag én yá merén, Hodáwandayg én.

9 Masih paméshká mort o padá zendag but ke mordagáni ham Hodáwand bebit o zendagénáni ham.

10 Nun taw chéá wati brátay kazáwatá kanay? Parchá áiá cha wat kamter sarpada bay? Chéá ke jost o porsay róchá má sajjahén Hodáay bárgáhá óshtén.

11 Anchosh ke nebisag butag:

"Hodáwanda gwashit: 'Maná wati zenday sawgend ent,
har mardom mani démá kóndhána kapit,
har yakké dape wat mane Hodáyá mannit.' "†

12 Gorhá cha má har yakkéá Hodáay démá wati hesáb dayagi ent.

13 Byáét cha ed o rand yakdomiá éra najanén. Eshiay badalá, shomá mohkamén erádah bekanét ke á dega brátáni ráhá mán gisshénókén seng éra nakanén o ráhá banda nakanén.

14 Man ke Hodáwandén Issáay randgiré án, mana zánán o maná yakin ent ke hecch warákay jend harám o nápák naent, bale agan kasé chizzéá pa wat nápák bezánt, pa áiá nápák ent.

15 Agan taw waráké bwaray o cha eshiá tai brát delranj bebit, gorhá bezán cha ed o rand taw mehray ráhá rawagá naay. Gón wati waragá á mardomá tabáh makan ke Masih pa áiá mortag.

16 Gorhá mardom mókah madayét ke hamá chizzáni bárawá badén habar bekanant ke shomay delá sharr ant.

17 Chéá ke Hodáay bádsháhi pa warag o nóshag naent, pa rástáwari o émeni o sháideh ent ke cha Pákén Ruhá rasit.

18 Harkas ke hamé paymá Masihay hezmatá kant, Hodáyá wassh o razá kant o mardom ham cha áiá razá bant.

19 Gorhá byáét modám hamá káráni kanagay randá bebén ke dém pa sohl o árámi o yakdomiay rost o rodómá barant.

20 Pa waráképá Hodáay kárá haráb makan. Bell toré sajjahén warák helár o pák ant, bale hamá warákay warag haráb ent ke degaréay thagal waragay sawabsáza bit.

† **14:11 14:11** Eshayá Nabiay Ketáb 45:23.

21 Sharter ent ke taw cha gósht, sharáb‡ yá dega har chizzá
pahréz bekanay ke tai brátay thagal waragay sawabsáza bit.
22 É chizzáni sará wati yakiná watig o Hodáay nyámá bedár,
taw bezánay o Hodá bezánt. Bahtáwar ent hamá á chizzáni
sará watá mayárbára nakant ke áiay delá sharr ant.
23 Bale á ke warákéay sará shakk ent, agan bwárt mayárbár
ent, chéá ke gón imáná nawártagi. Harché ke cha imáná
mabit, gonáh ent.

15

Degaráni hayálá bedárén

1 Má ke imáná zórmand én, báyad ent nezórén báwarmandáni
kamzórián bardásht bekanén o bass wati jenday wasshiáni
randá mabén.
2 Cha má har yakké wati hamsáhegá wassh o razá bekant,
tánke áiay rost o rodóm bebit.
3 Chéá ke Masih ham wati jenday wasshiáni padá naat,
anchosh ke nebeshtah ent: *"Tai bad o rad kanókáni bad o
rad mani sará kaptagant."**
4 Har chizz ke pésará nebisag butag, pa may tálimá nebisag
butag, tánke cha hamá sabr o delbaddhiá ke Pákén Ketáb
márá dayant márá omét berasit.
5 Sabr o delbaddhiay Hodá shomárá anchén zendé bebak-
shát ke Issá Masihay paymá gón yakdomiá hamdel bebét,
6 tánke shomá pa hamdeli o hamtawári Hodá, bezán may
Hodáwandén Issá Masihay Petá satá o saná bekanét.
7 Nun pa Hodáay shán o shawkatá, shomá yakdomiá hamá
paymá wasshátk bekanét o bezurét ke Masihá shomárá
zortag.

Yahudi o darkawmáni omét

8 Shomárá gwashán ke pa Hodáay rástiay pésh dáragá, Masih
Yahudiáni† hezmatkár but ke hamá kawl o wádahán purah o
sarjam bekant ke bonpirokán dayag butagatant o
9 é paymá darkawm Hodáyá pa áiay rahmá satá o saná
bekanant. Anchosh ke nebisag butag:
"*Paméshká tará kawmáni kerrá satá kanán o
tai námá názénán.*" ‡
10 É ham gwashag butag:
"*Oo darkawmán! Gón áiay kawmá hór shádeh kanét.*" §
11 Démterá:
"*Oo sajjahén darkawmán! Hodáwandá benázénét.*

---

‡ **14:21 14:21** Pákén Ketábay tahá har jágah ke sharábay labz átkag, eshiay máná cha angurá jórh butagén sharáb ent ke Engréziá "wine" gwashaga bit. * **15:3 15:3** Zabur 69:9. † **15:8 15:8** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "sonnat kortagénáni". ‡ **15:9 15:9** Samwél Káziay Domi Ketáb 22:50; Zabur 18:49.
§ **15:10 15:10** Mussáay Wáz 32:43.

Sajjahén ráj áiá satá o saná bekanant." *
12 Eshayá nabi ham gwashit:
"Yassiay risshaga rodit,
hamá ke páda kayt o darkawmáni sará bádsháhia kant,
áiay sará darkawm ométa bandant." †
13 Ométay Hodá ke shomá áiay sará báwar kortag, shomay delá cha har paymén wasshi o émeniá sarréch kanát, tánke gón Pákén Ruhay zórá shomay del cha ométa sarréch bebit.

Pulos pa darkawmán kásedé
14 Oo mani brátán! Man deljam án ke shomá wat cha sharri o nékiá sarréch ét, har paymén zántá kámel ét o pa yakdomiay tálim dayagá twáná ét.
15 Bale man shomay sará lahtén chizzay bárawá pa deléri nebeshtah kortag ke padá á chizzán shomay yátá byárán. É hamá rahmat ent ke Hodáyá mani sará kortag,
16 ke man pa darkawmán Issá Masihay hezmatkáré bebán o Hodáay wasshén mestágay rasénagay hezmatá chó péshwáéá bekanán. É káray maksad esh ent ke darkawm cha Pákén Ruhay barkatá anchén palgártagén hayráté bebant ke Hodáay bárgáhá kabul bebit.
17 Gorhá man pa Issá Masihaygi, pa Hodáyá wati kortagén hezmatáni sará pahra bandán.
18 Maná bass hamá kárání bárawá habar kanagay del o jorat hastent ke Masihá cha mani dastá, bezán cha mani habar o kárán kortagant tánke darkawm Hodáay parmánbardáriá bekanant.
19 Áiá é kár cha neshání o mójezaháni wák o kodratá, gón Pákén Ruhay zórá kortagant. Gorhá cha Urshalimá beger tán Ilirikumay damagá‡, man sajjahén ráhá tarr o gard kortag o Masihay wasshén mestág pa sarjami jár jatag.
20 Mani wáhag armán hamé butag ke mestágay járá hamá jágahán bejanán ke ódá Masihay nám kassá pésará nageptag o degaráni ér kortagén bonredáni sará chizzé addh makanán.
21 Bale hamá dábá ke nebeshtah ent:
"Haméyán ke áiay hál narasetag, á gendant o
haméyán ke áiay bárawá naeshkotag, á sarpada bant." §

Pulos dém pa Rumá
22 Paméshká báz randá mani dém dárag butag ke shomay kerrá átk makanán.
23 Bale nun pa man é hand o damagán kár kanagá jágahé pasht nakaptag o bázén sáléá mani wáhag ham butag ke shomay kerrá byáyán.

---

* **15:11 15:11** Zabur 117:1. † **15:12 15:12** Eshayá Nabiay Ketáb 11:1. ‡ **15:19 15:19** Ilirikum maróchigén rónendi Bálkánay damagé butag. § **15:21 15:21** Eshayá Nabiay Ketáb 52:15.

24 Paméshká mani delá ent ke wahdé man dém pa
Espániáyá rawán, shomárá begendán, gón shomá wasshén
gend o nendé bekanán o randá shomá maná pa démteray
sapará madat bekanét.
25 Bale nun Urshalimá, palgártagénáni hezmat kanagá
rawagá án.
26 Chéá ke Makduniah o Akáyahay báwarmandán shawr
kort ke pa Urshalimay garib o nézgárén palgártagénán máli
komakké ráha dayén.
27 É áyáni wati jenday shawr at. Á pa rásti Yahudiáni
wámdár ant, chéá ke wahdé darkawm Yahudiáni ruhi
barkatán sharikdár butagant, á wámdár ant ke gón wati máli
hastiá Yahudián komakk bekanant.
28 Wahdé man é kár sarjam kort o deljam bután ke é
komakk pa áyán sar butag, dém pa Espániáyá rawagay wahdá
shomárá gendóka kanán o gwazán.
29 Mana zánán ke wahdé shomay kerrá byáyán, gón Masi-
hay sarjamén barkatána káyán.
30 Oo brátán! May Hodáwandén Issá Masihay námá o
Pákén Ruhay mehray sawabá cha shomá dazbandia kanán
ke Hodáay bárgáhá pa man dwá bekanét o é paymá mani
johdán gón bebét.
31 Dwá kanét ke cha Yahudiahay Hodánáparmánáni dastá
berakkán o palgártagén mardom hamá máli komakká pa galé
bezurant ke man Urshalimá rasénáni,
32 tánke gón Hodáay wáhag o razáyá pa shádeh shomay
kerrá byáyán o gón shomay didárá maná nókén wák o twáné
berasit.
33 Sohl o émeniay Hodá gón shomá sajjahénán gón bát. Ámin.

16

Goddhi drahbát

1 Man shomay kerrá mayshomay gohár Pibiay sepáreshá
kanán, ke Kenkriahay shahray kelisáay hezmatkáré,
2 tánke pa Hodáwandaygi, hamá paymá ke palgártagénáni
arzesh ent, áiá bezurét o wasshátk bekanét o har komakké
ke cha shomá lóthit, pa áiá bekanét, chéá ke áiá bázén
mardoméay madatá kortag o mani jenday ham.
3 Priskilah* o Akwiláyá salám sar kanét, ke Issá Masihay
hezmatá mani hamkár ant.
4 Áyán pa mani rakkénagá wati zend hataray tahá dawr
dát. Tahná man na, darkawmáni sajjahén kelisá ham áyáni
mennatá gerant.

---

* **16:3 16:3** Asligén Yunáni nebeshtánká "Priská" átkag, ke Priskilahay gwandh geptagén nám ent.

5 Hamé paymá, hamá kelisáay mardomán ham salám
berasénét ke Priskilah o Akwiláay lógá pa ebádatá yakjáha
bant. Mani dordánagén dóst Epaynétusá salám sar kanét. Á,
Ásiáay† damagay awali Masihi báwarmand ent.
6 Maryamá ke pa shomaygi bázén zahmaté kasshetag,
salám sar kanét.
7 Mani syád‡ Andrunikás o Yuniah ke mani hamráhiá
bandig atant, áyán ham salám sar kanét. Cha man o pésar
Masihay sará imánesh áwortag o kásed áyán sharriá zánant.
8 Ampliátusá salám sar kanét. Á pa Hodáwandaygi maná
sakk dóst ent.
9 Urbánusá ke Masihay hezmatá may hamkár ent, o mani
dóstigén sangat Estákisá salám sar kanét.
10 Apelisá ke Issá Masihay kár o hezmatá modám óshtátag,
o hamé paymá Aristubulosay lógay mardomán salám kanét.
11 Mani syád§ Hirudiuná salám sar kanét, Nárkisusay lógay
hamá mardomán ke Hodáwanday sará báwarmand ant, salám
berasénét.
12 Bánokén Tripiná o Tripusáyá ke pa Hodáwandá bázén káré
kortagesh o anchosh dóstigén Persisá ke Hodáwanday ráhá báz
hezmati kortag, salám sar kanét.
13 Ruposá ke cha Hodáwanday némagá gechén kanag butag o
áiay mátá ke pa man ham mátay paymá ent, salám sar kanét.
14 Asinkritus, Pligun, Hermes, Pátrubás, Hermás o á dega
brátán ke gón áyán yakjáh ant, salám berasénét.
15 Anchosh, Pilulugos, Yuliah, Nirias o áiay gohár o Ulimpás
o sajjahén palgártagénán salám sar kanét ke gón áyán yakjáh
ant.
16 Gón pákén chokkagán yakdomiá salám sar kanét. Masi-
hay sajjahén kelisáyani mardom pa shomá salám déma
dayant.
17 Oo brátán! Cha shomá dazbandia kanán, cha haméyán
hozzár bebét ke nátepáki dawra dayant o shomay dar
bortagén tálimáni helápá, shomárá cha imanay ráhá dara
kanant. Cha choshén mardomán watá dur bedárét.
18 Chéá ke é paymén mardom may Hodáwandén Masihay
hezmatá nakanant, á wati lápay golám ant o gón wati narm
o charpén zobáná sádagén mardomán rada dayant.
19 Shomay parmánbardáriay nám o tawár sajjahénáni nyámá
sheng butag o man cha shomá wassh án, bale lóthán ke
shomá nékiá pajjáh byarét o watá cha badiá dur bedárét.
20 Sohl o émeniay Hodá hamé zuttán Shaytáná shomay
pádáni chérá hurt o árta kant. May Hodáwandén Issá Masihay

† **16:5** É ketábay nebisagay wahdá, Ásiáay máná annugén Torkiahay rónendi
némag at. ‡ **16:7** Yá: hammolki. § **16:11** Yá: hammolki.

rahmat gón shomá gón bát.
21 Mani hamkár Timutáus shomárá salám kanagá ent. Mani
syád* Lukius, Yásun o Susipáterus ham pa shomá salám déma
dayant.
22 Mane Tertius, é kágaday káteb†, cha Hodáwanday némagá
shomárá salám kanagá án.
23 Gáyus ke mani o kelisáay sajjahén mardománi
mehmándáriá kanagá ent, shomárá salám kanagá ent. É
shahray hazánagay kelitdár Erástus o may brát Kwártus
shomárá saláma kanant.
24 May Hodáwandén Issá Masihay rahmat gón shomá saj-
jahénán gón bát. Ámin.‡

Satá o saná

25 Nun Hodáyá satá o saná bát, ke cha mani é wasshén
mestág o Issá Masihay kolaway járay barkatá, shomay imáná
morh o mohkam korta kant. É mestágay ráz karnáni karn
chér at,
26 bale anchosh ke nabián péshgói kortagat, nun gón
namiránén Hodáay hokm o parmáná páshk butag, tánke
sajjahén darkawm imán byáránt o Hodáay parmánbardár
bebant.
27 Cha Issá Mashiay barkatá, yakkén dánáén Hodáay shán o
shawkat tán abad barjáh bát. Ámin.

---

* **16:21 16:21** Yá: hammolki. † **16:22 16:22** Káteb hamá mardom ent ke degaráni habar yá ketábán nebeshtaha kant. ‡ **16:24 16:24** Lahtén kwahnén daznebeshtá, band 24 mán naent.

Pa Korentián Pulosay Kágad
Pa Korentián Pulosay kágaday bárawá

Salám o drót

1 Cha Pulosay némagá, mane Pulos ke Hodáay razáay sará
gwánk janag* butagán ke Issá Masihay kásedé bebán, o cha
may brát Sustinesay némagá,
2 pa Hodáay kelisáyá ke Korentay shahrá ent, bezán pa
haméyán ke Issá Masihay barkatá pák o palgár kanag buta-
gant o gwánk janag butagant ke áiay palgártagén† mardom
bebant, hamá sajjahén mardoméni hamráhiá ke har jágah
may Hodáwandén Issá Masihay námá gerant ke áyáni ham
Hodáwand ent o may ham.
3 Cha may Hodáén Pet o Hodáwandén Issá Masihay némagá
shomárá rahmat o émeni sar bát.

Shogrgozári

4 Man modám pa shomá wati Hodáay shográ gerán ke Issá
Masihay barkatá áiay rahmat shomárá bakshag butagant.
5 Shomá Masihay barkatá har hesábá hastómand ét, har
gapp o har paymén zántá.
6 Cha eshiá zánaga bit ke Masihay bárawá may sháhedi rást
ent.
7 Paméshká nun ke shomá pa hodónáki may Hodáwandén
Issá Masihay záher bayagay rahchár ét, shomárá hecch
paymén ruhi nyámatay kammi nést.
8 Hodá wat shomárá tán áherá mohr o mohkama dárit tánke
may Hodáwandén Issá Masihay róchá shomá béayb bebét.
9 Hodá wati kawlay sará óshtátag, hamá Hodá ke shomárá
gwánki jatag ke shomay zend gón áiay Chokká, bezán gón may
Hodáwandén Issá Masihá sharikdár bebit.

Báwarmandáni nátepáki

10 Oo brátán!‡ Nun may Hodáwandén Issá Masihay námá
cha shomá dazbandia kanán ke shomay gapp yakk bebant
tánke báwarmandáni nyámá nátepáki makapit o shomay pegr o
maksad yakk bebit.
11 Mani brátán! Gapp esh ent ke Kalwiay lógay mardomán
shomay bárawá maná hál dátag ke shomay nyámá arh o korh
hast.

---

* **1:1 1:1** Gwánk janag, bezán tawár kanag, lóthéénag. † **1:2 1:2** "Palgártagén" hamá mardom ant ke gón Issá Masihay hóná cha wati gonáhán shódag o pák kanag butagant o é dhawlá pa Hodáyá dar chenag butagant. ‡ **1:10 1:10** "Brátay" máná har báwarmand ent, mardén o janén.

12 Bezán, cha shomá yakké gwashit: “Man Pulosayg án”,
degaré gwashit: “Man Apulosayg án”, dega yakké gwashit:
“Man Képáayg§ án” o degaré gwashit: “Man Masihayg án”.
13 Masih záná bahr kanag butag? Záná é Pulos at ke pa
shomaygi salibá dranjag but? Yá ke shomá Pulosay námá
pákshódi* dayag butét?
14 Hodáay shográ gerán ke Krispus o Gayusá abéd† man cha
shomá dega kass pákshódi nadátag
15 ke kass gwasht makant ke man Pulosay námá pákshódi
dayag butagán.
16 Haw, man Estipánásay lógay mardom ham pákshódi
dátagant, bale nazánán man dega kasé pákshódi dátag yá na.
17 Chéá ke Masihá maná pa pákshódi dayagá ráh nadátag,
maná ráhi dátag ke wasshén mestágay járá bejanán, bale man
é kárá pa habarzánti o dánáia nakanán ke Masihay salibay
zór gár mabit.

Masih Hodáay dánái ent

18 Hamá mardom ke gári o gomsáriay ráhá ant, salibay
kolaw áyáni hayálá ahmakié, bale má ke nejátay ráhá én, é
kolaw pa má Hodáay zór o twán ent.
19 Chéá ke nebeshtah ent: *“Man dánáyáni dánáia nést o*
nábuda kanán o aglmandáni aglá halás o nákára kanán.” ‡
20 Kojám dáná? Sharyatay kojám zánóger§? É donyáay
kojám habarzánt? Hodáyá wa záher kortag ke é donyáay dánái
nádánié.
21 Hodáyá cha wati dánáiá dist ke mardom gón wati
dánáiá maná pajjáha nayárant, gorhá paysalahi kort ke hamá
mardom ke imána kárant, áyán hamé jár jatagén paygámay
“ahmakiay” barkatá nejáta dayán.
22 Yahudi ásmáni neshánia lóthant, Yunáni dánáiay shóházá
ant,
23 bale má Masihay járá janén, hamá Masih ke salib
kasshag but, hamá Masih ke pa Yahudián mán gisshénókén
sengé o pa darkawmán ahmakié,
24 bale pa gwánk jatagén mardomán, toré Yahudi bebant
yá Yunáni, Masih Hodáay zór o Hodáay dánái ent.
25 Chéá ke Hodáay “nádáni” cha ensánay dánáiá dánáter ent
o Hodáay “nezóri” cha ensánay zórá zórmandter ent.
26 Brátán! Watá bechárét, á wahdi ke Hodáyá shomárá
gwánk jat, shomá ché atét? Ensáni hesábá bechára cha

§ **1:12 1:12** Képá, Issá Masihay kásed Shamun-Petrosay Aramái nám ent. * **1:13 1:13** Pákshódiay labz, Yunáni zobáná “baptismah” gwashaga bit o eshiay máná “ápá bokk dayag” yá “gón ápá shódag” ent. † **1:14 1:14** Abéd (cha), bezán gayr cha.

‡ **1:19 1:19** Eshayá Nabiay Ketáb 29:14. § **1:20 1:20** Sharyatay zánóger, bezán dini álem o Mussáay Sharyatay zántkár.

shomá bázéné dáná naat, bázéné zórmand naat, bázéné sardárzádag naat.
27 Bale Hodáyá pa dánáyáni sharmendag kanagá donyáay nádáni gechén kortant o pa zórmandáni sharmendag kanagá donyáay nezórii gechén kortant.
28 Hodáyá hamá chizz gechén kortant ke donyáay chammán hakir o béarzesh ant, néstén chizzi gechén kortant ke hastén chizzán nést o nákár bekant,
29 ke kass áiay démá pahr bast makant.
30 Shomá Hodáay barkatá Issá Masihayg ét, hamá Masih ke pa má Hodáay dánái jórh but, hamá Masih ke may rástáwari o páki o palgári jórh but o márá móketi*.
31 Gorhá anchó ke nebeshtah ent: *"Harkas ke pahra bandit, Hodáwanday sará pahr bebandit."*†

2

Salib o dánái
1 Brátán! Wahdé man shomay kerrá átkán o pa shomá Hodáay ráz o ramzay járon jat, gón habarzánti o dánái nayátkán.
2 Chéá ke wahdé shomay kerrá atán, man paysalah kortagat ke Issá Masihá abéd gón dega hecch chizzá delgósh mabán, hamá Masih ke salib kasshag but.
3 Man gón nezóri o mazanén tors o larzé shomay kerrá átkán.
4 Mani habar o mani jatagén járay tahá choshén dánáié mán néstat ke shomárá bemannénit. Pákén Ruhay wák o zór at ke záher but
5 tánke shomay imán ensáni aglay bonyádá mabit, Hodáay wák o zóray bonyádá bebit.

Hodái dánái o donyái dánái
6 Nun, má hamá mardomani kerrá dánáiay habará kanén ke imánesh rostag o pohtah ent, bale é na donyái dánáié o na donyáay nést o nábud bayókén hákemáni dánái.
7 Má Hodáay dánáiay járá janén, hamá dánái ke rázé at o chér o andém at o Hodáyá cha azalá pa may shán o shawkatá gisshéntagat.
8 Bale cha donyáay hákemán kass é dánáiá sarpad nabut, chéá ke agan sarpad buténant, mazanshánén Hodáwandesh salib nakasshetagat.
9 Anchó ke nebeshtah ent:
"Hecch chammá nadistagant,
hecch góshá naeshkotagant,

---

* **1:30 1:30** Mókagay máná edá esh ent ke pa kaséay jánay rakkénagá gránén kimaté dayag bebit, Párs iá "bázkharid". † **1:31 1:31** Eremyá Nabiay Ketáb 9:24.

hechkasay gománá ham nayátkagant,
*hamá chizz ke Hodáyá pa wati dóst dárókán tayár kortagant."**

10 Bale é chizz Hodáyá wati Pákén Ruhay wasilahá pa má záher kortant, chéá ke Pákén Ruh sajjahén chizzán patth o póla kant o dara géjit, Hodáay rázáni johlánkián ham.

11 Hechkas ensánay delaygána nazánt, abéd cha mardomay wati ruhá ke áiay jenday badaná ent. Hamé paymá Hodáaygán Hodáay jenday Ruhá abéd kassa nazánt.

12 É Ruh ke márá rasetag, donyái ruhé naent, Hodáay Pákén Ruh ent. Márá paméshká dayag butag ke má hamá chizzán bezánén ke Hodáyá márá baksháagant.

13 Má hamé gappána janén, bale á labzán kára nabandén ke ensáni aglá márá sój dátagant, hamá labzán kára bandén ke Pákén Ruhá márá sój dátagant. É dhawlá ruhi chizzán gón Pákén Ruhay labzán bayána kanén.

14 Hamá mardom ke Pákén Ruh áiay delá naent, Hodáay Ruhay habarána namannit, chéá ke áiay delá é ahmakié. Á é habarán sarpada nabit, chéá ke é habar tahná cha Pákén Ruhay barkatá pahmaga bant.

15 Ruhi mardom sajjahén chizzáni kazáwatá† kant, bale áiay jenday kazáwatá kass korta nakant.

Chéá ke:

16 *"Kay Hodáwanday pegrá zánt*
ke Hodáwandá sój dát bekant?"‡

Bale márá Masihay pegr gón ent.

3

Hodáay lóg o Hodáay hezmatkár

1 Brátán! Man gón shomá á paymá gapp jat nakort ke yakké gón ruhi mardomán gappa jant, anchosh habaron kort ke yakké gón jesmi mardomán habara kant, gwashay Masihi imáná shomá nonnok ét.

2 Man shomárá shir dát, trondén warákon* nadát, chéá ke shomá trondén warák wárta nakort o angat ham wárta nakanét.

3 Shomá angat jesmi mardom ét. Shomárá ke hasadd mán o arh o korha kanét, gorhá shomá jesmi mardom ét o donyái kár kanagá ét.

---

* **2:9 2:9** É habar cha Kwahnén Ahdnámagay dega dega ketábán yakjáh kortagén ant. † **2:15 2:15** Kazáwat, bezán hakkén paysalah, hamá shawr ke cha dádgáhána kayt, dáwari. ‡ **2:16 2:16** Eshayá Nabiay Ketáb 40:13. * **3:2 3:2** Trondén warák, bezán dhaddhén warák, hamá warák ke narm naent.

4 Chéá ke wahdé yakké gwashit: "Man Pulosayg án" o
yakké gwashit: "Man Apulosayg án" gorhá shomá jesmi
mardom ét o bass.
5 Apulos chéé? Pulos chéé? É hezmatkár ant ke shomá
hameshán wasilahá imán áwortag o eshán hamá kár kortag
ke Hodáwandá gwashtagant.
6 Man kesht, Apulosá áp dát, bale Hodáyá ródént.
7 Gorhá keshók o áp dayók, har do hecch naant, asl Hodá
ent ke ródénók ent.
8 Keshók o áp dayók doénáni maksad yakkén ent o har
yakkéá wati kár o zahmatay mozza rasit.
9 Chéá ke má Hodáay hamkár én o shomá Hodáay dhagár
ét, Hodáay lóg ét.
10 Hamá rahmat ke Hodáyá maná bakshátag, haméiay
barkatá man chó zabrén bánbandéá bonred ér kort o degaré
diwálá bandagá ent, bale har bánband báyad ent wati kárá pa
delgósh bekant.
11 Bonred Issá Masih ent o é bonred ér kanag butag. Kass
dega bonredé ér korta nakant.
12 Nun agan kasé é bonreday sará cha teláh o nograh o
gránkimatén sengán lógé bandit yá cha dár o pog o palárá†,
13 áiay kár záhera bit. Chéá ke hamá róch ke gón ásá kayt,
é kárá záhera kant. Ás wat harkasay kárá chakkásit ke chón
ent.
14 Hamá mardom ke áiay bastagén lóga nasochit, á mar-
domá wati mozza rasit.
15 Agan lóg sotk o por but, bandóká mozzé narasit. Jendia
rakkit‡, bale chó hamá mardomá bit ke ásá kaptag o dar
átkag.
16 Nazánét ke shomá Hodáay lóg ét o Hodáay Ruh shomay
tahá jahmenend ent?
17 Harkas ke Hodáay lógá tabáh bekant, Hodá áiay jendá
tabáha kant, chéá ke Hodáay lóg pák ent o é lóg shomá ét.
18 Kass watá rad madant. Agan cha shomá kasé watá
donyáay hesábá dáná sarpada bit, á bezánt ke pa dáná bayagá
allami ent ke pésará nádán bebit.
19 Chéá ke Hodáay chammán donyái dánái nádánié. Anchó
ke nebeshtah ent:
"Á, dánáyán cha áyáni jenday repk o honarán gipt."§
20 É ham nebeshtah ent: *"Hodáwanda zánt ke dánáyáni hayál*
*náhudag*o nákár ant."*†

---

† **3:12 3:12** Pog o palár, bezán dánay póst o hoshk butagén káh o sabzag. ‡ **3:15 3:15** Rakkag, bezán neját rasag, bacchag. § **3:19 3:19** Ayyubay Ketáb 5:13. * **3:20 3:20** Náhudag, bezán bépáedag. † **3:20 3:20** Zabur 94:11.

21 Gorhá kass mardománi sará pahr mabandit, chéá ke
sajjahén chizz pa shomá ant,
22 toré Pulos bebit yá Apulos yá Képá yá jahán yá zend yá
mark yá annugén wahd yá áyókén wahd, sajjahén pa shomá
ant o
23 shomá pa Masihá ét o Masih pa Hodáyá.

4

Masihay kásed

1 Gorhá mardom márá Masihay hezmatkár o Hodáay rázáni
bayán kanagay zemmawár sarpad bebant.
2 Hamá ke káréay zemmawár ant, áyáni tahá hamé chizz
chárага bit ke á wapádár ant yá na.
3 Man é gappay hecch parwáhá nadárán ke shomá yá
ensáni hakdiwáné* chón mani kazáwatá kant. Man wat ham
wati kazáwatá nakanán.
4 Mani del maná malámata nakant, bale eshiay máná é
naent ke man bémayár án. É Hodáwand ent ke mani kazáwatá
kant.
5 Paméshká cha wahdá pésar hecch kazáwat makanét. Tán
hamá wahdá sabr kanét ke Hodáwanda kayt. Harché ke
annun taháriá chér o andém ent, Hodáwand áyán cha wati
nurá áshkára kant o deláni niyatán záhera kant. Randá har
yakkéá cha Hodáay némagá satá rasit.
6 Oo brátán! Man pa shomaygi watig o Apulosay nám
gept o é habar kortant ke cha may mesálá é habaray
mánáyá bezánét: “Cha nebeshtagéná démter marawét” tánke
cha shomá kass yakkéay sará pahr mabandit o domiá ér
majant.
7 Kayá tará cha é degarán bálá̀ter kortag? Tai kerrá choshén
chizzé hast ke Hodáay dátagén naent? O agan Hodáyá dátag,
gorhá chéá pahra banday ke gwashaygá tai jendayg ent?
8 Shomay kerrá wa chónáhá har chizz hast, cha pésará
hastómand ét. Shomá bé má bádsháhi kanagá ét. Drégatén
bádsháh buténét ke shomay barkatá má ham bádsháhi beko-
rtén.
9 Má ke kásed én, mani hayálá Hodáyá márá reday áherá
óshtárén tag ke mardom márá bechárant o bekandant. Má
hamá bandigáni paymá én ke áyáni koshagay paysalah butag
o jahánay démá kalági én, préshtagáni démá ham o ensánáni
démá ham.
10 Má pa Masihaygi “ahmak” én o shomá Masihay “dánáén
báwarmand” ét. Má nezór én o shomá zórmand. Shomá
ezzatmand ét o má béezzat.

* **4:3 4:3** Hakdiwán, bezán ámidges, dadgáh.

11 Tán é damáná má shodig† o tonnig én, márá pa gwará kanagá pocch nést, má latth o lagatáni chérá én o dar pa dar én.
12 Wati dastán kára bandén o zahmata kasshén. Mardom ke márá nálata kanant, má áyán nékdwáia kanén. Márá ke ázára dayant, má saggén o bardáshta kanén.
13 Mardom márá bohtáma janant o má pa mehrabáni passawa dayén. Má taningah gwashay donyáay gand o gasarh én, jahánay lansh o patár én.

Pulosay peti parmán

14 Man é gappán pa shomay sharmendag kanagá nebisagá naán, shomárá wati dóstigén chokkáni dhawlá habardár kanaga lóthán.
15 Masihi zendá toré shomárá hazárán sarparast bebit, bale shomay pet báza nabant. Issá Masihay barkatá, wasshén mestágay sawabá shomay imáni pet man án.
16 Gorhá cha shomá dazbandia kanán ke mani randgiriá bekanét o
17 paméshká man Timutáus shomay kerrá ráh dát. Timutáus mani dóstigén chokk ent o Hodáwanday ráhá wapádárén mardomé. Timutáus shomárá hála dant ke man Masihay ráhá chónén rahbandáni sará zend gwázenagá án, hamá rahband ke man har jágah o har kelisáyá áyáni tálimá dayán.
18 Cha shomá lahtén mardom gorunák‡ ent, áyáni hayálá balkén man shomay kerrá nayáyán.
19 Bale agan Hodáwanday razá bebit, man zutt shomay kerrá káyán o charán é gorunák ché gwashant o kojám zórá janant.
20 Chéá ke Hodáay bádsháhi pa habar naent, pa zór o twán ent.
21 Kojámiá lóthét? Gón latthá shomay kerrá byáyán yá pa mehr o gón narmén delé?

5

Radkáray gallénag

1 Man choshén gapp ham eshkotag ke shomay nyámá bénangi hast, anchén bénangi ke botparastáni nyámá ham nést. Yakké gón wati mátóá wapt o wáb kanagá ent o
2 shomá angat pahr o shána kanét. Shomá báyad ent apsózig buténét o hamá mardom cha wati kerrá begallénténke é kári kortag.
3 Bell toré man jesmi hesábá shomay kerrá naán, bale ruhi hesábá gón shomá gón án o man cha pésará é mardomay kazáwat anchó kortag ke gwashay shomay kerrá án.

† **4:11 4:11** Shodig, bezán gozhnag. ‡ **4:18 4:18** Gorunák, bezán magrur, porkebr.

4 Wahdé may Hodáwandén Issáay námá moccha bét o man
ruhi hesábá gón shomá góna bán o may Hodáwandén Issáay
zór o wák ham góna bit,
5 é mardá cha kelisáyá dar kanét o yakkerr bekanét*
ke eshiay gonahkárén tab o saresht nést o nábud bebit o
Hodáwanday róchá eshiay arwáhá neját berasit.
6 Shomárá pahr o shána nabráhit. Shomá nazánét ke
kammé homir ham sajjahén tarr kortagén ártá gwáta dant?
7 Gorhá wati kwahnén homirá† dar kanét ke nókén,
béhomirén chánag bebét. Shomá cha gonáhay homirá pák ét,
chéá ke may Sargwazay gwarándh, bezán Masih korbánig but.
8 Gorhá byáét aida kanén bale gón kwahnén homirá na,
gón badwáhi o radkáriay homirá na, gón nékniyati o rástiay
béhomirén naganá aida kanén.
9 Man wati pésarigén kágaday tahá pa shomá nebeshtah kort
ke gón bénangén mardomán manendét o pád mayáét.
10 Man é donyáay bénang o lálechi‡ o tamahkár o prébkár o
botparastáni gappá naatán. Agan man áyáni gappá buténán,
gorhá báyad ent shomá cha é donyáyá dar bekapténét.
11 Bale nun pa shomá nebeshtah kanagá án ke kasé ke watá
báwarmandén bráté gwashit bale bénang o lálechi o botparast o
selzobán o sharábi o prébkáré, gón áiá manendét o pád mayáét
o gón áiá yakjáh warag ham mawarét.
12 Maná che kár ent ke dhannigáni kazáwatá bekanán?
Kelisáay mardománi kazáwat kanag shomay kár ent.
13 Dhannigáni kazáwatá Hodá wata kant. *"Radkárá cha wati
kerrá begallénét."* §

6

Báwarmandáni nyámá jérhah

1 É sakkén badén habaré ke wahdé cha shomá yakkéá
gón dega báwarmandéá jérhahé bit, á wati arzi o shekáyatá
palgártagénáni badalá hodánáparmánáni kerrá bárt.
2 Shomá wa zánét, róché kayt ke Hodáay palgártagén
mardom donyáay mardománi kazáwatá kanant. Shomárá ke
donyáay kazáwat kanagi ent, gorhá shomárá chón é láheki nést
ke kasánén jérhaháni kazáwatá bekanét?
3 Shomá nazánét, róché kayt ke má préshtagáni kazáwatá
ham kanén? Gorhá báyad ent é donyái jérhah pa má hecch
mabant.

---

* **5:5 5:5** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: Shaytánay dastá bedayét. † **5:7 5:7** Edá homir pa gonáhá mesálé. ‡ **5:10 5:10** Lálechi, bezán tamahkár, hers kanók. § **5:13 5:13** Bechár Mussáay Wáz 17:7.

4 Agan shomárá choshén donyái jérhah hast, gorhá parchá
hamá dhanni mardomán kázia kanét ke áyán kelisáay tahá
ezzat nést?
5 É habará paméshká kanagá án ke shomá sharmendag
bebét. Shomay nyámá allam yakk choshén dánáé wa dara
kayt ke báwarmandáni jerhahán begisshénit,
6 bale angat yakk báwarmandé domi báwarmanday helápá
wati shekáyatá hakdiwáná, hodánáparmánáni kerrá bárt.
7 Aslá é arzi o shekáyat záhera kanant ke shomá prósh
wártag. Eshiay badalá shomá beshtén ke gón shomá náensápi
bebit. Shomá beshtén ke shomárá bepolant.
8 Shomá wat náensápia kanét, á ham gón wati jenday brátán,
o áyána polét ham.
9 Záná shomá nazánét ke badkárán Hodáay bádsháhiá mirása
narasit? Rad makapét. Na bénangán Hodáay bádsháhiá
mirása rasit, na botparastán, na zenákárán, na bagáyán, na
lawátkárán,
10 na dozzán, na tamahkárán, na sharábián, na selzobánán
o na prébkárán.
11 O cha shomá lahtén anchosh at, bale shomá Hodáwandén
Issá Masihay námá gón may Hodáay Pákén Ruhá shódag o pák
o palgár o rástáwar o bémayár kanag butét.

Bénangi

12 Taw gwashay: "Man harché ke kanán, rawá ent," bale
harché sharr naent. Haw, "man harché ke kanán, rawá ent"
bale man hecch chizzá wati sará báládast bayaga naylán.
13 Taw gwashay: "Warag pa lápá ent o láp pa waragá." Rást
ent, bale róché kayt ke Hodá é doénán tabáha kant. Bale
badan pa bénangiá naent, Hodáwandayg ent o Hodáwandá may
badanay gam per ent.
14 Hodáyá cha wati zór o kodratá Hodáwandén Issá Masih
cha mordagán zendag kort o márá ham zendaga kant.
15 Shomá zánét ke shomay badan Masihay ázá* ant. Gorhá
man Masihay ázáyán bezurán o kahbagéay ázá bekanán?
Hechbar!
16 Shomá zánét ke kasé ke gón kahbagéá yakjáha bit, doén
yakk jesm o jána bant. Chéá ke gwashag butag: *"Á doén yakk
jesm o jána bant."*†
17 Bale kasé ke gón Hodáwandá yakka bit, áiay ruh o
Hodáwanday Ruh yakké bant.
18 Watá cha bénangiá dur bedárét. Ensán dega har gonáhé
ke kant, á cha ensánay badaná dhann ent, bale bénang gón
wati jenday badaná gonáha kant.

---

* **6:15 6:15** Ázá, bezán jesmay har bahr o wandh, chó ke dast, pád, chamm o
gósh. † **6:16 6:16** Pédáesh 24:2.

19 Záná, shomá nazánét ke shomay badan Pákén Ruhay lóg ent, hamá Ruh ke shomay badaná ent o shomárá cha Hodáay némagá rasetag? Shomá wati jenday naét,
20 Shomá pa kimaté zurag butagét. Paméshká wati badaná pa Hodáay shán o shawkatá kár bebandét.

7

Jan o mard

1 Hamá gapp ke shomá nebeshtah kortagant, nun haméyáni bárawá habara kanán: "Pa mardéná sharter ent ke janénéay nazzikká marawt,"
2 bale cha bénangiá sharter ent ke har mardéná watá jané bebit o har janéná watá mardé.
3 Mard báyad ent wati janay o jan wati marday hakká adá bekant.
4 Jan wati badanay master wat naent, master mard ent o mard ham wati badanay master wat naent, master jan ent.
5 Wati zenday hamráhá wati kerray áyagá madár, bass pa kasánén wahdéá, pa wasshi o razá cha yakdomiá dur buta kanét ke shomay delgósh gón dwáyá bebit. Dwáyá rand padá yakdomiay kerrá berawét, chó mabit ke delá dásht makanét o Shaytán shomárá rad bedant.
6 É gapp ke man jat, parmáné naent, cha yakdomiá dur bayagay ejázaté.
7 Drégatén sajjahén mardom mani paymá buténant, bale Hodáyá har mardomárá dega dega káréay bud o láheki dátag. Yakk mardoméá yakk káréay láhekii dátag o dega mardoméá dega káréay.

Sur o sawn

8 Gón sur nakortagénán o janózámána gwashán, pa shomá sharr ent ke sur o árós makanét o anchó bebét ke man án.
9 Bale agan kasé watá dáshta nakant, gorhá cha hawasay ásá sochagá sharter ent ke sur bekant.
10 Pa sur kortagénán hokm esh ent, mani hokm naent, Hodáwanday hokm ent, ke jan cha wati mardá jetá mabit.
11 Bale agan jetá bebit, gorhá yá dobar sur makant yá gón wati hamá mardá wasshán bebit. Mard wati janay sawn o talákán madant.
12 Gón á degarána gwashán, o é mani gapp ent, Hodáwanday naent, ke agan báwarmandén brátéay jan báwarmandé naent o janén gón mardá nendaga lóthit, gorhá mard wati janá yalah madant.
13 Agan janénéay mard báwarmandé naent o mard gón janá nendaga lóthit, gorhá jan ham wati mardá yalah madant.
14 Chéá ke á mard ke báwarmandé naent, wati janay barkatá pák o palgár ent o á jan ke báwarmandé naent, wati marday

barkatá pák o palgár ent. Agan chó mabutén, shomay chokk nápák atant. Bale shomay chokk pák ant.

15 Á mardom ke báwarmandé naent, agan á wati zenday hamráhá yalaha kant, bell yalahia kant. Choshén jáwarán báwarmandén janén yá mardén páband naent. Hodáyá márá gwánk jatag ke pa sohl o émeni zend begwázénén.

16 Oo janén! Taw chóna zánay ke wati mardá rakkénta nakanay? Oo mardén! Taw chóna zánay ke wati janá rakkénta nakanay?

Wati jáwará badal makan

17 Bass har mardom wati zendá hamá paymá begwázénit ke Hodáwandá gisshéntag o Hodáyá á mardom pa hamá zendá gwánk jatag. Pa sajjahén kelisáyán mani rahband hamesh ent.

18 Á mardom ke cha imán áragá pésar sonnat kanag butag, á wati sonnatá ber magardénit o á mardom ke imán áragá pésar sonnat kanag nabutag, á sonnat kanag mabit.

19 Gapp é naent ke kay sonnat kanag butag o kay nabutag, gapp esh ent ke kay Hodáay parmánbardáriá kant.

20 Har mardom hamá hálatá bemánit ke imán áragay wahdá butag.

21 Wahdé Hodáyá tará gwánk jat, agan á wahdá taw golámé atay, é gappá paréshán mabay, bale agan wati ázátiá gepta kanay, gorhá begeri.

22 Chéá ke agan Hodáwanday sará imán árók golámé, á Hodáwanday barkatá ázát ent o agan imán árók ázáténé, á Masihay golám ent.

23 Shomá pa gránén kimatéá zurag butagét, ensánáni golám mabét.

24 Oo brátán! Cha shomá harkas Hodáay démá hamá paymá bemánit ke gwánk janagay wahdá butag.

Sur kanag o nakanag

25 Neshtagén jenekkáni bárawá maná cha Hodáwanday némagá hecch hokm gón nést, bale man wati habará kanán, chéá ke Hodáyá wati rahmatáni barkatá maná báehtebárén mardomé jórh kortag.

26 Annugén gránén wahdá ke gendán, mani hayálá sharter hamesh ent ke mardom wati jáwaray badal kanagay johdá makant.

27 Agan tará jan hast, sawn o talákay randá mabay. Agan tará jan nést, janay randá mabay.

28 Bale agan taw sura kanay, gonáhé naent o agan neshtagén jenekké sura kant ham gonahkár naent. Bale mardomé ke sura kant, áiay zenday janjál báza bant o mani wáhag ent ke shomá é janjálán makapét.

29 Oo brátán! Mani gapp esh ent ke wahd kamm ent. Cha
ed o rand sur kortagén wati zendá anchó begwázénant ke
gwashay janesh nést,
30 gréwók wati zendá anchó begwázénant ke gwashay
grewagi habaré nést, shádánén mardom wati zendá anchó
begwázénant ke gwashay shátkámiay habaré nést o hamá ke
chizzé bahá gerant, anchó sarpad bebant ke é chizz manig
naent o
31 hamá ke donyái kárán dazgatth ant, wati zendá anchó
begwázénant ke é chizz zendagiay maksad naant, chéá ke
donyáay annugén rang o dróshoma rawt o gára bit.
32 Mani wáhag ent ke shomá cha janjálán berakkét. Sur
nakortagén mardéná Hodáwanday káráni gam per ent, ke chón
Hodáwandá razá bekant.
33 Sur kortagén mardéná donyái káráni gam per ent, ke
chón wati janá razá bekant o
34 delgóshi yakjáh naent. Sur nakortagén janéná yá
neshtagén jenekká Hodáwanday káráni gam per ent o watá
sarjamiá Hodáwanday dastá dayaga lóthit. Sur kortagén
janéná donyái káráni gam per ent, ke chón wati mardá razá
bekant.
35 Man pa shomay jenday páedagá é habarána kanán,
shomárá páband kanaga nalóthán. Mani maksad esh ent
ke shomá pa sharri zend begwázénét o shomay delgósh
sarjamiá gón Hodáwandá bebit.
36 Agan mardé hayála kant ke gón sur nakanagá gón wati
deshtárá sharr kanagá naent o watá dáshta nakant o sur
kanaga lóthit, á báyad wati delay gappá begipt. É gonáhé
naent, belli sura kanant.
37 Bale agan mardéá wati delá erádah kortag o hecch zóri
per nést o wati erádahay sará óshtátag ke gón wati deshtárá sur
makant, á ham sharr kanagá ent.
38 Gorhá hamá ke sura kant, sharrén káré kanagá ent, bale
á ke sura nakant, angat sharterén káré kanagá ent.
39 Janén tán hamá wahdá marday páband ent ke mard
zendag ent. Agan mard bérán but, janén ázát ent ke gón
harkasá ke belóthit sur bekant. Bale áiay nókén mard báyad
ent Hodáwanday ráhá bebit.
40 Albat mani delá é janén sur makant, pa áiay jendá
sharter ent. É habarán ke man kanagá án, mani hayálá
Hodáay Ruh mani rahshóniá* kanagá ent.

8

Pa botán korbánig kortagén gósht

* **7:40 7:40** Rahshóni, bezán rahbari, saróki, rahdarbari.

1 Nun man hamá warákáni bárawá habara kanán ke pa botán korbánig kanag butagant. Má zánén, anchó ke é bárawá shomá ham gwashét: “Márá sajjahénán elm o zánt hast.” Bale zánt kebr o gorura kárit o mehr rost o rodóma dant.
2 Agan mardomé wati delá zántkáré, gorhá bezán angat á paymá nazánt ke báyad ent bezánt.
3 Bale á mardom ke Hodáyá dósta dárit, Hodá áiá zánt.
4 Gorhá nun hamá warákáni waragay bárawá habara kanán ke pa botán korbánig kanag butagant. Má zánén, anchó ke shomá ham gwashét: “É jahaná botán hecch máná nést” o “abéd cha yakkén Hodáyá dega hodá nést.”
5 Harchont ke ásmáná ham o zeminá ham é paymén chizz hast ke mardom áyán hodá sarpada bant, o choshén chizz báz ent ke hodá o hodáwand gwashaga bant,
6 bale pa má Hodá yakké, bezán hamá Pet ent ke sajjahén chizzi jórh kortagant o má pa hamáiá zendag én o Hodáwand ham yakké, bezán Issá Masih ke sajjahén chizz hamáiay wasilahá jórh butagant o má ham.
7 Bale harkasá é zánt nést. Lahtén mardom tán é wahdi wati botparastiay zamánagay hayálá ent. Wahdé choshén mardom korbánig kortagén góshta warant, áyáni delá é pa botén hodáyán korbánig ant. É mardománi zamir názork ent, paméshká nápáka bit.
8 Bale warák márá gón Hodáyá nazzikka nakant. Agan má mawarén, gantera nabén o bwarén, shartera nabén.
9 Bale bechárét ke shomay é ehtiár o ázáti pa nezórén mardomán mán gisshénókén sengé mabit.
10 Chéá ke agan mardoméay zamir názork bebit o á begendit ke tai dhawlén zántkárén mardomé botáni parasteshgáhá neshtag o warák waragá ent, á ham pa botán korbánig butagén warákáni waragá del o jorata kant.
11 Gorhá é nezórén brát tai zántay sawabá tabáha bit, hamé brát ke eshiay háterá Masih mort.
12 Wahdé shomá é paymá wati brátáni gonahkára bét o áyáni názorkén zamirá thappiga kanét, shomá Masihay gonahkára bét.
13 Nun agan mani warák mani brátá gomráha kant, gorhá man hechbar góshta nawarán ke mani sawabá bráté gomráh mabit.

9

Káseday hakk

1 Záná man ázát naán? Kásedé naán? May Hodáwandén Issá, man nadistag? Shomá hamá káray bar o samar naét ke man pa Hodáwandá kortag?

2 Agan degaráni hayálá man kásedé naán, pa shomá pakkáiá
kásedé án. Chéá ke shomá wat Hodáwanday ráhá mani kásediay
mohr o neshán ét.
3 Hamá ke mani kazáwatá kanant, pa áyán mani jwáb esh
ent:
4 Záná márá warag o nóshagay hakk nést?
5 Képá o á dega kásed o Hodáwanday brátán wati jan hamráh
ant, gorhá márá báwarmandén janay hamráh kanagay hakk
nést?
6 Záná éwaká mani o Bárnábáay sará é hojj* ent ke pa wati
gozaráná kár bekanén?
7 Kojám sepáhig wati jenday harchay sará kára kant? Kay
anguri bágé ábáda kant, bale cha bar o samarán wati bahra
nawárt? Kay shepánkiá kant, bale cha shirán wati bahrá
nazurit?
8 Man é gappán ensáni aglay bonyádá janagá án? Sharyat
anchosha nagwashit?
9 Chéá ke Mussáay Sharyatá nebeshtah ent:
"Jóhánay†moshagay wahdá kágeray‡dapá maband."§ Záná
Hodáyá bass gókáni gam per ent?
10 Enna, pakkáiá may bárawá gwashagá ent. Haw, é pa
má nebisag butag, chéá ke nangár kanók yá jóhánay moshók
báyad ent é ométá bedárit ke bahré rasiti.
11 Má ke pa shomá ruhi kesháré keshtag, nun agan cha
shomay donyái keshárán pa wat chizzé beronén, eshiay
harábi ché ent?
12 Agan é degarán cha shomá hakbahr hast, gorhá may
hakbahr wa géshter ent.

Bale má wati é hakk kár nabast. Má har chizza saggén
chéá ke Masihay wasshén mestágay démá dáraga nalóthén.
13 Shomá nazánét ke parasteshgáhay hezmatkár wati rózigá
cha parasteshgáhá gerant? Korbánjáhay hezmatkárán ham
cha hamá korbánigán bahré rasit ke korbánjáhá pésh kanaga
bant.
14 Hamé paymá Hodáwandá ham hokm dátag, á mardom ke
wasshén mestágay jár janagay kárá kanant, wati rózigá cha
wasshén mestágay ráhá begerant.
15 Bale man cha é hakkán yakké ham kár nabastag o é
gappán ham é ométá nebeshtah kanagá naán ke pa man
chizzé kanag bebit. Mana merán bale kassá é hakká nadayán
ke maná cha é pahrá zebahr* bekant.

---

* **9:6 9:6** Hojj, bezán zór, satam, ejbár. † **9:9 9:9** Jóhán, bezán kesháráni moshag o dánáni mocch kanagay jágah. ‡ **9:9 9:9** Káiger, bezán mazanén narén gók. § **9:9 9:9** Mussáay Wáz 25:4. É cha dehkánkáriá mesálé o eshiay máná hamesh ent ke kár kanóká mozz berasit. * **9:15 9:15** Zebahr, bezán bébahr.

16 Man ke wasshén mestágay járá janán, pahra nabandán. Pa man allami ent ke wasshén mestágay járá bekanán. Bazhn o apsóz pa man agan é kárá makanán.
17 Chéá ke agan man é kár gón wati jenday razáyá bekortén, maná mozz rasetagat, bale agan é kár mani sará parz ent, gorhá bezán é zemmawárié ke maná dayag butag.
18 Gorhá mani mozz ché ent? Esh ent ke bé mozzá wasshén mestágay járá janán o wati hamá hakk o ehtiárá sarjamiá kára nabandán ke wasshén mestágay tahá maná hastent.
19 Bell toré ázát án o hechkasay bandig naán, bale angat man watá sajjahénáni golám kortag ke géshter mardom dém pa báwarmandiá byárán.
20 Yahudiáni kerrá man watá Yahudié kort ke Yahudián dém pa báwarmandiá byárán. Sharyatiáni kerrá man watá sharyatié kort ke sharyatián dém pa báwarmandiá byárán, hálánke man wat Sharyatay páband naán.
21 Bésharyatáni kerrá man watá bésharyaté kort ke bésharyatán dém pa báwarmandiá byárán, hálánke man wat cha Hodáay Sharyatá dhann naán o Masihay Sharyatay páband án.
22 Nezórénáni kerrá man watá nezórené kort ke nezórénán dém pa báwarmandiá byárán. Man sajjahén mardománi kerrá shotagán o harkasay kerrá watá hamáiay paymá kortag ke warhé na warhé lahténá berakkénán.
23 Man é sajjahén kárán wasshén mestágay háterá kanán ke mestágay barkatán sharikdár bebán.
24 Shomá zánét ke tachagi laybá sajjahén layb kanóka tachant, bale éwaká yakké enámá bárt. Gorhá anchó betachét ke enámá bebarét.
25 Harkas ke laybá bahra zurit, báyad ent sharr tamrin bekant o dáshti† bebit. Layb kanók pa adároki tájéay katthagá‡ é kárá kanant, bale má pa dáemi tájéay katthagá.
26 Gorhá man bé maksadá natachán o gwátá moshta najanán.
27 Man wati jesmá ázára dayán ke mani páband bebit. Chó mabit ke man degaráni kerrá wasshén mestágay járá bejanán bale wat é laybá besochán.

10

Ebrat
1 Oo brátán! Mana lóthán shomá bezánét ke may pet o pirokáni sará jambar sáhél* at o á sajjahénán daryáyá mán dát o gwastant.

† **9:25 9:25** Dásht, bezán wati jenday dárag, wati ger o dár, wati kanthról. ‡ **9:25 9:25** Katthag, bezán nap o sutt kanag, dastá árag. * **10:1 10:1** Sáhél, bezán sáheg kanag.

2 Áyán jambar o daryáyá pákshódi kort o Mussáay randgir
butant.
3 Sajjahénán yakkén ruhi warák wárt o
4 yakkén ruhi áp nóshet. Chéá ke áyán cha hamá ruhi kóhá
áp wárt ke áyáni hamráh at o á kóh Masih at.
5 Bale áyáni nyámá géshterén mardom anchén atant ke Hodá
cha áyán razá naat. É mardom gyábáná mortant o kabrestáné
ham nasibesh nabut.
6 Nun é chizz butant ke má ebrat begerén o áyáni paymá
makanén o badkáriay wáhagá madárén.
7 Botparast ham mabét. Cha áyán lahtén botparast but,
anchó ke nebisag butag: *Á pa ward o nóshá neshtant o pa*
layb o labáiá pád átkant.†
8 Bénangi ham makanén. Cha áyán lahténá bénangi kort o
hamé bénangiáni sawabá yakkén róchá cha áyán bist o say
hazár mardom mort.
9 Masihá ham machakkásén. Cha áyán lahténá chakkáset o
márán koshtant.
10 Manorondhét ham. Cha áyán lahténá norondhet o tabáh
kanóká tabáh kortant.
11 É chizz ke gón áyán butant, ebrat ant o paméshká nebisag
butant ke má, bezán áheri zamánagáni mardom ebrat begerén.
12 Agan kasé wati manná mohr óshtátag, wati hayálá bedárit
ke makapit.
13 Shomá choshén chakkáséá nakaptagét ke cha ensánay
sagg o bardáshtá dhann bebit. Hodá wati kawlay sará
óshtátag o naylit ke shomá cha wati bardáshtá géshén
chakkáséá bekapét. Agan chakkáséá kapét, Hodá pa shomá
ráh o daré pacha kant ke shomá sagget bekanét.

Gón palitén ruhán sharikdár mabét

14 Gorhá oo mani dordánagén dóstán! Watá cha botparastiá
dur bedárét.
15 Man gón aglmandén mardomán gappá án, mani é
habarán wat bechárét o bechakkásét.
16 Barkatay é pyálah ke má pa eshiá shogrgozária kanén,
záná hamé gappay neshání naent ke má Masihay hónay
barkatán bahramand én? O hamé nagan ke má chondh
chondhia kanén, záná hamé gappay neshání naent ke má
Masihay badanay barkatán bahramand én?
17 Nagan yakké o má báz én, bale yakk badané én, chéá ke
má yakkén naganá bahra kanén o warén.
18 Pédáeshi Esráilián bechárét. Korbánjáhá korbánigáni
waragay wahdá yakjáh naant?
19 Mani gappay maksad esh ent ke na pa botán korbánig
kortagén warákán arzeshé hast o na botáni jendá.

† **10:7 10:7**Darraw 32:6.

20 Botparast é korbánigán pa palitén ruhána kanant, pa
Hodáyá nakanant. Mana nalóthán ke shomá gón palitén
ruhán sharikdár bebét.
21 Chó buta nakant ke shomá cha Hodáwanday pyálahá
ham benóshét o cha palitén ruháni pyálahá ham. Chó buta
nakant ke shomárá Hodáwanday parzónagá ham bahré berasit
o palitén ruháni parzónagá ham.
22 Má Hodáwanday hasaddá pád kanaga lóthén? Má cha
Hodáwandá zórmandter én?

Zamiray ázáti

23 Shomá gwashét ke har chizz jáez ent, bale mana
gwashán ke har chizz páedagmand naent. Har chizz jáez ent
bale har chizz rost o rodóma nadant.
24 Báyad ent kassá tahná wati gam per mabit, degaráni
gami ham per bebit.
25 Har paymén gósht ke kasábay dokkáná rasit, bwaréti o
wati zamirá malámat makanét,
26 chéá ke *"zemin o zeminay sajjahén chizz Hodáwandayg
ant."*‡
27 Agan anchén mardomé ke báwarmandé naent o shomárá
wati lógá dáwata dant o shomay dela lóthit ke berawét, gorhá
harché shomay démá dant, bwarét o wati zamirá malámat
makanét.
28 Bale agan kaséá shomárá gwasht ke é pa botán korbánig
kortagén góshté, gorhá mawaréti, hamá hál dayókay háterá o
zamiray háterá.
29 Mani maksad tai zamir naent, hamá mardomay zamir
ent.
Balkén begwashay: "Degaréay zamir chéá mani ázátiay
paysalahá bekant?
30 Agan man gón shogrgozári chizzé warán, gorhá pa é
shogr geptagén chizzá chéá malámat kanag bebán?"
31 Bale bezánét, harché ke warét o nóshét yá harché ke
kanét, pa Hodáay shán o shawkatá bekanéti.
32 Na Yahudián gonáhéay tahá dawr bedayét, na dark-
awmán o na Hodáay kelisáyá,
33 anchó ke man johda kanán ke har káray tahá harkasá
razá bekanán. Chéá ke man wati jenday páedagá nachárán,
sajjahénáni páedagá charán ke áyán neját berasit.

11

1 Mani randgiriá bekanét, hamá paymá ke man Masihay
randgiriá kanán.

Saray setr kanag

‡ **10:26 10:26** Zabur 24:1.

2 Man pa é gappá shomay satáyá kanán ke modám maná
yáta kanét o hamá rasm o rawáján hamá paymá dáragá ét ke
man pa shomá sar kortagant.
3 Bale mana lóthán shomá bezánét ke har mardénay sar
Masih ent o har janénay sar mardén ent o Masihay sar Hodá
ent.
4 Har mardén ke dwá kanag yá Hodái bashárateay sar
kanagay wahdá pa mudáni chér dayagá chizzé sará kant, á
wati sará béezzat kanagá ent.
5 Bale har janén ke dwá kanag yá Hodái bashárateay sar
kanagay wahdá sarigá sará nakant, á wati sará béezzat
kanagá ent. Áiay é kár anchosh ent ke bezán wati sari sátag*.
6 Agan janéné sarigá sará nakant, gorhá wati mudán
bechent o sakk kasán bekant. Agan wati mudáni chenag yá
saray sáyag pa áiá aybé, gorhá sarigá sará bekant.
7 Mardén báyad ent wati sará mapóshit, chéá ke mardén
Hodáay dróshom o shán ent. Bale janén mardénay shán ent.
8 Chéá ke mardén cha janéná jórh nabutag, janén cha
mardéná jórh butag o
9 mardén pa janéná jórh nabutag, janén pa mardéná jórh
butag.
10 Hamé sawabá janén ehtiáray neshánié sará bekant,
préshtagáni háterá.
11 Bale angat ham, Hodáwanday ráhá na janéná bé mardéná
bit, na mardéná bé janéná.
12 Anchó ke janén cha mardéná jórh but, padá mardén ham
cha janéná pédá bit. Bale sajjahén chizz cha Hodáay némagá
ant.
13 Shomá wat bechárét o paysalah bekanét, janéná zéba
dant ke Hodáay kerrá sardará dwá bekant?
14 Donyá wa shomárá sója dant ke agan mardén drájén mud
bedárit, áiá zéba nadant,
15 bale agan janén drájén mud bedárit, é janénay zinat ent.
Chéá ke janéná mud pa setrá dayag butag.
16 Bale agan kasé é gappá mamannit o arhi bekant, gorhá
mana gwashán ke may dód hamesh ent o Hodáay kelisáyáni
ham.

Hodáwanday shám

17 Bale é sar o sójá ke mana kanán, eshiá pa shomá satá o
saná mán nést, chéá ke shomay báwarmandi mocchi o diwán
páedagay badalá, shomárá táwána dayant.
18 Awali habar esh ent ke man eshkotag ke wahdé shomá
pa parasteshá moccha bét, shomá nátepák ét o tán haddéá
maná é habar báwar ent.

---

* **11:5 11:5** Sáyag, bezán tráshag.

19 Albat, báyad ent shomay nyámá nátepáki bebit tánke
chakkásetagén o rástén mardom zánag bebant.
20 Wahdé yakjáha bét, é Hodáwanday shám naent ke shomá
waréti,
21 chéá ke waragay wahdá cha shomá kass domigay
wadárá nakant o wati shámá wárt. Yakké gozhnaga mánit
o dega yakké sharábá mast o malára bit.
22 Shomárá záná lóg nést ke ódá bwarét o benóshét? Yá
shomá Hodáay kelisáyá mána nayárét o garib o nézgárán
béezzata kanét? Shomárá ché begwashán? Pa é kárá shomay
satáyá bekanán? Enna, shomay satáyá nakanán.
23 É habar maná cha Hodáwandá rasetag o man pa shomá
sar kortag: Hamá shapá ke Hodáwandén Issá dróhag† but,
nagané zorti,
24 Hodáay shogri gept, nagani chondh chondh kort o
gwashti: "É mani badan ent ke pa shomá korbániga bit. É
kárá pa mani yádgáriá bekanét."
25 Hamé paymá shámá rand áiá pyálah zort o gwashti:
"É pyálah nókén ahd o paymán ent o mani hón é ahd o
paymánay zamánat ent. Har wahdá ke é pyálahá nóshét, pa
mani yádgáriá benóshét."
26 Chéá ke har wahdá ke shomá é naganá warét o é
pyálahá nóshét, shomá Hodáwanday markay járá janét, tán
hamá wahdá ke á wat byayt.
27 Gorhá agan kasé Hodáwanday nagan o pyálahá shehm o
rahdárén‡ warhéá mawárt, á Hodáwanday badan o áiay hónay
gonahkára bit.
28 Harkas báyad ent watá bechakkásit o randá naganá
bwárt o pyálahá benóshit.
29 Chéá ke agan kasé Hodáwanday badaná mán mayárit o
naganá bwárt o pyálahá benóshit, bezán á wati sezáyá warag
o nóshagá ent.
30 Paméshká cha shomá bázéné nezór o nádráh ent o bázéné
mortag ham.
31 Bale agan má watá chár o tappás bekanén§, márá é sezá
narasit.
32 Wahdé Hodáwand may kazáwatá kant, márá adaba dant
tánke donyáay hamráhiá mayárbár mabén.
33 Gorhá oo mani brátán! Wahdé pa waragá yakjáha bét,
yakdegaray wadárá bekanét.

---

† **11:23 11:23** Dróhag, bezán hamráhdári nakanag, helápá rawag. ‡ **11:27 11:27** Shehm o rahdár, bezán hamá mardom ke ráh o rahbandána mannit. Ordu o Pársiá pa "nazm o tartib", Angréziá "disciplined". § **11:31 11:31** Chár o tappás kanag, bezán chakkásag, ázmáesh kanag.

34 Agan kasé gozhnag ent, wati lógá warag bwárt tánke
shomay mocch bayag pa shomá sezáé mayárit.
Man ke káyán, shomárá géshter sar o sója kanán.

12

Pákén Ruhay baksháta gén nyámat

1 Oo brátán! Mana nalóthán ke shomá cha Pákén Ruhay
dátagén nyámatán sahig mabét.
2 Shomá zánét á wahdi ke shomá báwarmand naatét, gomráh
kanag o dém pa gongén botán baraga butét.
3 Mana lóthán shomá bezánét, á kas ke cha Pákén Ruhay
némagá gappá ent, Issáyá nálata nakant o á kas ke cha
Pákén Ruhay némagá gappá naent, gwashta nakant ke Issá
Hodáwand ent.
4 Nun báz paymén nyámat hast, bale Pákén Ruh yakké.
5 Báz paymén hezmat hast, bale Hodáwand yakké.
6 Báz paymén kár hast, bale Hodá yakké, hamá Hodá ke
sajjahénáni del o daruná é sajjahén kárána kant.
7 Gorhá Pákén Ruhay nyámat har yakkéá dayaga bit ke
sajjahénán páedag berasit.
8 É Pákén Ruh ent ke yakkéá hekmatay habaray láhekiá
dant o hamé Pákén Ruh degaréá zántay habaray láhekiá.
9 Hamé yakkén Ruh yakkéá imána dant o degaréá drahbak-
shiay nyámatán.
10 Yakkéá mójezaháni nyámatá dant o degaréá Hodái
bashárat sar kanagay nyámatá o yakkéá arwáháni pajjáh
áragay. Yakkéá Pákén Ruhay dátagén warh warhén zobánán
habar kanagay nyámatá dant o degaréá zobánáni máná
kanagay nyámatá.
11 É sajjahén nyámatán hamá yakkén Pákén Ruh bahra kant
o hamá ent ke paysalaha kant kayá kojám nyámatá bedant.

Yakkén badan o bázén ázá

12 Anchó ke badan yakké o áiay ázá báz ant o sajjahén ázá
hóra bant o yakk badané addha kanant, Masih ham anchosh
ent.
13 Chéá ke má, toré pésará Yahudi atén yá darkawm, golám
atén yá ázát, má sajjahén gón yakkén Ruhá pákshódi dayag
butén tánke yakk badan bebén. Márá sajjahénán pa nóshagá
yakkén Ruh dayag but.
14 Bezán badan yakk ázáé naent, cha báz ázáyá addh butag.
15 Agan pád begwashit: “Man wa dasté naán, paméshká
badanay bahré naán,” eshiay máná é naent ke á badanay
bahré naent.

16 O agan gósh begwashit: “Man wa chammé naán, paméshká badanay bahré naán,” eshiay máná é naent ke á badanay bahré naent.
17 Agan sajjahén badan chammé butén, gorhá mardomá chón eshkotagat? O agan sajjahén badan góshé butén, gorhá mardomá chón bó chetagat?
18 Nun Hodáyá badanay sajjahén ázá, har yakké hamá jágahá ér kortag ke Hodáay wati razá ent.
19 Agan é sajjahén ázá yakk ázáé butén, gorhá eshiay nám chón badan butagat?
20 Nun, ázá báz ant bale badan yakké.
21 Chamm gón dastá gwashta nakant ke maná tai hájat nést. Sar ham gón pádán gwashta nakant ke maná shomay hájat nést.
22 Bale badanay hamá ázá ke gendagá nezórter ant, á báz allami ant.
23 Badanay hamá ázá ke may hayálá áyáni námay gerag béezzatié, má áyán gón géshterén ezzatá setra kanén o chérén ázáyán géshter sharapa dayén.
24 Bale záherén ázá choshén delgóshdária nalóthant. Hodáyá badanay ázá anchó yakjáh kortagant ke kamarzeshén ázá géshter sharap dayag bebant
25 ke badanay tahá nátepáki mabit o ázáyán barábariá yakdomiay gam per bebit.
26 Agan yakk ázáéá dardé per bebit, sajjahén ázá padard bant o agan yakk ázáéá ezzat dayag bebit, sajjahén ázá gón áiá hór gala bant.
27 Nun shomá Masihay badan ét o har yakké áiay ázáé.
28 Hodáyá pa wati kelisáyá é mardom gisshéntant: Awali kásed ant, domi nabi o sayomi ostád ant. Cha eshán o rand hamá mardom ant ke áyáná mójezah kanag, dráh kanag, komakk dayag, rahshóni kanag o Pákén Ruhay dátagén warh warhén zobánán habar kanagay nyámat rasetag.
29 Sajjahén mardom kásed wa naant, sajjahén mardom nabi naant, sajjahén ostád naant, sajjahén mójezah kanók naant,
30 sajjahénán drahbakhshiay nyámat narasetag, sajjahén Pákén Ruhay dátagén warh warhén zobánán habara nakanant, sajjahén mardom é habarán máná korta nakanant.
31 Shomá báyad ent pa masterén nyámatán sakk hodónák bebét.
Nun man shomárá sharterén ráhá pésha dárán.

13

Mehr

1 Agan man ensán o préshtagáni zobánán habar bekanán
bale maná mehr mabit, gorhá man hoshkén dhohl o thim-
boké án ke góshán karra kant o bass.*
2 Agan maná Hodái bashárat sar kanagay nyámat berasit
o sajjahén rázán bezánán o sajjahén zántá dar bebarán o
mani imán anchó bebit ke kóhán kenzént bekanán, bale maná
mehr mabit, gorhá bezán hecché naán.
3 Agan wati sajjahén mál o hastiá hayrát bekanán, wati
jendá besóchán o korbán bekanán bale maná mehr mabit,
gorhá bezán maná hecch páedaga narasit.
4 Mehr cha sabrá porr ent, mehr mehrabán ent, mehr
hasadda nakant, mehr pahra nabandit o goruri nést,
5 béadab naent, watwáh naent, zahra nagipt o badiáni
hesábá nadárit.
6 Náensápi mehrá shádána nakant, rásti mehrá shádána kant.
7 Mehr modám bardáshta kant, modám báwara kant, modám
poromét ent o har hálatá mohra óshtit.
8 Hodái bashárat halása bant, Pákén Ruhay dátagén zobán
halása bant, zánt halása bit, bale mehr hechbar halása nabit.
9 Chéá ke may zánt násarjam ent o má Hodái basháratán
sarjamiá sar korta nakanén,
10 bale wahdé kámelia kayt, násarjami halása bit.
11 Man ke chokké atán, man chokkáni paymá habara kort,
mani pegr o hayál ham chokkig atant o mani agl o hósh ham,
bale nun ke rostag o mazan butagán, man chokki kár o habar
yalah dátagant.
12 Annun má sharriá gendagá naén, gwashay anchén
ádénké may démá ent ke sáp pésha nadárit, bale yakk wahdé
kayt ke har chizz sharriá gendaga bit, dém pa démá. Annun
mani zánt násarjam ent, bale yakk wahdé kayt ke man har
chizzá sarjamiá zánán, anchó ke Hodá mani bárawá har
chizza zánt.
13 Gorhá é sayén chizza mánant: imán o omét o mehr, bale
mehr cha drostán master ent.

14

Masterén nyámat

1 Mehrá wati zendagiay maksad bekanét o pa Pákén Ruhay
dátagén nyámatán hodónák bebét, háss pa Hodái bashárat sar
kanagay nyámatá.
2 Chéá ke hamá kas ke Pákén Ruhay dátagén zobánéá
habara kant, á gón mardomán habará naent, gón Hodáyá
habará ent. Mardom wa áiay habarán sarpada nabant. É
mardom Pákén Ruhay barkatá ráz o ramzi habara kant.

* **13:1 13:1** Asligén Yunáni nebeshtánká do Yunáni borztawárén sáz ant.

3 Bale hamá kas ke Hodái bashárat sara kant, á gón
mardomán habará ent o pa áyáni rost o rodóm o delbaddhi
o táhirá* habara kant.
4 Kasé ke Pákén Ruhay dátagén zobánéá habara kant, á watá
rost o rodóma dant, bale kasé ke Hodái bashárat sara kant, á
kelisáyá rost o rodóma dant.
5 Nun mana lóthán ke cha shomá harkas Pákén Ruhay
dátagén zobánán habar bekant, bale géshter é chizzá lóthán
ke shomá Hodái bashárat sar bekanét. Parchá ke agan
Pákén Ruhay dátagén zobánán habar kanók pa kelisáay rost
o rodómá wati habarán máná makant, gorhá Hodái bashárat
sar kanók cha é mardomá démáter ent.
6 Brátán! Nun agan man shomay kerrá byáyán o
Pákén Ruhay dátagén zobánán habar bekanán, bale elhám o
shobénagé yá zánté yá Hodái basháraté yá tálimé mayárán,
man shomárá che páedaga dayán?
7 Hamé paymá, hamá sáz chó ke nal yá chang† ke sáhesh
mán nést, bale tawára kasshant, agan áyáni sor pa red o band
mabant, mardom chóna zánant ke kojám tarzá janagá ant?
8 Agan karná‡ nagisshetagén tawáré bekasshit, kay pa
jangá tayára bit?
9 Hamé paymá, agan shomá nagisshetagén habara kanét,
mardom sarpada nabant ke shomá ché gwashagá ét. Gorhá
shomay habarán gwáta bárt.
10 Donyáyá warh warhén zobán hast o hecch zobán bémáná
naent.
11 Agan man kaséay gappáni mánáyá mazánán, man pa áiá
darámadé án o á pa man darámadé.
12 Shomay hál ham hamesh ent. Shomá ke pa Pákén
Ruhay dátagén nyámatán hodónák ét, hamá nyámatáni sarréch
bayagay lóthók bebét ke kelisáyá rost o rodóma dayant.
13 Paméshká hamá mardom ke Pákén Ruhay dátagén
zobánéá habara kant, dwá bekant ke wati habarán máná kort
bekant.
14 Chéá ke agan man Pákén Ruhay dátagén zobánéá dwá
bekanán, mani arwáh dwá kant, bale mani agl é dwáyá gón
naent.
15 Gorhá ché bekanán? Mana lóthán ke mani arwáh ham
dwá bekant o mani agl ham, mani arwáh ham názénk bejant
o mani agl ham.
16 Agan taw gón wati arwáhá Hodáyá názénay, gorhá hamá
kas ke é chizzá nazánt, tai shogrgozáriay sará chón ámin
bekant? Á wa nazánt ke taw ché gwashagá ay.

---

* **14:3 14:3** Táhir, bezán árám, karár. † **14:7 14:7** Chang Esráiliáni kerrá simmi
sázé ke Engréziá “harp” gwashanti. ‡ **14:8 14:8** Karná sornáay dhawlén sázé.

17 Taw albat sharriay sará shogrgozária kanay, bale tai
shogr gerag á dega mardomá rost o rodóma nadant.
18 Hodáay shográ gerán ke Pákén Ruhay dátagén zobánán
man cha shomá sajjahénán géshter habara kanán.
19 Bale kelisáay tahá Pákén Ruhay dátagén zobánéá hazárán
labzay badalá, panch anchén labz gwashaga lóthán ke mar-
dom sarpad bebant o man áyán tálim dát bekanán.
20 Oo brátán! Shomay pegr o hayál chokki mabant, selkáriá
chokkáni dhawlá nábalad bebét, bale pegr kanagá rostagén
mardománi paymá bebét.
21 Sharyatá nebeshtah ent:

"Hodáwanda gwashit ke
cha darzobánáni dapá,
cha darámadáni lonthán
gón é kawmá habara kanán
bale é angat mani habarán gósha nadárant."§

22 Gorhá Pákén Ruhay dátagén zobán pa báwarmandán
neshánié naant, pa nábáwarán neshánié ant, bale Hodái
bashárat sar kanagay nyámat pa báwarmandán ent, pa
nábáwarán naent.
23 Agan kelisáay sajjahén mardom yakjáh bebant o harkas
Pákén Ruhay dátagén zobánán gappá bebit o nazántkáré yá
nábáwaré byayt, á gwashit shomá ganók ét.
24 Bale agan sajjahén mardom Hodái bashárat sar kanagá
bebant o nábáwaré yá nazántkáré tahá byayt, gorhá sajjahén
áiay kazáwatá kanant o á ham mannit.
25 Nun ke áiay delay habar záhera bant, dém pa chéra kapit,
Hodáay parasteshá kant o gwashit ke béshakk Hodá hamesh
ent, shomay hamráh ent.

Kelisáay diwánáni red o band

26 Oo brátán! Gorhá ché kanag bebit? Wahdé shomá
moccha bét, yakkéá názénké hast, yakkéá tálim yá elhám o
shobénagé yá Pákén Ruhay dátagén zobáné yá zobánay máná
kanagé, é sajjahén pa kelisáay rost o rodómá kár bandag
bebant.
27 Agan kasé Pákén Ruhay dátagén zobánéá habara kant,
do yá géshá gésh say mardom báyad ent bárig bárigá habar
bekant o yakké máná bekant.
28 Bale agan ódá máná kanóké mabit, gorhá habar kanók
báyad ent kelisáay tahá hámósh bebit o delay tahá gón Hodáyá
habar bekant.
29 Báyad ent cha nabián do yá say mardom habar bekant o
á dega mardom eshán habarán chár o chakkás bekanant.

§ **14:21 14:21** Eshayá Nabiay Ketáb 28:11-12.

30 Agan dega neshtagén mardoméay sará elhámé átk, awali
mardom báyad ent habará bass bekant.
31 Shomá sajjahén yakk yakká Hodái bashárat sar korta
kanét tánke sajjahén tálim begerant o áyán delbaddhi berasit.
32 Nabiáni arwáh báyad ent nabiáni jenday páband bebit.
33 Chéá ke Hodá bénazmiay Hodá naent, árámi o émeniay
Hodá ent, anchó ke palgártagénáni sajjahén kelisáyána bayagá
ent.
34 Janén báyad ent kelisáyán hámósh bebant, parchá ke
habar kanagay ejázatesh nést. Anchó ke Sharyatá nebeshtah
ent, parmánbardár bebant.
35 Agan josté hastesh, lógá cha wati mardán jost bekanant,
chéá ke kelisáay diwánán habar kanag pa janénán sharr
naent.
36 Záná, Hodáay habaray sarchammag* shomá ét, yá
Hodáay habar bass shomárá sar butag?
37 Agan kasé watá nabié yá Pákén Ruhay dega nyámatéay
wáhond sarpada bit, gorhá bezánt ke harché ke man pa
shomá nebeshtah kanagá án, Hodáwanday parmán ent.
38 Harkas ke é habarán máná nayárit, áiay jend mán áraga
nabit.
39 Gorhá oo mani brátán! Pa Hodái bashárat sar kanagá
hodónák bebét, bale Pákén Ruhay dátagén zobánán habar
kanagá manah makanét.
40 Báyad ent har chizz pa sharri o red o banday sará bebit.

15

Issá Masihay jáh janag

1 Nun oo brátán! Mana lóthán shomay delgóshá hamá
wasshén mestágay némagá gwar bekanán ke man pa shomá
sar kortag, hamá wasshén mestág ke shomá mannetag o áiay
sará mohr óshtátagét.
2 Agan é mestágay sará mohr bóshtét ke man pa shomá sar
kortag, eshiay barkatá shomárá nejáta rasit, agan na, gorhá
shomá hoshká imán áwortag.
3 Cha drostán masterén hál ke maná sar butagat, man pa
shomá sar kort. Anchó ke Pákén Ketában péshgói kortagat,
Masih pa may gonáhán mort o
4 kabr kanag but o sayomi róchá padá zendag but, anchó
ke Pákén Ketában péshgói kortagat.
5 Pésará Képáay démá záher but o randá dwázdahén kásedáni
démá o
6 randá yakkén wahdá cha panch sadá gésh báwarmanday
démá záher but. Cha é báwarmandán géshterén bahr angat
zendag ent o lahtén cha é donyáyá shotag.

* **14:36 14:36** Sarchammag, bezán sarchashmah.

7 Padá Ákubay démá záher but o randá sajjahén kásedáni démá.
8 Cha sajjahénán o rand mani démá ham záher but, hálánke man chó hamá nonnoká án ke pa wahd pédá nabutag.

9 Kásedáni tahá kamterén man án. Man káseday námá ham nakarzán, chéá ke man Hodáay kelisá ázár dátag.
10 Bale Hodáay rahmatán maná é mardom jórh kort. Mani sará áiay rahmat zawál nabutagant, chéá ke man cha á dega sajjahénán géshter kár kortag, bale é kár man wat nakortagant, maná Hodáay rahmat gón butag.
11 Man butagán yá á dega, parka nakant, má drostán hamé yakkén jár jatag o hamé járay sará shomá imán áwortag.

Mordagáni zendag bayag

12 Nun agan é jár janaga bit ke Masih cha mordagán zendag butag, gorhá cha shomá lahtén chón gwashta kant ke mordag padá zendaga nabant?
13 Agan mordag padá zendaga nabant, gorhá Masih ham padá zendag kanag nabutag.
14 O agan Masih padá zendag kanag nabutag, gorhá na may jár janagá páedagé hast o na shomay imáná.
15 Cha ed o ganterén habar esh ent ke gorhá Hodáay bárawá may sháhedi drógé, chéá ke má Hodáay bárawá hamé sháhedi dátag ke áiá mortagén Masih padá zendag kortag. Gorhá bezán Hodáyá Masih padá zendag nakortag, agan mordag padá zendaga nabant.
16 Chéá ke agan mordag padá zendaga nabant, gorhá Masih ham padá zendag kanag nabutag o
17 agan Masih padá zendag kanag nabutag, shomay imáná páedag nést o shomá angat wati gonáháni tahá ét.
18 Gorhá Masihay hamá báwarmand ke cha é donyáyá shotagant, gár o zyán butagant.
19 Agan Masihay sará may omét tahná pa hamé zendá ent, gorhá má cha sajjahén ensánán bazzagter én.

20 Bale rástén gapp esh ent ke Masih cha mordagán padá zendag kanag but o hamá ke cha é donyáyá shotagant, áyáni tahá awali bar o samar ent ke zendag kanag butag.
21 Anchó ke mark yakk mardoméay sawabá átk, mordagáni zendag bayag ham yakk mardoméay sawabá kayt.
22 Anchó ke Ádamay sawabá sajjahéna merant, Masihay barkatá sajjahén zendag kanaga bant.
23 Bale har yakké wati bárigá: awali bar o samar Masih ent o randá Masihay mardom ant ke Masihay áyagay wahdá zendag kanaga bant.

24 Randá áherata bit o Masih sajjahén hokumat o wák o
ehtiárán nést o nábuda kant o bádsháhiá Hodáén Petay dastá
dant.
25 Chéá ke Masih báyad ent tán hamá wahdá bádsháhi
bekant ke sajjahén dozhmenán wati pádáni chérá dawr
bedant.
26 Á dozhmen ke áherá nést o nábud kanaga bit, mark ent.
27 Chéá ke Hodáyá sajjahén chizz Masihay pádáni chérá ér
kortant.* Bale wahdé gwashaga bit ke sajjahén chizz áiay
pádáni chérá ér kanag butagant, záher ent ke é chizzáni tahá
haméiay jend gón naent ke sajjahén chizzi Masihay pádáni
chérá ér kortagant.
28 Wahdé sajjahén chizz Chokkay pádáni chérá bant, gorhá
Chokkay jend haméiay dastay chérá bit ke sajjahén chizzi
Chokkay pádáni chérá ér kortagant ke Hodá har chizzay
master bebit.
29 Nun á mardom ke pa mordagán pákshódia kanant, á chéá
chó kanant? Agan mordag hechbar jáha najanant, gorhá
parchá mardom pa mordagán pákshódia kanant?
30 Má chéá har wahdá watá hataray tahá dawra dayén?
31 Oo brátán! Hamá pahr ke may Hodáwandén Issá Masihay
barkatá maná shomay sará hastent, maná hamá pahray
sawgend ent ke man har róch gón markáa dém pa dém án.
32 Agan Epésosay shahrá man gón rastarán bass pa ensáni
maksadéá jang kortag, gorhá maná che páedag rasetag? Agan
mordag jáha najanant, gorhá:

Byáét warén o nóshén,
ke bándá merén.†

33 Rad makapét. "Badén hamráh sharrén hél o ádatán harába
kanant."‡
34 Sharriá hósh o sár kanét o gonáh makanét, chéá ke cha
shomá lahtén mardom Hodáyá mána nayárit. É habará kanán
ke shomá sharmendag bebét.

Nókén badan

35 Gorhá balkén yakké jost bekant ke mordag chón jáha
janant o gón chónén badanéá káyant?
36 Oo nádán! Tai keshtagén tánke mamerit, padá zendaga
nabit.
37 Keshagay wahdá á badaná nakeshay ke randá rodit,
éwaká tohmé keshay, gandom bebit yá dega chizzé.
38 Bale Hodáyá hamá paymá ke erádah kortag, áiá hamá
badaná dant, har tohmá áiay jenday badaná dant.

---

* **15:27 15:27** Zabur 6:8. † **15:32 15:32** Eshayá Nabiay Ketáb 13:22. ‡ **15:33 15:33** É Yunáni sháeréay gwashtené.

39 Sajjahén badan yakk paymá naant. Ensánay badan dega
dhawléné, dalwatáni dega dhawlén ant, báli morgáni dega o
máhigáni badan dega dhawlén ant.
40 Ásmáni badan ham hast o zemini ham, bale ásmáni
badanáni shán o shawkat degaré o zeminiáni degaré.
41 Róchay wati shán o shawkaté, máhay wati o estáráni wati.
Shán o shawkatay hesábá har estár ham cha domiá parka
kant.
42 Mordagáni padá jáh janag ham anchosh ent. Badan
mirániay hálatá keshaga bit, namirániay hálatá jáha jant.
43 Kamsharapiay hálatá keshaga bit, shán o shawkatay
hálatá jáha jant. Nezóriay hálatá keshaga bit, zórmandiay hálatá
jáha jant.
44 Jesmi badan keshaga bit, ruhi badan jáha jant. Agan
jesmi badan hast, gorhá ruhi badan ham hast.
45 É paymá ham nebisag butag: *"Awali ensán, bezán Ádam
sahdáré at"*§ o áheri Ádam, zend bakshókén ruhé.
46 Bale pésará ruhi badan nayátk, pésará jesmi badan átk o
randá ruhi.
47 Awali ensán cha zeminay háká átk o domi cha ásmáná.
48 Á mardom ke zemini ant, zemini ensánay paymá ant o á
ke ásmáni ant, ásmáni ensánay paymá ant.
49 Anchó ke márá hamá zemini ensánay shekl o dróshom
gón butag, márá hamá ásmáni ensánay shekl o dróshom ham
góna bit.
50 Oo brátán! Mani gapp esh ent ke hón o gósht Hodáay
bádsháhiay mirásdár* buta nakant o á chizz ke mirán ent,
namirániay mirásdára nabit.
51 Gósh dárét, man shomárá rázé dayán. Cha má lahténa
namerit, bale má sajjahén badala bén,
52 yakkén damáná, damánokéay tahá, goddhi karná† ke
damaga bit, má badala bén. Anchó ke karnáay tawár chesta
bit, mordag jáha janant o namirána bant o má badala bén,
53 chéá ke halás bayókén jesm báyad ent abadmániay
pósháká bepóshit o miránén badan namirániay pósháká.
54 Wahdé halás bayókén jesm abadmániay pósháká póshit
o miránén badan namirániay pósháká, gorhá é nebeshtah
kortagén habar rásta bit:
"Mark ér barag but o zend péróz o sóbén but."‡
55 *"Oo mark! Tai sób o pérózi kojá ent?*
*Oo mark! Tai dhang§kojá ent?"**

---

§ **15:45 15:45** Pédáesh 2:7. * **15:50 15:50** Mirásdár, bezán mirás barók, mirásá sharikdár, wáres. † **15:52 15:52** Karná sornáay dhawlén sázé. ‡ **15:54 15:54** Eshayá Nabiay Ketáb 25:8. § **15:55 15:55** Dhang, bezán tej, Pársiá "nish". * **15:55 15:55** Hushá Nabiay Ketáb 13:14.

56 Markay dhang gonáh ent o gonáhay zór Sharyat ent.
57 Bale Hodáay shográ gerén ke Hodáwandén Issá Masihay barkatá márá péróz o sóbéna kant.
58 Gorhá, oo mani dóstigén brátán, mohr bóshtét, hecch chizz shomárá soránt makant. Hamá kár ke Hodáwandá pa shomá gisshéntagant, modám pa hobb o wáhagé hamá kárán goláésh bebét, chéá ke shomá zánét Hodáwanday ráhá shomay kár o zahmat bépáedaga nabant.

16

Chandah
1 Nun hamá chandahay bárawá ke shomá pa Yahudiahay palgártagénána kanét, é kárá hamá paymá bekanét ke man gón Galátiahay kelisáyán gwashtag.
2 Har haptagay awali róchá cha shomá harkas, barábar gón wati katth o kamáiá kammé zarr begisshénit o ér bekant. Chó mabit ke wahdé mana káyán, shomá nun chandah kanag bendát* bekanét.
3 Man ke káyán, hamá mardomán ke shomá gechéna kanét, áyán kágada dayán o Urshalimá ráwánesha kanán ke shomay dátagén chandahá sar bekanant.
4 Agan mani rawag sharr ent, á mani hamráha bant.

Dazbandi
5 Man ke cha Makduniahá gwastán, shomay kerrá káyán. Maná wa chónáhá cha Makduniahá gwazagi ent.
6 Balkén chizzé wahdá shomay kerrá bedárán yá balkén zemestáná shomay kerrá begwázénán, tánke mani saparáh, har jáh ke berawán, shomá maná komakk kort bekanét.
7 Annun, ráhe rawáji shomárá gendok kanaga nalóthán. Maná omét ent ke tán chizzé moddatá shomay kerrá bejallán, agan Hodáwanday razá but.
8 Bale tán Pentikástay wahdá hamedá Epésosá án,
9 chéá ke pa mazanén hezmatéá práhén darwázagé pa man pach butag o bázén mardomé mani heláp ent ham.
10 Agan Timutáus átk, hayál bekanét ke shomay kerrá bé torsá nesht bekant, chéá ke á ham mani paymá Hodáwanday hezmatá goláésh ent.
11 Kass áiá kamsharap makant. Pa salámati o wasshi rahi bedayét ke mani kerrá byayt, chéá ke man rahchár án ke á gón brátán byayt.
12 Nun brátén Apulosay bárawá chizzé gwashán. Man báz gwasht ke brátáni hamráhiá Korentá beraw, bale hecch tayár naat ke annun shomay kerrá byayt. Har wahdá móhi berasit, kayt.

* **16:2 16:2** Bendát, bezán bongéj, shoru.

Goddhi sar o sój

13 Hozzhár bét. Wati imánay sará mohr bóshtét. Delá mazan
kanét o dhaddh bebét.
14 Harché ke kanét, pa mehr bekanét.
15 Shomá zánét ke Estipánásay lógay mardom Akáyahay
damagay awali mardom atant ke imánesh áwort. É pa
palgártagénáni hezmatá modám óshtátagant. Gón shomá
dazbandia kanán, oo brátán,
16 ke choshén mardománi parmánbardáriá bekanét, bezán
harkas ke é kár o zahmatá gón ent, áiay parmánbardáriá
bekanét.
17 Man gal án ke Estipánás o Portunátus o Akáikás mani
kerrá átkagant o shomay hálikén jágahesh porr kortag.
18 Eshán mani arwáh ham tázag kortag o shomay ham.
Choshén mardománi kadrá bezánét.
19 Ásiáay† damagay kelisá shomárá salám kanagá ant.
Akwilá o Priskilah‡ o hamá báwarmand ke pa parasteshá áyáni
lógá yakjáha bant, shomárá sakk báz salám kanagá ant.
20 Sajjahén brát shomárá salám kanagá ant. Gón pákén
chokkagán yakdegará salám bedayét.
21 Nun mane Pulos pa shomá é salámán daste wat nebesh-
tah kanagá án.
22 Harkas ke Hodáwandá dósta nadárit, áiá nálat bát. Oo may
Hodáwand! Byá.
23 Hodáwandén Issáay rahmat gón shomá gón bát.
24 Issá Masihay barkatá mani mehr shomárá sajjahénán
sar bát.

† **16:19 16:19** É ketábay nebisagay wahdá, Ásiáay máná annugén Torkiahay
rónendi némag at. ‡ **16:19 16:19** Asligén Yunáni nebeshtánká “Priská” átkag, ke
Priskilahay gwandh geptagén nám ent.

Pa Korentián Pulosay Domi Kágad
Pa Korentián Pulosay Domi Kágaday bárawá

Salám o drót

1 Cha Pulosay némagá, mane Pulos ke cha Hodáay razáyá
Issá Masihay kásedé án, o cha may brát Timutáusay némagá,
pa Hodáay hamá kelisáyá ke Korentay shahrá ent o pa
sarjamén Akáyahay damagay sajjahén palgártagénán.*
2 Cha may Hodáén Pet o Hodáwandén Issá Masihay némagá
shomárá rahmat o émeni sar bát.

Ásudagiay Hodá

3 Hodáyá, bezán may Hodáwandén Issá Masihay Petá satá o
saná bát ke rahmdelén Peté o har paymén delbaddhiay Hodá
ent.
4 Har wahdá ke má sakki o sóriáni tahá bén, Hodá márá
delbaddhia dant tánke má hamá mardomán delbaddhi dát
bekanén ke sakki o sóriáni tahá ant, gón hamé delbaddhiá ke
Hodáyá márá dátag.
5 Chéá ke Masihay háterá má haminchok géshter sakki
o sória saggén, haminchok geshter márá Masihay barkatá
delbaddhi ham rasit.
6 Agan má sakki o sóriáni ámách† én, é pa shomay delbaddhi
o nejátá ent o agan márá delbaddhia rasit, é ham pa shomay
delbaddhiá ent tánke hamé sakkián ke má saggagá én, shomá
ham sagget bekanét.
7 Má pa shomá mohkamén óst o omété dárén o zánén ke
hamá paymá ke shomá may sakki o sórián sharikdár ét, may
delbaddhiá ham sharikdára bét.
8 Oo brátán! Má nalóthén ke shomá hamá sakki o sóriáni
hálá sahig mabét ke má Ásiáay damagá‡ saggetagant. Anchén
mosibaté may sará kaptagat ke cha may bardáshtá dhann at
o má zenday omét ham yalah dátagat,
9 má gwasht ke nun márá markay sezá rasetag. Paméshká é
paymá but ke cha wati jendá may omét halás bebit o tawkalá
Hodáay sará bekanén ke mordagán zendaga kant.
10 Áiá márá cha markay dapá rakként o angata rakkénit.
Má ométa kasshén ke démterá ham márá rakkénit,

---

* **1:1 1:1** Palgártagén, bezán hamá mardom ke gón Issá Masihay hóná cha gonáhán shódag o pák kanag butag o é dhawlá pa Hodáyá dar chenag butag. † **1:6 1:6** Ámách, bezán dochár, shekár. ‡ **1:8 1:8** É ketábay nebisagay wahdá, Ásiáay máná annugén Torkiahay rónendi némag at.

11 chéá ke shomá pa má dwá kanagá ét o é pa má komakké.
Á wahdá bázéné pa maygi Hodáay shográ gipt, pa hamá
nyámatá ke bázén mardoméay dwáyáni barkatá márá rasetag.

Pulosay erádahay badal bayag

12 Nun may pahr esh ent o may zamir sháhedia dant ke é
donyáyá má wati zend gón Hodáay dátagén pákdeli o néknivatiá
gwázéntag, háss gón shomá. Má é kár gón donyái dánáié
nakortag, gón Hodáay rahmatán kortag.

13 Má pa shomá choshén chizzé nebeshtaha nakanén ke
shomá wánti makanét yá sarpad but makanét. Maná omét
ent ke

14 hamá paymá ke shomá tán haddéá sarpad butagét,
godhsará sharriá sarpada bét ke shomá may sará pahr basta
kanét, anchó ke má Hodáwandén Issáay áyagay róchá shomay
sará pahra bandén.

15 Man é gappá deljam atán, paméshká man lóthet pésará
shomay gendagá byáyán ke shomárá do randá páedag berasit.

16 Mani delá at ke Makduniahay sapará shomay kerrá
mán betarrán o cha Makduniahá wátarriay wahdá ham, tánke
shomá maná pa Yahudiahay sapará madat bekanét.

17 Man ke é erádahá kanagá atán, bázén pegréá rand wati
paysalahon kort. Man donyái warh o paymá paysalaha
nakanán o yakkén damáná "haw, haw" o "enna, enna"
nakanán.

18 Hodáay sawgend ent ke may gapp pa shomá "haw" o
"enna" naent.

19 Chéá ke Hodáay Chokk, Issá Masih ke man o Silwánus§
o Timutáusá shomay kerrá áiay jár jat, "haw" o "enna" naent,
áiay paygám modám "haw" ent.

20 Hodáyá har wádahé ke kortag, Issá Masihay barkatá
"haw" ant, paméshká Masihay barkatá má pa Hodáay shán
o shawkatá "ámin" ham gwashén.

21 Nun é Hodá ent ke Masihay ráhá márá gón shomá hórigá
mohr o mohkama kant. Áiá márá rógen per mosht* o

22 márá wati mohri jat o zamánatay hesábá Pákén Ruhi may
delá nádént.

23 Hodá sháhed ent, man nalóthet ke shomárá hakkal o
neherr bedayán o paméshká Korentá nayátkán.

24 Má shomay imánay sará wájahi kanaga nalóthén, pa
shomay shádmániá gón shomá hór kár kanaga lóthén, chéá
ke shomá imánay barkatá mohr óshtátagét.

---

§ **1:19 1:19** Silwánus hamá Silás ent ke Kásedáni Káray ketábá ham áiay nám geraga bit. * **1:21 1:21** Rógen per moshag, bezán pa káréá gechén kanag o wák o twán dayag. Esráiliáni kerrá rógen per moshag bádsháh o mazanén dini péshwáyáni gechén kanagay rasmé butag.

2

1 Gorhá man erádah kortagat ke padá shomay kerrá
mayáyán o shomárá gón wati hakkal o neherrán gamig
makanán.
2 Chéá ke agan man shomárá gamig bekanán, gorhá pa
mani shádmán kanagá kay pashta kapit? Hamá mardom ke
man gamig kortagant?
3 Man paméshká kágadé nebeshtah kort ke wahdé káyán,
hamá mardom maná gamig makanant ke áyáni kár mani
shádmán kanag ent. Man shomay bárawá deljam án ke mani
shádmáni shomay sajjahénáni shádmáni ent.
4 Man pa shomá gón mazanén paréshánié, dardén delé
o arsigén chammé nebeshtah kort. Man nalóthet shomárá
gamig bekanán, man lóthet shomá bezánét ke shomárá
chinchok dósta dárán.

Gonahkáray bakshag

5 Bale agan kasé gamay sawabsáz butag, áiá tahná maná
gamig nakortag, géshén magwashán, tán haddéá shomá
sajjahéni gamig kortagant.
6 É sezá ke géshterén mardomán áiárá dátag, pa choshén
mardoméá bass ent.
7 Nun sharter esh ent ke shomá áiá bebakshét o tasallá
bedayét, chó mabit ke zyádahén gam áiá chér betarrénant.
8 Gorhá gón shomá dazbandia kanán ke pa áiá wati mehrá
darshán bekanét.
9 Pa shomá nebeshtah kanagay dega sawabé esh at ham
ke shomárá bechakkásán o bezánán ke bárén har hesábá
parmánbardár ét yá na.
10 Shomá ke yakkéá bakshét, man ham áiá bakshán.
Harché ke man bakshetag, agan anchén habaré butag ke
bakshagi pakár butag, man Masihay bárgáhá shomay háterá
bakshetag,
11 tánke Shaytán márá rad madant, chéá ke má Shaytánay
repk o honaránа zánén.

Pulosay parésháni

12 Wahdé man Masihay wasshén mestágay járay janagá
Truásay shahrá sar bután, diston ke Hodáwandá pa man daré
pach kortag,
13 bale mani del békarár at, chéá ke mani brát Titus angat
ódá nayátkagat. Gorhá man mardom roksat kortant o dém pa
Makduniahá shotán.

Pulosay nékniyati

14 Bale Hodáay shogr ent ke áiá márá Masihay pérózi o
sóbmandiay nomáeshay rombá hawár kortag o modám démá

bárt o har jágah Masihay bárawá may zántay wasshén bóá cha má tálána kant.
15 Chéá ke Hodáay kerrá má pa hamá mardomán ham
Masihay wasshén bó én ke áyán nejáta rasit o pa haháyán
ham ke gár o gomsára bant.
16 Pa yakkéá má markay bó én o marka kárén o pa degaréá
zenday bó én o zenda kárén. Bale é kárá kay korta kant?
17 Bázén mardomé pa wati páedagá Hodáay habaray
sawdáyá jant, bale má cha áyán naén. Hodá sháhed ent ke
má Masihay barkatá pa nékniyati habara kanén, má cha hamá
mardomán én ke Hodáyá dém dátagant.

3

Masihay kágad

1 Má yakk randé padá watsatáiá* shoru kanagá
én? Yá lahtén mardomay paymá márá shomay démá
sepáreshnámah pésh kanagay zalurat ent, yá márá cha shomá
sepáreshnámahay gerag pakár ent?
2 Shomá wat may kágad ét o may delá nebeshtah ét, har
yakké eshiá wánit o zánt.
3 Záher ent ke shomá Masihay kágad ét, may hezmatáni
bar o samar ét, gón mas† o syáhiá nebeshtah nabutagét,
gón namiránén Hodáay Ruhá nebeshtah butagét, sengay
wánekáni‡ sará nebeshtah nabutagét, ensáni delay wánekáni
sará nebeshtah butagét.
4 Masihay barkatá má Hodáay bárgáhá é gappá deljam én.
5 Gapp é naent ke má wat láhek én ke cha wati némagá
choshén habaré bekanén. May láheki cha Hodáay némagá ent,
6 haháiá márá nókén ahdnámagay hezmatkár bayagay
láheki dátag. Bale é ahdnámag gón áb§ o labzá nebeshtah
nabutag, Pákén Ruhá naksh kortag, chéá ke ába koshit, bale
Ruh zendaga kant.

Nókén ahdnámagay shán o shawkat

7 Nun agan hamá hezmat ke áiay ásar mark at o sengáni sará
gón áb o labzán nebeshtah at, anchén shán o shawkaté gón
ati ke Esráilián Mussáay dém tán dérá cháret nakort, hálánke á
shán o shawkat kamm tarrán at,
8 gorhá Pákén Ruhay hezmatay shán wa sakk báz géshter
ent.
9 Hamá hezmat ke mayárbária kárit, agan áiá shán o
shawkat hastat, gorhá hamá hezmat ke rástáwari o bémayária
kárit, áiay shán o shawkat wa sakk báz géshter ent.

---

* **3:1 3:1**Watsatái, bezán watgalái, watsárhái. † **3:3 3:3** Mas, bezán syáhi ke pe nebeshtah kanagá kármarza bit. ‡ **3:3 3:3**Wánek, bezán mazanén patanén seng, wánag. § **3:6 3:6**Áb, bezán harp, Angréziá: "letter in the alphabet".

10 Á chizz ke shán o shawkatá sarréch at, nun hecch shawkati mán nést, agan gón hamá chizzá dém pa démi bekanay ke áiay shawkat békesás ent.

11 Nun hamá chizz ke halás bayagi at, agan áiá shán o shawkat mán at, gorhá á chizz ke mánit, áiay shán wa sakk báz géshtera bit.

12 Nun ke márá é omét hastent, may del sakk dhaddh ent,

13 má Mussáay paymá naén. Áiá wati dém gón nekábéá póshet tánke Esráili é halás bayókén shán o shawkatay tamáshahá machárant.

14 Bale áyáni agl kór but, chéá ke tán maróchigá kwahnén ahdnámagay wánagay wahdá hamá nekáb angat per ent. Nekáb dur kanag nabutag, hamá wahdá dura kanaga bit ke taw Masihay sará imán byáray.

15 Tán maróchigá ham wahdé Mussáay Sharyat wánaga bit, nekáb áyáni delay sará ent.

16 Bale wahdé kasé démá tarrénit o Hodáwanday némagá kayt, é nekáb dur kanaga bit.

17 Hodáwand Ruh ent o har jágah ke Hodáwanday Ruh ent, ázáti hamódá ent.

18 Gorhá má ke gón bénekábén démá chó ádénkéá Hodáwanday shán o shawkatá záhera kanén, róch pa róch má haméiay rang o dróshomá gerén o may shán o shawkat géshtera bit. É shán o shawkat cha Hodáwanday némagá kayt, Hodáwand ke Ruh ent.

4

Nuray ganj o hákién badan

1 Gorhá má delprósha nabén, chéá ke Hodáyá may sará rahm kortag o márá é hezmatay zemmawárii dátag.

2 Má watárá cha chérén o sharmnákén kárán dur dáshtag. Má na makkária kanén o na Hodáay paygámá badala kanén. Hodá sháhed ent ke má rástiá hecch chéra nadayén o watá sajjahénáni zamiray démá pésha kanén ke may gwáhiá bedayant.

3 O agan may wasshén mestág chér o andém ent ham, gorhá pa haméyán andém ent ke gár o gomsára bant.

4 Hamá mardom ke Hodáay sará imána nayárant, é jahánay soltáná, bezán Shaytáná áyáni agl kór kortag, tánke wasshén mestágay rozhná dist makanant, hamá rozhn ke Masihay shán o shawkatá záhera kant, Masih ke Hodáay rang o dróshom ent.

5 Chéá ke má wati jenday járá najanén, má jára janén ke Issá Masih Hodáwand ent o má pa Issáaygi shomay hezmatkár én.

6 Hamá Hodá ke gwashti: "Cha tahária rozhnái bebit",* hamá Hodáyá may delay tahá wati rozhn drapshént tánke má cha Issá Masihay démay nurá Hodáay shán o shawkatá pajjáh byárén.

7 Bale é nur ganjé o gelay darpéá bezán may badaná ent tánke zánag bebit ke é békesásén zór may naent, Hodáayg ent.

8 Má cha har némagá sakki o sóriáni ámách én, bale naproshtagén. Hayrán én, bale náomét naén.

9 Mardom márá ázára dayant, bale Hodá márá yalaha nakant. Márá boná dawra dayant, bale má hákán hawára nabén.

10 Gorhá, márá modám Issáay mark badaná ent o gardagá én, tánke may badaná Issáay zend ham záher bebit.

11 Chéá ke má ke zendag én, modám pa Issáaygi markay dastá dayag bayagá én tánke cha may hákién badaná Issáay zend záher bebit.

12 Gorhá má gón marká dém pa dém én, bale shomá zenday ambázán ét.

13 Nebeshtah ent: *"Maná báwar at, paméshká man habar kort."*† May imán ham hamé paymá ent, gorhá márá ham báwar ent o paméshká habara kanén.

14 Má zánén, hamáiá ke Hodáwandén Issá padá zendag kort, á márá ham gón Issáyá zendaga kant o shomay hamráhiá márá wati bárgáhá bárt.

15 É sajjahén chizz pa shomay páedagá ant tánke hamá rahmat ke géshá gésh sheng bayagá ent, áiay wasilahá shogrgozári géshá gésh bebit o Hodáyá shán o shawkat berasit.

16 Paméshká má delprósha nabén. Bell toré may záher kwahn tarrán ent, bale may báten har róch nók bayán ent.

17 Chéá ke may annugén kasánén o damánoki sakki o sóri pa má anchén abadmánén shán o shawkaté pédá kanant ke cha har chizzá báláter o porarzeshter ent.

18 Chéá ke may chamm záherén chizzán sakk naant, hamá chizzán sakk ant ke gendaga nabant. Chéá ke á chizz ke záher ant, damánoki ant o á ke gendaga nabant, abadmán ant.

5

Ásmáni lóg

1 Wahdé may zemini gedán tabáha bit, bezán may jesm o ján gón háká hawára bit, má zánén ke márá cha Hodáay némagá lógé hast ke ensáni dastéá nabastag, bezán may ásmáni o abadi badan.

---

* **4:6 4:6** Bechár Pédáesh 1:3. † **4:13 4:13**Zabur 116:10.

2 Má nálén o pa é gappá zahirwár én ke wati é zemini
gedáná gón ásmáni lógá badal bekanén, anchó ke póshák badal
kanaga bit.
3 Wahdé má ásmáni póshká gwará kanén, jándara nabén.
4 Chéá ke tán wahdé ke má é gedáná én, hamé gránén báray
chérá nárén o áha kasshén ke jándar mabén. Má lóthén ke
géshter setr bebén, tánke harché ke abadi naent, zend áiá ér
bebárt.
5 Haméiá ke márá pa é maksadá tayár kortag Hodá ent o
pa zamánat wati Pákén Ruhi márá dátag.
6 Gorhá má dáemá deljam én o zánén ke tánke má wati
zemini badaná én, cha Hodáwandá dur én.
7 May zenday bonyád imán ent, záheri chizz naant.
8 Má deljam én o márá washtera bit ke cha badaná dur
bebén o Hodáwanday kerrá bebén.
9 Má wati badaná bebén yá cha badaná dhann, may
maksad hamesh ent ke Hodáwandá razá bekanén.
10 Chéá ke má sajjahén báyad ent Masihay hakdiwáná*
pésh bebén, tánke harkasá wati zendá kortagén kárámi mozz
berasit, sharrén kár bebant yá harábén.

Hodá o ensánay wasshámi

11 Má ke hodátorsiay mánáyá zánén, kóshesta kanén ke é dega
mardomán ham sarpad bekanén. Hodá márá sharriá zánt o
maná omét ent ke shomay zamir ham márá sharriá zánt.
12 Má shomay kerrá watsatáia nakanén, bale má shomárá
mókaha dayén ke may sará pahr bebandét tánke betwánét
hamá mardománi passawá bedayét ke delay niyatay badalá
zaheri chizzáni sará pahra bandant.
13 Agan má ganók én, gorhá Hodáay háterá ganók én o agan
sár én, gorhá pa shomá sár én.
14 Masih márá dósta dárit o má é mehray páband én, chéá ke
má zánén, yakké ke sajjahénáni háterá mort, bezán sajjahén
mortant.
15 Á pa sajjahénán mort tánke hamá ke zendag ant, cha ed o
rand pa wat zend magwázénant, pa haméiá zend begwázénant
ke pa áyán mort o padá zendag but.
16 Gorhá cha ed o rand má hechkasá donyái hesábá
nachárén. Má yakk zamánagé Masih donyái hesábá chárat,
bale nun chosha nakanén.
17 Paméshká harkas ke Masihay ráhá ent, á nókén mar-
domé. Áiay kwahnén zend halás butag o nókén zendi shoru
butag.

---

* **5:10 5:10** Hakdiwán, bezán ámidges, dadgáh.

18 É sarjamiá cha Hodáay némagá bit. Áiá Masihay wasilahá
márá gón wat wasshán kort o márá sohl o wasshániay
hezmatkárii parmát,
19 bezán Hodá Masihay bátená at o donyái gón wat wasshán
kort. Áiá mardománi gonáh áyáni jenday sará naladdhetant
o sohl o wasshániay paygámay sheng kanagay kári márá dát.
20 Gorhá má Masihay nomáendah én, gwashay Hodá cha
may wasilahá wati arz o mennatá shomárá sar kanagá ent.
Má cha Masihay némagá gón shomá dazbandia kanén: gón
Hodáyá wasshán bebét.
21 Hamá ke bégonáhé at, Hodáyá pa maygi gonáh áiay
sará dátant, tánke áiay barkatá má Hodáay bárgáhá rástáwar
o bémayár bebén.

6

1 Má Hodáay hamkáráni hesábá gón shomá dazbandia
kanén ke Hodáay rahmat ke shomárá rasetag, áiá zawál
makanét.
2 Chéá ke Hodá gwashit:
"Man rahmatay wahdá tai habar gósh dásht o
*nejátay róchá tai madat kort."**
Tará gwashán, nun Hodáay rahmatay wahd ent, nun
nejátay róch ent.

Pulosay sakki o sóri

3 Má hechkasay pádáni démá mán gisshénókén seng dawra
nadayén tánke may kár o hezmatay bárawá kasé badén gappé
majant.
4 Má cha wati har kárá pésha dárén ke Hodáay hezmatkár
én: gón mazanén sagg o bardáshtá, ázár o sakki o sóri o
janjáláni tahá,
5 latth o kotth o zendán o shóresháni tahá, hédréchi o
shappási o gozhnay tahá,
6 gón páki, gón sarpadi, gón sabr o ópár, gón mehrabáni, gón
Pákén Ruhá ke may delá ent, gón rástén mehrá,
7 gón rástiay habaray bayán kanagá, gón Hodáay zórá, gón
rástáwariay seláhán ke may rástén o chappén dastá ant,
8 ezzat o béezzati o bannámi o washnámiay tahá. Mardom
márá rad dayóka gwashant, bale má rástiay sará óshtátagén.
9 Má námdár én bale kass márá mána nayárit. Chó mordagá
én bale esh ent, zendag én. Latth o kotth bayagá én, bale
koshag nabutagén.
10 Gamáni tahá én, bale modám shádán én. Garib o nézgár
én, bale bázéné sér o ábáda kanén. Márá hecch nést bale har
chizzay wáhond én.

---

* **6:2 6:2** Eshayá Nabiay Ketáb 49:8.

11 Oo Korentián! Má gón shomá tachká gapp jatag o wati
del pa shomá práh kortag.
12 May del pa shomá práh ent, bale shomay del pa má práh
naent.
13 Shomá mani chokk ét, gón má hamá paymá bekanét
ke má gón shomá kanagá én, shomá ham wati delá práh
bekanét.

Gón nábáwarán sharikdár mabét

14 Gón nábáwarán yakkén jogay† chérá mabét. Rástáwari o
badkári hamráha nabant o rozhnái gón tahária hamráhdária
nakant.
15 Masih o Shaytánay nyámá hecch hamshawri nést.
Báwarmandá gón nábáwará hecch sharikdári nést.
16 Hodáay lóg o bot yakjáha nabant. Chéá ke má namiránén
Hodáay lóg én, anchó ke Hodáyá gwashtag:
"*Man áyáni nyámá jahmenenda bán o*
áyáni hamráha bán.
Man áyáni Hodá bán o
á mani kawma bant."‡
17 Paméshká Hodáwanda gwashit:
"*Cha eshán nyámá dar áét o jetá bebét o*
nápákén chizzán dast majanét,
gorhá man shomárá dasta gerán"§ o
18 "*man shomay Peta bán o*
shomá mani bacch o jenekka bét,"
zórmandén Hodáwanda gwashit.*

7

1 Oo mani dordánagén dóstán! Nun ke gón má é kawl o
wádah kanag butagant, byáét watá cha har choshén chizzéá
páka kanén ke jesm o ruhá nápáka kant o pa hodátorsi dém pa
kámelén páki o palgáriá rawén.

Pulosay shádmáni

2 Márá wati delá jágah bedayét. Má gón hechkasá radén
káré nakortag, má hechkas gomráh nakortag, má cha
hechkasá nájáezén páedag chest nakortag.
3 Man pa shomay malámat kanagá chó gwashagá naán,
man pésará ham gwashtag ke shomá may delá anchó jágah
kortag ke may zend o mark gón shomá bandók ent.
4 Shomay bárawá man sakk deljam án. Man shomay námá
pa mazanén pahré gerán. Mani del dhaddh ent, may sajjahén
sakki o sóriáni tahá ham man galá bál án.

---

† **6:14 6:14** Jog dáré ke pa zeminay nangár kanagá do gókay gardená bandanti.
‡ **6:16 6:16** Láwiáni Ketáb 26:12; Eremyá Nabiay Ketáb 32:38; Hezekiál Nabiay Ketáb 37:27. § **6:17 6:17** Eshayá Nabiay Ketáb 52:11; Hezekiál Nabiay Ketáb 20:34, 41. * **6:18 6:18** Samwél Dádgaray Domi Ketáb 7:8, 14.

5 Má ke Makduniahá sar butén, ódá ham márá árámá naeshtesh o har némagá ázáresh dát. Dhanná jang o jérhah at o tahá tors.
6 Bale Hodá delpróshán tasallá dant. Hodáyá Titus may kerrá sar kort o márá tasallá dát.
7 Titusay áyagay tasallá yakk némagé o hamá tasallá yakk némagé ke shomá áiárá dátagat. Áiá márá hál dát ke shomárá pa man zahira kant, sakk paréshán ét o shomárá mani gam per ent. Nun man galá bál bután.
8 Mani kágadá shomárá gamig kort, bale man pashómán naán. Pésará ke diston mani kágadá shomárá gamig kortag, pashómán bután, albat shomay é gamá tán dérá nadásht,
9 bale nun man gal án, pa é habará na ke man shomárá gamig kort, paméshká gal án ke é gamá shomárá dém pa tawbahá bort. Shomay gam Hodáay razá at o shomárá cha may némagá hecch paymén táwáné naraset.
10 Hodái gam o andóh dém pa tawbahá bárt o tawbah dém pa nejátá bárt o choshén andóh hecch paymén pashómánié nayárit. Bale donyái gam o andóh marka kárit.
11 Bechárét, é Hodái gamá shomay bátená ché ché pédá kortag: hobb o wáhag, wati bémayáriay sábet kanagay johd, zahr gerag, tors, zahir, jósh o gayrat, ensápdósti. Shomá har paymá sábet kortag ke é káray tahá shomárá gonáh nést.
12 Bell toré á kágad man pa shomá nebeshtah kort, bale hamá mardomay sawabá nakort ke radén kári kortag, na ke áiay sawabá ke gón áiá radén kár butag. Man paméshká nebeshtah kort ke hamá hobb o wáhag ke shomárá pa má hastent, Hodáay bárgáhá shomá wat áiá begendét.
13 Cha eshiá márá delbaddhi rasetag.
May delbaddhi wati jáhá, wahdé má dist ke Titus chó gal ent, may wasshi angat géshter but. Chéá ke shomá sajjahénán áiay arwáh tázag kortag.
14 Man áiay kerrá shomay sará pahr bastagat o shomá mani sar jahl nakort. Harché ke má gón shomá gwashtagat, rást at o hamé paymá Titusay kerrá shomay sará may pahr bandag ham rást at.
15 Wahdé Titus yátá kapit ke shomá chón parmánbardár atét o shomá chón pa mazanén ezzat o ehterámé á wasshátk kort, pa shomá áiay mehr géshtera bit.
16 Man gal án ke shomay bárawá har hesábá deljam án.

8

Chandahay bárawá

1 Nun oo brátán, má shomárá hamá rahmatáni bárawá hál dayaga lóthén ke Hodáyá Makduniahay kelisáyáni sará gwárentagant.

2 Gránterén chakkás o ázmáeshán̈i tahá, bell toré sakk tangdast butagant, bale áyán̈i del cha shádmán̈iá sarréch butag o áyán̈i ganjén daspachi záher butag.
3 Man sháhed án ke áyán pa wasshi o razá wati gonjáeshá dátag o cha gonjáeshá gésh ham.
4 Cha má sakk báz dazbandiesh kort ke márá palgártagénán̈i é chandahá gón bayagay ezzatá bedayét.
5 Má cha áyán inchok komakkay omét ke dáshtagat, áyán angat géshter dát. Awalá watárá Hodáwanday dastá dátesh o gón Hodáay razáyá watárá may dastá ham dátesh.
6 Gorhá má Titus parmát ke taw é nékén kár ke Korentián̈i kerrá bongéj kortag, eshiá sarjam ham bekan.
7 Gorhá anchó ke shomá sajjahén chizzán démá ét, imáná, gapp o bayáná, zántá, kámelén johdá o wati hamá mehrá démá ét ke má shomay tahá pédá kortag, nun má lóthén ke shomá é nékén kárá ham démá bebét.
8 Man shomárá hokm nadayagá án, man bass lóthán ke shomay mehrá gón degarán̈i johdá dém pa dém bekanán o shomay mehray rástiá bechakkásán.
9 Chéá ke shomá may Hodáwandén Issá Masihay rahmatána zánét. Hálánke á har chizzay málek at, bale shomay háterá watá garib o nézgári kort ke gón áiay nézgáriá shomárá Hodái ganj berasit.
10 É káray bárawá pa shomá mani sar o sój esh ent: pári shomá awali atét, tahná chandah kanagay jendá na, é káray erádahá ham awali atét.
11 Nun wati bendát* kortagén kárá wati gonjáeshay hesábá sarjam bekanét, tánke é káray sarjami shomay hobb o wáhagá sábet bekant.
12 Chéá ke chandah hamá wahdá zurag buta kant ke dayók pa hobb o wáhagé bedant o áiay gonjáeshá ham bebit, cha áiay gonjáeshá dhann mabit.
13 Má nalóthén ke shomá janjál bebét o degaré ásudag bebit. Má lóthén ke barábari bebit.
14 É wahdi shomay ganjén mál o hasti áyán̈i zaluratán puraha kant, tánke agan yakk róché shomay dast tang but, áyán̈i mál o hasti shomay zaluratán purah bekant. É dhawlá barábari barjáh dáraga bit,
15 anchó ke nebeshtah ent: *"Á kasá ke báz zortag, pa áiá gésh naant o á kasá ke kammok zortag, pa áiá kamm naant."*†

Titus Korentá rawt

16 Hodáay shogr ent ke áiá Titusay delá pa shomá hamá hobb o wáhag pédá kortag ke maná pa shomá hastent.

---

* **8:11 8:11** Bendát, bezán bongéj, shoru. † **8:15 8:15** Darraw 16:18.

17 Chéá ke tahná may dazbandiay sará na, Titus pa hobb
o wáhagé, cha wati wasshiá shomay kerrá pédák ent.
18 Má áiay hamráhiá hamá brátá ham ráh dayagá én
ke sajjahén kelisá áiay ezzatá kanant, chéá ke á, wasshén
mestágá sheng kanagá ent.
19 Eshiá abéd‡, á cha kelisáyáni némagá gechén kanag butag
ke chandahay rasénagay é hezmatá may hamsapar bebit ke
má é kárá pa Hodáwanday shán o shawkatá o gón hobb o
wáhagé kanagá én.
20 Má nalóthén ke é ganjén chandahay entezámay bábatá
kasé márá bohtámé bejant.
21 Márá é gam per ent ke kojám kár sharr ent, tahná
Hodáwanday démá na, mardománi démá ham.
22 Eshání hamráhiá má wati dega bráté ham ráh dayagá
én. É brátá har warhá pésh dáshtag ke pa má chinchok hobb
o wáhagi hast o nun áiay hobb o wáhag géshter ent, chéá ke
shomay bárawá deljam ent.
23 Titusay bárawá begwashán ke hamé hezmatá ke man pa
shomá kanagá án, á mani hamkár ent o wati á brátáni bárawá
begwashán ke kelisáyáni kásed ant o Masihay shán o shawkat
ant.
24 Gorhá é mardománi démá wati mehrá sábet bekanét o
kélisáyán pésh bedárét ke shomay sará may pahr bébonyád
naent.

9

Chandahay bárawá dega lahtén gapp

1 Hamá kár ke pa palgártagénán bayagá ent, zalurat naent
ke man áiay bárawá pa shomá nebeshtah bekanán.
2 Chéá ke pa komakk kanagá shomay hobb o wáhagá zánán
o pa é gappá sará man Makduniahay báwarmandáni kerrá
shomay sará pahr bastag. Man áyáni kerrá gwashtag ke
shomá, bezán Akáyahay báwarmand, párigén ent pa chandahay
dayagá tayár ét. Shomay hodónákiá bázénéay hobb pád kort.
3 É brátán paméshká ráh dayagá án ke sábet bebit ke má é
bárawá shomay sará watsará pahr nabastag o paméshká ham
ke shomá tayár bebét, anchó ke man gwashtag ke shomá
tayár ét.
4 Chó mabit ke Makduni mani hamráhiá byáyant o begen-
dant ke shomá tayár naét. Gorhá may sar jahla bit o shomay
ganter, chéá ke shomay bárawá má deljam butagén.
5 Gorhá man cháret ke lázom ent gón brátán dazbandi
bekanán o pésará shomay kerrá ráhesh bedayán ke hamá
ganjén chandahay tayáriá bekanant ke shomá kawl kortag,

‡ **8:19 8:19** Abéd (cha), bezán gayr cha.

tánke é kár daspachén sawgátéay hesábá sarjam bebit, pa nádelkasshi dátagén baksheshéay hesábá na.

6 Gapp esh ent ke harkas ke kamma keshit, kamma ront o harkas ke báza keshit, báza ront.

7 Harkas haminchok bedant ke delia gwashit, pa nádelkasshi o majburi na, chéá ke Hodá hamá kasá dósta dárit ke cha wati wasshi o razáyá dant.

8 Hodá wati sajjahén rahmatán shomay sará gwárénta kant, tánke shomay kerrá modám zaluratay har chizz bebit o shomá har nékén kárá démá bebét,

9 anchó ke nékkáréay bárawá nebeshtah ent:

"Áiá rétkag, gón daspachi nézgáráná dátagi,
*áiay nékdeli abadmán ent."**

10 Nun Hodá ke dehkáná pa keshagá tohm o pa waragá nagana dant, shomay gonjáeshá gésha kant o shomárá nékdeliay sharrén mozzé dant.

11 Shomay kerrá hecch chizzay kammia nabit tánke shomá har wahdá pa daspachi dát bekanét o wahdé má é chandahá rasénén, shomay é daspachiay sawabá Hodáay shogr gerag bebit.

12 É hezmatá ke shomá kanagá ét, é tahná palgártagénáni zaluratán puraha nakant, bázén mardoméay delá cha Hodáay shográ sarréch ham kant.

13 Shomay é kár o hezmatay sawabá mardom Hodáay satá o sanáyá kanant, chéá ke pa áyán o pa dega harkasá shomay daspachi sháhedié ke shomá Masihay wasshén mestágay parmánbardár ét.

14 Á pa mazanén hobb o wáhagé pa shomá dwá kanant parchá ke Hodáyá wati ganjén rahmat shomay sará gwáréntagant.

15 Hodáay shogr ent pa áiay sawgátá ke cha tawsipá dhann ent.

10

Pulos bohtámáni passawá dant

1 Mani bárawá gwashaga bit ke shomay démá "narm" o shomay báposhtá "trond" án, mane Pulosay jend Masihay békebri* o narmiay barkatá shomárá mennata kanán o

2 dazbandia kanán ke wahdé shomay kerrá káyán, á paymá ke man gón lahtén mardomá trond bayagay erádah kortag, maná majbur makanét ke inkas trond bebán. É hamá mardom ant ke may bárawá gwashant ke é mardom donyái zendé gwázenagá ant.

---

* **9:9 9:9** Zabur 112:9. * **10:1 10:1** Békebri, bezán kebr o gorur nakanag, magrur nabayag.

3 Chéá ke bell toré má é donyáyá én, bale donyái warh o
paymá janga nakanén.
4 May jangi seláh donyái seláh naant. May seláhán Hodái
zóré mán ke dozhmenay kalátán bekarójant† o beprósh ant.
5 Har gorunáki‡ ke hodázántiay démá óshtit, má áiá karójén
o dawra dayén. Har sarkasshén pegr o hayálá bandiga kanén
tánke é pegr Masihay parmánbardár bebant.
6 Wahdé shomá sharriá parmánbardár bét, gorhá má tayára
bén ke har náparmániay sezáyá bedayén.
7 Shomá záheri chizzána chárét. Agan kasé deljam ent
ke Masihayg ent, wati delá padá hayál bekant ke má ham
hamáiay paymá Masihayg én.
8 Hodáwandá pa shomay rost o rodómá márá wák o ehtiár
dátag, pa shomay gár o tabáh kanagá na, o agan man é wák
o ehtiáray sará kammé géshén pahré bebandán, angat ham
sharmendaga nabán.
9 Mana nalóthán ke shomá chó hayál bekanét ke mani
kágadáni maksad shomay torsénag ent,
10 chéá ke lahténa gwashit: "Áiay kágad wazandár o zórmand
ant, bale áiay jendá ke genday, nezór ent o gappi béarzesh ant."
11 Choshén mardom báyad ent bezánant ke má yakkén
paymá én, o é chizz durá cha may kágadán záher ent o dém
pa démá cha may kár o kerdán.
12 Márá é hemmat nést ke watá gón hamá mardomán
yakk bekanén yá watá gón haháyán dém pa dém bekanén
ke watsatáia kanant. É mardom watá gón yakdomiá dém pa
dém o kesása kanant. É nádánié.
13 Má géshén pahra nabandén, bass tán hamá haddá pahra
bandén ke Hodáyá pa má gisshéntag, o shomá ham may
pahray hadday tahá ét.
14 Má géshén pahra nabandén, agan shomay kerrá
mayátkénén, gorhá may pahr géshéné butagat. Bale má awali
mardom atén ke Masihay wasshén mestág tán shomay kerrá
ham sar kort.
15 Degaráni káráni sará géshén pahr ham nabandén, bale
ométa kasshén haminchok ke shomay imán rost o rodóma
kant, shomay nyámá may káráni patth o perh master bebit,
16 tánke cha shomay hadd o simsarán hamá dém wasshén
mestágay járá jat bekanén. Má nalóthén hamá káray sará pahr
bebandén ke degaréay hand o damagá pésará kanag butag.
17 *Harkas ke pahra bandit, Hodáwanday sará pahr bebandit.*§

† **10:4 10:4** Karójag, bezán harójag, addh kortagén chizzéay próshag. ‡ **10:5 10:5** Gorunáki, bezán gorur, porkebri. § **10:17 10:17** Eremyá Nabiay Ketáb 9:24.

18 Chéá ke á kas ke wati satáyá wata kant, á kabula nabit,
hamá mardom kabula bit ke Hodáwand áiay satáyá kant.

11

Pulos o drógén kásed

1 Omét ent ke shomá mani nádániá kammé bardáshta kanét.
Shomá chónáhá bardásht kanagá ét.
2 Man pa shomá anchó hasaddig án ke Hodá hasaddig ent.
Man shomárá yakk mardéay námgept kortag, bezán Masihay
tánke shomárá chó pákdámonén neshtagén jenekkéá Masihay
bárgáhá pésh bekanán.
3 Bale mani tors esh ent, anchó ke már átk o pa makkári
Hawái gomráh kort, shomay del á paymá gomráh mabit o pa
Masihá shomay pákdámoni o wapádári zawál mabit.
4 Chéá ke agan kasé shomay kerrá byayt o hamá Issáyá
abéd ke má áiay jár jatag, dega Issáéay járá bejant, shomá pa
ásáni eshiá mannét. Yá hamá Ruh ke shomárá rasetag, áiá
abéd shomárá dega ruhé bedant, shomá mannét. Yá hamá
wasshén mestág ke shomá mannetag, áiá abéd shomárá dega
wasshén mestágé bedant, eshiá ham mannét.
5 Bale mani hayálá man cha é "thuhén kásedán" kamter
naán.
6 Man balkén habarzánté n aán, bale bézánté ham naán. Má
é chizz har paymá shomay démá sarjamiá sábet kortag.
7 Záná, mani gonáh hamesh at ke man Hodáay wasshén
mestág bé mozzá shomárá sar kort o é paymá watárá jahl
jat tánke shomá borz bebét?
8 Man á dega kelisá "poletant", bezán man cha áyán zarr
gept ke shomay hezmatá bekanán.
9 Wahdé shomay kerrá atán o chizzéá gatth bután,
hechkasay sará bár nabután, chéá ke cha Makduniahá
átkagén brátán mani zalurat purah kortant. Man was kortag
o angata kanán ke shomay sará báré mabán.
10 Anchó ke Masihay rásti mani delay tahá mohkam ent,
hamé paymá é habar ham mohkam ent ke Akáyahay damagá
kas maná gwashta nakant ke é pahrá maband.
11 Chéá? Parchá ke man shomárá dósta nadárán? Hodá zánt
ke man shomárá dósta dárán.
12 É kárá ke annun kanagá án, eshiá démterá ham kanán,
tánke hamá mardom ke móhéay shóházá ant ke pahr beban-
dant o begwashant má gón Pulos o áiay hamráhán barábar én,
áyán é móh marasit.
13 Choshén mardom drógén kásed o prébkárén mozzur ant
ke Masihay kásediay póstá gwará kanant.
14 É hayráni gappé naent, chéá ke Shaytánay jend ham
nuránién préshtagéay póstá gwará kant.

15 Gorhá é hayráni gappé naent ke áiay hezmatkár ham rástáwariay hezmatkáráni póstá gwará bekanant. Eshán wati kár o kerdáni hesábá sezá rasit.

Pulosay sakki o sóri

16 Padá gwashán ke kass maná ahmaké sarpad mabit. Bale agan shomá maná ahmaké sarpada bét, gorhá maná bardásht bekanét, tánke kammé pahr bebandán.

17 Gorhá é pahr ke eshiay sará man deljam án, é Hodáwandi habaré naent, ahmaki habaré.

18 Bázén mardomé donyái mardománi paymá pahr bandagá ent, bell ke man ham pahra bandán.

19 Shomá aglá sarréch ét, paméshká pa galé ahmakáni bardáshtá kanét.

20 Rástén habar esh ent ke wahdé kasé shomárá goláma kant yá shomay mál o hastiá polit yá cha shomá páedag chesta kant yá watá mazana kant yá shomárá shahmáta jant, shomá bardáshta kanét.

21 Maná é gappay janag lajja kant ke má pa é káráni kanagá sakk nezór én.

Man ahmakéay hesábá gappá án ke agan choshén chizzé hast ke kasé áiay sará pahr bast bekant, gorhá man ham á chizzay sará pahra bandán.

22 É drógén kásed Ebráni ant? Man ham Ebránié án. Esráili ant? Man ham Esráilié án. Ebráhémay nasl o padréch ant? Man ham Ebráhémay nasl o padréch án.

23 É mardom Masihay hezmatkár ant? Nun ganóki gappé janagá án, man masterén hezmatkáré án. Man géshter kár kortag, géshter zendáná neshtagán, géshter latth wártag o báz randá gón marká dém pa dém butagán.

24 Yahudián maná panch randá shallák o hayzarán jatag, har randá cha chell shalláká bass yakké kamm.

25 Man say randá latth janag butagán, yakk baré sengsár kanag butagán, say randá mani bójig* proshtag o shapé o róché man daryáyá gwázéntag.

26 Man bázén saparé jatag o gón warh warhén hatarán dém pa dém butagán: kawráni hatar, dhong o rahzanáni hatar, hamkawmáni hatar, darkawmáni hatar, shahray hatar, gyábánay hatar, daryáay hatar o drógén brátáni hatar.

27 Man sakk báz kár kortag o zahmat kasshetag, báz randá béwábi saggetag, shod o tonn distag o báz randá waragay móh narasetag, gwahr o sardi pa jándari gwázéntagant.

28 Eshán abéd, har róch sajjahén kelisáyáni gam mani sará ent.

---

* **11:25 11:25** Bójig, bezán lánch, kashti.

29 Harkasay nezóri maná nezóra kant. Harkas ke cha
Hodáyá wati démá tába dant, man tahá sochán.
30 Agan pahr bandagi ent, gorhá man wati nezóriáni sará
pahra bandán.
31 Hodá, bezán Hodáwandén Issáay Peta zánt ke man dróg
bandagá naán, hamá Hodá ke tán abad satá o saná karzit.
32 Wahdé man Dameshká atán, Arétás bádsháhay wáliá
shahray darwázagán sepáhig nádént ke maná dazgir
bekanant.
33 Maná mardomán lachéay† tahá kort o cha shahray
diwálay darigéá jahlá ér dát o cha áiay dastá rakketán.

12

Pulosay ásmáni sapar

1 Man báyad ent pahr bebandán, bell toré cha eshiá páedagé
narasit. Nun man cha Hodáwanday némagá rasetagén elhám
o shobénagáni habará kanán.
2 Man yakk Masihi báwarmandé zánán ke chárdah sál pésar
sayomi ásmáná barag butag, bárén gón jesmá yá bé jesmá,
nazánán, Hodá zánt.
3 Man é gappá ham zánán ke é mard, gón jesmá yá bé
jesmá, nazánán, Hodá zánt,
4 baheshtá barag butag o anchén gapp eshkotag ke ensán
áyán gwashta nakant, anchén gapp ke ensáná áyáni kanagay
ejázat nést.
5 Man choshén mardoméay sará pahra bandán, wati sará
na, bass wati nezóriáni sará pahra bandán.
6 Pahr bandag belóthán ham, ahmaké nabán, chéá ke
rásténá gwashán. Bale pahréza kanán, tánke hechkas cha é
kárán ke man kanagá án o cha é gappán ke man janagá án
maná master makant,
7 bell toré maná é hayrán kanókén elhám o shobénag
rasetagant. Paméshká mani badaná konthagé mán ke man
gwát magerán, bezán Shaytánay kásedé mani sar o bahtán
kaptag ke maná azáb bekant tánke man gorunák mabán.
8 Say randá man Hodáwanday kerrá peryát kortag ke eshiá
cha man dur kan.
9 Bale Hodáwandá maná gwasht: "Tará mani rahmat wat
bass ant, chéá ke mani zóray kámeli nezóriay tahá ent." Gorhá
man pa bázén galé wati nezóriáni sará pahra bandán tánke
Masihay zór o wák mani hamráh bebit.
10 Paméshká Masihay háterá wati nezóriáni tahá gal án, bad
o rad o sakki o ázár o moshkeláni tahá gal án. Chéá ke wahdé
nezóra bán, gorhá zórmanda bán.

† **11:33 11:33** Lach cha pissh yá dega tákán jórh kortagén mazanén darpé.

Pa Korentián Pulosay paréshání

11 Man watárá ahmaké jórh kortag, bale maná shomá majbur kortag. Báyad ent shomá mani sepáresh bekortén, chéá ke man cha é "thuhén kásedán" kamter naán, bell toré hecché naán.
12 Man gón sabr o ópáré rástén kásedéay sajjahén neshání shomay démá záher kortagant, bezán ásmáni neshání o hayrán kanókén kár o mójezah.
13 Shomá cha é dega kelisáyán che paymá kamter ét? Paméshká ke man hechbar shomay sará báré nabutagán? Mani é "náensápiá" pahell kanét.

14 Nun man tayár án ke sayomi randá shomay gendagá byáyán o shomay sará báré nabán. Shomay mál o hastiá nalóthán, shomay jendá lóthán. Chónáhá ham, chokkáni zemmawári naent ke pa pet o mátán bechenant o ér bekanant, pet o mátáni zemmawári ent ke pa chokkán bechenant o ér bekanant.
15 Harché ke maná hast, man pa galé shomay sará harcha kanán, wati sáhá ham pa shomá nadra kanán, bale shomá maná paméshká kamter dósta dárét ke man shomárá sakk báz dósta dárán?
16 É gappá bemannét ke man shomay sará báré nabutagán. Angat shomá gwashét ke man makkárén mardomé án o man shomárá pa honar geptag.
17 Záná, man anchén mardomé shomay kerrá ráh dátag ke shomárá poletagi?
18 Man gón Titusá gwashtag ke shomay kerrá byayt o may brát ham man gón áiá ráh dát. Titusá wa shomárá napoletag, yá poletagi? Mani o Titusay ráh o rawesh yakk naat? Má yakráh naatén?

19 Balkén shomá tán é wahdi é hayálá butagét ke má shomay démá watá washnám kanaga lóthén. Na, má Masihay barkatá Hodáay bárgáhá habará butagén. Oo dordánagén dóstán! Má harché ke kanagá én, pa shomay rost o rodómá kanagá én.
20 Mani tors esh ent ke wahdé shomay kerrá káyán, begendán ke shomá á mardom naét ke mana lóthán o shomá begendét ke man á mardom naán ke shomá lóthét. Man shomay kerrá arh o korh, hasadd, zahr o hezhm, watwáhi, bohtámjani, báposhtá habar kanag, gorunáki o bénazmi gendaga nalóthán.
21 Chó mabit ke wahdé man káyán, Hodá maná shomay démá sharmendag bekant o man bázénéay sawabá gamig bebán ke áyán yakk wahdé gonáh kortag, nápáki o bénangi kortag o hawá o hawasáni golám butagant o angat tawbahesh nakortag.

13

Goddhi habar

1 É sayomi rand ent ke shomay gendagá pédák án. *Har habaray rásti gón do yá say mardomay sháhediá sábet kanag bebit.**

2 Man pésará ham shomárá habardár kort, domi randá ke shomay kerrá átkán, o nun ham ke shomay kerrá naán, padá gwashán ke wahdé mana káyán, á mardomán ke gonáh kortag, na áyáni sará rahma kanán o na é dega sajjahénáni sará.

3 Shomá sabuta lóthét ke é Masih ent ke cha mani zobáná habara kant. Masih shomay démá nezór naent, shomay tahá zórmand ent.

4 Rásté ke Masih nezóriá salib kasshag but, bale nun cha Hodáay zór o wáká zendag ent. Hamé paymá má ham Masihay nezóriá sharikdár én, bale pa shomaygi cha Hodáay zórá gón áiá zendaga bén.

5 Watá bechakkásét ke bárén shomárá imán hast yá na. Watá bechakkásét. Nazánét ke Issá Masih shomay bátená ent? Agan nazánét, gorhá shomá é chakkásá kámyáb nabutagét.

6 Bale má kámyáb butagén. Ométa kanán ke shomá é habará zánét.

7 Má cha Hodáyá dwá lóthén ke shomá radén káré makanét, pa é maksadá na ke mardom begendant ke má chakkásá kámyáb butagén, pa é maksadá ke shomay kár o kerd sharr bebant, bell toré zaherá má kámyáb mabén.

8 Chéá ke má rástiay helápá óshtáta nakanén, bass pa rástiá óshtén.

9 Má toré nezór bebén ham, agan shomá zórmanda bét, má gala bén. May dwá ent ke shomá kámel bebét.

10 É habarán paméshká anchén wahdéá nebeshtah kanagá án ke man shomay kerrá naán ke wahdé káyán, majbur mabán wati wák o ehtiárá pa trondi kár bebandán, hamá wák o ehtiár ke Hodáwandá maná pa shomay rost o rodómá dátag, pa shomay gár o tabáh kanagá na.

Goddhi drahbát

11 Oo brátán! Goddhi habar esh ent ke shádmán bebét. Pa kámeliá johd bekanét. Yakdomiá delbaddhi bedayét. Hamdel bebét. Pa émeni zend begwázénét. Mehr o émeniay Hodá gón shomá góna bit.

12 Yakdegará gón pákén chokkagéá salám bedayét.

13 Eday sajjahén palgártagén mardom shomárá salám kanagá ant.

---

* **13:1 13:1** Mussáay Wáz 19:15.

14 Hodáwandén Issá Masihay rahmat o Hodáay mehr o Pákén Ruhay hamráhdári shomárá sajjahénán gón bát!

Pa Galátián Pulosay kágad
Pa Galátián Pulosay kágaday pajjár

Salám o drót

1 Cha Pulosay némagá, mane Pulos ke kásedé án o mani
kásedi cha ensánáni némagá yá cha hásén mardoméay némagá
naent, cha Issá Masih o Hodáén Petay némagá ent, hamá
Hodá ke Issá Masihi cha mordagán zendag kort.
2 É sajjahén brát ke gón man yakjáh ant, é kágad cha áyáni
némagá ent ham.

Pa Galátiahay kelisáyán.

3 Cha may Hodáén Pet o Hodáwandén Issá Masihay némagá
shomárá rahmat o émeni sar bát.
4 Issá Masihá watá pa may gonáháni dur kanagá nadr kort
ke may Hodáén Petay wáhagay barkatá márá cha annugén
harábén zamánagá berakkénit*.
5 Hodáay shán o shawkat abad tán abad barjáh bát.
Anchosh bát. Ámin.

Wasshén mestág bass yakké

6 Man hayrán án ke shomá pa dega "wasshén mestágéá"†
chón zutt hamá Hodáyá yalah kanagá ét ke shomárá tawári
kortag ke Masihayrahmatáni chérá zend begwázénét.
7 Albat dega wasshén mestág nést, bale lahtén mardom hast
ke shomárá mán gisshénagá ant o Masihay wasshén mestágá
badal kanaga lóthant.
8 Tantaná‡ agan má yá cha ásmáná átkagén préshtagé é
wasshén mestágay badalá ke má shomay kerrá jár jatag, dega
mestágéay járá bejant, áiá nálat bát.
9 Anchó ke má pésará gwashtag, nun man padá gwashán,
agan kasé shomay kerrá hamá wasshén mestágay badalá ke
shomárá pésará rasetag, dega mestágéay járá bejant, áiá nálat
bát.
10 Annun man mardománi washnódiá lóthagá án yá Hodáay?
Man mardománi wassh kanagay johdá naán. Agan man
angat mardománi wassh kanagay johdá buténán, Masihay
hezmatkáré naatán.

Pulos, Hodáyá gechén kortag

11 Oo brátán! Shomárá gwashán, hamá wasshén mestág ke
man shomay kerrá jár jatag, ensánay sázetagéné naent.

---

* **1:4 1:4** Rakkénag, bezán neját dayag, bacchénag. † **1:6 1:6** Mestág, bezán wasshén hál, bashárat. ‡ **1:8 1:8** Tantaná, bezán hattá, tán é haddá ke.

12 Chéá ke é mestág maná cha ensánéay némagá narasetag
o na ke kaséá maná dars dátag, é maná cha Issá Masihay
nemagá elháméá rasetag.
13 Shomá mani pésarigén zenday bárawá eshkotag ke man
Yahudiáni dinay hesábá gwázéntag. Man Hodáay kelisá sakk
báz ázár dátag o johdon kortag ke kelisáyá tabáh bekanán.
14 Cha wati bázén hamkawmén hamsarókéá géshter Yahudi
dinay páband butagán o wati pet o piroki dódáni barjam
dáragá sakk porjósh butagán.
15 Bale Hodáyá ke maná cha mátay lápá gechén kortagat,
cha wati rahmatay barkatá maná tawár jat o paysalahi kort
16 ke wati Chokká pa man záher bekant tánke man dark-
awmán áiay Chokkay mestágá sar bekanán. Á wahdi man
eshtáp eshtápá cha kassá sar o sój nagept o
17 dém pa Urshalimá pa hamá mardománi gendagá
nashotán ke cha man pésar pa kásediá gechén kanag buta-
gatant. Arabestáná shotán o randá Dameshká wátarr bután.
18 Say sál gwast o nun Urshalimá Képáay§ didárá shotán o
bass pánzdah róchá gón áiá dáshton.
19 Man ódá á dega kásed nadistant, man bass Hodáwanday
brát Ákub dist.
20 Bechárét, harché ke pa shomá nebeshtah kanagá án,
Hodá sháhed ent ke dróg naant.
21 Randá Suriah o Kilikiahay damagán shotán.
22 Masihay hamá báwarmand ke Yahudiahay kelisáyá ant,
mani jendesh nadistagat,
23 bass eshkotagatesh ke may ázár dayók nun wat hamá
imánay járá janagá ent ke yakk wahdé áiay tabáh kanagay
randá butag.
24 Gorhá é mardomán mani sawabá Hodáay satá o saná
kort.

2

Kásed Pulosá mannant

1 Gorhá chárdah sálá rand man Bárnábáay hamráhiá padá
Urshalimá shotán, man Titus ham gón wat bort gón.
2 Elháméay sawabá shotán o wasshén mestág áyáni démá
bayánon kort, hamá mestág ke man pa darkawmán jár janagá
án. Hamá mardom ke kelisáay sarók zánaga butant, man gón
áyán jetá gend o nend kort, tánke bezánán ke bépáedagén tach
o tágé kanagá nabutagán o naán.
3 Titus ham ke mani hamráh at, bell toré Yunánié at, bale
pa sonnatá majbur kanag nabut.

§ **1:18 1:18** Képá, Issá Masihay kásed Shamun-Petrosay Aramái nám ent.

4 Sonnat kanagay habar paméshká chest but ke lahtén
drógén "brát" may nyámá potertagat ke may jásusiá bekanant
o hamá ázátiá ke márá cha Issá Masihay barkatá hastent,
sarpad bebant tánke márá golám bekanant.
5 Bale má pa damánéá ham áyáni démá sar jahl nakort tánke
wasshén mestágay rásti pa shomá bemánit.
6 Á ke kelisáay tahá sarók zánaga butant, áyán mani tálimáni
tahá hecch chizz gésh nakort. Chónáhá ham mani kerrá é
gappá hecch arzesh néstat ke á chinchok námdár ant, chéá
ke Hodá ru o ryá* nakant.
7 Mani tálimáni tahá chizzé gésh kanagay badalá, á sarpad
butant ke sonnat nakortagénáni kerrá wasshén mestágay jár
janagay zemmah maná dayag butag, anchosh ke sonnat
kortagénáni kerrá é járay janagay zemmah Petrosá dayag
butag.
8 Hamá Hodá ke Petrosá wák† o twán dayagá at ke pa
sonnat kortagénán áiay kásed bebit, hamá Hodá maná ham
wák o twán dayagá at ke pa sonnat nakortagénán áiay kásed
bebán.
9 Ákub o Képá o Yuhanná ke kelisáay menok‡ zánaga butant,
wahdé sarpad butant ke maná rahmatay é sawgát rasetag,
wati rástén dastesh mani o Bárnábáay némagá pa hamkáriá
shahárt ke má darkawmáni kerrá berawén o á, sonnat
kortagénáni kerrá berawant.
10 Áyán cha má bass haminchok lóthet ke nézgárán béhayál
makanén o man wat ham cha pésará pa hobb o wáhagé hamé
kárá kanagá atán.

Pulos Petrosay démá óshtit

11 Wahdé Képá Antákiahá átk, man paméshká áiay jenday
démá, áiay helápá pád átkán ke á mayárig at.
12 Gapp esh ent ke cha Ákubay némagá lahtén mardomay
áyagá pésar, Képáyá gón darkawménbáwarmandán waráka wárt,
bale wahdé é mardom átkant, áiá watá cha darkawmán dur
dásht o áyáni nazzikká nayátk, chéá ke cha sonnat kanagay
mannókán torseti.
13 Képáay é dotal o dopóstiá§ é dega Yahudi báwarmand
hamráh butant. Á degarán bell, Bárnábá ham áyáni dotal o
dopóstiá gón kapt o gomráh but.
14 Bale wahdé man dist ke é mardom wasshén mestágay
rástén ráhá rawagá naant, sajjahénáni démá gón Képáyá
gwashton: "Taw wat Yahudié ay o angat wati zendá

---

* **2:6 2:6** Ru o ryá, bezán park o dark, némagdári, Arabi o Pársiá "tab'iz". † **2:8 2:8** Wák, bezán zór, tákat. ‡ **2:9 2:9** Menok, bezán menag, sotun. § **2:13 2:13** Dotal o dopóst, bezán hamá mardom ke démá degar ant o poshtá degar, thagg, doru, dodém.

Yahudiáni dhawlá nagwázénay, darkawmáni dhawlá gwázénay, gorhá darkawmán parchá hojja kanay ke Yahudiáni dhawlá zend begwázénant?"

Yahudi o darkawm imánay sawabá rakkant

15 Má pédáeshi Yahudi én o cha "gonahkárén darkawmán" naén,
16 bale angat má zánén ke mardom Sharyatay randgiriay sawabá pák o palgára nabit, Issá Masihay sará báwar kanagay sawabá pák o palgára bit. Má Issá Masihay sará báwar kortag tánke Masihay sará báwaray sawabá pák o palgár bebén, Sharyatay randgiriay sawabá na, chéá ke Sharyatay randgiriay sawabá kass pák o palgára nabit.
17 Bale hamá wahdá ke má Masihay barkatá pák o palgár bayaga lóthén, agan zánag but ke má wat ham gonahkár én, gorhá? Masih gonáhay hezmatá ent? Na, hechbar na.
18 Nun agan man hamá chizzán padá bebandán ke man wat karótkagant*, gorhá sábet kanagá án ke Sharyatay próshóké án.
19 Chéá ke wahdé man zánt ke Sharyatá dáshta nakanán, man Sharyatay chammán mortán ke pa Hodáyá zendag bebán.
20 Man Masihay hamráhiá salib kasshag bután. Nun é mardom ke zendag ent, é man naán, Masih ent ke mani tahá zendag ent. É jesmi zendagi ke maná hastent, maná Hodáay Chokkay sará báwar kanagay sawabá hastent ke hamáiá maná dóst dáshtag o wati jendi pa man nadr kortag.
21 Man Hodáay rahmatán pádmála nakanán, chéá ke agan páki o palgári Sharyatay randgiriay sawabá berasetén, gorhá Masihay marká hecch máná nabutagat.

3

Imán yá Sharyat

1 Oo béaglén Galátián! Kayá shomárá sehr kortag? Issá Masihay salib kasshagay kessah gón shomá anchó pakkáiá bayán kanag but ke har chizz purah shomay chammáni démá záher but.
2 Man cha shomá bass yakk chizzé zánaga lóthán, shomárá Pákén RuhSharyatay randgiriay sawabá rasetag yá wasshén mestágay eshkonag o báwar kanagay sawabá?
3 Haminchok béagl ét? Shomá wati sapar, Pákén Ruhay barkatá bendát kortag. Nun gón ensáni johdá menzelá sar bayaga lóthét?

---

* **2:18 2:18** Karójag, bezán addh kortagén chizzéay próshag.

4 Shomá inchok sakki o sóri mopt o náhudagá* kasshetag?
Maná báwara nakant.
5 Hamá ke shomárá Pákén Ruha bakshit o mójezah pésha
dárit, é kárán paméshká kant ke Sharyatay randgiriá kanagá
ét? Yá paméshká ke shomá wasshén mestágá gósh dárag o
báwar kanagá ét?
6 Ebráhémá bechárét, áiá Hodáay sará báwar kort o áiay é
báwar pa áiá páki o palgárié hesáb but.
7 Paméshká deljam bebét, Ebráhémay asligén chokk hamá
ant ke imána kárant.
8 Pákén Ketábá péshgói kort ke Hodá chón darkawmán
imánay sawabá pák o palgára kant. Hodáyá Ebráhémay kerrá
wasshén mestágay jár pésará jat, gwashti: "Donyáay sajjahén
kawm tai sawabá barkata gerant."
9 Gorhá hamá ke imánay ráhá zurant gón Ebráhémá hawár
barkata gerant, hamá Ebráhém ke imánay ráhi zortag.

10 Á ke Sharyati kárání sará tawkala kanant, áyáni sará
nálat ent. Chéá ke Pákén Ketábá nebeshtah ent: "Harkas ke
dáemá Sharyatay Ketábay sajjahén nebeshtahání páband naent
o áyáni sará kára nakant, á nálatié."
11 Nun é habar záher ent ke cha Sharyatay randgiriá kass
Hodáay bárgáhá† pák o palgára nabit, chéá ke Pákén Ketába
gwashit: "Hamá ke imánay barkatá pák o palgár ent, hamá
zendaga mánit."
12 Bale Sharyatay bonyád imán naent, anchó ke nebeshtah
ent: "Hamá ke Sharyatay sará kára kant, hamé kárání
wasilahá zendaga mánit."
13 Hamá nálat ke may sará at Masihá wati sará zort
o é dhawlá márá cha Sharyatay nálatá móketi‡, chéá ke
nebeshtah ent: "Harkas ke dáray sará dranjag but, nálatié."
14 Masihá márá móket ke cha áiay wasilahá Ebráhémay
barkat darkawmán sar bebit o cha imánay ráhá márá hamá
Pákén Ruh berasit ke Hodáyá kawl kortag.

Sharyat o wádah

15 Brátán! Man cha har róchigén zendagiá mesálé dayán.
Ensáni ahd o karáré ham ke gisshénaga bit, randá na kasé áiá
nákár korta kant o na áiay tahá chizzé gésh korta kant.
16 Nun kawl gón Ebráhémá o gón Ebráhémay chokká kanag
butant. Pákén Ketába nagwashit ke "gón tai chokkán", bezán
gón bázénéá. Pákén Ketába gwashit: "Gón tai Chokká", bezán
gón yakkéá o é Masih ent.

---

* **3:4 3:4** Náhudag, bezán bépáedag. † **3:11 3:11** Bárgáh, bezán dém, darbár, hozur. ‡ **3:13 3:13** Mókagay máná edá esh ent ke pa kaséay jánay rakkénagá gránén kimmaté dayag bebit, Pársiá "bázkharid".

17 Mani habaray maksad esh ent ke Sharyat ke chár sad o
si sálá pad átk, á ahd o paymáná nákára nakant ke Hodáyá
cha pésará gisshéntag o é paymá Hodáay kawlá ham nákára
nakant.
18 Agan mirás Sharyatay bonyádá ent, gorhá bezán kawlay
bonyádá naent, bale Hodáyá cha wati rahmatá é mirás
Ebráhémárá kawlay bonyádá dátag.
19 Gorhá Sharyat chéá dayag butag? Sharyat ensánay
náparmániáni sawabá dayag butag. Préshtagán áwort o
myánjigerén§ mardoméay, bezán Mussáay dastá dát o tán
hamá wahdá kárámad at ke hamá Chokk, bezán Masih byayt
ke áiay áyagay kawl dayag butagat.
20 Nun myánjiger do némagay nyámá bit, bale Hodá yakké o
áiá myánjigeray hájat naent.
21 Gorhá Sharyat Hodáay kawláni helápá ent? Hechbar
chosh naent, chéá ke agan anchén Sharyaté dayag butén ke
abadmánén zendi dát bekortén, gorhá páki o palgári allam
Sharyatay bonyádá butagat.
22 Bale Pákén Ketába gwashit ke har ensán gonáhay bandig
ent. Bass Issá Masihay sará báwar kanagay sawabá wádah
hamá mardomán dayaga bit ke Masihay sará imána kárant.
23 Bale imánay é ráhay pach bayagá o pésar má Sharyatay
bandig atén, bezán tán imánay záher bayagá zendáni atén.
24 Gorhá, Sharyat may sarparast butag ke márá tán Masihá
sar bekant, tánke má imánay sawabá pák o palgár hesáb
bebén.
25 Imán ke átkag, nun má sarparastéay dastay chérá naén.

Hodáay chokk

26 Shomá sajjahén Issá Masihay sará imánay barkatá
Hodáay chokk ét,
27 chéá ke shomá sajjahén Masihay námá pákshódi* dayag
butagét o Masihayg ét o nun á shomay setr ent ke shomá
póshetag.
28 Hodáay kerrá park o pér nést ke shomá Yahudi ét yá
darkawm, golám ét yá ázát, mardén ét yá janén, chéá ke
shomá sajjahén Issá Masihay barkatá yakk ét.
29 Agan shomá Masihayg ét, gorhá shomá Ebráhémay
padréch ét o kawlay hesábá gón Ebráhémá hawár Hodáay
mirásá bahramand ét.

4

Chokk yá bandah

§ **3:19 3:19** Myánjiger, bezán sohl o saláh kanók. * **3:27 3:27** Pákshódiay labz, Yunáni zobáná "baptismah" gwashaga bit o eshiay máná "ápá bokk dayag" yá "gón ápá shódag" ent.

1 Mani habaray maksad esh ent ke tán hamá wahdá ke
mirásdár nábáleg ent, mirásdár o goláméay nyámá parké nést,
bell toré mirásdár har chizzay málek ent.
2 Bale tán hamá wahdá ke petá pa áiá paysalah kortag, á
kapil* o sarparastáni dastay chérá ent.
3 Gorhá má ham, tánke nábáleg atén, é donyáay ráh o
rahbandáni golám atén.
4 Bale wahd ke átk, Hodáyá wati Chokk dém dát. Chokk
ensáné but o cha pédáeshá Sharyatay rahbandáni chérá at,
5 tánke hamáyán bemókit ke Sharyatay chérá ant o Hodá
márá bezurit o wati chokk bekant.
6 Hodáyá wati Chokkay Ruh paméshká may delán jágah
dátag ke má Hodáay chokk én. Ruh kukkárá ent: "Abbá! Oo
mani Pet!"
7 Paméshká taw nun golámé naay, taw chokké ay. Nun ke
Hodáay chokk ay, gorhá Hodáyá tará wati mirásdár kortag.

Pulosay paréshání

8 Pésará, hamá wahdá ke shomá Hodá nazántag, hamá
chizzáni golám butagét ke á wati zátá hodá naant.
9 Bale nun ke shomá Hodáyá zánét, yá rástterén gapp esh
ent ke Hodá shomárá zánt, gorhá chón nezór o békárén ráh o
rahbandáni némagá pera tarrét? Yakk randé padá hameshání
golám bayaga lóthét?
10 Shomá róch o máh o mósom o sáláni rasmána dárét.
11 Maná pa shomá torsit, ke balkén man shomay sará mopt
o náhudagén johdé kortag.
12 Brátán! Gón shomá dazbandia kanán, mani paymá bebét,
chéá ke man cha Sharyatá ázát kanag butagán o nun shomay
paymá án.

Shomá pésará wa pa man hecch badi nakortag.
13 Shomá zánét ke awali randá ke man shomay kerrá
wasshén mestágay jár jat, mani áyagay sawab nádráhié at.
14 Bell toré mani jesmi hálat pa shomá chakkásé† at, bale
shomá maná béarzesh nazánt o dawr nadát. Angat shomá
maná anchó dast gept, gwashay man Hodáay préshtagé atán,
gwashay Issá Masihay jend atán.
15 Shomay á shádmáni nun kojá shotag? Chéá ke man gwáhi
dáta kanán ke agan shomay wasá butén, shomá wati chamm
ham kasshetag o maná dátagatant.
16 Gorhá nun man shomay dozhmen jórh butagán ke gón
shomá rástén habará kanán?

---

* **4:2 4:2** Kapil, bezán hamá mardom ke degaréay zemmahá zurit. † **4:14 4:14** Chakkás, bezán ázmáesh, emtehán.

17 É mardom pa porjóshi shomay randá kaptagant, bale eshán̈i niyat sharr naent. É mardom shomárá cha má sendaga lóthant ke shomá pa eshán porjósh bebét.
18 É sharrén gappé ke shomá modám porjósh bebét, tahná á wahdá na ke man shomay kerrá án, bale pa sharrén chizzéá porjósh bebét.
19 Mani chokkán! Man padá pa shomá chellagi dardán án, tán hamá wahdá ke pakká záher bebit ke Masih shomay del o daruná neshtag.
20 Drégatá man annun shomay kerrá butén̈án o man betwántén gón shomá pa narmtawári habar bekortén, chéá ke hayrán án shomárá chón bekanán.

Hájer o Sárahay mesál

21 Maná begwashét, shomá ke Sharyatay páband bayaga lóthét, nazánét ke Sharyat ché gwashit?
22 Chéá ke Pákén Ketábá nebeshtah ent ke Ebráhémá do mardénchokk hastat, yakké cha móledén janá o yakké cha ázátén̈á.
23 Hamá chokk ke áiá cha móledén janá but, cha ensán̈i wáhagá pédá but, bale é dega chokk ke cha ázátén janá pédá but, Hodáay kawlay barkatá pédá but.
24 É gapp mesál ant, chéá ke é doén janén do ahd o paymánay namunah ant. Yakk ahd o paymáné cha Sináay kóhá kayt o golámén chokk pédá kant. É Hájer ent.
25 Mesálay habará, Hájer Sináay kóh ent, hamá kóh ke Arabestáná ent o annugén Urshalimay dhawlá ent, chéá ke áiay jend o áiay chokk golámén zendé gwázenagá ant,
26 bale á Urshalim ke borzá ent, ázát ent o may mát ent.
27 Chéá ke nebisag butag:

“Shátkámi kan, oo santhén janén,
taw ke hecch chokk áworta nakanay!
Pa shádmáni kukkár kan,
taw ke chellagi dard nakasshetag!
Chéá ke yalah dátagén janénay chokk
cha haméiay chokkán géshter ant ke mardi hast.”

28 Oo brátán! Shomá, Esákay dhawlá kawlay chokk ét.
29 Á wahdá, hamá chokk ke cha ensán̈i wáhagá pédá butagat, hamá chokká ázár dayagá at ke cha Hodáay Ruhay zór o barkatá pédá butagat o tán róche maróchigá ham hamé paym bayagá ent.
30 Bale Pákén Ketáb ché gwashit? “Móledén jan o áiay chokká gallén, chéá ke móledén janay chokk gón ázátén janay chokká hechbar hammirásа nabit.”
31 Gorhá, brátán! Má móledén janay chokk na én, ázátén janay chokk én.

5

Wati ázátiá barjáh bedárét

1 Masihá márá ázát kort ke má ázát bebén. Gorhá mohr
bóshtét, watárá padá golámiay jogay* chérá rawagá maylét.
2 Gósh dárét! Mane Pulos shomárá gwashán ke agan shomá
wati sonnat kanag esht, gorhá shomárá cha Masihay némagá
hecch paymén páedagé narasit.
3 Á mardom ke wati sonnat kanaga kellit, man pa deljami
gón áiá gwashán ke pa taw allam ent ke sajjahén Sharyatá
bedáray.
4 Shomá ke gón Sharyatay dáragá Hodáay chammán watá
pák o palgára zánét, bezán shomá cha Masihá sendag butagét.
Shomá cha Hodáay rahmatán dur butagét.
5 Bale imánay sawabá, má cha Pákén Ruhay barkatá hamá
páki o palgáriay wadárá én ke márá áiay omét hast.
6 Chéá ke Issá Masihay ráhá sonnat bayag o nabayagay
máná yakk ent, tahná hamá imáná máná hast ke cha mehray
ráhá watá záhera kant.
7 Shomá sharr démá rawán atét. Kayá shomárá cha rástiay
parmánbardáriá dásht?
8 Shomay gwánk janóká, bezán Hodáyá wa shomárá
nadásht.
9 Toshoké homir sajjahén ártá homiréna kant.
10 Maná Hodáwanday sará setk† ent o deljam án ke shomay
delá dega hayála nayayt. Á mardom ke shomárá mán
gisshénagá ent, á wati malámá porra kant, harkas ke bebit.
11 Oo brátán! Man wa nun sonnat kanagay wázá kanagá
naán o paméshká ázár dayag bayagá án. Agan man sonnat
kanagay wáz bekortén, gorhá cha salibay paygámá kassá bad
nabortagat.
12 Hamá ke shomárá janjála kanant, watá gwahtag‡
kanátant.
13 Oo brátán! Shomá gwánk janag butagét ke ázát bebét,
bale chó mabit ke é ázáti pa shomay gonahkárén tab o
sareshtá§ móhé bebit. Eshiay badalá pa mehr yakdomiay
hezmatá bekanét.
14 Chéá ke sajjahén Sharyatay majg hamé yakkén hokm
ent: "Wati hamsáhegá wati jenday paymá dóst bedár."
15 Shomá yakdomiá chillénag o waragá ét, bechárét, yakdo-
miay dastá tabáh mabét.

Gón Pákén Ruhá hamgám bebét

---

* **5:1 5:1** Jog dáré ke pa zeminay nangár kanagá do gókay gardená bandanti.
† **5:10 5:10** Setk, bezán báwar, yakin. ‡ **5:12 5:12** Gwahtag, bezán hamá ke áiay
narénagi dar kanag butag. § **5:13 5:13** Saresht, bezán pédáeshi tab, zát, báten,
jawhar.

16 Nun mana gwashán, gón Pákén Ruhá hamgám bebét. É
paymá shomá gonahkárén tab o sareshtay lóth o wáhagáni
randá nakapét.
17 Chéá ke gonahkárén tab o sareshtay wáhag Pákén Ruhay
heláp ant o Pákén Ruhay wáhag gonahkárén tab o sareshtay
heláp ant. É gón yakdomiá jangá ant o paméshká shomá á
kárána nakanét ke kanagesha lóthét.
18 Bale agan Pákén Ruh shomay rahshóniá* bekant, gorhá
shomá Sharyatay páband naét.
19 Gonahkárén tab o sareshtay kár záher ant: syahkári,
nápáki, waylánki†,
20 botparasti, sehr o jádugeri, naprat, jang o jadal, hasadd,
hezhm‡, watwáhi, sest o séd, goróhbandi,
21 kénag, mast o malári, ayyáshi o hamé paymén chizz.
Anchó ke man pésará shomárá habardár kortag, annun padá
habardára kanán, harkas ke é paymén kára kant, áiá Hodáay
bádsháhiá hecch mirása narasit.
22 Bale Pákén Ruhay bar o samar esh ant: mehr, shádeh,
émeni, sabr o ópár, mehrabáni, sharri, wapádári,
23 narmtabi o dáshtS. Choshén chizzáni helápá hecch
Sharyat o kánun nést.
24 Hamá ke Issá Masihayg ant, áyán wati gonahkárén
tab o saresht gón áiay hawas o sellén wáhagán yakjáh salib
kasshetag.
25 Nun ke má Pákén Ruhay redá zenda gwázénén, gorhá
gón Pákén Ruhá hamgám bebén.
26 Má báyad ent watgalá o watpasond mabén, yakdomiá
sókaló madárén* o gón yakdomiá hasadd madárén.

6

Yakdomiay komakká bóshtét

1 Brátán! Agan shomá sahig butét ke kasé gonáhay tahá
kaptag, shomá ke Pákén Ruhay hesábá zenda gwázénét, áiá
pa narmi padá rástén ráhá byárét. Bale wati delgóshá bedárét
ke wat chakkáséá makapét.
2 Sakkiay wahdá yakdomiay komakká bóshtét. É dhawlá
shomá Masihay kánunay parmánbardáriá kanét.
3 Agan kasé watá mazana lékit* bale hecché naent, á watá
rad dayagá ent.

---

* **5:18 5:18** Rahshóni, bezán rahbari, saróki, rahdarbari. † **5:19 5:19** Waylánki, bezán badkári, kahbagi. ‡ **5:20 5:20** Hezhm, bezán gaynz, zahr gerag. S **5:23 5:23** Dásht, bezán wati napsay dárag, wati ger o dár, wati kanthról. * **5:26 5:26** Sókaló dárag, bezán zahr baráénag, gottok o sollok kanag, aziat o ázár kanag.
* **6:3 6:3** Lékag, bezán hesáb árag, shomár kanag.

4 Harkas wati jenday kárán bechárit. Gorhá áiay pahr
kanagay sawab, áiay wati jenday kára bant, gón degaréay
kárán dém pa démesha nakant.
5 Chéá ke harkas wati jenday kárániı zemmawár ent.
6 Hamá mardomá ke ostád Hodáay habará sója dant, báyad
ent á har sharrén chizzá gón wati ostádá bahr bekant.
7 Rad makapét. Hodá kalág bandag buta nakant, chéá ke
mardom hamá chizzá ke keshit, hamáiá ronit.
8 Hamá mardom ke wati jenday gonahkárén tab o saresh-
tay redá keshit, cha gonahkárén tab o sareshtá tabáhia ronit.
Bale hamá ke Pákén Ruhay redá keshit, Pákén Ruhay barkatá
abadmánén zenda ronit.
9 Sharrén káray kanagá dam mabarén, chéá ke agan
hemmatá dawr madayén, pa wahda ronén.
10 Gorhá tán hamá wahdá ke márá móh hast, byáét gón
sajjahénán sharria kanén o hás gón hamáyán ke báwarmand
ant.

Goddhi sar o sój

11 Nun ke man pa shomá gón wati jenday dastá nebeshtah
kanagá án, bechárét ke gón chónén mazan mazanén harpán
nebeshtah kanagá án.
12 Hamá ke mardomán gón jesmi kárán wassh kanagay
johdá ant, shomárá pa sonnat o borroká majbur kanagá ant.
É mardom tahná paméshká chosh kanagá ant ke watá cha
hamá ázárán berakkénant ke Masihaysalibay sawabá rasant.
13 Hamá mardom ke sonnat butagant ham, á wat Shary-
atay pábandiá korta nakanant, bale angat lóthant ke shomá
sonnat kanag bebét ke á shomay sonnat kanagay sará pahr
bebandant o wati tawsipá bekanant.
14 Man hechbar pahr mabandátán, abéd cha may
Hodáwandén Issá Masihay salibay sará, ke hamé salibay
sawabá donyá pa man mortag† o man pa donyáyá.
15 Chéá ke sonnat bayag o nabayagay máná yakk ent.
Tahná é chizzá máná hast ke taw nókén mardomé bebay.
16 Émeni o rahm pa hamáyán ke é rahbanday sará zenda
gwázénant, bezán pa Hodáay mahluká.‡
17 Cha ed o rand kass pa man janjál addh makant, chéá
ke hamá ázár ke man pa Issáaygi kasshetagant, áyáni neshán
angat mani badaná per ant.
18 Brátán! May Hodáwandén Issá Masihay rahmat gón
shomá gón bát. Anchosh bát. Ámin.

† **6:14 6:14** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "donyá pa man salib kasshag butag". ‡ **6:16 6:16** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "pa Hodáay Esráilá".

Pa Epésosián Pulosay kágad Pa Epésosián Pulosay kágaday pajjár

Salám o drót

1 Cha Pulosay némagá, mane Pulos ke cha Hodáay razáyá
Issá Masihay kásedé án,
pa hamá palgártagénán* ke Epésosay shahrá† ant o Issá
Masihay wapádár ant.
2 Cha may Hodáén Pet o Hodáwandén Issá Masihay némagá
shomárá rahmat o émeni sar bát.

Ruhi barkat

3 Hodáyá, bezán may Hodáwandén Issá Masihay Petá satá
o saná bát ke áiá Masihay barkatá márá nadistagén jahánay
har paymén ruhi barkat bakshátagant.
4 Wati mehray sawabá, Hodáyá cha jahánay jórh bayagá
pésar Masihay barkatá márá gechén kort ke Hodáay chammán
pák o béayb bebén.
5 Áiá cha pésará erádah kortagat ke Issá Masihay barkatá
márá bezurit o wati chokk bekant. É áiay wati jenday razá o
wáhag at.
6 Gorhá má Hodáay porshawkatén rahmatá názénén, hamá
rahmat ke wati dóstigén Chokkay barkatá márá békesás‡
bakshátagi.
7 Hodáyá wati Chokkay hónay wasilahá márá móket§ o cha
wati ganjén rahmatán may gonáhi bakshetant o
8 márá békesás hekmat o dánáii bakshát.
9 Hodáyá cha wati jenday razá o wáhagá wati erádahay ráz
pa má záher kort, hamá erádah ke gón Masihay áyagá purah
o sarjam bayagi at.
10 Áiay erádah ent ke wahdé har kár sarjama bit, man
ásmán o zeminay har chizzá pa wahd yakkén hákemay, bezán
Masihay parmánay chérá kárán.
11 Hodáyá márá Masihay barkatá gechén kortag. Hodáyá é
káray erádah cha pésará kortagat o wati har erádahá puraha
kant.

---

* **1:1 1:1** "Palgártagén" hamá mardom ant ke gón Issá Masihay hóná cha wati gonáhán shódag o pák kanag butag o é dhawlá pa Hodáyá dar chenag butagant.
† **1:1 1:1** Lahtén kwahnén daznebeshtá, "Epesosay shahrá" mán naent.
‡ **1:6 1:6** Békesás, bezán béhesáb, sakk báz.
§ **1:7 1:7** Mókagay máná edá esh ent ke pa kaséay jánay rakkénagá gránén kimaté dayag bebit, Pársiá "bázkharid".

12 Má Yahudi awali mardom atén ke Masihay sará óst* o
omét bast tánke Hodáay shán o shawkat názénag bebit.
13 Wahdé shomá darkawmán rástén paygám, bezán wati
nejátay wasshén mestág eshkot, shomá ham Masihay sará
imán áwort o áiay barkatá shomárá wádah dátagén Pákén
Ruhay mohr janag but.
14 Má ke Hodáay mál o melkat én, tán may sarjamén mókagá
Pákén Ruh é gappay zámen† ent ke Hodá may mirásá márá
dant tánke Hodáay shán o shawkat názénag bebit.

Pulosay dwá

15 Paméshká, cha hamá wahdá ke man Hodáwandén Issáay
sará shomay imán o pa sajjahén palgártagénán shomay
mehray bárawá eshkotag,
16 man shomay bárawá Hodáay shogray gerag yalah
nadátag. Wati dwáyáni tahá shomay námá gerán o
17 cha Hodáyá, ke may Hodáwandén Issá Masihay por-
shawkatén Pet ent, dwá lóthán ke shomárá ruhi dánái o binái
bebakshit tánke áiay bárawá shomay zánt géshter bebit.
18 Dwá lóthán ke shomay delay chamm rozhná bebant,
tánke hamá ométá begendét ke Hodáyá shomárá pa áiá gwánk
jatag‡, bezán palgártagénáni nyámá Hodáay porshawkatén
mirásay ganjá begendét o
19 Hodáay hamá békesás mazanén zór o kodratá ham sarpad
bebét ke márá, bezán báwarmandán rasagá ent. É hamá
mazanén zór ent ke
20 Hodáyá kár bast o Masihi cha mordagán zendag kort o
nadistagén jaháná wati rástén kashá nádénti.
21 Masih cha sajjahén hákem o ehtiárdár o zórmand o báládast
o har námé ke geraga bit, cha áyán báláter ent, tahná annugén
zamánagay na, cha áyókén zamánagay hákemán ham báláter
ent.
22 Hodáyá har chizz Masihay pádáni chérá ér kort o kelisáay
háterá sajjahén chizzáni sar o masteri kort.
23 Kelisá Masihay badan ent o cha Masihay wajudá sarréch
ent, hamá Masih ke har jágah hastent o har chizzá cha wati
wajudá sarrécha kant.

2

Cha markáá dém pa zendá

1 Shomá wati náparmáni o gonáháni sawabá mortagatét.
2 Á wahdi shomá donyáay ráh o rahband zortant o hamá
sellén hákemay randgiri kort ke áiay bádsháhi chamzáherá

* **1:12 1:12** Óst, bezán omét, ásará. † **1:14 1:14** Zámen, bezán zamánat dayók.
‡ **1:18 1:18** Gwánk janag, bezán tawár kanag, lóthéénag.

gendaga nabit, hamá ruhay randgir atét ke nun náparmánén mardománi delá neshtag.

3 Aslá má sajjahén báwarmand yakk wahdé gón hamé mardomán hawár atén o wati gonahkárén tab o saresht* razá kort o hamé sareshtay lóth o wáhag o hayáláni randgir atén. Á degaráni paymá, má ham wati tab o sareshtay hesábá kahr o gazabay hakdár atén.

4 Bale Hodá ke cha rahmá sarréch ent, gón má báz mehra kant o hamé mehray sawabá

5 gón Masihay zendag kanagá áiá márá ham zendag kort, hálánke má wati náparmániáni sawabá mortagatén. Hodáay rahmatáni barkatá shomárá neját rasetag.

6 Issá Masihay barkatá Hodáyá márá gón Masihá padá zendag kort o nadistagén jahánáá áiay kashá nádént

7 tánke wati rahmatay béhesábén ganján tán abad záher bekant, hamá mehrabániay wasilahá ke Issá Masihay barkatá gón má kortagi.

8 Chéá ke rahmatay barkatá, cha imánay ráhá shomárá neját rasetag. É neját shomá nayáwortag, é Hodáay sawgáté.

9 É neját káráni sawabá naent, tánke kass wati sará pahr bast makant.

10 Chéá ke márá Hodáyá jórh kortag, Issá Masihay barkatá márá pédá kortagi ke nékén kár bekanén, bezán hamá kár ke Hodáyá cha péshá gisshéntagant ke má bekanénesh.

Napratay diwálay próshag

11 Gorhá mashamóshét ke shomá pédáeshi darkawm ét o Yahudi ke watá "sonnat kortagéna" gwashant, áyán yakk wahdé shomárá "sonnat nakortagéna" gwasht, hálánke sonnat jesmi chizzé o ensánay dastay káré.

12 Mashamóshét ke á wahdi shomá cha Masihá jetá atét o Esráili kawmá hawár naatét o shomá cha Hodáay kawl kortagén ahd o paymáná dar atét. Shomárá omété néstat o é donyáyá bé Hodáyá zendag atét.

13 Bale shomá ke yakk wahdé cha Hodáyá dur atét, nun Issá Masih o áiay hónay barkatá nazzikk árag butagét,

14 chéá ke may sohl o émeni Issá Masih ent, hamá Masih ke Yahudi o darkawm, doéni yakk kortant o eshání nyámay diwál, bezán napratay diwáli prósht.

15 Gón wati sáhay nadr kanagá Sharyat o áiay parmán o kánuni halás kortant tánke Yahudi o darkawmán yakk bekant o nókén ensáné jórh bekant o sohl o émeni byárit.

---

* **2:3 2:3** Saresht, bezán pédáeshi tab, zát, báten, jawhar.

16 Masihá é doén yakdel o yakján kortant o eshá̱ni
dozhmenii halás kort o cha salibay ráhá gón Hodáyá ham
wasshá̱ni kortant.
17 Á átk o pa shomá darkawmán ham ke cha Hodáyá dur
atét, o pa má Yahudián ham ke nazzikk atén, sohl o émeniay
jári jat.
18 Chéá ke cha áiay ráhá má doén hamá yakkén Pákén Ruhay
barkatá Hodáén Petay bárgáhá† shota kanén.
19 Gorhá cha ed o rand shomá darámad o bégánag naét,
Hodáay kawmay hamwatan ét o Hodáay lógay mardom ét.
20 Shomá lógé ét, kásed o nabi shomay bonred ant o Issá
Masih bonhesht ent.
21 Masihay barkatá lógay sajjahén bahr gón yakdegará
paywast ant o lóg master bayán ent ke Hodáwanday barkatá
pákén parasteshgáhé bebit.
22 Shomá ham hamáiay barkatá gón yakdegará paywast ét
ke anchén lógé bebét ke Hodáay Pákén Ruh ódá benendit.

3

Pa darkawmán Pulosay hezmat

1 Mane Pulos Issá Masihay hezmatkáré án o pa shomá
darkawmán zendáná bandig án.
2 Shomá allamá hamá kár o zemmawáriay bárawá eshkotag
ke maná dayag butag. Zemmawári hamesh ent ke Hodáay
rahmatá pa shomá sar bekanán.
3 É rahmat rázé at ke elháméay tahá pa man áshkár kanag
but, anchó ke man é bárawá kammé nebeshtah kortag.
4 Wahdé shomá eshiá wánét, gorhá zánta kanét ke man
hamá rázá tán che haddá sarpad án ke Masihay bárawá ent.
5 É ráz pa pésarigén nasláni mardomán é paymá áshkár
kanag nabutagat ke nun Pákén Ruhá pa Hodáay gechén
kortagén kásed o nabián áshkár kortag.
6 É ráz esh ent ke wasshén mestágay* barkatá darkawm
Hodáay kawmay mirásá sharikdár ant, yakkén badanay ázá†
ant o Issá Masihay barkatá Hodáay dátagén kawl o wádahay
tahá gón Hodáay kawmá sharikdár ant.
7 Hodáyá wati zór o kodrat kár bast o wati ganjén
rahmatáni barkatá maná é wasshén mestágay hezmatkár
bayagay sharapi bakshát.
8 Bell toré man Hodáay sajjahén palgártagénáni páday chéray
hák ham naán, bale angat é sharap maná dayag but ke

† **2:18 2:18** Bárgáh, bezán dém, darbár, hozur. * **3:6 3:6** Mestág, bezán wasshén
hál, bashárat. † **3:6 3:6** Ázá, bezán jesmay har bahr o wandh, chó ke dast, pád,
chamm o gósh.

darkawmán é wasshén hálá sar bekanán ke Masihay barkatá békesásén ganjé pa áyán ér ent o
9 pa sajjahénán hamá rázá áshkár bekanán ke har chizzay addh kanókén Hodáyá cha azalá chér o andém‡ dáshtag.
10 Hodáay maksad esh at ke kelisáyá kár bebandit o nadistagén jahánay hákem o wákdáráná§ wati dánáiay bázén rang o dróshomán* pésh bedárit.
11 Hodáay erádah cha azalá hamesh at o may Hodáwandén Issá Masihay wasilahá wati erádahi sarjam kort.
12 Masihay barkatá o Masihay sará imánay sawabá má pa deléri o deljami Hodáay bárgáhá shota kanén.
13 Paméshká cha shomá dazbandia kanán ke é sakki o sórián ke man pa shomá saggagá án, eshání sawabá wati hemmatá dawr madayét ke é pa shomá pahr o shán ant.

Pa báwarmandán dwá
14 Paméshká man Hodáén Petay bárgáhá kóndhána kapán,
15 hamá Hodá ke ásmán o zeminay har kawm o kabilahi pédá kortag.
16 Mani dwá ent ke Hodá cha wati shán o shawkatay ganján o wati Pákén Ruhay zórá shomay bátená mohkam bekant o
17 imánay barkatá Masih shomay delá jágah bekant. Man dwá kanán ke shomay bonyád mehr bebit o shomay risshag o wandhál mehrá sakk bebant
18 ke shomá sajjahén palgártagénáni hamráhiá Masihay mehray práhi o drájı o bolandi o johlánkiá pa sharri sarpad but bekanét,
19 bezán hamé mehrá sarpad bebét ke cha zántá hamá dém ent o é paymá cha Hodáay sarjamén kámeliá sarréch bebét.
20-21 Hodáay shán o shawkat dáemá barjáh bát, hamá Hodá ke áiay zór o wák may bátená twán dayagá ent o cha may lóth o cha may hayálán sakk báz géshter korta kant. Issá Masihay sawabá, báwarmandáni nyámá Hodáay shán o shawkat barjáh bát, nasláni nasl o abad tán abad. Ámin.

4

Issáay barkatá hamdeli
1 Gorhá man ke Hodáwanday háterá bandig án, gón shomá dazbandia kanán anchén zendé begwázénét ke Hodáwand rázig bebit, chéá ke shomárá pa hamé maksadá tawári kortag.
2 Sakk békebr* o narmdel bebét, shomárá sabr o ópár bebit o pa mehr yakdomiay bardáshtá bekanét.

---

‡ **3:9 3:9** Andém, bezán chér, póshidah. § **3:10 3:10** Wákdár, bezán hamá ke wák o ehtiari hast, ehtiárdár. * **3:10 3:10** Dróshom, bezán shekl, surat. * **4:2 4:2** Békebr, bezán hamá ke kebr o gorur makant, magrur mabit.

3 Johd bekanét ke pa émeni o hamdeli Pákén Ruhay dátagén
tepákiá barjáh bedárét.
4 Badan yakké, Pákén Ruh yakké o omét ham yakké, o
Hodáyá shomárá paméshká tawár kortag ke hamé yakkén
ométá sharikdár bebét.
5 Hodáwand yakké, imán yakké, pákshódi† yakké o
6 Hodá ham yakké o sajjahénáni Pet ent, cha sajjahénán
báláter ent o sajjahén chizz cha hamáiay wasilahá kárá ant.
Á sajjahénáni bátená ent.
7 Bale márá har yakkéá haminchok nyámat bakshag butag
ke Masihá cha wati ganjén rahmatán pa má gisshéntag.
8 Paméshká gwashag butag:
"*Wahdé á borzá shot,*
bandigi gón wat bortant gón o
mardomi ham théki dátant."‡
9 É habaray máná ché ent ke "á borzá shot"? Máná esh ent
ke á pésará zeminay johlánkián jahlá ér átk.
10 Á ke jahlá ér átk, hamá ent ke cha sajjahén ásmánán
borzter shot tánke sarjamén jaháná cha wati wajudá porr
bekant.
11 Á hamá ent ke lahtén mardomi kásed jórh kort o lahtén
nabi o lahtén wasshén mestágay jár janók o lahténi shepánk§
o tálim dayók jórh kort
12 tánke Hodáay palgártagénán pa hezmatkáriá tayár bekant.
É hezmatkáriay maksad esh ent ke Masihay badan, bezán
kelisá rost o rodóm bekant,
13 tán hamá wahdá ke má sajjahén báwarmand imánay
hamdeliá sar bebén o Hodáay Chokká sharriá bezánén, báleg
o pohtah bebén o Masihay kaddá kámel bebén.
14 Gorhá nun má gwandhén chokk mabén ke chawl o mawj
márá démá o poshtá bebarant o byárant. Har tálimay gwát
márá yakk némagé mabárt o makkárén mardom gón wati
chálbázián márá gomráh makanant.
15 Pa mehré rástiay sará óshtag márá ródénit o har hesábá
kámela kant o é dhawlá má Masihay paymá bén, hamá Masih
ke may sar ent.
16 Hamáiay wasilahá badanay sajjahén bahr band o bógáni
sará jorhant* o gón yakdegará paywasta bant. Har ázá ke
wati kárá kant, badan pa mehra rost o rodóma kant o watá
mohr o mohkama kant.

† **4:5 4:5** Pákshódiay labz, Yunáni zobáná "baptismah" gwashaga bit o eshiay máná "ápá bokk dayag" yá "gón ápá shódag" ent. ‡ **4:8 4:8** Zabur 68:18. § **4:11 4:11** Edá "shepánk" hamá mardom ent ke báwarmandána sambálit o áyáni rahshóniá kant. * **4:16 4:16** Jorhag, bezán wasl bayag, gón yakdegará hór bayag.

Báwarmandi zend

17 Gorhá man é gappá gwashán o cha Hodáwanday némagá
shomárá kaddhana† kanán ke cha ed o rand darkawmáni
paymá zend magwázénét ke náhudagén‡ pegr o hayáláni tahá
ant.
18 Aglesh kór ent o sengdeliay sawabá názántiay tahá
kaptagant o é názántiay sawabá cha Hodáay dátagén zendá
bégánag ant.
19 Eshání lajj shotag. Hawá o hawasáni tahá kaptagant, har
paymén palitén kára kanant o hecch bassa nakanat.
20 Bale shomá naeshkotag ke Masih choshén tálim bedant.
21 Wahdé shomá Masihay bárawá eshkotag, áiay barkatá
shomárá hamá rástiay tálim rasetag ke áiay bonyád Issá Masih
ent.
22 Shomay pésarigén zenday bárawá shomárá tálim dayag
butag ke wati hamá kwahnén zendá yalah bekanét ke
gomráh kanókén wáhagi sell o haráb kanagá ant o
23 wati pegr o hayáláni warh o paymán nók bekanét o
24 nókén zendá ambáz bekanét. É nókén zend cha rástén
pahrézkári o páki o palgáriá sázag butag ke Hodáay shekl o
dróshomá bebit.
25 Gorhá dróg bandagá yalah bekanét o cha shomá harkas
gón wati hamsáhegá rástén habará bekant, chéá ke má drost
yakkén jánay ázá én.
26 Hezhmay§ tahá choshén káré makanét ke gonáhá
bekapét. Shomay zahr o hezhm róchay ér nendagá pésar ér
byayt.
27 Shaytáná móh madayét.
28 Harkasá ke pésará dozzi kortag, nun bass bekant, báyad
ent mozzuri bekant o gón wati dastán sharrén kár bekant ke
hájatmandéay komakká kort bekant.
29 Hecch sellén habaré cha shomay dapá dar mayayt.
Hamá habarán bekanét ke eshkonókán páedaga dayant o áyáni
zaluratáni hesábá pa rost o rodómá áyán komakka kanant.
30 Hodáay Pákén Ruhá padard makanét ke shomá pa
mókagay róchá gón hamé Ruhá mohr janag butagét.
31 Har dhawlén tahli, hezhm, zahr, dapják o bohtámjani o
dega har paymén badiá cha wat besendét o dawr dayét.
32 Gón yakdegará mehrabán o yakdomiay gamwár bebét.
Yakdegará pahell bekanét, anchó ke Masihay barkatá
Hodáyá shomárá pahell kortag.

5

Zendá pa mehr begwázénét

† **4:17 4:17** Kaddhan, bezán mohrén tákid, hokm. ‡ **4:17 4:17** Náhudag, bezán
bépáedag. § **4:26 4:26** Hezhm, bezán gaynz, zahr gerag.

1 Gorhá shomá ke Hodáay dóstigén chokk ét, Hodáay
randgiriá bekanét o
2 zendá pa mehr begwázénét, hamá paymá ke Masihá gón
má mehr kort o watárá pa maygi washbóén shogránah o
korbánigay paymá Hodáay démá nadri kort.
3 Bénangi o har paymén nápáki o lálech* o tamáhay námá
ham magerét, chéá ke é chizz Hodáay palgártagénán zéba
nadayant.
4 Cha shomay dapá bénangén kessah o sobakkén gapp
o bépardagén maskaráé dar mayayt ke é paymén habar
shomárá zéba nadayant. Modám shogrgozári bekanét.
5 É gappá deljam bebét ke na bénangá Masih o Hodáay
bádsháhiá mirása rasit, na nápáká o na tamahkárá ke bot-
parasté.
6 Chó mabit ke kasé shomárá gón náhudagén habarán
rad bedant, chéá ke anchén kárani sawabá náparmánén
mardománi sará Hodáay kahr o gazaba kapit.
7 Gorhá gón é paymén mardomán gón makapét.
8 Yakk wahdé shomay del tahár at, bale nun Hodáwanday
barkatá rozhná ent. Gorhá shomay zend pésh bedárit ke
shomá rozhnay chokk ét,
9 chéá ke rozhnay bar o samar har paymén néki o
pahrézkári o rásti ent.
10 Bezánét ke kojám kár Hodáwandá wassh o razá kant.
11 Tahárіay bépáedagén kárán gón makapét, choshén kárán
páshk o paddar bekanét.
12 Hamá kárán ke náparmánén mardom chérokáia kanant, á
kárani námay gerag ham ayb ent.
13 Bale rozhn har chizzay sará ke kapit, áiá záhera kant.
14 Chéá ke har chizz ke záhera kanaga bit, rozhná kanaga
bit. Paméshká gwashant:
“Oo wábén mardom! Pád á
cha mordagán jáh jan,
nun Masih tai sará drapshit†.”
15 Gorhá sharr becháret ke shomá wati zendá chón
gwázenagá ét. Nádán mabét, dáná bebét.
16 Wati wahdá zawál makanét ke zamánag haráb ent.
17 Gorhá nádán mabét, bezánét ke Hodáwanday wáhag o razá
ché ent.
18 Sharábá mast o malár mabét ke eshiay ásar béhayái ent,
sharábay badalá cha Pákén Ruhá sarréch bebét o
19 watmánwatá Zabur o hamd o Ruhi názénk bejanét. Cha
delay johlánkiá sáz o sawt bejanét o Hodáwandá benázénét.

* **5:3 5:3** Lálech, bezán tamáh, hers. † **5:14 5:14** Drapshag, bezán shahm janag, jalashkag.

20 May Hodáwandén Issá Masihay námay sará modám pa har chizzá Hodáén Petay shográ begerét.
21 Masihay ezzat dayagay háterá yakdomiay parmánbardáriá bekanét.

Jan o mard

22 Oo janénán! Cha shomá harkas wati marday parmánbardáriá hamá paymá bekant ke Hodáwanday parmánbardáriá kant.
23 Chéá ke mard wati janay sar ent, anchó ke Masih kelisáay sar ent. Kelisá Masihay badan ent o Masih é badanay rakkénók ent.
24 Gorhá hamá paymá ke kelisá Masihay parmánbardáriá kant, jan ham báyad ent har káray tahá wati marday parmánbardáriá bekant.
25 Oo mardénán! Cha shomá harkas gón wati janá mehr bekant, hamá paymá ke Masihá gón kelisáyá mehr kort o wati sáhi pa áiá nadr kort
26 ke Hodáay habaray barkatá kelisáyá gón ápá beshódit o pák o palgár bekant o
27 pa wat porshawkatén kelisáé bekanti ke hecch póleng o krechk o é paymén chizzé peri mabit o pák o béayb bebit.
28 Hamé paymá mard báyad ent gón wati janá anchó mehr bekant ke gón wati jendá kant. Á ke gón wati janá mehra kant, gón wati jendá mehra kant.
29 Kass cha wati jenday badaná hechbar naprata nakant, wati jesmá sáthit‡ o sambálit, anchó ke Masih kelisáyá sambálit.
30 Chéá ke má áiay badanay ázá én.
31 *"Paméshkká mard wati pet o mátá yalaha kant o gón janá hawára bit, gorhá á doén, yakk jesm o jána bant."*§
32 É gapp mazanén rázé, bale man é wahdi Masih o kelisáay habará án.
33 Gorhá cha shomá harkas báyad ent gón wati janá anchó mehr bekant ke gón wati jendá mehra kant o jan báyad ent wati marday ezzatá bekant.

6

Pet o mát o chokk

1 Oo chokkán! Shomá ke Hodáwandayg ét, wati pet o mátay parmánbardáriá bekanét, ke barhakkén kár hamesh ent.
2 "*Wati pet o mátá ezzat beday*"* hamá awali parmán ent ke kawlé hamráh enti:

‡ **5:29 5:29** Sáthag, bezán hayáldári kanag, sambálag. § **5:31 5:31** Pédáesh 2:24.
* **6:2 6:2** Darraw 20:12.

3 *"ke tai zend sharr bebit o donyáyá drájén omré begwázénay."*†

4 Oo petán! Wati chokkáni sará manorondhét o áyán zahr mabaráénét. Áyán Hodáwanday dátagén rahband o sar o sójáni sará beródénét.

Golám o wájah

5 Oo golámán! Pa del o setk o pa hodátorsi wati donyái wájaháni parmánbardáriá anchó bekanét ke gwashay Masihay parmánbardáriá kanagá ét,

6 tahná á wahdá na ke shomárá cháragá ant, tahná pa mardománi razá kanagá na. Shomá ke Masihay hezmatkár ét, wati wájaháni parmánbardáriá bekanét o pa del Hodáay razáyá purah o sarjam bekanét.

7 Áyáni hezmatá anchó pa del o setk bekanét ke gwashay shomá mardománi hezmatá kanagá naét, Hodáwanday hezmatá kanagá ét.

8 Chéá ke shomá zánét ke Hodáwand har mardomá áiay sharrén káráni mozzá dant, golámé bebit yá ázátén mardomé.

9 Oo wájahán! Wati golámáni hayálá bedárét o áyán matorsénét. Mashamóshét ke shomay doénáni wájah yakk ent, hamá ke ásmáná ent o park o péra‡ nakant.

Hodáay dátagén jangi sámán

10 Goddhi habar esh ent ke shomá Hodáwand o áiay zóray barkatá mohr o mohkam bebét.

11 Hodáay dátagén sajjahén jangi sámánán bezurét ke Shaytánay repk o honaráni démá óshtát bekanét.

12 Chéá ke may jang ensánáni helápá naent, é taháren donyáay hákem o wákdár o zóráni helápá ent, nadistagén jahánay palitén ruháni helápá ent.

13 Gorhá Hodáay dátagén sajjahén jangi sámánán bezurét tánke hamá róchá ke badi shomay démá páda kayt, tán jangay halásiá shomá áiay démá mohr óshtát bekanét o wati jágahá dásht bekanét.

14 Gorhá mohr bóshtét, rástiay kamarbandá wati sréná bebandét o rástáwariay sénagpóshá gwará bekanét o

15 émeniay wasshén mestágá chó kawshá pádá kanét o tayár bebét.

16 É sajjahénáni hamráhiá imánay espará dastá kanét ke Shaytánay sajjahén ásgwárén tiráni démá dásht bekanét.

17 Nejátay jangi koláhá sará kanét o Pákén Ruhay zahmá dastá kanét. É zahm Hodáay habar ent.

† **6:3 6:3** Mussáay Wáz 5:16. ‡ **6:9 6:9** Park o pér, bezán ryá o ru, yakkéá sharter o yakkéá harábter zánag.

18 Gón Pákén Ruhay rahshóniá§ dwá kanét, har wahdá har paymén dwá o dazbandi kanét. Hozzhár bebét o modám pa
sajjahén palgártagénán dwá kanét.
19 Pa man ham dwá kanét ke har wahdá ke man habara
kanán, maná hamá gál* berasant ke gwashagi ant o man gón
deléri wasshén mestágay rázá záher kort bekanán,
20 chéá ke man hamé mestágay kásed án o paméshká maná
zamzilán bastagesh. Dwá kanét ke pa deléri é mestágay járá
hamá paymá jat bekanán ke maná janagi ent.

Goddhi habar

21 Dóstigén brát Tikikás ke Hodáwanday ráhá wapádárén
hezmatkáré, gón shomá sajjahén habaránа kant ke shomá
ham mani hálá sahig bebét o bezánét ke man ché kanagá
án.
22 Man paméshká áiá shomay kerrá ráh dayagá án ke
shomárá may hálá sar bekant o shomárá delbaddhi bedant.
23 Cha Hodáén Pet o Hodáwandén Issá Masihay némagá,
émeni o mehr o imán brátán sar bát.
24 Rahmat o abadmánén zend hamá sajjahénán sar bát ke
may Hodáwandén Issá Masihá dósta dárant.

§ **6:18 6:18** Rahshóni, bezán rahbari, saróki, rahdarbari. * **6:19 6:19** Gál, bezán habar, kalamah, labz.

Pa Pilipián
Pulosay kágad
Pa Pilipián Pulosay kágaday pajjár

Anchó ke cha kágaday námá záher ent, é kágad Issá Masihay kásedén Pulosá pa hamá báwarmandán nebeshtah kortag ke Pilipiay shahrá nendók atant. Pilipi, Makduniahay shahré at o maróchigén Yunáná ent. Pilipiay jahmenend géshter Rumi atant. Pilipi, Yuropay hamá awali shahr at ke ódá Pulosá, kesás panjáh miládiá kelisá bendát kort (Kásedáni Kár 16:11–40). Pilipiá Pulosay bendáti hál o ahwál gón janénáni rombéá but. É janén pa Shabbatay róchay dwáyá kawréay lambá neshtagatant. Shahray awali báwarmand Lidiá námén Yahudi tájerén janéné at. Lidiáay lóg báwarmandáni dwá o parasteshay jágah jórh but.

Hamá wahdá ke Pulos o Pulosay hamráh Silás Pilipiá atant, lahténá eshán shekáyat kort ke é mardom shahray hálatán haráb kanagá ant. Pulos o Silás jél kanag butant. É jélá atant ke zeminchandhé but o jélay darwázag proshtant. Jélay masterá wati delá gwasht ke bandig tatkagant o nun maná markay sezá dayaga bit, sharter ent ke watá wat bekoshán. Pulosá kukkár kort o hál dát ke má sajjahén hamedá én. Jélay masterá Pulosay é imándári dóst but o áiay jend o lógay mardomán Issáay sará imán áwort.

Cha jélá dar áyagá rand Pulos o Silásá á shahr yalah dát o shotant. Pilipiay báwarmand gón Pulosá hál o ahwálay tahá atant o pa Pulosá baré baré máli komakkesh déma dát. Pulos, randterá do randá Pilipiay báwarmandáni gendoká shot (bechár Kásedáni Kár 20:1–6). Cha kágaday habarán zánaga bit ke Pilipiay báwarmand pa mohkami wati báwaray sará óshtátagatant o kamm kammá kelisáé jórh butagatant.

É kágad Pulosá kesás sál shast tán shast o chár miládiay nyámá hamá wahdá nebeshtah kort ke Rumá bandig at (Kásedáni Kár 28:16–31). Pilipián pa Pulosá komakk yakjáh kortagat o Epápruditus námén báwarmandé Pulosay kerrá démesh dátagat ke komakká sar bekant o Pulosay hálá begipt o byayt. Pulosá é kágad gón Epáprupitusá gón kort o Pilipiay báwarmandáni gamwári o komakkay mennati gept.

Pulos wati imánay sawabá jélá band kanag butagat o sakki o sóri saggagá at, bale kágaday tahá, é gappay sará gal ent ke man pa Masihaygi sakki o sóriáni tahá án o cha é kárá ham Masihá shán o shawkata rasit. Pulos báwarmandán

delbaddhia dant ke hálat toré har dhawl bebant, báyad ent máshomá shádmáni bekanén.

Kágaday dega yakk habaré esh ent ke báwarmand báyad ent watmánwatá tepák o hamdel bebant o yakdomiá dóst bedárant o yakdomiay ehterámá bekanant. Pulos báwarmandána gwashit ke pahrézkárén zendé begwázénét. Á hamá mardomán éra jant ke áyáni imán Sharyatay záheri káráni sará ent.

Pulos pa wati habaráni gisshénag o tachk kanagá Issáay mesálá dant ke Hodáay shán o shawkatá sharikdár at bale ensáni dróshoméá zeminá átk o pa darbéshi o ájezi sakki o sórii sagget.

Salám o drót

1 Cha Issá Masihay hezmatkár Pulos o Timutáusay némagá,
pa Issá Masihay hamá sajjahén palgártagén* mardomán ke Pilipiá ant, gón kelisáay sarparast o hezmatkárán hawár.

2 Shomárá cha may Hodáén Pet o Hodáwandén Issá Masihay némagá rahmat o émeni sar bát.

Shogrgozári o dwá

3 Man har wahdá ke shomárá yáta kanán, wati Hodáay shográ gerán.

4 Wati har dwáay tahá, modám gón shádmániá pa shomá sajjahénán dwá kanán,

5 parchá ke cha awali róchá beger tán é wahdá shomá wasshén mestágay sheng kanagá gón ét.

6 É gappá ham deljam án ke Hodáyá hamá sharrén kár ke shomay del o daruná† bongéj kortag, tán hamá wahdá barjáhia dárit ke sarjam bebit, tán hamá róchá ke Issá Masiha kayt.

7 É rást ent ke man báyad ent shomá sajjahénáni bárawá anchosh pegr bekanán ke pegr kanagá án, chéá ke shomá mani delá ét. Toré man zamzilán bebán yá wasshén mestágay démpáni o sábet kanagá, shomá sajjahén Hodáay rahmatán gón man sharikdár ét.

8 Hodá sháhed ent ke man shomá sajjahénán anchó dósta dárán ke Issá Masih shomárá dósta dárit o maná pa shomá sakk zahira kant.

9 Mani dwá ent ke shomay mehr géshá gésh bebit o gón kámelén sarpadi o johlén zántéá hamráh bebit,

10 tánke shomá sarpad bebét ke kojám chizz sharter ent o tán Masihay áyagay róchá pák o béayb bemánét o

---

* **1:1 1:1** "Palgártagén" hamá mardom ant ke gón Issá Masihay hóná cha wati gonáhán shódag o pák kanag butagant o é dhawlá pa Hodáyá dar chenag butagant.
† **1:6 1:6** Darun, bezán báten, andarun.

11 cha pahrézkáriay hamá bar o samará porr bebét ke cha
Issá Masihay barkatá kayt, pa Hodáay shán o shawkat o
satáyá.

Pulosay zamzil kanag o wasshén mestágay sheng o tálán bayag

12 Oo brátán!‡ Nun man shomárá hál dayaga lóthán ke gón
man harché ke butag, é chizzán wasshén mestágay sheng o
tálán kanagá komakk kortag.
13 Kalátay sajjahén negahpán o é dega mardom sahig
butant ke man pa Masihaygi bandig kanag butagán.
14 Mani bandig bayagay sawabá, géshterén báwarmandán
ham cha Hodáwanday némagá hemmat o delbaddhi rasetag
o bé tors o larzá Hodáay paygámay járá janant.
15 É rást ent ke lahtén cha zedd o hasaddá Masihay
paygámá jár janagá ent, bale dega lahtén é kárá pa del o setk
kanagá ent.
16 Hamá mardom ke pa mehr é kárá kanagá ant, zánant ke
man pa wasshén mestágay démpániá edá árag butagán.
17 Hamá mardom ke pa watwáhi o watgarazi Masihay
paygámá jára janant, niyatesh sáp naent o hayála kanant ke
gón wati é kárá, bandijáhá mani ázárán gésh korta kanant.
18 Gorhá ché? Toré pa badniyati Masihay járá bejanant yá
pa del o setk, bale har warhá Masihay jár wa janag bayagá
ent o man cha é kárá shádán án.
Haw, modám shádmánia kanán
19 parchá ke mana zánán ke é chizz mani rakkagay ráhá
pacha kanant, chéá ke shomá pa man dwá kanét o Issá
Masihay Ruh maná komakka kant.
20 Man gón mazanén deljamié ométa kanán ke hecch
paymá pashal o sharmendag kanag mabán o nun ham
modámigén dhawlá delér bebán o mani jesm o jánay tahá
Masihá shán o shawkat berasit, toré zendag bemánán yá
bemerán.
21 Pa man, zenday máná pa Masihá zendag bayag ent o
mark wa katth o páedagé.
22 Bale agan man é donyáyá zendag bemánán, géshter bar
o samar dáta kanán. Nazánán kojámiá gechén bekanán.
23 Man dodel án, mani armán ent ke berawán o gón Masihá
yakjáh bebán, chéá ke é sakk báz gehter ent,
24 bale pa shomaygi sharter esh ent ke zendag bemánán.
25 Nun ke man é habará deljam án, zánán ke zendaga
mánán o shomá sajjahénáni hamráha bán ke shomá wati
imáná démrawi bekanét o shádmán bebét.

‡ **1:12 1:12** "Brátay" máná har báwarmand ent, mardén o janén.

26 É paymá wahdé man padá shomay kerrá káyán, gorhá
shomá mani áyagay sawabá Issá Masihá géshter satá o saná
korta kanét.

Masihi zend o wasshén mestág

27 Toré harché bebit, wati zendá anchosh begwázénét
ke Masihay wasshén mestágá bekarzét. Gorhá agan man
shomay cháragá byáyán yá cha shomá dur bebán, bass sahig
bebán ke shomá yakdel o yakján ét o mohr óshtátagét o pa
wati báwará, bezán pa wasshén mestágá pa hamdeli johd
kanagá ét o

28 hecch paymá cha dozhmen o badwáhána natorsét. É pa
áyán neshánié ke barbáda bant o shomá rakkét ke shomay
rakkag cha Hodáay némagá ent.

29 Nun é sharap shomárá cha Masihay némagá rasetag ke
shomá Masihay sará na tahná báwarmand bebét, pa áiá sakki
o sóri ham besaggét,

30 chéá ke shomá ham anchén johdé kanagá ét ke man
kortag o shomá distag o nun eshkonagá ét ke man angat
kanagá án.

2

Masihay békebriá bezurét

1 Nun agan shomárá gón Masihá hór bayagay sawabá
delbaddhia rasit, agan shomárá cha áiay mehrá ásudagia
rasit, agan shomárá cha Pákén Ruhá hamdelia rasit o agan
shomárá hamdardi o rahm hast,

2 gorhá tepák bebét, bégarazén mehréay wáhond bebét,
arwáhá yakk bebét, hampegr bebét o é paymá mani
shádmániá sarjam o kámel bekanét.

3 Hecch káré pa watwáhi o watpasondi makanét. Pa békebri
o darbéshi degarán cha wat borzter sarpad bebét.

4 Harkas wati nap o suttáni badalá, degaráni nap o suttáni
hayálá bedárit.

5 Shomay hayál kanagay warh o paym hamá bebit ke Issá
Masihay butag.

6 Á, Hodáay zátay dróshomá at,
bale gón Hodáyá é hamdróshomi, áiá pa wat katth o
páedagé hesáb nakort o
7 wati shán o shawkati yalah dát o
goláméay dróshomi zort o
ensánéay sheklá pédá but.
8 Jendi ke ensánay sheklá at,
watá békebr o darbeshi kort o
tán marká parmánbardár at,
tán salibay saray marká ham.

9 Paméshká Hodáyá á, sarperáz kort o
anchén námé áiárá dát ke cha har námá borzter ent,
10 ke harkas Issáay námá kóndhán bekapit,
ásmáná ham, zeminay sará ham o zeminay chérá ham,
11 o har zobán bemannit o begwashit:
"Issá Masih Hodáwand ent"
ke Hodáén Petá shán o shawkat berasit.

Chó estárá bedrapshét

12 Paméshká mani dordánagán! Anchosh ke shomá modám parmánbardár butagét, na tahná á wahdá ke man shomay kerrá atán, annun ham ke man ódá naán, angat géshter parmánbardár ét. Gorhá pa tors o larz wati nejátay rost o rodómay johdá bekanét.

13 Chéá ke é Hodá ent ke shomay delán tahá kár kanagá ent ke shomay erádahán o shomay kárán pa wati nékén maksadá sarjam bekant.

14 Harché ke kanét, bé norondhag o bé dapjáká bekanéti

15-16 ke shomá pák o béayb bemánét. Chóth o kajráhén padréchéay nyámá Hodáay bémayárén chokk bebét o "Zenday Gálá"* mohr bedárét o chó estárá jaháná bedrapshét. Á wahdá, Mashiay áyagay róchá pahr basta kanán ke man moptén tach o tágé o béásarén johdé nakortag.

17 Bale hamá hezmat o korbánig ke shomay báwaray bar o samar ant, agan áyáni sará mani hón ham réchagi korbánigéay† paymá réchag bebit, man gala bán o gón shomá sajjahénán shádkámia kanán.

18 Gorhá shomá ham hamé dhawlá gón man gal bebét o shádehi bekanét.

Káseday rawán dayag

19 Bale man Hodáwand Issáay ométá Timutáusá zutt pa shomá rawána dayán ke maná ham gón shomay hálay rasagá delbaddhi berasit.

20 Chéá ke maná dega choshén hamdelén mardomé nést ke pa del o setk shomay hayálá bebit.

21 É dega sajjahénán Issá Masihay kár eshtag o wati jenday nap o suttáni randá kaptagant.

22 Bale shomá wata zánét ke Timutáusá láheki pésh dáshtag. Á pa wasshén mestágay sheng kanagá gón man anchosh hamkópag butag ke chokké gón petá.

23 Paméshká, anchosh ke man sahiga bán ke mani hál ché bit, maná omét ent ke áiá zutt dém dáta kanán.

---

* **2:15-16 2:15–16** Zenday Gál, bezán hamá gál ke zenda bakshit. Issá Masihay wasshén mestág. † **2:17 2:17** Réchagi korbánig: Kwahnén Ahdnámagay zamánagá réchagi korbánig korbánigáni yakk tahré butag ke réchagi chizzesh korbánig kortag. Edá Pulosay markay némagá eshárahé.

24 Man deljam án ke Hodáwand ráhé pacha kant o mani
jend ham zutta kayt.
25 Bale mana gwashán zaluri ent ke man Epapróditusá padá
shomay kerrá dém bedayán ke á, mani brát o hamkár o
hamkopagén johdkár o shomay kásed ent ke shomá pa mani
zaluratáni purah kanagá dém dátag.
26 Chéá ke á, pa shomá sajjahénáni didárá hodónák ent.
Paréshán ent ke shomá áiay nádráhiay hálá sahig butagét.
27 É rást ent ke nádráh at, markig at, bale Hodáyá áiay sará
rahm kort. Tahná áiay sará na, mani sará ham rahmi kort ke
maná gamay chakká gamé marasit.
28 Paméshká man áiay wátarr dém dayagá sakk hodónák án
ke wahdé shomá padá gendéti, gal bebét o mani paréshání
kamter bebit.
29 Gorhá pa Hodáwandaygi áiá pa galé wasshátk bekanét o
áiay dhawlén mardomán ezzat bedayét.
30 Chéá ke á pa Masihay kárá meragi butag. Wati sáhay
parwáhi nadásht tánke shomay hamá hezmatáni kammiá
purah bekant ke shomá pa man kort nakortagant.

3

Masihay sará ósт o omét

1 Nun, oo mani brátán! Shádmáni bekanét ke shomá
Hodáwandayg ét. Pa man é habaráni padá nebeshtah kanag
hecch grán naent o é habar pa shomá émenia kárant.
2 Cha kochekkán* hozzhár bebét. Cha badkárán hozzhár
bebét. Cha góshtborrán† hozzhár bebét.
3 Chéá ke sonnat butagén má én. É má én ke Hodáyá cha
áiay Pákén Ruhay barkatá parastesha kanén. Pa má pahr o
sháné ke gón Issá Masihá hawár én o márá cha wati jesmá,
bezán cha donyái chizzán omété nést,
4 bell toré mani jendá jesmay sará óst o omét kanagay
sawab hast. Agan dega kaséá jesmay sará óst o omét kanagay
sawab hast, gorhá maná wa géshter.
5 Man pédá bayagay hashtomi róchá sonnat kanag butagán.
Pédáeshi Esráilié án. Cha Benyáminay kabilahá án. Cha hapt
poshtá Ebránié án. Agan Sharyatay gapp ent, Parisié án.
6 Agan dini jósh o gayratay gapp ent, man kelisá ázár dátag o
agan Sharyatay hesábá pahrézkáriay gapp ent, béayb butagán.
7 Bale har chizz ke pa man katth o páedagé at, nun pa
Masihaygi man á chizzá táwáné sarpada bán.

---

* **3:2 3:2** Edá cha "kochekkán" morád hamá mardom ant ke gón wati radén sar o sóján degarán gomráha kanant. † **3:2 3:2** Edá cha "góshtborrán" morád hamá mardom ant ke darkawmén báwarmandesh pa sonnat kanag o Mussáay Sharyatay dáragá hojj kortagant.

8 Tahná é chizz na, wati Hodáwandén Issá Masihay pajjáh
áragay ganjay démá, man har chizzá táwáné sarpada bán, chéá
ke man pa hamáiaygi é sajjahén yalah dátant. Man eshán bass
gand o gasarh‡ sarpada bán ke mani katth tahná Masih bebit
o
9 gón hamáiá hawár bebán. Maná á pahrézkári mabát ke
cha Sharyatay ráhá rasit, hamá páki o palgári maná berasát
ke cha Masihay sará báwar kanagá rasit, hamá palgári ke cha
Hodáyá rasit, cha imánay ráhá.
10 Man Masihá zánaga lóthán, áiay jáh janagay§ zór o wáká
zánaga lóthán o áiay sakki o sórián sharikdár bayaga lóthán.
Áiay markáhamáiay jenday hamdarwar bayaga lóthán
11 ke warhé na warhéá man ham mordagáni jáh janagá
sharikdár bebán.

Dém pa menzelá

12 Mana nagwashán ke man é chizz dastá áwortag o nun
sarjam o kámelén mardomé án, bale johda kanán ke maná
hamá chizz dast bekapit ke pa áiá Issá Masihá maná dast
geptag.
13 Oo brátán! Mana nagwashán ke angat á chizzon dastá
áwortag, man bass yakk chizzé kanán, gwastagénán béhayála
kanán o pa démaygán johda kanán.
14 Man dém pa menzelá tachán án tánke hamá enám o dádá
bekatthán ke pa áiá Hodáyá maná Issá Masihay barkatá dém
pa arshá tawár kortag.
15 Gorhá báyad ent máshomá sajjahén ke rostag o báleg én,
anchosh hayál bekanén. Agan shomá dega hayálé bekanét,
padá ham Hodá rásténá pa shomá záhera kant.
16 Bale byáét hamá chizzán mohr bedárén ke máshomá tán
é wahdi dastá áwortagant.
17 Brátán! Pa hamdeli mani warhá zend begwázénét o
anchó ke may randgiriá kanét, hamá mardománi ráhá ham
berawét ke may ráhá rawant,
18 chéá ke hamá paymá ke man shomárá báz randá
gwashtag o annun gón arsigén chammé gwashán, bázéné
Masihaysalibay dozhmeniá kant.
19 Eshániásar tabáhi ent. Eshánihodá wati jenday láp ent
o bénangi eshánipahr o shán ent. Éshánihayál gón donyái
chizzán ent.
20 Bale má ásmánay báshendah én o pa hobb o hodónáki,
rakkénókén Hodáwand Issá Masihay entezár o wadárá én ke
cha hamódá kayt.

---

‡ **3:8 3:8** Gand o gasarh, bezán kechrá, áshkál, haráb o békárén chizz. § **3:10 3:10** Jáh janag, bezán cha wati jáhá anágatén pád áyag, Arabi o Pársiá “qiám, rastákhiz”.

21 Gón hamá zór o wáká ke har chizzá wati dastá áworta kant, gón hamá zórá may é hákién badaná mattha kant o wati porshawkatén badanay dhawlá kant.

4

1 Paméshká, Hodáwanday ráhá mohr bóshtét. Mani dordánagén brátán! Man pa shomay didárá hodónák án. Mani dordánagán! Shomá mani shádmáni o táj ét.

Sar o sój

2 Man gón Yudiah o Sentiki doénán dazbandia kanán ke Hodáwanday ráhá hamdel o tepák bebant.

3 Oo mani wapádárén hamráh! Man cha taw dazbandia kanán ke hamá janénáni komakká bekan ke pa wasshén mestágay sheng kanagá mani hamkópagiá gón Klémentus o mani é dega hamkárán johdesh kortag ke námesh "Zenday Ketábá"* nebeshtah ent.

4 Modám shádmáni kanét ke shomá Hodáwandayg ét. Man padá gwashán, shádmáni kanét.

5 Bell sajjahén mardom shomay narmdeliá begendant. Hodáwanday áyagay wahd nazzikk ent.

6 Pa hecch chizzá paréshán mabét, bass har hálat o jáwará, gón dwá o dazbandi o shogrgozáriá wati arzá pa Hodáyá sar kanét.

7 Nun gorhá hamá émeni ke cha Hodáyá rasit o cha sajjahén zánt o sarpadiá báláter ent, hamá émeni Issá Masihay barkatá shomay del o hayáláni páspána bit.

8 Brátán! Nun godhsará mana gwashán ke harché ke rást ent, harché ke sharapdár ent, harché ke sharr ent, harché ke pák ent, harché ke dóstnák ent, harché ke satá karzit, harché ke nék ent o tawsip kanaga bit, hamá chizzáni bárawá pegr bekanét.

9 Harché ke shomá cha man dar bortag o shomárá rasetag, harché ke shomá cha man eshkotag o distag, hamá warh bekanét. É dhawlá émeni bakshókén Hodá shomay hamráha bit.

Pa thékián mennatwári

10 Man Hodáwanday námá sakk báz shádmánia kanán ke nun godhsará shomá padá mani hayáldári bendát† kortag. Haw, shomá pésará ham mani hayál dáshtag, bale shomárá móh narasetag.

11 Chosh naent ke man pa chizzéay néstiá é habará kanán, chéá ke man har dhawlén wahdá razá o rázig bayagay warh o paym dar gétkag.

---

* **4:3 4:3** Zenday Ketáb, bezán Hodáay hamá ketáb ke ódá hamá báwarmandáni nám nebeshtah ent ke tán abad zendag ant. † **4:10 4:10** Bendát, bezán bongéj, shoru.

12 Mana zánán ke tangdastiá chón gozarán kanagi ent o é
ham zánán ke hastómandiá zend chón gwázénagi ent. Man har
warhén jáwarán zend gwázénagay ráz dar gétkag, sérláp bebán
yá shodláp, maná har chizz bebit yá hecch chizz mabit.
13 Man Masihay barkatá harché korta kanán, chéá ke hamá
maná zór o twána dant.
14 Bale shomá sharrén káré kortag ke mani dard o gamán
sharikdár butagét.
15 Oo Pilipián! Shomá sharr sarpad ét ke wasshén mestágay
sheng kanagay bongéjá, man ke Makduniah yalah kort, cha
shomá abéd hecch kelisáyá maná pa day o gerá‡ komakk
nakort.
16 Wahdé Tesálunikiá atán ham yakk o do randá shomá pa
mani zaluratán komakk démdát.
17 Man thékiay wáhagdár naán, bale pa shomá hamá "suttay"
wáhagdár án ke shomay hesábay tahá gésh kanaga bit.
18 Maná har chizz rasetag o sakk báz rasetag. Gón
Epápróditusá harché ke shomá démdátag, maná rasetagant
o nun maná har chizz hast. Shomay é théki washbóén
shogránah o delpasondén korbánigé ke Hodáyá washnóda
kant.
19 Mani Hodá shomay har zaluratá wati jenday por-
shawkatén mál o hastiay hesábá o Issá Masihay barkatá
puraha kant.
20 May Hodáén Petá abad tán abad shán o shawkat berasát.
Anchosh bát. Ámin.

Goddhi drahbát

21 Issá Masihay sajjahén palgártagénán salám sar kanét.
Hamé brát ke mani hamráh ant, shomárá drahbáta
gwashant.
22 Sajjahén palgártagén brát o gohár shomárá saláma
kanant, háss Kaysaray lógay mardom.
23 Hodáwandén Issá Masihay rahmat gón shomay arwáhá
gón bát. Anchosh bát. Ámin.

‡ **4:15 4:15** Day o ger, bezán dayag o gerag, bápári gálé ke eshiay máná ent chizzéay gerag o chizzéay dayag.

Pa Kulosián Pulosay kágad Pa Kulosián Pulosay kágaday pajjár

Salám o drót

1 Cha Pulosay némagá, mane Pulos ke cha Hodáay razáyá
Issá Masihay kásedé án o cha may brát Timutáusay némagá,
2 pa hamá palgártagén* o wapádárén brátán ke Kulosiay
shahrá neshtagant o Masihay ráhá ant.
Cha may Hodáén Petay némagá shomárá rahmat o émeni
sar bát.

Shogrgozári o dwá

3 Wahdé má pa shomá dwá kanén, modám Hodáay, bezán
wati Hodáwandén Issá Masihay Petay shográ gerén,
4 chéá ke márá é hál sar butag ke Issá Masihay sará
shomay imán mohkam ent o shomá sajjahén palgártagénán
dósta dárét.
5 É imán o mehray bonyád hamá omét ent ke ásmáná pa
shomá ér ent o shomá cha pésará eshiay bárawá mán rástén
paygámá, bezán mán hamá wasshén mestágá† eshkotag
6 ke shomárá sar butag. É wasshén mestág bar o samar
dayagá ent o sajjahén donyáyá démá rawán ent o cha
hamá róchá ke shomá é paygám eshkotag o Hodáay rahmatá
sharriay sará sarpad butagét, shomay kerrá ham bar o
samar dayagá ent.
7 Shomárá é wasshén mestág may dóstigén hamkár
Epáprásá sar kort. Masihay é wapádárén hezmatkár cha may
némagá pa shomá dém dayag but o
8 áiá márá hál dát ke Pákén Ruhay barkatá shomay mehr
báz ent.
9 Paméshká cha hamá róchá ke márá shomay hál sar butag,
harwahd pa shomá dwá kanagá én o Hodáay bárgáhá arz o
peryátá én ke shomárá cha é zántá sarréch bekant ke áiay
wáhag o razá ché ent, bezán shomárá cha ruhi hekmat o
dánáiá sarréch bekant,
10 tánke shomá anchén zendé begwázénét ke Hodáwandá
pasond bebit o shomá Hodáwandá har paymá wassh o razá
kort bekanét, bezán modám har nékén kárá porsamar bebét
o shomay hodázánti róch pa róch géshter bebit.

---

* **1:2 1:2** "Palgártagén" hamá mardom ant ke gón Issá Masihay hóná cha wati gonáhán shódag o pák kanag butagant o é dhawlá pa Hodáyá dar chenag butagant.
† **1:5 1:5** Mestág, bezán wasshén hál, bashárat.

11 Má é dwáyá kanén tánke shomá áiay porshawkatén zór
o wákay‡ barkatá zórmand bebét o shomay sagg o bardásht
mazan bebit o pa galé sabr o ópár bekanét.
12 Hodáén Petay shográ begerét ke shomárá é láhekii dátag
ke nuray jahánà cha palgártagénàni mirásá shomárá wati
bahr berasit.
13 Áiá márá cha tahárìay jahánà neját datag o wati dóstigén
Chokkay bádsháhiá áwortag.
14 Má hamé Chokkay barkatá mókag§ butagén o may gonáh
bakshag butagant.

Masihay báládasti

15 Masih nadistagén Hodáay záherén dróshom* ent, áiay
awali Chokk ent o cha sajjahén chizzán pésar hast butag.
16 Chéá ke sajjahén chizz cha hamáiay wasilahá addh
butagant, ásmáná bebant yá zeminá, záherén chizz bebant yá
chér o andémén, bádsháhi taht bebant yá ryásat yá hákem yá
wákdár†, sajjahén chizz cha hamáiay wasilahá o pa hamáiá
addh butagant.
17 Á cha har chizzá pésar ent o sajjahén chizz hamáiay
barkatá watmánwatá paywast ant.
18 Masih kelisáay, bezán wati badanay sar ent. Bongéj
hamá ent o awali mardom ke cha mordagán zendag butag
hamá ent tánke har chizzá áiay darjah awali bebit.
19 Chéá ke Hodáay razá hamesh at ke wati sajjahén kámeliá
Issáay badaná jágah bedant o
20 cha áiay wasilahá har chizzá, zeminá bebit yá ásmáná,
gón wat wasshán bekant o áiay hamá hónay wasilahá ke
salibay sará retk, har chizzá sohl o émeniay tahá byárit.
21 Yakk wahdé shomá cha Hodáyá dur atét o wati pegr o
hayálàni sawabá Hodáay dozhmen atét o shomay sellén kár é
dozhmeniá pésh dáragá atant.
22 Bale nun Hodáyá gón shomá Masihay jesmi markay
wasilahá sohl o saláh kortag ke wati chammán shomárá pák
o palgár o béayb bekant,
23 agan shomá wati imánay sará mohr o mohkam bóshtét o
hamá ométá yalah madayét ke wasshén mestágá mán ent. É
hamá wasshén mestág ent ke shomárá sar butag o sajjahén
donyáyá eshiay jár janag butag o mane Pulos hameshiay
hezmatkáré jórh butagán.

Pa kelisáyá Pulosay hezmat

‡ **1:11 1:11** Wák, bezán zór, tákat. § **1:14 1:14** Mókagay máná edá esh ent ke pa kaséay jánay rakkénagá gránén kimaté dayag bebit, Pársiá "bázkharid". * **1:15 1:15** Dróshom, bezán shekl, surat. † **1:16 1:16** Wákdár, bezán hamá ke wák o ehtiari hast, ehtiárdár.

24 Nun man pa hamá azábán gal án ke pa shomáesh saggagá án. Man pa kelisáyá, bezán Masihay badanay háterá, hamá azábán wati jesmay sará saggagá án ke Masihá saggetagant.
25 Kelisáay hezmatkár bayagay kár o zemmawári maná Hodáyá dátag ke Hodáay habará sarjamiá pa shomá sar bekanán,
26 bezán hamá habar ke rázé butag o nasláni nasl, tán bázén wahd o zamánagéá chér dayag butag, bale nun pa Hodáay palgártagénán áshkár kanag butag.
27 Hodáyá lóthet ke palgártagén mardom bezánant ke darkawm é rázay porshawkatén ganjay mirásá sharikdár ant. É ganj Masih ent ke shomay arwáh o jabiná ent o shomárá hamé ométá dant ke Hodáay shán o shawkatá sharikdár ét.
28 Má hamé Masihay járá janén o gón kámelén hekmaté harkasá sar o sója kanén o tálima dayén, chéá ke má lóthén ke harkasá Masihay ráhá kámel bekanén o Hodáay démá pésh bekanén.
29 Paméshká man sakk johdá án o mani johday bonyád Masihay dátagén hamá zór o wák ent ke mani bátená zórmandén twáné dant.

2

1 Mana lóthán shomá bezánét ke man pa shomá chinchok johdá án, pa shomá o pa Lawdikiáay báwarmandán o pa haméyán ke maná dém pa démá nadistagesh.
2 Mani maksad esh ent ke shomárá delbaddhi berasit o pa mehr tepák bebét tánke kámelén deljami o ganjén zántay wáhond bebét o Hodáay rázá, bezán Masihá bezánét,
3 hamá Masih ke hekmat o dánáiay sajjahén ganj áiay arwáh o jabiná ér ent.
4 Man paméshká chosha gwashán ke yakké gón wati charpén gappán shomárá rad madant.
5 Bell toré man cha shomá dur án, bale mani del gón shomá ent o wahdé gendán ke shomá chó shehm o rahdár* ét o Masihay sará shomay imán chó mohr ent, gala bán.

Cha radén tálimán hozzhár bét

6 Gorhá anchó ke shomá Issá Masih wati Hodáwand mannetag, shomay zend ham modám hamé chizzá záher bekant.
7 Shomay bonyád Masih bebit o shomay risshag o wandhál† haméiá sakk bebant. Wati imáná hamá paymá mohr o mohkam bekanét ke shomárá tálim dayag butag o shogrgozáriá sarréch bebét.

---

* **2:5 2:5** Shehm o rahdár, bezán hamá mardom ke ráh o rahbandána mannit. Ordu o Pársiá “pa nazm o tartib”, “Angréziá disciplined”. † **2:7 2:7** Wandhál, bezán hondhál, risshag o rótag.

8 Bechárét kasé gón palsapah o besarén prébá shomárá wati
dámá maperrénit ke eshán bonyád Masih naent, é ensáni
rasm o rawáj o donyái ráh o rahband ant.
9 Chéá ke Hodáay sajjahén kámeliá jesmi suratá Issáay
badanay tahá jágah kortag o
10 Masihay barkatá shomárá har chizz hast, hamá Masih
ke har zór o wákay sará sardast ent.
11 Shomá ke Masihay sará imán áwort, sonnat kanag ham
butét, bale é jesmi sonnaté naat o ensáni dastéá nakort. É
sonnat shomay gonahkárén tab o sareshtay‡ borrag o dawr
dayag at ke Masihá kort.
12 Hamá wahdá ke shomá pákshódi§ kort, gón Masihá kabr
kanag butét o shomá ke Hodáay hamá wák o kodratay sará
imán áwort ke Masihi cha mordagán zendag kort, gón Masihá
zendag kanag ham butét.
13 Pésará shomá wati gonáháni tahá mortagatét, chéá ke
shomay gonahkárén tab o saresht borrag o dawr dayag
nabutagat, bale Hodáyá shomárá gón Masihá zendag kort.
May sajjahén gonáhi bakshetant o
14 wámáni hamá daptar ke márá mayárbár kanagá at,
Hodáyá á daptar salibá méh jat o wám halás kortant.
15 Wahdé Masihá salibay sará ján dát, nadistagén jahánay
hákem o wákdáráni sará báládast but, áyáni seláhi pach geptant
o mahlukay démá roswái kortant.
16 Gorhá kassá é hakká madayét ke warag o nóshagi
chizzáni sará, yá nókay* jashn yá Shabbat yá aidéay sará
shomárá mayárig bekant.
17 É rahband áyókén chizzáni násarjamén shekl butagant,
bale asl Masih ent.
18 Hamá mardomán ke préshtagáni parastesh o drógén
békebri† dósta bit, áyán maylét ke shomárá cha shomay enámá
zebahr‡ bekanant. É mardom wati elhám o shobénagáni
bárawá sakk báz habara kanant o ensáni hayáláni gwátá porr
ant.
19 É mardom cha sará, bezán cha Masihá sestagant, hamá
sar ke sarjamén jánay band o bóg o ragána jorhénit§ o yakka
kant o hamá paymá ródénit ke Hodá lóthit.
20 Shomá ke gón Masihá mortagét o cha é donyáay ráh
o rahbandán ázát ét, gorhá chéá anchó zenda gwázénét ke
gwashay angat é donyáay rahbandáni páband ét?

---

‡ **2:11 2:11** Saresht, bezán pédáeshi tab, zát, báten, jawhar. § **2:12 2:12** Pákshódiay labz, Yunáni zobáná "baptismah" gwashaga bit o eshiay máná "ápá bokk dayag" yá "gón ápá shódag" ent. * **2:16 2:16** Nók, bezán máh ke nóki gendaga bit. † **2:18 2:18** Békebri, bezán kebr o gorur nakanag, magrur nabayag. ‡ **2:18 2:18** Zebahr, bezán bébahr. § **2:19 2:19** Jorhénag, bezán wasl kanag, gón yakdegará hór kanag.

21 "É chizzá kár madár. Á chizzá machash. É chizzá dast majan."
22 É sajjahén rahband ensáni parmán o tálimáni pédá kortagén ant o hamá chizzáni bárawá ant ke kármarz kanaga bant o halása bant.
23 Záherá é rahbandáni bonyád dánái ent. É rahband ebádat o békebri o badanay ázár dayagay gappá kanant, bale drost békár ant o pa hawá o hawasáni ger o dárá hecch kára nadayant.

3

Pákén zend
1 Gorhá shomá ke gón Masihá zendag kanag butagét, wati del o hayálá gón ásmáni chizzán bekanét, hamódá ke Masih Hodáay rástén kashá neshtag.
2 Hayálá gón donyáyá makanét, gón arshá bekanét.
3 Shomá mortagét o shomay asligén zend Hodáay bárgáhá* Masihay kerrá ér ent.
4 Wahdé shomay zenday sarchammag†, bezán Masih záhera bit, áiay hamráhiá shomá ham pa sháné záhera bét.
5 Gorhá wati sajjahén donyái wáhagán bekoshét, chó ke bénangi, nápáki, hawá o hawas, badén wáhag o tamáh o lálech‡ ke botparastié.
6 Hamé kárání sawabá náparmánén mardománi sará Hodáay kahr o gazaba kapit.
7 Shomá ham yakk wahdé, bezán wati hodánáparmánén zendá hamé kár kortagant.
8 Bale nun é sajjahén chizzán, bezán zahr gerag, hezhm§ o badwáhiá yalah bedayét, bohtám majanét o sellén habar dapá mayárét.
9 Gón yakdegará dróg mabandét, chéá ke shomá wati kwahnén zend o kwahnén ádat yalah dátagant o
10 nókén zendé zortag. Hodáay bárawá ke shomay zánt géshtera bit, é zend badal bayána bit o wati jórh kanókay shekl o dróshomá zurit.
11 Nun darkawm yá Yahudi, sonnat butagén yá nabutagén, wakshi, Sakái*, golám yá ázát, choshén habarán hecch máná nést. Masih har chizz ent o may sajjahénáni delá ent.
12 Gorhá shomá ke Hodáay gechén kortagén o palgártagén mardom ét o Hodá shomárá dósta dárit, pa rahmdeli

---

* **3:3 3:3** Bárgáh, bezán dém, darbár, hozur. † **3:4 3:4** Sarchammag, bezán sarchashmah. ‡ **3:5 3:5** Lálech, bezán tamáh, hers. § **3:8 3:8** Hezhm, bezán gaynz, zahr gerag. * **3:11 3:11** Sakái kawmé. É kawmay bárawá nebisag butag ke sakkén bédód o jangól o wakshién kawmé.

o mehrabáni o békebri o narmdeli o sabr o ópár zend begwázénét.
13 Yakdegaray bardáshtá bekanét o agan yakkéá cha domiá gelagé hast, áiá pahell bekant. Anchosh ke Masihá shomárá pahell kortag, shomá ham anchosh pahell bekanét.
14 É káráni hamráhiá, yakdegará dóst ham bedárét, chéá ke mehr cha é sajjahénán báláter ent o sajjahén báwarmandán yakdela kant o mohrén reshtahéá bandit.
15 Masihay dátagén émeni shomay delá hákemi bekant, chéá ke shomá yakkén jánay ázá† ét o Hodáyá shomárá gechén kortag ke pa sohl o émeni zend begwázénét. Shogrgozári ham bekanét.
16 Shomay báten cha Masihay tálimá sarréch bebit. Yakdomiá gón kámelén dánáiá tálim o delbaddhi bedayét. Zaburi sawt bejanét, hamd o saná bekanét, ruhi názénk bejanét o wati delá Hodáay shográ begerét.
17 Har kár o har gappé ke kanét, Hodáwandén Issáay námay hayálá bedárét o hamáiay wasilahá Hodáén Petay shográ begerét.

Báwarmandén lógéay rahband

18 Oo janénán! Cha shomá harkas wati marday parmánbardáriá bekant ke é kár Hodáwanday mardomán zéba dant.
19 Oo mardénán! Cha shomá harkas wati janá dóst bedárit o gón áiá trond mabit.
20 Oo chokkán! Wati mát o petáni har gappá begerét ke é kár Hodáwandá razá kant.
21 Oo petán! Wati chokkán zahr mabárénét ke delprósha bant.
22 Oo golámán! Har kárá wati donyái wájaháni parmánbardáriá bekanét, tahná á wahdá na ke á shomárá cháragá ant, tahná pa mardománi razá kanagá na, pa del o setk‡ o pa hodátorsi áyáni parmánbardáriá bekanét.
23 Har káré ke kanét, pa del o setk bekanét, bezán shomá pa mardomán kanagá naét, pa Hodáwandá kanagá ét,
24 chéá ke zánét shomárá cha Hodáwanday némagá mirásé rasit, hamé shomay mozz ent. Shomá Hodáwandén Masihay hezmatá kanagá ét.
25 Harkas ke radén káré kant, áiá sezá rasit, pa kassá némagdária nabit.

4

1 Oo wájahán! Gón wati golámán hakk o ensáp bekanét o bezánét ke shomárá ham ásmáná wájahé hast.

† **3:15 3:15** Ázá, bezán jesmay har bahr o wandh, chó ke dast, pád, chamm o gósh.
‡ **3:22 3:22** Setk, bezán báwar, yakin.

Pant o nasiat

2 Modám pa hozzhári o shogrgozári dwá bekanét.
3 Pa má ham dwá kanét, ke Hodá pa má daré pach bekant
o má Masihay rázay, bezán wasshén mestágay járá jat bekanén
ke man pa hameshiá zamzilán bastagán.
4 Dwá kanét ke é járá hamá paymá jat bekanán ke maná
janagi ent.
5 Hamá ke báwarmand naant, gón áyán pa dánái nend o pád
á bekanét o har móhé ke shomárá rasit, áiá pa sharri kár
bebandét.
6 Modám sharr o mehrabánén habar bekanét. Shomay
habar támdár bebant o bezánét ke har yakkéay passaw chón
dayagi ent.

Goddhi drahbát

7 Mani dóstigén brát o hamkár Tikikás ke Hodáwanday ráhá
wapádárén hezmatkáré, shomárá mani sajjahén hálána dant.
8 Áiá paméshká shomay kerrá ráh dayagá án ke shomárá
may hálá sar bekant o shomárá delbaddhi bedant.
9 Á gón Ónesimusá pédák ent. Ónesimus may wapádár o
dóstigén bráté o shomay jenday mardom ent. É mardom
shomárá eday sajjahén hálána dayant.
10 Aristarkás ke gón man yakjáh bandig ent, shomárá salám
kanagá ent. Bárnábáay nákózátk Markás ham shomárá salám
kanagá ent. Markásay bárawá shomárá gwashag butag ke
agan shomay kerrá átk, wasshátki bekanét.
11 Issá, ke áiá Yustus ham gwashant, á ham shomárá salám
kanagá ent. Pa Hodáay bádsháhiá, mani hamkáráni tahá
Yahudi tahná hamesh ant o eshán maná tasallá dátag.
12 Epáprás ke cha shomá yakké o Issá Masihay hezmatkáré,
shomárá salám kanagá ent. Modám cha delay johlánikáá pa
shomá dwá kant, ke shomá Hodáay sajjahén lóth o wáhagáni
sará mohr bóshtét o báleg o pohtah bebét o shomay yakin
kámel bebit.
13 Man áiay bárawá gwáhia dayán ke á pa shomá o pa
Lawdikiá o Hayrápulisay báwarmandán sakk báz johd kanagá
ent.
14 Dóstigén dáktar Luká shomárá salám kanagá ent o Démás
ham.
15 Mani salámán hamá brátán sar bekanét ke Lawdikiáyá
ant. Nimpahá salám bekanét o hamá báwarmandán ham ke
áiay lógá yakjáha bant.
16 Wahdé é kágad pa shomá wánag but, bechárét ke
Lawdikiáay kelisáyá ham wánag bebit o hamá kágad ke man
pa Lawdikiáay kelisáyá dém dátag, áiá shomá ham bwánét.
17 Arkipusá begwashét: “Bechár, hamá hezmat ke áiay
zemmah Hodáwandá tará dátag, áiá pa sharri sarjam kan.”

18 Nun, mane Pulos wati salámán daste wat nebisagá án.
Mani zamziláni hayálá bebét. Hodáay rahmat gón shomá gón
bát.

Pa Tesálunikián Pulosay awali kágad Pa Tesálunikián Pulosay awali kágaday pajjár

Salám o drót

1 Cha Pulos o Silwánus* o Timutáusay némagá,
pa Tesálunikiáni kelisáyá ke Hodáén Pet o Hodáwandén Issá Masihayg ent.
Rahmat o émeni shomárá sar bát.

Tesálunikiáni imán

2 Má har wahdá wati dwáyáni tahá shomay námá gerén o modám pa shomá sajjahénán Hodáay shográ gerén.
3 Má wati Hodáén Petay démá modám shomay báwarmandi kárán o pormehrén zahmatán o sagg o bardáshtá yáta kanén ke áyáni sarchammag hamá omét ent ke shomárá may Hodáwandén Issá Masihay sará hastent.
4 Oo brátán! Oo Hodáay dóstigén mardomán! Má zánén ke shomá Hodáay gechén kortagén ét,
5 chéá ke may wasshén mestág† hoshkén gappé naat ke shomárá sar but, zór o wák‡ o Pákén Ruhi ham gón at o mohkamén setké§ ham mán ati. Shomá zánét ke má gón shomá chón atén o má pa shomá ché kort.
6 Shomá mayg o Hodáwanday randgir jórh butét, chéá ke gránén sakki o sóriáni tahá shomá may habar pa galé zort, gón anchén shádmánié ke cha Pákén Ruhá rasit.
7 É káray sawabá shomá pa Makduniah o Akáyahay sajjahén báwarmandán mesálé jórh butét.
8 Chéá ke Hodáwanday habaray tawár cha shomá sheng but, tahná Makduniah o Akáyahá na, Hodáay sará shomay báwar har jágah zánag but. Paméshká zalurat naent ke má eshiay bárawá chizzé begwashén.
9 Chéá ke shomá márá chón wasshátk kort, mardom wat é kessahá kanant, o é gappá ham kanant ke shomá chón botparasti yalah dát o dém pa Hodáyá átkét ke namirán o rástén Hodáay parastesh o hezmatá bekanét o

---

* **1:1 1:1** Silwánus hamá Silás ent ke kásedáni káray ketábá ham áiay nám geraga bit. † **1:5 1:5** Mestág, bezán wasshén hál, bashárat. ‡ **1:5 1:5** Wák, bezán zór, tákat. § **1:5 1:5** Setk, bezán báwar, yakin.

10 áiay Chokkay wadárá bebét, hamá ke cha ásmáná kayt,
hamá ke Hodáyá cha mordagán zendag kort, bezán Issá ke
márá cha áyókén gazabá rakkénit*.

2

Pa Tesálunikiay kelisáyá Pulosay hezmat

1 Oo brátán! Shomá wata zánét ke shomay kerrá, may áyag
bépáedag naat.
2 Anchó ke shomá zánét, má shomay kerrá áyagá pésar
Pilipiay shahrá chón azáb o béezzat kanag butén, bale má
cha wati Hodáay komakká tahm* o jorat kort o inchok
dozhmeniay tahá ham má Hodáay wasshén mestág pa shomá
sar kort.
3 É dazbandiá ke má kanén, eshiá radi yá badniyati mán
nést o má shomárá rad dayag ham nalóthén,
4 Wasshén mestágay járá paméshká janagá én ke Hodáyá
márá chakkásetag† o distagi ke má é káray láhek én. Má mar-
dománi wassh kanagay johdá naén, Hodáay wassh kanagay
johdá én, hamá Hodá ke may delána chakkásit.
5 Shomá zánét ke má hechbar cháplusi nakortag o na márá
chérén tamáh o lálechéǂ butag. Hodá sháhed ent.
6 Cha mardomán tawsipay lóthók ham nabutagén, na cha
shomá o na cha degarán, bell toré Masihaykásediay námá má
wati ehtiár pésh dásht kortagat.
7 Bale má chó nakort o gón shomá anchó mehrabán atén
ke máté gón wati chokkána bit.
8 Má pa shomá sakk wáhagdár§ atén o pa galé gón shomá
tahná Hodáay wasshén mestág bahr nakort, wati jenday
zendagi ham bahr kort, chéá ke shomá márá sakk dóst atét.
9 Brátán! Shomárá may johd o zahmat allam yát ant.
Wahdé má shomay kerrá Hodáay wasshén mestágay járá
janagá atén, má shap o róch kár ham kort tánke cha shomá
kaséay sará báré mabén.
10 Shomá sháhed ét o Hodá ham sháhed ent ke má
báwarmandáni nyámá*, bezán shomay nyámá chónén
pahrézkár o pák o béaybén zendé gwázént.
11 Shomá zánét ke má gón shomá har yakkéá anchosh atén
ke mehrabánén peté gón wati jenday chokkána bit.
12 Má shomárá delbaddhi† o deljami dát o dazbandi kort ke
anchén zendé begwázénét ke Hodáay láhek bebit, hamá Hodá

---

* **1:10 1:10** Rakkénag, bezán neját dayag, bacchénag. * **2:2 2:2** Tahm, bezán hemmat, tawkal, jorat. † **2:4 2:4** Chakkásag, bezán ázmáesh kanag, emtehán gerag. ǂ **2:5 2:5** Lálech, bezán tamáh, hers. § **2:8 2:8** Wáhagdár, bezán lóthók, delmánag, hodónák. * **2:10 2:10** Nyámá, bezán myáná, darnyámá, tahá, tóká. † **2:12 2:12** Delbaddhi, bezán shábásh, sekén, tashwik.

ke shomárá tawára kant ke dém pa mani bádsháhi o shán o shawkatá byáét.
13 Má modám Hodáay shográ gerén ke wahdé Hodáay habar shomárá sar but, hamá habar ke shomá cha má eshkot, shomá mannet ke ensáni habaré naent, Hodái habaré o anchosh ent ham. É Hodáay habar ent ke shomay bezán báwarmandáni delán asar kanagá ent.
14 Oo brátán! Shomá Hodáén Pet o Issá Masihay hamá kelisáyáni paymá kort ke Yahudiahá ant. Chéá ke shomárá shomay jenday mardomán hamá paymá ázár dát ke Yahudián á kelisá ázár dátant,
15 hamá Yahudián ke Hodáwandén Issá o paygambar koshtant o márá ham ázár dát. Á, Hodáyá nárazá kanant o harkasay dozhmen ant.
16 Á mardoma naylant ke má gón darkawmán wasshén mestágay bárawá habar bekanén, hamá mestág ke darkawmána rakkénit. É paymá á modám wati gonáhán tán goddhi‡ haddá rasénant o godhsará Hodáay kahr áyáni sará kapit.

Pulosay wáhag
17 Brátán! Má ke pa kammén wahdéá cha shomá jetá butén, bell ke dém pa dém naatén bale del wa hawár atant, delborrén zahirán márá har paymén johd parmát ke padá gón shomá dém pa dém bebén.
18 Mane Pulosá báz randá johd kort o má lóthet ke shomay gwará byáén, bale Shaytáná may ráh o dar band kortant.
19 Chéá ke may omét o may shádmáni shomá ét. Shomá may hamá táj ét ke má áiay sará pahra bandén, wati Hodáwandén Issáay bárgáhá§, hamá wahdá ke Hodáwanda kayt.
20 Haw, shomá may shán ét o shomá may shádmáni ét.

3

1 Paméshká wahdé má géshter sagget* nakort, má shawr kort ke man o Silwánus Átenay shahrá dárén o
2 may brát Timutáus ke Hodáay ráhá Masihay wasshén mestágay sheng kanagay kárá may hamkár ent, áiá déma dayén ke shomay imáná mohrter bekant o shomárá delbaddhi bedant
3 tánke hechkas é sakki o sóriáni tahá malarzit. Chéá ke shomá wata zánét ke sakki o sóri allam may ráhá káyant.
4 Wahdé shomay kerrá atén, má shomárá cha pésará gwasht ke máshomá ázár dayaga bén o anchosh but, shomá sharriá zánét.

‡ **2:16 2:16** Goddhi, bezán áheri. § **2:19 2:19** Bárgáh, bezán dém, darbár, hozur.
* **3:1 3:1** Saggag, bezán bardásht kanag.

5 Paméshká, wahdé man géshter sagget nakort, pa shomay imánay hálay geragá yakké démon dát. Maná torset ke balkén chakkásóként Shaytáná warhé na warhéá shomárá chakkásá dawr dátag o may johd mopt o náhudag‡ butag.

Timutáusay áwortagén wasshén hál

6 Bale Timutáus nóki cha shomay kerrá wátarr butag o may kerrá átkag o shomay báwar o mehray bárawá wasshén hálé gón enti. Márá gwashti ke shomá modám márá pa sharri yáta kanét o shomárá pa may didárá zahira kant, anchosh ke márá pa shomá zahira kant.

7 Eshiay sawabá, oo brátán, márá wati sajjahén janjál o ázáráni tahá shomay bárawá deljami raset, shomay imánay sawabá.

8 Nun má árámá neshta kanén ke shomá Hodáwanday ráhá mohr óshtátagét.

9 Má pa shomá Hodáay haminchok shográ begerén ham kamm ent, chéá ke má shomay sawabá Hodáay bárgáhá sakk gal én.

10 Má shap o róch cha delay johlánkiá dwá kanén ke shomárá padá begendén o har chizzé ke shomay imánay tahá kamm ent, áiá sarjam bekanén.

11 Nun may Hodáén Petay jend o may Hodáwandén Issá may ráhá pach kanát ke má shomay kerrá byáén.

12 Hodáwand shomay mehrá pa yakdomiá o pa sajjahénán gésh kanát. Shomay del cha mehrá sarréch bát, hamá paymá ke pa shomá may del cha mehrá sarréch ent.

13 Hodáwand shomay delá mohr o mohkam kanát ke wahdé may Hodáwandén Issá gón wati sajjahén palgártagénánaS kayt, shomá may Hodáén Petay bárgáhá béayb o pák o palgár bebét.

4

Pák o palgárén zend

1 Brátán! Dega gappé esh ent, má shomárá sój dátag ke wati zendá chón begwázénét ke Hodá cha shomá wassh o razá bebit o shomá anchosh kanagá ét ham. Nun Hodáwandén Issáay námá gón shomá dazbandia kanén o gwashén ke é chizzá róch pa róch géshter bekanét.

2 Chéá ke shomá zánét ke má cha Hodáwandén Issáay némagá shomárá chónén parmán dátag.

---

† **3:5 3:5** Chakkásók, bezán ázmáesh kanók, emtehán gerók. ‡ **3:5 3:5** Náhudag, bezán bépáedag. S **3:13 3:13** "Palgártagén" hamá mardom ant ke gón Issá Masihay hóná cha wati gonáhán shódag o pák kanag butagant o é dhawlá pa Hodáyá dar chenag butagant.

3 Hodáay razá esh ent ke shomá pák o palgár* bebét o watá
cha hawas o syahkáriá† dur bedárét.
4 Báyad ent cha shomá har yakké gón páki o palgári o pa
ezzat wati jesmay lagámay dáragá bezánt.
5 Darkawmáni dhawlá mabét ke Hodáyá nazánant o hawá
o hawasáni golám ant.
6 Kass pa wati hawasá brátay ezzatá dast majant o cha áiá
páedag chest makant, chéá ke Hodáwand har gandagén káray
sezáyá dant, anchó ke má pésará shomárá hozzhár kortag o
gwashtag.
7 Hodáyá márá pa nápákiá gwánk najatag, pa páki o palgáriá
gwánki jatag.
8 Paméshká harkas ke é sójá nazurit, á ensánéay náparmániá
kanagá naent, Hodáay náparmániá kanagá ent, hamá Hodá ke
shomárá wati Pákén Ruhá dant.
9 Márá pa shomá bráti mehray bárawá nebeshtah kanagay
zalurat naent, chéá ke shomá wat cha Hodáay tálimán dar
bortag ke chón yakdomiá dóst bedárét.
10 Shomá wa gón Makduniahay sajjahén brátán mehr
kanagá ét. Bale oo brátán! Má gón shomá dazbandia kanén
ke wati mehrá róch pa róch géshter bekanét.
11 Wati sajjahén wasá bekanét ke pa hámóshi zend
begwázénét o degaray kárá kár madárét. Wat kár o rózgár
bekanét, anchó ke má shomárá hokm dátag.
12 É paymá shomá daramadáni démá ezzatmandén zendé
gwázénta kanét o hechkasay chamdára nabét.

Issá Masihay per tarrag

13 Brátán! Má lóthén ke shomá markay wábá waptagénáni
bárawá sarpad bebét o á mardománi dhawlá porsig mabét ke
hecch ométesh nést.
14 Agan márá báwar ent ke Issá mort o padá zendag but,
gorhá márá é ham báwar ent ke Issáay hamá báwarmand ke
markay wábá waptagant, Hodá áyán Issáay hamráhiá padá
kárit.
15 Má Hodáwanday jenday habaráni bonyádá shomárá
gwashagá én, má ke annun zendag én o tán Hodáwanday
áyagá zendaga mánén, hecch paymá cha waptagénán pésara
narawén.
16 Chéá ke Hodáwand wat préshtagáni sardáray tawár o
Hodáay karnáay‡ tawáray hamráhiá, hokm dayáná cha arshá
éra kayt. Gorhá, awalá Masihay hamá báwarmand zendaga
bant ke mortagant o

---

* **4:3 4:3** Palgár, bezán sáp o sallah, bepóleng. † **4:3 4:3** Syahkári, bezán náráhén wapt o wáb, zenahkári. ‡ **4:16 4:16** Karná sornáay dhawlén sázé.

17 padá má ke angat zendag én o hamedá én, chest kanag
o gón áyán hawár jambaráni§ tahá ásmáná baraga bén ke
Hodáwandá didár bekanén. É paymá, modám gón Hodáwandá
yakjáha bén.
18 Paméshká yakdomiá gón é habarán delbaddhi bedayét.

5

Hodáwanday áyagay róch

1 Oo brátán! Zalurat naent ke má wahd o rócháni bárawá
pa shomá nebeshtah bekanén.
2 Chéá ke shomá sharriá zánét ke Hodáwanday róch chó
shapi dozzéá kayt.
3 Hamá wahdá ke mardoma gwashant "amn o amán ent",
áyáni sará anágat* tabáhié kayt, anchó ke lápporrén janénéay
chellagi dard anágat káyant, o á tatka nakanant.
4 Bale, oo brátán! Shomá tahárià naét ke á róch chó dozzéá
byayt o shomárá jáh beserrénit.
5 Chéá ke shomá drost rozhnay chokk ét, róchay chokk ét.
Má shapay chokk naén, taháriay chokk naén.
6 Gorhá byáét máshomá é degaráni dhawlá nakanén o wába
nakapén, ágaha mánén o hozzhára bén.
7 Chéá ke hamá ke wapsant, shapá wapsant o hamá ke
sharába warant, shapá sharába warant o bésára bant.
8 Bale má ke róchay chokk én, má hozzhár bebén, imán o
mehrá chó sénagpóshá bebandén o nejátay ométá chó jangi
koláhá sará bekanén.
9 Chéá ke Hodáyá márá pa gazabay saggagá gechén nako-
rtag, márá gechéni kortag ke wati Hodáwandén Issá Masihay
barkatá berakkén†.
10 Á pa má mort ke má, toré zendag bebén yá markà wáb,
gón áiá zendag bemánén.
11 Paméshká yakdomiá delbaddhi bedayét o wati imánay
rost o rodómá yakdegará komakk bekanét, anchó ke shomá
annun kanagá ét.

Sar o sój

12 Oo brátán! Nun má cha shomá dazbandia kanén,
hamá mardomán ezzat bedayét ke shomay nyámá zahmat
kasshagá ant o Hodáwanday ráhá shomay master ant o
shomárá sar o sój kanagá ant.
13 Áyáni káray sawabá áyán báz ezzat bedayét o dóst bedárét.
Gón yakdomiá pa émeni zend begwázénét.
14 Brátán! Má cha shomá dazbandia kanén, hamá ke
tambal o jándozz ant, áyán sarpad bekanét, hamá ke delprósh

§ **4:17 4:17** Jambar, bezán abr. * **5:3 5:3** Anágat, bezán yabbará, achának, nágahán. † **5:9 5:9** Rakkag, bezán neját rasag, bacchag.

ant, áyán delbaddhi bedayét, hamá ke nezór ant, áyán komakk bekanét o sajjahénáni bardáshtá bekanét.
15 Hayálá bedárét ke kass badiay badalá badi makant.
Badi makanét o modám pa yakdegará o pa harkasá sharriay
randá bebét.
16 Modám gal o shádán bebét.
17 Har wahdá dwá bekanét.
18 Har paymén jáwaráni‡ tahá Hodáay shográ begerét, chéá
ke pa shomá Hodáay razá hamesh ent, shomá ke Issá
Masihayg ét.
19 Pákén Ruhay ásá makoshét.
20 Péshgóián kamsharap makanét,
21 bale har chizzá bechakkásét o hamá ke sharr ent,
hamáiá wati kerrá bedárét.
22 Cha har dhawlén badiá dur bebét.

Goddhi drahbát

23 Hodáay jend, émeniay Hodá shomárá sarjamiá pák
o palgár bekanát. Tán may Hodáwandén Issá Masihay
wátarr bayagá shomay arwáh o sáh o badan sarjamiá béayb
bemánátant.
24 Hamá Hodá ke shomárá tawára kant, wati kawlay sará
óshtátag o é kárá kant.
25 Brátán! Pa má dwá kanét.
26 Sajjahén brátán pa pákdeli bechokkét o salám sar kanét.
27 Man shomárá Hodáwanday námá hokma dayán ke é kágad
pa sajjahén brátán wánag bebit.
28 May Hodáwandén Issá Masihay rahmat gón shomá gón
bát.

‡ **5:18 5:18** Jáwar, bezán hálat.

Pa Tesálunikián Pulosay domi kágad
Pa Tesálunikián Pulosay domi kágaday pajjár

Salám o drót

1 Cha Pulos o Silwánus* o Timutáusay némagá,
pa Tesálunikiáni kelisáyá, ke may Hodáén Pet o Hodáwandén
Issá Masihayg ent.
2 Cha may Hodáén Petay o Hodáwandén Issá Masihay
némagá rahmat o émeni shomárá sar bát.

Dwá o shogrgozári

3 Oo brátán! Hakkén gapp esh ent ke má báyad ent modám
pa shomá Hodáay shográ begerén, chéá ke shomay imán róch
pa róch rodán ent o pa yakdomiá shomay sajjahénáni mehr
ham géshbayán ent.
4 Paméshká má Hodáay é dega kelisáyánibáwarmandáni kerrá
pa shomay sagg o bardáshto imáná, shomay sará pahra
bandén ke har paymén ázár o janjáláni tahá ét o angat mohr
óshtátagét.
5 É drost sábeta kanant ke Hodáay dádrasi barhakk ent o
shomá hakdára bét ke Hodáay mahluk hesáb bebét, ke pa
eshiá ázár saggagá† ét.
6 Hodá ádel ent, á mardom ke pa shomá janjála sázant, Hodá
wat áyáni zendá janjál pédá kant o
7 shomá ke janjáláni ámách‡ ét, shomárá áráma dant o márá
ham. É kár hamá wahdá bit ke Hodáwandén Issá gón wati
zórmandén préshtagán cha ásmáná gón jamburén áséá§ watá
záhera kant o
8 hamáyán sezá dant ke Hodáyá pajjáha nayárant o
may Hodáwandén Issáay wasshén mestágay* parmánbardáriá
nakanant.
9 Eshání sezá esha bit ke abadi tabáhié eshání chakká kapit
o hamá róchá cha Hodáwanday bárgáhá† o cha áiay zóray shán
o shawkatá zebahra‡ bant

---

* **1:1 1:1** Silwánus hamá Silás ent ke kásedáni káray ketábá ham áiay nám geraga bit. † **1:5 1:5** Saggag, bezán bardáshtkanag. ‡ **1:7 1:7** Ámách, bezán dochár, shekár. § **1:7 1:7** Jamburén ás, bezán hamá ás ke sakk rók ent. * **1:8 1:8** Mestág, bezán wasshén hál, bashárat. † **1:9 1:9** Bárgáh, bezán dém, darbár, hozur. ‡ **1:9 1:9** Zebahr, bezán bébahr.

10 ke Hodáwand wati palgártagénáni§ kerrá kayt o wati shán
o shawkatá záhera kant o sajjahén báwarmand áiá gendant o é
pa áyán ajab o hayrán kanókén nedáragé bit. Shomá ham góna
bét chéá ke shomá hamá sháhedi báwar kort ke má shomárá
dát.
11 Paméshká má modám pa shomá dwá kanén ke shomay
zendagi anchosh bebit ke Hodáay gwánká bekarzit. Hodá gón
wati zór o wáká* shomay nékén erádahán purah kanát o har
káré ke shomay imán shomárá parmáit, áiá sarjam kanát.
12 Má é dwáyá kanén tánke may Hodáay o Hodáwandén
Issá Masihay rahmatay barkatá, shomay del o daruná may
Hodáwandén Issáay námay shán o shawkat záher bebit o Masih
shomárá ezzat bedant.

2

Bérahbandén mard

1 Oo brátán! Nun, may Hodáwandén Issá Masihay áyag o áiay
kerrá may mocch bayagay bárawá, má cha shomá dazbandia
kanén ke
2 agan mani námay sará anchén gappé shomárá sar but ke
gwashit Hodáwanday róch átkag o rasetag, toré péshgóié bebit
yá hál o hawálé yá kágadé, bezánét ke drógé, damáná larzán
mabét o delá dawr madayét.
3 Chó mabit kasé warhé na warhé shomárá rad bedant,
Hodáwanday róch tán hamá wahdá nayayt ke mardom cha
Hodáwandá sarkassh mabant o bérahbandén* mard, bezán
"tabáhiay chokk" páshk mabit.
4 Á Hodáay helápá oshtit o watá cha hamá sajjahén chizzán
bálátera kant ke Hodáay námesh per ent yá parastesh kanaga
bant. Godhsará wat Hodáay parasteshgáhá nendit o jára jant
ke Hodá man án.
5 Shomárá yát naent ke wahdé shomay kerrá atán, man
shomárá é hál dátant?
6 Shomá zánét ke hamá bérahbandén mardá annun kojám
chizz dáragá ent o nayliti ke cha wati wahdá pésar záher bebit.
7 Chéá ke bérahbandiay chérén zór o wák wati kárá cha pésará
kanagá ent, bale hamá ke bérahbandiay démá dáragá ent, tánke
jendi dur kanaga nabit, bérahbandiay démá dárit.
8 Wahdé á dur kanag but, nun bérahbandén mard záhera bit,
bale Hodáwandén Issá pa shán o shawkaté kayt o áiá tabáha
kant, gón wati dapay hoppéá áiá nést o nábuda kant.

---

§ **1:10 1:10** "Palgártagén" hamá mardom ant ke gón Issá Masihay hóná cha wati
gonáhán shódag o pák kanag butagant o é dhawlá pa Hodáyá dar chenag butagant.
* **1:11 1:11** Wák, bezán zór, tákat. * **2:3 2:3** Bérahband, bezán béráh, sarkassh,
hamá ke hecch kánun o rahbanda namannit.

9 Bérahbandén marday áyag Shaytánay káráni bahré. Á gón
har paymén zór o drógén neshání o mójezahána kayt o
10 gón tahr tahrén badián hamá mardomán rada dant ke
gári o gomráhiay ráhesh zortag. É mardom gár o gomsára bant,
chéá ke eshán rásti dóst nadáshtag o nazortag ke berakkant†.
11 Paméshká Hodá pa eshán zórmandén prébé déma dant ke
drógá báwar bekanant o
12 é dhawlá hamá sajjahén mardom mayárbár kanaga bant
ke rástiesh báwar nakortag o badiay tahá shádmán butagant.

Mohr bóshtét

13 Oo brátán! Oo Hodáwanday dóstigén mardomán! Má
báyad ent pa shomá modám Hodáay shográ begerén, chéá ke
Hodáyá shomárá cha bendátá gechén kortag ke shomá Pákén
Ruhay pák o palgár kanókén káray barkatá o rástiay sará wati
imánay barkatá berakkét.
14 Pa é kárá, Hodáyá shomárá may wasshén mestágay
barkatá tawár kortag ke shomá may Hodáwandén Issá Masi-
hay shán o shawkatá bahramand bebét.
15 Gorhá, brátán, mohkam bóshtét o hamá tálim ke má
shomárá dátagant, áyán mohr bedárét, zobáni habar bebant
yá may nebeshtagén kágad.
16 May Hodáwandén Issá Masihay jend o may Hodáén Pet
ke márá dósta dárit o wati rahmatay barkatá márá abadi
delbaddhi‡ o sharrén ométi dátag,
17 shomay delá dhaddh kanát o shomárá pa har sharrén
kerdár o goptárá zórmand kanát.

3

Pa má dwá kanét

1 Nun gorhá, brátán! Pa má dwá kanét ke Hodáwanday
kolaw o paygám téziá sheng o tálán bebit o mardom é
paygámay ezzatá bekanant, anchosh ke shomá kortag.
2 Dwá kanét ke má cha badkár o radkárén mardomán
berakkén*, chéá ke har mardom báwarmand naent.
3 Bale Hodáwand wati kawlay sará óshtátag o shomárá mohr
o mohkama kant o cha sherr o Shaytáná dura dárit.
4 Shomay bárawá má Hodáwanday barkatá deljam én ke
shomá hamá chizzán kanagá ét o démterá ham kanét ke má
shomárá áyáni hokmá dayén.
5 Hodáwand shomay delá Hodáay mehr o Masihay sagg o
bardáshtay némagá betarrénát.

Sosti makanét

† **2:10 2:10** Rakkag, bezán neját rasag, bacchag. ‡ **2:16 2:16** Delbaddhi, bezán shábásh, sekén, tashwik. * **3:2 3:2** Rakkénag, bezán neját dayag, bacchénag.

6 Brátán! Má shomárá wati Hodáwandén Issá Masihay námá
hokma dayén, har bráté ke tambal o jándozz ent o may
kortagén sar o sójáni hesábá zend gwázenagá naent, watá cha
áiá dur bedárét.
7 Chéá ke shomá wata zánét, má pa shomá mesálé butagén
ke may randgiriá bekanét. Má ke shomay kerrá atén, má
tambali o jándozzi nakort,
8 má kaséay nán moptá nawárt, má shap o róch kára kort,
mehnat o mozzuria kort ke cha shomá kassi sará báré
mabén.
9 Má é sawabá kár nakortag ke hecch paymén komakkay
hakdár nabutagén, má é sawabá kár kortag ke pa shomá
mesálé bebén o shomá may randgiriá bekanét.
10 Chéá ke wahdé má shomay kerrá atén, má shomárá é
hokm dát, á kas ke kár kanaga nalóthit, mawárt ham.
11 Nun má eshkotag ke shomay nyámá lahtén hast ke
tambal o jándozzén zendé gwázenagá ant. Wat hecch kárá
naant, bale harkasay kárá kár entesh.
12 Má Hodáwandén Issá Masihay námá choshén mardomán
hokma dayén o habardára kanén ke pa shehm o rahdári† kár
bekanét o wati rózigá dar géjét.
13 Oo brátán! Shomá cha sharrén kárá dam mabarét.
14 Bale agan kasé é habarán mamannit ke má é kágadá
nebeshtah kortagant, wati chammán cha áiá dur makanét
bale gón áiá manendét o pád mayáét, belli sharmendaga bit.
15 Bale áiá dozhmenay hesábá machárét, pa bráti sarpadi
bekanét ke wati radiá bezánt.

Goddhi drahbát

16 Émeniay Hodáwand wat, shomárá har wahdá o har paymá
émen kanát. Hodáwand shomay sajjahénáni hamráh bát.
17 Mane Pulos é salámán daste wat nebeshtah kanagá án o é
chizz mani sajjahén kágadáni neshání ent. Man hamé paymá
nebeshtaha kanán.
18 May Hodáwandén Issá Masihay rahmat gón shomá saj-
jahénán gón bát.

† **3:12 3:12** Shehm o rahdári, bezán ráh o rahbandáni mannag. Ordu o Pársiá
“nazm o tartib”, Engréziá “discipline”.

Pa Timutáusá Pulosay awali kágad Pa Timutáusá Pulosay awali kágaday pajjár

Salám o drót

1 Cha Pulosay némagá, mane Pulos ke cha may rakkénókén Hodá o may omét Issá Masihay hokmá, Issá Masihay kásedé án,

2 pa Timutáusá, ke imánay hesábá mani hakkigén chokk ent.

Cha Hodáén Pet o may Hodáwandén Issá Masihay némagá tará rahmat o rahm o émeni sar bát.

Drógén ostád

3 Hamá wahdá ke Makduniahá rawagá atán, man gón taw dazbandi kort o annun ham gwashán ke Epésosay shahrá bedár o lahtén mardom ke drógén tálim dayagá ent, áyán hokm beday ke wati é kárá band bekanant o

4 watgarhén kessah* o halás nabayókén sar o bonáni† némagá ham delgósh makanant. É chizz Hodáay káray démá baragay badalá arh o korh addha kanant, chéá ke Hodáay kár cha imánay ráhá démá rawt.

5 É hokmay maksad mehr ent ke cha sapáén del o pákén zamir o delsetkén imánéá pédá bit.

6 Lahtén ostádá é chizz yalah kortagant o gomráh butagant o bémánáén gappáni tahá mán gisshetagant.

7 É mardom Sharyatay zánóger‡ bayaga lóthant bale nazánant ke ché gwashagá ant o hamá chizzáni bárawá ke pa deljami habara kanant, á chizzáni jendá ham sarpada naant.

8 Má zánén ke Sharyat sharr ent, bale agan yakké pa sharri kári bebandit.

9 Má é ham zánén ke Sharyat pa pahrézkárán jórh kanag nabutag, pa Sharyatay prósháókán, pa sarkasshán, pa hodánáparmán o gonahkárán, pa nápák o bédinán, pa haméyán ke wati pet o mátána koshant, pa hónigán,

10 pa syahkáránS, pa lawátkárán*, pa golámáni tájerán, pa drógband o drógén sawgend warókán o pa é dega hamá mardomán jórh kanag butag ke rástén tálimay heláp ant,

---

* **1:4 1:4** Watgarhén kessah, bezán hamá kessah ke ensáná jórh kortagant. † **1:4 1:4** Sar o bon, bezán pet o pirok o bonpirok o poshtáni nám gerag. ‡ **1:7 1:7** Sharyatay zánóger, bezán dini álem o Mussáay Sharyatay zántkár. § **1:10 1:10** Syahkár, bezán hamá mardom ke nárahén wapt o wába kant, hamá ke zená kant.

* **1:10 1:10** Lawátkár, bezán hamá mardén ke gón mardénán wapt o wába kant.

11 hamá tálim ke áiay sarchammag mazanshánén Hodáay
porshawkatén wasshén mestág† ent ke mani dastá dayag
butag.

Pa Pulosá Hodáay rahmat

12 May Hodáwandén Issá Masih ke maná zór o wáki dátag,
man áiay shográ gerán ke áiá maná wapádár zánt o pa wati
hezmatkáriá dásht.
13 Har chont ke pésará kopr kanók, ázár dayók o sheddatién‡
mardomé atán, bale Hodáwandá mani sará rahm kort, chéá
ke man cha wati nábáwariá zánagá naatán ke ché kanagá án.
14 Haw, may Hodáwanday rahmatán mani sará békesás§
gwart. Maná cha hamá imán o mehrá sarréchi kort ke cha
Issá Masihay némagá rasant.
15 É gapp rást ent o sarjamiá mannaga karzit ke Issá Masih
pa gonahkáráni rakkénagá donyáyá átk o eshán tahá ganterén
man án.
16 Bale mani sará paméshká rahm kanag but ke Issá
Masihá lóthet gón man wati békesásén sabr o ópárá záher
bekant, man ke cha sajjahénán ganter án, o é paymá man
pa hamá mardomán mesálé bebán ke áiay sará imána kárant
o abadmánén zendéay wáhonda* bant.
17 Abadmánén bádsháh, bezán hamá yakkén Hodá ke
namirán ent o cha chammán chér o andém ent, áiay ezzat
o shawkat abad tán abad barjáh bát. Anchosh bát. Ámin.
18 Timutáus, mani chokk! Man tará é hokmá, hamá
péshgóiáni bonyádá dayán ke yakk randé tai bárawá kanag
butagant tánke taw áyáni tránagá† bekapay o é nékén johdá
kort bekanay o
19 wati imán o pákén zamirá barjáh dásht bekanay. Lahtén
mardomá wati zamiray tawár gósh nadáshtag o wati imánesh
zawál kortag.
20 Cha eshán yakké Himenáus ent o yakké Sekandar ke
man cha kelisáyá kasshetag o yakkerr kortagant‡ ke ebrat
begerant o kopr makanant.

2

Pa báwarmandán sar o sój

† **1:11 1:11** Mestág, bezán wasshén hál, bashárat. ‡ **1:13 1:13** Sheddati, bezán jang o jérhah kanók, arh o korh kanók. § **1:14 1:14** Békesás, bezán béhesáb, sakk báz. * **1:16 1:16** Wáhond, bezán málek, hodábond. † **1:18 1:18** Tránag, bezán yát, hayál, tahtál. ‡ **1:20 1:20** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: man Shaytánay dastá dátagant.

1 Gorhá cha har chizzá pésar mani dazbandi esh ent ke
pa sajjahén mardomán arz o peryát, dwá, myánjigeri* o
shogrgozári bekanét,
2 pa bádsháhán o pa sajjahén ehtiárdárán ham dwá bekanét
tánke má pa sarjamén Hodádósti o páki, émen o hámóshén
zendé gwázént bekanén.
3 Hamé kár sharr ant o may neját dayókén Hodáyá dósta
bant,
4 hamá Hodá ke pa sajjahén mardomán nejátay wáhagdár†
ent o lóthit ke har mardom rástiá pajjáh byárit o bemannit.
5 Chéá ke Hodá yakké. Hodá o ensánay nyámá myánjiger
ham yakké o á Issá Masih ent ke wat ham ensáné.
6 Áiá pa sajjahén mardománi mókagá‡ watá nadr kort. É
gappay sháhedi wati wahdá dayag but.
7 Man pa é maksadá gechén kanag butagán ke jár janók
o kásedé bebán o darkawmán imán o rástiay tálimá bedayán.
Man rást gwashagá án, dróg nabandagá án.
8 Mana lóthán ke mardén zahr gerag o ják o jérhahán yalah
bedayant o har jágah pák o palgárén dastán borz bekanant o
dwá belóthant.
9 Cha janénán ham lóthán ke shehm o rahdár§ bebant o
monásebén póshák gwará bekanant. Watá gón warh warhá
gwaptagén mudán o teláh o morwáred o gránbaháén pocch o
póshákán masambahénant.
10 Eshání badalá, watá gón anchén sharrén kár o kerdán
besambahénant ke hamá janénán zéba dayant ke watá
Hodádósta gwashant.
11 Janén báyad ent pa hámóshi o parmánbardári tálim
begerant.
12 Man janénéá ejázata nadayán ke mardénéá tálim bedant
yá mardénéay sará báládast bebit. Janén báyad ent pa hámóshi
gósh bedárit.
13 Chéá ke pésará Ádam jórh but o randá Hawá.
14 O é Ádam naat ke rad dayag but, áiay janén at ke rad
dayag but o náparmán but.
15 Bale janén, Chokkay* pédá kanagay barkatá rakkit, agan
janén imán o mehr o pákiay ráhá pa sangini démá rawán
bebant.

---

* **2:1 2:1** Edá myánjigeriay máná pa degarán dwá kanag ent. † **2:4 2:4** Wáhagdár, bezán lóthók, delmánag, hodónák. ‡ **2:6 2:6** Mókagay máná edá esh ent ke pa kaséay jánay rakkénagá gránén kimmaté dayag bebit, Pársiá "bázkharid". § **2:9 2:9** Shehm o rahdár, bezán hamá mardom ke ráh o rahbandána mannit. Ordu o Pársiá pa "nazm o tartib", Angréziá "disciplined". * **2:15 2:15** Lahtén zántkára gwashit ke edá "Chokk" Issá Masihay némagá eshárahé.

3

Kamáshay láheki

1 É gapp rást ent ke á kas ke kelisáay kamáshé bayaga lóthit,
á pa sharrén káréá wáhagdár ent.
2 Báyad ent kelisáay kamásh anchéné bebit ke áiá mar-
doméni malámat per mabit. Gón wati janá wapádár bebit,
grán o sanginén mardomé bebit o watá dásht bekant,
marháhdár* o mehmánnawáz bebit o sharriá tálim dát bekant,
3 sharábié mabit, sheddatién mardomé mabit, narmtabé
bebit, jangólé mabit, zardósté mabit.
4 Á báyad ent wati lógay mardoméni rahshóniá† sharriay
sará bekant o pa ezzat wati chokkán anchó beródénit ke á
parmánbardár bebant.
5 Kasé ke wati jenday lógay mardoméni rahshóniá sharriay
sará kort makant, Hodáay kelisáay hayáldáriá chón korta
kant?
6 Kelisáay sarparast báyad ent nókbáwaré mabit, chó mabit
ke gorunák‡ bebit o hamá paymá mayárbár bebit ke Shaytán
but.
7 Á báyad ent nábáwaráni kerrá ham washnám bebit ke
shegánig mabit o Shaytánay dámá makapit.

Hezmatkáray láheki

8 Hamé paymá báyad ent kelisáay hezmatkár ham ez-
zatmandén mardom bebant, tachk o rást bebant, sharábi
mabant o pa zarr o málá lálech§ o tamáh makanant.
9 Á báyad ent gón pákén zamiré imánay ráz o ramzáni sará
wati báwará mohr bedárant.
10 Pésará báyad ent áyáni kár chárag bebant. Agan áyáni
helápá hecch dast nakapt, gorhá pa hezmatkáriá zurag
bebant.
11 Hamé paymá áyáni jan ham ezzatmand bebant, mar-
doméni báposhtá habar makanant, grán o sangin bebant o
har hesábá imándár bebant.
12 Hezmatkár ham gón wati janá wapádár bebit o wati lógay
mardoméni rahshóniá sharriay sará bekant.
13 Á ke sharriá hezmata kanant, áyán mazanén ezzaté bit o
pa deléri gwashta kanant ke má Issá Masihay báwarmand én.

Hodádóstiay ráz

14 Bell toré maná é omét hastent ke zutt tai kerrá byáyán,
bale angat é sar o sóján pa taw nebeshtah kanagá án ke

---

* **3:2 3:2** Marháhdár, bezán sharapdár, ezzatmand. † **3:4 3:4** Rahshóni, bezán rahbari, saróki, rahdarbari. ‡ **3:6 3:6** Gorunák, bezán magrur, porkebr. § **3:8 3:8** Lálech, bezán tamáh, hers.

15 agan man dér kort, taw bezánay ke Hodáay lógay mardom
báyad gón yakdomiá che paymá pésh byáyant, hamá ke
namiránén Hodáay kelisáay mardom ant o rástiay menok* o
bonyád ant.
16 Béshakk Hodádóstiá mazanén rázé mán:
Á, ensánéay shekl o dróshomá† záher but,
Pákén Ruhá áiay rásti sábet kort,
préshtagán á dist,
kawmáni nyámá áiay jár janag but,
donyáay tahá áiay sará imánesh áwort,
á, porshawkatén arshá barag but.

4

Rad makapét

1 Pákén Ruh tachká tachka gwashit ke áheri zamánagán
lahtén mardom imáná yalaha kant o rad dayókén ruháni
randá kapit o hamá tálimáni némagá rawt ke palitén ruhesha
dayant.
2 É tálim cha drógbandáni dotal o dopóstiá* pédá bant. É
drógbandáni zamir gón taptagén ásenéá dág dayag o koshag
butag.
3 É drógband, mardomán cha sur o árósá manah o makana
kanant o lahtén warákay nawaragay hokmá dayant, hamá
warák ke Hodáyá jórh kortagant ke báwarmand, bezán rástiay
zánókesh pa shogrgozári bwarant.
4 Hodáay jórh kortagén har chizz sharr ent o chizzé ke
yakkéá rasit, báyad ent pa shogrgozári bezuriti o dawri
madant,
5 chéá ke gón Hodáay habará o gón báwarmanday dwáyá pák
o palgár kanag butag.
6 Agan taw hamé chizzán báwarmandán† sój bedayay, gorhá
bezán Issá Masihay sharrén hezmatkáré ay o imánay rástiáni
tahá o sharrén tálimay tahá rostagay, hamá tálim ke taw cha
pésará áiay randgiriá kanagá ay.
7 Watá cha watgarhén o bé sar o pádén kessahán ke gón
Hodáyá hecch sar o káresh nést, dur bedár. Gón eshán sar o
chér bayagay badalá watá Hodátorsiay tamriná beday.
8 Chéá ke jesmi tamrin bépáedag naent, bale Hodátorsiay
páedag har hesábá báz ent ke pa annugén zendá ham Hodáay
kawl o karári gón ant o pa áyókén zendá ham.
9 É gapp rást ent o karzit ke sarjamiá mannag bebit.

---

* **3:15 3:15** Menok, bezán menag, sotun. † **3:16 3:16** Dróshom, bezán shekl, surat. * **4:2 4:2** Dotal o dopóst, bezán hamá mardom ke démá degar ant o poshtá degar, thagg, doru, dodém. † **4:6 4:6** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit "brátán".

10 Paméshká má wati wasá kár o johda kanén, chéá ke
má wati omét namiránén Hodáay sará bastag. Sajjahén
mardománi rakkénók hamá ent, hás haméyáni rakkénók ent
ke imána kárant.
11 É habaráni hokm o tálimá beday.
12 Tai kasánomriay sawabá kass tará kamarzesh sarpad
mabit o tai goptár o kerdár o mehr o imán o páki pa
báwarmandán mesálé bebant.
13 Tán mani áyagá watá gón é kárán dazgatth kan: pa mar-
domán Pákén Ketábá borztawáriá bwán o áyán delbaddhi‡ o
tálim beday.
14 Cha wati hamá ruhánién nyámatá nádelgósh mabay ke
tará hamá wahdá raset ke kamáshéni rombá§ tai sará dast
ér mosht o yakkéá tará gón Pákén Ruhay elhámá é nyámatay
hál dát.
15 Pa hobb o hodónáki é kárán bekan o watá sarjamá pa
eshán wapk* kan ke harkas tai démrawiá begendit.
16 Wati zend o tálim dayagay némagá sharriay sará delgósh
bekan o démá baránesh kan. Agan é kárán bekanay, watá
ham rakkénay o wati gósh dárókán ham.

5

Janózámáni bárawá

1 Gón kamáshén mardénéá pa trondi habar makan. Áiá an-
chosh nasiat bekan ke wati petá kanay, kasterén mardénán
chó wati brátá,
2 masterén janénán chó wati mátá o kasterén janénán chó
wati gohárá nasiat bekan, gón kámelén pákniyatiá.
3 Hamá janózám ke hakk o del hájatmand ant, áyáni hayálá
bedár.
4 Bale agan janózáméá chokk yá nomásag hast, gorhá
chokk o nomásag wati Hodátorsiá awalá wati lógay tahá
pésh bedárant o wati lógay hayálá bedárant o é paymá wati
masterénáni hakká adá bekanant. Chéá ke é kár Hodáyá dósta
bit.
5 Janózámé ke hakk o del hájatmand o békas ent, wati ométá
gón Hodáyá bandit o shap o róch dwá kant o cha Hodáyá
komakka lóthit.
6 Bale hamá janózám ke pa wati jenday lezzatán zendag
ent, bezán zendagá mortag.
7 Báwarmandán hamé sar o sójáin bekan ke kass áyáni námá
pa badi magipt.

---

‡ **4:13 4:13** Delbaddhi, bezán shábásh, sekén, tashwik. § **4:14 4:14** Romb, bezán
gróh, thóli. * **4:15 4:15** Wapk, bezán chizzé ke pa Hodáyá gisshénag butag. Arabi
o Pársiá “waqf”.

8 Agan kasé wati syád o wáresáni, hás wati jenday lógay
mardománi hayáldáriá makant, bezán ke áiá cha wati imáná
enkár kortag o cha nábáwaréá ganter ent.
9 Wahdé shomá hamá janózámáni námán nebeshtaha kanét
ke cha kelisáyá komakka gerant, tahná hamáiá hawár kanét
ke omri shast sálá borz ent o gón wati mardá wapádár butag.
10 Á wati sharrén káráni sawabá washnámén mardomé
bebit. Anchén mardomé bebit ke wati chokki sharr
ródéntagant, mehmándárii kortag, palgártagénáni* hezmati
kortag, paréshánén mardománi komakki kortag o pa har
paymén sharrén kárá modám tayár butag.
11 Kasterén janózámáni námán hawár makanét, chéá ke
wahdé áyáni jesmi wáhag hamá wapáay sará ke gón Masihá
hastentesh, báládasta bant, á sur o sáng kanaga lóthant.
12 É paymá, gón wati awali kawl o wádahay próshagá wati
sará mayárbária kárant.
13 Eshiá abéd†, tambali o jándozzi ádata kanant o lóg pa lóga
rawant. Tahná jándozza nabant, habar ham barant o kárant,
harkasi kárá kára dárant o anchén habara kanant ke báyad
makanant.
14 Gorhá pa kasánén janózámán mani shawr o saláh
hamesh ent ke á sur o árós bekanant, chokk byárant o wati
lógáni hayáldáriá bekanant ke dozhmen áyán bohtám jat
makant.
15 Lahtén wa cha pésará Shaytánay némagá tarretag o áiay
randgiriá kanagá ent.
16 Har báwarmandén janéné ke áiay lógá janózám hast, áyáni
hayáldáriá bekant o maylit ke kelisáay sará báré bebant, tánke
kelisá hamá janózámáni hayáldáriá kort bekant ke pa rásti
hájatmand ant.

Kamáshán sharap dayag

17 Hamá kamásh ke sharriá kelisáay rahshóniá kanant, á
do sari‡ ezzat o hayáldária karzant, hás hamá ke wáz kanag
o tálim dayagay kárá sakk johda kanant.
18 Chéá ke Pákén Ketába gwashit: "Jóhánay moshagay
wahdá káigeray dapá maband"§ o "kár kanók mozzay hakdár
ent."*
19 Tánke do yá say sháheda nabit, kamáshéay sará jatagén
bohtámá mamann,

---

* **5:10 5:10** "Palgártagén" hamá mardom ant ke gón Issá Masihay hóná cha wati
gonáhán shódag o pák kanag butagant o é dhawlá pa Hodáyá dar chenag butagant.
† **5:13 5:13** Abéd, bezán gayr cha. ‡ **5:17 5:17** Do sari, bezán do barábar. § **5:18**
5:18 Mussáay Wáz 25:4. É cha dehkánkáriá mesálé o eshiay máná hamesh ent ke
kár kanóká mozz berasit. * **5:18 5:18** Lukáay Enjil 10:7.

20 bale hamá ke gonáha kant, mahlukay démá malámat
kanag bebit, tánke é dega mardom ebrat begerant.

Pa Timutáusá hokmé

21 Man tará Hodá o Issá Masih o gechénién préshtagáni démá
kaddhana† kanán ke hecch park o pér makan o é sar o sóján
bezur o hecch paymén ru o ryá‡ makan.

22 Kaséay sará dastay ér moshag o áiá kelisáay kamásh
kanagá eshtáp makan ke degaráni gonáhán sharikdára bay.
Watá pák o palgár bedár.

23 Taw áp waragá ay o bass. Nun pa wati láp o hamá
nádráhián ke tará géshter wahdá hastant, kammé sharáb ham
bwar.

24 Lahtén mardomay gonáh záher ant o cha gonahkárá pésar
dádrasiay jágahá sara bant. Á degaráni gonáh randterá záhera
bant.

25 Hamé warhá lahtén sharrén kár damáná záhera bit o
hamá sharrén kár ke tán wahdéá chér o andém ant, á ham
randterá záhera bant.

6

Golámáni bárawá

1 Hamá mardom ke golámiay jogay* chérá ant, báyad ent
bezánant ke áyáni wájah sarjamén sharapay láhek ant. É
paymá Hodáay nám o imánay tálim bohtám janaga nabant.

2 Hamá golám ke áyáni wájah báwarmand ant, nabáyad
wati wájaháń é háterá kamter ezzat bedayant ke imánay
bonyádá brát ant. É golám báyad ent angat géshter wati
wájaháni hezmatá bekanant, chéá ke esháni hezmat dóstigén
báwarmandéá páedaga dant. É chizzáni tálimá beday o gón
mardomán dazbandi kan ke anchosh bekanant.

Drógén rahshón

3 Agan kasé radén tálim bedant o cha may Hodáwandén Issá
Masihay rástén habarán o Hodátorsiay tálimá dur bebit,

4 á gorunák ent o hecch sarpada nabit. Áiá nathahag
o labz o mánáyáni sará arh o korh kanag wassha bit o é
nádráhié. Eshiay ásar hamá mardománi nyámá hasadd, sest
o séd, bohtámjani, badgománi o

5 dáemi jérhah o janjál ent ke áyáni pegr o hayál sell
tarretagant o á cha rástiá dur barag butagant. Esháni gomán
hamesh ent ke Hodátorsi páedagmandén kár o báré.

6 Bale rástén gapp esh ent ke Hodátorsi gón razámandiá
mazanén páedagé.

† **5:21 5:21** Kaddhan, bezán mohrén tákid, hokm. ‡ **5:21 5:21** Ru o ryá, bezán park o dark, némagdári, Arabi o Pársiá "tab'iz". * **6:1 6:1** Jog dáré ke pa zeminay nangár kanagá do gókay gardená bandanti.

7 Chéá ke má donyáyá hecch nayáwortag o wati hamráhiá
cha donyáyá hecch bort ham nakanén.
8 Nun, agan márá warák o póshák hast, bass ent, rázig
bebén.
9 Hamá ke sér bayaga lóthant, watá chakkásán† dawra
dayant o anchén ahmak o táwán dayókén wáhagáni dámá
kapant ke mardomá tabáhi o barbádiá dawra dayant.
10 Chéá ke zardósti har warhén badén káráni risshag o
wandhál‡ ent. Lahtén ke pa zarrá hodónák§ ent, imánay
ráhesh yalah dátag o gam o ranján kaptagant.

Pa Timutáusá Pulosay sar o sój

11 Bale taw, oo Timutáus, Hodái mardomé ay. Cha é chizzán
watá dur bedár o pahrézkári, hodátorsi, imán, mehr, sabr o
ópár o narmtabiay randá bekap.
12 Imánay nékén johdá bekan. Abadmánén zendá dastá
byár, hamá zendá ke pa áiá gwánk janag butagay o bázén
sháhedéay démá hamé nékén ekráret kortag ke taw Issá
Masihay báwarmandé ay.
13 Hodáay bárgáhá*, hamá Hodá ke har chizzá zenda
bakshit o Issá Masihay bárgáhá, hamá Masih ke Pontius
Piládusay démá wati sháhediay tahá nékén ekrári kort, man tará
hokma dayán ke
14 tán may Hodáwandén Issá Masihay áyagá, Hodáay
bépóleng† o béaybén hokmán bemann.
15 Hodáwandén Issá Masihay áyagay wahdá Hodá wata
gisshénit, hamá yakkén mazanshánén Hákem ke bádsháháni
Bádsháh o hodáwandáni Hodáwand ent,
16 hamá ke yakk o tahná namirán ent o áiay dargáh anchén
rozhné ke kass ódá raseta nakant o kassá nadistag o disti
ham nakant. Áiay sharap o ezzat o zór o wák tán abad barjáh
bát. Anchosh bát. Ámin.
17 Hamá mardom ke é donyáyá hastómand ant, áyán hokm
beday ke gorunák mabét o wati ométá gón wati mál o hastiá
mabandét ke mál o hastia kayt o rawt. Wati ométá Hodáay
sará bebandét ke gón daspachi márá alkáp o peráwánén
zendé dant.
18 É mardomán sój beday ke sharrén kár bekanant, nékiá
sarréch o málá daspach bebant.
19 É dhawlá, á pa wat ganjé moccha kanant ke pa áyáni
áyókén zendá mohkamén bonyádé bit o hamá zendá dastá
kárant ke hakk o delén zendé.

---

† **6:9 6:9** Chakkás, bezán ázmáesh, emtehán. ‡ **6:10 6:10** Wandhál, bezán hondhál, risshag o rótag. § **6:10 6:10** Hodónák, bezán wáhagdár, armáni, lóthók, delmánag. * **6:13 6:13** Bárgáh, bezán dém, darbár, hozur. † **6:14 6:14** Bépóleng, bezán sáp o sallah, palgár.

20 Oo Timutáus! Harché ke tai amánat kanag butag, áiay
negahpániá bekan. Watá cha bé sar o pádén gappán ke gón
Hodáyá hecch sar o káresh nést dur bedár o watá cha hamá
drógén tálimán ham dur bedár ke pa radi zántay nám dayag
butagant.
21 Lahténá é tálimáni randgiri kort o imánay ráhesh yalah
dát.
Hodáay rahmat shomay sajjahénáni sará sáhél‡ bát.

‡ **6:21 6:21** Sáhél, bezán sáheg kanag.

Pa Timutáusá Pulosay domi kágad
Pa Timutáusá Pulosay domi kágaday pajjár

Salám o drót

1 Cha Pulosay némagá, mane Pulos ke cha Hodáay razáyá
Issá Masihay kásedé án tánke hamá zenday kawl o wádahay
járá bejanán ke cha Issá Masihá rasit,
2 pa mani dordánagén chokk Timutáusá.
Tará cha Hodáén Pet o may Hodáwandén Issá Masihay
némagá rahmat o rahm o émeni sar bát.

Sakki o sóriáni tahá wapádári

3 Man shap o róch ke wati dwáyáni tahá modám tará yáta
kanán, Hodáay shográ gerán, hamá Hodá ke man gón pákén
zamiréá áiay parastesh o hezmatá kanán, anchó ke mani pet
o pirokán kortag.
4 Tai arsáni tránagá* ke kapán, maná pa tai didárá zahira
kant ke tará begendán o galá bál bebán.
5 Tai bégarazén† imánay yátá kapán ke awalá tai ballok Luis
o tai mát Yunikahay delá jágahi kort o man deljam án ke nun
tai delá ham jágahi kortag.
6 Paméshká man tará tránagá géján ke Hodáay dátagén
nyámatá dobar kármarz kan, hamá nyámat ke tará cha hamá
wahdá gón ent ke man wati dast tai sará ér moshtant.
7 Chéá ke Hodáyá márá choshén ruhé nadátag ke márá
bozdel bekant, márá zór o wák o mehr o dáshtay‡ Ruhi
bakshátag.
8 Gorhá may Hodáwanday bárawá sháhedi dayagá lajj
makan. Mani hálatay sará ham sharmendag mabay ke man
pa Hodáwandaygi bandig án. Man pa wasshén mestágá§ é
sakki o sórián ke bardásht kanagá án, tawesh ham gón Hodáay
bakshátagén zórá bardásht kan.
9 Hodáyá márá neját dátag o pa pákén zendéá gwánk jatag*.
Márá may kortagén kárani sawabá gwánki najatag, wati
jenday erádah o rahmatay bonyádá gwánki jatag o é rahmat
márá Issá Masihay barkatá, cha azalá dayag butag o

---

* **1:4 1:4** Tránag, bezán yát, hayál, tahtál. † **1:5 1:5** Bégaraz, bezán hamá ke garaz o tamáhi nést. ‡ **1:7 1:7** Dásht, bezán wati napsay dáragay twán, wati ger o dár, wati kanthról. § **1:8 1:8** Mestág, bezán wasshén hál, bashárat. * **1:9 1:9** Gwánk janag, bezán tawár kanag.

10 nun gón may rakkénókén Issá Masihay áyagá záher butag,
hamá Issá Masihá ke markay jend nést o nábud kort o cha
wasshén mestágay ráhá abadmánén zend záher kort.
11 Man gechén kanag butagán ke é wasshén mestágay jár
janók o kásed o tálim dayóké bebán.
12 Man paméshká sakki o sóri saggagá án, bale sharmendag
naán chéá ke zánán man kai sará imán áwortag o deljam án ke
áiá é wák o twán hast ke tán wati áyagay róchá hamá amánatay
negahpániá bekant ke maná dátagi.
13 Harché ke taw cha man eshkotag, é rástén tálim ant.
Eshán wati kerrá bedár o pa imán o mehr eshánі sará kár
kan, chéá ke taw Issá Masihay ráhá ay.
14 Hamá wasshén mestág ke tai amánat ent, gón Pákén
Ruhay komakká, áiay negahpániá bekan, hamá Pákén Ruh ke
may tahá zendag ent.

Béwapái o wapádári

15 Taw zánay ke Ásiáay† damagay‡ sajjahén mardomán
maná yalah dátag, Pigélus o Hermugénes ham á rombá§ gón
ant.
16 Hodáwand Onésiporusay lógay mardománi sará mehrabán
bát, chéá ke báz bará mani arwáhi tázah kortag o mani
zamziláni sawabá sharmendag nabutag.
17 Wahdé Rumay shahrá átk, maná sakk báz shóházi kort o
dari gétk.
18 Hodáwand wati áyagay róchá Onésiporusay sará mehrabán
bát. Wahdé man Epésosay shahrá atán, taw sharr zánay ke áiá
chinkadar mani hezmat kort.

2

Rahmat o ópár

1 Oo mani chokk! Gorhá taw hamá rahmatay barkatá ke
márá cha Issá Masihay némagá rasit, watá mohr o mohkam
bedár.
2 Harché ke man bázén sháhedéay démá gwashtag o taw
eshkotag, é tálimán anchén porehtebárén mardománi sepor-
dah bekan ke degarán tálim dát bekanant.
3 Issá Masihay sharrén sepáhigéay* paymá, sakki o sóriáni
saggagá gón bay.
4 Hamá sepáhig ke jangá rawt watá gón é dega kárán
dazgattha nakant. Á lóthit ke mani apsar cha man razá bebit.

† **1:15 1:15** Á wahdá, Ásiáay máná annugén Torkiahay rónendi némag at. ‡ **1:15 1:15** Damag, bezán hand, elákah, ostán, subah. § **1:15 1:15** Romb, bezán gróh, thóli. * **2:3 2:3** Sepahig, bezán pawji, arteshi, lashkari.

5 Hamé dhawlá, kasé ke layb o gwáziá bahra zurit, tánke
rahbandáni hesábá layba nakant, áiá katthókay† tája narasit.
6 Keshára y awali bahr báyad ent dehkáná berasit ke hédi
rétkag.
7 Harché man gwashagá án, eshániá sará pegr bekan ke
Hodáwand tará é sajjahén chizzáni zánt o sarpadiá dant.
8 Issá Masihá yát bekan, hamá ke Dáuday nasl o óbádagé‡ o
cha mordagán zendag but. Hamé mani paygám ent o
9 pa hameshiá sakki o sória saggán, tantaná§ chó radkárá
zamzilán bastagán. Bale Hodáay habar zamzilán nabastag.
10 Gorhá Hodáay gechén kortagénáni háterá man har
chizza saggán ke áyán ham neját berasit. É neját o eshiay
abadmánén shán o shawkat Issá Masihay sará imán áragay
barkatá rasit.
11 É gapp rást ent ke:
Agan má gón Issáyá mortagén,
gorhá gón áiá zendag ham bén.
12 Agan má sakki o sórián besaggén,
gón áiá bádsháhi ham kanén.
Agan má áiay moridiá enkár bekanén,
á ham may pajjáh áragá enkára kant.
13 Agan má gón áiá béwapái bekanén,
á gón má angat wapá kant,
chéá ke á wati tab o sareshtay* helápá shota nakant.

Hodáwanday hezmatkár

14 Báwarmandán modám é chizzáni tránagá begéj. Hodáyá
sháhed kan o áyán habardár kan ke labz o mánáyáni sará jang
makanét. É chizzán hecch arzesh nést, hoshká gósh dárókáni
imáná tabáha kanant.
15 Wati sajjahén johdá bekan ke watá Hodáay démá ke
pésha kanay, Hodáay kabul kortagén mardomé bebay, anchén
kár kanóké bebay ke sharmendag bayagay zalurati mabit o
rástiay habará bé radiá bayán bekant.
16 Watá cha bé sar o pádén gappán ke gón Hodáyá hecch
sar o káresh nést, dur bedár chéá ke choshén gapp o rapp,
mardomá cha Hodáyá róch pa róch durtera kanant.
17 É paymén gapp o habar báwarmandáni nyámá anchó
shenga bant ke shummakay† nájórhi badaná shenga bit.
Himenáus o Pilétus anchén mardomán ant

† **2:5 2:5** Katthók, bezán bájay barók, hamá ke kámyáb o sóbmanda bit. ‡ **2:8 2:8** Óbádag, bezán nasl o padréch, chokk o nomásag. § **2:9 2:9** Tantaná, bezán hattá, tán é haddá ke. * **2:13 2:13** Saresht, bezán pédáeshi tab, zát, báten, jawhar. † **2:17 2:17** Shummak, bezán Engréziá “kaynser” o Párs iá “saratán”.

18 ke rástiay ráhesh yalah dátag. Á gwashant ke mordag wa
chónáhá cha kabrán pád átkag o zendag butagant, o é paymá
lahténay imáná tabáha kanant.
19 Bale padá ham Hodáay sará báwarmand mohra
óshtant, lógéay mohkamén bonyáday paymá. Hodáyá wati
báwarmandáni sará é habar naksh kortag o mohr jatagant:
"Hodáwand wati mardomán pajjáha kárit" o "Harkas ke
Hodáwanday námá gipt, báyad ent watá cha badkáriá dur
bedárit."
20 Sérén mardoméay lógay darp o hirán tahná teláh o
nograhayga nabant, dár o gelay darp ham bit. Lahtén darp
o hirán pa hásén kárán kár bandaga bit o lahtén pa adnáén‡
kárán.
21 Agan kasé watá cha badkáriá dur bedárit o watá palgár
bekant, pa hásén kárán darpé bit, pák o palgár kanaga bit,
wati wáhonday§ dardá wárt o pa har sharrén kárá tayára bit.
22 Watá cha warnáiay hawá o hawasán dur bedár o hamá
mardom ke gón sápén delé Hodáwanday námá gerant, áyáni
hamráhiá pahrézkári o imán o mehr o émeniá shóház bekan.
23 Tará gón ahmak o násarpadén gappán kár mabit, chéá ke
taw zánay ke é gapp, arh o korh páda kanant.
24 Hodáwanday hezmatkár báyad ent arh o korh makant.
Arh o korhay badalá gón harkasá mehrabán bebit, tálim dát
bekant o sagg o bardáshti báz bebit.
25 Wati helápén mardomán pa narmi rástén ráhá sój bedant,
balkén Hodá áyán móh bedant ke tawbah bekanant o rástiay
zántá sar bebant,
26 hósh o sár bekanant o cha Shaytánay dámá bechotthant,
hamá Shaytán ke é mardomi bandig kortagant tánke áiay
wáhagá sarjam bekanant.

3

Gránén wahd

1 É gappá bezán, ke áheri zamánagán gránén wahda káyant.
2 Mardom wati jendá dósta dárant, zardóst, batháki*,
gorunák†, záh o bad kanók, pet o mátay náparmán, náshogr,
nápák,
3 bémehr, pahell nakanók, bohtám janók, bédásht, zálem,
sharriay naprat kanók,
4 dróhók‡, béparwáh o porkebra bant o Hodáay badalá aysh
o nóshá dósta dárant.

---

‡ **2:20 2:20** Adná, bezán arzán, kamkimmat, kamarzesh. § **2:21 2:21** Wáhond, bezán málek, hodábond. * **3:2 3:2** Batháki, bezán hamá mardom kegorrit, kasánén káré mazana kant o pésha dárit, mazangappia kant. † **3:2 3:2** Gorunák, bezán magrur, porkebr. ‡ **3:4 3:4** Dróhók, bezán hamá ke wati hamráhá rada dant o bahá kant.

5 Zaherá Hodátorsa bant bale hamá zór o wáká namannant
ke áyán pa rásti Hodátorsa kant. Tará gón choshén mardomán
hecch kár mabit.
6 Eshániy nyámá anchén mardom hast ke lógániy tahá poter-
ant o hamá janénán wati dámá dawr dayant ke nézór ant o
gonáhá bár ant o har paymén radén wáhagániy golám ant.
7 Choshén janén modám nókén tálimániy randá kapant, bale
hechbar rástiá sarpada nabant.
8 Anchó ke Yannis o Yambris Mussáay heláp atant, hamé
dhawlá é radén tálim dayók ham rástiay heláp ant, sellén pegr
o hayál o drógén imánay wáhond ant.
9 Bale é mardom báz démá shota nakanant, chéá ke harkas
eshániy ahmakiá gendit, anchó ke Yannis o Yambrisay ahmaki
gendag but.

Sar o sój

10 Bale taw mani bárawá zánay, mani sajjahén tálim, mani
zenday warh o paym, mani maksad, imán, sabr, mehr o sagg
o bardáshtay bárawá o
11 hamá ázár o sakki o sóriániy bárawá ham zánay ke Antákiah
o Ekóniah o Lestrahay shahrán mani sará kaptant. Man é ázár
saggetant o Hodáwandá maná cha é sajjahénán neját dát.
12 Harkas ke Issá Masihay ráhá Hodái zendé gwázénaga
lóthit, ázár dayaga bit o
13 badén mardom o rad dayók degarán rada dayant o wat
rada kapant o róch pa róch gantera bant.
14 Bale hamá chizz ke taw dar bortagant o tará áyániy sará
yakin ent, áyán barjáh bedár chéá ke taw zánay ke é chizz taw
cha kojám mardomán dar bortagant.
15 Tará sarjamén Pákén Ketábay zánt cha gwánzagá gón ent.
É ketáb tará sarpad korta kant ke chón tará Issá Masihay sará
imánay barkatá nejáta rasit.
16 Pákén Ketábay sajjahén habar Hodáayg ant ke elhámay
sheklá démi dátagant. Pákén Ketáb pa tálim dayagá, pa radiáni
sarpad kanag o rást kanagá o pa pahrézkáriay hél dayagá§
páedagmand ent
17 tánke har Hodádóst pa har paymén sharrén kárá kábel o
tayár bebit.

4

Hodáay habaray járá bejan

1 Man tará Hodá o Issá Masihay démá sawgendá dayán,
hamá Issá Masih ke róché na róché padá kayt. Kayt o
bádsháhia kant o zendagén o mortagénániy dadrasiá kant,

§ **3:16 3:16** Hél dayag, bezán tarbiat dayag, sój dayag, sarpad kanag o ráh
perrénag.

2 taw Hodáay habaray járá bejan, wahd o náwahd pa jár janagá tayár bay. Mardomán hakkal kan o gón mazanén sabr o ópár o bázén sar o sójé áyáni radián rást kan o delbaddhiesh* beday.

3 Chéá ke yakk wahdé kayt ke mardom rástén tálimá bardáshta nakanant o wati chapp o chágerdá anchén tálim dayókáni mazanén rombé moccha kanant ke áyáni delay habará bekanant.

4 Mardom rástiay némagá delgósha nakanant o watgarhén kessaháni† randá kapant.

5 Bale har hálat o jáwaréá‡ tará dásht bebit, sakki o sóri besagg, wasshén mestágay jár janagay kárá démá barán kan o wati hezmatkáriay zemmahá sarjam kan.

Pulosay áheri habar

6 Nun gapp esh ent ke mani hón wa chónáhá réchagi korbánigéay§ paymá réchag bayagá ent o mani rawagay wahd átkag.

7 Man wati nékén johd kortag, man wati zenday tách o maydán* sarjam kortag o wati imánay sará óshtátagán.

8 Nun páki o palgáriay táj pa man ér ent, hamá táj ke Hodáwand, bezán ádelén dádras wati áyagay róchá maná danti, tahná maná na, hamá sajjahén mardomán ham danti ke áiay záher bayagay lóthók butagant.

9 Zutt kan o watá pa man sar kan.

10 Chéá ke Démásá wati donyádóstiay sawabá maná yalah kortag o Tesálunikiay shahrá shotag. Kriskis Galátiahá shotag o Titus Dalmátiahá.

11 Tahná Luká mani kerrá ent. Markásá bezur o gón wat byár, chéá ke á Hodáay hezmatkáriá pa man mazanén komakké.

12 Man Tikikás Epésosay shahrá dém dát.

13 Wahdé káay, hamá kabáh† ke man Truásay shahrá Kárpusay kerrá ér kort, áiá gón wat byár o mani tumárán‡ ham, hás hamá ke cha póstá addh kanag butagant.

14 Ásenkárén Sekandará gón man bázén badié kortag. Hodáwand áiay kortagén kárán sezáyá áiá dant.

---

* **4:2 4:2** Delbaddhi, bezán shábásh, sekén, tashwik. † **4:4 4:4** Watgarhén kessah, bezán hamá kessah ke ensáná jórh kortagant. ‡ **4:5 4:5** Jáwar, bezán hálat.

§ **4:6 4:6** Réchagi korbánig: Kwahnén Ahdnámagay zamánagá réchagi korbánig, korbánigáni yakk tahré butag ke ápén chizzesh korbánig kortag. Edá Pulosay markay némagá eshárahé. * **4:7 4:7** Tách o maydán, bezán tachagay mokábelah, mosábekah, tachagay rays. † **4:13 4:13** Kabáh, bezán jobbah ke pashkay sarborá gwará kananti. ‡ **4:13 4:13** Tumár hamá ketábána gwashant ke kwahnén zamánagá ták yá póstáni sará nebisag o gerd gardá patáyag butagant.

15 Taw ham watá cha áiá dur bedár, chéá ke may paygámay
sakk heláp at.
16 Awali randá ke man hakdiwáná pésh kanag bután, kass
mani komakká nayátk. Sajjahénán maná yalah kort. Hodá
eshán bebakshát.
17 Bale Hodáwand mani kashá óshtát o maná zór o wáki
dát, tánke man sarjamiá paygámay járá bejanán o sajjahén
darkawm beshkonant. É paymá man cha shéray dapá
rakketán.
18 Hodáwand maná cha har paymén sherr o badá rakkénit o
maná pa saláмati wati ásmáni bádsháhiá sara kant. Áiay shán
o shawkat barjáh bát, abad tán abad. Anchosh bát. Ámin.

Goddhi drahbát

19 Priskilah o Akwiláyá salám kan o Onésiporusay lógay
mardomán ham.
20 Erástus Korentay shahrá nesht o Trupimus ke nádráh at,
man Militusay shahrá yalah dát.
21 Zutt kan o cha zemestáná pésar watá edá sar kan.
Yubulus tará salám kanagá ent, anchosh ham Pudens o Linus
o Kládiá o sajjahén brát.
22 Hodáwand gón taw gón bát.
Shomárá rahmat sar bát.

Pa Titusá Pulosay kágad Pa Titusá Pulosay kágaday pajjár

Salám o drót

1 Cha Pulosay némagá, mane Pulos ke Hodáay hezmatkár o Issá Masihay kásedé án ke Hodáay gechén kortagénáni imáná mohrter bekanán o áyáni rástiay zántá démá bebarán, hamá rásti ke dém pa Hodátorsiá rahshóna* bit.

2 É zánt márá abadmánén zenday ométá dant o Hodá ke dróga nabandit, áiá ham cha azalá é abadmánén zenday wádah kortag.

3 May rakkénókén† Hodáyá, wati hokmay barkatá, é paygámay jár janagay zemmawári maná dátag o é paymá wati habari pa wahd záher kortag.

4 Pa Titusá ke mani o áiay imán yakk ent o imánay hesábá mani hakkigén chokk ent.

Tará cha Hodáén Pet o may rakkénókén Issá Masihay némagá rahmat o émeni sar bát.

Pa Titusá Pulosay parmán

5 Man tará paméshká Kritay jazirahá nádent o shotán ke taw násarjamén kárán begisshénay o har shahrá kamásh gechén bekanay o kárán áyáni dastá bedayay, hamá paymá ke man tará hokm dátagat.

6 Kamásh báyad ent anchéné bebit ke áiá mardománi malámat per mabit, gón wati janá wapádár bebit, áiay chokk báwarmand bebant o choshén káré makanant ke kasé áyáni sará sarkasshi o náparmániay bohtámé jat bekant.

7 Kelisáay kamáshá Hodáay lógay zemmah gón ent, paméshká báyad ent áiá mardománi malámat per mabit, gorunák‡ mabit, damáná zahr magipt, sharábié mabit, sheddatién§ mardomé mabit o pa zarr o málá lálech* o tamáh makant.

8 Kamásh báyad ent mehmánnawáz bebit, sharri o nékiá dóst bedárit, dáshti† bebit, pahrézkár, pák o palgár o shehm o rahdár‡ bebit.

---

* **1:1 1:1** Rahshón, bezán rahbar, sarók, rahdarbar. † **1:3 1:3** Rakkénók, bezán neját dayók. ‡ **1:7 1:7** Gorunák, bezán magrur, porkebr. § **1:7 1:7** Sheddati, bezán jang o jérhah kanók, arh o korh kanók. * **1:7 1:7** Lálech, bezán tamáh, hers. † **1:8 1:8** Dásht, bezán wati napsay dárag, wati ger o dár, wati kanthról. ‡ **1:8 1:8** Shehm o rahdár, bezán hamá mardom ke ráh o rahbandána mannit. Ordu o Pársiá pa “nazm o tartib”, Angréziá “disciplined”.

9 Kamáshá hamá porehtebárén tálim ke dayag butag, báyad
ent áiay sará mohr bóshtit tánke á degarán gón sharrén tálimá
delbaddhi§ dát bekant o hamá ke é tálimay heláp ant, áyán
sarpad kort bekant ke á rad ant.
10 Chéá ke sarkasshén mardom o puttár* o prébkár báz ent,
hás sonnat kanagay mannókáni tahá.
11 É mardománi dap báyad ent band kanag bebit, chéá ke
pa wati lálech o tamáhá lahtén lógá sarjamá tabáh kanagá ant.
É anchén tálim dayagá ant ke báyad ent madayant.
12 Eshání jenday sháeréá gwashtag:
"Kritay mardom poshti drógband ant,
wakshi ant o
jándozzén lápi ant."
13 É gwáhi rást ent, paméshká pa trondi sarpadesh kan ke
rástén imánay sará mohr bóshtant o
14 Yahudiáni watgarhén kessahán† delgósh makanant o
choshén mardománi hokmán gósh madárant ke cha rástiá bar
gashtagant.
15 Pa pákdelén mardomán har chizz pák o sáp ent, bale á
mardom ke palit o nábáwar ant, pa áyán har chizz nápák ent.
Aslá, é mardománi pegr ham palit ant o zamir ham.
16 É mardoma gwashant ke má Hodáyá zánén, bale áyáni
kár pésha dárant ke áiá nazánant. Choshén mardom baz-
zhenák‡ ant, náparmán ant o hecch sharrén káray kábel naant.

2

Sharrén kár o kerd

1 Hamá chizzáni tálimá beday ke gón rástiá hamdap ant.
2 Mazanomrén mardénán tálim beday ke grán o sangin
bebant, sharapdár bebant o dáshtesh bebit. Báyad ent áyán
rástén imán o mehr o sagg* o bardásht bebit.
3 Hamé dhawlá mazanomrén janénán tálim beday ke
sharapdárén zendé begwázénant, báposhtá habar makanant
o sharábi mabant. Á báyad ent sharrén kár o kerday dars o
sabakká bedayant.
4 Gorhá kasterén janénán sar o sój korta kanant ke chón
wati lógwájah o chokkán dóst bedárant,
5 chón dáshtesh bebit o pák o pársá bebant, chón wati lógay
kárán delgósh bebant, chón mehrabán o wati lógwájaháni

§ **1:9 1:9** Delbaddhi, bezán shábásh, sekén, tashwik. * **1:10 1:10** Puttár, bezán hamá mardom ke sakk báz habara kant o bémaksadén habara kant. † **1:14 1:14** Watgarhén kessah, bezán hamá kessah ke ensáná jórh kortagant. ‡ **1:16 1:16** Bazzhnák, bezán sakk sell, hamá ke gón áiay o áiay kárání gendagá del harába bit.
* **2:2 2:2** Sagg, bezán bardáshtay twán, ópár.

parmánbardár bebant tánke Hodáay habar bohtám janag mabit.
6 Hamé paymá warnáén mardénán ham delbaddhi beday
ke dáshtesh bebit.
7 Taw har sharrén kárá pa áyán mesálé bebay. Tálim dayagá
tachk o rást o grán o sangin bebay o
8 tai habar o bayán rást bebant ke kass áyáni tahá radié
dar gétk makant o tai badwáh pashal o sharmendag bebant
o may helápá hecch badén habaré kort makanant.
9 Golámán tálim beday ke har kárá wati wájaháni
parmánbardár bebant, áyán wassh o razá bekanant, gón áyán
hamjwábi makanant,
10 cha áyáni málán hecch chizz madozzant o sharrén
amánatdár bebant tánke hamá tálim ke may rakkénókén
Hodáay bárawá ent, á tálimá pa mardomán delkassh
bekanant.
11 Chéá ke Hodáay rahmat ke sajjahén mardomán rakkénta
kant, záher butag.
12-13 É rahmat márá tálima dant ke má watá cha
hodánáparmáni o donyái hawá o hawasán dur bedárén o
hamé wahdá ke má wati mobárakén ométay entezár o wadárá
én, bezán wati mazanén Hodá, wati rakkénókén Issá Masihay
porshawkatén áyagay wadárá én, é donyáyá pa jenday dásht o
pahrézkári o Hodátorsi zend begwázénén.
14 Issá Masihá wati zend pa má nadr kort ke márá cha may
sajjahén selkárián bemókit† o pa wat kawmé pák o palgár
bekant ke áiay jendayg bebit o é kawm pa sharrén káray
kanagá hobbig o hodónák‡ bebit.
15 É hamá chizz ant ke taw báyad ent eshání tálimá bedayay.
Gón sarjamén ehtiáré áyán delbaddhi beday o pa trondi
sarpadesh kan. Mayl ke mardom tará béarzesh sarpad
bebant.

3

Hodáay rahmatay mirásdár

1 Báwarmandán yátá perrén ke hákem o ehtiárdáráni ezzatá
bekanét, áyáni parmánbardár bebét o pa har sharrén káray
kanagá tayár bebét.
2 Hechkasá bohtám majanét o gón mardomán arh o korh
makanét, báyad narmdel bebét o gón sajjahén mardomán pa
békebri* pésh byáét.

† **2:14 2:14** Mókagay máná edá esh ent ke pa kaséay jánay rakkénagá gránén kimmaté dayag bebit, Pársiá “bázkharid”. ‡ **2:14 2:14** Hodónák, bezán wáhagdár, armáni, lóthók, delmánag. * **3:2 3:2** Békebri, bezán kebr o gorur nakanag, magrur nabayag.

3 Yakk wahdé má ham béagl o náparmán o gomráh butagén o
har paymén badén wáhag o hawá o hawasáni golám butagén.
Má wati zend badkári o hasadday tahá gwázéntag. Napratay
hakdár butagén o má gón yakdomiá naprat kortag.
4 Bale may rakkénókén Hodáay mehrabáni o mehr ke záher
but,
5 Hodáyá márá rakként. Márá may nékén káráni sawabá
narakkénti, wati rahmay sawabá rakkénti. Áiá márá shosht
o Pákén Ruhay barkatá nókén zendé dát o é paymá márá
rakkénti.
6 Hodáyá márá may rakkénókén Issá Masihay barkatá, cha
Pákén Ruhá sarréch kort,
7 tánke má ke áiay rahmatay barkatá pák o palgár butagén,
abadmánén zenday oméntay mirásdár bebén.
8 É gapp rást ent o mana lóthán ke taw é tálimay sará zór
bedayay, tánke hamá mardomán ke wati omét gón Hodáyá
bastag, wati delgóshá gón sharrén kárán bekanant. É sharrén
habar ant o pa harkasá páedagmand ant.
9 Cha bésarén arh o korhán o moptén sar o bon† kanagán
o cha dapják o Sharyatay bárawá jang o jérhahán watá dur
bedár, chéá ke é bémáná o bépáedagén gapp ant.
10 Anchén mardomé ke báwarmandáni rombá‡ prosht o
prósha kárit, yakk o do randá áiá habardár kan. Agan sharr
nabut, watá cha áiá dur bedár.
11 Chéá ke taw zánay ke é gomráh o gonahkárén mardomé
o wati jenday gonáhán bár ent.

Goddhi habar

12 Man Artemásá yá Tikikásá tai kerrá ráha dayán. Anchó
ke kayt, taw johd bekan ke Nikupolisay shahrá, mani kerrá
byáyay, chéá ke mani erádah ent ke berawán o zemestáná
hamódá begwázénán.
13 Wati sajjahén wasá bekan ke wakil Zénás o Apulosá áyáni
saparáa komakk bekanay. Bechár ke á pa hecch chizzá mohtáj
mabant.
14 May mardom báyad ent dar bebarant ke chón watá pa
sharrén kárán wapka kanant§ tánke degaráni zaluratán purah
bekanant. É paymá may mardománi zendagi bésamara nabit.
15 E sajjahén mardom ke mani kerrá ant, tará saláma
kanant. Hamá báwarmand ke márá dósta dárant, áyán salám
kan. Hodáay rahmat shomay sajjahénáni sará sáhél* bát.

---

† **3:9 3:9** Sar o bon, bezán pet o pirok o bonpirok o poshtáni habar. ‡ **3:10 3:10** Romb, bezán gróh, thóli. § **3:14 3:14** Wapk kanag, bezán nadr kanag. * **3:15 3:15** Sáhél, bezán sáheg kanag.

Pa Pilimuná Pulosay kágad Pa Pilimuná Pulosay kágaday pajjár

Salám o drót

1 Cha Pulosay némagá, mane Pulos ke pa Issá Masihaygi
zendáná bandig án o cha may brát Timutáusay némagá,
pa may dóstigén hamkár Pilimun o
2 gohárén Apyah o hamráhén johdkár Arkipus o pa hamá
báwarmandán ke shomay lógá pa ebádatá yakjáha bant.
3 Cha may Hodáén Pet o Hodáwandén Issá Masihay némagá
shomárá rahmat o émeni sar bát.

Dwá o shogrgozári

4 Man har wahdá ke wati dwáyáni tahá tará yáta kanán,
modám wati Hodáay shográ gerán,
5 chéá ke tai imán o tai mehray hál maná sar bayagá ent,
hamá imán ke tará Hodáwandén Issáay sará hastent o hamá
mehr ke tará pa sajjahén palgártagénán* hastent.
6 Mani dwá ent ke hamá imán ke máshomá áiá sharikdár én,
tai zánt o zánagá géshter kanát. Har sharrén chizzé ke márá
cha Masihay barkatá hastent, áiay bárawá tai zánt géshter bát.
7 Mani brát! Maná tai mehráni sawabá mazanén wasshi o
delbaddhié† rasetag, chéá ke taw palgártagénáni del, árám o
táhir‡ dátag.

Ónesimusay bárawá Pulosay dazbandi

8 Bell toré man Masihay barkatá pa deljami tará hokm dáta
kanán ke ché bekan o ché makan,
9 bale mane Pulos ke pirmardé án o annun Issá Masihay
háterá bandig án, mehray bonyádá gón taw dazbandié kanán.
10 Man gón taw Ónesimusay§ bárawá dazbandia kanán ke
imánay hesábá mani chokk ent o bandigiay wahdán maná
rasetag,
11 hamá ke pésará tará hecch páedagi nadát, bale nun pa
taw o pa man, doénán páedagmand ent.
12 Man áiá pa taw per tarrénagá án, bezán wati delá pa taw
rawán dayagá án.

---

* **1:5 1:5** "Palgártagén" hamá mardom ant ke gón Issá Masihay hóná cha wati
gonáhán shódag o pák kanag butagant o é dhawlá pa Hodáyá dar chenag butagant.
† **1:7 1:7** Delbaddhi, bezán shábásh, sekén, tashwik. ‡ **1:7 1:7** Táhir, bezán árám,
karár. § **1:10 1:10** Ónesimusay máná ent "kárámad, páedagmand".

13 Nun ke man pa wasshén mestágá* bandig án, man lóthet
ke áiá wati kerrá bedárán ke tai jágahá á mani hezmatá
bekant.
14 Bale bé tai razáyá man hecch kanaga nalóthán ke taw
hecch kár pa majburi makanay, tai jenday wáhag o razá gón
bebit.
15 Balkén á pa kasánén wahdéá paméshká cha taw sestag o
dur butag ke pa modámi tará berasit,
16 bale cha ed o dém golámé hesáb mabit, cha goláméá
bálá ter, dóstigén bráté hesáb bebit. Maná wa sakk dóst ent,
tará angat géshter dóst ent, ensáni hesábá ham o Hodáwanday
sará báwarmandén brátéay hesábá ham.
17 Nun agan taw maná wati sangaté sarpada bay, gorhá
Ónesimusá anchó dast ger ke maná dasta geray o
18 agan tai káré harábi kortag yá áiá tai wámé per ent, áyán
mani hesábá nebeshtah kan.
19 Mane Pulos é gappá daste wat nebeshtah kanagá án:
“Manesha dayán o tará nagwashán ham ke tará é nókén zend
mani barkatá rasetag o taw mani wámdár ay.”
20 Haw mani brát, mana lóthán ke pa Hodáwandaygi cha taw
páedagé begerán. Pa Masihaygi mani delá é árám o táhirá
beday.
21 Man deljam án ke taw parmánbardáré ay, paméshká pa
taw nebeshtah kanagá án, chéá ke mana zánán, inchok ke
mana gwashán, taw géshtera kanay.
22 O dega gappé, pa man jágahay band o bastá ham bekan,
chéá ke maná omét ent ke tai dwáyáni barkatá ázáta bán o
tai kerrá káyán.

Goddhi drahbát

23 Épáprás ke pa Issá Masihaygi gón man yakjáh bandig ent,
tará saláma kanagá ent.
24 Mani hamkár Markás o Aristarkás o Démás o Luká ham
tará saláma kanant.
25 Hodáwandén Issá Masihay rahmat gón taw gón bát.

* **1:13 1:13** Mestág, bezán wasshén hál, bashárat.

Pa Ebránián kágadé

Hodáay kolaw

1 Gwastagén dawr o zamánagán báz randá Hodáyá cha
nabiáni dap o zobáná gón may pet o pirokán báz paymá
habar kortag,
2 bale é goddhi* róchán áiá gón má cha wati Chokkay dap o
zobáná habar kortag, cha hamáiay dapá ke Hodáyá sajjahén
chizz áiárá mirás dátagant o cha áiay wasilahá jaháni addh
kortag.
3 É Chokk Hodáay shán o shawkatay ádénk ent, Hodáay
tab o sareshtá† záhera kant o wati porzórén habaray barkatá
sajjahén chizzán barjáha dárit. Mardománi gonáháni shódagá
o rand, Chokk borzén arshay Hodáay rástén kashá nesht.

Chokk cha préshtagán báláter ent

4 Gorhá Chokk cha préshtagán sakk báz báláter ent, anchó ke
hamá nám ham cha préshtagáni námá borzter ent ke Hodáyá
Chokkárá mirás dátag.
5 Chéá ke Hodáyá hechbar gón wati hecch préshtagá
nagwashtag:
"Taw mani Bacch ay,
maróchi man tará pédá kortag."
Hecch préshtagéay bárawá ham nagwashtagi:
"Man áiay Peta bán o
á mani Chokka bit."
6 O padá wahdé Hodá wati awali Chokká é donyáyá déma
dant, gwashit:
"Mane Hodáay sajjahén préshtag áiá parastesh bekanant."
7 Préshtagáni bárawá Hodá gwashit:
"Wati préshtagán gwát jórha kanán,
bezán wati hezmatkárán ásay bránz‡."
8 Bale Hodá gón Chokká gwashit:
"Oo Hodá! Tai bádsháhiay taht abad tán abada mánit o
tai bádsháhiay asá, adl o ensápay asá ent.
9 Taw páki o rásti dóst dáshtag o
cha badiá naprat kortag,
paméshká mane Hodáyá, bezán tai Hodáyá
tará cha tai hamráhán géshter, shádehay rógen per mosh-
tag§."

---

* **1:2 1:2** Goddhi, bezán áheri. † **1:3 1:3** Tab o saresht, bezán zát, báten, jawhar.
‡ **1:7 1:7** Bránz, bezán ásay shamálah, shólah. § **1:9 1:9** Rógen per moshag, bezán pa káréá gechén kanag o wák o twán dayag. Esráiliáni kerrá rógen per moshag bádsháh o mazanén dini péshwáyáni gechén kanagay rasmé butag.

10 Hodá gón Chokká chosh ham gwashit:
"Oo Hodáwand! Taw bongéjá zeminay bonhesht* ér kort,
ásmán ham tai dastáni jórh kortagén ent.
11 É gár o bégwáha bant bale taw abadmán ay.
É sajjahén chó póshákâ kwahna bant.
12 Taw eshán chó kabáhéá† péchay.
É chó póshákâ badal kanaga bant,
bale taw dáemá hastay o
tai máh o sál halásа nabant."
13 Hodáyá hechbar gón wati hecch préshtagá nagwashtag:
"Mani rástén kashá tán hamá wahdá benend
ke man tai dozhmenán tai pádáni chérá dawra dayán‡."
14 Béshakk sajjahén préshtag hezmatkárén arwáh ant o pa
haméyáni hezmatá ráh dayag butagant ke áyán nejátay mirásа
rasit.

2

Nejátay némagá delgósh kanag

1 Paméshká má báyad ent hamá paygámay sará géshter
delgósh bedayén ke má eshkotag, chó mabit ke gomráh bebén.
2 Á paygám ke cha préshtagáni dap o zobáná gwashag
butagat mohr o mohkam at o áiay har paymén náparmáni o
helápwarziay barhakkén sezá raset,
3 gorhá agan má é mazanén nejátay némagá delgósh ma-
dayén, che paymá rakketa* kanén? É nejátay habar awalá
Hodáwandén Issáyá kort o padá hamá mardomán pa má
hamá paymá sar kort ke wat cha Issáyá eshkotagatesh.
4 Hodáyá bázén ajabbatén neshánié ham pésh dásht, ajabén
kár o warh warhén mójezah kort o Pákén Ruhay nyámat wati
delay tabá bahr kortant. Hamé paymá Hodáyá é paygámay
rástiay gwáhi dát.

Baniádamén Issá

5 Hamá jahán ke áyagi ent o má áiay habará én, Hodáyá
préshtagáni érdast nakort,
6 parchá ke yakkéá yakk jáhé gwáhi dátag o gwashtag:
"Ensán chéé ke taw áiay gamwár ay,
baniádam kay ent ke áiay delgóshá dáray?
7 Taw pa kammén wahdéá á cha préshtagán jahlter kort o
padá shán o sharapay táj sará dát o
8 har chizz áiay pádáni chérá ér kort."

---

* **1:10 1:10** Bonhesht, bezán lógay awali hesht yá seng. † **1:12 1:12** Kabáh, bezán jobbah ke pashkay sarborá gwará kananti. ‡ **1:13 1:13** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "tai pádáni chéray tahtoké bekanán". * **2:3 2:3** Rakkag, bezán neját rasag, bacchag.

Nun wahdé Hodáyá har chizz áiay pádáni chérá ér kortag, dega hecch pasht nakaptag ke áiay pádáni chérá mabit. Albat má angata nagendén ke har chizz áiay pádáni chérá ent.

9 Bale Issáyá gendén ke pa kammén wahdéá cha préshtagán jahlter kanag but o nun shán o sharapay tájé sará enti, chéá ke áiá markay sakki sagget†. Haw, cha Hodáay rahmatán áiá sajjahénáni háterá markay tám chasht.

10 Hodá, ke har chizz cha hamáiá ent o pa hamáiá, wahdé áiá bázén chokké wati shán o shawkatá sharikdár kanag lóthet, cháreti sharter ent ke man eshání nejátay rahshón‡, bezán Issáay kámeliá cha sakki o sóriay§ ráhá záhér bekanán.

11 Chéá ke pák o palgár* kanók o pák o palgár bayók, é sajjahén yakkén Petay chokk ant, paméshká Issá eshán wati brát gwashagá sharmendaga nabit.

12 Gwashit:

“Wati brátáni kerrá tai námay járá janán,
mocchiay démá tará názénán.”

13 Padá gwashit:

“Man Hodáay sará tawkala kanán.”

O padá gwashit:

“É man án o é hamá chokk ant ke Hodáyá maná dátagant.”

14 Chokk cha hón o góshtá addh butagant, paméshká Issá ham hón o góshtay mardomé but o átk ke gón wati marká, hamáiay zór o wákát bepróshit ke markay zóri dasta ent, bezán Shaytánayg o

15 é dhawlá hamáyán ázát bekant ke wati sajjahén omrá markay torsay golám butagant.

16 É gapp záher ent ke Issá préshtagáni komakk kanagá nayátk, Ebráhémay chokk o óbádagáni‡ komakk kanagá átk.

17 Gorhá paméshká allami at ke á har hesábá wati brátáni paymá bebit, tánke Hodáay bárgáhá§ rahmdel o wapádárén mazanén péshwáé bebit ke kawmay gonáhán beshódit o kapárat* bekant.

18 Áiay jendá sakki o sóri saggetag o cha chakkásá† gwastag, paméshká hamáyán komakk korta kant ke chakkásay tahá ant.

3

Issá o Mussá

† **2:9 2:9** Saggag, bezán bardásht kanag. ‡ **2:10 2:10** Rahshón, bezán rahbar, sarók, rahdarbar. § **2:10 2:10** Sakki o sóri, bezán mosibat, taklip. * **2:11 2:11** Palgár, bezán sáp o sallah, bepóleng. † **2:14 2:14** Wák, bezán zór, tákat. ‡ **2:16 2:16** Óbádag, bezán nasl o padréch, chokk o nomásag. § **2:17 2:17** Bárgáh, bezán dém, darbár, hozur. * **2:17 2:17** Kapáratay máná sarpósh ent. Edá pa gonáháni shódagá kármarz butag. † **2:18 2:18** Chakkás, bezán ázmáesh, emtehán.

1 Gorhá, oo pák o palgár butagén brátán*! Shomá ke
borzén arshay Hodáay tawár kortagénáni tahá gón ét, wati
pegr o hayálán gón Issáyá bekanét, gón hamá kásed o mazanén
péshwáyá ke má áiá mannén.
2 Á gón wati gechén kanóká wapádár at, hamá paymá ke
Mussá Hodáay sarjamén lógay wapádár at.
3 Anchó ke lógay addh kanókay sharap cha lógay sharapá
géshter ent, Issá cha Mussáyá géshter shán o sharapa karzit,
4 chéá ke har lógéárá addh kanóké hast, bale Hodá sajjahén
chizzáni addh kanók ent.
5 Mussá, hezmatkáréay hesábá Hodáay sarjamén lógay
wapádár at ke hamá chizzáni gwáhiá bedant ke démterá
gwashag o záher kanaga bant,
6 bale Masih Chokkay hesábá, Hodáay lógay wapádárén
sarmaster ent o Hodáay lóg má én, bale hamá shartá ke delér
bemánén o pa pahré wati ométay sará mohr bóshtén.

Sarkasshi makanét

7 Paméshká Pákén Ruha gwashit:
"Maróchi shomá agan Hodáay tawárá eshkonét,
8 wati delá á paymá seng makanét
ke shomay pet o pirokán sarkasshiay róchán kort,
hamá wahdá ke áyán gyábáná maná chakkáset† o ázmáesh
kort.
9 Bell toré shomay pet o pirokán tán chell sálá mani kortagén
kár distagatant,
bale angat ódá áyán maná chakkáset.
10 Paméshká man á naslay sará zahr atán o gwashton:
'Delesh gomráh ent o
mani ráhána nazánant,'
11 Gorhá man pa hezhm‡ sawgend wárt ke
'hamá árámi o ásudagi ke man pa eshán armán kortag,
é mardom hechbar ódá sara nabant.' "
12 Oo mani brátán! Hozzhár bét ke cha shomá hechkasay
del bad o béimán mabit o cha namiránén§ Hodáyá posht
makant.
13 Hodáyá posht janagay badalá, tán hamá wahdá ke
"maróchigén róch" hastent, har róch yakdegará delbaddhi*
bedayét ke cha shomá hechkasay del cha gonáhay prébá seng
mabit.

---

* **3:1 3:1** "Brátay" máná har báwarmand ent, mardén o janén. † **3:8 3:8** Chakkásag, bezán ázmáesh kanag, emtehán gerag. ‡ **3:11 3:11** Hezhm, bezán gaynz, zahr gerag. § **3:12 3:12** Namirán, bezán hamá ke hechbara namerit. * **3:13 3:13** Delbaddhi, bezán shábásh, sekén, tashwik.

14 Chéá ke máshomá Masihay har chizzá bahramand én,
bale pa é shartá ke wati deljamiá tán áherá mohr o mohkam
bedárén, hamá deljami ke bendátá† máshomárá butag.
15 Anchó ke gwashag butag:
"Maróchi shomá agan áiay tawárá eshkonét,
wati delá á paymá seng makanét
ke shomay pet o pirokán sarkasshiay róchán kort."
16 Haháyán ke eshkot o angat sarkasshi kort, á kay atant?
Á sajjahén hamá mardom naatant ke Mussáay sarókiá cha
Mesrá dar átkant?
17 Tán chell sálá Hodá kai sará zahr at? Haháyáni sará zahr
naat ke gonáhesh kort o jónesh gyábáná kaptant?
18 Kojám mardománi bárawá sawgendi wárt: "Hechbar
hamá árámi o ásudagiá ke man pa áyán armán kortag, sara
nabant"? Haháyáni bárawá sawgendi nawárt ke náparmániesh
kort?
19 Gorhá má gendén ke áyán cha wati nábáwariá natwánt
hamá árámi o ásudagiá sar bebant ke Hodáyá pa áyán armán
kortagat.

4

Hodáay kawl kortagén árámi o ásudagi

1 Hodáay kawl o wádah angat barjáh ent ke má hamá
árámi o ásudagiá sar buta kanén ke áiá pa má armán kortag.
Paméshká hozzhár bebén, chó mabit ke cha shomá kasé pasht
bekapit o árámi o ásudagiay menzelá sar mabit.
2 Chéá ke márá ham áyáni paymá wasshén mestág* rasetag.
Hamá paygám ke áyán eshkot, á paygámá áyáná hecch páedag
nadát, parchá ke eshkonókáni delá imán néstat ke paygám
áyáni delá benendit,
3 bale má ke imán áwortag, Hodáay kawl kortagén árámi
o ásudagiá sara bén. Bell toré Hodáay kár cha jahánay jórh
bayagay wahdá sarjam butant, bale padá ham gwashti:
"Gorhá man pa hezhm sawgend wárt ke
'hamá árámi o ásudagi ke man pa eshán armán kortag,
é mardom hechbar ódá sara nabant.' "
4 Hodáyá yakk jágahéá haptomi róchay árámiay bárawá
gwashtag:
"Haptomi róchá, mane Hodáyá cha wati sajjahén kárán árám
kort."
5 Bale Hodáyá chó ham gwashtag:
"Hamá árámi o ásudagi ke man pa eshán armán kortag, é
mardom hechbar ódá sara nabant."

† **3:14 3:14** Bendát, bezán bongéj, shoru. * **4:2 4:2** Mestág, bezán wasshén hál, bashárat.

6 Gorhá é habar angat barjáh ent ke lahtén mardom Hodáay
kawl kortagén árámi o ásudagiá sara bit, bale haméyán ke é
wasshén mestág pésará eshkotagat, wati náparmániay sawabá
sar nabutant.
7 Gorhá Hodáyá dega róché gisshént o báz wahdá rand
Dáuday zobáná "maróchigén róchay" bárawá habari kort o
hamá paymá ke pésará é ketábá átkag, gwashti:

"Maróchi shomá agan áiay tawárá eshkonét,
wati delá seng makanét."

8 Chéá ke agan Yushéyá á mardoméná árámi o ásudagi
bedátén, gorhá Hodáyá randterá dega róchéay bárawá habar
nakortagat.
9 Bale pa Hodáay kawmá angat Shabbatay paymén árámi o
ásudagié ér ent.
10 Chéá ke harkas ke Hodáay kawl kortagén árámi o ásudagiá
sara bit cha wati kárán áráma kant, hamá paymá ke Hodáyá
cha wati kárán árám kort.
11 Gorhá wati sajjahén zórá bejanén ke hamá árámi o
ásudagiá sar bebén, chó mabit ke kasé may pet o pirokáni
paymá náparmáni bekant o pasht bekapit.
12 Chéá ke Hodáay habar zendag o zórmand ent o cha har
dodapén zahméá tézter ent. Anchosha borrit ke nákoná cha
góshtá o majgá† cha haddhá ham jetá kant‡ o delay hayál o
maksadán pa ensápa gisshénit.
13 Sajjahén jahéná hecch chizz cha Hodáay chammán chér
o andém§ naent. Har chizz áiay chammáni démá záher ent o
márá áiay kerrá hesáb dayagi ent.

May masterén péshwá Issá

14 Márá mazanén péshwáé hast ke cha sajjahénán master
ent o ásmáná shotag, bezán Issá, Hodáay Chokk. Paméshká
byáét wati imánay darshán kanagay sará mohra óshtén,
15 chéá ke márá anchén masterén péshwáé hast ke may
nezóriána zánt o gón má hamdardi korta kant, anchéné ke
har hesábá may paymá chakkásag butag, bale hecch gonáhi
nakortag.
16 Gorhá byáét pa deléri dém pa Hodáay rahmatay tahtá
kenzána bén tánke á may sará rahm bekant o zaluratay
wahdá márá áiay komakkay barkat berasit.

† **4:12 4:12** Majg hamá narmén chizz ent ke haddhay tahá ent. ‡ **4:12 4:12** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: anchosha borrit ke sáhá cha arwáhá o bandá cha majgá ham jetá kant. § **4:13 4:13** Andém, bezán chér, póshidah.

5

1 Har masterén dini péshwá cha mardománi nyámá* gechén
kanaga bit o Hodái kárániy tahá áyáni nomáendaha bit tánke pa
mardománi gonáhán Hodáay bárgáhá théki byárit o korbánig
nadr bekant.
2 Péshwá gón nazántkár o gomráhén mardomán pa narmdeli
pésh átka kant, chéá ke áiá ham nezóri mán.
3 Paméshká báyad ent tahná pa é dega mardománi gonáhán
korbánig makant, pa wati jenday gonáhán ham bekant.
4 Hechkas é sharapá wat zorta nakant, é sharap tahná
hamá wahdá rasit ke Hodá yakkéá hamá dhawlá tawár
bekant ke áiá Hárun tawár kort.
5 Gón Masihá ham hamé paymá but. Áiá masterén péshwá
bayagay sharap watárá wat nadát. Hodáyá gón Masihá
gwasht:
"Taw mani Bacch ay,
maróchi man tará pédá kortag."
6 Dega jágahéá chosh ham gwashit:
"Taw tán abad péshwáé ay,
Malkisedikay† darjah o makámay péshwáé."
7 Masihá wati donyái zendagiay róchán pa borztawári
o grétagén chammé Hodáay kerrá dwá o dazbandia kort,
hamáiay kerrá ke twánti Masihá cha markáberakkénit‡.
Parmánbardáriay sawabá áiay dwá gósh dáraga butant.
8 Bell toré á Hodáay Chokk at, bale angat cha sakki o sóriay
ráhá parmánbardárii dar bort.
9 Wahdé áiay kámeli záhér but, á pa wati parmánbardárán
abadmánén nejátay sarchammag§ jórh but o
10 cha Hodáay némagá áiárá Malkisedikay darjah o
makámay mazanén péshwáéay darjah dayag but.

Báwarmandiay rost o rodóm

11 É bárawá márá pa gwashagá bázén habaré hast, bale
shomárá é habaráni sarpad kanag grán ent, chéá ke shomá
gósh dáragá sost tarretagét.
12 Tán é wahdá shomá báyad ent ostád butént, bale
shomárá padá kaséay zalurat ent ke Hodáay bonyádi habarán
shomárá sarpad bekant. Shomárá shir pakár ent, trondén
warák* wárta nakanét.
13 Shirmechén chokké nazánt pa man ché sharr ent, chéá
ke angat nonnoké,

---

* **5:1 5:1** Nyámá, bezán myáná, darnyámá, tahá, tóká. † **5:6 5:6** Malkisedik, Ebráhémay zamánagá bádsháh o dini péshwáé at. ‡ **5:7 5:7** Rakkénag, bezán neját dayag, bacchénag. § **5:9 5:9** Sarchammag, bezán sarchashmah. * **5:12 5:12** Trondén warák, bezán dhaddhén warák, hamá warák ke narm naent.

14 bale trondén warák pa bálegán ent, pa hamáyán ke wati imánay sará modám káresh kortag o é paymá nék o baday parkesh dar bortag.

6

1 Paméshká byáét cha hamá bonyádi tálimán ke Masihay bárawá ant démtera rawén o dém pa pohtagiá kenzána bén. É tálimáni bonredá dobar ér makanén:
cha hamá kárán tawbah kanag ke ásaresh mark ent,
Hodáay sará imán,
2 pákshódiáni* tálim,
dastay ér moshag†,
mordagáni jáh janag‡ o
abadmánén dádrasi§.
3 Nun má cha eshán démtera rawén, agan Hodáay razá bebit.
4 Hamá mardom ke áyáni del yakk randé rozhná but o ásmáni sawgátay támesh chasht o Pákén Ruhá sharikdár butant o
5 Hodáay habaray washtámi o áyókén zamánagay zóresh chasht,
6 agan é mardomán wati ráh táb dát, hechbar dém pa tawbahá árag buta nakanant, chéá ke é mardom Hodáay Chokká padá saliba kasshant o mahlukay démá áiá béezzata kanant o é paymá watá táwána dayant.
7 Hamá zemin ke wahd pa wahdá áiay sará hawra gwárit o sérá ápa wárt o pa wati ábád kanókán sharrén bar o samara kárit, á zeminá Hodá barkata dant.
8 Bale á zemin ke konthag o dhangara ródénit, békár ent. Zuttán nálat kanaga bit o áiay ákebat sóchag ent.
9 Oo dordánagén dóstán! Bell toré má é paymá habar kanagá én, bale má shomay sharriáni bárawá deljam én, hamá sharri ke gón nejátá hamgranch ant.
10 Chéá ke Hodá náensáp naent ke shomay kárán be-shamóshit. Shomá palgártagénái* hezmat kortag o angat kanagá ét o Hodá cha é mehrá bétránaga nabit ke shomá pa áiay námá kortag.

---

* **6:2 6:2** Pákshódiay labz, Yunáni zobáná "baptismah" gwashaga bit o eshiay máná "ápá bokk dayag" yá "gón ápá shódag" ent. † **6:2 6:2** Dastay ér moshagay maksad esh ent ke hamá mardomá cha Hodáay némagá hayr o rahmat berasit ke dast áiay sará ér moshaga bit. ‡ **6:2 6:2** Jáh janag, bezán pád áyag, zendag bayag. § **6:2 6:2** Dádrasi, bezán hakkén paysalah, hamá shawr ke cha dádgáhána kayt, dáwari, ensáp. * **6:10 6:10** "Palgártagén" hamá mardom ant ke gón Issá Masihay hóná cha wati gonáhán shódag o pák kanag butagant o é dhawlá pa Hodáyá dar chenag butagant.

11 May wáhag ent ke cha shomá harkas tán godhsará hamé
hobb o hodónákiá† barjáh bedárit ke shomay omét purah
bebit.
12 Sost o jándozz‡ mabét, haméyáni randgiriá bekanét ke cha
imán o sabray ráhá Hodáay kawláni mirásdára§ bant.

Hodáay kawl o karár

13 Wahdé Hodáyá gón Ebráhémá kawl kort, wati jenday
sawgendi wárt, chéá ke masteréné néstat ke áiay sawgendá
bwárt.
14 Gwashti: "Pa rásti tará barkata dayán o tai nasl o
padréchá* báza kanán."
15 É paymá Ebráhémá gón sabr o ópár entezár kort o hamá
chizzi raset ke Hodáyá kawl dátagat.
16 Mardom cha wat masterénay sawgendá warant. Saw-
gend gappá gisshénit o har jérhahá halása kant.
17 Paméshká wahdé Hodáyá lóthet ke pa wádaháni
mirásdárán pakká pésh bedárit ke mani erádah badala nabit,
gorhá sawgendi wárt
18 tánke cha é doén badal nabayagi chizzán, bezán Hodáay
kawlá o sawgendá, áiay panáhá átkagén mardomán pa
bándátay ométa mohrén delbaddhié berasit, chéá ke buta
nakant Hodá dróg bebandit.
19 É omét pa may arwáhá deljam o mohkamén nangaré† o
Hodáay bárgáhá, pardahay poshtá‡ mekk ent,
20 hamá jágahá ke Issá pa maygi, cha má pésar hamá wahdá
shot ke á, Malkisedikay darjah o makámay mazanén péshwáé
but, abadi péshwáé.

7

Malkisedikay péshwái

1 Malkisedik Shalimay* bádsháh at o borzén arshay Hodáay
dini péshwá at. Wahdé Ebráhémá bádsháh prósh dátagatant† o
per tarragá at, Malkisedik gón áiá dochár kapt o Ebráhémi
barkat dát.
2 Ebráhémá áiárá har chizzay dahyakk dát. Malkisedikay
námay máná "adl o ensápay bádsháh" ent o á Shalimay bádsháh
ent, bezán "sohl o émeniay bádsháh".

---

† **6:11 6:11** Hodónák, bezán wáhagdár, armáni, lóthók, delmánag. ‡ **6:12 6:12** Jándozz, bezán tambal. § **6:12 6:12** Mirásdár, bezán mirás barók, mirásá sharikdár, wáres. * **6:14 6:14** Padréch, bezán nasl, chokk o óbádag. † **6:19 6:19** Nangar, bezán langar. ‡ **6:19 6:19** Yahudiáni mazanén parasteshgáhá pardahé hastat ke Hodáay bárgáhi cha mardomán jetá kort. Edá morád hamé pardah ent.

* **7:1 7:1** Shalim hamá Urshalim ent. † **7:1 7:1** Prósh dayag, bezán shekast dayag.

3 Na áiay pet o mát o béh o bonyáday‡ bárawá chizzé zánaga
bit o na áiay zenday bendát o ásaray§ bárawá. Á, Hodáay
Chokkay dhawlá ent o tán abad dini péshwá mánit.
4 Becharét, á chinchok mazan ent ke may bonpirok
Ebráhémá cha jangay áwárán* áiárá dahyakk dát.
5 Nun Sharyatay redá Láwiay nasl o padréch ke dini péshwá
bant, cha kawmá, bezán cha wati brátán dahyakka gerant,
bell toré á wat ham Ebráhémay chokk o óbádag ant.
6 Bale Malkisedik ke cha Láwiay naslá naat, áiá cha
Ebráhémá dahyakk gept o Ebráhémi barkat dát, hamá
Ebráhém ke Hodáyá gón áiá wati wádah kortagatant.
7 Béshakk kasteréná cha masteréná barkata rasit.
8 Yakk némagé hamá mardom dahyakka gerant ke merant,
domi némagá hamá mardom dahyakka gipt ke gwáhi dayag
butag ke á zendaga mánit.
9 Chó ham gwashta kanén, Láwi ke dahyakka gipt, áiay
jendá ham hamá wahdá dahyakk dát ke Ebráhémá dahyakk
dát,
10 chéá ke wahdé Malkisediká gón Ebráhémá dhikk wárt†,
Láwi wati bonpirok Ebráhémay sréná at o angat pédá nabuta-
gat.

Issáay péshwái

11 Agan Láwiay dini péshwáiá ensán kámel kort bekortén,
hamá péshwái ke áiay bonyádá Shariat kawmá dayag butagat,
gorhá dega péshwáéay áyagay zalurat ché at, Malkisedikay
darjah o makámay péshwáé, Hárunay darjah o makámay na?
12 Chéá ke agan dini péshwái badala bit, gorhá Sharyat ham
báyad ent badal bebit.
13 May Hodáwandén Issá ke áiay bárawá é habar kanag
butagant, cha dega kabilahéá ent o cha á kabilahá hechbar
kassá korbánjáhá hezmat nakortag.
14 Chéá ke é gapp záher ent ke may Hodáwand cha Yahudáay
kabilahá at o Mussáyá hecch nagwashtagat ke cha é kabilahá
kasé dini péshwá buta kant.
15 É gapp hamá wahdá angat pakkátera bit ke Malkisedikay
darjah o makámay péshwáé byayt.
16 May Hodáwand é bonyádá péshwá jórh nabut ke Sharyatá
áiay béh o bonyáday bárawá hokmé mán, hamé bonyádá
péshwá but ke áiay zend hechbar halása nabit.
17 Chéá ke áiay bárawá chó gwáhi dayag butag: "Taw tán
abad péshwáé ay, Malkisedikay darjah o makámay péshwáé."

---

‡ **7:3 7:3** Béh o bonyád, bezán pet o pirok, asl o nasab. § **7:3 7:3** Bendát o ásar, bezán shoru o halási. * **7:4 7:4** Áwár, bezán jangay tahá lotth o pol kortagén mál o mardom. † **7:10 7:10** Dhikk warag, bezán dochár kapag, gón chizzéá laggag.

18 É paymá, pésarigén hokm poshtá dawr dayag but, chéá
ke nezór o kárá nayátk.
19 Sharyatá hecch chizz kámel nakort. Márá sharterén
omété raset ke eshiay barkatá má gón Hodáyá nazzikka bén.
20 É kár bé sawgendá nabut. Á dega bé sawgendá dini
péshwá butant,
21 bale Issá gón sawgendéá péshwá but, hamá wahdá ke
Hodáyá gón áiá gwasht:
"Mane Hodáwandá sawgend wártag o nabajján,
taw tán abad péshwá ay."
22 É sawgenday barkatá Issá gehterén ahd o paymánéay
zámen‡ but.
23 Á dega dini péshwá sakk báz butagant, chéá ke markáá
móh§ nadátagant ke dáemá péshwái bekanant,
24 bale Issá tán abad zendag ent, paméshká áiay péshwái
dáemi ent.
25 Hamé sawabá, á mardom ke cha Issáay ráhá Hodáay
kerrá káyant, Issá áyán sarjamén nejáté baksheta kant, chéá
ke á modám zendag ent tánke áyáni wakiliá bekant.
26 Márá anchén mazanén péshwáé pakár ent ke pák o palgár
o béayb bebit, cha gonahkárán jetá bebit o áiay jáh cha arshá
borzter bebit.
27 Áiá zalurat naent ke é dega dini péshwáyáni paymá har
róch awalá pa wati gonáhán o randá pa kawmay gonáhán
korbánig bekant, chéá ke hamá wahdá ke áiá watárá nadr
kort, é kári yakkén randá kort o bass.
28 Sharyat anchén mardomán mazanén dini péshwá jórha
kant ke áyán ensáni nezóri mán, bale hamá sawgend ke cha
Sharyatá rand átk Hodáay Chokki pa péshwáiá gechén kort.
Chokká wati kár sarjam kort o tán abad kámel but.

8

Nókén ahd o paymánay péshwá

1 Nun may é habaráni masterén maksad esh ent ke márá
anchén mazanén péshwáé hast ke ásmáná borzén arshay
Hodáay tahtay rástén kashá neshtag o
2 pákén jágahá hezmata kant, bezán hamá asligén tambuá*
hezmata kant ke Hodáwandá mekk kortag†, ensáná mekk
nakortag.
3 Har mazanén dini péshwá pa thékiay árag o korbánigay
nadr kanagá gechén kanaga bit, paméshká allami ent ke
Issáyá ham pa nadr kanagá chizzé bebit.

---

‡ **7:22 7:22** Zámen, bezán zamánat dayók. § **7:23 7:23** Móh, bezán wahd, porsat, mókal, wár o gég. * **8:2 8:2** Tambu, bezán haymah, gedán. † **8:2 8:2** Mekk kanag, bezán lekk kanag, óshtárénag.

4 Agan á zeminay sará butén, hecch paymá dini péshwáé
nabutagat, chéá ke dega dini péshwá hast ke Sharyatay
hesábá thékia kárant.
5 Á, anchén parasteshgáhéá hezmata kanant ke ásmáni
parasteshgáhay nákámelén shekl o dróshomá‡ ent, paméshká
tambuay addh kanagay wahdá Hodáyá Mussá habardár kort
o gwasht: “Bechár, é sajjahén chizzán hamá paymá addh kan
ke man tará kóhay sará pésh dásht.”
6 Bale nun é hezmatá ke Issá kant, eshiay darjah cha áyáni
hezmatay darjahá báz borzter ent, hamá paymá ke é ahd
o paymán ke Issá eshiay myánjigeriá§ kant, cha pésari ahd
o paymáná bálá̱ter ent o é paymánay bonhesht mohrterén
wádaháni sará ér ent.
7 Chéá ke agan awali ahd o paymán béayb butén, dega ahd
o paymánéay zalurat nabutagat.
8 Bale Hodáyá kawmay ayb distant o gwashti:
“Mane Hodáwanda gwashán ke hamá róch pédák ant
ke man gón Esráilay lóg o Yahudáay lógá nókén ahd o
paymáné bandán.
9 Bale á paymén ahd o paymáné nabandán ke man gón áyáni
pet o pirokán hamá róchá bast
ke áyáni daston gept tánke cha Mesrá daresh bekanán.
Á mani ahd o paymánay sará naóshtátant,
gorhá man wati dém cha áyán tarrént.
10 Mane Hodáwanda gwashán, esh ent hamá ahd o paymán
ke áyókén róchán gón Esráilay kawmá bandáni:
man wati ráh o rahbandán áyáni pegr o hayáláni tahá
naksha kanán o
áyáni delá nebeshtahesha kanán.
Man áyáni Hodá bán o á mani mahluk.
11 Cha ed o rand kass wati hamsáhegá tálima nadant o
kass wati brátá nagwashit: ‘Hodáwandá pajjáh byár,’
chéá ke á sajjahén, kasán o mazan, maná zánant
12 ke man áyáni radkárián pahella kanán o
cha ed o rand, hechbar áyáni gonáhán yáta nakanán.”
13 Hodá “nókén ahd o paymánéay” habará kant o gón é
habará awali ahd o paymáná kwahn o nákára kant o harché
ke nákára bit o kwahna tarrit, zutt gár o bégwáha bit.

9

Awali ahd o paymánay nezóri

‡ **8:5 8:5** Dróshom, bezán shekl, surat.

§ **8:6 8:6** Myánjigeri, bezán pa sohl o saláhá nyámi mardom bayag.

1 Awali ahd o paymáná pa parasteshá ráh o rahband mán
at o zeminay sará pa parastesh kanagá pákén jágahé ham
hastat.
2 Tambué mekk kanag butagat o eshiay awali kóthiá*
cherágdán, thébal† o pákwandhén nagan‡ mán atant. É kóthiay
nám pákén jágah at.
3 Domi pardahay poshtá ham kóthié hastat ke pákterén jágah
gwashaga but.
4 É kóthiá teláhpóshén bósóchi korbánjáh mán at o ahd o
karáray pétiS ham ér at ke sajjahén pahnáti teláhpósh atant.
É pétiá mannay* teláhén darp, Hárunay asá ke teji jatagat o
ahd o paymánay wánek† mán atant.
5 Pétiay sará, shán o shawkatay karrubián‡ kapáratayS
sarpósh sáhél* kortagat. Bale annun é chizzáni sará hurt
hurtá habar kanaga nabit.
6 Cha hamá wahdá ke é chizz hamé paymá tayár kanag
butagant, dini péshwá pa hezmat kanagá modám awali kóthiá
rawant.
7 Tahná mazanén dini péshwá domi kóthiá rawt, bale sálé
yakk randé rawt o hechbar bé hóná narawt. Á pa wati
gonáhán o pa kawmay gonáhán ke pa názánti kortagantesh
é hónán nadra kant.
8 Gón é ráh o rahbandán, Pákén Ruh pésha dárit ke tán hamá
wahdá ke awali tambu mekk at, pákterén jágahá rawagay ráh
angat záher naat.
9 Á tambu pa annugén wahdá mesálé o hamá théki o
korbánig ke parastesh kanóká nadra kortant, áyán parastesh
kanókay zamir sarjamiá pák korta nakort.
10 É chizz warag o nóshag o tahr tahrén† shosht o shódi
rasmán kármarza bant o bass. Bezán é záheri rasm ant o
tán hamá wahdá kára kanant ke nókén dawr o zamánagay
rahband byayt.

Masihay kámelén ráh o rahband

11 Bale Masih mazanén péshwá but o átk ke márá hamá
sharrén chizzán bedant ke annun márá hastant. Á cha

---

* **9:2 9:2** Kóthi, bezán óták, kamrah, bán. † **9:2 9:2** Thébal, bezán méz, mazanén chárpádag. ‡ **9:2 9:2** Pákwandhén nagan anchén nagan atant ke modám Hodáwanday bárgáhá ér kanagi at o é gappay neshání atant ke Hodá wati mardománi rózirasán ent. S **9:4 9:4** É pétiay domi nám sháhediay péti ent. * **9:4 9:4** Mann hamá nán ent ke Mussáay zamánagá, Hodáyá gyábáná pa Esráilián éra gétk. † **9:4 9:4** Wánek, bezán mazanén patanén seng, wánag. Sháhediay wánekáni sará Hodáay dahén parmán nebeshtah atant. ‡ **9:5 9:5** Karrubi, ásmáni mahluké ke bánzolesh per o Hodáay tahtay chapp o chágerdá ant. S **9:5 9:5** Ebráni zobáná kapáratay máná sarpósh ent. Edá pa gonáháni shódag o sarpósh kanagá kármarz butag. * **9:5 9:5** Sáhél, bezán sáheg kanag. † **9:10 9:10** Tahr tahrén, bezán warh warhén, dega dega paymén.

anchén master o kámelterén tambuéá gwast ke ensánay dastá jórh nakortag, bezán cha é hastiá dhann ent.
12 Masih páchen o gwaskáni hónay barkatá nashot, wati
jenday hónay barkatá bass yakkén randá pákterén jágahá shot
o pa má abadmánén ázátié áworti.
13 Chéá ke agan nápákén mardománi sará páchen o
káigeráni‡ hónay dranzag o korbánigén porrápay§ poráni
chandhag áyán dini hesábá pák o palgára kant,
14 gorhá Masihá ke abadmánén Ruhay barkatá watá
Hodáay bárgáhá béaybén korbánigé kort, áiay hón may zamirá
báz géshter páka kant. Márá cha hamá kárán páka kant ke
ásaresh mark ent tánke má namiránén Hodáay parastesh o
hezmatá bekanén.
15 Paméshká Masih nókén ahd o paymánéay myánjiger*
ent, tánke Hodáay tawár kortagén mardomán wádah dátagén
abadmánén mirás berasit. Masihay mark áyán cha hamá
náparmániána rakkénit ke awali ahd o paymánay wahdá kanag
butagant.
16 Chéá ke wasiyat† hamá wahdá kára dant ke wasiyat
kanókay mark sábet kanag bebit.
17 Wasiyat tahná marká rand kár bandaga bit o tán wahdé
ke wasiyat kanók zendag ent, wasiyatá asaré nést.
18 Paméshká awali ahd o paymánay bandag ham bé hónay
rechagá nabut.
19 Wahdé Mussáyá Sharyatay sajjahén hokm gón sarjamén
kawmá gwashtant, áiá gwask o páchenáni hón zort o ápá
hawár kortant o gón sohrén pazhm‡ o zupáay§ thálán*,
tumár† o sajjahén kawmay sará dranzetant.
20 Mussáyá gwasht: “Esh ent hamá ahd o paymánay hón,
hamá ahd o paymán ke Hodáyá shomárá eshiay barjáh
dáragay hokm dátag.”
21 Hamé paymá áiá hón zort o tambu o hamá sajjahén
chizzáni sará dranzetant ke parasteshay wahdá kármarza
butant.
22 Chónáhá, Sharyatay hesábá kamm o gésh sajjahén chizz
gón hóná pák o palgár kanaga bant o bé hónay réchagá
pahellia narasit.
23 Gorhá báyad ent ásmáni chizzáni shekl o dróshomá addh
kortagén nákámelén chizz gón é korbánigán pák o palgár

‡ **9:13 9:13** Káiger, bezán rostagén narén gók. § **9:13 9:13** Porráp, bezán kasánomrén mádagén gók. * **9:15 9:15** Myánjiger, bezán sohl o saláh kanók. † **9:16 9:16** Yunáni zobáná wasiyat o ahd o karár yakkén labz ent. ‡ **9:19 9:19** Pazhm, bezán pashm, espétpasay mud. § **9:19 9:19** Zupá kasánén drachké ke Engréziá “hyssop” o Pársiá “zufá” gwashanti. * **9:19 9:19** Thál, bezán sháharh, sháhal. † **9:19 9:19** Tumár hamá ketábána gwashant ke kwahnén zamánagá ták yá póstáni sará nebisag o gerd gerdá patáyag butagant.

kanag bebant, bale ásmánay asligén chizzán sharterén korbánig pakár ent.
24 Chéá ke Masih mardománi bastagén parasteshgáhéá
nashot, bezán asligénay shekl o dróshomá addh kortagén
nákámelén parasteshgáhá nashot, ásmánay jendá shot ke
Hodáay bárgáhá may wakiliá bekant.
25 Ódá pa é maksadá ham nashot ke watá báz randá ko-
rbánig bekant, bezán masterén dini péshwáay paymá nakorti.
Masterén dini péshwá sál pa sál mazanén parasteshgáhay
pákterén jágahá gón hamá hóná rawt ke áiay jenday hón naent.
26 Agan har sál korbánig pakár butén, gorhá Masihá báyad
ent cha donyáay bendátá báz bará sakki o sóri besaggetén.
Bale nun ke wahd sarjam but, Masih yakkén randá záher but
o bass, tánke gón wati sar o sáhay korbán kanagá gonáhá nést
o nábud bekant.
27 Hamá paymá ke pa ensáná bass yakk randé mark o cha
marká rand dádrasi gisshénag butag,
28 Masih ham yakkén randá korbánig kanag but ke bázén
mardoméay gonáhán wati jenday gardená beladdhit. Albat,
á padá záhera bit, bale pa gonáháni baddhá kanagá na, pa
hamá mardománi nejátá ke áiay wadárá‡ ant.

10

Masihay korbánig bayag

1 Sharyat áyókén sharrén chizzáni tahná násarjamén sheklé,
áyáni asl naent. Paméshká har sál gón yakkén korbánigáni
takrár kanagá, Sharyat á mardomán kámel korta nakant ke
pa parasteshá káyant.
2 Agan Sharyatá mardom kámel bekortén, korbánig kanag
báyad ent band butén, chéá ke parastesh kanók yakkén randá
tán abad pák o palgár butagatant o padá hechbar pa gonáhán
watá mayárbáresh nakortagat.
3 Bale é korbánig sálay sará gonáháni yát o tránagá perrénant,
4 chéá ke káiger o páchenay hón gonáhán nést o nábuda
nakant.
5 Gorhá wahdé Masih jahánáátk, gwashti:
"Tará korbánig o hayrátay hobb o wáhag néstat,
bale taw badané pa man tayár kort.
6 Taw cha sóchagi korbánig o gonáháni korbánigán razá
nabutay.
7 Gorhá man gwasht: 'Oo Hodá! Esh ent, man átkagán ke tai
wáhagá sarjam bekanán,
mani bárawá tumárá nebisag butag.' "

‡ **9:28 9:28** Wadár, bezán entezár, rahchári.

8 Anchó ke borzá nebisag butag, Masihá gwasht: "Tará
korbánig o hayrátay hobb o wáhag néstat o taw cha sóchagi
korbánig o gonáháni korbánigán razá nabutay," harchont ke
é korbánig Sharyatay hesábá nadr kanaga bant.
9 Padá gwashti: "Esh ent, man átkagán ke tai wáhagá sarjam
bekanán." Gón é habará Issá awali ahd o paymáná dura kant
o domiá kárit o
10 Má Hodáay wáhagay sawabá pák o palgár kanag butagén,
Issá Masihay badanay korbánig bayagay barkatá ke á yakkén
randá tán abad korbánig but.

11 Har róch har dini péshwáé pa wati dini kárániki kanagá
óshtit o rand pa rand hamá yakkén korbánigán nadra kant ke
hechbar gonáhán shoshta nakanant.
12 Bale wahdé Issáyá pa gonáháni dur kanagá yakk ko-
rbánigé tán abad nadr kortagat, shot o Hodáay rástén kashá
nesht o
13 nun tán hamá wahdá wadárig ent ke dozhmen áiay
pádáni chérá dawr dayaga bant.
14 Chéá ke yakkén korbánigay barkatá pák o palgár bayókén
mardomi tán abad kámel kortagant.

15 Pákén Ruh ham pa má gwáhia dant, gwashit:

16 "Hodáwanday habar esh ent: 'É hamá ahd o paymán ent ke
cha á róchán o rand gón áyána bandáni.
Wati ráh o rahbandán áyáni delá nádénán o áyáni pegr o
hayáláni tahá naksha kanán.'
17 Padá gwashit: 'Nun hechbar áyáni gonáh o badián yáta
nakanán.' "
18 Nun wahdé gonáh pahell kanag butagant, padá pa
gonáháni dur kanagá korbánig kanagay zalurat naent.

Byáét!

19 Gorhá brátán! Issáay hónay barkatá má pa deljami
pákterén jágahá shota kanén,
20 bezán cha hamá nók o zendbakshén ráhá pardahay
á démá shota kanén ke Masihá gón wati badanay korbán
kanagá pa má pach kortag.
21 Nun ke márá mazanén péshwáé hast ke Hodáay lógay
kármaster ent,
22 gorhá byáét gón hamá delsetki o deljamiá ke cha imánay
ráhá rasit, Hodáay nazzikká rawén. Gón anchén delé berawén
ke cha nápákén zamirá palgárag butag o gón anchén badané
ke pákén ápá shódag butag.
23 Byáét wati darshán kortagén ométay sará mohra óshtén,
chéá ke wádah kanók wati wádahay sará óshtátag.

24 Byáét hamá ráh o daráná chárén ke chón yakdomiá pa
mehr kanag o sharrén kárán delbaddhi* bedayén.
25 Wati báwarmandi nend o nyádán yalah makanén chó
ke lahténá eshánі yalah dayag hél kortag. É nyádáni yalah
dayagay badalá, byáét yakdomiá delbaddhia dayén, hás ke
shomá gendét ke Hodáwanday áyagay róch nazzikk ent.
26 Bale agan rástiay zánagá rand má pa zánt gonáh bekanén,
gorhá hecch choshén korbánigé pashta nakapit ke é gonáhán
beshódit,
27 tahná áyókén sezáay tors, bezán jamburén ásay† tors
pashta kapit, anchén ásé ke Hodáay dozhmenána pelekkit‡
o éra bárt.
28 Harkasá ke Mussáay Sharyata namannet, áiay sará rahm
kanaga nabut o do yá say sháheday gwáhiay sará markay sezá
dayaga but.
29 Nun shomay hayálá á mardom chinkadar géshter sezáay
hakdár ent ke Hodáay Chokká mána nayárit o hamá ahd o
paymánay hóná nápáka zánt ke hamá mardomárá palgártagi o
Hodáay Pákén Ruhá ke cha rahmatá porr ent, béezzata kant.
30 Chéá ke má áiá zánén ke gwashtagi: "Bérgiri mani kár ent,
sezá dayók man án." Chosh ham gwashtagi: "Mane Hodáwand
wati kawmay dadrasiá kanán."
31 Haw, é torsnákén chizzé ke mardom namiránén Hodáay
dastá bekapit.

32 Hamá gwastagén róchán yát kanét ke shomá cha Masihay
nurá rozhná butét, hamá wahdá ke shomá bázén sakki o
sórié sagget o angat mohr óshtátét.
33 Baré mahlukay démá béezzat kanag o ázár dayaga butét
o baré gón hamá mardomán hamdard atét ke sakki o sóriáni
tahá atant o
34 haméyáni gamwár atét ke zendáná bandig atant. Wahdé
shomay mál o hasti pol o pánch kanaga but, shomá pa
washdeli mannet, chéá ke shomá zánt ke gehterén o
abadmánén mál o hastiáni wáhond§ ét.
35 Gorhá wati deléria gár madayét ke deléri mazanén mozzé
kárit.
36 Shomárá sabr o ópár pakár ent tánke Hodáay wáhagá
sarjam bekanét o é dhawlá hamá chizz shomárá berasant
ke Hodáyá wádah kortagant. Chéá ke:
37 "Bass kammé wahd pasht kaptag,
hamá ke áyagi ent kayt, déra nakant.

---

* **10:24 10:24** Delbaddhi, bezán shábásh, sekén, tashwik. † **10:27 10:27** Jamburén ás, bezán hamá ás ke sakk rók ent. ‡ **10:27 10:27** Pelekkag, bezán najáyag o ér barag. § **10:34 10:34** Wáhond, bezán málek, hodábond.

38 Mani rástáwar o bémayárén mardom imánay barkatá
zendaga mánit,
bale agan yakké pad bekenzit, cha áiá wassh o razá
nabán."
39 Albat má cha á mardomán naén ke pada kenzant o nést
o nábuda bant, má cha hamáyán én ke wati imánay barkatá
rakkant.

11

Imán

1 Imán hamá chizzáni sará deljami ent ke márá cha áyán
omét hast o hamá chizzáni sará setk* ent ke chamzáherá
gendaga nabant.
2 Imánay barkatá, may bonpirokáni nám pa sharri geraga
but.
3 Imánay barkatá, má zánén ke jahán Hodáay hokmá
addh kanag butag, bezán é chizz ke gendaga bant, cha
chamzáherén chizzán addh kanag nabutagant.
4 Imánay barkatá, Hábilá pa Hodáyá cha Káenay thékiá
sharterén théki áwort o Hábilay hamé imánay barkatá Hodáyá
Hábil pák o palgár hesáb kort o áiay thékiáni táripi kort. Bell
toré Hábil mort, bale imánay barkatá angat habará ent.
5 Imánay barkatá, Hanuk cha donyáyá chest kanag but ke
mark magendit. Á, randá donyáyá gendag nabut chéá ke
Hodáyá wati kerrá bort o chest bayagá pésar áiay bárawá
gwáhi dayag butagat ke Hodái wash o razá kortag.
6 Bé imáná kass Hodáyá razá korta nakant, chéá ke harkas
ke Hodáay nazzikká rawt, báyad ent báwar bekant ke Hodá
hast o wati shóház kanókán enáma dant.
7 Imánay barkatá, Nuhá pa hodátorsi mazanén bójigé†
addh kort ke wati lógay mardomán cha tuppáná berakkénit.
Hodáyá á, hamá chizzáni bárawá habardár kortagat ke angat
záher nabutagatant. Gón wati é kárá Nuhá donyá mayárbár
kort o hamá páki o palgáriay mirásdár but ke cha imáná kayt.
8 Wahdé Hodáyá Ebráhém parmát ke hamá jágahá beraw
ke randterá tai mirása bit, imánay barkatá, Ebráhémá Hodáay
hokm mannet. Bell toré nazánti kojá rawagá án, bale sar
gept.
9 Imánay barkatá, Ebráhém wádah dátagén molká
darámadéay paymá gedánáni tahá nesht. Esák o Ákubá
ham hamé paymá zenda gwázént, chéá ke á ham Ebráhémay
paymá yakkén wádahay mirásdár atant.

---

* **11:1 11:1** Setk, bezán báwar, yakin. † **11:7 11:7** Bójig, bezán lánch, kashti.

10 Ebráhémá é kár paméshká kort ke á hamá shahray némagá cháragá at ke áiay bonyád abadmán ent, hamá shahr ke áiay nakshasáz o addh kanók Hodá ent.
11 Imánay barkatá, Ebráhémá é twán raset ke nasl o padréchéay pet bebit, bell toré á sakk pir at o Sárah béawlád at, chéá ke Ebráhémá zánt ke wádah kanók wati wádahá puraha kant.
12 Paméshká cha yakk kaséá bezán cha hamá kasá ke pádi kabrá atant, anchén padréché pédá but ke ásmánay estáráni paymá báz at o tayábay rékáni dhawlá béhesáb.

13 É sajjahén mardomán hamá chizz narasetant ke áyán wádah dayag butagat, bale tán zenday áheri róchá wati imánesh dáshtagat. Á chizzesh éwaká cha durá distant o gal butant. Áyán mannet ke má zeminay sará darámad o mosáper én.
14 Á mardom ke choshén habara kanant, pésha dárant ke má watanéay shóházá én.
15 Agan á hamá molkay hayálá buténant ke yalahesh dátagat, áyán pa per tarragá móh hastat.
16 Bale gehterén molkéay lóthók atant, ásmáni molkéay. Paméshká Hodá sharmendaga nabit ke watá áyáni Hodá begwashit, chéá ke Hodáyá pa áyán shahré tayár kortag.

17 Imánay barkatá, Ebráhémá chakkás o ázmáeshay wahdá Esák pa korbánig kanagá áwort. Á ke wádahi rasetagatant, tayár at ke wati yakkén chokk Esáká korbánig bekant,
18 bell toré Hodáyá gón áiá gwashtagat ke tai nasl o padréch cha Esáká hesáb kanaga bit.
19 Ebráhém é yakiná rasetagat ke Hodá mordagán zendag kort ham kant o má gendén ke Esák cha markay dapá per tarret o átk.

20 Imánay barkatá, Esáká Ákub o Issu pa áyáni bándátá barkat dátant.

21 Imánay barkatá, Ákub markay wahdá wati asáay ko-makká óshtát, sari jahl kort, Issopay har yakk mardénchokké barkati dát o Hodái parastesh kort.

22 Imánay barkatá, Issopá wati omray goddhi róchán, cha Mesrá Esráiliáni dar kapagay bábatá habar kort o wati haddháni kabr kanagay bárawá sar o sóji dátant.

23 Imánay barkatá, Mussáay pet o mátá cha bádsháhay hokmá ham natorset o cha Mussáay pédáeshá rand tán say máhá chéresh dát, chéá ke distesh sharrangén chokké.

24 Wahdé Mussá rost o mazan but, imánay barkatá, nalótheti ke kasé maná Perawnay‡ jenekkay chokk begwashit.
25 Gonáhay adároki aysh o nósháni badalá, áiá Hodáay kawmay hamráhiá ázáray saggag gechén kort.
26 Áiá delá gwasht ke pa Masihaygi mani béezzat bayag cha Mesray ganj o hazánagán sharter ent, chéá ke áiay chamm ásmáni enámá sakk atant.
27 Imánay barkatá, áiá cha bádsháhay gazabá natorset o Mesri yalah dát. Sabr o ópári kort, chéá ke "Hamá Nadistagéni" dist, bezán Hodá.
28 Imánay barkatá, áiá Sargwazay aid gept o darwázagáni sará hón dranzet ke awali mardénchokkáni koshók Bani Esráilay chokkán dast per makant.
29 Imánay barkatá, kawm cha Sohrzerá gwast, chó ke cha hoshkén dhagáréá. Bale wahdé Mesrián gwazagay kóshest kort, bokketant.
30 Imánay barkatá, hapt róchá kawm Arihaay shahray diwálay chapp o chágerdá tarret o padá shahray diwál kapt.
31 Imánay barkatá, náparmánén mardománi hamráhiá badkárén Raháb koshag nabut, chéá ke áiá jásus o chárig pa washdeli wasshátk kortant.
32 Dega ché begwashán? Man Jedun, Bárák, Shamshun, Yaptáh, Dáud, Samwél o nabiáni bárawá habara nakanán ke wahd nést.
33 Imánay barkatá bádsháhiesh geptant, adl o ensápesh barjáh kort, Hodáay wádah dátagén chizzesh rasetant, shéráni dapesh bast,
34 jamburén ásáni bránzesh koshtant o cha zahmáni dapá rakketant. Hamá ke nezór atant zórmand butant, jangá zreng butant o dhanni lashkaresh táchéntant.
35 Janénán wati mortagén mardom padá zendagá rasetant. É paymén mardom ham hastat ke ázár dayag o koshag butant, bale pa sharterén áheratéay ométá ázát bayagesh namannet.
36 Lahtén kalág gerag o shallák o hayzarán janag but, lahtén gón zamzilán bandag o zendáná dawr dayag but,
37 lahtén sengsár kanag but, lahtén gón arragá§ kapp kanag o gón zahmá koshag but. Cha nezgáriá áyáni póshák pasi póst atant, bazzag atant, ázár dayag o béezzat kanag butant.
38 Donyá áyáni láhek naat. Á, dasht o gyábán o kóhán sargardán atant o gár o hóndhán* neshtagatant.

‡ **11:24 11:24** Perawn hecch bádsháhay jenday nám nabutag. Ahdi zamánagán, Mesray har bádsháh Perawn gwashag butag. § **11:37 11:37** Arrag, bezán harrag.
* **11:38 11:38** Hóndh, bezán zeminá mazanén thong.

39 Á wati imánay barkatá, pa sharri yát kanag butant, bale
cha áyán yakkéá ham wádah dátagén chizz naraset.
40 Chéá ke Hodáyá pa má sharterén chizzé delá at, tánke é
mardom gón má hawár kámel bebant.

12

Imánay kámel kanók

1 Nun ke may chapp o chágerdá sháhedáni mazanén rombé*
hast, gorhá byáét har bár o gonáhé ke márá sakk mána
gisshénit, áiá cha wat dura kanén. Wati zenday hamá tách
o maydán† ke may démá ent, byáét gón mohrén erádah o
hemmaté áiá sarjama kanén.
2 Byáét wati chammán Issáay sará sakka kanén ke imánay
péshgám ent o imánay kámel kanók. Pa bándátay wasshián
áiá sakki o sóri sagget o salib kasshagay sharmendagii mán
nayáwort o randá shot o Hodáay tahtay rástén kashá nesht.
3 Haméiá bechárét ke gonahkáráni naprati sagget ke shomá
dam mabarét o delprósh mabét.

Hodái adab

4 Shomá angat tán wati kóshárénagay haddá gonáhay helápá
naóshtátagét.
5 Balkén shomá hamá delbaddhi dayókén pant o nasihatá
ke peté wati chokká dant, shamoshtag? Á gwashit:
"Oo mani chokk! Hodáwand ke tará adaba dant nádelgósh
mabay o
wahdé tará hakkala dant delprósh mabay.
6 Chéá ke Hodáwand hamá mardomá adaba dant ke dostia
dárit o
haméiá hakkala dant ke wati chokkia zánt."
7 Sakkián adabé bezánét o besaggét. Hodá shomárá wati
chokkáni hesábá chárit. Choshén chokk hast ke peti adab
madant?
8 Agan shomá cha adabá zebahr‡ét, bezán nájáez ét o petay
hakkén chokk naét, chéá ke adab har chokká dayaga bit.
9 Márá sajjahénán ensáni pet butag ke márá adabesh dátag
o má ezzat dátagant. Gorhá má báyad ent wati ásmáni Petay
angat géshter parmánbardáriá bekanén ke márá zend berasit.
10 May petán pa kammokén wahdéá márá hamá paymá
adab dátag ke áyáni delá sharr butag, bale Hodá pa may
jenday páedagá márá adaba dant ke áiay pákiá sharikdár
bebén.

---

* **12:1 12:1** Romb, bezán gróh, thóli. † **12:1 12:1** Tách o maydán, bezán tachagay
mokábelah, mosábekah, tachagay rays. ‡ **12:8 12:8** Zebahr, bezán bébahr.

11 Adab dayagay wahdá, har paymén adab mardomá
tawrénit o wassha nabit, bale randá hamáyán ke adab geptag,
áyáni bar o samar émeni o pahrézkária bit.
12 Gorhá wati nátwánén básk o nezórén kóndhán zórmand
kanét.
13 Pa wati pádán tachkén ráh addh kanét ke langén pád dar
marawt o dráh bebit.
14 Wati wasá bekanét ke gón sajjahén mardomán émeniay
ráhá berawét o páki o palgáriay shóházá bebét ke bé pákiá
hechkas Hodáwandá dista nakant.
15 Bechárét kass cha Hodáay rahmatán zebahr mabit o
hecch zahrén risshagé marodit o janjál pédá makant ke cha
eshiá bázéné nápáka bit.
16 Bechárét hechkas badkár yá ke Issuay paymá béhodá
mabit ke pa yakk béléay waragá wati pédáeshi hakki§ bahá
kort.
17 Shomá zánét ke randterá wahdé áiá lóthet barkatay
mirásdár bebit, áiay habar mannag nabut. Harchont á
gréwáná barkat geragay randá at, bale tawbahay móhi
naraset.

Hodátorsi

18 Shomá choshén kóhéay démá nayátkagét ke áiá dast per
kort bekanét, choshén kóhé naent ke cha áiá ás shamálaha*
kasshit. Dém pa taháróki o zrombi† o gwát o lurhéá ham
nayátkagét o
19 na ham dém pa karnáay‡ tawárá yá gappay anchén
tawáréá ke gón áiay eshkonagá mardomán peryát kort ke gón
má dega hecch magwash.
20 Chéá ke mardomán Hodáay é parmán sagget nakort ke
agan jánwaréay dast o pádé ham kóhá belaggit, allamá sengsár
bebit.
21 Á nedárag§ anchó torsnák at ke Mussáyá gwasht: "Man
cha torsá larzagá án."
22 Bale shomá Sahyunay kóhá, bezán namiránén Hodáay
shahr, ásmáni Urshalimá átkagét. Shomá lakkáni lakk
préshtagay shádahén mocchiá átkagét,
23 Hodáay hamá awali chokkáni mocchiá átkagét ke áyáni
nám ásmáná nebisag butag. Hodáay kerrá átkagét, hamá ke
sajjahénáni dádras ent, hamá pákénáni arwáháni kerrá átkagét
ke kámel kanag butagant,

---

§ **12:16 12:16** Pédáeshi hakk: Esráiliáni kerrá pet o piroki málay tahá awali
mardénchokkay bahr cha é dega chokkáni bahrá do sari at. * **12:18 12:18**
Shamálah, bezán ásay rók, ásay zobánok. † **12:18 12:18** Zrombi, bezán sakkén
tahári. ‡ **12:19 12:19** Karná sornáay dhawlén sázé. § **12:21 12:21** Nedárag,
bezán tamáshah.

24 Issáay kerrá átkagét ke nókén ahd o paymánay myánjiger
ent, hamá dranzetagén hónay kerrá átkagét ke cha Hábilay
hóná sharter habara kant.
25 Delgósh kanét ke habar kanóká dhálchár makanét*. Á
mardomán ke zeminay sará habardár kanók dhálchár kort,
agan áyán tachagay ráh nadist, gorhá má chón tatka kanén
agan cha hamáiá wati démá betarrénén ke cha ásmáná márá
habardára kant?
26 Á wahdá áiay tawárá zemin larzént, bale nun wádahi
kortag ke dega baré man na tahná zeminá, ásmáná ham
larzénán.
27 É habar "dega baré" hamá chizzáni dur kanagay némagá
eshárahа kant ke larzénaga bant, chéá ke jórh kortagén ant,
tánke hamá chizz bemánant ke larzénaga nabant.
28 Nun ke márá anchén bádsháhié rasit ke larzénaga nabit,
báyad ent Hodáay shográ begerén o pa ehterám o hodátorsi
hamá paymá parasteshi bekanén ke áiá pasond ent,
29 chéá ke may Hodá pelekkókén† ásé.

13

Pant o nasiat

1 Gón yakdomiá bráti mehrá barjáh bedárét.
2 Mehmándáriá mashamóshét, chéá ke gón é kárá lahténá
bé pajjáh áragá préshtagáni mehmándári kortag.
3 Bandigáni hayálá anchó bedárét, gwashay shomá wat
gón áyán bandig ét. Hamá ke béezzat kanaga bant, áyáni
hayálá ham anchó bedárét, gwashay shomá wat béezzat
kanag bayagá ét.
4 Báyad ent harkas sur o sángay ezzatá bedárit o jan o mard
gón yakdegará wapádár bebant,* chéá ke Hodá zenákár o
badkárán sezá dant.
5 Wati zendmáná cha zarray hers o tamáhá dur bedárét
o gón hamá chizzá razá bebét ke shomárá hastent, chéá ke
Hodáyá gwashtag: "Man hechbar tará tahná naylán o yalaha
nakanán,"
6 Gorhá cha má har yakké pa deljami gwashta kant:
"Hodáwand mani madat kanók ent, mana natorsán.
Mardom maná ché korta kanant?"
7 Wati péshwáyán yát kanét ke Hodáay habaresh pa shomá
raséntag. Áyáni zendmánay ásar o ákebatá bechárét o áyáni
imánay ráhá begerét.
8 Issá Masih hamá yakkén paymá ent ke butag, zi, maróchi
o tán abad.

---

* **12:25 12:25** Dhálchár kanag, bezán arzesh nadayag, namannag, nezarandáz kanag. † **12:29 12:29** Pelekkók, bezán ér barók. * **13:4 13:4** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: Suray nepád bépóleng bebit.

9 Gón tahr tahrén ajabén tálimán gomráh mabét, chéá ke
pa má hamé sharr ent ke cha rahmatay barkatá may del
dhaddh bebit, cha ward o warákay ráh o rahbandán na, ke
cha áyán hecch páedaga narasit.
10 Márá anchén korbánjáhé hast ke sháhediay tambuay
hezmatkárán óday warákáni waragay ejázat nést.
11 Masterén dini péshwá, pa gonáháni shódagá korbánig
kortagén dalwatáni† hóná pákterén jágahá bárt, bale jón cha
ordgáhá‡ dhann sóchaga bant.
12 Paméshká Issáyá ham cha shahray darwázagá dhann
azáb sagget ke mardomán gón wati hóná pák o palgár bekant.
13 Gorhá byáét ordgáhá dhann Issáay kerrá rawén o má
ham hamá béezzatiá besaggén ke áiá sagget.
14 Chéá ke edá márá dáemi shahré nést, má hamá áyókén
shahray wadárig én.
15 Gorhá byáét modám Issáay barkatá, satá o sanáay
korbánigá pa Hodáyá nadra kanén. É korbánig hamá lonthání
bar o samar ent ke áiay námá gerant.
16 Cha nékén kárán o wati mál o hastiá degaráni sharikdár
kanagá béhayál mabét, chéá ke Hodáyá anchén korbánig dósta
bant.
17 Wati péshwáyáni parmánbardáriá bekanét o áyáni habarán
bezurét, chéá ke á, shomay arwáhay negahpán ant o é bábatá
áyán Hodáay kerrá jwáb dayagi ent. Gorhá bellét ke á pa
shádeh wati kárá bekanant, pa norondhag na, chéá ke áyáni
norondhag shomárá hecch páedaga nadant.
18 Pa má dwá kanét chéá ke deljam én ke may zamir pák
ent o má lóthén ke har dábá pa ezzat zend begwázénén.
19 Cha shomá dazbandia kanán ke hás pa man dwá kanét
ke zutt shomay kerrá per betarrán.

Dwá

20 Sohl o émeniay Hodá ke áiá may Hodáwandén Issá, bezán
ramagay mazanén shepánk, cha abadmánén ahd o paymánay
hónay barkatá cha mordagán zendag kort o áwort,
21 shomárá sajjahén sharriáni tahá kámel kanát ke shomá
áiay wáhagá sarjam bekanét. Cha Issá Masihay barkatá may
delá hamá chizzán beródénát ke áiay chammán sharr ant.
Issá Masihay shán o shawkat abad tán abad barjáh bát. Ámin.

Goddhi drahbát

22 Oo brátán! Man dazbandia kanán ke pa sabr o ópár mani
delbaddhi dayókén habarán gósh bedárét. Man wati habar
gwandh geptag o nebeshtah kortagant.

---

† **13:11** **13:11** Dalwat, bezán lógay dapi jánwar chó ke pas o gók. ‡ **13:11**
13:11 Ordgáh hamá jágah ent ke mardom pa kammok wahdá gedána bandant
o nendant.

23 Sahig bebét ke may brát Timutáus cha zendáná ázát kanag butag. Agan á zutt byayt, áiá zurán o shomay gendoká káyán.
24 Wati sajjahén péshwáyán o sajjahén palgártagénán drót o salám sar kanét. Itáliái báwarmand shomárá drót o saláma gwashant.
25 Hodáay rahmat shomay sajjahénáni sará sáhél bát.

Ákubay kágad

Salám o drót

1 Cha Hodá o Hodáwandén Issá Masihay hezmatkár,* Ákubay némagá
pa dwázdahén kabilahán ke donyáyá sheng o sháng ant.
Shomárá salám sar bát.

Báwar o hekmat

2 Oo brátán!† Wahdé warh warhén chakkás o ázmáeshána
kapét, é chizzá sarréchén shádehié bezánét.
3 Chéá ke zánét shomay imánay chakkás sabr o ópára‡ kárit,
4 bale bellét ke é sabr o ópár sarjam bebit tán shomá rost
o rodóm bekanét o tamán o kámel bebét o shomárá hecch
kammié mabit.
5 Agan cha shomá yakkéay zánt o hekmat kamm bebit, cha
Hodáyá belóthit o Hodá, ke cha wati bakshendagiá harkasá
bé mennat o shegána dant, áiá zánt o hekmata bakshit.
6 Bale gón báwarmandiá belóthit o hecch shakké delá mayárit,
chéá ke dodelén mardom zeray chawl o mawjáni dhawlá ent
ke gón gwátá har némagá létha wárt.
7 É warhén mardomé, chosh hayál makant ke áiá cha
Hodáwandá chizzé rasit.
8 Parchá ke á dodel ent o wati hecch kár o hecch kerdáray
sará mohr naóshtátag.

Hastómand o nézgár

9 Nézgárén brát, wati marháh o ezzatmandiay sará pahr
bekant o
10 hastómand, wati darbéshi o nézgáriay sará, chéá ke
hastómand dashtay golay paymá hoshka tarrit o zawála bit.
11 Róch gón wati sóchókén bránzá sara kasshit o káhán
hoshka kant, áyáni polla rechant o zébáiesh gára bit.
Hastómand hamé paymá ent, wati kasb o káráni chen o lánchá
gimmorit§ o bégwáha bit.

Chakkásay samar

12 Bahtáwar hamá ent ke wati ázmáesh o chakkásán mohra
óshtit. Parchá ke wahdé á cha chakkásán sarbolanda bit,
zendmánay hamá táj áiá rasit ke Hodáyá pa wati dóst dárókán
wádah kortag.

---

* **1:1 1:1** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "golám". † **1:2 1:2** "Brátay" máná har báwarmand ent, mardén o janén. ‡ **1:3 1:3** Ópár, bezán sabr, tahambol, bardásht. § **1:11 1:11** Gimmorag, bezán hoshk tarrag, napasgir bayag.

13 Á ke chakkásá kapit, magwashit: “É Hodá ent ke maná
ázmáesha kant.” Chéá ke Hodá gón hecch badié chakkásaga*
nabit o hechkasá chakkás o waswasahá dawra nadant.
14 Harkas ke waswasaha bit, é áiay jenday sellén wáhag ant
ke galáénant o dámá dawria dayant.
15 Sellén wáhag ke lápporra bant, gorhá gonáh pédá bit,
gonáh ke rodit o mazana bit, marka kárit.
16 Oo mani dordánagán!† Rad mawarét.
17 Har nékén dád o har tamánén tohpah o théki cha borzá
kayt, cha nur o rozhnay Petay némagá ke hechbar badala
nabit o hecch tahári o sáhegéá áiay arwáh o jabiná ráh nést.
18 Áiay wáhag hamé butag ke márá cha rástiay habaray
wasilahá pédá bekant, tánke áiay jórh kortagénáni awali bar o
samar bebén.

Eshkonag o kanag

19 Oo mani dordánagán! Sharr delgósh bekanét. Harkas
báyad ent eshkonagá tayár bebit, bale habará eshtáp makant
o zutt zahr magipt.
20 Chéá ke ensánay zahr o hezhm, á pahrézkáriá pa bar o
samara naylit ke Hodá lóthit.
21 Paméshká har warhén paliti o sajjahén badián cha wat
dur kanét o pa békebri o narmdeli, hamá gál o habarán
delá bedárét ke shomay del o jáná nádénag butag o shomay
rakkénagay wák o twáni hast.
22 Hodáay habará, anchosh sahl o hoshká gósh madárét o
watá rad madayét, áiay sará kár bekanét.
23 Chéá ke harkas é habará eshkont o áiay sará kára nakant,
hamá mardomay dhawlá ent ke wati chehragá ádénká chárit,
24 watá gendit, bale anchosh ke cha ádénkay démá dura bit,
hamá damáná wati rang o dróshomá shamóshit.
25 Bale á ke wati chammán dém pa tamán o kámelén
Sharyat, bezán “ázátiay Sharyatá”‡ tarrénit o áiay sará mohra
óshtit, shamóshkárén eshkonóké naent, mannókén kár kanóké.
Á wati kár o kerdá bahtáwara bit.
26 Á kas ke watá Hodádósté zánt bale wati zobánay mahárá
dáshta nakant, watá rada dant o galáénit o áiay “Hodádóstiá”
páedagé nést.
27 Hamá Hodádósti ke may Hodáén Pet, pák o béaybia zánt:
“Sakkiáni wahdá janózám o chórawáni dastá gerag” o “Watá
cha é donyáay gandagián pák dárag” ent.

---

* **1:13 1:13** Chakkásag, bezán ázmáesh kanag, emtehán gerag. † **1:16 1:16** Asligén
Yunáni nebeshtánka gwashit: “Oo mani dordánagén brátán!” ‡ **1:25 1:25** Ázátiay
Sharyat, bezán hamá “Sharyat” ke márá cha gonáhán ázáta kant.

2

Cha park o pérá pahréz

1 Oo mani brátán! Shomá ke may mazanshánén Hodáwand
Issá Masihay báwarmand ét, mardománi nyámá park o pér*
korta nakanét.
2 Pa mesálé, agan yakké gón teláhén challah o mondrikk o
wasshén póshákán shomay diwáná byayt o dega dertagpoc-
chén bazzagé ham bepoterit o
3 shomá atlaspóshá gón sharrén chammé bechárét o beg-
washét: "Byá, byá borzá benend", bale gón á bazzagá
begwashét: "Ódá bósht", yá: "Mani pádáni démá benend",
4 gorhá shomá wati nyámá park o péré naesht o gón wati
sellén hayálán ér janagi káré nakort?
5 Oo dordánagán! Gósh dárét. Hodáyá é donyáay nézgárén
mardom gechén nakortagant ke báwará hastómand bebant
o hamá bádsháhiá mirás bebarant ke Hodáyá pa wati dóst
dárókán labz o kawl kortag?
6 Bale shomá nézgáráni béezzati kortag. É hastómand naant
ke shomay sará setama kanant o shomárá gerrénant o
hakdiwánána barant?
7 Hamé naant ke hamá sharapdárén námay† sará kopra
kanant ke Hodáyá shomárá bakshetag?
8 Agan sháhánagén Sharyatá, hamá dábá barjáh bedárét ke
Pákén Ketáb hokma kant: *"Gón wati hamsáhegá wati jenday
dhawlá mehr bekan"*gorhá shomá sharr kortag.
9 Bale agan park o péré bellét, gonáha kanét o Sharyat ham
shomárá hamá dhawlá mayáriga kant ke gonahkárána kant.
10 Parchá ke agan kasé Sharyatay sajjahén rahbandáni
sará kár bekant bale yakk rahbandé ham bepróshit, bezán
sajjahén Sharyati próshtag.
11 Áiá ke gwashtag: *"Zená makan,"* anchosh ham gwash-
tagi: *"Hón makan."* Nun agan zená makanay bale hón
bekanay, taw Sharyat próshtag.
12 Gorhá hamáyáni dábá kár o habar bekanét ke ázátiay
Sharyatay sará dádrasi‡ kanaga bant.
13 Chéá ke á mardom ke mehr o rahma nakanant, áyáni
dádrasi pa bérahmia bit. Bale mehr o rahm, dádrasiay sará
báládast o sóbéna§ bit.

Báwarmandi o kár o kerd

---

* **2:1 2:1** Park o pér, bezán ru o ryá, yakkéá sharter o yakkéá harábter zánag.
† **2:7 2:7** Hamá sharapdárén nám, bezán Issá Masihay nám. ‡ **2:12 2:12** Dádrasi,
bezán hakkén paysalah, hamá shawr ke cha dádgáhána kayt, dáwari. § **2:13 2:13**
Sóbén, bezán péróz, kámyáb.

14 Oo brátán! Bé kár o kerdá, tahná gón báwarmandiay gapp o habará, kaséá ché sutt o páedagé rasit? É paymén báwarmandi chón áiá rakkénta kant?
15 Agan brát yá goháré rózig o póshákà mohtáj bebit o
16 cha shomá yakké gón áiá begwashit: "Pa salámati beraw, sharrén póshák bepósh o lápay sérá bwar," bale pa áiay jesmi zaluratáni purah kanagá hecch makant, áiay káré sharra bit?
17 Bé kár o kerdá, báwarmandi mortag.
18 Nun buta kant kasé begwashit: "Tai kerrá báwar hast o mani kerrá kár o kerd. Taw wati báwará bé kár o kerdá maná pésh bedár o man cha wati kár o kerdá, tará wati báwará pésha dárán."
19 Tará báwar ent ke Hodá yakké. Sharr ent. Déh o jennáni báwar ham hamesh ent o cha torsá larzant.
20 Oo nádán! Pa békerdén báwarmandiay bébar o bésamariá dalil o neshánia lóthay?
21 May bonpirok Ebráhém, cha wati kár o kerdá pák o pahrézkár hesáb árag nabut hamá wahdá ke wati chokk Esáki korbánjáhá bort?
22 Genday ke áiay báwarmandi o kárkerd, hórigá démá shotant o báwarmandi gón kárkerdá sarjam but.
23 É dhawlá, hamá nebeshtah pa sar raset o sarjam but ke gwashit: *Ebráhémá Hodáay sará báwar kort o hamé báwar, pa áiá páki o palgári hesáb árag but* o á Hodáay dóst zánag but.
24 Gorhá gendét ke harkas cha wati kárkerdá pák o pahrézkár zánaga bit, tahná cha báwar o imáná na.
25 Anchosh ham, bannámén janén Raháb cha wati kár o kerdá pák o pahrézkár hesáb árag nabut, hamá wahdá ke chárigi* jáh o panáh dátant o cha dega ráhéá táchéntant?
26 Haw! Bezán, hamá dábá ke bé ruhá, jesm o ján mortag, bé kár o kerdá báwar ham mortag.

3

Zobánay gandagi

1 Oo mani brátán! Chosh mabit, cha shomá bázéné ostád bebit. Chéá ke zánét, má ostádáni sará gránterén dádrasia kapit o
2 má sajjahén báz rada janén o thagala warén. Agan kasé cha wati habarán thagal mawárt, tamán o kámelén ensáné o wati sarjamén jesm o jánay mahárá dáshta kant.
3 Agan má aspáni dapá lagám bekanén tán áyán wati parmáná byárén, gorhá áyáni sajjahén jesm o jáná har némagé ke belóthén táb dáta kanén.

* **2:25 2:25** Chárig, bezán jásus, mokhber.

4 Thuhén bójigán* bechárét. Harchont ke báz mazan ant o
pa áyáni démá baragá trondén gwát pakár ent, bale náhodá
bójigá gón hordén sokkáné har jáh ke belóthit bárt.
5 Hamé dhawlá, zobán o lellek ham ensánay jesmay yakk
hordokén bahré bale mazanén gorraga jant. Anchosh ke ásay
hordén trishkoké, mazanén jangalé sóchit,
6 zobán ham yakk anchén ásé ke may jesm o jánay rag o
bandáni tahá selliáni donyáé. Mardomá pahk sell o áludaga
kant o áiay drostigén zendá ása jant. Zobán wat ásé ke cha
dózahay ásá rók butag.
7 Har dhawlén jánwar, báli morg, már o gój o daryái sahdár
rámag kanaga bant o ensáná é kár kortag,
8 bale hechkas zobán o lelleká lagám korta nakant. Zobán
sarkasshén sherré ke cha koshókén zahrá porr ent.
9 Gón hamé zobáná wati Hodáwandén Petá satá kanén o gón
hamé zobáná hamá mardomán nálata kanén ke Hodáyá wati
shekl o dróshomá addh kortagant.
10 Cha yakkén dapá satá o saná ham dara kayt o baddwái
o nálat ham. Oo brátán! Nabáyad ent chosh bebit.
11 Buta kant cha yakkén chammagá sórén o wasshén áp
berombit?
12 Oo mani brátán! Enjiray drachké zaytunay bar dáta
kant? Yá ke anguray drachké enjira dant? Hamé dhawlá,
sórén chammagé wasshén áp rombénta nakant.

Do paymén hekmat

13 Shomay nyámá dáná o aglmand kay ent? Bellét eshiá cha
wati sharkerdiá pésh bedárit, gón hamá békebri o mehrabániá
ke cha hekmatá kayt.
14 Bale agan shomay delá tahlén hasadd o watgarazi†
mán ent, gorhá pahr makanét, dróg mabandét o é rástiá
bemannét.
15 É dhawlén “hekmat” cha borzá éra nayayt, zemini,
napsáni o shaytáni ent.
16 Chéá ke har jáh hasadd o watgarazi bebit, ódá petnah o
áshóp o dega har dhawlén gandagia bit.
17 Bale á hekmat ke cha borzá kayt, awalá ke pák o palgár
ent, randá sohl árók o narm, mannók o cha néki o rahmatay
bar o samará porr ent, cha park o pér o dorui o dopóstiá ham
dur ent.
18 Á ke sohl o saláhay tohmá keshant, pahrézkária ronant.

4

Watá Hodáay dastá bedayét

* **3:4 3:4** Bójig, bezán lánch, kashti. † **3:14 3:14** Watgarazi, bezán har chizzá pa wat lóthag, har kárá pa wati jenday nap o suttá kanag.

1 Shomay nyámá, jang o dapják cha kojá wadia bant? Cha
shomay jenday hamá tamáh o wáhagán naant ke shomay rag
o bandáni tahá jangá ant?
2 Chizzé lóthét o shomárá narasit. Cha hamáiay tamáhá,
hón o kóshá kapét, bale angat shomárá narasit. Nun jang
o jadala jórhénét, padá ham shomárá narasit chéá ke cha
Hodáyá nalóthetagó.
3 Wahdé lóthét o narasit, pa é sawabá ent ke shomá gón
badén morád o wáhagé lóthetag tán á chizzán pa wati aysh o
nóshán kár bebandét.
4 Oo zenahkárán! Nazánét ke donyáay dósti, Hodáay
dozhmeni ent? Harkas ke donyáay dóstiay randá ent, watá
Hodáay dozhmena jórhénit.
5 Hayála kanét ke Pákén Ketábá mopt o náhudag gwashtag:
"Ruhé ke Hodáyá mayshomay jesm o jáná dametag, tán
hasadday kesásá pa má hodónák* ent"?
6 Bale rahmaté ke á márá bakshit, béhesáb géshter ent.
Paméshká Pákén ketába gwashit:
Hodá porkebr o gorunákén† mardománi helápá mohra óshtit,
bale békebr o darbéshén mardománi sará wati rahmatána
gwárénit.
7 Gorhá, watá Hodáay dastá bedayét. Shaytánay démá mohr
bóshtét o á cha shomay démá tachit.
8 Gón Hodáyá nazzikk bebét, Hodá ham gón shomá nazz-
ikka bit. Oo gonahkárán! Wati dastán pák kanét. Oo dodelán!
Wati delá sáp kanét,
9 zári bekanét, mótk byárét o begréwét. Wati kandagán
mótkay tahá badal kanét o shádehián andóháni tahá.
10 Hodáwanday bárgáhá, békebr o darbésh bebét o Hodáwand
shomárá borz o sarperáza kant.

Ér majanét

11 Oo brátán! Yakdomiá ér majanét o badgói makanét.
Harkas ke wati brátá bad begwashit o áiá mayárbár bekant,
rást esh ent ke áiá Sharyat bad gwashtag o mayárig kortag.
Agan taw Sharyatay dádrasiá kanay, gorhá Sharyatay sará
kár kanagá naay, Sharyatay helápá shawr borragá ay.
12 Bale dádras‡ o Sharyatay jórhénók yakké. Á hamá ent ke
rakkénag o tabáh kanagay wák o twáni hast. Gorhá taw kay
ay ke wati hamsáhegay dádrasiá kanay?

Pa bándátá náhudagén pahr

---

* **4:5 4:5** Hodónák, bezán wáhagdár, armáni, lóthók, delmánag. † **4:6 4:6** Gorunák, bezán magrur, porkebr. ‡ **4:12 4:12** Dádras, bezán hakkén paysalah kanók, hamá ke dádgáhan shawra borrit, dáwar.

13 Bale shomá ke gwashét: “Maróchi o bándá é shahr o á
shahrá rawén o sálé hamángora gwázénén, sawdágeria kanén
o mazanén sutta katthén,” sharr gósh dárét.
14 Shomá haminchok ham nazánét ke bándá ché bit.
Shomay zend chéé? Shomá báp o hormay§ paymá ét ke
damánokéá gendaga bit o padá gára bit.
15 Gorhá chosh begwashét: “Agan Hodáwand belóthit,
zendaga mánén o é paym o á paymá kanén.”
16 Bale nun chosh ent ke pa kebré pahra kanét. Har é
warhén pahré sell ent.
17 Gorhá, agan kasé bezánt kojám kár sharr ent o á kárá
makant, gonahkára bit.

5

Bazhn o apsóz pa hastómandán

1 Nun shomá, oo zarr o málay wájahán, begréwét o zári
kanét, chéá ke tahárén róch dém pa shomá pédák ant.
2 Shomay mál o hasti zawál butag o sarhetag o jámag o
póshák ham warók o ramézá* wártagant.
3 Shomay zarr o simm zang geptagant o zangesh shomay
helápá gwáhia dayant o ásay dhawlá shomay jesm o jánay
góshtá warant, parchá ke é goddhi róchán, zarr o máló ambár
kortag.
4 Bechárét, annun hamá kárendah o dehkánáni mozz
shomay helápá kukkára kant, ke áyán shomay dhagáráni
keshár rón o mósh kortagant o shomá gón mandr o repk áyáni
mozz nadátag. Á ronókáni é peryát, zórmandén Hodáwanday
góshá rasetag.
5 Shomá zeminay sará pa aysh o nósh o hawá o hawas zend
gwázéntag. Watá pa koshagay róchá sharr sáthetag o pazzóró
kortag.
6 Shomá tachk o pahrézkárén mardom mayárig kortag o
koshtagant. Á shomay helápá naóshtátagant.

Sakkiáni wahdá sabr o ópár

7 Oo brátán! Tán Hodáwanday áyagá, sabr o ópár kanét.
Bechárét ke dehkán che paymá wadára kant tán zemin wati
porarzeshén bará beródénit, á pa érahti† o bahári hawrán chón
wadárig ent.
8 Shomá ham sabr kanét o delá dhaddh kanét parchá ke
Hodáwanday áyag nazzikk ent.

---

§ **4:14 4:14** Báp o horm hamá dutt ent ke sardiáni mósomá cha dhagárá dara kayt
o gára bit. Ordu o Pársiá “bokhár”. * **5:2 5:2** Warók o raméz, bezán gwandhén
kerm o lullok ke dár o poccha wárt. † **5:7 5:7** Érahti, bezán páizi.

9 Oo brátán! Yakdomiay zangá majanét tánke dádrasiá
mayárig kanag mabét. Chéá ke dádras, darwázagay dapá
óshtátag.
10 Brátán! Sakkiáni wahdá, sabr o ópárá cha hamá nabián
sabakk begerét ke Hodáwanday námá habaresh kortag.
11 Má haméyán bahtáwara zánén ke wati zendesh pa sabr
o ópár gwázéntag, shomá Ayyubay sabr o tahambolay bárawá
eshkotag o zánét ke Hodáwandá áiay ásar o ákebat ché kort.
Chéá ke Hodáwand wat gamwár o mehrabán ent.
12 Bale, oo mani brátán! Sawgend mawarét, na ásmánay, na
zeminay o na dega chizzéay. Bellét ke shomay "haw", haw
bebit o "na", na bebit, tán chosh mabit ke mayárig kanag
bebét.

Báwarmandi dwá

13 Agan cha shomá kasé sakki o sórián kaptag, dwá bekant
o agan yakké gal o shádán ent, saná o satá bekant.
14 Agan cha shomá kasé nádráh ent, kelisáay kamáshán
tawár bekant tán pa áiá dwá bekanant o Hodáwanday námá
rógeni per bemoshant.
15 Báwarmandi dwá nádráhá dráha kant o Hodáwand áiá páda
kant o agan gonáhi kortag, gonáhi bakshaga bant.
16 Paméshká, wati gonáhán, yakdomiay démá bemannét o
pa yakdomiá dwá belóthét tán dráh kanag bebét. Pahrézkárén
mardoméay dwáyá zór mán o barjáha bit.
17 Elyás may paymén mardomé at, bale pa delsetki dwái
kort ke hawr mabit. Gorhá tán say o ném sálá zeminá hawr
naretk.
18 Padá ke dwái kort cha ásmáná hawrán gwart o zeminá
bar o samar dát.
19 Oo mani brátán! Agan cha shomá kasé cha rástiá thagal
bwárt o degaré áiá per betarrénit,
20 bezánét ke harkas yakk gonahkáréá cha gomráhiá be-
tarrénit, gonahkárá cha marká rakkénit o bázén gonáhéay
bakshagay sawabsáza bit.

Petrosay Awali Kágad
Petrosay Awali Kágaday Pajjár

Petrosay Awali Kágad gón dém dayókay nám o gwandhén drót o drahbátéá bendáta bit o pa hamá mardomán ke kágad nebeshtah kanag butag, áyáni pajjár ham bendátá mán ent. Nebeshtah kanók wati námá “Petros, Issá Masihay káseda” gwashit.

Petros aslá Jalilay damagay mardomé at. Máhigiré at o cha Issá Masihay awali kásedán yakké at. Petros cha Issá Masihay nazzikterén kásedán yakké at o modám cha sajjahénáni némagá habaria kort. Petrosay nám pésará Shamun at, bale wahdé moridáni démá gwashti ke Issá hamá Masih ent ke áyagi butag, Issá Masihá áiay nám badal kort o Petros kort. Petrosay máná “talár” ent.

Petros, Issá Masihay jáh janagá rand, cha kelisáay bendáti sarókán yakké but. Á awali kásed at ke darkawmi pákshódi dátant o é habari ham kort ke darkawm cha Mussáay Sharyatay pábandiá ázát bebant. Kelisái kessah o sargwasta gwashant ke kásedén Petros kesás shast miládiá Rumay shahrá shahid kanag butag.

É kágad hamá báwarmandáni sará nebeshtah kanag butag ke Rumay Ásyái damagá nendók atant. É damag marókhigén Torkiah ent. É mardomán Issá Masihay sará imán áwortagat o kágaday tahá Hodáay gechéni mardom gwashaga bant. Kágaday nebeshtah kanagay zamánagá báwarmand gón bázén jérha o janjáléá dém pa dém atant. Áyáni sará badkáriay bohtám janaga but, Issá Masihay sará imán áragay sawabá béezzat kanaga butant o hamsáhegán ke eshání tachki o rástia dist, cha eshán napratesha kort.

É kágaday bonyádi maksad báwarmandán delbaddhi dayag ent ke hamsáhegáni napratáni démá ham pa delpahki sharrén kár bekanant. Petros báwarmandán delbaddhia dant ke shomá Hodáay gechén kortagén mardom ét o Hodáyá wádah dátag ke shomárá rakkénit. É gappá béhayál makanét ke Issá Masihá hecch gonáh o mayáré nakortagat o náhakká ázár dayag but o harkas ke Issáay sará imána kárit, é donyá gón áiá ham anchosha kant.

Wati é kágaday tahá Petros báwarmandán sar o sója kant ke shomá é gránén sáhatán báyad ent chó wati zendá begwázénét: Hodáay parmánbardáriá bekanét, tachk o rást bebét, hákemáni ezzatá bekanét, é dega báwarmandán o wati lógay mardomán dóst bedárét o gón áyán hamdel bebét, wati imánay sará mohr

bóshtét o é gappá deljam bebét ke Hodá mayshomay hayálá dárit.

Salám o drót

1-2 Cha Issá Masihay kásed Petrosay némagá,

pa hamá sajjahén darándhéhén mardomán ke Pontus, Galátiah, Kápádukiah, Ásiá* o Bitiniahay damagán sheng o sháng ant. Hodáyá cha wati péshzánti o gón wati palgár kanókén Pákén Ruhá, shomárá gechén kortag tán Issá Masihay parmánbardáriá bekanét o hamáiay hón shomay sará páshag o dranzag bebit.

Hodáay rahmat o sohl o ásudagi shomay sará gésh o géshter bát.

Zendagén omét

3 May Hodáwandén Issá Masihay Hodáén Petá satá o saná bát. Cha wati sarréchén rahmatá o gón Issá Masihay cha mordagán zendag bayagá, Hodáyá márá nóksará pédá kort tán márá zendagén omété berasit.

4 Áiá pa shomá ásmáná mirásé ambár kortag ke é mirás hechbara napussit, gára nabit o abadmán ent.

5 Shomá Hodáay sará báwar kortag o Hodá ham gón wati zór o wáká pa hamá nejátá shomay negahpániá kant ke cha annuná tayár ent o áheri zamánagá paddara bit.

6 É shomay shádmáni ent, toré shomá nun pa damánokéá gránén wahd o chakkásán bekapét.

7 É chakkás paméshká káyant ke shomay mohr o mohkamén báwar Issá Masihay záher bayagay wahdá satá kanag o sárháyag o ezzat dayag bebit. Shomay báwar cha zawál bayókén sohr o teláhá báz géshtera karzit, bell toré sohr cha ásá gwastag.

8 Shomá Masih hechbar nadistag, angat áiá dósta dárét. Annun ham shomá áiá nagendét, bale áiay sará báwaró hast o hecch labzé shomay porshawkatén wasshiá darshán korta nakant,

9 chéá ke wati báwar o imánay morádá gendagá ét, bezán shomay jánay rakkag.

10 Paygambarán hamé rakkagay bárawá bázén johlánkén patth o pól kortag. Á paygambarán hamé rahmatay bárawá péshgói kortag ke shomárá rasagi at.

11 Masihay Ruh cha áyáni zobáná habar kanán o gwashán butag ke Masihá chónén sakki saggagi ent o randá áiá chónén mazanén shán o shawkaté rasit. Gorhá, á modám hamé

* **1:1-2 1:1–2** Á wahdá, Ásiáay máná annugén Torkiahay rónendi némag at.

johdá butagant ke bezánant Pákén Ruh kai bárawá habará ent o é kár kadéna bit.
12 Pa áyán paddar butag ke wahdé habará atant wati hezmatá nakanagá atant, shomay hezmatá kanagá atant. Nun gón Pákén Ruhay zórá dega mardomán é wasshén mestág pa shomá raséntag, hamá Pákén Ruh ke cha ásmáná dém dayag butag. Pa é wasshén mestágay zánagá préshtag ham delmánag ant.

Pák bebét

13 Wati lánká bebandét o hozzhár bebét. Zendá pa shehm o rahdári† begwázénét. Wati ométá pa Hodáay hamá rahmatán bebandét ke Issá Masih wati záher bayagay wahdá pa shomá rasénitesh.
14 Habarzurén chokkáni paymá bebét. Maylét ke shomay zend hamá dhawlá sellén wáhagáni dastá bebit ke shomay názántiay wahdá butag.
15 Hamá dhawlá ke shomay gwánk janók pák ent, har káray tahá shomá ham pák bebét.
16 Chéá ke nebisag butag: "*Man pák án o shomá ham báyad ent pák bebét.*" ‡
17 Agan shomá Hodáyá wati Peta gwashét, ke á harkasay dádrasiá bé ru o ryá,§ áiay kárání hesábá kant, gorhá wati darándhéhiay wahd o pásán pa sharap o ezzat gón Hodátorsi begwázénét.
18 Shomá zánét ke cha hamá náhudagén zendá ke cha shomay pet o pirénán shomárá rasetagat, bahá zurag o mókag* butagét, bale gón nograh o sohrá na, ke abadmán naant,
19 gón hamá béayb o békecchahén Gwarándh, bezán Masihay bébaháén hóná bahá zurag butagét.
20 Masih cha donyáay jórh bayagá pésar gechén kanag butag, bale é goddhi róchán pa shomaygi átk o paddar but.
21 Cha áiay wasilahá, shomárá Hodáay sará báwar hast, hamá Hodáay sará ke Masihi cha mordagán zendag kort o shán o shawkati dát. Paméshká, shomá Hodáay sará báwara kanét o cha hamáiá ométwár ét.
22 Nun ke shomá gón rástiay randgiriá watá pák o palgár kortag o gón yakdegará padelén mehray wáhond butagét, gorhá pa del o setk gón yakdomiá mehr bekanét.

---

† **1:13 1:13** Shehm o rahdári, bezán Ordu o Pársiá "nazm o tartib", Engréziá "discipline". ‡ **1:16 1:16** Láwián 11:44–45, 19:2, 20:7. § **1:17 1:17** Ru o ryá, bezán park o dark, Arabi o Pársiá "tab'iz". * **1:18 1:18** Mókagay máná edá esh ent ke pa kaséay jánay rakkénagá gránén kimmaté dayag bebit, Pársiá "bázkharid".

23 Chéá ke shomárá nókén zend cha zawál bayókén tohmá narasetag, cha zawál nabayókén tohmá rasetag, bezán cha Hodáay zendag o abadmánén gál o habará.
24 Parchá ke:
"Ensán chó káh o sabzagá ent o
shán o shawkati chó káhay pollá.
Káh o sabzaga merant o poll ham kapant.
25 *Bale Hodáwanday gál o habar tán abada mánit."* †

É gál o habar hamesh ent ke shomárá mestág dayag butag.

2

Zendagén seng o dar chetagén kawm

1 Paméshká, har paymén badi, makr o préb, dotal o dopósti, hasadd o kénagán cha wat dur kanét o hechkaséay poshtá bad o radén habar makanét.
2-3 Nun ke shomá Hodáwanday néki o mehrabániay tám chashetag, nók pédá butagén nonnokáni paymá pa pák o ruhánién shirá shodig bebét tánke cha hameshiá dém pa wati rakkagá rodán bebét.
4 Issá Masihay némagá byáét, hamá zendagén seng ke mardomán pasond nakort o nazort bale Hodáyá gechén kort o áiay chammá Issá bématth o porarzesh at.
5 Nun shomá zendagén sengáni paymá pa ruhánién lógéay bandagá kár bandag bebét, pák o palgártagén* ruhánién péshwá ham bebét o anchén ruhánién korbánig bedayét ke cha Issá Masihay wasilahá Hodáyá washnóda kanant.
6 É hamá habar ent ke Hodáay Pákén ketábá átkag:
"Bechárét, man Sahyuná sengé éra kanán.
É seng bébahá o gechénién bonheshté.
Á kas ke eshiay sará báwar bekant,
hechbar pashal o sharmendaga nabit." †
7 É seng pa shomá ke imánó áwortag porarzesh ent, bale pa áyán ke imánesh nayáwortag:
"Á seng ke bánbandén ostáyán ‡ pasond nakort o nazort
hamá seng, bonhesht but." §
8 o
"sengé ke mardomána thagalénit o
kóhé ke áyán dawra dant." *

† **1:25 1:25** Eshayá Nabiay Ketáb 40:6-8. * **2:5 2:5** "Palgártagén" hamá mardom ant ke gón Issá Masihay hóná cha wati gonáhán shódag o pák kanag butag o é dhawlá pa Hodáyá dar chenag butagant. † **2:6 2:6** Eshayá Nabiay Ketáb 28:16. ‡ **2:7 2:7** Bánbandén ostá hamá ent ke lógay bandagá zántkár ent. § **2:7 2:7** Zabur 118:22. * **2:8 2:8** Eshayá Nabiay Ketáb 8:14.

Áyáni thagal waragay sawab esh at ke Hodáay habaresh nazort. Áyáni ásar o ákebat hamesh at.

9 Bale shomá Hodáay gechén kortagén bádsháhén ruhánién péshwá o pákén kawm ét, Hodáay jenday kawm ét o áiá shomárá cha tahárіá dém pa wati porshawkatén rozhnáiá gwánk jatag tán áiay mazanén kárán jár bejanét.

10 Pésará shomá kawmé naatét bale annun Hodáay kawm ét. Pésará shomárá Hodáay rahmat narasetagat bale annun áiay rahmat shomárá gón ent.

11 Oo dordánagán! Shomá é donyáyá bégánag o darámad ét. Mani dazbandi hamesh ent ke watá cha á jesmáni lóth o wáhagán pahréz bekanét ke shomay ruhay helápá janga kanant.

12 Nábáwaráni nyámá pák o palgárén zend begwázénét. Bell toré á, shomárá bohtáma janant o gwashant ke shomá radén kár kanagá ét, bale gón shomay nékén káráni gendagá, Hodáay áyagay róchá Hodáyá sharap o ezzat bedayant.

*Ehtiárdárán*i *parmán*bardári*á bekanét*

13 Shomá pa Hodáwandaygi, sajjahén ehtiárdárén mardománi parmánbardáriá bekanét, bádsháhay ham ke cha sajjahénán master ent o

14 hákemáni ham ke cha bádsháhay némagá pa radkáráni sezá dayag o sharkerdén mardománi sharap dayagá dém dayag butagant.

15 Hodá lóthit shomá gón wati sharrén kerd o kárán ahmakén mardománi násarpadén habaráni démá bedárét.

16 Shomá ázát ét, paméshká ázátén mardománi dhawlá zend begwázénét bale wati ázátiá hechbar pa radén kárán nimmón makanét, wati ázátiá pa Hodáay hezmatá kár bebandét.

17 Harkasá ezzat bedayét o pa báwarmandán hásén mehré delá bedárét, wati zendá pa Hodátorsi begwázénét o bádsháhá sharap bedayét.

*Masihay sakki saggagay mesá*l

18 Oo golámán! Wati wájaháni parmánbardáriá bekanét o áyán báz ezzat bedayét. Tahná narm o mehrabánén wájaháni parmánbardáriá makanét, trond o zórákén wájaháni parmánbardáriá ham bekanét.

19 Wahdé shomá gón Hodáyá wapádár ét o náhakkén sezáyána saggét, shomay hamé sabr o ópár† wat pa shomá sharapé bit.

20 Agan shomá pa radén káréá sezá dayag bebét, gorhá chón á sezáay saggag shomárá sharapdára kant? Bale agan

† **2:19 2:19** Ópár, bezán sabr, tahambol, bardásht.

sharrén kár o kerdéay sawabá sakki besaggét, Hodá shomárá satá kant.
21 Shomá pa hamé sakkiáni saggagá gechén kanag butagét,
parchá ke Masihá ham pa shomaygi sakki sagget o nemunah
o mesálé but ke shomá áiay randgiriá bekanét.
22 "*Áiá hecch gonáh nakort o*
kassárá prébi nadát." ‡
23 Bell toré béezzat kanag but, bale angat ham hechkasi
béezzat nakort. Tantaná§ wahdé sakki saggagá at, kassárá
pádtrápi* nadát. Áiá Hodáay sará tawkal kort ke tachkén
ensáp o dádrasia† kant.
24 Áiá wat may gonáháni bár salibay sará wati baddhá
laddhet, tánke gonáh cha may delá bemerit o pa néki o páki
zend begwázénén, ke shomá cha haméiay thapp o thórán dráh
butagét.
25 Mésháni paymá gár o sargardán atét, bale nun haméiay
kerrá per tarretagét ke shomay arwáháni shepánk o sambálók
ent.

3

Jan o mard

1 Oo janénán! Hamé paymá, shomá wati mardáni
parmánbardáriá bekanét, tán agan cha áyán yakké Hodáay
habará mamannit, gorhá á gón habará na, gón wati janay
kár o kerday gendagá Hodáay sará báwar bekant,
2 hamá wahdá ke shomay Hodátorsi o pákdámoniá gendit.
3 Shomay singár o palgár zaheri mabit ke sará chón
begwapén, chónén saht o zéwar per bekanén o chónén god
bepóshén.
4 Eshiay badalá, wati del o jabiná gón narm o árámén
ruhéay páydárén zébáiá besingárét, ke pa Hodáyá é chizz báz
porarzesh ent.
5 Kwahnén wahd o zamánagá anchosh butag o pák o nékén
janén ke oméesh pa Hodá butag, watá gón wati mardáni
parmánbardáriá singáretagesh,
6 anchosh ke Sárahá Ebráhémay parmánbardári kort o wájah
o masteri gwasht. Agan shomay kár nék o sharr bebant o
maylét ke chizzé shomárá betorsénit, shomá ham haméiay
chokka bét.
7 Oo mardán! Shomá ham gón wati janán pormehr bebét
ke cha shomá názorkter ant. Janén gón shomá zendmánay

‡ **2:22 2:22** Eshayá Nabiay Ketáb 53:9. § **2:23 2:23** Tantaná, bezán hattá, tán é haddá ke. * **2:23 2:23** Pádtráp, bezán tahdid, damki. † **2:23 2:23** Dádrasi, bezán hakkén paysalah, hamá shawr ke cha dádgáhána kayt, dáwari.

porbarkatén thékiá sharikdár ant. Áyán ezzat bedayét, tán chosh mabit ke shomay dwá eshkonag mabant.

Rástiay ráhá sakkiay saggag

8 Néth,* shomá sajjahén yakdel o hamdard bebét, gón yakdomiá mehr bekanét, narmdel o békebr bebét.
9 Gón hechkasá badiay badalá badi makanét. Agan kaséá shomárá záh o zakat kort, áiá záh o zakat makanét, eshiay badalá pa áiá nékén dwá belóthét ke pa hamé kárá gwánk janag butagét o cha hameshiá shomárá barkata rasit.
10 Paméshká:
"Á kas ke zendmánay wáhagdár ent o
wasshén róch gendaga lóthit,
áiay zobán cha badiá dur bebit o
lonth cha makr o prébá;
11 *cha badiá per betarrit o néki bekant;*
sohl o émeni belóthit o hameshiay shóházá bebit.
12 *Chéá ke Hodáwanday chamm, nék o pahrézkárén mardomán sakk ent o*
góshi gón hamáyáni dwáyá.
Bale Hodáwand wati démá cha badkerdén mardomána tarrénit."†
13 Nun ke shomá pa nékén káráni kanagá wáhagdár ét, kay shomárá táwán dáta kant?
14 Agan pa shomay nékén kárán shomárá ázár berasit, angat ham shomá bahtáwar ét. Cha áyáni pádtrápán matorsét o paréshán mabét.
15 Bass, wati delá Masihá Hodáwand bemannét o hamáiá sharap bedayét. Agan kasé shomay ométay sawabay jostá bekant, modám pa passaw dayagá tayár bebét.
16 Bale é kárá gón narmi o pa sangini bekanét. Wati jabin o wejdáná pák o sáp bedárét, tánke shomárá bad o rad gwashagay wahdá, á mardom gón shomay nékén Masihi kerdáray gendagá cha wati záh o zakatán pashal o sharmendag bebant.
17 Paméshká, agan Hodáay razá bebit ke sakki besaggét, gorhá badén káráni sakkiay saggagay badalá, nékén káráni sakkiá besaggét.
18 Masihá ham yakk baré pa may gonáhán sakki sagget, bezán á "Nék o Páká" pa gonahkárán wati ján nadr kort tán márá‡ pa Hodáyá sar bekant. Masih jesmi koshag but bale Ruhá zendag kort.
19 É, hamáiay Ruh at ke bandigén arwáháni nyámá shot o pa áyán járé jati,

---

* **3:8 3:8** Néth, bezán godhsará, áherá. † **3:12 3:12** Zabur 34:12–16. ‡ **3:18 3:18** Lahtén syáhagay tahá átkag: shomárá.

20 hamá arwáh ke gwastagén zamánagá náparmániesh kortagat, bezán Nuhay zamánagá ke bójig§ addh bayagá at o Hodá gón sabr o ópár wadárig at, bale kammén mardomé, bezán tahná hasht mardom cha ápay ráhá rakket.

21 Hamé áp shomay pákshódiay mesál o nemunah ent ke annun shomárá rakkénit. Pákshódi jesm o jánay zaheri chellán páka nakant, é pa pákén wejdán o jabiná gón Hodáyá shomay dazbandi ent ke cha Issá Masihay jáh janagay* wasilahá shomárá rasit,

22 hamá Masih ke ásmáná shotag o nun Hodáay rástén némagá neshtag o préshtag o zór o wák, hamáiay dastay chérá ant.

4

Gón Hodáyá wapádári

1 Nun hamá dhawlá ke Masihá wati jesm o jáná sakki sagget, shomá ham pa anchén káréá tayár bebét, parchá ke har wahdá kaséá mán jesmá sakki saggetag, cha gonáhá rakketag.

2 É paymá, nun á wati mantagén jesmi zendá ensáni lóth o wáhagáni sará nagwázénit, Hodáay wáhagáni sará gwázénit.

3 Shomá bázén wahdé hamá káráni sará gwázéntag ke Hodánábáwarén* mardomán dósta bant, chó ke badkári, hawá o hawas, hanósh o bésári, sharábwáriay mahpel, aysh o nósh o é gandagén botparasti.

4 Nun wahdé á gendant ke shomá é radén káráni hár o hirrópá áyáni hamráha nabét, hayrána bant o shomárá bad o rada gwashant.

5 Bale é mardomán hamáiay démá jwáb dayagi ent ke pa sajjahén zendagén o mortagénáni dádrasiá tayár ent.

6 É dhawlá, Hodáay wasshén mestág pa mordagán ham rasénag but, ke sajjahénáni dhawlá áyáni jesmi dádrasi butagat, tánke arwáhesh Hodáay paymá zendag bemánant.

7 Donyá zutt halás bayagi ent, paméshká gón shehm o rahdáriá watá grán o sangin bedárét tán dwá kort bekanét.

8 Cha sajjahénán masterén gapp esh ent ke yakdomiá pa del o setk dóst bedárét ke mehr, bázén gonáhéay bakshagay sawabsáza bit.

9 Bé norondhagá wati lógay dapá pa yakdomiá pach bekanét.

---

§ **3:20 3:20** Bójig, bezán lánch, kashti. * **3:21 3:21** Jáh janag, bezán cha wati jáhá anágatén pád áyag, Arabi o Pársiá "qiám, rastákhiz". * **4:3 4:3** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "darkawmén".

10 Shomá har yakkéá cha Hodáyá hásén twáné rasetag.
Amánatdáráni paymá, Hodáay tahr tahrén nyámatán pa yak-
domiay hezmatá kár bebandét.
11 Kasé ke habara kant, Hodáay jenday habarán bekant o
kasé ke hezmata kant gón Hodáay dátagén zór o wáká hezmat
bekant, tánke cha Issá Masihay wasilahá Hodáyá satá o saná
berasit. Sajjahén shán o shawkat o zór o wák abad tán abad
haméiay bátant. Anchosh bát. Ámin.

Pa Issáaygi sakkiáni saggag

12 Oo dordánagán! Cha hamá ásén chakkás o ázmáeshán
hayrat makanét ke shomay chakká kapant o wati delá
magwashét ke é ajabén káré gón má bayagá ent.
13 Tán ódá ke gón Masihay sakkiáni saggagá sharikdár ét
gal o shádán bebét, tánke hamá sáhatá ke áiay shán o shawkat
paddara bit, shomá ham wassh bebét o békesás shádmáni kort
bekanét.
14 Agan Masihay námay sawabá shomárá záh o zakata
kanant, shomá bahtáwar ét, parchá ke Hodáay porshawkatén
Ruhá shomay delá jágah kortag.
15 Watá pahrézét ke cha shomá kasé hóni, dozz, radkár o
plén dh bayagay sawabá sakki o sóriáni tahá makapit.
16 Bale agan kasé Masihi bayagay sawabá sakki o sóriáni
tahá bekapit, cha eshiá pashal o sharmendag mabit o pa wati
Masihi bayagá Hodáyá satá o saná bekant.
17 Nun dádrasiay wahd átkag o é dádrasi cha Hodáay hándán
o kahólá† bendáta bit. Agan dádrasi cha Hodáay hándáná
bendáta bit ke má én, gorhá á mardománi ásar o ákebat ché
bit ke Hodáay wasshén mestágay namannók ant?!
18 “Agan pahrézkárén mardoméay rakkag chó grán ent,
gorhá nábáwar o gonahkáráni hál ché bit?”
19 Paméshká, á ke gón Hodáay razáyá sakki o sóriáni tahá
kaptagant, watá may jórh kanókay sepordah bekanant ke
wapádár ent o nékén kár kanán bebant.

5

Hodáay ramag

1 Man wat ke cha kelisáay kamáshán yakké án o Masihay
sakki o sóriáni sháhedé án o áiay paddar bayagién shán o
shawkatá sharikdár án, shomay nyámá harché kamásh hast,
cha áyán mani dazbandi esh ent ke:
2 Hodáay ramagay shepánki o chárag á bekanét ke shomay
sepordah kanag butag. É kárá pa nádelkasshi makanét, pa del

† **4:17 4:17** Kahól, bezán hánwár, hánwádah (yak lógéay nánwár).

o setk bekanéti hamá dhawlá ke Hodá lóthit. Gón hobb o hodónáki bekanéti, pa wati jenday nap o suttá makanéti.

3 É ramagay sará wájahi makanét ke shomay dastá dayag butag, pa eshiá sharrén mesálé bebét.

4 Padá wahdé masterén shepánka kayt o paddara bit, shomá shán o shawkatay hamá tájá katthét ke hechbar gár o zawála nabit.

5 Oo warnáyán! Anchosh shomá ham wati masterénáni parmánbardáriá bekanét o gón yakdomiá békebr o darbésh bebét, chéá ke:

"Hodá porkebr o gorunákén* mardománi helápá mohra óshtit, bale békebr o darbéshén mardománi sará wati rahmatána gwárénit."

6 Paméshká, Hodáay porwákén dastay chérá watá békebr o darbésh bekanét tánke á, wati gisshéntagén wahdá shomárá borz o sarperáz bekant.

7 Wati sajjahén gam o paréshánián hamáiay sará yalah kanét, parchá ke áiá shomay hayál gwar ent.

8 Grán o sangin o hozzhár bebét, chéá ke shomay dozhmen, Shaytán, chó shérá gorrán ent o shóházá ent ke kojá shekáré berasiti tán bederrit o éri bebárt.

9 Shaytánay démá bóshtét o wati báwará mohr o mohkam bedárét. Bezánét ke hamé paymén sakki o sóri jahánay é dega jágahán ham shomay brátáni† sará bayagá ent.

10 Nun Hodá, ke sajjahén rahmatáni málek ent o shomárá cha Masihay ráhá dém pa hamá abadmánén shawkatá gwánki jatag, shomay kammén sakki o sóriay saggagá rand, shomárá nóksará twána dant, mohr o mohkama kant o páydári o zóra bakshit.

11 Wák o kodrat abad tán abad hamáiayg ent. Anchosh bát. Ámin.

Goddhi habar

12 É gwandhén kágadon gón Silwánusay‡ komakká nebeshtag, ke áiá wapádárén bráté zánán, tánke shomárá delbaddhi bedayán o gwáhi bedayán ke Hodáay rahmatáni hakkén ráh hamesh ent. Hamé ráhá mohr bóshtét.

13 Cha hamá bánokén gohára y némagá shomá sajjahénán salám sar bát ke Bábelay shahrá ent§ o gón shomá hór gechén kanag butag. Cha mani chokk, Markásay némagá ham shomárá drót o drahbát* sar bát.

---

* **5:5 5:5** Gorunák, bezán magrur, porkebr. † **5:9 5:9** "Brátay" máná har báwarmand ent, mardén o janén. ‡ **5:12 5:12** Silwánus hamá Silás ent ke Kásedáni Káray ketábá ham áiay nám geraga bit. § **5:13 5:13** Bábelay shahray bánokén gohár, Bábelay shahray kelisá yá Rumay shahray kelisá buta kant. * **5:13 5:13** Drót o drahbát, bezán salám o alayk.

14 Gón pormehrén chokkagán yakdegará drahbát beg-
washét.
Shomá sajjahénán sohl o émeni sar bát ke Masihay arwáh o
jabiná ét.

Petrosay Domi Kágad
Petrosay Domi Kágaday Pajjár

Petrosay Domi Kágad gón dém dayókay nám o gwandhén drót o drahbátéá bendáta bit o pa hamá mardomán ke kágad nebeshtah kanag butag, áyáni pajjár ham bendátá mán ent. Nebeshtah kanók wati námá "Shamun Petros, Issá Masihay kásed o hezmatkára" gwashit. (Petrosay bárawá géshter málumdáriay wástá, Petrosay Awali Kágaday pajjárá bechár).

É kágaday tahá Petros gón hamá mardomán habará ent ke "cha may Hodá o rakkénók Issá Masihay barkatá, hamá paymén bébaháén báwaré rastagesh ke márá rastag." É habar nebeshtah naent ke é mardom kojá nendók butagant, bale Petros gón é mardomán wati pésari gapp o tránéay námá gipt.

É kágaday masterén maksad wánókán cha radén tálim dayók o radén paygambarán hozzhár o habardár kanag ent o eshiay bázén habaré Yahudáay kágaday habaráni paymá ent. É ham nebeshtah ent ke Issá Masih donyáyá pera tarrit o hesáb o ketábay rócha kayt. Gón wánókán gwashaga bit ke Hodáay dátagén thékián kár bebandét o pák o palgárén zendé begwázénét o Hodáay habarán delgósh bekanét.

É habar ham nebeshtah ent ke é sajjahén jahán nést o nábud kanaga bit o nókén jaháné addh kanaga bit o ódá sarjamiá adl o ensápa bit.

Salám o drót

1 Cha Issá Masihay hezmatkár o kásed, Shamun Petrosay némagá,

pa haháyán ke cha may Hodá o rakkénók Issá Masihay barkatá, hamá paymén bébaháén báwaré rasetagesh ke márá rasetag.

2 Shomá ke Hodá o may Hodáwand Issáyá pajjáha kárét, cha áiay zánagá shomay sará rahmat o sohl o ásudagi gésh o géshter bát.

Báwarmandi zend

3 Áiá gón wati Hodái wák o kodratá, márá har zalurién chizz pa anchén zendéá dátag ke Hodáyá pasond ent. É chizz márá cha haháiay pajjáh áragá rasetag ke gón wati néki o shán o shawkatá márá gwánki jatag.

4 Hamé paymá, máshomárá cha é chizzán wati bébahá o sakkén mazanén kawl o wádahi dátag tán gón Hodái zátá

sharikdár bebét o cha hamá tabáhiá berakkét ke donyáyá hastent o sellén wáhagáni bar o samar ent.

5 Paméshká wati wasá johd bekanét ke gón sharkerdiá wati báwará mohr o mohkam bekanét o hamé paymá: gón zántá wati sharkerdiá,

6 gón shehm o rahdáriá wati zántá, gón sabr o ópárá* wati shehm o rahdáriá, gón Hodádóstiá wati sabr o ópárá,

7 gón á dega báwarmandáni dóst dáragá wati Hodádóstiá mohr bekanét o gón sajjahén mardománi dóst dáragá pa báwarmandán wati mehrá mohkam bekanét.

8 Parchá ke agan shomay nyámá hamé chizz bebant o berodant, gorhá cha may Hodáwand Issá Masihay zánag o pajjáh áragá béasar o bésamara nabét.

9 Bale agan kaséá é sharri mabant, allamá kamdid o kóré o shamoshtagi ke cha wati pésarigén gonáhán pák butag.

10 Oo mani brátán!† Paméshká wati sajjahén johdá bekanét ke é gwánk janag o gechén bayagay tahá mohr bóshtét, chéá ke agan chosh bekanét, hechbar thagala nawarét.

11 Gorhá pa shomá may Hodáwand o rakkénókén Issá Masihay abadmánén bádsháhiay darwázag, pa delpachén washátkié pacha bit.

12 Paméshká man harwahd shomárá é habaráni tahtál o hayálá perrénán, bell toré shomá é habarán wata zánét o é rástiay sará mohr óshtátagét ke shomárá rasetag.

13 Tánke man wati jesm o jánay é tambuá‡ án, mani hayálá sharter hamesh ent ke é chizzán shomay yátá byárán o tahtál bedayán,

14 chéá ke zánán kammén wahdéá rand é tambuá roksata kanán. Hodáwandén Issá Masihá maná cha é habará sahig kortag.

15 Wati wasá johda kanán ke mani marká rand ham, har wahdá é chizzáni hayálá bekapét.

Chamdistén sháhedi

16 Wahdé má gón shomá Hodáwandén Issá Masihay zór o kodrat o áiay per tarragay bárawá habar kort, pa cháláki jórh kortagén kessaháni randgiriá naatén, má gón wati jenday chammán áiay shán o shawkat distagat,

17 á wahdá ke Hodáén Petá Issá shán o sharap dát. Porshawkatén tawáré pa Issáyá átk o gwashti: "É mani dóstén bacch ent, man cha eshiá báz wassh o razá án."

18 É tawár ke cha ásmáná átk, má hamá wahdá wat eshkot ke gón áiá pákén kóhay sará atén.

---

* **1:6 1:6** Ópár, bezán sabr, tahambol, bardásht. † **1:10 1:10** "Brátay" máná har báwarmand ent, mardén o janén. ‡ **1:13 1:13** Tambu, bezán haymah.

19 Anchosh márá nabiáni pakkáén habar ham hastant, sakk sharr ent ke eshá́ni némagá delgósh bekanét, cherágéay paymá ant ke tahá́riá drapshit, tán hamá wahdá ke róch bebit o bámay estár shomay delá́ni tahá sar bekasshit.
20 Masterén habar esh ent ke bezánét Pákén Ketábay hecch péshgói, nabiáni jenday máná kortagén naent
21 chéá ke péshgói cha Ensánay erádah o wáhagá dhann ent, Pákén Ruh mardománi delá neshtag tán cha Hodáay némagá habar bekanant.

2

Drógén nabi o áyáni sezá

1 Bale mardománi nyámá drógén nabi ham hastat, hamá dábá ke shomay nyámá drógén ostád wadia bant ke chérandari bérán kanókén báwarán rawája dayant, tantaná* wati Hodáwandá ham namannant ke ái gón wati hóná bahá zortant. Á gón tézén gár o bégwáhiéá dochára kapant.
2 Bázéné eshá́ni badkáriáni randgiriá kant o rástiay ráh, é ostádáni sawabá kalág gerag o béhormat kanaga bit.
3 É ostád, wati tamáh o jópaháni háterá gón habaráni chál o prébá shomárá polant. Bázén wahdé bit ke áyáni sará mayárbáriay shawr borrag butag. É shawr purah kanaga bit o áyáni tabáhi wábé naent.
4 Hodá tantaná cha hamá préshtagán sar nagwast ke gonáhesh kort. Dózahay tahárterén tahárókiá band o zamzili kortant tán dádrasiay† róch berasit.
5 Cha kwahnén jaháná ham sar nagwast o Hodánábáwaráni donyáay sará tuppáni áwort o tahná Nuh ke rásti o pahrézkáriay jár janók at, gón hapt kasá rakkénti.
6 Hodáyá, Sodum o Gomurahay shahr ham sótk o por kort o cha zeminay sará gár kortant, tán pa Hodánábáwarán dars o ebraté bebant o
7 pahrézkárén Lut ke cha násharén mardománi selli o badkárián sakk delranj at, rakkénti
8 (parchá ke á nék o pahrézkárén mardá hamáyáni nyámá zenda gwázént o Lutay pahrézkárén ruh, har róch cha á násharén kárán sakk padarda but ke Lut gendag o eshkonagá atesh).
9 Gorhá hamé paymá Hodáwanda zánt ke wati pahrézkárén mardomán chón cha chakkásán berakkénit o badkárán sezá bedant tán hamá wahdá ke dádrasiay róch berasit.
10 Hodáay kahr o sezá hás hamá mardománi sará kapit ke wati jesmay maháresh sell o nápákén wáhagáni tahá yalah

* **2:1 2:1** Tantaná, bezán hattá, tán é haddá ke. † **2:4 2:4** Dádrasi, bezán hakkén paysalah, hamá shawr ke cha dádgáhána kayt, dáwari.

kortag o hecch wák o kodratá namannant o mána nayárant. Haminchok tamard o porkebr ant ke cha ásmáni zórmandáni sobakk kanagá torsesh nést.

11 Bale préshtag ke cha é zórákán zórmandter ant, angat Hodáwanday bárgáhá eshán sobakk o béezzata nakanant.

12 É mardom násarpad o bézobánén jánwaráni paymá ant. Hamá kárána kanant ke áyáni sareshta‡ gwashit o tahná pa gerag o koshagá pédá butagant. Hamá káráni sará maskará o rishkanda kanant ke sarpadesha nabant o jánwaráni paymá gár o bégwáha bant.

13 Wati gandagén káráni sezá o padmozzesha rasit. Áyáni shádehi hamesh ent ke róchay rozhnáiá mast o hanósh bebant. Gón shomá hór warák waragay wahdá, á wati aysh o nósháni tahá gark ant o é pa shomá bannámi o pólengé bit.

14 Gón nápák o zenahkárén chammán, hechbar cha gonáhá séra nabant o sost o nezórén mardomán pa mandr o repk wati dámá perrénant. É mardom tamáh o lálechá balad o zántkár ant, nálat butagén ant.

15 Cha rástén ráhá dar shotag o cha Bahuray chokk Balyámay ráhay randgiriá gomráh butagant ke wati sellén káray mozzi dóst at.

16 Bale Balyám wati gonáhay sará sarzanesh kanag but. Áiay bézobánén har, ensánéay paymá habará lagget o á nabii cha ganókiá dásht.

17 É paymén mardom hoshetagén chammag o anchén báp o horm ant ke tuppán áyán har némagá bárt. Taháránterén taháróki áyáni ásar o ákebat ent.

18 É, batháka janant o habaresh puch o hálig ant. Hamá mardomán gón jesmi badén wáhagán préba dayant o wati dámá perrénant ke nóki cha radkáráni dastá rakketagant.

19 Áyán ázátiay kawl o wádaha dayant bale wat selkáriay golám o bandig ant. Chéá ke harkas chizzéá wati wájah o mastera kant, wat áiay golám o bandiga bit.

20 Hamá mardom ke gón may Hodáwand o rakkénók Issá Masihay zánag o pajjáragá cha é donyáay selkáriána rakkant, agan padá hamá selkáriáni tóká bekapant, randi hálesh cha pésarigéná ham gantera bit.

21 É mardomán, agan cha páki o pahrézkáriay ráhá hecch mazántén, pa áyán gehter at cha eshiá ke zánagá o rand, cha é pákén hokmá bebajjant ke áyáni sepordah kanag butag.

22 É batal áyáni bárawá chón wassha gwashit ke:

"Kochekk pa wati shántagénán pera tarrit."§

---

‡ **2:12 2:12** Saresht, bezán báten, fetrat, jawhar. § **2:22 2:22** Solaymánay Bataláni Keták 26:11.

o
“Shoshtagén hukk padá pujgeláni* tahá létha wárt.”

3

Hodáwanday róch

1 Oo dordánagán! É nun domi kágad ent ke pa shomá nebisagá áni. Har doén kágadon pa é sawabá nebeshtant tán shomay delá sharrén pegr o hayáláni hobb o wáhagá pédá bekanán o shomárá tahtál bedayán
2 hamá habarán wati yátá byárét ke gwastagén zamánagán péshigén pák o palgártagén* nabián gwashtagant, anchosh ham may Hodáwand o rakkénókay hokmá shomay hayálá byárán ke áiay kásedán shomárá dátag.
3 Cha har chizzá pésar bezánét ke áheri zamánagán, maskará o rishkand kanókén mardom jáha janant ke wati sell o badén wáhagáni randgir ant.
4 Gwashant: “Gorhá áiay áyagay wádah chón but? Cha hamá wahdá ke may pet o pirén mortagant, har chizz hamá paymá ent ke cha jahánay jórh bayagay wahdá butag.”
5 É paymá pa zánt, wati chammán cha é rástiá banda kanant ke ásmán, Hodáay hokmay sará cha dérigén wahdán hastat o é zemin, cha ápá o ápay ráhá jórh butag o
6 cha hamé ápá á zamánagay donyá boddhet o gár o bégwáh but.
7 Cha hamá hokm o habará ham sajjahén ásmán o é zemin, pa ásá gechén kanag butag o tán dádrasiay róch o nábáwarén mardománi tabáhi o zawál bayagá dárag butagant.
8 Bale, oo dordánagán! Cha é habará béhayál mabét ke pa Hodáwandá yakk róché, hazár sálay paymá ent o hazár sál, yakk róchéay paymá.
9 Lahtén mardom gomána kant o gwashit ke Hodáwandá wati per tarrag o áyagay kawl o wádah mahtal dáshtag, bale chosh naent. Rástén habar esh ent ke Hodáwand gón shomá sabr o ópára kant, wahd o móha dant ke gonahkár tawbah bekanant, chéá ke nalóthit kassé gár o bégwáh bebit.
10 Bale Hodáwanday róch allamá kayt. Chosh ke dozzé anágata kayt o sajjahénán jáha serrénit. Á róchá ásmán gón torsnákén tawár o bustagé gár o bégwáha bit, estár o máh o róch o harché ke ásmáná hast, ásá kapit o ápa bit o zemin o harché ke zeminá hast sochit o pora bit.

---

* **2:22 2:22** Pujgel, bezán puglich, pussetagén gel. * **3:2 3:2** “Palgártagén” hamá mardom ant ke gón Issá Masihay hóná cha wati gonáhán shódag o pák kanag butag o é dhawlá pa Hodáyá dar chenag butagant.

11 Nun ke zánét harché may chágerdá hast gár o zawál
bayagi ent, gorhá báyad ent shomay zend pák o palgár bebit
o pa Hodádósti begwazit.
12 Hodáay róchay entezár o wadárá ham bebét o johd
bekanét ke á róch zutter berasit, hamá róch ke ásmána sochit
o ápa bit o estár o máh o róch o harché ke ásmáná hast ásá
kapant o ápa bant.
13 Bale má nókén ásmán o zeminay entezár o wadárá én ke
áyáni tahá adl o rásti hákema bit. Chéá ke é Hodáay labz o
wádah ent.

Goddhi habar

14 Oo dordánagán! Nun ke é chizzáni wadárá ét, johd kanét á
shomárá pák o béayb o gón wat pa sohl o árámiá wadi bekant
o begendit.
15 É habará ham mashamóshét ke may Hodáwanday sabr o
ópáray maksad rakkénag ent, anchosh ke may dordánagén brát
Pulosá gón Hodábakshetagén hekmaté pa shomá nebeshtag.
16 Wati sajjahén kágadáni tahá hamé bárawá nebisit. Á
kágadáni lahtén habaráni zánag o dar barag grán ent o násarpad
o nezórén mardom á nebeshtahán wati tabá chahra dayant
o pa radi máná kanant, bale é mardom wat zawála bant. Gón
Pákén Ketábay á dega nebeshtahán ham hamé kárá kanant.
17 Paméshká, oo dordánagán! Nun ke shomá é sajjahén
chizzán cha pésará zánét, pahréz kanét tán radkár o násharén
mardom shomárá wati gomráhiay némagá mabarant o shomá
wati mohr o mohkamén zendá mabáhénét.
18 Gón may Hodáwand o rakkénók Issá Masihay rahmat o
zántá, rost o rodóm gerán bebét. Shán o shawkat annun tán
abad, hamáiayg ent. Anchosh bát. Ámin.

Yuhannáay Awali Kágad Yuhannáay Awali Kágaday Pajjár

Issá Masihá cha wati moridán dwázdah kass gechén kort o wati hásén kásed náménт. Cha eshán yakkéay nám Yuhanná at. Pákén ketábay géshter zántkáray hayál esh ent ke é kágaday nebeshtah kanók hamé Yuhanná ent, chéá ke wata gwashit ke man Issá Masihay jend o kárání sháhed án (1:1). É kágaday habar o nebeshtahay warh o dhawl ham gón Yuhannáay Enjilá hamrang ant.

Nókén Ahdnámagay géshterén kágad cha nebeshtah kanókay nám o drót o drahbátá bendáta bant, bale é kágad é paym naent. É habar ham mán naent ke kágad pa kayá nebeshtah kanag butag, bale má cha kágaday habarán á báwarmandáni hál o jáwarán sarpada bén; cha áyán bázénéá romb yalah dátagat o radén tálim dayagá at. É mardom mannagá tayár naatant ke ensán gonahkár ent. É gappesh ham namannet ke Issá, Masih ent o Hodáay chokk ent o ensáni dróshomá jaháná átkag.

É kágad márá sója dant ke má chón Hodá o Issáay asligén jawhará zánta kanén. É zánt márá cha pákén ketábay habarán o cha Pákén Ruhay komakká rasit. Kágaday dega gappé esh ent ke Issá Masihay sará imán árókén mardom Hodáyá o yakdegará dóst bedárant.

Yuhannáay awali kágadá Hodá, “Rozhn”, “Mehr”, “May Ásmáni Pet” o “Abadmánén Zend Dayók” gwashaga bit o Yuhannáay Enjilá ham Hodáay pajjár hamé paymá ent. Issá “Zenday Gál” gwashaga bit ke cha azalá hastent. Yuhannáay Enjilá ham hamé habar nebeshtah ent. Issá “Hodáay Chokk” gwashaga bit o é habar ham kanag butag ke harkas ke Issáay sará imána kárit, á ham Hodáay chokka bit. Issá ádelé bale Hodáay kerrá pa gonahkárán rahma lóthit, chéá ke gonahkáráni táwáni gón wati hóná porr kortagant.

É kágad tachká gwashit ke má sajjahén gonahkár én o márá neját pakár ent. Agan má wati gonáhán bemannén o báwar bekanén ke Issáay merag o jáh janag pa may gonáhán korbánigé, gorhá Issá márá pahella kant o pák o palgára kant. Issá Masihay barktá márá abadmánén zend ham rasit.

Má ke Issáay barkatá pák o palgár butén, báyad ent Hodáay ráhá rost o rodóm bekanén, Hodáay habaráni parmánbardár bebén o watá cha gonáhá dur bedárén. Márá é hokm ham dayag butag ke yakdegará dóst bedárét, yakdegará komakk bekanét o agan pakár but pa yakdegará wati sáhá ham nadr bekanét.

Zendmánay gál

1 Hamá ke cha azalá hastat, hamá ke má eshkotag, gón wati
chammán distag, hamá ke má cháretag o dast per kortag, á
zendmánay gál ent.
2 Zend záher o paddar but, má distag o pa áiá gwáhia dayén.
Má pa shomá hamá namiránén zenday járá janén ke gón Petá
at o pa má paddar but.
3 Á chizz ke má distag o eshkotag shomárá gwashén tánke
gón má hamdel o hamsetk bebét. May hamdeli o hamsetki,
gón Pet o áiay Chokk Issá Masihá ent.
4 Má eshiá pa shomá nebisén tánke mayshomay shádmáni
purah o sarjam bebit.

Rozhnáiá gám janag

5 Á kolaw o paygám ke má cha áiá eshkotag o pa shomá jára
janén, esh ent: Hodá nur o rozhn ent o áiay arwáh o jabiná
hecch tahári nést.
6 Agan begwashén gón áiá hamdel o hamráh én o padá ham
tahárіá gám janagá én, gorhá dróga bandén o rástiay sará kár
nakanagá én.
7 Bale agan rozhnáiá rawagá én, hamá paymá ke á
rozhnáiá ent, gorhá watmánwatá hamdel o hamsetk én o áiay
Chokk Issáay hón márá cha sajjahén gonáh o mayárán pák o
palgára kant.
8 Agan begwashén bégonáh o bémayár én, watá rada dayén
o rástiá may delá jágah nést.
9 Bale agan wati gonáhán bemannén, á ke wapádár o ádel
ent may gonáhána bakshit o may sajjahén nápahréziána shódit.
10 Agan begwashén gonáhen nakortag, áiá drógbanda kanén
o áiay habarán may delá jágah nést.

2

Issá may démpán ent

1 Oo mani dordánagén chokkán! É chizzán pa shomá
nebisán ke shomá gonáh makanét, bale agan kaséá gonáhé
kort, démpáné* hast ke Petay kerrá pa may rakkénagá habara
kant, hamá pák o ádelén Issá Masih.
2 Á may gonáháni shódókén korbánig ent, tahná may na,
sajjahén jahánay gonáháni korbánig ent.

Parmánbardáriay arzesh

3 Agan má áiay hokm o parmánáni sará kár bekanén, gorhá
sarpada bén ke má áiá zánén.

---

* **2:1 2:1** Démpán, bezán kasé ke pa taw habara kant. Arabi o Pársiá “modáfe”.

4 Kasé ke gwashit: “Man áiá zánán” bale áiay hokmáni sará
kára nakant, drógbandé o áiay delá rásti nést.
5 Bale kasé ke áiay habaráni sará kára kant, pa rásti, Hodáay
mehr áiay delá kámel o sarréch butag. Cha hamé chizzá zánén
ke má Issá Masihay arwáh o jabiná én.
6 Kasé ke gwashit: “Man áiay arwáh o jabiná án,” báyad ent
haméiay ráhá berawt.
7 Oo dordánagán! É nókén hokmé naent ke pa shomá
nebisagá án, hamá kwahnén hokm ent ke cha bendátá
shomárá gón at. É kwahnén hokm hamá gál o habar ent ke
shomá eshkotag.
8 Bale padá ham pa shomá nókén hokmé nebisagá án ke
eshiay rásti, cha shomá o áiá paddara bit. Chéá ke taháróki
gára bit o rástén rozhn hamé annun ham drapshagá ent.
9 Kasé ke gwashit: “Rozhnáiay tóká án,” bale cha brátá†
naprata kant, angat taháróki ent.
10 Kasé ke gón wati brátá mehra kant, rozhnáiá ent o
rozhnáiay tahá hecch choshén chizzé nést ke áiay rad kapag
o thagal waragay sawabsáz bebit.
11 Bale á kas ke cha brátá naprata kant, tháriá ent o mán
taháróki gáma jant. Á nazánt kojá rawagá ent chéá ke tháriá
kór kortag.
12 Oo dordánagén chokkán! Pa shomá nebisagá án chéá ke
haméiay námay sará shomay gonáh bakshag butagant.
13 Oo wájahén petán! Pa shomá nebisagá án chéá ke shomá
áiá zánét, hamá ke cha azalá ent.
Oo warnáyán! Pa shomá nebisagá án, chéá ke shomá
Shaytánay sará báládast butagét.
14 Oo chokkán! Pa shomá nebisagá án, chéá ke shomá Petá
zánét.
Oo wájahén petán! Pa shomá nebisagá án, chéá ke shomá
haméiá zánét ke cha azalá ent.
Oo warnáyán! Pa shomá nebisagá án, chéá ke twáná o tamard
ét o Hodáay habar shomay delá ent o shomá Shaytán
prósh dátag.

Donyáyá dóst madárét

15 Donyá o har chizzé ke áiay tahá hast, dóstesh madárét.
Agan kasé donyáyá dóst bedárit, Petay mehr áiay delá nést.
16 Chéá ke donyáay sajjahén chizz, bezán jesmay lóth o
wáhag, chammay lóth o wáhag o málay kebr o gorur, cha Petá
nayátkagant, cha donyáyá átkagant.
17 Donyá o donyái wáhag, gár o zawála bant, bale kasé ke
Hodáay wáhagáni sará kára kant, abadmán ent.

† **2:9 2:9** “Brátay” máná har báwarmand ent, mardén o janén.

Masihay dozhmen

18 Oo chokkán! Nun goddhi damán o sáhat ent. Hamá dábá
ke shomá eshkotag, “Masihay dozhmen” pédák ent, hamé
annun ham Masihay bázén dozhmené átkag o cha hameshiá
zánén ke sáhat, goddhi sáhat ent.
19 Á cha má dar átkant, bale chónáhá cha má naatant, agan
cha má buténant, gón má mantant. Bale áyáni rawagá sharr
pésh dásht cha áyán yakké ham cha má naat.
20 Bale “á Pákéná” shomárá “rógen per moshtag”‡ o shomá
sajjahén chizzána zánét.
21 Man pa shomá nebisagá án, pa é sawabá na ke rástiá
nazánét, rástiá zánét o sarkecha warét ke cha rástiá hecch
drógé wadia nabit.
22 Drógband kay ent? Hamá ent ke namannit Issá, Masih
ent. Hamá kas ke Pet o Chokká namannit, Masihay dozhmen
ent.
23 Harkas ke Chokká namannit, Pet ham áiayga nabit.
Harkas ke Chokká mannit, Pet ham áiayga bit.
24 Bellét harché ke shomá cha bendátá eshkotag shomay
delá bemánit. Agan é habar ke shomá cha bendátá eshkotag
shomay delá bemánit, gorhá Pet o Chokkay arwáh o jabiná
mánét.
25 É hamá chizz ent ke hamáiá márá labz o wádah dátag,
bezán namiránén zend.

Shomá Hodáay dar chetagén ét

26 Man pa shomá é chizz hamáyáni bárawá nebeshtagant
ke shomárá gomráh kanaga lóthant.
27 Bale shomá cha áiay némagá “rógen per moshag” butagét
o é “per moshag” shomay delá mánit. Shomárá zalurat nést
kasé shomárá dars o sabakk bedant, chéá ke cha Hodáay
némagá, “rógen per moshag” wat shomárá sajjahén chizzán
sabakka dant. É “rógen per moshag” rást ent o drógéné naent.
Hamá paymá Hodáay arwáh o jabiná bemánét ke shomárá
tálimi dátag.
28 Nun, oo mani dordánagén chokkán! Áiay arwáh o jabiná
bemánét tánke áiay záher bayagay wahdá, may del dhaddh
bebit o áiay démá sharmendag mabén.
29 Agan zánét ke á rást o pák ent, gorhá zánét harkas ke
rástiay ráhá rawt cha hamáiá pédá butag.

3

Hodáay chokk

‡ **2:20 2:20** Rógen per moshag, bezán pa káréá gechén kanag o wák o twán dayag.

1 Bechárét ke Petá chónén mehré márá bakshetag ke
Hodáay chokk zánag bebén o béshakk má Hodáay chokk én.
Donyá márá nazánt o pajjáha nayárit chéá ke donyáyá á ham
pajjáh nayáwort.
2 Oo dordánagán! Annun má Hodáay chokk én, bale angat
zánag nabutag ke má ché jórh bayagi én, haminchoka zánén,
wahdé á záhera bit má ham haméiay dhawlá bén, parchá ke
á wahdi má áiá hamá paymá gendén ke á hast.
3 Harkasá cha áiá choshén omété hast watá páka kant,
anchosh ke á wat pák ent.
4 Harkas ke gonáha kant, Sharyatay helápá kára kant, chéá
ke gonáh, náshari* ent.
5 Shomá zánét, á paddar but tán gonáhán gár o bégwáh
bekant, áiá hecch gonáh nést.
6 Á kas ke áiay arwáh o jabiná mánit, gonáha nakant. Harkas
ke gonáha kant Issái nadistag o nazántagi.
7 Oo chokkán! Bechárét kasé shomárá gomráh makant.
Harkas rástiay ráhá rawt, rástén mardomé, anchosh ke á, pák
o rást ent.
8 Á ke gonáha kant Shaytánay chokk ent parchá ke Shaytán
cha bongéjá† gonáh kanán ent. Hodáay Chokk paméshká
paddar but ke Shaytánay kárán bepróshit o zawál bekant.
9 Á ke cha Hodáyá pédá butag gonáha nakant, parchá ke
Hodáay zát áiá mán ent. Gorhá á gonáh korta nakant, chéá
ke cha Hodáyá pédá butag.
10 Hodáay chokk o Shaytánay chokk, hamé paymá zánag o
pajjáh áraga bant, á kas ke rástiay ráhá narawt, Hodáay chokk
naent o anchosh á kas ham ke gón wati brátá mehra nakant.

Gón yakdomiá mehr

11 Á kolaw o paygám ke shomá cha bongéjá eshkot, hamesh
ent ke báyad ent yakdomiá dóst bedárén.
12 Káenay‡ dhawlá mabén ke Shaytánay chokk at o wati bráti
kosht. Nun chéá á koshti? Pa é sawabá ke áiay jenday kár o
kerd sell o shaytáni atant o brátay kár nék o Hodái atant.
13 Oo brátán! Cha é habará hayrat makanét ke donyá gón
shomá naprata kant.
14 Má zánén ke cha marká gwastag o pa zendmáná
rasetagén, chéá ke gón wati brátán mehra kanén. Harkas ke
mehra nakant, markay sáhegá mánit.
15 Kasé ke cha brátá bézára bit o naprata kant hónigé.
Shomá zánét, hónigén mardomé hechbar namiránén zenday
wáhonda nabit.

---

* **3:4 3:4** Náshari, bezán Sharyatay kánun o rahbandáni próshag. † **3:8 3:8** Bongéj, bezán bendát, shoru. ‡ **3:12 3:12** Káen hamá Kábil ent ke wati bráti kosht.

16 Má mehr é paymá pajjáh áwort ke Masihá wati ján pa maygi nadr kort, tánke má ham wati jáná pa brátán nadr bekanén.
17 Agan kaséá donyái mál o melkaté bebit o brátéá mohtáj begendit bale pa áiá bazzagi mabit, gorhá Hodáay mehr che paymá choshén mardoméay delá jágaha kant?
18 Oo dordánagén chokkán! Byáét mehr kanén, bale na pa dap o habar, pa del o setk o gón kár o kerd.
19-20 Cha hamé kárá zánén ke má, gón hakk o rástiá hamband o paywast én o agan may del márá mayárbár ham bekant, angat Hodáay démá mohr o deljama bén, chéá ke Hodá cha may del o hayálán master ent o har chizzá zánt.
21 Oo dordánagán! Agan may del o jabin márá mayárbár makant, gorhá Hodáay gwará ásudag o deldhaddh én.
22 Á wahdi harché cha áiá belóthén márá rasit, chéá ke áiay hokm o parmánána zurén o pa hamáiay washnódiá kára kanén.
23 Áiay hokm hamesh ent ke áiay Chokk Issá Masihay námay sará báwarmand bebén o watmánwatá mehr bekanén, hamá paymá ke márá hokmi kortag.
24 Harkas ke Hodáay hokmáni sará kára kant, áiay arwáh o jabiná mánit o Hodá ham á mardomay delá jágaha kant. Wati Ruhi márá bakshetag o é paymá zánén ke á may delá mánit.

4

Ruhán bechakkásét
1 Oo dordánagán! Har ruhéay sará báwar makanét, ruhán ázmáesh kanét o bechakkásét* ke bárén cha Hodáay némagá ant yá na? Chéá ke bázén drógén nabié donyáay chárén kondhán potertag.
2 Hodáay Ruhá é dhawlá zánét: har hamá Ruh cha Hodáay némagá ent ke báwara kant o mannit ke Issá Masih, ensáni rang o dróshomá ér átkag.
3 Bale har ruhé ke Issáyá namannit, á cha Hodáay némagá naent o Masihay hamá dozhmenay ruh ent. Shomá eshkotag ke á ruha kayt o hamé annun ham donyáyá ent.
4 Oo dordánagén chokkán! Shomá cha Hodáyá ét o áyáni sará báládast butagét, chéá ke á ke shomay delá ent cha áiá master ent ke donyáyá ent.
5 Á donyáayg ant, paméshká harché ke gwashant ham donyái ent o donyáay gósh áyáni némagá ent.
6 Má cha Hodáyá én o kasé ke Hodáyá zánt, áiay delgósh may némagá ent, bale á ke cha Hodáyá naent, áiay delgósh may

* **4:1 4:1** Chakkásag, bezán ázmáesh kanag, emtehán gerag.

némagá naent. Rástiay Ruh o gomráhiay ruhá hamé dhawlá zánén o pajjáha kárén.

Hodái mehr

7 Oo dordánagán! Gón yakdomiá mehr bekanén, chéá ke
mehr cha Hodáyá ent o harkas ke mehra kant, cha Hodáyá
pédá butag o Hodáyá zánt.
8 Á ke mehra nakant Hodái nazántag, chéá ke Hodá mehr
ent.
9 Hodáay mehr é dhawlá may nyámá paddar but ke wati
yakk o yakdánagén chokki é jaháná rawán dát tánke cha áiay
némagá zendmánay wáhond bebén.
10 Má gón Hodáyá mehr nakortag, mehr hamesh ent ke áiá
kortag o wati Chokki dém dátag tán pa may gonáháni shodagá
korbánig kanag bebit.
11 Oo dordánagán! Agan Hodáyá é dhawlá gón má mehr
kortag, má ham báyad ent yakdomiá dóst bedárén.
12 Kassá hechbar Hodá nadistag, bale agan yakdegará
mehr bekanén, Hodá may delá mánit o áiay mehr may delá
kámel o sarréch butag.
13 Áiá márá cha wati Ruhá bahré dátag. Cha hamedá zánén
ke má áiay arwáh o jabiná mánén o á may delá.
14 Má distag o gwáhia dayén ke Petá wati chokk rawán dátag
tán jahánay rakkénók bebit.
15 Á ke mannit Issá Hodáay chokk ent, Hodá áiay delá jágaha
kant o á Hodáay arwáh o jabiná.
16 Má hamá mehr zántag o áiay sará báwar kortag ke Hodáyá
márá dátag. Hodá mehr ent o harkas ke wati zendá pa mehr
begwázénit, Hodáay arwáh o jabiná mánit o Hodá áiay delá.
17 Mehr may nyámá hamé dhawlá kámel o sarréch butag ke
jost o porsay róchá deldhaddh bebén. Chéá ke má é donyáyá
hamáiay† dhawlá én.
18 Mehray tahá tors nést. Sarréchén mehr, torsá gára dant.
Chéá ke tors cha sezáay hayálá kayt o kasé ke torsit cha
mehrá sarréch nabutag.
19 Má mehra kanén chéá ke pésará áiá gón má mehr kortag.
20 Kasé ke gwashit: “Maná Hodá dóst ent” o cha wati brátá
naprata kant, drógbandé, parchá ke wati brátá gendit o dóstia
nadárit, gorhá Hodáyá ke nagendit che paymá dósti dáshta
kant?
21 Má é hokm cha hamáiá geptag ke gwashit: “Harkas ke
gón Hodáyá mehra kant, báyad ent gón wati brátá ham mehr
bekant.”

† **4:17 4:17** Hamáiay, bezán Issá Masihay.

5

Hodáay Chokkay sará báwar

1 Harkasá é báwarmandi bebit ke Issá hamá Masih ent, á
cha Hodáyá pédá butag. Harkasá ke Pet dóst ent, Chokká
ham dósta dárit.
2 Wahdé gón Hodáyá mehra kanén o áiay hokmán kára
bandén, zánén ke Hodáay chokkán mehra kanén.
3 Hodádósti hamesh ent ke Hodáay hokmán kár bebandén
o áiay hokm gránén báré ham naent.
4 Chéá ke harché cha Hodáyá pédá butag, donyáay sará
báládast o sóbéna* bit o may báwar o imán hamé báládasti ent
ke donyáyá érdasta kant.
5 Abéd cha á kasá ke báwara kant Issá Hodáay Chokk ent,
dega kay donyáyá érdast korta kant?
6 É hamá ent ke cha áp o hóná átkag, bezán Issá Masih,
tahná cha ápá na, cha áp o hóná. É Ruh ent ke gwáhia dant,
chéá ke Ruh rásti ent.
7 Parchá ke say gwáh o sháhed hast:
8 Ruh, áp o hón. É har sayén hamshawr ant.
9 Agan má ensánay gwáhiá mannén, gorhá Hodáay gwáhi
báz master ent, chéá ke Hodáay gwáhi hamá ent ke wati
Chokkay bárawá dátagi.
10 Harkas ke Hodáay Chokkay sará báwara kant, áiá é gwáhi
wat gón ent, bale á ke Hodáay sará báwara nakant, Hodái
drógband kortag, chéá ke Hodáay gwáhi dayagi pa Chokká
báwar nakortag.
11 Á gwáhi esh ent ke Hodáyá márá namiránén zend
bakshetag o é zend cha Hodáay Chokkay némagá ent.
12 Hamá kas zenday wáhond ent ke gón Hodáay Chokká gón
ent o á ke gón Chokká gón naent, zenday wáhond naent.

Goddhi habar

13 É chizzon pa shomá nebeshtant ke shomárá Hodáay
Chokkay námay sará báwar ent, tán bezánét ke namiránén
zenday wáhond ét.
14 Cha áiá márá é deldhaddhi rasetag, harché ke áiay lóth o
wáhagay sará belóthén, á eshkont.
15 Nun agan zánén harché cha áiá belóthén márá eshkont,
gorhá deljam én ke may lóth o wáhag sarjam butagant.
16 Agan kasé bráté begendit anchén gonáhé kanagá ent
ke markay sawaba nabit, dwá bekant o Hodá áiá zenda
bakshit. Eshiá hamá kasay bárawá gwashán ke gonáhi
markay sawaba nabit. Gonáhé hastent ke markay sawaba

* **5:4 5:4** Sóbén, bezán péróz, kámyáb.

bit, mana nagwashán ke kasé pa choshén gonáhéay bakshagá dwá bekant.
17 Har badén káré gonáh ent, bale anchén gonáhé ham hast
ke markay sawaba nabit.
18 Má zánén harkas ke cha Hodáyá pédá butag, gonáha
nakant, hamá ke cha Hodáyá pédá butag† Hodá wat áiay
negahpániá kant o Shaytánay dast pa áiá narasit.
19 Má zánén ke Hodáay chokk én o sajjahén donyá‡
Shaytánay zór o wákay chérá ent.
20 É chizzá ham zánén ke Hodáay Chokk átkag o márá é póh o
zánti dátag ke á "Rásténá" bezánén. Má hamá "Rásténay" arwáh
o jabiná én, áiay Chokk Issá Masihay arwáh o jabiná. Rástén
Hodá o namiránén zend, hamá ent.
21 Oo dordánagén chokkán! Watá cha botán§ dur bedárét o
bepahrézét.

† **5:18 5:18** Bezán Issá Masih. ‡ **5:19 5:19** Donyáay máná edá hamá mardom ant ke Issá Masihay sará báwarmand naant. § **5:21 5:21** Bot tahná botén hodá naant, bot har chizz buta kant ke ensán Hodáay badalá áiá parastesha kant.

Yuhannáay Domi Kágad
Yuhannáay Domi Kágaday Pajjár

Yuhannáay domi kágad gón kágaday nebeshtah kanók o hamá mardománi pajjárá bendáta bit ke áyáni námá kágad nebeshtah kanag butag. Nebeshtah kanók, é kágadá watá "kamáshа" gwashit. Kamáshay gál pa kelisáay hásén sarók o ostádán kármarz butag. É kágad gón Yuhannáay awli kágadá sakk hamrang ent, paméshká Pákén Ketábay géshterén zántkára gwashant ke é kágad ham Issáay kásed Yuhannáyá nebeshtah kortag.

É kágad "dóstén bánok o áiay chokkáni" námá nebeshtah kanag butag. Zánaga nabit ke "bánok" hakk o delá yakk janéné yá báwarmandáni rombé, chéá ke "dósténay" gálay máná "gechéni" ham buta kant o modám pa kelisáyá kármarz butag. Kelisá janén yá bánok ham gwashag butag.

Yuhannáay Domi Kágaday ehmén gappé esh ent ke Issá, Masih ent o áiay sará imán árók yakdomiá allam dóst bedárant. Báwarmand habardár kanag butagant ke radén sar o sójáni randgiriá makanant. Yuhanná démay mardomán hál dayaga lóthit ke man eráda kortag ke shomay némagá byáyán o shomárá rástén sar o sój bekanán.

Salám o drót

1 Cha kelisáay kamáshay némagá,
pa gechén kortagén bánok o áiay chokkán* ke pa del maná sakk dóst ant. Tahná maná na, hamá sajjahénán ham dóst ant ke rástiá zánant.
2 Paméshká márá dóst ant ke may delá rástiá jágah kortag o tán abad gón má hamráh ent.
3 Hodái mehr o rahmat o sohl o ásudagi, cha Petén Hodá o áiay Chokk Issá Masihay némagá, pa rásti o mehr gón má góna bit.

Rásti o mehr

4 Gal o shádán bután wahdé zánton tai lahtén chokk rástiay sará zenda gwázénit, hamá dhawlá ke Petá márá hokm kortag.
5 Nun, oo bánok! Man nókén hokmé nebisagá naán, é hamá hokm ent ke cha bongéjá† márá gón butag, bale cha taw dazbandia kanán, máshomá gón yakdomiá mehr bekanén.

---

* **1:1 1:1** Bázén zántkáréay báwar esh ent ke "bánok" dega kelisáéá gwashag butag o "bánokay chokk", á kelisáay báwarmand ant. † **1:5 1:5** Bongéj, bezán bendát, shoru.

6 Mehr hamesh ent ke áiay hokm o parmánáni sará zend
begwázénén. Áiay hokm hamesh ent ke shomá cha bongéjá
eshkotag. Hamé mehray hokmay sará zend begwázénét.
7 Chéá ke bázén rad dayóké donyáyá potertag o tálán ent
o é habará namannant ke Issá Masih ensáni jesm o jánéá ér
átkag. É paymén mardom rad dayók o Masihay dozhmen ant.
8 Hósh o sár bét ke may‡ káray bar o samará barbád o zawál
makanét, sarréchén mozzé pa wat bekatthét.
9 Harkas ke Masihay tálimay sará mohr maóshtit o watsará
démáter berawt, Hodá áiayg naent, bale harkas ke Masihay
tálimay sará mohr bóshtit, ham Pet áiayg ent, ham Chokk.
10 Agan kasé shomay gwará byayt o é tálimá mayárit, áiá
wati lógá maylét o wasshátki magwashét.
11 Parchá ke é dhawlén mardoméay wasshátk kanag, gón
áiay radén kárán sharikdár bayag ent.

Goddhi habar

12 Bázén chizzé hast ke pa taw benebisán, bale nalóthán gón
kalam o kágadá bebant. Ométwár án ke shomay kerrá byáyán
o dém pa dém gapp o trán bekanén tán mayshomay shádmáni
sarréch bebit.
13 Tai gechénién gohára chokk§ tará baddhé drót o
drahbáta* gwashant.

---

‡ **1:8 1:8** Lahtén kwahnén syáhaga gwashit: “wati”.

§ **1:13 1:13** “Tai gechénién gohára chokk”, bezán Yuhannáay kelisáay báwarmand.

* **1:13 1:13** Drót o drahbát, bezán salám o alayk.

Yuhannáay Sayomi Kágad
Yuhannáay Sayomi Kágaday Pajjár

Yuhannáay saymi kágad gón drót o drahbát o kágaday nebeshtah kanók o hamá mardománi pajjárá bendáta bit ke áyáni námá kágad nebeshtah kanag butag. Yuhannáay saymi kágaday nebeshtah kanók watá "kamásha" gwashit. Kamáshay gál pa kelisáay hásén sarók o ostádán kármarz butag. É kágad gón Yuhannáay awli o domi kágadá sakk hamrang ent, paméshká Pákén Ketábay géshterén zántkára gwashant ke é kágad ham Issáay kásed Yuhannáyá nebeshtah kortag.

É kágad Gáyus námén mardoméay sará nebeshtah kanag butag ke kelisái saróké o gón Yuhannáyá nazzikk ent. Yuhanná sahiga bit ke Gáyus pa wapádári rástén ráhá ent, gorhá pa Gáyusá kágadé nebeshtaha kant o gwashit ke mani dém dátagén báwarmandáni hayáldáriá bekan. Yuhanná é erádahá ham záhera kant ke man wat hamódá tai cháragá káyán o Diutripusá neherr o hakkla kanán, chéá ke á mani ehtyárá namannit o mosáperén báwarmandáni hayálá nadárit.

Yuhannáay saymi kágaday ehmén gappé esh ent ke rástiay mannókén báwarmandáni hayáldári kanag bebit. Rástiay mannók hamá ant ke áyáni kerd sharr ent o mehrabán o mehmándár ant.

Salám o drót

1 Cha kelisáay kamáshay némagá pa dordánagén Gáyusá ke pa del maná sakk dóst ent.

2 Oo dordánag! Dwá kanán ke tai sajjahén kár pa sharri démá berawant o tai jesm o ján ham, tai ruhay paymá dráh o salámat bebit.

3 Báz gal o shádán bután ke lahtén sangat átk o gwáhiesh dát ke taw rástiay wapádár ay, bezán wati zendá rástiay sará gwázenagá ay.

4 Hecch chizz maná cha eshiá géshter shádána nakant ke beshkonán mani chokk rástiay sará zenda gwázénant.

Brátáni madat kanag

5 Oo dordánag! Taw brátáni* sajjahén kárán gón wapádáriá kanay, toré á bégánag bebant.

6 Áyán, báwarmandáni démá pa tai mehrá gwáhi dátag. É sakkén sharrén káré bit ke taw áyán hamá paymá sát o saparán rawán bekanay ke Hodáay razá ent.

---

* **1:5 1:5** "Brátay" máná har báwarmand ent, mardén o janén.

7 Chéá ke á pa hamá námaygi† sar geptagant o cha
nábáwarán‡ komaké nageptagesh.
8 Gorhá má báyad ent choshén mardomán madat bekanén,
tán má pa rástiay démá baragá hamkár bebén.
9 Chizzé pa kelisáyá nebeshtagon, bale Diutripis ke maste-
riay lóthók ent, may ehtiárá namannit.
10 Wahdé wat byáyán, áiay káráni hesáb o ketábá kanán,
chéá ke may helápá drógén bohtám sheng o tálán kanagá ent.
Pa inchoká ham bassa nakant, brátán wasshátka nakant o á
degarán ham ke brátán wasshátk kanaga lóthant pa é kárá
naylit o áyán cha kelisáyá dara kant o gallénit.
11 Oo dordánag! Badiay randgiriá makan, nékiay randgiriá
bekan. Harkas ke nékia kant cha Hodáay némagá ent, bale á
ke badia kant Hodái nadistag.
12 Sajjahénán, Dimitriusay bárawá sharrén gwáhi dátag,
tantaná§ rástiay jendá ham. Má ham hamé dhawlá gwáhia
dayén o wata zánay ke may gwáhi rást o barhakk ent.

Goddhi habar

13 Bázén chizzé hastat ke pa taw benebeshténán, bale
nalóthán gón kalam o kágadá bebant.
14 Ométwár án ke pa hamé zuttán tará begendán o dém pa
dém gapp o trán bekanén.
15 Tará sohl o ásudagi sar bát! Dóst tará drót o drahbáta*
gwashant. Taw ham dóstán yakk yakká pa nám, salám sar
kan.

† **1:7 1:7** Bezán Issá Masihay nám. ‡ **1:7 1:7** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "cha darkawmán". § **1:12 1:12** Tantaná, bezán hattá, tán é haddá ke. * **1:15 1:15** Drót o drahbát, bezán salám o alayk.

Yahudáay Kágad
Yahudáay Kágaday Pajjár

Yahudáay Kágad gón dém dayókay nám o gwandhén drót o drahbátéá bendáta bit o pa hamá mardomán ke kágad nebeshtah kanag butag, áyáni pajjár ham bendátá mán ent. Nebeshtah kanók wati pajjárá é paymá kant: "Ákubay brát, Issá Masihay hezmatkár, Yahudá." Issá Masihay yakk brátéay nám ham Ákub at o dega brátéay nám Yahudá at, paméshká bázén zántkáréay hayálá é kágaday nebeshtah kanók Issá Masihay brátén Yahudá ent. Issáay brát Yahudá, Urshalimay kelisáay saróké at, bale Yahudáay bárawá dega hecch zánaga nabit.

Yahudáay Kágad pa hamá gwánk jatagénán nebeshtah kanag butag ke "Hodáén Petá dóst ant o pa Issá Masihaygi gón sharrén pahrézé dárag butagant." É habaray hecch neshánéné ke é mardom kojá nendók butagant. Bale kágaday tahá lahtén jérhahay nám gerag butag. Yahudá gwashit ke bázén mardomé báwarmandán nárahbandén kár sój dayagá ent o é radén kárán sharrén kár sábet kanagay wástá Masihi tálimán radén máná dayagá ent. Báwarmand paréshán atant ke chón é mardomán cha wat dur bedárén o watá cha eshání radén sar o sóján berakkénén. É kágaday bázén habaré Petrosay Domi Kágaday habaráni paymá ent.

É kágaday masterén maksad wánókán cha hamá radén mardomán hozzhár o habardár kanag ent ke rombay tahá radén tálim o nárahbandén kárán démá baragá ant. É gappay sará zór dayag butag ke báwarmand wati imáná mohkam bekanant ke é radén mardománi démá dásht bekanant o dega mardomán ham pa é kárá delbaddhi dát bekanant.

1 Cha Ákubay brát, Issáay Masihay hezmatkár,* Yahudáay némagá,

pa hamá gwánk jatagénán ke Hodáén Petá dóst ant o pa Issá Masihaygi gón sharrén pahrézé dárag butagant.

2 Shomay sará rahmat, sohl o ásudagi o mehr gésh o géshter bát.

Drógén ostáddáni ásar o ákebat

3 Oo dordánagán! Wáhagdár atán pa shomá hamá rakkagay bárawá benebisán ke má sajjahén áiay sharikdár én. Bale man zalurat dist ke gón é chizzáni nebisagá, shomay delá shawk pédá bekanán tán pa hamá báwará johd bekanét ke yakk

* **1:1 1:1** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: "golám".

randé palgártagénán† dayag butag o tán abad gón máshomá góna bit.
4 Chéá ke lahtén anchén mardom chérokái shomay nyámá
potertag ke wati béhodáiay sawabá cha pésará mayárig kanag
butagant. Á Hodáay rahmatán tába dayant o pa wati bénangén
kár o wáhagán káresha bandant o may yakk o yakdánagén
Wájah o Hodáwand, Issá Masihá namannant.
5 Shomá é sajjahén chizzán sarpad butagét o zánét, bale
lóthán shomárá tahtál perrénán ke Hodáwandá yakk baré wati
kawm cha Mesrá rakként, bale á ke bébáwar atant randterá
gár o bégwáhi kortant.
6 Áiá hamá préshtag ham tán dádrasiay‡ mazanén róchá
taháróki gón abadmánén zamzilán bastagant ke wati
ehtiáray borz o bolandén kadresh nazánt o wati jágahesh yalah
dát.
7 Hamé paymá, Sodum o Gomurah o kerr o gwaray
shahráni mardom, ke haméyáni dhawlá bénangiesh kort o
nárahbandén wáhagáni randá kaptant, abadi ásá dawr dayag
butant tán pa degarán dars o ebrat bebant.
8 Anchosh, gón é sajjahén sargwastáni zánagá, hamá mar-
dom ke wati wábáni tahá zendag ant, wati jesm o jáná palit
o gandaga kanant, ehtiárá namannant o ásmáni zórmandán
sobakk o béezzata kanant.
9 Tantaná§ mazanén préshtag Mikáilá, á wahdá ke Mussáay
jónay bárawá gón Shaytáná yakk o doi kort, é tahm o joryat
néstat ke Shaytáná sobakk o mayárig bekant. Tahná gwashti:
“Hodáwand tará sezá bedayát.”
10 Bale é, hamá chizzáni sobakki o béhormatiá kanant
ke áyáni bárawá heccha nazánant. É mardom násarpad o
bézobánén jánwaráni paymá, wati sareshtay* randá kapant o
é paymá gár o bégwáha bant.
11 Bazhn o apsóz pa áyán! Chéá ke Káenay† ráhá rawant
o wati suttáni padá Balyámay gomráhiá kapant o Kóráay‡
sarkasshiá bérána bant.
12 É mardom, shomay pormehrén báwarmandi diwánán,
wahdé pa béparwáhi gón shomá hórigá waráka warant pa
shomá bannámi o pólengé bant. É hamá shepánk ant ke tahná
wati jenday pazzór kanagay randá ant. Hamá béhawrén
jambar ant ke gwátesha bárt. Hamá dhokkáli§ drachk ant ke

† **1:3 1:3** “Palgártagén” hamá mardom ant ke gón Issá Masihay hóná cha wati gonáhán shódag o pák kanag butag o é dhawlá pa Hodáyá dar chenag butagant.
‡ **1:6 1:6** Dádrasi, bezán hakkén paysalah, hamá shawr ke cha dádgáhána kayt, dáwari. § **1:9 1:9** Tantaná, bezán hattá, tán é haddá ke. * **1:10 1:10** Saresht, bezán báten, fetrat, jawhar. † **1:11 1:11** Káen hamá Kábil ent ke wati bráti kosht.
‡ **1:11 1:11** Kórá Mussáay zamánagay mardomé at. § **1:12 1:12** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: “érahti”.

bébar o bérisshag ant o do bar mortagant.

13 É zeray hamá mastén chawl o mawj ant ke wati
sharmnákén káráni kap o gajján dara réchant. Hamá gesar o
sargardánén estár ant ke tahárterén taháróki áyáni abadi ásar
o ákebat ent.

14 Hanuk ke Ádamay haptomi nasl o padréch at, eshán
bárawá chosh péshgóia kant o gwashit: "Hodáwand gón wati
lakkáni lakkén palgártagénána kayt,

15 tán sajjahénáni dádrasiá bekant o é béhodáén nábáwarán
pa áyáni sajjahén gandakárián o pa hamá sajjahén sellén
habarán ke é bébáwarén gonahkárán áiay helápá gwashtagant,
mayárig bekant."

16 É mardom, gellahgozár, irázger o wati badkári o sellén
wáhagáni boddhetagén ant, pa wat pahra bandant o pa wati
nap o suttán gón cháplusi o charpzobáni mardomán satá
kanant.

Báwaray sará mohr óshtag

17 Ji, oo dordánagán! Shomá may Hodáwand Issá Masihay
kásedáni péshgóián wati yátá bedárét

18 ke shomárá gwashtesh: "Goddhi zamánagá, anchén
rishkand kanók wadia bant o káyant ke wati béhodái o sell
o badén wáhagáni randgir ant."

19 É, donyái mardom ant, cha Hodáay Ruhá zebahr* ant o
jetái dawra dayant.

20 Bale oo dordánagán! Shomá watá cha pák o béaybén
imáná mohr o mohkam bekanét o gón Pákén Ruhay madatá
dwá belóthét.

21 Watá Hodáay mehráni sáhegá bedárét o may Hodáwandén
Issá Masihay rahmatay entezár o wadárá bebét ke shomárá
pa namiránén zendá sara kant.

22 Gón á lahténá ke dodel ant mehrabán bebét,

23 lahténá cha ásá bekasshét o berakkénét o dega lahténá
rahmat pésh bedárét bale gón tors o larz o cha áyáni jámagán
ham naprat bekanét ke áyáni jesmá palit kortagant.

Satá o saná

24 Hamá ke shomárá cha thagal warag o kapagá mohr
dáshta kant o béayb o gón mazanén shádmánié shomárá wati
porshawkatén dargáhá bort o sar korta kant,

25 may yakk o yakdánagén Hodá o rakkénóká, may
Hodáwand Issá Masihay wasilahá, cha azal, annun o tán abad
shán o shawkat o wák o kodrat berasát! Anchosh bát. Ámin.

---

* **1:19 1:19** Zebahr, bezán bébahr.

Yuhannáay Elhámay Kétab Yuhannáay Elhámay Kétábay Pajjár

Yuhannáay Elhámay Kétábay nebisók, chár randá wati námá gipt ke man Yuhanná án (1:1, 4, 9; 22:8). Géshterén zántkáráni hayál hamesh ent ke é, Issá Masihay kásedén Yuhanná ent, hamá ke tán say sálá Issáay hamráh at o cháromi Enjili nebeshtah kortag ke Yuhannáay Enjil gwashaga bit.

Cha é ketábay wánagá, zánaga bit ke eshiay nebeshtah kanagay wahdá Issáay báwarmand zolm o zórákiay chérá atant. Gomán esh ent ke é zolm o zór, Rumi Kaysar Néró (54 tán 68 miládiá) yá Domityánay (81 tán 96 miládiá) zamánagá butag. Yuhannáay jend, Patmus námén jazirahéá darándhéh kanag butagat (1:9). Patmus, anchén jáhé at ke Rumay sarkárá, mardom pa sezáyá déma dátant.

Kétáb chosh bendáta bit: "Issá Masihay elhám, ke Hodáyá áiárá dát tánke wati hezmatkáráná hamá chizzán pésh bedárit ke allam zutt bayagi atant" (1:1). Kétáb Issáay bárawá ent ke cha markáá jáhi jatag. Yuhanná, Issáay jendá wati awali elhámay tahá gendit (1:9–18). Issá hokma dant: "Harché ke taw distag, harché ke annun bayagá ent o harché ke randterá bit, nebeshtahesh kan" (1:19). Bázénéay hayálá, é habar pa ketábay máná kanagá rahshóni ant.

Ketábay domi o sayomi dar, kágad ant ke pa hapt kelisáyá nebeshtah kanag butagant. Ketábay mantagén bahr é gappay sará ent ke cha Yuhannáay markáá o rand ché bit.

É ketábá ráz o ramz báz mán ent o bázénéay máná zánag nabutag. Paméshká má báyad ent wánagay wahdá é ketábá cha wat géshén máná mán makanén. Chónáhá Elhámay ketáb, wati bázén ráz o ramzé wat máná kant; kelisá, cherágdán gwashag butagant (1:20); Urshalim, gwarándhay bánór gwashag butag (21:9–10); mazanén kahbag pa Bábelay shahrá eshárah ent (17:1, 5) ke zeminay bádsháháni sará hákemia kant (17:18). Shahray haptén kóhay habar (17:9), hayálá dém pa Rumá ham bárt.

É ketábay dega hásén gappé, haptay hesáb ent. Hapt chizzay nám báz randá geraga bit, bezán hapt mohr ant (6:1—8:1), hapt karná ant (8:2—11:9), hapt tás ant (15:1—16:21) o har yakkéay sará alkápiá habar kanaga bit. Haptay ramzi máná "sarjami" ent.

Ketábay bázén chizzéay máná kanag satar grán bebit bale ketábay kolaw tachk ent: Issá Masih wátarra kant o kayt (19:11–21; 22:7), mordagáni dádrasia bit (22:11–15), harkasá

ke Issá Masihay sará báwar kortag, nókén Urshalimá, nókén zemin o nókén ásmáná gón Issá Masihá yakjáha bit, abad tán abad (21:1—22:5).

Péshlabz

1 Issá Masihay hamá elhám ke Hodáyá áiárá dát tán wati hezmatkárán hamá chizzán pésh bedárit ke allam zutt bayagi atant. Áiá wati préshtagé pa wati hezmatkár Yuhannáyá rawán dát tán é elhám áshkár bebit.

2 Yuhannáyá hamá chizzáni gwáhi dát ke distagatanti, bezán Hodáay habar o Issá Masihay sháhedi.

3 Bahtáwar hamá ent ke é péshgóiay labzán pa borztawária wánit o bahtáwar hamá ant ke é péshgóiay labzán gósha dárant o harché ke nebisag butag, wati delá dárantesh, chéá ke wahd nazzikk ent.

Drahbát

4-6 Cha Yuhannáay némagá, pa Ásiáay* damagay haptén kelisáyán:

Cha hamáiay jenday némagá ke hastent, hast butag o áyagi ent, cha hamá haptén ruháni némagá ke áiay bádsháhi tahtay démá ant o cha wapádárén sháhed Issá Masihay némagá shomárá rahmat o émeni sar bát. Issá Masih hamá awali ent ke cha mordagán zendag butag o donyáay bádsháháni hákem ent. Shán o shawkat o zór, abad tán abad hamáiá sar bát ke márá dósta dárit o gón wati hóná márá cha gonáhán ázáti kortag o dini péshwá o bádsháhié jórhi kortag ke áiay Hodáén Petay hezmatá bekanén. Anchosh bát. Ámin.

7 Bechár, á gón jambarán pédák ent o
hamok chamm áiá gendit,
hamá ham ke áiay jánesh thong thong kortag o
zeminay sajjahén kawm hamáiay sawabá porsiga bant.
Haw, anchosh bát. Ámin.

8 Hodáwandén Hodá gwashit: "Bendát man án o halási man án,† hamá ke hastent, hast butag o áyagi ent, porwák, á man án."

Yuhannáay elhámay bendát

9 Man, Yuhanná, shomay brát án o hamá ázár, bádsháhi o sabr o ópárá‡ shomay hamráh án ke márá Issáay námay sawabá rasant. Man Hodáay habar o Issáay sháhediay sawabá Patmusay jazirahá atán.

---

* **1:4-6 1:4–6** Á wahdá, Ásiáay máná annugén Torkiahay rónendi némag at. † **1:8 1:8** Asligén nebeshtánká pa bendát o halásiá Yunáni zobánay awali o áheri ábáni nám gerag butag. ‡ **1:9 1:9** Ópár, bezán sabr, tahambol, bardásht.

10 Hodáwanday róchá§ Hodáay Ruh mani delá potert o man
eshkot ke poshtá borzén tawáré but, gwashaygá karnáay*
tawáré at.
11 Gwashti: "É chizzán ke taw genday, ketábéay tahá
nebeshtahesh kan o pa haptén kelisáyán démesh day, pa
Epésos, Samurná, Pergámum, Tyátirah, Sárdis, Piládelpiá o
Lawdikiáay kelisáyán."
12 Man hamá tawáray némagá chakk jat ke gón man habará
at. Man ke chakk tarrént, hapt teláhén cherágdánon dist o
13 cherágdánáni nyámá ensáni chokkéay dhawlléné diston,
drájén pashké gwará ati ke tán pádán at o sénagá teláhén
patthié bastagati.
14 Sar o mudi chó pazhmá espét atant, chó barpá espét, o
chammi chó ásay bránzá.
15 Pádi purah táptagén brenj atant ke ásay kurahéá† rók
atant o tawári chó bázén ápáni tawárá at.
16 Hapt estári rástén dastá at o cha áiay dapá dodapén tézén
zahmé dar áyagá at. Démi gón wati sarjamén rozhná chó
róchá drapshagá at.
17 Man ke dist, purah mordagé bután o áiay pádáni démá
kaptán. Wati rástén dasti mani sará ér kort o gwashti:
"Mators, man awali o áheri án.
18 Man zendagén án. Man mortagatán o bechár, nun
zendag án, abad tán abad. Mark o mordagáni jahánay kelit
maná gón ant.
19 Paméshká harché ke taw dist, harché ke annun bayagá
ent o harché ke démterá bit, nebeshtahesh kan.
20 Haptén estár ke taw mani rástén dastá distant, áyáni o
haptén teláhén cherágdánáni ráz esh ent: haptén estár haptén
kelisáyáni préshtag ant o haptén cherágdán haptén kelisá ant."

2

Pa Epésosay kelisáyá

1 Pa Epésosay kelisáaypréshtagá nebeshtah kan:
É habar haméiayg ant ke haptén estári rástén dastá ant o
haptén teláhén cherágdánáni nyámá gám janagá ent. Á chosha
gwashit:
2 Man tai kárána zánán, tai zahmatkasshi o sabr o ópárá.
Mana zánán ke taw badén mardomán saggeta nakanay,
haméyán ke watá kásed gwashtag bale nabutagant, taw á
mardom chakkásetagant* o distag ke drógband ant.

---

§ **1:10 1:10** Bezán Yakshambehay róchá. * **1:10 1:10** Karná sornáay dhawlén
sázé. † **1:15 1:15** Kurah, mazanén chollé ke ódá ásay tahá kunzag, matth o dega
chizza pachant. * **2:2 2:2** Chakkásag, bezán ázmáesh kanag, emtehán gerag.

3 Mohr óshtátagay o gón sabr o ópáré har chizzet pa mani
námá saggetag o damet nabortag.
4 Bale maná gón taw yakk gelagé hastent. Nun taw á
paymá mehr kanagá naay ke bendátá kanagá atay.
5 Paméshká yát kan ke cha kojá kaptagay. Tawbah kan
o hamá kárán bekan ke taw bendátá kortagant. Agan
wati pashómániet záher nakort, man pa taw pédák án o tai
cherágdáná cha áiay jágahá dura kanán.
6 Bale tará é sharri hastent ke taw ham cha Nikuláitáni
kárán naprata kanay o man ham naprata kanán.
7 Harkasá ke gósh per, gósh bedárit ke Pákén Ruh gón
kelisáyán ché gwashit. Hamá ke sóbéna† bit, man áiá cha
zenday hamá drachká waragay hakká dayán ke Hodáay
baheshtá ent.

Pa Samurnáay kelisáyá

8 Pa Samurnáay kelisáaypréshtagá nebeshtah kan:

É hamá awali o áheriay habar ant ke mortagat o padá
zendag but. Á chosha gwashit:
9 Man tai ázár o nézgáriá sarpad án bale taw hastómand
ay. Á koprána zánán ke hamá mardomán kortagant ke watá
Yahudia gwashant bale Yahudi naant. Á Shaytánay kanisahé‡
ant.
10 Cha áyókén ázárán mators. Bechár, Shaytán cha shomá
lahténá pa shomay chakkásagá zendáná kant o taw tán dah
róchá ázár dayaga bay. Tán markay sáhatá wapádár bay o
man tará zenday tájá dayán.
11 Harkasá ke gósh per, gósh bedárit ke Pákén Ruh gón
kelisáyán ché gwashit. Harkas ke sóbéna bit, cha domi marká
hecch táwáné nagendit.

Pa Pergámumay kelisáyá

12 Pa Pergámumay kelisáaypréshtagá nebeshtah kan:

É hamáiay habar ant ke dodapén tézén zahmi gón ent. Á
chosha gwashit:
13 Mana zánán taw kojá jahmenend ay, hamódá ke
Shaytánay taht ent, bale taw mani nám mohr dáshtag. Taw
mani wapádárén sháhed, Antipásay wahdá ham mani sará
báwar kanagá enkár nakort, hamá Antipás ke shomay nyámá
koshag but, hamódá ke Shaytán jahmenend ent.
14 Bale maná gón taw lahtén gelag hast. Tai kerrá lahtén
mardom hast ke Balyámay tálimay mannók ant. Balyámá
Bálák sój dát ke pa Esráilay chokkán dámé chér begéjit ke
Esráilay chokk, pa botán kortagén korbánigán bwarant o béráh
o rahbandén wapt o wáb bekanant.

† **2:7 2:7** Sóbén, bezán péróz, kámyáb. ‡ **2:9 2:9** Kanisah, bezán Yahudiáni
parasteshgáh.

15 Hamé paymá tai kerrá dega lahtén choshén ham hast ke
Nikuláitáni tálimay mannók ant.
16 Paméshká tawbah kan, agan na man pa taw zutt pédák án
o gón wati dapay zahmá áyáni helápá jangé bongéja§ kanán.
17 Harkasá ke gósh per, gósh bedárit ke Pákén Ruh gón
kelisáyán ché gwashit. Hamá ke sóbéna bit, man áiá cha chér
o panáhén manná* bahré dayán. Man á mardomá espétén
sengé ham dayán ke áiay sará nókén námé nebeshtah ent. É
námá tahná hamá zánt ke áiá dayaga bit.

Pa Tyátirahay kelisáyá

18 Pa Tyátirahay kelisáaypréshtagá nebeshtah kan:
É Hodáay Chokkay habar ant, hamáiay ke chammi chó ásay
bránzá ant o pádi purah táptagén brenj. Á chosha gwashit:
19 Man tai kárána zánán, tai mehr o imán, hezmat o sabr o
ópárá. Taw annun cha á kárán géshter kanagá ay ke bendátá
kortagant.
20 Bale maná cha taw yakk gelagé hast ke taw hamá janén,
Izábelá saggagá ay ke watá paygambaré gwashit. Á tálim
dayagá ent o mani hezmatkárán gomráh kanagá ent. Áyán
béráh o rahbandén wapt o wáb o hamá korbánigáni waragay
sójá dayagá ent ke pa botán kanag butagant.
21 Man áiárá wahd dátag ke balkén tawbah bekant, bale á
cha wati zenahkáriá pashómán bayaga nalóthit.
22 Bechár, man áiá tahtay báhótha kanán o hamá ke
gón áiá zená kanagá ant, áyán sakkén azábéay tahá dawra
dayán, agan áiay kárání randgiriesh yalah nadát o tawbahesh
nakort.
23 Man áiay chokkán wabáé dayán o koshán, gorhá sajjahén
kelisá zánant ke man hamá án ke del o hayáláni hálán dara
géjit o man shomá harkasá áiay kárání hesábá mozza dayán.
24 Bale Tyátirahay é dega mardom, shomá ke é tálimay
mannók naét o "Shaytánay johlén rázán", anchosh ke lahténa
gwashit, sharriá sarpad naét, é gappán shomárá gwashán:
"Shomay sará dega gránén báré naladdhán,
25 bale hamá chizzáni sará ke shomá watá mohr dáshtag,
tán mani áyagá watá anchosh bedárét."
26 Hamá ke sóbéna bit o tán áherá mani kárána kant, man
áiá kawmáni sará wák o ehtiára dayán.
27 Á gón ásenén asáéá anchó kawmáni sará hokmránia kant
ke kunzag próshaga bant.
28 Anchén ehtiáré cha mani Petay némagá maná rasetag.
Man áiá sohbay estárá ham dayán.

---

§ **2:16 2:16** Bongéj, bezán bendát, shoru. * **2:17 2:17** Mann hamá nán ent ke Mussáay zamánagá, Hodáyá gyábáná pa Yahudián éra gétk.

29 Harkasá ke góshper, góshbedárit ke Pákén Ruh gón
kelisáyán ché gwashit.

3

Pa Sárdisay kelisáyá

1 Pa Sárdisay kelisáaypréshtagá nebeshtah kan:

É hamáiay habar ant ke haptén estár o Hodáay haptén Ruhi
gón ant. Á chosha gwashit:

Man tai kárána zánán. Taw námé dar áwortag ke zendag ay,
bale aslá mortagay.

2 Ágah bay o hamá chizzán mohr o mohkam kan ke angat
pasht kaptagant bale meragi ant. Chéá ke man tai kár
distagant ke mani Hodáay chammán kámel naant.

3 Gorhá tawbah kan o harché ke tará rasetag o taw
eshkotag yátesh kan o mohresh bedár. Agan ágah nabutay,
man dozzokáia káyán o taw hecch sarpada nabay ke man
che wahdá pa taw káyán.

4 Bale tará Sárdisá lahtén mardom hast ke wati póshákesh
palit nakortagant, á espétpósha bant o gón man gáma janant
chéá ke karzant.

5 Harkas ke sóbéna bit, hameshánidhawlá espétpósha bit.
Man áiay námá hechbar cha “Zenday Ketábá”* gára nakanán
o wati Pet o Petay préshtagáni démá áiá mannán.

6 Harkasá ke góshper, góshbedárit ke Pákén Ruh gón
kelisáyán ché gwashit.

Pa Piládelpiáay kelisáyá

7 Pa Piládelpiáay kelisáaypréshtagá nebeshtah kan:

É habar hamáiayg ant ke pák o rást ent, hamáiayg ke Dáuday
keliti dastá ent. Á chizzá ke á pach bekant, kassi band korta
nakant o á chizzá ke á band bekant, kassi pach korta nakant.
Á chosha gwashit:

8 Man tai kárána zánán. Bechár, man tai démá pachén
darwázagé eshtag ke kassi band korta nakant, chéá ke tai
zór kamm ent o angat taw mani habar mannetag o cha mani
námá enkár nakortag.

9 Bechár, man cha Shaytánay kanisahay mardomán lahtén
tará dayán, cha haméyán ke watá Yahudia gwashant bale
Yahudi naant o dróga bandant. Bechár, man áyána parméyán,
á káyant, tai pádáni démá kapant o sarpada bant ke man tará
dóst dáshtag.

---

* **3:5 3:5** Zenday Ketáb, Hodáay hamá ketáb ent ke ódá hamá báwarmandáni nám
nebeshtah ent ke tán abad zendag ant.

10 Taw mani hokm mannetag o sabr o ópár kortag,
paméshká man ham tará cha dádrasiay† sáhatá rakkénán ke
pa zeminay sará neshtagénáni chakkásagá sajjahén donyáyá
áyagi ent.
11 Man zutt pédák án. Harché ke tará hast, mohresh bedár
tánke kass tai tájá pach magipt.
12 Hamá ke sóbéna bit, man áiá wati Hodáay parasteshgáhay
menoké‡ jórha kanán o á padá hechbar cha parasteshgáhá
dara nayayt. Man áiay sará wati Hodá o wati Hodáay shahr,
nókén Urshalimay námá o wati nókén námá nebeshtaha
kanán. Nókén Urshalim cha mani Hodáay némagá, cha ásmáná
éra kayt.
13 Harkasá ke góshper, góshbedárit ke Pákén Ruh gón
kelisáyán ché gwashit.

Pa Lawdikiáay kelisáyá

14 Pa Lawdikiáay kelisáaypréshtagá nebeshtah kan:
É habar "Ámin"§, wapádár o rástén sháhed, Hodáay addh
kortagénáni sarchammagay habar ant. Á chosha gwashit:
15 Man tai kárána zánán ke taw na sardmehr ay o na
garmjósh. Drégatá* taw yá sárt buténay yá garm.
16 Nun ke taw shirgarm ay, na garm ay o na sárt, paméshká
man tará cha wati dapá shánán.
17 Taw gwashay ke "Man hastómand án, man mál o dawlat
katthetag o maná hecch chizzay zalurat naent," bale taw
sarpad naay ke badhál, bazzag, nézgár, kór o jándar ay.
18 Man tará nasihata kanán ke cha man ásá táptagén teláh
pa bahá bezur tánke hastómand bebay, espétén póshák pa bahá
bezur o gwará kan ke tai bénangén jándari chér bebit o pa wati
chammán malam pa bahá bezur o chammán bemosh tánke
dist bekanay.
19 Man haméyán neherra dayán o adaba kanán ke maná
dóst ant. Paméshká pa del pashómán bay o tawbah kan.
20 Bechár, man darwázagay dapá óshtátagán o thokkagá án.
Agan kasé mani tawárá eshkont o darwázagá pacha kant,
man tahá káyán. Man gón áiá o á gón man waráka wárt.
21 Hamá ke sóbéna bit, man áiá gón wat, wati tahtay sará
nendagay hakká dayán, hamé paymá ke man sóbén bután o
gón wati Petá, áiay tahtay sará neshtán.
22 Harkasá ke góshper, góshbedárit ke Pákén Ruh gón
kelisáyán ché gwashit.

---

† **3:10 3:10** Dádrasi, bezán hakkén paysalah, hamá shawr ke cha dádgáhána kayt, dáwari. ‡ **3:12 3:12** Menok, bezán menag, sotun. § **3:14 3:14** Edá "Ámin" bezán Issá Masih. * **3:15 3:15** Drégatá, bezán drégatén, dréchá. Pársi o Orduá "kásh".

4

Arshá tahté

1 Cha eshán o rand man cháret ta ásmáná darwázagé pach
ent o hamá karnáay dhawlén tawár ke man pésará eshkotagat
gón man habará ent. Gwashagá at: “Edá borzád byá ke man
tará pésha dárán cha é chizzán o rand allamá ché bayagi ent.”
2 Hamá damáná Hodáay Ruh mani delá potert o man dist
ta arshá tahté ér ent o yakké tahtay sará neshtag.
3 Á ke tahtay sará neshtagat, gendagá yashm o rubiay
sengay rang at o zomorrodpaymén sanjéá* tahtay chapp o
chágerd geptagat.†
4 É tahtay chapp o chágerdá bist o chár taht ér at o bist o
chár kamásh áyáni sará neshtagat. Kamáshán espétén póshák
gwará at o teláhén tájesh sará at.
5 Cha tahtá gerókay shahm dar áyagá at, grand o borzén
tawár atant o tahtay démá ásay hapt mashal rók at. É mashal
Hodáay haptén Ruh ant.
6 Tahtay démá purah daryáé at ke chó shisshagá at, chó
bolórá.
Tahtay chapp o chágerdá, nyámjiná, chár sahdár hastat ke
démá o poshtá sarjamá chammesh per at.
7 Awali sahdár shéray paymá at, domi gwaskay‡ paymá,
sayomiá mardomi démé per at o chárомi bálén wakábéay§
rangá at.
8 Cha é chárén sahdárán har yakkéá shash bánzol o har
némagá chamm per at, bánzoláni chérá ham. É hecch bassa
nakanant o shap o róch gwashagá ant:
“Pák ent, pák ent, pák ent,
porwákén Hodáwandén Hodá pák ent,
hamá ke hast butag, hastent o áyagi ent.”
9 Har wahdá ke sahdár tahtay sará neshtagéná, abad tán
abad zendagéná shán o shawkat o sharapa dayant o áiay
shográ gerant,
10 gorhá bist o chárén kamásh tahtay sará neshtagénay démá
kapant o hamáiá názénant ke abad tán abad zendag ent, wati
táján tahtay démá éra kanant o gwashant:
11 “May Hodáwand o may Hodá!
Taw shán o shawkat, ezzat o zóra karzay,
chéá ke taw sajjahén chizz addh kortagant o
sajjahén chizz cha tai wáhagá
jórh butag o hastant.”

---

* **4:3 4:3** Sanj, bezán drinn, rangi kamán. † **4:3 4:3** Yashm, rubi o zomorrod
gránbaháén seng ant. ‡ **4:7 4:7** Gwask, bezán góló, gókay chokk. § **4:7 4:7**
Wakáb mazanén báli sháhiné, Ordu o Pársiá oqáb.

5

Ketáb o Gwarándh

1 Padá man dist ke tahtay sará neshtagéná ketábé, bezán
tumáré* rástén dastá ent ke posht o démi nebeshtah ant o
hapt mohr jatag.
2 O man porzórén préshtagé dist ke gón borzén tawáréá jár
janagá at: "Kay é mohráni próshag o tumáray pach kanagay
láhek ent?"
3 Bale hechkas néstat, na ásmáná, na zeminay sará o na
zeminay chérá, ke é tumárá pach kort bekant o eshiay tahá
bechárit.
4 O man zár zárá gréwagá atán chéá ke hecch choshén
mardomé dar nakapt ke é tumáray pach kanagay láhek bebit
yá eshiay tahá cháret bekant.
5 Bale cha kamáshán yakkéá maná gwasht: "Magréw,
bechár Yahudáay kabilahay shér, Dáuday óbádag sóbén butag.
Á, é tumár o eshiay haptén mohrán pach korta kant."
6 Padá man tahtay sará, nyámá, chárén sahdár o kamáshání
nyámá, Gwarándhé dist ke óshtátagat o gwashaygá helár kanag
butagat. Gwarándhá hapt kánth o hapt chamm per at. É
Hodáay haptén Ruh ant ke sajjahén zeminay sará dém dayag
butagant.
7 Gwarándh shot o tumári cha tahtay sará neshtagénay
ráṣtén dastá zort.
8 Wahdé tumári zort chárén sahdár o bist o chárén kamásh
Gwarándhay démá kaptant, har yakkéá changé† dastá at o
teláhén darpesh gón at ke sóchokiá porr atant. É Hodáay
palgártagén‡ mardománi dwá atant.
9 Á nókén sawté janagá o gwashagá atant:
"Taw tumáray zurag o
eshiay mohráni pach kanagay láhek ay
chéá ke taw helár kanag butagay o
gón wati hóná pa Hodáyá cha har kabilah, zobán, kawm
o rájá
mardom pa bahá zortag.
10 Taw á pa may Hodáyá dini péshwá o bádsháhié jórh
kortagant o
á, zeminay sará hokumata kanant."
11 Padá man cháret o eshkot ke bázén préshtagéay tawár ent.
É lakkáni lakk atant, hazárání hazár. Tahtay chapp o chágerdá
atant, sahdár o kamáshání chágerdá.

---

* **5:1 5:1** Tumár hamá ketábána gwashant ke kwahnén zamánagá kágad yá póstáni
sará nebisag o gerd gerdá patáyag butagant. † **5:8 5:8** Chang Esráiliáni kerrá
simmi sázé. ‡ **5:8 5:8** "Palgártagén" hamá mardom ant ke gón Issá Masihay hóná
cha wati gonáhán shódag o pák kanag butag o é dhawlá pa Hodáyá dar chenag
butagant.

12 Gón borzén tawáréá gwashagá atant:
“Hamá Gwarándh ke helár kanag but,
karzit ke áiá zór o mál o dánái o wák o
ezzat o shawkat o satá dayag bebit.”
13 Ásmáná, zeminay sará, zeminay chérá o daryáay tóká,
harché ke áyáni tahá hast, man eshkot sajjahén addh ko-
rtagén chizz gwashagá atant:
“Satá, ezzat, shawkat o zór,
tahtay sará neshtagénay o Gwarándhay bát,
abad tán abad.”
14 Chárén sahdárán “ámin” gwasht, kamásh dém pa chér
kaptant o Hodá o Gwarándhesh názént.

6

Mohr pach kanaga bant

1 Man dist ke Gwarándhá cha haptén mohrán awali pach
kort o man eshkot cha chárén sahdárán yakké granday
tawáray paymá gwashagá at: “Byá.”
2 Man cháret ta espétén aspé o aspswárá tirkamáné gón. Áiá
tájé dayag but, sóbén at o pa géshter sóbén o kámyáb bayagá
démá rawán at.
3 Wahdé Gwarándhá domi mohr pach kort, man eshkot
domi sahdár gwashagá at: “Byá.”
4 Dega aspé démá dar átk ke chó ásá sohr at. Aspswárá é
zór o wák dayag but ke cha zeminay sará sohl o émeniá halás
bekant ke mardom yakdomiá bekoshant. Áiá balához zahmé
dayag but.
5 Wahdé Gwarándhá sayomi mohr pach kort, man eshkot
sayomi sahdár gwashagá at: “Byá.” Man cháret ta syáhén aspé
o aspswárá sháhémé* dastá ent.
6 Man cha chárén sahdáráni darnyámá taváré eshkot,
gwashagá at: “Kiluét gandom pa róchéay mozzá‡ o say kilu
jaw pa róchéay mozzá, bale rógen o sharábay§ kimmatá kár
madár.”
7 Wahdé Gwarándhá cháromi mohr pach kort, man eshkot
cháromi sahdár gwashagá at: “Byá.”
8 Man cháret ta mani démá shunzén aspé. Aspswáray nám
“mark” at o mordagáni jahán áiay poshtá at. Áyán zeminay
chárekay* sará zór o wák dayag butagat ke pa zahm, dhokkál†

---

* **6:5 6:5** Sháhém, bezán tór, tarázu. † **6:6 6:6** Asligén Yunáni labzay máná kesás yakk litar ent. ‡ **6:6 6:6** Asligén Yunániay labz “dinár” ent. § **6:6 6:6** Pákén Ketábay tahá har jágah ke sharábay labz átkag, eshiay máná cha angurá jórh butagén sharáb ent ke Engréziá “wine” gwashaga bit. * **6:8 6:8** Chárek, bezán cha chár bahrá yakké. † **6:8 6:8** Dhokkál, bezán kaht, hoshksáli.

o wabá o cha zeminay saray rastaráni dastá óday mardomán bekoshant.
9 Wahdé Gwarándhá panchomi mohr pach kort, man korbánjáhay chérá haméyáni arwáh distant ke Hodáay habar o hamá sháhediay sawabá koshag butagatant ke áyán barjáh dáshtag.
10 Zár zárá gréwag o gwashagá atant: "Oo pák o rástén Hodáwand! Tán kadén dádrasia nakanay o may hónay béra cha zeminay sará neshtagénána nageray?"
11 Á sajjahénán espétén póshák dayag but o gwashag butant ke kammé angat sabr kanét tán shomay hamráhén hezmatkár o shomay brát‡, shomay dhawlá koshag bebant o hesáb sarjam bebit.
12 Man chárag atán, wahdé Gwarándhá shashomi mohr pach kort, mazanén zeminchandhé§ átk. Róch cha mudá addh kortagén porsi goday dhawlá syáh but, chárdahi máh chó hóná sohr tarret o
13 ásmánay estár anchó zeminá kaptant ke enjiray drachk trondén gwátéay démá wati zakk o kathekkén barán* dawra dant.
14 Ásmán chó nazz átkagén tumáréá shot o har kóh o har jazirah cha wati jáhá sorénag but.
15 Padá zeminay bádsháh, mazanén mardom, pawji sarmaster, hastómand, zóráwar, har golám o har ázátén mardom, sajjahénán watá gáráni tahá o kóháni seng o taláráni† nyámá chér dát.
16 Áyán gón kóh o talárán gwasht: "May sará bekapét o márá cha tahtay sará neshtagénay chehragá o cha Gwarándhay gazabá chér bedayét.
17 Chéá ke eshá ni gazabay mazanén róch átkag o eshiay démá kay óshtáta kant?"

7

Yakk sad o chell o chár hazár mardomay mohr janag

1 Cha eshán o rand man chár préshtag dist. Zeminay chárén kondhán óshtátag o zeminay chárén gwátesh dáshtagatant tánke gwáté na zemin, na daryá o na drachkéay sará bekasshit.
2 Padá man dega préshtagé dist ke cha hamá jágahá chest but ke róch dara kayt o zendagén Hodáay mohri gón at. Áiá gón hamá chárén préshtagán ke zemin o daryáay táwán dayagay zór o wákesh dayag butagat, sakk kukkár kort o gwasht:

---

‡ **6:11 6:11** "Brátay" máná har báwarmand ent, mardén o janén. § **6:12 6:12** Zeminchandh, bezán zeminjomb, zelzelah. * **6:13 6:13** Zakk o kathekkén bar, bezán narasetagén bar. † **6:15 6:15** Talár, bezán mohr o mazanén seng, sengén kóhi thokkor.

3 "Zemin, daryá o drachkán tán hamá wahdá táwán
madayét ke má, may Hodáay hezmatkáráni péshánigá mohr
najatag."
4 O man haméyáni hesáb eshkot ke mohr janag butagatant.
Cha Esráilay chokkáni sajjahén kabilahán, yakk sad o chell o
chár hazár mardom mohr jang butagat:
5 cha Yahudáay kabilahá dwázdah hazár mardom mohr
jang butagat, cha Rubenay kabilahá dwázdah hazár, cha Jáday
kabilahá dwázdah hazár,
6 cha Ásheray kabilahá dwázdah hazár, cha Naptáliay kabi-
lahá dwázdah hazár, cha Manasiay kabilahá dwázdah hazár,
7 cha Shamunay kabilahá dwázdah hazár, cha Láwiay kabi-
lahá dwázdah hazár, cha Issákáray kabilahá dwázdah hazár,
8 cha Zebulunay kabilahá dwázdah hazár, cha Issopay
kabilahá dwázdah hazár, cha Benyáminay kabilahá dwázdah
hazár kas mohr jang butagat.

Espétpóshání mazanén mocchié

9 Cha eshán o rand, man cháret ta balahén mocchié ke kassá
hesáb korta nakort. Á cha har kawm, kabilah, ráj o zobáná
atant o taht o Gwarándhay démá óshtátagatant. Áyán espétén
póshák gwará at o macchi pisshesh dastá at.
10 Pa borztawári kukkárá atant: "Rakkénag may Hodáay
dastá ent, hamáiay ke tahtay sará neshtag o rakkénag
Gwarándhay ham dastá ent."
11 Sajjahén préshtag, tahtay chapp o chágerdá óshtátagatant,
kamásh o chárén sahdáráni chapp o chágerdá. Tahtay démá,
dém pa chér kaptant o Hodáesh parastesh kort.
12 Gwashagá atant:

"Ámin,
satá o shawkat o
dánái o shogrgozári o ezzat o
zór o wák may Hodáayg ant,
abad tán abad. Ámin."

13 Cha kamáshán yakkéá maná jost kort: "É ke espétén
póshák gwará dayag butagant, é kay ant o cha kojá átkagant?"
14 Man passaw dát: "Wájah! Taw wata zánay." Nun áiá
gón man gwasht: "É hamá ant ke cha mazanén azábá dar
átkagant o wati póshákesh gón Gwarándhay hóná shoshtag o
espét kortagant.
15 Hamé sawabá, é Hodáay tahtay démá ant o shap o róch,
áiay parasteshgáhá, áiay hezmatá kanant o hamá ke tahtay
sará neshtag eshán sáhéla kant.
16 Cha ed o dém é na shodiga bant o na tonnig, na eshán
sará róchay bránza kapit o na dega tabd o lewáré laggit.

17 Chéá ke tahtay nyámá óshtátagén Gwarándh, eshán shepánka bit o eshán zendápay chammagáni ráhá pésha dárit o Hodá cha eshán chammán har arsá pahka kant."

8

Haptomi mohr o telához bósóch

1 Wahdé Gwarándhá haptomi mohr pach kort arshá kesás ném sáhatá bétawári but.
2 Padá man haptén préshtag distant ke Hodáay démá óshtátagatant. Áyán hapt karná dayag but.
3 Dega préshtagé átk o korbánjáhay kerrá óshtát ke telához bósóché* gón ati. Áiá báz sóchoki dayag but ke gón Hodáay sajjahén palgártagénáni dwáyán yakjáhesh bekant o hamá telához korbánjáhay sará péshesh bekant ke Hodáay tahtay démá ent.
4 Sóchokiáni dutt gón Hodáay palgártagénáni dwáyán hawár, cha préshtagay dastá Hodáay kerrá borzád shotant.
5 Padá préshtagá bósóch zort, cha korbánjáhay ásá porri kort o zeminay sará dawri dát. Grandán grandet, borzén tawár chest butant, gerókán jat o zeminchandhé átk.

Karná

6 Padá haptén préshtagán, ke áyán haptén karná gón atant, watá pa karnáyáni janagá tayár kort.
7 Awaligá wati karná jat, tróngal o ás gón hóná hawár zeminay sará ér réchag but. Zeminay sayyakk† ásá ér bort, drachkáni sayyakk ásá ér bort o sajjahén sabzén káh ásá ér bortant.
8 Domi préshtagá wati karná jat, balához kóhéay dhawlén chizzé ke pahk bon at, daryáay tahá dawr dayag but o daryáay sayyakk hón but.
9 Daryái sahdáráni sayyakk mort o bójigáni‡ sayyakk tabáh but.
10 Sayomi préshtagá wati karná jat, balához estáré ke mashaléay dhawlá rók at, cha ásmáná kawr o chammagáni sayyakkay sará kapt.
11 Estáray nám "Jawr" ent. Ápáni sayyakk tahl but o bázén mardomé cha ápáni tahliá mort.
12 Chárómi préshtagá wati karná jat. Róchay sayyakk, máhay sayyakk o estáráni sayyakk anchosh janag but ke sayyakkesh tahár but. Róchá ham wati rozhnáiay sayyakk gár dát o shapá ham wati rozhnáiay sayyakk gár dát.
13 Randá man chárét o eshkot ke ásmánay nyámá bálén wakábé kukkár kanagá at: "Apsóz, apsóz, apsóz pa zeminay

---

* **8:3 8:3** Bósóch, bezán jágah yá darpé ke áiay sará yá tahá sóchoki dutta dayant.
† **8:7 8:7** Sayyakk, bezán cha say bahrá yakké. ‡ **8:9 8:9** Bójig, bezán lánch, kashti.

nendókán, hamá karnáyáni tawáráni sawabá ke é dega sayén préshtagán janagi ant.”

9

1 Panchomi préshtagá wati karná jat o man dist ke estáré
cha ásmáná sestag o zeminá kaptagat. Áiá johlén tahtarunay*
chátay dapay kelit dayag but.
2 Estárá johlén tahtarunay chátay dap pach kort. Nun cha
chátá dutt chest but, gwashaygá cha mazanén kurahéá dutt
dar áyagá at. Cha chátá dar áyókén duttán róch o ásmánay dém
tahár kortant.
3 Nun cha duttán zeminay sará madag dar átk o é madagán
zeminay zummáni paymén zóré dayag but.
4 Gón eshán gwashag but ke tahná hamá mardom ke
Hodáay mohresh péshánigá per naent, áyán o abéd zeminay
saray hecch káh o sabzag yá dega keshár o drachké táwán
madayant.
5 Madagán é hakk dayag nabut ke eshán bekoshant bale
tahná tán panch máhá azábesh bekanant, anchén azáb ke cha
zummay tejá† mardoméá rasit.
6 Á róchán mardom marka lóthant bale markesha narasit.
Markay lóthóka bant o mark cha áyána tachit.
7 Madag purah aspáni paymá atant ke pa jangá tayár kanag
butagatant o áyáni saragay sará teláhén tájay dhawlén chizz
atant o chehragesh ensánay paymá atant.
8 Áyáni mud janéni mudáni dhawlá atant o dantán shéray
dantánáni paymá.
9 Áyáni sénagá áseni sénagpósh bastagat o bánzoláni tawáresh
purah hamá bázén arrábaháni‡ tawáray dhawlá atant ke
aspesh bastag o pa jangá mána rechant.
10 Zummáni dhawlén letthek o tejesh per at o letthekán é
zór mán at ke mardomán tán panch máhá thappig bekanant.
11 Bádsháhé hastatesh ke johlén tahtarunay préshtag at,
Ebráni zobáná námi Abaddón at o Yunániá, Apólyón.§
12 Awali “apsóz” gwastag, bechár, cha é chizzán o rand dega
do “apsóz” áyagi ent.
13 Shashomi préshtagá wati karná jat o hamá teláhén
korbánjáh ke Hodáay démá ent, man cha áiay chárén kánthán
tawáré eshkot.
14 Gón shashomi préshtagá, hamáiá ke karnái gón at,
gwashagá at: “Hamá chárén préshtagán ázát kan ke mazanén
kawr Parátay kashá bastagant.”

---

* **9:1 9:1** Tahtarun, bezán jahannam, dózah. † **9:5 9:5** Tej, bezán nésh. ‡ **9:9 9:9** Arrábah, bezán mazanén mansabdáráni hamá gárhi ke aspia kasshant. § **9:11 9:11** Abaddónay máná tabáh kanag o Apólyónay máná tabáh kanók ent.

15 Nun chárén préshtag ázát kanag butant ke pa hamá sáhat, róch, máh o sálá tayár kanag butagatant ke baniádamáni sayyakká bekoshant.

16 Man eshkot, aspswárén lashkar do hazár lakk* at.

17 Hamá asp o aspswár ke man elhámay tahá distant, chosh atant: Aspswáráni sénagá ásrangén, syahsabzén o zardén gókortrangén sénagpósh bastagat; aspáni sar, shéri saragay dhawlá atant o cha áyáni dapá ás, dutt o gókort dar áyagá at.

18 Baniádamáni sayyakk, say azábá kosht, bezán hamá ás, dutt o gókortay azábá ke cha aspáni dapá dar áyagá at,

19 chéá ke aspáni zór áyáni dap o letthekáni tóká at o áyáni letthek máray dhawlá atant ke saresh per at o gón eshán mardomesh thappiga kortant.

20 Pasht kaptagén mardom ke é azábán nakoshtagatant, angat cha wati dastáni kárán pashómán nabutant o tawbahesh nakort o teláh, nograh, brenj, seng o dáray hamá palitén arwáh o botáni sojdah kanagesh yalah nakort ke na dista kanant, na eshkota kanant o na ráh shota kanant.

21 É mardom na cha wati kosht o kóshán pashómán butant, na cha wati sehr o jádugeriá, na cha wati zenahkáriá o na cha wati dozzián.

10

Préshtag o kasánén ketáb

1 Nun man dega porwákén préshtagé dist ke cha ásmáná ér áyagá at. Jambari póshákigwará at, sará sanjé ér ati, chehragi róchay dhawlá at o pádi ási menokay paymá atant.

2 Kasánén ketábé dastá ati ke pach at. É ketáb tumáré at. Préshtagá wati rástén pád daryáay o chappén zeminay sará ér kort o

3 kukkári kort, anchó ke shéré gorrit o wahdé kukkári kort, hapt granday tawár átk ke habará atant.

4 Wahdé haptén grandán habar kort man lóthet benebisánesh, bale tawáré cha ásmáná eshkoton, gwashagá at: “Harché ke haptén grandán gwasht, chéresh beday o nebeshtahesh makan.”

5 Padá man hamá daryá o zeminay sará óshtátagén préshtag dist ke wati rástén dasti ásmánay némagá chest kort.

6 O hamáiay sawgendi wárt ke abad tán abad zendag ent, hamáiay ke ásmán o harché ke ásmánán hast, zemin o harché ke zeminá hast, daryá o harché ke daryáay tahá hast jórhi kortagant. Gwashti: “Nun wahd halás ent.

---

* **9:16 9:16** Asligén nebeshtánka gwashit: Do dah hazár barán dah hazár.

7 Hodáay ráz hamá róchán sarjama bit ke haptomi préshtag
wati karnáyá janagia bit, hamá paymá ke Hodáyá gón wati
hezmatkárén paygambarán jár jatag."

8 Gorhá hamá tawárá gón man padá habar kort ke man cha
ásmáná eshkotagat. Gwashti: "Beraw, hamá pachén tumárá
bezur ke daryá o zeminay sará óshtátagén préshtagay dastá
ent."

9 Man préshtagay kerrá shotán o kasánén tumár lóthet. Áiá
maná gwasht: "Bezur o bwari. É tai lápay tahá tahla bit bale
tai dapá bénagay dhawlá shirken."

10 Man kasánén tumár cha préshtagay dastá zort o wárt.
Dapá bénagay dhawlá shirken at bale anchó ke man wárt,
mani láp tahl but.

11 Maná gwashtesh: "Pa taw é allami ent ke padá bázén
kawm, ráj, zobán o bádsháháni bárawá péshgói bekanay."

11

Doén sháhed

1 Maná kadd o kesás kanagi latthé* dayag but o gwashag
but: "Pád á, Hodáay parasteshgáhá o korbánjáhá kadd o kesás
kan o hamá mardomán hesáb kan ke ódá parastesha kanant.

2 Bale parasteshgáhay dhanni péshgáhá† yalah kan, kadd o
kesási makan chéá ke é darkawmán dayag butag. Á, pákén
shahrá tán chell o do máhá lagatmála kanant.

3 O man wati do sháhedá wák o ehtiára dayán ke tán hamá
hazár o do sad o shastén róchán paygambari bekanant. Eshán
góni gwará bit."

4 É, hamá doén zaytunay drachk ant, zeminay Hodáwanday
démá óshtátagén doén cherágdán ant.

5 O agan kasé eshán táwán dayag belóthit, cha eshání dapá
ás dara kayt o dozhmenána wárt. Gorhá agan kasé eshán
táwán dayag belóthit, hamé dhawlá allamá koshaga bit.

6 Eshán ásmánay band kanagay ehtiár gón ent tánke eshání
paygambariay róchán hecch hawr mabit o ehtiáresh hast ke
ápá hónay tahá badal bekanant o har wahdá ke belóthant, gón
har paymén wabáéá zeminá jata kanant.

7 Wahdé eshán wati sháhedi sarjam kort, cha johlén
tahtaruná dar áyókén rastar gón eshán janga kant, eshán
shekasta dant o koshit o

---

* **11:1 11:1** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: Maná kalam o káshé dayag but
ke kadd o kesás kanagi latthéay paymá at. † **11:2 11:2** Péshgáh, bezán péshjáh,
pézhgáh, lógay chárdiwál, sahn.

8 eshán jón Urshalimay‡ bázárá ér kanaga bant, hamá
shahr ke pa mesálé Sodum o Mesray námá zánaga bit, hamódá
ke eshán Hodáwand salib kasshag butag.
9 Tán say o ném róchá cha har kawm, kabilah, zobán o rájá
mardom eshán jónána chárant bale kabr o kapan kanagesha
naylant.
10 Zeminay sará neshtagén mardom, eshán sará gala bant
o jashna gerant o pa yakdomiá théki déma dayant, chéá ke
é doén paygambarán zeminay sará neshtagén mardom ázár
dátagant.
11 Bale say o ném róchá rand, cha Hodáay némagá zenday
ruh eshán jóná per tarret o é wati pádán sará óshtátant.
Harkasá ke distant, mazanén torsé áiay jáná kapt.
12 Padá eshán borzén tawáré eshkot ke cha ásmáná gón
eshán gwashagá at: "Edá, borzád byáét." Eshán dozhmen
cháragá atant o é, jambaréay tahá borzád ásmáná shotant.
13 Hamá damáná balához zeminchandhé átk o shahray
dahyakk tabáh but. Zeminchandhá hapt hazár mardom
mort. Pasht kaptagénán sakk báz torset o borzén arshay
Hodáesh shán o shawkat dát.
14 Domi "apsóz" gwastag, bechár, sayomi "apsóz" zutt áyagi
ent.

Haptomi karná

15 Haptomi préshtagá wati karná jat. Ásmáná borzén tawár
atant ke gwashagá atant:
"Donyáay bádsháhi may Hodáwand o
áiay Masihay bádsháhi jórh butag o
á abad tán abad bádsháhia kant."
16 Nun bist o chárén kamásh ke wati tahtáni sará Hodáay
démá neshtagatant, dém pa chér kaptant o Hodáesh nazént.
17 Gwashtesh:
"Porwákén Hodáwandén Hodá!
Má tai shográ gerén,
hamá ke hastent o hast butag,
chéá ke taw wati mazanén zór o wák dastá geptag o
hokmráni bendát kortag.
18 Kawm zahr geptagant o
tai gazab átkag.
Mordagáni dádrasiay wahd rasetag.
Tai hezmatkárén paygambarán,
tai palgártagénán o
harkasá ke tai námay tors hast,
kasán o mazan,
áyáni mozz dayagay wahd átkag o

‡ **11:8 11:8** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: mazanén shahray.

hamáyáni barbád kanagay wahd
ke zeminá barbád kanagá ant."
19 Padá Hodáay parasteshgáh arshá pach kanag but o
Hodáay ahd o karáray péti,§ áiay parasteshgáhay tahá gendag
but. Geróki shahm, borzén tawár o grand atant, zemin-
chandh o sakk báz tróngal but.

12

Janén o azhdiá

1 Ásmáná mazanén neshánié záher but: janéné ke róch áiay
póshák at, máh pádáni chérá o dwázdah estári tájé sará ati.
2 Lápi porr at o cha chellagi dardán kukkárá at, chellag
bayagay tawreshtán at.
3 Padá dega neshánié ásmáná záher but: baláhén sohrén
azhdiáé, hapt sarag o dah kánthi per at o hapt táji sará at.
4 Azhdiáay lettheká ásmánay estáráni sayyakk ropt o zeminá
dawr dát. Janén ke chokká kapagi at, azhdiá, janénay démá
óshtátagat tán anchó ke áiay chokk pédá bit, hamá damáná
chokká bwárt.
5 Janéná mardénchokké pédá kort, hamá ke áiá sajjahén
kawmáni sará gón ásenén asáéá hokmráni kanagi ent. Janénay
chokk pach gerag o Hodá o áiay tahtay kerrá barag but.
6 Janén tatk o gyábáná shot ke ódá Hodáyá pa janéná jágahé
tayár kortagat tánke á, hazár o do sad o shast róchá ódá chárag
o delgósh kanag bebit.
7 Padá ásmáná jangé bendát but. Mikáil o áiay préshtagán
azhdiáay helápá jang kort. Azhdiá o áiay préshtagán ham jang
kort.
8 Bale azhdiá sarzór nabut o cha ed o rand ásmáná pa áiá
o áiay préshtagán jágahé nabut.
9 Baláhén azhdiá dar kanag but, hamá kwahnén már, ke
Eblis o Shaytán gwashaga bit o sajjahén donyáyá gomráh
kanagá ent. Á gón wati préshtagán zeminá dawr dayag but.
10 Padá man borzén tawáré cha ásmáná eshkot ke
gwashagá at:
"Nun may Hodáay rakkénag o
zór o bádsháhi o
áiay Masihay ehtiár rasetag,
chéá ke may brátáni bohtám janók,
hamá ke róch o shap áyáni sará
may Hodáay démá bohtám janagá at,
gallénag butag.
11 May brát, Gwarándhay hón o
wati sháhediay labzay sawabá,

§ **11:19 11:19** Péti, bezán sanduk.

bohtám janókay sará báládast butagant.
Markay démá áyán wati sáhay hecch parwáh nakortag.
12 Paméshká shádehi kanét,
oo ásmánán o ásmánáni neshtagénán!
Bale bazhn o apsóz pa shomá,
oo zemin o daryá!
Chéá ke Shaytán pa shomá ér átkag,
cha zahrá sakk porr ent,
chéá ke zánt ke áiay wahd kamm ent."
13 Wahdé azhdiáyá dist ke man gallénag o zeminá dawr dayag butagán, hamá janénay randá kapt ke mardénchokki pédá kortagat.
14 Janéná mazanén wakábay do bánzol dayag but tánke bál bekant o gyábáná wati jágahá shot bekant. Á, ódá tán wahdéá, wahdán o ném wahdá* cha máray dazrasá dur dárag o hayáldári kanaga bit.
15 Gorhá márá cha wati dapá kawréay paymá áp pizzhár dát ke janéná hár bebárt.
16 Bale zeminá janén komakk kort, wati dapi pach kort o hamá kawri ér bort ke azhdiáyá cha wati dapá dar kortagat.
17 Azhdiá janénay sará sakk zahr gept o gón áiay é dega chokkán pa jangá dar kapt, gón hamá chokkán ke Hodáay hokmáni mannók ant o pa Issáyá wati sháhediay sará mohr óshtátagant.
18 Nun azhdiá, tayábay rékáni sará óshtát.

13

Cha daryáyá rastaré

1 Gorhá man dist ke cha daryáyá rastaré chest bayagá at. Dah kánth o hapt saragi per at. Kántháni sará dah táj atant o áiay har saragay sará kopri nám per at.
2 Hamé rastar ke man dist, polangéay dhawlá at. Pádi purah mammi* pádáni paymá atant o dapi shéri dapéay paymá. Azhdiáyá wati zór, wati taht o wati balához ehtiár eshiárá dátant.
3 Rastaray yakk saragéá gwashaygá koshókén thappé per at, bale koshókén thapp dráh butagat. Sajjahén zemin hayrán but o rastaray randgirii kort.
4 Áyán hamé azhdiá parastesh kort chéá ke rastarárá ehtiári dátagat o rastaresh parastesh kort o gwashtesh: "Kay rastaray dhawlá ent? Kay gón eshiá jang korta kant?"

---

* **12:14 12:14** Pákén ketábay bázén zántkáréay gománá eshiay máná say o ném sál ent. * **13:2 13:2** Mamm haywáné ke Pársiá khersa gwashanti.

5 Rastará dapé dayag butagat ke bathák janag o koprén
habar kanagá at o ehtiár dayag butagat ke tán chell o do
máhá harché ke kanaga lóthit, bekant.
6 Eshiá wati dap, Hodá, Hodáay nám o áiay menendjáhay
helápá, bezán haméyáni helápá pa kopr kanagá pach kort ke
arshá neshtagant.
7 Áiá ejázat dayag but ke Hodáay palgártagén mardoméni
helápá jang o jadal chest bekant o áyán prósh bedant. Áiá
har kabilah, kawm, zobán o rájay sará ehtiár dayag but.
8 Zeminay sará neshtagén sajjahén mardom rastará
parastesha kanant, á sajjahén ke áyáni nám donyáay addh
bayagá pésar "Zenday Ketábay" tahá, Gwarándhay ketábá
nebeshtah kanag nabutagatant, hamá Gwarándh ke helár
kanag butagat.
9 Harkasá ke gósh per, gósh bedárit.
10 "Á ke bandig bayagi ent,
bandijáhá rawt.
Á ke gón zahmá koshag bayagi ent,
gón zahmá koshaga bit."
Eshiay tahá Hodáay palgártagén mardomán ópár o imánay
zalurat ent.

Cha zeminá rastaré

11 Gorhá man dega rastaré dist ke cha zeminá chest bayagá
at. Eshiá gwarándhéay dhawlá do kánth per at bale azhdiáay
dhawlá habará at.
12 Eshiá awali rastaray sajjahén ehtiár gón at o cha haméiay
némagá kár kanagá at. Zemin o zeminay sará neshtagén
mardomi parmátant ke awali rastaray parasteshá bekanant,
haméiay ke koshókén thappi dráh butagat.
13 Eshiá mazanén neshéni pésha dásht, ási ham cha ásméná
tán zeminá mahlukay chammáni démá éra gétk.
14 É neshéniáni sawabá ke eshiá rastaray démá pésh dáragay
ejázat dayag but, eshiá zeminay sará neshtagén mardom
rada dátant. Hokmi dátant ke "Hamá rastaray sharapá boté
jórh kanét ke zahmé laggetagi, thappig butag bale angat
zendag mantag."
15 Domi rastará ejázat dayag but ke awali rastaray botá sáh
mán bekant tánke awali rastaray bot habar ham kort bekant
o haméyán bekósháréñit ke é botá parastesha nakanant.
16 Eshiá sajjahén mardom, kasán o mazan, hastómand o
nézgár, ázát o golám, é hokm dátant ke wati rástén dastá yá
péshánigá neshéné per bekanant,
17 tánke á hecch chizz gept yá bahá kort makanant, agan
neshánesh per naent. Neshán rastaray nám yá áiay námay
nambar at.

18 Edá hekmat pakár ent. Bell hamá kas rastaray nambará
hesába kant ke zánti hast, chéá ke é nambar baniádamayg ent.
O eshiay nambar shash sad o shast o shash ent.

14

Gwarándh o yakk sad o chell o chár hazárén mardom

1 Randá man cháret ta hamá Gwarándh Sahyunay kóhay
sará óshtátag o yakk sad o chell o chár hazár mardomi gón
ke áiay o áiay Petay námesh péshánigay sará nebeshtah ent.
2 O man tawáré cha ásmáná eshkot, chó bázén ápáni tawárá,
purah baláhén grandéay tawár at. É tawár ke man eshkot
purah chang janók atant ke wati changán janagá atant.
3 É yakk sad o chell o chár hazárén mardom, tahtay démá o
chárén sahdár o kamáshání démá nókén sawté janagá atant.
Abéd cha hamá yakk sad o chell o chár hazárénán ke cha
zeminá mókag* butagatant, dega kassá é sawt dar borta
nakort.
4 É hamá ant ke watá gón janénán palitesh nakortag chéá
ke dast najatagén ant. Har jágah ke Gwarándha rawt, é
randgiria kanant. É cha mardománi nyámá mókag butagant,
Hodá o Gwarándhay awali bar o samar ant.
5 Cha áyáni dapá hecch dróg dar nayátkag o bémayár ant.

Sayén préshtag

6 Padá man dega préshtagé dist, ásmánay nyámá bál at.
Abadi wasshén mestágé gón ati ke pa zeminay saray nesh-
tagénán, pa har kawm, kabilah, zobán o rájá jári bejant.
7 Gón borzén tawáréá gwashti: "Hodáay bimmá delá
bedárét o áiá shán o shawkat bedayét chéá ke áiay dádrasiay
sáhat átkag o rasetag. Hamáiá parastesh bekanét ke ásmán o
zemin, daryá o ápi chammagi jórh kortagant."
8 Cha eshiá rand, dega préshtagé, domi préshtag átk o
gwashti: "Kaptag, mazanén shahr, Bábel kaptag, hamá ke
wati zenahkáriáni mast kanókén sharábi sajjahén kawmáná
wáréntag."
9 Randá dega préshtagé, sayomi préshtag átk. Gón borzén
tawáréá gwashti: "Agan kasé rastar o áiay botá parastesh
bekant o péshánigá yá dastá áiay neshánáá bezurit,
10 á, Hodáay hezhmay hamá pahkén sharábá wárt ke
Hodáay gazabay pyálahá réchag butag o gón ás o gókortá pákén
préshtagáni démá o Gwarándhay démá ham azáb dayaga bit.

* **14:3 14:3** Mókagay máná edá esh ent ke pa kaséay jánay rakkénagá gránén
kimmaté dayag bebit, Pársiá "bázkharid".

11 Áyáni azábay dutt abad tán abad chesta bant. Hamá
ke rastar o áiay botá parastesha kanant yá rastaray námay
neshánа zurant, áyán róch o shap hecch áráma nabit.
12 Edá Hodáay palgártagénán sabr o ópár pakár ent,
haméyán ke Hodáay hokmáni sará kára kanant o pa Issáyá
wati imánay sará mohra óshtant."
13 Gorhá man cha ásmáná taweré eshkot, gwashagá at:
"Nebeshtah kan: Mordag bahtáwar ant, hamá ke cha ed o
rand Hodáwanday ráhá merant." Pákén Ruh ham gwashit:
"Haw, áyáni zahmatkasshia hallant o á áráma gerant, chéá
ke áyáni kortagén kár áyáni hamráh ant."

Zeminay rón o mósh

14 Man cháret ta espétén jambaré o jambaray sarborá
purah ensánay chokkay dhawléné neshtag. Áiay sará teláhén
tájé o dastá tézén dásé.
15 Dega préshtagé cha parasteshgáhá dar átk, pa
borztawáriá dém pa haméiá kukkárá at ke jambaray sará
neshtagat: "Wati dásá démá byár o beron, chéá ke rón o
móshay wahd átkag. Zeminay keshár rasetag o tayár ent."
16 Gorhá hamá ke jambaray sarborá neshtagat, wati dási
zeminay sará soránt o zemin rón o mósh but.
17 Dega préshtagé cha ásmáni parasteshgáhá dar átk. Áiá
ham tézén dásé gón at.
18 Dega préshtagé cha korbánjáhá átk ke ásay sará ehtiári
hastat. Áiá gón borzén tawáréá gón haméiá gwasht ke tézén
dási gón at: "Wati tézén dásá démá byár o zeminay anguray
drachkáni hóshán borr, chéá ke nun angur rasetagant."
19 Gorhá préshtagá wati dás zeminay sará soránt, anguri
mocch kortant o Hodáay gazabay mazanén sharábkasshi
hawzay† tahá dawr dátant.
20 Sharábkasshi hawz cha shahrá dhann lagat dayag but o
cha hawzá hón dar átk. Hón anchó báz at ke aspáni lagámán
sar but o tán say sad kilumitará‡ chó ápá tatk.

15

Mussáay o Gwarándhay sawt

1 Randá man ásmáná dega hayrán kanók o baláhén neshánié
dist, hapt préshtag ke haptén godhsari azábesh gón atant,
godhsari, paméshká ke gón eshán Hodáay gazab sarjama bit.
2 Padá man chizzé dist, daryáéay paymá at bale chó
shisshagá at, gón ásá hawár. O man dist shisshagi daryáay

† **14:19 14:19** Sharábkasshi hawz jágahé ke angur mána kanant o lagata dayant o anguray shiragá kasshant. ‡ **14:20 14:20** Asligén Yunáni syáhaga gwashit: hazár o shash sad estádi. Yakk estádié kesás 180 mitar butag.

kashá hamá óshtátagatant ke rastaray sará o áiay bot o námay nambaray sará sóbén butagatant. Changesh dastá at ke Hodáyá dátagatant.

3 Áyán Hodáay hezmatkár Mussáay sawt dapá at o Gwarándhay sawt ham. Gwashagá atant:

“Tai kár mazan o hayrán kanók ant,
oo porwákén Hodáwandén Hodá!
Tai ráh pa adl o rásti ant,
oo kawmáni bádsháh!
4 Kay ent ke cha taw natorsit,
oo Hodáwand!
Kay ent ke tai námá shawkata nadant?
Chéá ke tahná taw pák ay.
Sajjahén kawma káyant o
tai bárgáhá tará parastesha kanant,
chéá ke tai ádelén kár
záher butagant.”

Hapt préshtag o hapt azáb

5 Cha eshiá rand, man chárет o parasteshgáh, bezán “sháhediay tambu” arshá dist ke pach at.

6 Haptén préshtag ke haptén azábesh gón atant, cha parasteshgáhá dhanná dar átkant. Áyán sapá o rozhnáén lilomén* god o póshák gwará at o sénagá teláhén patthiesh bastagat.

7 Padá cha chárén sahdárán yakkéá haptén préshtagáná hapt teláhén darp dát ke cha Hodáay gazabá porr atant, abad tán abad zendagén Hodáay gazabá.

8 Parasteshgáh cha duttá porr but ke cha Hodáay shawkat o áiay zórá átk o kassá tán hamá wahdá parasteshgáhay tahá shota nakort ke haptén préshtagáni haptén azáb sarjam nabutant.

16

Hodáay gazabay haptén darp

1 Padá man borzén tawáré eshkot ke cha parasteshgáhá pédák at o gón haptén préshtagán gwashagá at: “Berawét o Hodáay gazabay haptén darpán zeminay sará berechét.”

2 Gorhá awali shot o wati darpi zeminay sará rétk. Hamá mardomán haráb o dardnákén résh dar átk ke rastaray neshánesh per at o áiay botá parastesh kanagá atant.

3 Padá domiá wati darp daryáay sará rétk. Daryá chó mordagéay hóná but o áiay tahay har sahdár mort.

4 Padá sayomiá wati darp kawr o chammagáni sará rétk o á hón butant.

---

* **15:6 15:6** Lilom, goday tahré ke Engréziá “linen” gwashaga bit.

5 Gorhá man eshkot ke ápáni préshtag gwashagá at:
“Taw ádel ay, taw ke hastay o butagay,
oo Pákén!
Chéá ke taw é dádrasi kortagant.
6 Eshán tai palgártagén mardom o paygambaráni hón rétkag,
paméshká taw eshánáhón pa nóshagá dátag.
É hameshiay láhek ant.”
7 O man eshkot ke korbánjáh gwashagá at:
“Haw, oo porwákén Hodáwandén Hodá!
Tai dádrasi rást o pa adl ant.”
8 Nun chárom iá wati darp róchay sará rétk o róchá ejázat dayag but ke mardomán gón ásá besóchit.
9 Mardom cha é sakkén garmiá sotkant, bale tawbah kanag o Hodáyá shán o shawkat dayagay badalá, hamá Hodáay námay helápá kopresh kort ke é azábáni sará ehtiári hastat.
10 Randá panchomiá wati darp rastaray tahtay sará rétk. Áiay bádsháhi syáh o tahár but o mardom cha é paréshániá wati zobán o lellekán jáyagá atant.
11 Pa wati dard o réshán borzén arshay Hodáay helápá kopresh kort, bale cha wati kárán tawbahesh nakort.
12 Padá shashomiá wati darp mazanén kawr, Parátay sará rétk o kawray áp hoshk but tánke ródarátki bádsháháni ráh sáp bebit.
13 Man say palitén ruh dist gwashaygá pogol atant ke cha azhdiáay dapá, rastaray dapá o cha drógén paygambaray dapá dar áyagá atant.
14 É hamá palitén ruh ant ke mójezah pésha dárant o sajjahén donyáay bádsháháni kerrá rawant ke áyán pa jang kanagá yakjáh bekanant, hamá jang ke porwákén Hodáay mazanén róchá bit.
15 “Bechár, man dozzokáia káyán. Bahtáwar hamá ent ke ágaha mánit o wati póshákán tayára dárit tánke á jándará dar mayayt o áiay nang gendag mabit.”
16 Palitén ruhán é bádsháh hamá jágahá mocch kortant ke Ebráni zobáná námi Hármagedun ent.
17 Nun haptomiá wati darp gwátá rétk o borzén tawáré cha parasteshgáhay tahtá átk, gwashagá at: “Kár halletag.”
18 Gerókán jat, borzén tawár o grand but o anchén balához zeminchandhé átk ke cha hamá wahdá ke ensán zeminay sará pédá butag, choshén zeminchandhé nabutag, anchén zórmandén zeminchandhé at.
19 Mazanén shahr, Bábel say thokkorá bahr but o kawmáni shahr kaptant o Hodáyá mazanén shahr, Bábel yát at o wati gazab o hezhmay sharábay pyálahi áiárá dát.

20 Har jazirah gár but o hecch kóh pasht nakapt.

21 Baláhén tróngalé but. Har yakk tróngalé chell kiluay* kesásá grán at o cha ásmáná mardománi sará kapt. Áyán pa tróngalay tuppánay azábá Hodáay helápá kopr kort, chéá ke é azáb sakk torsnák at.

17

Mazanén kahbag

1 Randá cha hamá haptén préshtagán ke hapt darpesh gón at, yakké átk o gón man habari kort o gwashti: "Byá edá man tará hamá mazanén kahbagay sezáyá pésha dárán ke bázén ápáni sará neshtag.

2 Gón áiá zeminay bádsháhán zená kortag o zeminá neshtagén mardom áiay zenahkáriay sharábá bésár kortagant."

3 Padá préshtagá maná ruhay tahá gyábánéá bort o man janéné dist ke anchén rozhná sohrén rastaréay sará neshtagat ke kopri námán póshetagat o hapt sarag o dah kánthi per at.

4 Janéná jamu* o rozhná sohrén god gwará at. Gón teláh o gránbaháén seng o morwáredá sambahetagat. Teláhén pyálahé dastá ati ke cha bazzhnákén chizz o áiay zenahkáriáni palitián porr at.

5 Áiay péshánigá námé nebeshtah at ke rázé at: "Mazanén Bábel. Kahbagáni o zeminay palitiáni mát".

6 Nun man dist ke janén cha Hodáay palgártagénáni o Issáay sháhedáni hónay nóshagá neshah o malár at. Man ke dist, sakk hayrán o habakkah mantán.

7 Préshtagá gón man gwasht: "Taw parchá hayrán ay? Man tará é janén o hamá hapt sarag o dah kánthi rastaray rázá gwashán ke janén áiá swár ent.

8 Á rastar ke taw dist, yakk wahdéá hastat, nun néstent bale cha johlén tahtaruná dar áyagi ent o barbádiay némagá rawt. Zeminá neshtagén hamá mardom ke cha jahánay jórh bayagay wahdá áyáni nám 'Zenday Ketábá' nebeshtah naent, é rastará ke gendant hayrána bant, chéá ke é rastar yakk wahdé hastat o nun néstent bale padá áyagi ent.

9 Pa eshiay sarpad bayagá dánáén saré lóthit. Haptén sar, hapt kóh ant ke áyáni sará janén neshtag. Hapt bádsháh ant ham,

10 panchay bádsháhi halás butag, yakké annun bádsháh ent o dega yakké angat nayátkag o á, wahdé kayt, allam pa kammén wahdéá mánit.

---

* **16:21 16:21** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: tálántéay. Tálánt yakk dábén zarré at. Yakk tálánté, pánzdah sálay mozz at o grániá tálánté kesás chell kilu at.

* **17:4 17:4** Jamu, rangé ke Pársiá banafsh o Orduá banafshi gwashanti.

11 Hamá rastar ke yakk wahdé hastat o nun néstent
hashtomi ent, bale cha hapténán yakké o tabáhiay némagá
rawt.
12 O dahén kánth ke taw distant, dah bádsháh ant ke angat
hecch bádsháhiesh narasetag, bale áyán rastaray hamráhiá pa
yakk sáhatéá bádsháhiay ehtiára rasit.
13 É sajjahénáni maksad yakk ent o é wati zór o ehtiárá
rastará dayant.
14 É gón Gwarándhá janga kanant bale Gwarándh eshán
prósha dant, chéá ke á, hodáwandáni Hodáwand o bádsháháni
Bádsháh ent o hamá ke gón áiá góna bant, áiay tawár jatagén,
dar chetagén o wapádárén hamráh ant."
15 Nun préshtagá maná gwasht: "Hamá áp ke taw distant,
hamódá ke kahbag neshtag, kawm, mocchi, ráj o zobán ant.
16 Hamá rastar o dahén kánth ke taw distant gón kahbagá
naprata kanant, áiá wayrán o jándara kanant, áiay góshtá
warant o áiá gón ásá sóchant.
17 Chéá ke Hodáyá áyáni delá dátag ke Hodáay maksaday
sará kár bekanant, hamshawr bebant o wati bádsháhiá
rastará bedayant tán hamá wahdá ke Hodáay habar sarjam
o purah bebant.
18 O hamá janén ke taw dist, mazanén shahr ent ke
zeminay saray bádsháháni sará hokmránia kant."

18

Bábelay sará zár o peryát

1 Cha é chizzán o rand man dega préshtagé dist ke cha
ásmáná ér áyagá at. Áiá mazanén ehtiáré gón at o zemin cha
áiay shán o shawkatá rozhná but.
2 Gón mazanén tawáréá kukkári kort:
"Kaptag, kaptag, mazanén Bábel,
nun palitén ruháni menendjáh butag o
har nápákén arwáhay jágah ent o
har nápákén morgay kodóh ent o
har nápák o bazzhnákén sahdáray lóg ent."
3 Chéá ke sajjahén kawmán
áiay zenáay mast kanókén sharáb wártag.
Jahánay bádsháhán gón áiá zená kortag o
donyáay sawdáger cha áiay zyádahén aysh o ásudagián
hastómand butagant.

Bábelay sezá

4 Randá man cha ásmáná dega tawáré eshkot, gwashagá at:
"Oo mani mardomán! Cha eshiá dar áét
tánke shomá eshiay gonáhán sharik mabét o
eshiay azáb shomay sará makapant,

5 chéá ke eshiay gonáh sar pa sar ant o ásmáná rasetagant o
Hodáyá áiay radén kár yát kortagant.
6 Harché ke áiá kortag gón áiá hamá paymá bekanét o
do sari* bedayéti,
hamá pyálah ke áiá ér rétkag, cha hamá pyálahá
pa áiá do sari ér réchét.
7 Haminchok ke watá shán o shawkati dátag o
aysh o nóshay tahá zendi gwázéntag,
nun haminchok azábi bedayét,
chéá ke wati delá gwashtagi:
'Man malakahé án o tahtay sará neshtagán,
janózámé naán o
hechbar porsa nagendán.'
8 Eshániani sawabá yakk róchéay tahá áiay azáb,
bezán mark, pors o dhokkála káyant o
á gón ásá sóchaga bit,
chéá ke Hodáwandén Hodá porwák ent o
áiay dádrasiá kant."

Pa Bábelá say bará apsóz

9 Zeminay bádsháhán ke gón Bábelay shahrá zená kortag o aysh o nóshay zendesh gwázéntag, wahdé áiay sochagay duttána gendant, pa áiá gréwant o porsiga bant.
10 Áiay azábá ke gendant, torsant, dura óshtant o gwashant:
"Apsóz, apsóz, oo mazanén shahr!
Oo Bábel, oo mohkamén shahr!
Chéá ke yakk sáhatéay tahá tai dádrasiay wahd raset."
11 Zeminay sawdágera gréwant o pa áiá porsiga bant, chéá ke áyáni sámánán nun kass pa bahá nazurit;
12 teláh, nograh, gránbaháén seng o morwáred, lilomén god, jamu o harir o rozhná sohrén god o har paymén washbóén dár, har paymén ájén† chizz, cha gránbaháén dár, brenj, ásen o sengmarmará jórh kortagén chizz,
13 dárchini, masálah, sóchoki, morr, sóchagi, sharáb, zaytunay thél, gehterén árt, gandom, gók o pas, asp o aspgárhi, golám o ensáni zend.
14 Hamá bar o samar ke shomay arwáh
pa áiá hodónák‡ butag,
cha shomay dastá shotag.
Sajjahén zinati o drapshókén chizz
cha shomay dastá shotagant o
nun hechbar dar géjaga nabant.

---

* **18:6 18:6** Do sari, bezán do barábar. † **18:12 18:12** Ájén, bezán cha ájá addh butagén. Áj, pillay doén drájén dantána gwashant. ‡ **18:14 18:14** Hodónák, bezán wáhagdár, armáni, lóthók, delmánag.

15 É chizzáni sawdáger ke cha é kahbagá hastómand butagant, cha áiay azábay torsá dur durá óshtant, gréwant o porsiga bant.
16 Gwashant:
“Apsóz, apsóz, oo mazanén shahr!
Chéá ke lilomén god, jamu o rozhná sohrén póshák gwará dayag butay o
gón teláh o gránbaháén seng o morwáredá sambahénag butay,
17 bale choshén baláhén mál o melkat yakk sáhatéay tahá tabáh kanag but.”
Sajjahén náhodá, jánshó o hamá mardom ke daryáyá sapara kanant yá kára kanant dur óshtátagatant.
18 Wahdé áiay sochagay duttesh dist, kukkáresh kort o gwashtesh: “É mazanén shahray dhawlén, dega shahré butag?”
19 Á hák pa sar butant o gréwán o mótk áráná kukkár kanagá atant:
“Apsóz, apsóz, oo mazanén shahr!
Hamá ke daryáyá bójigesh hastat,
cha tai mál o melkatá hastómand butagant,
bale yakk sáhatéay tahá tabáh kanag butay.”
20 Áiay sará sháde hi kanét, oo ásmánán!
Sháde hi kanét, oo Hodáay palgártagén mardomán, oo kásed o paygambarán!
Chéá ke Hodáyá eshiay dádrasi hamá paymá kortag ke eshiá gón shomá kortag.

Bábelay ásar o ákebat

21 Padá porwákén préshtagéá, jenteri§ táay kaddén mazanén sengé chest kort o daryáyá dawr dát o gwashti:
“Gón hamé trondiá mazanén shahr, Bábel jahlád dawr dayaga bit o
padá hechbar shóház kanag buta nakant.
22 Chang janók, sázger, nal o sorná janókáni sázay tawár
padá hechbar tai tahá eshkonaga nabit.
Hecch honaray honarmand
padá hechbar tai tahá shóház kanaga nabit.
Jenteri tawáré
padá hechbar tai tahá eshkonaga nabit.
23 Cherágay rozhn
padá hechbar tai tahá nadrapshit.
Sálónk o bánóri tawáré
padá hechbar tai tahá eshkonaga nabit,

§ **18:21 18:21** Jenter do seng ant ke gón áyán dána droshant o árta kanant.

chéá ke tai sawdáger zeminay sakkén mazanén mardom
butagant o
tai jádugeriay sawabá, sajjahén kawm rad dayag buta-
gant.
24 Paygambar o Hodáay palgártagén mardom o harkas ke
donyáay tahá koshag butag,
áyáni hón é shahray tahá dar kapt."

19

Bábelay kapagay sará Hodáay shogr

1 Cha é chizzán o rand man anchén mazanén tawáré
eshkot, gwashaygá ásmáná sakkén balához mocchiéay tawár
at, gwashagá atant:
"Hodáwandá benázénét, Halléluyá.
Rakkénag o shawkat o zór may Hodáayg ant,
2 chéá ke áiay dádrasi rást o pa adl ant.
Áiá hamá mazanén kahbag sezá dátag
ke zemini gón wati zenahkárián gomráh kortagat.
Hodáyá cha áiá wati hezmatkáráni hónay bér geptag."
3 O áyán yakk randé padá gwasht:
"Hodáwandá benázénét, Halléluyá.
Abad tán abad cha kahbagá dutt chesta bit."
4 Padá bist o chárén kamásh o chárén sahdár dém pa chér
kaptant. Tahtay sará neshtagén Hodáesh parastesh kort,
gwashtesh:
"Ámin. Hodáwandá benázénét, Halléluyá."
5 Gorhá cha tahtá tawáré átk, gwashti:
"May Hodáay tawsipá bekanét,
oo áiay sajjahén hezmatkárán,
oo sajjahén Hodátorsán,
kasán o mazan!"
6 Padá man anchén tawár eshkot ke chó mazanén mocchi
o bázén áp o trondén grandáni tawárá atant ke gwashtesh:
"Hodáwandá benázénét, Halléluyá.
Chéá ke may porwákén Hodáwandén Hodá hokmránia kant.
7 Gal bebén o shádehi bekanén o
hamáiá shán o shawkat bedayén,
chéá ke Gwarándhay suray wahd átkag o
áiay bánórá watá tayár kortag.
8 Áiá lilomén, rozhná o sapáén god,
pa gwará kanagá dayag butag."
Lilomén god, Hodáay palgártagén mardománi pahrézkári
ant.
9 Padá préshtagá maná gwasht: "Nebeshtah kan: bahtáwar
ant hamá ke Gwarándhay suray shámá lóthag butagant." Padá
gwashti: "É Hodáay rástén habar ant."

10 Nun man áiay pádáni démá sojdah kanagá kaptán, bale
maná gwashti: “Chó makan, man ham tai o tai brátáni
dhawlén hezmatkáré án ke Issáay sháhediá dayant. Hodáyá
parastesh kan. Issáay bárawá sháhedi dayag paygambariay
jawhar ent.”

Rastar prósha wárt

11 Man dist ke ásmánay dap pach ent o mani démá espétén
asp o aspswáré. Aspswáray nám “Wapádár o Rást” at. Pa adl
dádrasia kant o pa adl jang ham kant.

12 Áiay chamm chó rókén ásá atant o bázén tájé sará ati.
Áiay saragay sará námé nebeshtah at ke áiay jendá abéd, dega
kassá é nám nazánt.

13 Áiá hóná méntagén kabáhé gwará at o námi “Hodáay Gál”
at.

14 Ásmáni pawj, hamáiay poshtá gón atant, espétén aspán
swár o sapá o espétén lilomén póshák gwará.

15 Cha aspswáray dapá tézén zahmé dar áyagá ent tánke gón
eshiá kawmán bejant o gón ásenén asáéá áyáni sará hokmráni
bekant. Á, porwákén Hodáay gazab o hezhmay sharábkasshi
hawzá lagat dayagá ent.

16 Áiay kabáh o ránay sará námé nebeshtah ent: “bádsháháni
Bádsháh o hodáwandáni Hodáwand.”

17 Padá man dist ke préshtagé róchay tahá óshtátag. Gón
borzén tawáréá sajjahén morgáni némagá kukkári kort ke
ásmánay nyámá bál atant:

“Byáét o pa Hodáay mazanén shámá mocch bebét,

18 tánke shomá bádsháháni gósht,
sálárani gósht,
porwákén mardománi gósht,
asp o aspswárani gósht,
sajjahén mardománi gósht,
ázát o golámáni o kasán o mazanénáni góshtá bwarét.”

19 Nun man rastar dist o zeminay bádsháh o áyáni pawj
ham distant ke gón aspswár o áiay pawjá pa jangá mocch
butagatant.

20 O rastar, hamá drógén paygambaray hamráhiá gerag but
ke rastaray démá mójezahi pésh dáshtagat. Gón é mójezahán,
áiá hamá rad dátagatant ke rastaray neshánesh zortagat o áiay
botesh sojdah kortagat. Doén, zendagá hamá gwarmá* dawr
dayag butagatant ke gón ás o górkortá bon at.

21 Á dega pawji gón aspswáray zahmá ke cha áiay dapá dar
áyagá at koshag butant o sajjahén morgán watá cha áyáni
góshtá sérláp kort.

---

* **19:20 19:20** Gwarm, bezán daryáchah.

20

Hazárén sál

1 Randá man préshtagé dist ke cha ásmáná ér áyagá at. Áiá
johlén tahtarunay kelit o mazanén zamzilé dastá at.
2 O áiá azhdiá gept o pa hazár sálá bast, bezán hamá kadimi
már ke Eblis o Shaytán ent.
3 Johlén tahtarunay tahá dawri dát o tahtarunay dapi kobl
kort o mohr jat ke tán é hazárén sál purah mabant, á dega
baré kawmán rad dát makant. Cha hazárén sálán o rand,
allamá Shaytán pa kammokén wahdéá ázát kanaga bit.
4 Randá man taht dist o á ke tahtáni sará neshtagatant,
áyán dádrasiay ehtiár dayag but. O man haméyáni arwáh
distant ke áyáni sar pa Issáay bárawá sháhedi dayag o Hodáay
habaray sawabá borrag butagatant, haméyáni ke rastar o
áiay botesh sojdah nakortagat o wati péshánig yá dastay sará
áiay neshánesh nazortagat. Á padá zendag butant o hazár sálá
gón Masihá hokmrániesh kort.
5 É awali jáh janag ent. Pasht kaptagén mordag, tán
hamá wahdá padá zendag nabutant ke é hazárén sál purah
nabutagatant.
6 Bahtáwar o pák o palgár ant hamá ke é awali jáh janagá
sharika bant, domi markáá áyáni sará hecch ehtiár nést o á,
cha Hodá o Masihay némagá dini péshwá jórha bant o gón
Masihá tán hazár sálá hokmránia kanant.

Shaytánay goddhi sezá

7 Wahdé hazárén sál sarjama bant, Shaytán cha wati
bandijáhá ázát kanaga bit o
8 zeminay chárén kondhán neshtagén kawmáni rad dayagá
rawt ke Ájuj o Májuj ant. Eshán pa jangá moccha kant. É
daryáay rékáni kesásá báza bant.
9 É sajjahén kawm dém pa zeminay práhén patthá borzád
butant o Hodáay palgártagén mardománi ord* o dóstnákén
shahresh chapp o chágerd kort, bale ásé cha ásmáná jahlád
átk o éri bortant.
10 Padá eshání rad dayók, Eblis, ás o gókortay gwarmá dawr
dayag but, hamódá ke rastar o drógén paygambar ant. Eshán,
shap o róch, abad tán abad azába rasit.

Balához espétén taht

11 Randá man balához espétén tahté dist o hamá ham ke
tahtay sará neshtagat. Zemin o ásmán cha áiay démá tatkant
o pa zemin o ásmáná hecch jágahé pasht nakapt.
12 Man mordag distant, mazan o kasán, ke tahtay démá
óshtátagatant. Ketáb pach kanag butant o dega ketábé ham

* **20:9 20:9** Ord, bezán jangi kaymp.

pach kanag but, “Zenday Ketáb”. Mordag wati kortagén káráni hesábá dádrasi kanag butant, hamá káráni hesábá ke ketábáni tahá nebeshtagat.

13 Daryáyá wati lápay mordag dar kortant o mark o mordagáni jahánáham wati tókay mordag dar kortant o har yakké wati kortagén káráni hesábá dádrasi kanag but.

14 Mark o mordagáni jahán, ásay gwarmá dawr dayag butant. É ásay gwarm, domi mark ent.

15 Agan kaséay nám “Zenday Ketábay” tahá nebeshtah naat, á, ásay gwarmá dawr dayag but.

21

Nókén ásmán o nókén zemin

1 Randá man nókén ásmán o nókén zeminé dist chéá ke awali ásmán o awali zemin gár butagatant o daryá ham nun néstat.

2 O man pákén shahr dist, nókén Urshalim, cha Hodáay némagá cha ásmáná ér áyagá at. Bánóréay dhawlá tayár kanag o pa wati lógwájahá sambahénag butagat.

3 O man borzén tawáré eshkot ke cha tahtá pédák at, gwashagá at:

“Bechár! Hodáay menendjáh mardománi kerrá ent,
nun á wat áyáni kerrá nendóka bit.
Á, Hodáay mardoma bant o
Hodá wat gón áyán yakjáha bit.
4 Hodá cha áyáni chammán har arséá pahka kant.
Mark nun pashta nakapit o
na pors o na zári o na darda bit,
chéá ke pésarigén chizz gwastagant.”

5 Hamá ke tahtay sará neshtagat, gwashti: “Bechár, man sajjahén chizzán cha nóksará addha kanán.” Padá gwashti: “Nebeshtah kan, chéá ke é habar porehtebár o rást ant.”

6 Chosh ham maná gwashti: “Kár halletant. Bendát man án o halási man án,* bongéj o ásar. Hamá ke tonnig ent, man áiá cha zenday chammagá mopt o bé zarrá ápa dayán.

7 Hamá ke sóbéna bit, é sajjahén chizzi mirásá rasant, man áiay Hodá bán o á mani chokka bit.

8 Bale lagór o nábáwar o hamá ke bazzhnák ant, hónig o zenahkár o jáduger o botparast o sajjahén drógband, esháni ásar esh ent ke ásay gwarmá gón ás o gókortá sóchag bebant. É domi mark ent.”

Nókén Urshalim

* **21:6 21:6** Asligén nebeshtánká pa bendát o halásiá Yunáni zobánay awali o áheri ábáni nám gerag butag.

9 Cha hamá haptén préshtagán ke cha goddhi haptén azábán
porrén hapt darpesh gón at, yakké átk o maná gwashti: “Edá
byá, man tará bánórá pésha dárán, Gwarándhay lógbánoká.”
10 Áiá ruhay tahá maná baláhén o borzén kóhéay sará bort
o pákén shahr, Urshalimi pésh dásht ke cha Hodáay némagá
cha ásmáná ér áyagá at o
11 gón Hodáay shán o shawkatá drapshagá at. Eshiay
drapshnáki chó gránbaháén seng, akikay dhawlá sáp at.
12 Baláh o borzén diwálé hastati o dwázdah darwázag ke har
darwázagay dapá préshtagé óshtátagat o darwázagay sará námé
nebeshtagat. É Esráilay dwázdahén kabilaháni nám atant.
13 Ródarátká say darwázag, shomálá say darwázag, jonubá
say darwázag o rónendá ham say darwázag atant.
14 Shahray diwálá dwázdah bonred hastat o áyáni sará
Gwarándhay dwázdahén kásedáni nám atant, har yakkéay sará
yakk námé.
15 Hamá ke gón man habará at, kadd o kesás kanagi teláhén
latthé gón ati ke shahrá o áiay darwázag o diwálá kadd o kesás
bekant.
16 O shahr chárkondh at, haminchok ke eshiay dráji at
haminchok práhi. Préshtagá shahr gón latthá kadd o kesás
kort, sarjamiá kesás do hazár o do sad kilumitar† at. Dráji,
práhi o borzi yakkén kaddá atant.
17 Padá áiay diwáli kadd o kesás kort. Ensáni kadd o kesásay
hesábá ke préshtag kár bandagá at, diwál kesás shast o panch
mitar‡ at.
18 Shahray diwál cha yashmá§ jórh kanag butagat o shahr
cha anchén pahkén teláhá ke chó shisshagá sáp at.
19 Diwálay bonred gón har warhén gránbaháén sengán
singárag butagat. Awali bonred yashm at, domi nilom,
sayomi akik, cháromi zomorrod,
20 panchomi senge solaymán, shashomi rubi, haptomi
teláhrangén ákut, hashtomi bayrel, nohomi pokráj, dahomi
shunzén akik, yázdahomi pérózah, dwázdahomi jamuén ákut.
21 Dwázdahén darwázag cha morwáredá jórh kanag buta-
gatant, har yakk darwázagé cha yakk morwáredéá o shahray
práhén damk cha pahkén teláhá jórh kanag butagat, chó
shisshagá sáp.
22 Man eshiay tahá hecch parasteshgáh nadist, chéá
ke porwákén Hodáwandén Hodá o Gwarándh eshiay
parasteshgáh ant.

† **21:16 21:16** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: dwázdah hazár estádi. Yakk estádié kesás 180 mitar butag. ‡ **21:17 21:17** Asligén Yunáni nebeshtánka gwashit: yakk sad o chell o chár kyubet. Yakk kyubeté kesás 0.45 mitar butag.
§ **21:18 21:18** Yashm gránbaháén sengé.

23 O shahrá na róch pakár ent o na máh ke áiá rozhná
bekanant, chéá ke Hodáay shán o shawkat eshiá rozhná kant
o Gwarándh eshiay cherág ent.
24 Kawm eshiay rozhnay tahá gáma janant o zeminay
bádsháh wati shán o shawkatá eshiay tahá kárant.
25 Eshiay darwázag hechbar róchá banda nabant chéá ke
ódá hechbar shapa nabit.
26 Sajjahén kawmáni shawkat o sharap eshiay tahá áraga
bant.
27 Hecch paymén palitén chizz yá hamá ke bazzhnákén
kára kanant o dróga bandant, ódá poterta nakanant, bass
hamá shota kanant ke áyáni nám "Zenday Ketábá" nebisag
butagant, hamá Gwarándhay ketábá.

22

Zendápay kawr o zenday drachk

1 Randá préshtagá maná zendápay kawr pésh dásht ke chó
bolórá sáp at. Cha Hodá o Gwarándhay tahtá dar áyagá ent o
2 shahray bázáray nyámá tachán ent. Kawray é dast o á
dastá zenday drachké ke dwázdah bar o samara kárit, har
máh cha bará bár ent o drachkay ták pa kawmáni dráh
kanagá darmán ant.
3 O hecch paymén nálaté pashta nakapit. Hodá o
Gwarándhay taht hamódá bit o áiay hezmatkár áiay hezmatá
kanant.
4 Áiay chehragá gendant o áiay nám áyáni péshánigána bit.
5 Ódá hechbar shapa nabit, cherág o róchay rozhnay
zalurata nabit, chéá ke Hodáwandén Hodá wat áyáni sará wati
rozhná drapshénit o á, abad tán abad hokmránia kanant.

Goddhi habar

6 Préshtagá gón man gwasht: "É habar porehtebár o rást ant.
O Hodáwand, paygambaráni ruhay Hodáyá, wati préshtag dém
dátag ke áiay hezmatkárán é chizzán pésh bedárit ke allamá
zutt bayagi ant."
7 "Bechár, mane Issá zutt pédák án. Bahtáwar hamá ent
ke hamé péshgóiay habaráni parmánbardáriá kant ke é ketábá
mán ant."
8 O mane Yuhanná, hamá án ke é chizzi eshkotag o
distagant. Wahdé man eshkot o dist, hamá préshtagay pádáni
démá pa sojdahá kaptán ke maná é chizzi pésh dáshtant.
9 Bale áiá maná gwasht: "Na, chó makan. Man ham tai o
tai brátén paygambaráni dhawlén hezmatkáré án o haméyáni
dhawléné án ke é ketábay habaráni mannók ant. Hodáyá
parastesh bekan."

10 Randá maná gwashti: “É ketábay paygambariay habarán
mohr majan, chéá ke wahd nun nazzikk ent.
11 Hamá ke badia kant, bell angat badia kant, hamá ke
palit ent, bell angat palit ent o hamá ke pahrézkár ent, bell
angat pahrézkária kant o hamá ke pák o palgár ent, bell angat
pák o palgár ent.”
12 Bechár, mane Issá zutt pédák án o maná mozz gón ke
harkasá áiay káray hesábá mozz bedayán.
13 Bendát man án o halási man án,* awali o áheri, bongéj o
ásar.
14 Bahtáwar hamá ant ke wati póshákána shódant tánke
cha zenday drachká waragay ejázatesh bebit o cha shahray
darwázagán, tahá shot bekanant.
15 Bale kochekk, jáduger, zenahkár, hónig, botparast o
harkas ke dróga bandit o gón drógá mehra kant, é sajjahén
cha shahrá dhanna bant.
16 “Man ke Issá án, wati préshtag dém dátag tánke kelisáyáni
háterá shomárá é chizzáni sháhediá bedant. Man Dáuday
risshag án o Dáuday poshpad ham. Sohbay rozhnáén estár
man án.”
17 Pákén Ruh o bánóra gwashant: “Byá.”
Hamá ke eshkont, bell gwashit “Byá.”
Hamá ke tonnig ent, bell kayt,
hamá ke lóthók ent bell cha zendápá mopt o bé zarrá
zurit.
18 Man pa harkasá ke é ketábay péshgóiay labzán eshkonagá
ent, sháhedia dayán ke agan kasé eshání tahá chizzé gésh
bekant, Hodá áiay sará hamá ázárán gésha kant ke é ketábay
tahá nebeshtah ant.
19 O agan kasé cha ketábay péshgóiay habarán chizzé dar
bekant, Hodá cha zenday drachká o cha pákén shahrá ke
é ketábay tahá áyáni bárawá nebeshtah ent, áiay bahrá dara
kant.
20 Hamá ke é chizzáni sháhediá dant, gwashit: “Haw, man
zutt pédák án.”
Anchosh bát. Ámin. Byá, oo Hodáwandén Issá!
21 Hodáwandén Issáay rahmat gón shomá sajjahénán bát.
Anchosh bát. Ámin.

* **22:13 22:13** Asligén nebeshtánká pa bendát o halásiá Yunáni zobánay awali o áheri ábáni nám gerag butag.